Bundel - Verenigde Vergadering van 16 december 2021

00 Opening
- Oproepbrief VV 16 december 2021

01 Vaststellen agenda
- Concept agenda VV 16 december 2021

02 Lijst van besluiten en toezeggingen V.V. 18 november 2021
- Lijst van besluiten en toezeggingen VV 18 november 2021
- Bijlage: audiotranscript VV 18 november 2021

03 Mededelingen

04 Insprekers

05 Vragenrondje

06 Stukken ter kennisname
- Audiotranscript commissie BFO 30 november 2021
- Audiotranscript commissie WKK 30 november 2021
- Audiotranscript commissie WVK 1 december 2021
- VERZAMELFORMULIER VV 16 DECEMBER 2021
- Bijlage bij verzamelformulier: Memo combinatie sedum en pv-panelen

B Bespreekstukken

B.00.a Besluit benoeming plaatsvervangend commissieleden
- Dossier 2458 voorblad
- Besluit benoeming plaatsvervangend commissieleden

B.00.b Advies van de commissie Geloofsbrieven
- Dossier 2461 voorblad
- Advies van de commissie Geloofsbrieven

B.00.c Besluit tot toelating plaatsvervangend commissieleden
- Dossier 2459 voorblad
- Besluit toelating plaatsvervangend commissieleden 16 december 2021

B.01 Wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast'
- Dossier 2420 voorblad
- Voorstel: Wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast'
- Bijlage: Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast

B.02 Reactie op brief Gedeputeerde Staten Zuid-Holland inzake aanpassing reglement van bestuur
- Dossier 2443 voorblad
- VV reactie op brief aan GS
- Reactie op brief Gedeputeerde Staten Zuid-Holland inzake aanpassing reglement van

H Hamerstukken

H.01 Bestuurlijke P&C-kalender 2022
- Dossier 2158 voorblad
- Voorstel: Bestuurlijke P&C kalender 2022
- Bijlage: Bestuurlijke P&C-kalender 2022

H.02 Wijzigingsvoorstel Begroting 2021
- Dossier 2436 voorblad
- Wijzigingsvoorstel Begroting 2021

H.03 Verordenings kwijtscheldingsregeling Delfland 2022
- Dossier 2407 voorblad
- Voorstel: Verordening kwijtscheldingsregeling 2022

H.04 Definitief besluit leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03
Ter nadere toelichting: Bijlage 1 (met bijlagen a, b, c en d) is het document dat gepubliceerd wordt in het Waterschapsblad.
- Dossier 2332 voorblad

Voorstel: Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03
1. Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade
a. Situatietekening partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade: huidige situatie en nieuwe situatie voor leggervak RK353
b. Leggerprofiel 152 Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03
c. Partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03
d. Nota van beantwoording Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03

H.05 Aandeelhouderschap AquaMinerals
Dossier 2354 voorblad
Voorstel: Aandeelhouderschap Aquaminerals
Bijlage 1: Toetredingsovereenkomst Delfland
Bijlage 1a: Participatie-overeenkomst 2018
Bijlage 1b: Statuten
Bijlage 1c: Akte van Uitgifte
Bijlage 2: Afwegingskader Nota Verbonden Partijen

H.06 Investering Verduurzaming Houtrust
Dossier 2406 voorblad
Voorstel: Investering Verduurzaming Houtrust

H.07 Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag
Dossier 2361 voorblad
Voorstel: Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag

S Sluiting

Hoogheemraadschap van Delfland

Aan de leden van de verenigde vergadering

DELFT
10 december 2021

ONDERWERP
oproepbrief verenigde vergadering 16 december 2021

Geachte leden,

Hiermee roep ik u namens de voorzitter op voor de bijeenkomst van de verenigde vergadering die zal worden gehouden op **donderdag 16 december**, aanvang **9.00 uur**.

Deze bijeenkomst zal plaatsvinden via Zoom. De inloggegevens zullen worden vermeld in de afspraak in Outlook.

Indien u verhinderd bent de verenigde vergadering bij te wonen, verzoek ik u vriendelijk daarvan kennis te geven aan Linda Leemborg, telefoon (015) 260 82 23. U kunt uw bericht ook sturen naar: verenigdevergadering@hhdelfland.nl.

Met vriendelijke groet,
de Griffier van Delfland,

drs. H.K.B. Fobler

Concept Agenda Verenigde Vergadering

Datum	16-12-2021
Tijd	9:00 - 12:00
Locatie	ZOOM vergadering
Voorzitter	Daverveldt, P.H.W.M. (DB)

Punt	Onderwerp
00	**Opening**
01	**Vaststellen agenda**
02	**Lijst van besluiten en toezeggingen V.V. 18 november 2021**
03	**Mededelingen**
04	**Insprekers**
05	**Vragenrondje**
06	**Stukken ter kennisname**
B	**Bespreekstukken**
B.00.a	Besluit benoeming plaatsvervangend commissieleden
B.00.b	Advies van de commissie Geloofsbrieven plaatsvervangend commissieleden
B.00.c	Besluit tot toelating plaatsvervangend commissieleden
B.01	Wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast'
B.02	Reactie op brief Gedeputeerde Staten Zuid-Holland inzake aanpassing reglement van bestuur
H	**Hamerstukken**
H.01	Bestuurlijke P&C-kalender 2022
H.02	Wijzigingsvoorstel Begroting 2021
H.03	Verordenings kwijtscheldingsregeling Delfland 2022

H.04 Definitief besluit leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03

H.05 Aandeelhouderschap AquaMinerals

H.06 Investering Verduurzaming Houtrust

H.07 Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag

S **Sluiting**

CONCEPT

Lijst van besluiten en toezeggingen van de openbare Verenigde Vergadering, bijeen op 18 november 2021

Aanwezig
Dr. P.H.W.M. Daverveldt (dijkgraaf), ir. P.C. Janssen (secretaris), P. Ouwendijk (VVD), T.C.J.M. Oostvogels BSc, MA (VVD), drs. F. Örgü (VVD), ir. W.F. van Valkenburg (VVD), ir. C.L.C. van Kretschmar (Bedrijven), ing. R. Egas (Bedrijven), T.H.M. van Heijningen (Bedrijven), mr. P.J. Verhage (Bedrijven), N.J. Dijkshoorn-van Dijk (Ongebouwd), J.B. van den Berg (Ongebouwd), M.J.T. van der Burg-van Leeuwen (Ongebouwd), A.C.J. van Winden (Ongebouwd), dr. ir. A.J. Middendorp (AWP), drs. A.C.J. Jans (AWP), J.A. Heijboer (AWP), , ir. L.P.I.M. Hombergen (PvdA), drs. E.E. van Hijlckama Vlieg (PvdA), drs. L. Zandstra (PvdA), ir. J.B. Simon (PvdD), mr. H. Jonker (PvdD), S.E. Onderdelinden BSc (PvdD), drs. ing. M.W. Belt (Water Natuurlijk), A.M.F. Jenniskens (Water Natuurlijk), M. Vissers (Water Natuurlijk), drs. M.E.H. Koop (CDA), ir. M.H.P. Jansen (CDA), ing. P.J. Hofman (CU-SGP), J.G.M. Schouffoer MBA (Natuurterreinen), mr. S.F. Fekkes (50Plus)

Afwezig met kennisgeving: J.P.C. de Klerk MA (VVD)

Agendapunt	Onderwerp	Besluit	Toezegging	Trekker
00.	Opening	9:30 uur VV lid De Klerk afwezig		
01.	Vaststellen agenda	Op verzoek van Zandstra (PvdA) wordt B.03 het Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker apart en gelijk in stemming gebracht. H.01, H.05 en H.08 worden een bespreekstuk. H.08 komt aan de orde in de besloten vergadering. Vastgesteld		

02.	Lijst van besluiten en toezeggingen V.V. 30 september 2021	Vastgesteld		
03.	Mededelingen	Hoogheemraad Koop: morgen wordt de samenwerkingsovereenkomst Klimaat Adaptatie 2022-2024 ondertekend. Hoogheemraad Ouwendijk: er wordt overgegaan tot levering van het onroerend goed Kijkduin. Dijkgraaf: na afloop van de vergadering is een overleg met de fractievoorzitters over het te volgen proces naar aanleiding van de brief vanuit Gedeputeerde Staten aan de Zuid-Hollandse waterschappen.	De commissie krijgt gelegenheid om kennis te nemen van het convenant.	Hoogheemraad Koop
04.	Insprekers	-		
05.	Vragenrondje	-		
06.	Stukken ter kennisname			
A.01	Algemene beschouwingen			
B.	Bespreekstukken			
H.01 Bespreek-stuk vóór begroting	Kostentoedelings-verordening Delfland 2022	Hofman (CU-SGP): verzoekt tot een aanvulling van de uitwerking, door een onvoldoende inhoudelijke beantwoording van de zienswijzen. Graag een brief naar de indieners en de leden van de VV. De drie gestelde vragen bij de herijking in beschouwing nemen.	De reactie wordt gedeeld met de VV. De drie vragen worden betrokken bij de herijking in 2023.	Hoogheemraad Ouwendijk Hoogheemraad Ouwendijk

		Stemverklaringen Dijkshoorn (Ongebouwd): de kosten-toedeling is onvoldoende doordat de indieners van zienswijzen geen reactie hebben gekregen. Jansen (CDA): roept op te zorgen dat de lasten niet verder zullen dalen. Het besluit is aangenomen met 25 stemmen voor en 4 stemmen tegen: Dijkshoorn – van Dijk, Van den Berg, Van der Burg – van Leeuwen en Van Winden.		
VV lid van Heijningen verlaat de vergadering				
B.01	Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2026	Van Kretschmar (Bedrijven) dient mede namens Ongebouwd, CU-SGP, PvdA, CDA, VVD, PvdD en 50Plus motie in: *Financieel evenwicht langere termijn: naar een blijvend duurzame balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositi*e. Dijkhoorn (Ongebouwd) dient motie in: *Sturing op afspraken bestuursakkoord*. Jansen (CDA) dient motie in: *Land- en Tuinbouwloket*. Motie *Land- en tuinbouwloket* ingetrokken.	De strekking van de motie wordt overgenomen. Toegezegd wordt hierover te spreken met de provincie en wanneer deze trekker is, ondersteunt en werkt het waterschap mee.	Hoogheemraad Ouwendijk Hoogheemraad Ouwendijk

		Hofman (CU-SGP) dient amendement *Wijziging begroting* in. Amendement *Wijziging Begroting* in stemming gebracht en afgewezen met 8 stemmen voor (CU-SGP, AWPD, Ongebouwd) en 20 stemmen tegen. Stemverklaringen: Simon (PvdD): de fractie ondersteunt niet de passages over de musketratten. Dijkshoorn (Ongebouwd): de fractie houdt zorgen en wenst dat de kosten-toedeling en de tariefstelling in een vroeg stadium in 2022 wordt besproken. Hofman (CU-SGP): de fractie stemt in. graag volgend jaar scope van investeringsplannen zuiveringstechnische werken toevoegen. Heijboer (AWP): de fractie gaat akkoord, maar vraagt aandacht voor onvoldoende onderbouwing van toekomstige investeringsplannen. De begroting is unaniem aangenomen (28 stemmen). VV lid Schouffoer verlaat de vergadering Motie *Sturing op afspraken bestuursakkoord* is verworpen met 8		

		stemmen voor (Ongebouwd, en 19 stemmen tegen. Motie *Financieel evenwicht langere termijn* is aangenomen met 21 stemmen voor en 6 stemmen tegen (Water Natuurlijk, Hoogheemraden).		Hoogheemraad Ouwendijk
B.02	Aanvraag investeringsplan en -krediet aanpak KWR-opgave Waternatuur, vismigratie en mitigerende maatregelen 2022-2027	Jansen (CDA) dient mede namens CU-SGP, AWP en Ongebouwd *Amendement Bulkkrediet KRW maatregelen* in. Orgu (VVD) dient mede namens CDA, WN, PvdD motie *Helder verantwoorden en sturen op hoofdlijnen* in. Amendement *Bulkkrediet KRW maatregelen* is verworpen met 11 stemmen voor (Bedrijven, CU-SGP, CDA, Ongebouwd, AWP) en 16 stemmen tegen (PvdD, WN, PvdA, VVD, 50Plus) Stemverklaringen: Van Kretschmar (Bedrijven): stemt in met de voorwaarde goed geïnformeerd te blijven over de voortgang en de te bereiken van doelen waarbij eerdere analyses worden meegenomen. Hofman (CU-SGP): stemt in met uitzondering van onderdeel A. Jansen (CDA): stemt voor, maar blijft het programma kritisch volgen.		

		Dijkshoorn (Ongebouwd): de fractie stemt tegen. Het besluit is aangenomen met 22 stemmen voor en 5 stemmen tegen (Ongebouwd en CU-SGP). Motie *Helder verantwoorden en sturen op hoofdlijnen* is aangenomen met 20 stemmen voor en 7 stemmen tegen (AWP en Ongebouwd).		Hoogheemraad Ouwendijk
H.	Hamerstukken			
B.03.1	Peilbesluiten tweede cluster 2021 m.u.v. Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker	Unaniem (27 stemmen) aangenomen.		
B.03.2	Peilbesluit Oude Polder van Pijnacker	Aangenomen met 23 stemmen voor en 3 stemmen tegen (PvdA) VV lid Orgu niet aanwezig		
H.02	Nota reserves en voorzieningen Delfland 2022	Unaniem aangenomen.		
H.03	Verordening Watersysteemheffing Delfland 2022	Unaniem aangenomen.		
VV lid Orgu verlaat de vergadering				
H.04	Verordening zuiveringsheffing Delfland 2022 en Verordening ver-ontreinigingsheffing Delfland 2022	Stemverklaring: Hofman (CU-SGP): fractie stemt in, maar verzoekt op zo kort mogelijke termijn inzicht te krijgen in benodigde technische werken om zuivering naar behoren uit te voeren.		

		Unaniem aangenomen		
H.05	Gemaal zuivering Broekpolder	Unaniem aangenomen.		
H.06	Vaststellen definitief KRW-programma	Unaniem aangenomen.		
H.07	Nieuwbouw gemaal Commandeurspolder	Unaniem aangenomen.		
H.08	Bekrachtigen geheimhouding	Unaniem aangenomen		
S.	Sluiting	15.24 uur		

TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 18 november 2021

---

1. Vaststellen agenda

De voorzitter: Voor diegenen die niet hier aanwezig zijn maar deze vergadering via het internet volgen, ook u wil ik allemaal van harte welkom heten. Elke VV-vergadering is belangrijk, maar dit is toch altijd voor mij het hoogtepunt van het jaar omdat we praten over de begroting. Alle aanwezigen hebben de presentielijst ingevuld. Ik moet constateren dat de heer De Klerk niet aanwezig kan zijn en ik heb begrepen dat de heer Schouffoer ietwat verlaat is en hopelijk zich snel bij ons zal voegen. We hebben een redelijk lange VV-vergadering voor de boeg, dus ik wil ook van tijd tot tijd u de gelegenheid geven om even de benen te kunnen strekken. We zullen ook een lunchpauze hebben. Wanneer die precies plaatsvindt hangt af waar we in de agenda zitten, maar ik ga ervanuit ergens tussen twaalf en half een. Koffie en thee worden gewoon aan tafel geserveerd om ervoor te zorgen dat het aantal bewegingen zo beperkt mogelijk blijft. Dat is wat ik aan u wilde zeggen als opening, en dan wil ik graag doorgaan naar het eerste punt en dat is …

De heer Van Kretschmar: Voorzitter, ik heb één punt van orde.

De voorzitter: Ja, de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: De heer Van Kretschmar. Wat is de instructie om hier iBabs te kunnen openen?

De voorzitter: Ik neem aan … Is er hier een wifi? Ik kijk even naar de griffier. Misschien …

De heer Van Kretschmar: Die wifi correspondeert niet met mijn iBabs. Die zegt dan dat accepteren we niet. Maar goed, misschien ben ik de enige dan gaan we gewoon verder.

De heer …: Wellicht is een hotspot een opening, Constant. Een hotspot openen op jouw mobiel.

De heer Van Kretschmar: Ja, maar er is, neem ik aan, ook een net hier, toch?

De voorzitter: Zal ik de vergadering even voor 2 minuten schorsen …

De heer Van Kretschmar: Ja, het lijkt mij handig … Ik denk niet dat ik de enige …

De voorzitter: Zodat er even gekeken kan worden dat iedereen inderdaad iBabs heeft? Dan schors ik even de vergadering.

De heer Van Kretschmar: Ja, prima.

Schorsing

De voorzitter: Punt 1 het vaststellen van de agenda. En ik zie al een aantal handjes de lucht in gaan. Ik wilde in ieder geval één opmerking van tevoren al even maken. Ik heb eerder voorgesteld via e-mail om de algemene beschouwingen te gebruiken als eerste termijn bij de begrotingsbehandeling. Daar zijn al redelijk wat reacties op gekomen, en ik begrijp dat velen van u eraan hechten om de algemene beschouwingen apart te zien van de behandeling van de begroting. Dus ik wil hierbij ook gewoon voorstellen dat de agenda is zoals die in iBabs

staat met een apart agendapunt voor de algemene beschouwingen voordat we met de begroting beginnen. Dan geef ik nu mevrouw Zandstra het woord.

Mevrouw Zandstra: Ja, voorzitter, dank. Bij de vorige VV hebben we het peilbesluit over de Oude Polder van Pijnacker van de agenda afgevoerd. Vandaag staat het op de agenda als onderdeel van een groter soort bulkbesluit, en ik zou willen vragen om het peilbesluit over de Oude Polder van Pijnacker apart in stemming te brengen. Wat ons betreft is er geen behoefte meer aan beraadslagingen, maar kunnen we gelijk overgaan tot stemming.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Mijnheer Hofman, wilt u hierop reageren? Ik wilde eigenlijk voorstellen aan de vergadering om dan dit betreffende agendapunt in tweeën te knippen, en het peilbesluit voor de Oude Polder in Pijnacker apart in stemming te brengen. En ik heb begrepen dat er dan eigenlijk geen behoefte zou moeten zij om dit als bespreekstuk te behandelen, dat zouden twee hamerstukken kunnen zijn die ik apart in stemming breng. Is de VV bereid om daarmee in te stemmen? Iemand die … Ja, ik zie allemaal duimen de lucht ingaan, dus dan is bij deze wordt het apart behandeld, en zijn het twee hamerstukken.

De heer Middendorp: Voorzitter?

De voorzitter: Pardon. Ja. De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Waarschijnlijk heb ik iets gemist, maar kunt u uitleggen wat het belang is om twee hamerstukken per acclamatie goed te keuren zo meteen? Daar begrijp ik helemaal niets van.

De voorzitter: Ja, dat wil ik graag doen. Uw veronderstelling dat het per acclamatie wordt goedgekeurd is denk ik niet correct. De reden is dat één partij heeft aangegeven dat ze voor één van de twee besluiten genegen zijn om niet voor te stemmen, en op deze manier bieden we daar de ruimte voor. En dat kan ook omdat in feite het voorliggende besluit gewoon een samenvoeging is van op zich separate peilbesluiten. Dan ga ik door. Ik zag in eerste plaats nog een handje van de heer Jansen, en dan kom ik daarna bij de heer Hofman. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, voorzitter, ik wilde graag een motie inbrengen, motie land- en tuinbouwloket. Ik stel voor dat we dat als apart punt behandelen. En een tweede is wij wilden graag als CDA een stemverklaring bij H.01 afleggen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. Uw motie over het land- en tuinbouwloket, ik stel voor dat u die inbrengt bij de behandeling van de begroting.

De heer Jansen: Dat is prima. Wilt u dan ook meteen daar een discussie over? Ja.

De voorzitter: Dan ga ik nu door naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Wij willen graag bespreekstuk opvoeren, een tweetal, alsnog. Dat is H.01, de kostentoedeling en het gemaal Broekpolder.

De voorzitter: Mijnheer Hofman, normaal gesproken wordt in de commissie door de voorzitter afgehamerd op basis van de oordeelsvormende commissie om te besluiten of iets als hamerstuk dan wel bespreekstuk doorgaat. Wat ik begrepen heb is dat in de commissiebehandeling dit als hamerstuk zou doorgaan. Misschien zou u een korte toelichting kunnen geven welke punten u specifiek dan behoefte heeft om verder te

bespreken, omdat ik ook weet dat vele VV-leden er neigden dat die discussie in een commissie niet bij wijze van spreken volledig herhaald wordt.

De heer Hofman: Dat zal ik graag doen, voorzitter, dank u wel. Allereerst gaat het ons om de nota van beantwoording van de bezwaarschriften. Daar hebben wij wat opmerkingen over. En vervolgens de beantwoording die ik nog niet op de valreep heb gezien ten aanzien van onze vragen over de kostentoedeling zélf, dus vandaar dat ik het als bespreekstuk wil aanmerken. En wat betreft de Broekpolder, wat ons betreft is een nieuw element aan de orde wat betreft een herpolderingsovereenkomst met de gemeente Vlaardingen die niet voorzag in de zuivering die nu wordt voorgelegd aan ons bestuur. Dus vandaar dat ik daar toch even aandacht voor wil hebben, en dat kon niet via een stemverklaring, volgens ons.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Dan wil ik even rondkijken bij de VV-leden of ze akkoord zijn om dit niet meer als hamerstuk maar als bespreekstuk dan te behandelen met de focus op de twee punten die de heer Hofman heeft aangegeven. Wie wil daarop reageren? Ja, ik zie de heer Simon.

De heer Simon: Nou, laat ik dan deze ochtend coulance betrachten, want ik ben zelf wel heel erg van het hamerstuk … Laten we het hamerstuk, bespreekstuk, dat doen we in de VV. Bij waterpunt de Broekpolder vind ik wel eventjes belangrijk om dan ook te weten wat dan de verandering is, want je kunt pas een discussie hebben op basis van informatie, en die informatie heb ik op dit moment niet. Want anders kan het net zo goed als een vragenrondje ingediend worden als het maar een vraag is. Dus dat zou ik dan wel even mee willen geven. Maar vandaag betracht ik enige coulance . Met kostentoedeling heb ik wel wat meer moeite mee. Maar goed, ik zei ik heb een bepaalde coulance vandaag, dus het mag wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Simon. Volgens mij wilde de heer Schouffoer ook reageren.

De heer Schouffoer: Ja, voorzitter. Zo'n Broekpolderissue, belangrijk dat de heer Hofman het heeft vermeld, maar dat is bij deze gebeurd, dus waarom niet toch een hamerstuk?

De voorzitter: Ik geef het woord aan mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Ja, dank u wel, voorzitter. Volgens mij hebben wij dit uitgebreid besproken, en ook ik heb als er vragen zijn moeten die worden gesteld. Alleen, volgens mij is het ook hiermee rond, maar ik weet niet of mijn collega er hier nog meer over wil zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Örgü. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Het is een goed gebruik dat de commissie een advies geeft, Maar dat de VV zelf haar agenda bepaalt, en als één van de aanwezigen hier iets toch wil bespreken dan zij dat zo, of je het nu prettig vindt of niet. Alleen …

De heer Simon: Ter interruptie, voorzitter?

De heer Hombergen: De moraal aanspreken, maar het reglement voorziet erin dat iets wat geagendeerd is besproken kan worden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hombergen. Ik hoorde dat iemand wilde interrumperen, maar ik … De heer Simon.

De heer Simon: Ja, ik werd inderdaad erop geattendeerd dat ik eerst maar de voorzitter hierop moet laten reageren voordat ik zelf ga reageren.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hombergen. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Ik zou er toch voor leiden om over de kostentoedeling zeker om dat als hamerstuk op de agenda te hebben, omdat we daar ook uitgebreid over gesproken hebben. Over de Broekpolder heb ik een iets minder stringente mening.

De voorzitter: Dank u wel. Pardon. Neemt u mij niet kwalijk. De afstand is groot dat ik af en toe even goed moet kijken. Ja.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ik ga zwaaien. Ik heb twee dingen. Eerst even op wat de heer Hofman zegt over het gemaal zuivering Broekpolder. Ik vind het belangrijk als hij komt met een nieuw detail, dan vind ik dat belangrijk dat we dat hier bespreken. Het moet niet zo zijn dat we straks een voorstel hebben en dat we er later op terug moeten komen. Wij stellen als VV vandaag de agenda vast, dus ik ben gewoon voorstander van. Als iemand daar niet op willen reageren dan hoeft dat dan straks ook niet, maar laat de heer Hofman gewoon zijn woord daarover doen. H.01, dat willen wij graag wel als bespreekstuk. En ik weet niet of dat dan ook over de agenda gaat, maar ik denk dat we eerst H.01 moeten bespreken voordat we de begroting gaan vaststellen. Dus dat was ook even een opmerking van mij, en H.01 hebben wij ook graag als bespreekpunt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Dank u wel voor alle reacties. Ja, de heer Middendorp, u wilt nog.

De heer Middendorp: Ik ben te vroeg, denk ik.

De voorzitter: Oké. Dan wil ik u gehoord hebben. Dan wil ik voorstellen om deze twee punten, dus H.01 en H.05 alsnog als bespreekstuk te behandelen waarbij ik natuurlijk de oproep van mevrouw Dijkshoorn wil herhalen dat als u eigenlijk geen behoefte heeft staat het u vrij om uw inbreng ook zeer kort te houden. Omdat de kostentoedeling inderdaad natuurlijk gerelateerd is aan de begroting stel ik voor dat we de kostentoedeling dan als eerste bespreekstuk behandelen, daarna de algemene beschouwingen, en daarna de begroting. En dan kan … Pardon? Ja, de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Voorzitter, dank u wel. De AWP wil graag H.08 als bespreekstuk aanmelden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wilde eerst nog even afconcluderen de omgang met de twee punten die de heer Hofman gedaan heeft, dus we bespreken als eerste de kostentoedeling en H.05 die zullen wij bespreken, even kijken, als laatste bespreekstuk. En ten aanzien van H.08 heeft betrekking op het bekrachtigen van de geheimhouding van een aantal documenten. Als u dat wilt bespreken dan stel ik aan de vergadering voor om bij H.08 deze openbare vergadering even te schorsen, en dan zal ik een besloten vergadering openen zodat u de gelegenheid heeft om uw punten te maken ten aanzien van de geheimhouding. En als we dat hebben afgehandeld dan zal ik deze vergadering weer opnieuw heropenen zodat we dan wel of niet kunnen besluiten over de geheimhouding. Kan de vergadering hiermee instemmen? De heer Simon?

De heer Simon: Nou, mijn coulance is gelukkig nu heel snel over. Bedenkelijk hoe dit dan toch weer gaat, he? Ik bedoel, ik wil toch wel een beetje ruimte geven aan de VV, maar wij hebben een heel mooi BOB-model, en zoals gezegd: we proberen oordeelsvorming te doen in de commissies, en als er moties of amendementen zijn,

prima, dan wordt het een bespreekstuk. Dan mag ik hopen dat we ons beperken tot moties en amendementen, en dat we niet weer een hele stuk overnieuw doen. Ja, we gaan een beetje wel heel erg makkelijk met onze eigen regels om. Ik vind het toch wel eventjes een puntje om goed eens een keer over na te denken. Dat wou ik even gezegd hebbende.

De voorzitter: Pardon. Dank u wel, mijnheer Simon. Ik hecht eraan om nog een keer te herhalen dat het zeker niet de bedoeling is dat de discussie in de commissie over gedaan wordt. Het gaat puur over een aantal punten, denk ik, die de heer Middendorp wil maken over geheimhouding. Ik stel voor dat we hem gelegenheid geven, en dat ik dus … Ik handhaaf mijn voorstel. Bent u het daarmee eens? Ik zie ja. Dan doen we dat op deze manier, en dan is hiermee de agenda vastgesteld.

2. Lijst van besluiten en toezeggingen

De voorzitter: Ga ik door naar agendapunt 02, lijst van besluiten en toezeggingen. Zijn er nog opmerkingen over de lijst van besluiten en toezeggingen van de VV van 30 december jongstleden? Ik kijk de zaal rond. Die zijn er niet. Dan hebben wij hier kennis van genomen.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt 3, de mededelingen. Er zijn vanuit D&H een drietal mededelingen. Ik wil in de eerste plaats mevrouw Koop de gelegenheid geven om een mededeling te doen. Mevrouw Koop, u heeft het woord.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat het goed is om hier te melden dat wij als regio Delfland met gemeenten, met twee drinkwaterbedrijven morgen de samenwerkingsovereenkomst klimaatadaptatie tekenen voor 2022 en 2024. We hebben afgelopen jaren hard gewerkt om met 12 gemeenten en met de drinkwaterbedrijven een agenda op te stellen op het gebied van klimaatadaptatie. Ook met dank aan de gelden van het Deltafonds ruimtelijke adaptatie waardoor er ook echt wat smeerolie in het hele proces is gekomen. Morgen gaan we dit ondertekenen, en ik denk dat het heel goed is om daarmee de uitvoering te versnellen, bewustwording te vergroten. We doen dit vooral samen met gemeenten, maar ook met bewoners, ondernemers en andere partijen en ook om de aanleg van klimaatadaptatie voorzieningen te versnellen. En bijvoorbeeld meer groen in de openbare ruimte, meer waterberging, meer water vasthouden en ook water opvangen voor tijden van droogte. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koop. Dan geef ik nu het woord aan de heer Ouwendijk.

De heer Middendorp: Voorzitter?

De voorzitter: Pardon. De heer Middendorp eerst.

De heer Middendorp: Ja, voorzitter, met respect. Ik hoor een mededeling van mevrouw Koop waarin ze vertelt dat er een jaar lang hard is gewerkt, en ik hoor het nu voor het eerst. Ik snap de procedure eerlijk gezegd niet. Het ondertekenen en het aangaan van dit soort acties, is dat niet iets wat in de commissie hoort te worden besproken, voorzitter? Kunt u dat toelichten?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Middendorp. Ik denk dat mevrouw Koop een feitelijke mededeling wilde doen, en als er behoefte is om naar aanleiding van dit convenant verder het gesprek te voeren dan ben ik het met u eens dat dat plaats moet vinden in de commissie.

De heer Middendorp: Ja, maar bent u het ook met mij eens dat zoiets vooraf in de commissie hoort te worden besproken, voorzitter? En ik zeg dit omdat dit lijkt op de manier waarop er met de Erasmusvaart is omgegaan, en nu doet u het als college weer. Tenminste zo komt het over, dus ik wil graag dit punt maken.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Middendorp. Ik geef mevrouw Koop de gelegenheid om een nadere duiding te geven van het convenant.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Het past volgens mij binnen het mandaat van D&H, maar ik breng dit heel graag terug ook in de commissie om hier ook weer nader kennis van te nemen. Het is een heel goed proces. We hebben ook gebruik gemaakt van de gelden van het Deltaprogramma. Het gaat om datgene wat we al noemen, maar ik kom graag bij u terug. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koop. En dan geef ik nu het woord aan de heer Ouwendijk voor mededeling.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik heb steeds net op het moment dat het het beste uitkwam, of het nu in de commissie was of de VV, de leden meegenomen in de ontwikkelingen met betrekking tot de verkoop van Kijkduin, en ik kan u melden dat we met de gemeente Den Haag overeenstemming hebben bereikt over zowel de prijs als de voorwaarden, dus dat we over zullen gaan tot levering van het onroerend goed. Dat wilde ik even meedelen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk. Ik wilde zelf ook nog een mededeling doen. U weet dat provinciale Staten Zuid-Holland een initiatiefvoorstel gedaan hebben om het aantal geborgde zetels terug te brengen van negen tot zeven. Inmiddels is er een brief van gedeputeerde Staten naar de Zuid-Hollandse waterschappen gestuurd, dus ook Delfland, en ik wilde na afloop van deze VV-vergadering met de fractievoorzitters nog even spreken over het proces dat wij zouden willen volgen om een reactie te geven op deze brief. Dus dat wilde ik na afloop van deze VV-vergadering doen. Dat is mijn mededeling.

4. Insprekers

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door naar agendapunt 4. Er zijn geen insprekers, dus dat is heel kort.

5. Vragenrondje

De voorzitter: Er zijn ook geen fracties geweest die vragen hebben aangemeld voor het vragenrondje. Dat was agendapunt 5.

6. Stukken ter kennisname

H. 01 kostentoedelingsverordening Delfland 2022

De voorzitter: En dan komen we nu bij de stukken ter kennisname, en dat betekent dat op uw verzoek dat we beginnen met het bespreken van de kostentoedelingsverordening. En dan geef ik de heer Ouwendijk graag de gelegenheid om nog een korte inleiding te geven. De heer Ouwendijk, u heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Het is vandaag, nou eigenlijk niet vandaag, maar morgen, is het precies een jaar geleden dat we de vorige kostentoedelingsverordening vast hebben gesteld op 19 november 2020. En één van de vragen die toen uit de VV kwam was: ja, kunnen we daar dan volgend jaar wat meer tijd aan besteden? Nou, ik durf nu een jaar later wel te zeggen dat we daar goed in geslaagd zijn. En ik had eigenlijk de indruk dat we met betrekking tot de inhoud van de kostentoedelingsverordening al zover gekomen waren dat we die hier en nu vandaag vast kunnen gaan stellen. Wat nog rest is de afwikkeling van de zienswijzen die binnengekomen zijn. Dat waren overigens allemaal dezelfde zienswijzen. Wij hebben met betrekking tot de afdoening van die zienswijzen met u gecommuniceerd. Die ligt nu ook voor, en ik geef dan de reactie op de zienswijzen van het dagelijks bestuur hier graag in bespreking. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk. Dan geef ik nu het woord aan de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een tweetal zaken die dus ook niet in de commissie uitvoerig zijn behandeld. Dat is als het ware de beantwoording van de zienswijzen. Wij vinden dus toch dat het te mager is en onduidelijk wat betreft de inhoud, en er zijn geen steekhoudende argumenten in het document vertolkt waarom de bezwaren ongegrond zijn verklaard. En waarom vinden wij dat van belang, omdat de bezwaarprocedure is onlosmakelijk verbonden aan de kostentoedeling. Die stellen wij eigenlijk als algemeen bestuur integraal vast, en het gaat er ook om dat wij ook juridisch gezien een hecht verhaal hebben wat betreft de behandeling daarvan, en dat missen wij en ook naar de particulieren toe die bezwaren hebben ingediend. Ja, hoe wordt dat afgewikkeld, en hoe worden zij op de hoogte gesteld van de argumenten en zienswijzen van het dagelijks bestuur zelf, of het algemeen bestuur? Dus daar vinden wij dat een aanvulling op zijn plaats is wat betreft de uitwerking, dus vandaar dat wij in dit kader dat aanstippen. Vervolgens hebben wij nog een drietal vragen gesteld in relatie tot de kostentoedeling. Wij willen uitdrukkelijk dat het ook bij de herijking volgend jaar in beschouwing worden genomen, want ja, nu kunnen wij daar niet daarvan kennisnemen, en ook niet in de commissie kennis hebben kunnen nemen, dus vandaar dat wij die twee zaken nu hier als bespreekpunt opvoeren.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Hofman. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel, voorzitter. U mag dit misschien ook wel zien als een soort stemverklaring, want ik had het ook zo begrepen misschien dat het zo zou gaan, maar daarom lees ik het maar voor. Wij als fractie zijn niet blij met deze verordening. Er is de afgelopen twee maanden veel gebeurd. Van eerst alleen maar een verschuiving van percentages, 54/46 naar 47/53 was voor onze fractie al onbegrijpelijk. En toen kwam er ook nog een gesloten systeem bij, en dat bij elkaar maakt dat tot een onoverzichtelijke brij. Verschuivingen van tarieven van ingezetenen aanzienlijk naar beneden voor één jaar. Dit is sowieso niet de lijn met het bestuursakkoord. Dan kan iedereen wel roepen dat deze uitkomst de lastendruk van de belastingen op het niveau van 2019 blijft, want dit is een belangrijk uitgangspunt. Wat ons betreft is dit voor de categorie ingezetenen nu een breuk met het akkoord. De inzet van de reserve met een reserve van 8,8 miljoen waarvan ruim 7 $^{1}/_{2}$ miljoen wordt ingezet voor het tarief ingezetenen is wat ons betreft dan ook veel te veel. Dit houden we niet lang vol. Er is nu met het tarief gerekend wat het beste uitkomt. Dit doet ook geen enkel recht aan het systeem. Delfland is het waterschap met het hoogste aantal inwoners per vierkante kilometer. Er zijn ook 41 zienswijzen op ingediend. Het is uitermate treurig en onbegrijpelijk hoe er met de indieners is of juist niet is omgegaan. Delfland heeft net een paar Vv's terug een participatiestuk in de VV behandeld. En er zijn een aantal partijen zoals de PvdA die vaak vragen: en hoe gaan we dan om met onze indieners, en is dit sowieso zorgvuldig gebeurt? Zoals bij de peilbesluiten die in de vorige commissie zijn behandeld. En nu? Niets.

De indieners hebben geen enkele reactie van Delfland gehad. Geen bevestiging, geen reactie. En dat op 41 zienswijzen van individuen of bedrijven. Daarom is voor ons de kostentoedelingsverordening Delfland ’22 nog steeds onvoldoende. Dus daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Bij de agendabepaling merkte ik dat er twee fracties waren die dit wilden bespreken. Ik geef nog de gelegenheid aan andere fracties om een eerste termijn eventueel een opmerking te willen maken. Is daar behoefte aan? Dan zie ik de heer Hombergen.

De heer Hombergen: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wij werden met name genoemd, dus de melding dat de indieners helemaal geen reactie hebben gekregen vind ik sowieso niet helemaal netjes, en wellicht dat u bij de beantwoording daar ook graag op in wil gaan, ook namens de PvdA. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, voorzitter, ik had al aangegeven dat ik ook een stemverklaring wilde afleggen, dus dat doe ik ook maar meteen dan in deze eerste termijn.

De voorzitter: Wat ik voorstelde dat is dat we … De stemverklaringen heeft u straks nog de gelegenheid voor, maar laten we nu even inhoudelijk praten over de twee punten die de heer Hofman ter sprake bracht, en dan houden we het netjes gescheiden.

De heer Jansen: Ja. Nou, ik onderschrijf wel inderdaad het punt van de heer Hofman en mevrouw Van Dijkshoorn dat de indieners moeten gewoon netjes beantwoord worden, dus ik ben ook samen met de PvdA benieuwd naar het antwoord van het college.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Als ik kijk naar de hele kostentoedelingsverordening zoals die nu voorligt dan hebben we daar een uiterst zorgvuldig proces doorlopen in het afgelopen jaar. En wat volgens mij ook wel heel nadrukkelijk naar voren komt in de hele notitie is dat we daar eigenlijk heel weinig invloed op hebben, heel weinig keuzemogelijkheid. En dat is wat ik vind dat het college heel duidelijk heeft gemaakt. En wat misschien niet prettig is om te horen en te zien, maar we kunnen daar heel weinig aan doen juist door die strikte scheiding van de systemen, dus ik wil juist een compliment geven aan het college hoe zorgvuldig dit is geweest en hoe goed zij de VV daarin heeft meegenomen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Valkenburg. Ik zie verder geen handjes. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, toch even in aanvulling wat er al gezegd is. Wij onderschrijven het punt dat er ook naar onze mening te veel uit de dempingsreserve wordt geput om de ingezetenen te compenseren, van dat had naar onze mening ook minder gekund. Aan de andere kant zien we ook de complexiteit van het proces, en vinden op zich dat daar wel van alle kanten rekening mee is gehouden. Maar die 8,75 miljoen dat had wat ons betreft ook anders gekund.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kretschmar. Dan geef ik nu de heer Ouwendijk de gelegenheid om te reageren op uw inbreng. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik heb van achter deze tafel aan de heer Hofman de beantwoording van zijn vragen toegezegd als technische vragen. En ik heb ook aangegeven dat we ons

zouden inspannen om dat antwoord voor deze vergadering af te leveren. Dat is niet gelukt. Ik heb gisteren nog met betrekking tot het ambtelijk antwoord wat we voor hadden liggen, want het besluit van D&H, wat zoals u weet, bij schriftelijke vragen hoort, dat kon niet eerder genomen worden. Dat ligt voor voor de eerstvolgende D&H-vergadering. Maar ik meende toch gezien het belang wat met name de fractie van de heer Hofman daar nu echt om hem toch vast te informeren over de ambtelijke inhoud van die vragen met de gebruikelijke voorbehouden. Ik heb dat gisteren alsnog naar hem gestuurd. Ik heb daarnet nog met hem overgesproken, en ik begreep dat de heer Hofman, nogmaals gefeliciteerd, gisteren zijn verjaardag vierde en niet in staat geweest was om die antwoorden door te nemen. Nou, dat snap ik. Maar het heeft natuurlijk ook weinig zin om voor dit gremium nu uitgebreid in te gaan op die antwoorden, want u kent de inhoud van het antwoord niet, dus dat zullen we dan wat mij betreft voor nu even achterwege moeten laten. Dat even als eerste met betrekking tot de twee vragen. Dan de opmerkingen over wat de heer Hofman de bezwaarprocedure noemt. Ja, het is geen bezwaarprocedure, het is het indienen van zienswijzen, en de reactie op die zienswijzen die moet namens u gegeven worden. Dus u zult eerst dit besluit vast moeten stellen alvorens wij de indieners van de zienswijzen definitief kunnen berichten van de uitkomst, respectievelijk de reactie, van de VV op die zienswijzen. Dus dat voorstel ligt nu voor, en ja, dat kan niet eerder dan vandaag aan de indieners worden medegedeeld. Of ze een ontvangstbevestiging hebben ontvangen voor het document dat ze ingediend hebben dat weet ik niet, dat kan ik op dit moment niet beantwoorden. Dat antwoord blijf ik dan ook schuldig. Normaal gesproken is het zo dat als er een document bij Delfland binnenkomt dan wordt daar ook in die zin op gereageerd, tenminste in bevestigende zin, dat dat ontvangen is. Of dat in dit geval zo geweest is, dat durf ik dus niet te zeggen, en dat antwoord bleef ik nog even schuldig.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Mag ik daar …

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel. Daar wil ik wel op reageren. Die is niet geweest. Wij hebben kosten en moeite bespaard om zoveel mogelijk zienswijzen voor de 31e in te dienen. We hebben ze hier op kantoor afgegeven om er zeker te zijn dat ze niet verdwijnen. Nu vragen wij ons af: zijn ze allemaal nu wel binnengekomen? En u zegt: u weet niet wat er verder mee is gebeurd of dat ze een antwoord hebben gehad. Ik heb vanochtend de brievenbus bekeken, er zat niks in. Ik heb het nog rondgevraagd. Niemand heeft wat ontvangen. Vier weken …

De voorzitter: De heer Hombergen, maar ik zag eigenlijk eerst een handje van de heer Schouffoer. Nee, de heer Hombergen, u heeft het woord.

De heer Hombergen: Ik luister nauwkeurig naar mevrouw Nieshoorn en ze zegt wij hebben … Dijkshoorn, excuus. Nieske Dijkshoorn, dank u. En ze zegt: wij hebben ze ingediend. Begrijp ik dat u als VV-lid dan ook zienswijzen bent gaan indienen of met een heleboel andere mensen? Wat is uw rol en …

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ik zal het even anders zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ik wil het wel anders zeggen. Er is door LTO een zienswijze verspreid onder de leden en niet-leden, buurtbewoners, allerlei polderbewoners, noem maar op. Die zijn verzameld en die zijn ingediend. Persoonlijk hebben wij er ook een ingediend als ingezetene, dat is mijn persoonlijke, en daarom kon ik het zelf ook volgen als VV-lid. Dank u wel.

De heer Schouffoer: Voorzitter, nu graag mijn handje, sorry.

De voorzitter: Dank u wel. Nu zie ik inderdaad de heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Ik had eenzelfde soort interventie als de heer Hombergen, maar iets formeler. Kijk, als die persoon ze heeft afgegeven op kantoor, waarom is er dan een ontvangstbewijs nodig, en had er dan niet om gevraagd kunnen worden bij het persoonlijk afgeven van die zienswijzen op kantoor?

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dat is gebeurd. Alleen er was beveiliging, en die wist niet wat ze moesten doen.

De heer Schouffoer: Dus u heeft een ontvangstbewijs van de beveiliging gekregen?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Niet.

De heer Schouffoer: Maar had u daar niet om kunnen vragen dan?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Gedaan, maar wisten niet wat ze moesten doen.

De voorzitter: De heer Hofman, ik zie uw handje omhoog. Wilt u het woord hebben?

De heer Hofman: Nou, naar aanleiding van het antwoord van de portefeuillehouder.

De voorzitter: Eerst even … Volgens mij waren dit interrupties, dus dan geef ik nu de gelegenheid aan de heer Ouwendijk om zijn betoog te vervolgen.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, twee interrupties. Ik was nog niet klaar. Overigens wel met de beantwoording van de vragen van de heer Hofman. Mevrouw Dijkshoorn die las een stemverklaring voor, en wat daar voornamelijk aan de orde kwam, en althans zo heb ik dat opgevat, zijn de zaken die in de commissie uitgebreid besproken en beantwoord zijn van achter de tafel, dus ik heb daar verder niks meer aan toe te voegen. Voorts de complimenten van de heer Van Valkenburg met betrekking tot de gelopen procedure die neem ik namens de organisatie graag in ontvangst. En dan kan ik hiermee de beantwoording afronden, mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Ouwendijk. Dan kijk ik nog even rond. De heer Hofman, u heeft het woord.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Dank ook portefeuillehouder de heer Ouwendijk voor zijn reactie. Ik wil wilde graag nog twee zaken aanstippen. Dat is allereerst beantwoording van de ingekomen vragen die we schriftelijk hebben gesteld. Nou, ik stel ook voor dat die integraal worden meegenomen bij de herijkingsdiscussie rond de kostentoedeling voor volgend jaar, want dan kunnen we ook inhoudelijk bezien of onze voorstellen haalbaar zijn of niet in relatie daarmee, want nu is het te kort dag om dat te verwerken in den kostendeling eventueel. Wat betreft de zienswijzen die zijn ingekomen tegen de kostendelingsverordening vind ik het toch van belang om te vernemen in een conceptbrief wat beantwoord gaat worden aan de indieners, want nu vind ik het antwoord zeer mager en ook onvoldoende duidelijk op welke gronden de zienswijzen worden afgewezen. En ik denk dat het toch van belang is om dat goed in te kleden omdat er toch een mogelijkheid is naar de bestuursrechter om eventueel bezwaar te maken tegen het besluit van ons algemeen bestuur. Dus vandaar dat ik er wel behoefte aan heb dat zo snel mogelijk

duidelijkheid wordt geboden in de vorm van een conceptbrief aan de indieners op welke gronden de zienswijzen zijn afgewezen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Zijn er nog VV-leden in tweede termijn die willen reageren? Ik zie mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Ik wil even terughaken op de bevestiging van het insturen van de zienswijzen. Rechtspersoon, ons bedrijf, heeft twee zienswijzen ingediend, digitaal, en ook digitaal is daar geen bericht van ontvangst gekomen. Dat wil ik toch wel even duidelijk aanstippen.

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie. Ik begrijp dat er een aantal groeperingen in de VV zijn die zich hier ernstig druk over maken. Ik heb net naar de … Dat is mijn vraag aan de heer Ouwendijk. Ik kijk naar de lasten in het voorstellend KTV, en dan zie ik dat voor een veehouderij, veebedrijf – hoe noemt u dat precies - voor 40 hectare de lasten iets omlaaggaan. Dus kan hij aan mij vertellen waar nu precies de opwinding over is?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Middendorp. Ik zie dat er verder geen opmerkingen zijn. Dan geef ik tenslotte de heer Ouwendijk de gelegenheid om te reageren. De heer Ouwendijk, u heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de opmerking van de heer Hofman om de beantwoording van de vragen van de ChristenUnie/SGP te betrekken bij de herijkingsdiscussie van de kostentoedelingsverordening. Nou, we hebben in principe een afspraak gemaakt dat we daar – ik heb dat volgens mij nog niet een herijking horen noemen, maar dat is misschien ook wel een woord wat erbij past – in de loop van 2023 met elkaar nog even spreken of een aanpassing van die kostentoedelingsverordening gewenst is of niet, en daar de beantwoording van deze vraag erbij te betrekken. Die toezegging die doe ik graag. De opmerkingen van mevrouw Van der Burg, ja, die moet ik voor kennisgeving aannemen. En op de vraag van de heer Middendorp. Ja, ik denk dat daar ook een beetje … U vroeg: dat tarief is naar beneden gegaan, en ik zie toch allemaal bezwaarschriften binnenkomen. Ja, dat was voor mij natuurlijk ook even een moment om mij op mijn hoofd te krabben. Ik denk: wat gebeurt hier nu precies? Maar achteraf bleek dus dat de toezegging die deze VV gedaan had naar de fractie van Ongebouwd om het tarief wat in eerste instantie uit het concept van de kostentoedelingsverordening kwam en wat hoger uitviel omdat we het bestuursakkoord in de kostentoedelingsverordening al had laten klinken, en dat deze vergadering toen aangaf, ja dat zouden we graag anders willen. Nou, dat hebben we toen ook in het tweede voorstel ook aangepast. En wellicht dat die bezwaarschriften al, of althans de zienswijzen, eerder ingediend worden. Ik denk dat dat het geweest is, maar dat kan ik verder niet verklaren. Tot zover mijn beantwoording, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Ouwendijk. Dan, excuses mijnheer Hofman, is dit nog een interruptie, want we gaan niet aan een derde termijn … Ik wil eigenlijk nu het voorstel in stemming gaan brengen, en u de gelegenheid geven om eventueel een stemverklaring af te leggen.

De heer Hofman: Nou, voorzitter, ik wil nog eenmaal duidelijkheid wat betreft de conceptbeantwoording aan betrokkenen die de zienswijzen hebben ingediend dat wij die ook toegezonden krijgen ter kennisgeving ook, op welke wijze de zaken worden afgewikkeld wat betreft inhoud. En daar zou ik graag van kennis willen nemen hoe dat geformuleerd wordt, dat de conceptbrieven ook aan ons bestuur worden toegezonden.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, wilt u daar nog op reageren?

De heer Ouwendijk: Nee, wij zullen de indieners van de zienswijzen op de hoogte brengen van het besluit wat u hier nu neemt, en ik heb er natuurlijk geen moeite mee om dat voor deze keer ook te delen met de leden van de VV.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Dijkshoorn, het is niet de bedoeling dat we nu een derde termijn ingaan, dus als u nog een korte interruptie heeft, maar ik wil eigenlijk overgaan tot stemming.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dat klopt. Alleen, er wordt nu wat geschetst door de portefeuillehouder wat eigenlijk niet klopt. De kostentoedelingsverordening heeft ter inzage gelegen van 23 september tot 31 oktober. Op dat moment was het niet bekend hoe het systeem voor Ongebouwd zou uitpakken. En daar vandaan, vanaf het systeem wat toen ter inzage lag met de bijlage die bij de commissie waren van september, zijn deze zienswijzen ingediend. Dat het u bevreemdt dat er dan 41 zienswijzen ingediend worden, dat is dan raar, want het was duidelijk aan de hand van wat in september besloten is. Daarna kwam het gesloten systeem. En ik wou dat even duidelijk gezegd hebben, want nu wordt het een beetje raar geframed naar Ongebouwd die zoveel zienswijzen dan indient. En de manier waarop u dat zegt zullen we naar onze achterban brengen dat het niet positief voor ons ontvangen is. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Vissers, is het een interruptie?

De heer Vissers: Voorzitter, mag ik een interruptie daarop? En in aanvulling en ondersteuning wat de heer Middendorp zegt. Ik kan me voorstellen dat er zienswijzen worden ingediend op het moment dat het negatief lijkt uit te pakken, maar juist dan is de beantwoording van de zienswijze van het college toch correct dat nu, nu we de kostentoedeling vaststellen, dat er geen afwijking is van bestuursakkoord, dus ik zou me kunnen voorstellen dat degene die in deze VV zit en nauw contact hebben met de indieners juist zouden kunnen ondersteunen dat de kostentoedelingsverordening goed aansluit bij het bestuursakkoord, om dat immers voor de categorie die zich logischerwijs geroepen voelde om een zienswijze in te dienen het uiteindelijk nu goed uitpakt en past binnen het bestuursakkoord. Dus ik verbaas me eerlijk gezegd, misschien niet over de communicatie, want die moet uiteraard goed zijn, maar wel over de ophef over de uitkomst die hier nu voorligt en het feit dat we het nu al heel lang het over een hamerstuk hebben. Zo moet ik concluderen dat, in mijn optiek, het past binnen de uitgangspunten van het bestuursakkoord.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Vissers. Dank u wel voor uw inbreng. Het is een bespreekstuk, maar we hebben twee termijnen gehad. Volgens mij is er goed toegelicht de punten die de heer Hofman en mevrouw Dijkshoorn in eerste instantie naar voren gebracht hebben, en ik wilde nu aan u vragen wie de behoefte heeft aan een stemverklaring. Ik weet, de heer Jansen heeft dat al aangegeven. Mevrouw Dijkshoorn, u heeft al een stemverklaring in eerste termijn afgegeven, maar zijn er nog andere leden die een stemverklaring willen afleggen? Dat zie ik niet. Dan geef ik nu het woord aan de heer Jansen voor een korte stemverklaring. De heer Jansen, u heeft het woord.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, de kostentoedeling is tot stand gekomen na een hele lange discussie, en het CDA is toch blij met de uitkomst, omdat het ook in overeenstemming is met het bestuursakkoord. Complimenten daarom ook aan de portefeuillehouder en de ambtenaren voor dit hele proces, en dat ze het toch voor elkaar gekregen hebben. We zien dat de lasten iets omlaaggaan, maar we willen toch wel oproepen om in de komende jaren, zeker gelet op alle uitgaven en alle uitdagingen die ons nog te wachten staan, om te zorgen dat de lasten niet verder zullen dalen, en dat we daar als ijkpunt 2019 voor gebruiken. Dat was mijn stemverklaring.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. En dan lees ik nu voor de volledigheid het voorliggende besluit voor. Dat luidt als volgt: de kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing Delfland 2022 vast te stellen, en ten tweede de kostentoedelingsverordening Watersysteembeheer Delfland 2021 in te trekken per 1 januari 2022 met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden. Dan vraag ik de leden om met hand opsteken aan te geven wie voor dit besluit is. Ik kijk even naar de secretaris-directeur, want die telt voor mij. Ook de collegeleden geteld? Ja. En dan … O, pardon, de microfoon. Dan vraag ik nu de leden die tegen deze kostentoedelingsverordening willen stemmen om dat te doen. Dat is wat makkelijker, dat zijn er 3. 4, ja. Concludeer ik dat dit besluit is aangenomen met 25 stemmen voor en 4 stemmen tegen. Dank u wel.

A.01 Algemene beschouwingen

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij nu over weer naar de volgorde van de agenda en dan komen wij bij A.01 de algemene beschouwingen. Ik wil u eraan herinneren dat ik heb voorgesteld om de spreektermijn over de algemene beschouwingen te beperken tot maximaal 5 minuten. En vanzelfsprekend betekent dat niet dat u de volle 5 minuten hoeft te gebruiken, maar ik wil wel strikt de 5 minuten als maximale termijn hanteren. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, voor het tweede jaar op rij zijn wij in een bijzondere zitting bijeen voor deze algemene beschouwingen. Een jaar waar wederom COVID een grote invloed had op het land en op Delfland. Complimenten aan de organisatie hoe veerkrachtig hiermee om is gegaan. Voorzitter, het was ook het jaar waarin het klimaat veel aandacht kregen. Van de overstromingen in Limburg, vorige week de klimaattop in Glasgow en natuurlijk het IPCC-rapport. Het verzoek aan het college is om een duiding te laten maken voor Delfland op die laatste. Waar moeten wij ons op voorbereiden, en waar hoeven wij ons geen zorgen te maken, omdat de geschetste risico's al in de plannen opgevangen worden. Zelfs met een goede duiding verwacht ik dat de klimaatveranderingen ons voor situaties brengt die wij nu nog niet kunnen voorspellen. Dit vergt een veerkrachtig Delfland die een verandering kan beheersen zodat onze inwoners en ondernemers droge voeten houden nu en in de toekomst. Voor de VVD zijn er vier zaken belangrijk voor een veerkrachtig Delfland. Een robuust watersysteem, lokaal opvangen van regenwater, het beheersen van onze schulden, en een open, transparante en inclusieve organisatie. Als eerste ga ik in op het robuuste watersysteem. Het watersysteem moet geschikt zijn om te veel aan water goed te kunnen afvoeren, maar ook bij droogte te zorgen dat er voldoende zoetwater in het gebied is en blijft. Het afblazen van de Erasmusvaart zonder een alternatief voor het watersysteem stemt ons dan ook zeer ontevreden. Als we kijken naar de opvang van het regenwater dan zagen we met de overstroming in Limburg dat de regenbuien heviger kunnen zijn dan waar wij nu rekening mee houden in onze modellen. In kortere tijd valt er meer regen. Positief zijn we dan ook over het succes van de Rainlevelr in het glastuinbouwgebied. De VVD is trots op deze samenwerking waarbij de ondernemers helpen dat wij droge voeten houden. Wij hopen in de toekomst meer van dit soort samenwerkingen te zien. Voor het stedelijk gebied gaat wat de VVD betreft het afkoppelen van het riool te langzaam. Op jaarbasis is nu 20 of 30% van het water dat wordt verwerkt in onze zuiveringen afkomstig van het regenwater. Het is zonde dat dit schone water in onze zuivering terechtkomt. Bovendien zorgen hevige regenbuien dat het riool overbelast wordt en dat er afvalwater in het oppervlaktewater terechtkomt. De jaarlijkse vermindering van 1% van rioolvreemd water is wat de VVD betreft te weinig ambitieus. Wij roepen het college op om hier nu eens echt stappen op te maken en met creatieve oplossingen te komen. De gemeenteraadsverkiezingen in combinatie met het IPCC-rapport zijn de uitgelezen mogelijkheid om dit te versnellen. We horen graag wat het college nodig heeft van ons om dit te versnellen. Dan naar de schulden. Onderdeel van een veerkrachtig Delfland is dat de financiën op orde zijn. Dat betekent voor de VVD

ook dat de netto schuldquota onder de 250% blijft gedurende deze periode, maar ook op langere termijn. Nu zijn we elk jaar ongeveer 30 miljoen euro kwijt aan rente. Geld dat we dus niet kunnen inzetten voor andere taken of het verlagen van lasten. Sober en doelmatigheid is wat ons betreft hierbij leidend. Een van de grote investeringen de komende jaren is de nieuwbouw van De Groote Lucht in Vlaardingen. In goede samenwerking met alle betrokken partijen moet dit Delfland ook voorbereiden op de toekomst. Dan naar de organisatie. Juist de afgelopen twee jaar hebben we gezien hoe belangrijk een goede organisatie is voor het functioneren in bijzondere omstandigheden zoals tijdens corona. Zaken onder de pet houden maakt de organisatie kwetsbaar. Voor de VVD is een open, transparante en inclusieve organisatie belangrijk. Benieuwd zijn we dan ook wat nu de opbrengst is van de reorganisatie Samenspel na drie jaar. Voorzitter, ik rond af. Voor de VVD zijn het interessante tijden voor de waterschappen en zeker ook voor Delfland. Water wordt een steeds belangrijker, bestuurlijk onderwerp. Het is belangrijk om de organisatie veerkrachtig te maken zodat wij onze kerntaken goed kunnen blijven uitvoeren, nu en in de toekomst. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Valkenburg. Dan geef ik nu het woord aan de heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Mijnheer de voorzitter, gewaardeerde collega VV-leden, medewerkers van Delfland, toeschouwers. Nog geen week geleden eindigde de klimaattop in Glasgow waarin onderhandeld werd over maatregelen om klimaatverandering en zeespiegelrijzing tegen te gaan. Bij die top circuleerden ook beelden van wat zou gebeuren als er inderdaad meer dan anderhalve graad opwarming zou optreden. Rio, New York en Glasgow met de tenen in het water. En ook voor Nederland is er een beeld waarbij een gedeelte van West-Nederland onder water staat. Een paar gedeeltes die hoger zijn dan NAP, de duinen, wat oude binnensteden, die blijven dan nog wel bewaard. Jan Rotmans spreekt in het NRC van Randstad een kansstad. Het Groene Hart is het Blauwe hart geworden. Dat is kennelijk op termijn ons voorland als wij niks doen. Maar dat, mijnheer de voorzitter, is niet het toekomstbeeld van onze PvdA-fractie, en ik hoop ook niet van de andere VV-leden hier, maar dan moeten we wel aan de slag. Om Delfland met de contouren die het nu heeft '…' te bewaren is een brede en integrale langetermijnvisie nodig. Delfland moet goed weten wat in 2050 haar belangrijkste knelpunten en prioriteiten zijn, en keuzes voorbereiden voor overmorgen, actie nemen. Noodzakelijk is dan een doordachte, meerjarige Ontwikkelvisie die gekoppeld is aan een investeringsagenda. Erasmusvaart heeft ons laten zien dat een goede knelpuntenanalyse ons veel geld kan besparen. Een Ontwikkelvisie ook die de lokale gemeentes uitdaagt en overtuigt, want we moeten het samen met hen doen, want mijnheer de voorzitter, die doordachte langetermijnvisie, juist dat moet een waterschap hebben, en dat moeten we uitdragen naar de andere overheden. Dat is onze meerwaarde voor het Waterbeleid. Delfland zal dan ook meer dan nu voorin in het proces met gemeentes moeten participeren en de plannen om ons gebied ook op lange termijn leefbaar te houden met een eigen beleid, uitvoering en zich niet baserend op verouderende normen. Vandaar ook de IPCC-motie. En we moeten ook nog hard werken om de watervervuiling in ons gebied stevig terug te brengen. Ook dat is een keiharde noodzaak voor 2027. Het wordt dus alle hens aan dek, en iedereen zal mee moeten doen en kunnen doen. Hoe behouden we anders onze steden en onze dorpen, onze bedrijven? Hoe houden we het wonen in ons gebied leefbaar en betaalbaar voor iedereen, want als de lasten te hoog zijn voor mensen met essentiële beroepen of als je even uit de running bent, zo bloedt een samenleving dood. Een eerlijke lastenverdeling is daarom essentieel. Kortom, de PvdA wil dat Delfland zich verder ontwikkelt tot een krachtig waterschap, omdat dat essentieel is voor de toekomst van ons gebied en de inwoners. Wij hier kunnen ons geen mini-waterschap met een investeringsachterstand meer permitteren. We moeten onze rol verder oppakken en zorgen dat iedereen in ons gebied aan boord blijft, iedereen participeert. De begroting van nu geeft daartoe een aanzet, maar doorpakken blijft nodig. Krachtig, efficiënt, zuinig. Zeker, maar niet penny wise and pound foolish. Die les hebben we 20 jaar geleden al geleerd. Dus laten wij onze waterveiligheid beter op orde hebben ook als een

enkele schakel in de dijkring plots valt. Laten we vanwege de plensbuien de ruimtelijke ordening van ons gebied wat adaptiever doen, de sponswerking verbeteren, en de veenweides behouden. En laten we financieel prudent blijven en PPS'en alleen optuigen als ze significant voordeel geven, want marktwerking is voor ons geen doel op zich. Laten we ervoor zorgen dat Delfland niet blauw kleurt op de kaarten van 2150. Voor de zekerheid van onze toekomst laten we aanpakken, samen, nu. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Hombergen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Simon.

De heer Simon: Dat was aardig van u, maar ik geef graag het woord aan mevrouw Jonker, want zij doet namens onze fractie de algemene beschouwingen. Dank u wel.

Mevrouw Jonker: Dank u wel, voorzitter. Het is ook leuk te horen waar de nadruk bij alle partijen ligt, en ik merk ook een soort aanvulling. Wij hebben ons met name even gericht in deze beschouwingen op de waterkwaliteit. Water is een onmisbare grondstof voor alle levende wezens op aarde, en daar moeten wij veel zuiniger mee omgaan. De nationale en internationale aandacht is vooral gericht op de gevolgen van klimaatveranderingen en de noodzakelijke energietransitie. Helaas is het verdwijnen van biodiversiteit en onze verontreinigde leefomgeving minder in beeld. Er is inmiddels sprake van een verstoord ecologisch evenwicht, hetgeen we ook terugzien in onze eigen wateren. Ons water is een tikkende tijdbom geworden. Door te veel uitstel dreigt Nederland de eigen doelen van de KAW niet te halen. Zeer onlangs verscheen een rapport van het STOWA over de effecten van de toxiciteit. In hun nieuwe aanpak kijkt het STOWA niet alleen naar de toxische druk bij aangetroffen stof op het waterleven, maar ook naar de totale toxische druk van de aangetroffen stoffen in interactie met elkaar. Hoe hoger de druk, hoe meer het leven in en rond het water wordt belemmerd. Dit leven is een graadmeter voor de kwaliteit van het water. Een kaart zegt meer dan 1000 woorden. Ik heb het hier bij me, dus als mensen het straks nog willen zien dan kan dat. Op de kaart kleur het Westland knalrood. Het Westland wordt als probleemgebied gekwantificeerd, en is daardoor een belemmering voor het halen van kwaliteitsdoelen. Ik ben ervan overtuigd dat Delfland dit rapport ook kent en misschien nu met zijn handen in het haar zit haar, want immers welke middelen heeft Delfland om deze gebiedsvervuilers aan te pakken? Het antwoord is: weinig. Kijk naar de nieuwe waterschapverordening 2021, vastgesteld naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet. Het is een verordening zonder tanden. In de verordening mag niet staan, ik citeer: strafbaarstelling van overtreding van regels. Delfland is dus volkomen afhankelijk van wat de Omgevingsdienst met de meldingen van die overtreding door Delfland doet. De Omgevingsdienst zou die milieuregels moeten handhaven. Nou, we hebben net gisteren kunnen zien er is net een rapport geweest en het was gisteren ook op televisie, de Omgevingsdienst beboet bedrijven amper, überhaupt controleert bedrijven heel zelden, en beboet dan ook nog maar 2% in bepaalde gevallen. Delfland is dus vooral aangewezen op samenwerking met allerlei partijen om haar doelen te bereiken, en van onze partij mag Delfland in die samenwerking wel de fluwelen handschoenen uittrekken om tot meer slagkracht te komen en de KAW-doelen te behalen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jonker. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Water Natuurlijk is geïnspireerd door de natuur, van wind, blauw met groen met als doel om een leefomgeving te creëren waar het voor mens, plant en dier goed toeven is, nu en in de toekomst. Daarom zijn klimaatverandering, biodiversiteit en waterkwaliteit belangrijke thema's voor Water Natuurlijk, evenals het maken van energie met de waterzuiveringsinstallaties, CO2-neutraal en circulair werken. Deze thema's zijn alleen met andere organisaties aan te pakken. Niet alleen met andere overheden, maar ook met niet-gouvernementele organisaties zoals natuurorganisatie en met burgers. Dit vergt een andere belangenafweging en een andere manier van werken van het waterschap van enkele jaren geleden

toen Delfland het op vele terreinen veelal alleen voor het zeggen had. Het betekent ook dat er ontzettend veel moet gebeuren om de uitdagingen van met name klimaatverandering en de impact op ruimtelijke ordening in onze dichtbevolkte gebied en op de watersystemen aan te pakken. Het is de hoogste tijd willen we het tij nog enigszins kunnen keren. Is deze sense of urgency voldoende terug te vinden in de begroting van Delfland voor het jaar 2022? Water Natuurlijk vindt dat de begroting goed in elkaar zit en doet wat er gedaan kan en moet worden. Echter, we missen wel wat Delfland zou willen doen om het tij te keren, een visie van Delfland om de toekomstige uitdagingen goed te kunnen aanpakken. Dit betreft ook de positionering van Delfland ten opzichte van andere overheden en organisaties. Wordt Delfland wel gezien en benut als kundige organisatie die weet van de hoed en de rand als het gaat om water en klimaat? Heeft Delfland voldoende invloed en gereedschap om de ruimtelijke plannen water en klimaat robuust te maken, en te voorkomen dat ons oppervlaktewater nóg smeriger wordt? En heel belangrijk, kan Delfland ook bij de uitvoering een oogje in het zeil houden en haar toezicht en handhavende rol versterken? Water Natuurlijk vraagt zich dit af, en wij zouden graag met Delfland willen werken aan een langetermijnvisie op de organisatie als ook op de financiën om te blijven investeren in de toekomst zelfs als dat betekent dat de tarieven omhoog moeten. Dat willen we niet alleen voor ons, maar ook voor onze kinderen en kleinkinderen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens. Ik geef nu het woord aan de heer Middendorp of de heer Heijboer. De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja, dank u wel, voorzitter. AWP is blij dat de organisatie van Delfland het afgelopen jaar goed heeft gefunctioneerd, goed werk heeft verzet ondanks alle problemen, ook met corona. Maar toch hebben we ook grote zorgen over de ontwikkelingen die we door de begroting heen zien optreden. En andere zorgen waar we afgelopen jaren weinig voortgang in hebben gezien. Voorzitter, met de begroting van 2022 zien we een stijging in de lasten met 20,3 miljoen, oftewel 8% van de begroting. Voor een deel is dat verklaarbaar omdat we te maken krijgen met nieuwe uitdagingen die we het hoofd moeten bieden en waarvoor extra investeringen en fte's nodig zijn. Maar wij vinden ook, en dat heb ik in de commissie al gezegd, dat er nadrukkelijk gezocht moet worden waar besparingen mogelijk zijn, bijvoorbeeld door bij overwonnen dreigingen of opgeloste problemen te bezuinigen en ons te focussen op onze kerntaken. We moeten weerbaar en veerkrachtig zijn. En dat betekent niet dat we elk jaar groter en logger moeten worden, maar dat we als organisatie slimmer en flexibel moeten opereren. Nieuwe ontwikkelingen succesvol op gang brengen, jawel. Maar we moeten ook de lastige keuzes maken om onze bijdrage tijdig af te bouwen en deze over te dragen aan andere partijen die dat beter kunnen, en we moeten de moed hebben om minder succesvolle ontwikkelingen te beëindigen, zoals onlangs is gebeurd met de Erasmusvaart. Voorzitter, de AWP maakt zich ook zorgen over de in de toekomst oplopende schuldenquote. We betalen het komend jaar 30 miljoen aan rente, en dat is over de 522.000 huishoudens, meer dan 50 euro per huishouden, en dat is gewoon zonde van het geld. Wij staan voor een solide financieel beleid, en willen de lasten niet doorschuiven naar de toekomst. Temeer omdat de toekomst met alle klimaatveranderingen en stijging van de zeespiegel nog genoeg uitdagingen te bieden heeft. Het verloop van de schuldenlast gaat nu nog de goede kant op, maar over vier jaar is die schuld tot 10% hoger. Wij staan als AWP voor een gematigde tariefontwikkeling en vinden het niet logisch dat we volgend jaar de zuiveringstarieven verlagen terwijl tegelijk de kosten met 20 miljoen stijgen, en de jaren daarop doorstijgen. Daarmee eten we onze wintervoorraad in de zomer al op. Voorzitter, het AWP maakt zich al langer druk om de chemische waterkwaliteit. Het college krijgt de blauwalgen er niet onder, en er zijn 18 bestrijdingsmiddelen met een gemiddelde jaarconcentratie hoger dan de veiligheidsnorm waaronder ook een zevental verboden middelen. Na 10 jaar gebiedsgericht meten moeten we toch een beter resultaat neer kunnen zetten? Delfland is bevoegd gezag voor de waterkwaliteit, en ik vraag u: zijn we niet tevreden met het resultaat of gaan we hier echt wat aan doen? De AWP vraagt het college om toezeggingen voor

uitbreiding van de controle, en dan volgens het principe: de vervuiler betaalt. Dat gaat om de extra kosten voor handhaving en op te leggen aan de glastuinbouwsector. Dat zou in de begroting van 2023 een plaats moeten krijgen. Per saldo kost deze maatregel dus niks en we schakelen het af als het resultaat verbeterd. Voorzitter, wij merken ook dat steeds vaker wordt gesproken over sturen op hoofdlijnen, en de dagelijkse gang van zaken overlaten aan het college. Dat klinkt verstandig en efficiënt, maar de praktijk is dat de voortgang dikwijls tegenvalt. Heel concreet verwijs ik naar onze motie rivierkreeft die de AWP op verzoek van de dijkgraaf en het toenmalige college van 2018 in stemming gebracht onder de verzekering: we zullen er alles aan gaan doen. Op basis van drie jaar studie en onderzoek zijn Waterschap Schieland en de Krimpenerwaard en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht dit jaar begonnen met 90% '…'. En Delfland? Delfland heeft 134 inzendingen op een prijsvraag, en is verder nog bezig met de voorbereidingen. Per saldo kost dit ons geld, omdat de groeiende populatie van rivierkreeftjes er de oorzaak van is dat door vertroebeling de waterkwaliteit afneemt en de onderhoudslast van oevers toeneemt. Voorzitter, en tenslotte nog het wc-papier. AWP wacht al jaren om een eenvoudige zeef om de cellulosevezels terug te winnen en niet in Dordrecht te gaan verbranden, want een papiervezel kan zevenmaal in wc-papier worden hergebruikt, en dat spaart bomen en het milieu. Ook het niet verbranden bespaart het milieu. In het bestuursakkoord is afgesproken dat er binnen deze bestuursperiode een investeringsvoorstel komt voor het terugwinnen van grondstoffen uit het afvalwater. Dat zijn complexe keuzes, dat snappen we wel, maar willen toch aandringen om voor de zomer van 2020 een eerste concept te zien van de voorstellen, omdat er richting de waterschapsverkiezingen anders wellicht niet meer voldoende aandacht voor is. Kortom, het gaat goed, maar we hebben wel zorgen over het tempo en diverse dossiers en op financieel gebied over de oplopende schulden en de op termijn stijgende tarieven. Om toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden moet het hoogheemraadschap zowel weerbaar zijn als veerkrachtig om te kunnen reageren op toekomstige uitdagingen. Die moeten we effectief het hoofd bieden. Daarbij past een sobere en doelmatige …

De voorzitter: Mijnheer Heijboer, uw tijd is bijna om. Daar wil ik u even op …

De heer Heijboer: Financieel beleid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, voor ons ligt de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming. En het is een goed leesbaar stuk waarbij wij ons bewust zijn dat de samenstelling hiervan veel energie en werk heeft gekost aan de organisatie en portefeuillehouder financiën, de rest van het college, en waar wij dus ook hierbij onze dank voor betuigen. Ook willen wij opmerking dat het natuurlijk lastige tijden zijn, niet alleen voor Delfland maar voor ons allemaal. En wij zijn blij dat we ondanks alle omstandigheden toch goed met elkaar kunnen en blijven samenwerken, dus dat wil ik toch nog ook even benoemd hebben. De programmabegroting geeft ons inzicht in de activiteiten waarop de verschillende programma's zich zullen richten in 2022 inclusief de daarmee gepaard gaande exploitatielasten en benodigde investeringen. De thema's en opgave waarmee wij voor gesteld staan die komen overeen op grote lijnen met datgene wat we hebben afgesproken in het bestuursakkoord, dus dat is wat ons betreft een prima lijn. De prestatie-indicatoren geven ambities weer voor de gestelde doelen, ook voor 2022 en verder. We blijven het belang van betekenisvolle prestatie-indicatoren onderstrepen waarmee op hoofdlijnen blijkt of Delfland op koers ligt met behouden van de gestelde doelen. We zijn daarom ook verheugd om te zien dat er nu een totaaloverzicht van alle prestatie-indicatoren bij de begroting is opgenomen. We zijn ook verheugd met de invoering van de begrotingsmethodiek zero-based budgeting, en een nieuwe doelenstructuur waarmee inzichtelijk wordt welke activiteiten bijdragen aan de te behalen doelen en welke kosten hiermee gemoeid zijn, zodat hier beter op

gestuurd kan worden ten behoeve van efficiency en een grotere effectiviteit. Inhoudelijk zien wij als fractie als belangrijkste speerpunten voor Delfland in de komende periode de vervanging van De Groote Lucht, het vergroten en de inbedding binnen de organisatie van de cybersecurity en de activiteiten in het kader van KAW-doelen en klimaatadaptatie. Wij realiseren ons de grote opgave waar Delfland voor gesteld staat. Desalniettemin plaatsen wij een kritische kanttekening bij de personele uitbreiding zoals in de begroting wordt aangegeven. Het gaat over 40,3 fte op een totale vaste formatie per 1-1-'22 van 541 fte. Dit mede in het licht van de recent afgeronde reorganisatie en het feit dat wij voor een deel onvoldoende overtuigd zijn van de noodzaak van de uitbreiding, en of er voldoende kritisch gekeken is om de huidige capaciteit effectiever en op een andere manier in te zetten. Voor het realiseren van de opgaven waar Delfland voor gesteld staat is in vele gevallen samenwerking met de gebiedspartners zoals gemeenten en provincie van groot belang. Delfland dient zich hierbij in onze optiek nadrukkelijker op te stellen als waterbeheerder, c.q. kennisdrager van het watersysteem. Bij de programmabegroting 2022 worden de opbrengsten van het watersysteem en de waterzuivering voor de eerste keer toegerekend aan de taak waarbinnen zij worden gerealiseerd. Met andere woorden de toepassing van een gesloten systeem. Dit leidt binnen het watersysteem tot een verhoging, en bij de waterzuivering tot een verlaging van de tarieven. Voor 2023 en 2024 wordt een verdere verlaging van het zuiveringstarief geprognotiseerd, en dient ten gevolge een verdere verhoging van het watersysteem. Het hogere tarief voor het watersysteem wordt in 2022 voor de ingezetenen met $7^1/_2$ miljoen, en voor de agrariërs met 1,25 miljoen gecompenseerd uit de tariefdemping reserve watersystemen. En onze fractie is van mening dat hier meer de tariefdemping watersysteem onnodig snel wordt uitgeput, en in de toekomst minder resteert voor tariefdemping temeer omdat ingezetenen in 2022 $7^1/_2$ tot 8,8% lager worden belast voor het watersysteem dan de nullijn zoals in het bestuursakkoord is afgesproken. Het werken in twee gesloten systemen sluit het bekostigen van het ene systeem met opbrengsten uit het andere systeem uit, maar biedt daarentegen transparantie bij de toerekening van de kosten en de bijbehorende opbrengsten. Voor het watersysteem betekent dit dat de werkelijke kosten en de toerekening daarvan aanzienlijk hoger zijn dan tot nu toe binnen Delfland gehanteerd is.

De voorzitter: Mijnheer Van Kretschmar, kunt u afronden, want uw tijd is bij…

De heer Van Kretschmar: Ja, ik zal dat snel doen. Voor 2022 zullen de kosten voor het watersysteem binnen Delfland 2800 euro per hectare bedragen, en in …

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Kretschmar: In vergelijking met onze buurtwaterschappen …

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kretschmar. Ik wil u nu toch onderbreken, want we hebben gezegd 5 minuten.

De heer Van Kretschmar: Nou, we hebben het belangrijkste gezegd, dus dat is prima.

De voorzitter: Even kijken, dan geef ik nu het woord aan Ongebouwd, mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel, voorzitter. We leven vandaag de dag voortdurend in een crisis. De coronacrisis, de biodiversiteitcrisis, klimaatcrisis, stikstofcrisis, gascrisis, wooncrisis, Shellcrisis. Daarom van nu af aan ook de Delflandcrisis. Als we het woord crisis noemen dan is de kans groot dat er rigoureuze maatregelen worden getroffen, en lijkt dat de manier om draagvlak voor beleid te krijgen, het onderwerp gewoon een crisis noemen. En je kinderen en kleinkinderen die gedoemd zijn als wij niets doen, en dan

woorden als alarm en ramp gebruiken. Mensen bang maken en angst zaaien. Het is een prachtige methode gebleken voor het nemen van rigoureuze maatregelen waarvan we het effect op lange termijn niet kennen, en wat de mensen, onze ingezetenen veel geld kosten, want als wij vraagtekens zetten bij de crisis met andere inzichten komen, de kostentoedelingsverordening of vragen stellen over maatregelen, bulkgebied, natuur of bij de begroting vasthouden aan een bestuursakkoord, ontkenners noemen. Stikstofontkenner, coronaontkenner, klimaatontkenner, ga zo maar door. En dat baart ons zorgen. Onze fractie maakt zich grote zorgen voor 2022 wat Delfland betreft. We wijken af van ons bestuursakkoord, en dat vinden wij als fractie het ergste en ook heel zorgelijk. Het bestuursakkoord zou leidend moeten zijn, en we zouden daarnaar moeten handelen. Vorig jaar bij onze beschouwingen zijn wij ingegaan op de toetsing- en afwegingskader zwemwater die we het afgelopen jaar hebben vastgesteld. De inkt daarvan is nog maar nauwelijks droog of in de begroting wijken we hier weer van af. Daarom wil Delfland zich de komende jaren samen met partners meer dan wettelijk verplicht is inspannen om blauwalg te bestrijden op alle aangewezen zwemlocaties in het beheergebied. Het antwoord wat daarop kwam was heel algemeen: alle inzet voor zwemwater doen we conform het vastgesteld beleid. We hopen dat de portefeuillehouder niet vergeten is dat we alleen nog kijken naar de zwemlocaties waar nog geen maatregelen zijn uitgevoerd. Maar zwemwaterplassen die we al helemaal op de schop hebben gehad vallen hierbuiten, en meer dan wettelijk verplicht, daar willen wij eerst inzicht hebben, want dat kan met de huidige begroting niet meer. Vele opmerkingen zijn er gemaakt tijdens de commissie, maar er zijn weinig tot geen enkele aanpassingen gekomen in de begroting. Wij maken ons als fractie ernstige zorgen over de voorliggende begroting die we straks verder behandelen. Sinds februari ongeveer bekend werd dat we met gesloten systemen moeten gaan werken, en daardoor is er nog wat verschoven sinds september, en ook met begroting. Dit zijn grote aanpassingen en we hebben het idee dat er ineens wat extra potjes opengingen om een positieve begroting op te stellen met gunstige inzet voor de ingezetenen. Totaal zat er in het tarief egalisatiereserve van de drie verschillende categorieën, ongeveer 2 miljoen. En toch halen we bijna 9 miljoen uit de reserve. Het tarief voor ingezetene daalt aanzienlijk dit jaar, en dit wijkt dan ook af van het bestuursakkoord. De grote onzekerheid die op ons afkomt met op allerlei gebied stijgende prijzen. Wanneer je een onderneming runt met de verkoop van goederen kun je elke dag bijna wel de prijzen aanpassen. Nu ook weer met de hoge gasrekening. Dat zorgt voor grote zorgen bij tuinders in ons gebied. Kassen staan nu bewust leeg. Dat kan alleen als je nog niet nieuwe plantgoed hebt gekocht. Ook is het maar de vraag of er kunstmest is in het voorjaar. Dat zorgt ervoor dat je geen kunstmest hebt en je een heel ander gras krijgt waar bijvoorbeeld weinig eiwit in zit. Voor agrariërs in ons gebied geeft dat ook gerust zorgen, want in het voorjaar, zomer zorg je juist voor je wintervoorraad. Het afgelopen jaar was een nat jaar. Niet zo droog als de afgelopen twee jaar. We zijn dan ook blij met een portefeuillehouder in het voorjaar haar tijd tijdelijk heeft aangepast, en ook in de herfst heeft peilbeheer haar best gedaan door na een behoorlijke septembermaand de vrij natte oktobermaand het peil weer te beheren. Dat is maatwerk en niet afhankelijk zijn van protocollen, maar dat kan nog veel beter. Ook zijn er zorgen in het gebied. Wat gaat er gebeuren met het Actieplan rond de zevende Nitraatrichtlijn? Hoe pakt dit ook uit voor het gebied van Delfland? En zoals nu afgesproken is komt de wetenschappelijke leidraad op basis van huidige waterkwaliteit voor het hanteren van bemestingsvrije bufferstroken van twee à vijf meter langs watergangen. We zijn dan ook benieuwd of de portefeuillehouder volgend jaar duidelijk kan aangeven welke gebieden de oppervlaktewaterkwaliteit al goed is. Hier zal een brede groep van deskundigen een leidraad opstellen waarbij de huidige waterkwaliteit nadrukkelijk als criterium wordt meegewogen. We zijn dan ook benieuwd hoe het daadwerkelijk ervoor staat in het agrarisch gebied, en welke DAW-maatregel we dan het beste kunnen nemen. Het woord agrarisch komt in tegenstelling tot vorig jaar - vorig jaar nul keer - één keer voor in de begroting. En dat geldt voor het initiatief over de samenwerking met de kringloopboeren. Door de subsidieregeling van de gemeente Midden-Delfland …

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn, kunt u gaan afronden?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Oei. Ook maken we ons zorgen over de kaderverbetering op wegen. We hebben wel een projectboek. Een overzicht van verstrekkende bulkkrediet, maar dit overzicht wordt steeds beknopter. Het is best moeilijk te volgen. Projecten waar in 2019 al aan begonnen zou worden, en waar nog steeds niet gebeurt zie je niet duidelijk terug in de rapportage …

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Dank u wel voor uw inbreng. Dan geef ik nu het woord aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Even kijken. Ja, onze bestuursperiode is nu halverwege, dus het is tijd om terug te kijken, maar ook om vooruit te kijken. Of we nu terugkijken dan zien we dat ondanks de COVID-19 epidemie die we hebben gehad er veel werk is verzet door Delfland. Er zijn goede resultaten geboekt. Ik noem daarbij in bijvoorbeeld de Watervisie, investeren in gemalen, energiewinning en nog tal van andere projecten. Als wij vooruitkijken dan zijn er ook nog veel uitdagingen. We hebben de recente rapporten van de IPCC, en het KNMI geeft aanleiding om onze verwachtingen voor klimaatverandering bij te stellen. De regenbuien in Valkenburg geven hier ook al een voorproefje van. Om de KAW-doelen in 2027 te halen moeten we de komende jaren veel werk verzetten. Ook op het gebied van de Omgevingswet die eraan komt, nieuwe zuiveringen die we willen bouwen, het meer circulair worden, droogteproblematiek en voldoende zoetwater liggen flinke uitdagingen. Maar wij houden ons ook aan het bestuursakkoord. Dat geldt dat we niet alleen willen kijken naar de tarieven waar we het vaak enkel over hebben, maar ook op alle andere terreinen. Alle uitdagingen die vergen een waterschap dat innovatief is, dat financiën op orde heeft, dat de juiste medewerkers in dienst heeft, en openstaat voor ideeën van buiten en binnen de organisatie. Delfland kan dat niet alleen maar moet dit samen doen met andere overheden, ondernemers, kennisinstellingen en inwoners. Samenwerking met ondernemers kan bijvoorbeeld door ondernemers te helpen hun bedrijven duurzamer te maken bijvoorbeeld door een land- en tuinbouwloket. Alleen samen kunnen we de KAW-doelen halen. Alleen samen kunnen ook nadelige effecten van de klimaatverandering aan. We zitten daar bijvoorbeeld te denken aan een polder als proeftuin waarmee we samen met kennisinstellingen meer kennis opdoen van de processen binnen de polder en ook maatregelen kunnen uitproberen. Wij willen een schoon, duurzaam en veilig waterschap. Schoon door samenwerking met omgevingen, maar ook door handhaving. Handhaving ten aanzien van illegale lozingen, maar ook handhaving ten aanzien van vaartuigen. Een registratieplicht voor vaartuigen kan ervoor zorgen dat overtreders makkelijk aangepakt worden. Het CDA wil ook een financieel gezond Delfland waarbij de tarieven niet verder stijgen, en waarbij Delfland haar schuldenlast afbouwt. En dit zorgt voor lagere rentelasten, en dat geld kan heel goed besteed worden aan andere doelen. Maar we willen ook dat Delfland blijft investeren en ruimte houdt voor onverwachte uitgaven, bijvoorbeeld als gevolg van calamiteiten. Ik rond af. Laten we samen onze schouders eronder zetten en de komende twee jaar de uitdagingen van Delfland aan te kunnen. En ik heb 3 minuten besteed, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. Krijgt u zelf applaus voor, zie ik. Dan geef ik nu het woord aan de heer Hofman. We zullen zien of hij uw record kan verbeteren.

De heer Hofman: Nou, ik weet niet of ik dat record kan halen. De Zuiderzeewerken, een hele andere invalshoek. Waarom? Toentertijd stond Nederland ook voor een vraagstuk en stond de Zuiderzee onder druk vanwege …

De voorzitter: Kunt u uw microfoon aanzetten?

De heer Hofman: O, mag ik dan even opnieuw beginnen, want de tijd gaat er weer af?

De voorzitter: Vooruit.

De heer Hofman: Dank u wel. De Zuiderzeewerken. Waarom de Zuiderzeewerken memoreren? Toentertijd stond Nederland door overstromingen rondom de Zuiderzee onder druk. Grootschalige plannen zijn uitgevoerd. Allereerst door de aanleg van de Afsluitdijk, een fenomenaal waterstaatswerk. Dit werk was gebaseerd op een visionaire grondslag. De overwegingen van toen na ongeveer een eeuw zijn opnieuw actueel. Veroveren wij dit land, is de titel van het boek dat is gewijd aan de grondlegger van de Zuiderzeewerken Cornelis Lely, auteur Willem Van der Ham. Ook voor Delfland is een visionaire aanpak cruciaal. Een breed en grootschalige aanpak is vereist voor de toekomst om gesteld te staan. Verover mij eens dat land, is de titel van het boekwerk gewijd aan Cornelis Lely, al gememoreerd. Voor Delfland kan een variant voor deze titel worden aangehouden: bescherm voor ons dat land. Een grote opdracht voor het algemeen bestuur van Delfland, zeker voor de toekomende tijd, en op basis van behoedzaam financieel bestuur. Samen met de medeoverheden, de gemeente en de provincie en het rijk integrale benadering centraal stellen voor de uitvoering van plannen. Samen bezien en niet binnen de eigen administratieve grenzen opereren, maar kijk over de grenzen heen en opereer over de grenzen ook financieel. Het gaat immers om de waterstaatszorg, een openbaar belang dat alle partijen aangaat. Het is erop of eronder met een blijvende alertheid. In het recente verleden werden belangrijke waterstaataangelegenheden via de council in de kerk aan de ingelanden bekendgemaakt door de dijkgraaf. Dit is in het recente verleden nog door onze oude dijkgraaf Van den Berg gebeurd. Een bijzondere traditie om zaken breed aan te kondigen en ook de ernst aan te stippen van zaken. Met dit verleden voor ogen, een citaat uit de psalmen. Het kan ook niet anders vanuit onze partij vanaf een virtuele council. Ter overdenking, psalm 126 vers 1: als de Here het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen de bouwriemen eraan. Als de Here de stad niet bewaakt tevergeefs waakt de wachter. Anders gezegd, zonder bezieling komt het waterwerk niet van de grond. Aldus.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Dan geef ik nu het woord aan de heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Dank u wel, voorzitter. Dit bestuur is ongeveer halverwege zijn termijn, en volgens mij goed op stoom, en ook vanaf deze geborgde zetel de complimenten en dank voor de begroting. Voorgaande sprekers hebben inmiddels stilgestaan bij het resultaat van de klimaattop in Glasgow, en in onze vorige vergadering nam ons bestuur unaniem een motie aan naar aanleiding van het IPCC-rapport. Voorzitter, helaas zijn er naast klimaatverandering veel grote maatschappelijke opgaven die ook ons water weer raken. Ik wijs op de matige vorderingen om de waterkwaliteit voor ons beoogde doelen van de kaderrichtlijn Water te realiseren. Om te kunnen werken aan al die opgaven, en mevrouw Dijkshoorn die heeft ook al een hoop genoemd, hebben we de steun nodig van al onze gebiedspartners en medeoverheden. Grote problemen kunnen we alleen samen oplossen met oog van de belangen van alle betrokkenen en met alle instrumenten die Delfland ter beschikking heeft. Vandaag 600 jaar geleden dat de Elisabethsvloed plaatsvond. Lang is die Elisabethsvloed gezien als natuurramp, maar recente beschouwingen maken duidelijk dat deze ramp voorkomen had kunnen worden door het toenmalig bestuur, maar die waren te druk bezig met andere dingen. Ik vind het een belangrijke les voor vandaag. Laten we ook de komende twee jaren gefocust blijven om samen met landsbestuur en de partners in onze regio voortvarend te blijven werken aan een toekomstbestendig en veerkrachtig Delfland. Voorzitter, dit is tevens mijn stemverklaring bij de komende moties en amendementen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schouffoer, en dan geef ik tenslotte het woord aan de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u wel, voorzitter. Zelfs met een verziend bril op bent u een stip op de horizon, maar desalniettemin mijn betoog. De leden van de VV zijn benoemd om iets voor de belastingplichtige van Delfland te betekenen. Daarbij is de wettelijke regelgeving bepalend voor wat ze moeten doen. Daaraan geven wij invulling met begroting en de diverse actieplannen. We hebben echter ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zo dienen wij zo efficiënt als mogelijk tegen een betaalbare prijs onze taken uit te voeren. Grondslag is daarbij ook het bestuursakkoord. Tot nu toe slagen wij erin de last in principe gelijk te houden ook met deze begroting, waarvoor waardering. Maar het is de vraag of dit haalbaar blijft. Van de zijde van de VV zijn er altijd meer wensen om uitbreiding van personeel toe te staan, en ongemerkt wordt er ook naar mijn mening te veel uit de financiële reserve geplukt. Daar zijn we natuurlijk zelf bij, maar ik merk dat we aan het schuiven zijn, en soms makkelijk niet wettelijke taken toevoegen. We zouden er eens opnieuw moeten bekijken waartoe we als hoogheemraadschap nu echt wettelijk verplicht zijn. Wellicht kan er eens gekeken worden hoe andere waterschappen dat doen, zij het dat niet allen vergelijkbaar zijn. Lage lasten is namelijk ook een vereiste voor velen om mee te kunnen deelnemen aan dit maatschappelijk gebeuren. Ik vind dat Delfland dit goed doet, en tot nu toe een goede invulling aan die kwijtschelding geeft. Echter, ik heb het al vaker gezegd, we worden door de omgeving ingehaald. De hogere kosten van levensonderhoud door inflatie, absurd hogere energielasten. Zo zijn die van mij gestegen van 195 euro naar 441 euro, 126% stijging, inclusief de belastingkorting. Wat zou er gebeuren als wij onze tarieven door het niet nemen van onze verantwoordelijkheid met dit percentage zouden verhogen? Juridisch kan dat, maar op z'n Haags gezegd zou er wel vervolgens de pleuris uitbreken. Ik heb al veel mensen gesproken met dezelfde verhalen. Ook het niet indexeren van pensioenen en AOW is voor velen hierdoor extra voelbaar. Ik ben heel erg bang dat de kwijtscheldingsregels niet meer voldoen, en dat het aantal oninbare vorderingen erg gaat toenemen. Ik stel dan ook voor via de Unie van Waterschappen bij het rijk een claim neer te leggen voor het geld dat wij door kwijtschelding en oninbaarheid gaan missen. Voorzitter, de beschaving van een land is af te leiden hoe men met ouderen en zwakkeren omgaat. Ik constateer dat we een onbeschaafd land zijn geworden met een juridisch systeem dat niet meer deugd. Europa heeft ons hier al op aangesproken. De meestal coalitiepartijen laten het volstrekt liggen en zijn te druk met zichzelf. De integriteit is daar inmiddels een dood begrip geworden. De voorbeelden spreken helaas voor zich. Gelukkig is Delfland hierbij een gunstige uitzondering, en laten we er vooral naar streven om dit zo te houden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Fekkes. Dan komen wij nu aan het einde van de beschouwingen. Ik wil u allen enorm bedanken voor uw inbreng. Ik constateer dat er ook heel veel rode lijnen zitten, heel veel overlap tussen de inbreng. Dat verbaast me ook niet, want uiteindelijk zijn wij ook een waterschap dat werkt op basis van een gezamenlijk bestuursakkoord. Ik hoor velen pleiten voor een veerkrachtige toekomstgerichte organisatie die ook goed weet samen te werken, omdat de problematiek vaak veel groter is dan dat het alleen door Delfland aangepakt kan worden. Velen van u wijzen ook op de grote uitdagingen die voor ons liggen. U heeft als VV de vorige keren ook voor één van die uitdagingen specifiek een motie voor aangenomen op het gebied van klimaat, en wij hebben als college heel recent daar ook op gereageerd door bijvoorbeeld ook te zeggen dat wij graag met u verdere duiding willen zien van wat deze opgave betekent zodat we echt inderdaad invulling kunnen geven om een toekomstgerichte organisatie te kunnen zijn. En de rol die water daarbij speelt binnen de Unie van Waterschappen wordt terecht gezegd, het belang van water of sturend element bij de inrichting van deze leefomgeving die we allemaal zo koesteren voor mens, plant en dier wordt alleen maar belangrijker. Ik stel voor dat we nu de vergadering voor 10 minuten schorsen, zodat u even de gelegenheid heeft om de benen te strekken, en dat we daarna doorgaan met de behandeling van de begroting. Ik schors de vergadering voor 10 minuten.

Schorsing

Ik zou de vergadering willen heropenen. Wil iedereen zijn plaats innemen alstublieft?

De heer …: Mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: De vergadering is nog niet heropend. Maar dat ga ik heel snel doen.

De heer …: Dat weet ik. Als klein punt van orde. Het valt voor mijzelf wel mee, maar ik zie een aantal VV-leden die echt een beetje verbibberd hier zitten. Dus wellicht kan er iets aan de temperatuur gedaan worden.

De voorzitter: Ja, daar wordt naar gekeken, dank u wel. Dames en heren, ik heropen de vergadering. U heeft nou net de algemene beschouwingen gegeven en ik heb aan mijn collega's in het dagelijks bestuur gevraagd om aan het einde van de eerste termijn op opmerkingen die u gemaakt heeft richting individuele portefeuillehouders, om daarop te reageren. Dan verder wil ik de vergadering erop wijzen dat helaas mijnheer Van Heijningen ons heeft moeten verlaten. Dan is dat voor de record ook genoteerd. En dan beginnen wij nu met de behandeling van de begroting. En ik geef eerst graag mijnheer Ouwendijk de gelegenheid om een korte inleiding te houden. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. De algemene politieke beschouwingen en de begroting zijn toch altijd wel een beetje de democratische hoofdmis, dat is hier dus ook niet anders en dat moet ook. Vandaag staan er drie belangrijke onderdelen op de agenda, de kostentoedelingsverordening, de nota reserves en voorzieningen en de begroting. Die moet je natuurlijk in samenhang met elkaar bezien. Die zijn ook het sluitstuk van een proces wat eigenlijk al begonnen is in februari van dit jaar, als eerste zet. Namelijk de toelichting die we op dat moment gekregen hebben van onze accountant. En daarna zijn we aan de slag gegaan met de scrum. We hebben opgehaald wat er bij u leefde ten aanzien van de begroting van 2022. Dat is opgenomen in de voorjaarsnota, de kadernota. En de kadernota die is met algemene stemmen vastgesteld. Daar zaten een paar behoorlijke uitbreidingen in. We zijn blij dat we die op deze wijze in de begroting onder hebben kunnen brengen. En ook wel op die manier dat het bestuursakkoord daar ook volledig mee gerespecteerd wordt. Ik ben zelf heel tevreden met uiteindelijk de uitkomst. Ik ben ook blij met de manier waarop het in diverse commissies is behandeld en ik ben ook blij met de conclusie die in die commissie getrokken werd met betrekking tot de inhoud en de samenstelling van die begroting. Ik zou het hierbij als introductie graag willen laten en ik geef het woord terug aan de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk. Voordat ik het verder in bespreking geef nog een opmerking. Deze vergadering vandaag is in principe gepland tot twee uur. Ik wil als voorzitter zeker mijn best doen om ervoor te zorgen dat deze vergadering ook binnen die tijd is afgelopen, maar dat kan ik niet alleen. Dus ik doe bij deze ook een beroep aan u allen om daaraan mee te werken. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Ja, een zeer zorgvuldig proces, waar we al behoorlijk wat keuzes hebben gemaakt met het vaststellen van de kadernota. Waar onder andere de uitbreiding van fte's in zit. De begroting zoals die nu voorligt, daar zie je de eerste resultaten van de zero-based budgeting en het toepassen van het gesloten systeem. En dat proces is nog niet afgerond, maar wel heel belangrijk voor Delfland en voor de veerkrachtigheid van Delfland. Voor de VVD hebben we verder geen specifieke vragen en opmerkingen meer over de begroting. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Valkenburg. Ik geef het woord aan de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, we hebben over de begroting natuurlijk uitgebreid al gesproken in de commissie PNC en ook al in BFO, omdat daar natuurlijk ook al een koppeling ligt met de nota reserves en voorzieningen, die later op het programma staat, en ook de kostentoedelingsverordening. Ja, we hebben toch een aantal kritische kanttekeningen. En je kunt natuurlijk aan de ene kant zeggen: ja, de begroting die voldoet aan het bestuursakkoord. Ja, ik heb dan toch nog maar eens even het boekje erbij gepakt, het is inmiddels weer weg. Maar daar staan toch een aantal dingen in, die zitten op een wat hoger niveau, maar die wil ik u toch nog even de aandacht voor vragen. Daar staat namelijk in: we kiezen voor een deugdelijke financiële huishouding die ook ruimte biedt aan nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen. Kortom, een toekomstbestendig huishoudboekje. Dat zit met name in dat toekomstbestendige huishoudboekje dat wij zeggen: ja, er ontbreken wat ons betreft een aantal garanties dat dit ook toekomstbestendig is deze begroting. We hebben gezien dat er geen evenwicht is in de stijgende uitgaven en de opbrengsten. We zien ook dat de schuldenquote weliswaar daalt, maar ook in de toekomst weer oploopt omdat we natuurlijk voor een aantal grote investeringen staan. We zien ook dat in de mogelijkheden waarbij we reserves kunnen inzetten, zowel voor tariefdemping als ook voor andere doelen, dat het gesloten systeem ons daar laten we zeggen minder flexibiliteit in geeft. Dus dat betekent ook dat we uiterst prudent moeten zijn met het inzetten van die reserves. En als voorbeeld noem ik dan het tarief dempingsreserve die we in twee jaar tijd voor 90 procent uitputten. Dan kun je natuurlijk zeggen: ja, daar komt ook wel weer wat bij. Maar dat moeten we allemaal nog maar zien. Dus om een lang verhaal kort te maken, we hebben hier goed over gesproken in de fractie. We hebben ook contact gehad over dit standpunt wat wij innemen ten aanzien van die toekomst met andere fracties. En wij zouden eigenlijk hier een motie willen indienen, waarbij eigenlijk de rode draad is: laten we nou in het komende jaar nog eens even goed met elkaar kijken of dit nou echt wel een houdbare situatie is. Daarmee willen we niet zeggen op voorhand dat we het ambitieniveau moeten verlagen, of dat we de tarieven moeten verhogen, dat is op dit moment niet aan de orde. Maar wij vinden wel dat een nadere analyse van de situatie, de financiële situatie binnen Delfland, nu en op termijn dat dat gerechtvaardigd is om daar het college nog eens even extra op te attenderen en daar met elkaar het gesprek over te hebben. Dus ik weet niet wat de procedure is, of de motie inmiddels al in beeld is of dat we dat later doen. Maar dat laat ik dan even aan u over, als voorzitter. Maar daarmee hebben wij gezegd wat wij wilden zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wellicht, heeft u de motie bij u?

De heer Van Kretschmar: Ja, die is elektronisch al …

De voorzitter: Hij staat al op het scherm. Waarschijnlijk lastig te lezen, het is wel een aanslag op mijn ogen. Of wil u hem voorlezen?

De heer Van Kretschmar: Nee, ik ga hem niet helemaal voorlezen. Maar ik denk dat het wel goed gebruik is om in ieder geval de oproep aan het college even voor te lezen.

De voorzitter: Ja, zal ik dat doen?

De heer Van Kretschmar: Dat wil ik zelf wel doen. Dan vraag ik even om door te scrollen. Dan laat ik even de constateringen en overwegingen, dat zijn er nogal wat. Dan lees ik dat het college verzocht wordt om in de aanloop naar de conceptbegroting 2023 tijdig met de VVD in gesprek te gaan over de noodzakelijke balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositie. Ten tweede, de uitkomst hiervan door te laten werken in de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027. En ten derde, de mogelijkheden voor kostenbesparing en efficiency winst binnen de organisatie te onderzoeken en de resultaten hiervan de

rapporteren bij de BURAP 2022. Dank u wel. En deze motie wordt ondersteund door Bedrijven, CU/SGP, PvdA, CDA, VVD, Partij voor de Dieren en 50PLUS. En ik neem aan dat de griffier zegt dat de handtekeningen erop staan.

De voorzitter: En dat wordt bevestigd, dank u wel.

De heer Heijboer: Interruptie.

De voorzitter: Pardon, ik wil een ding corrigeren. Ik heb mij versproken. Het is niet zo dat de motie ondersteund wordt, hij wordt mede ingediend door alle partijen die ik nou net genoemd heb. Even voor de record. En dan is er een interruptie, de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zou graag de indieners willen vragen van, met name mijnheer Kretschmar, er zijn enorme zorgen geuit over de financiële positie. En als ik de motie dan goed begrijp, dan is het zo dat we die zorgen wel hebben, maar dat we er niks aan doen. En dat is nou precies wat we eigenlijk ook in de algemene beschouwingen hebben gehoord, dat mensen zeggen van: ja, we zijn wel bezorgd en Delfland doet misschien te weinig, maar ja, nu wij vinden de motie op zich sympathiek, maar wij zouden ook willen dat er wat verandert. Dat is dan de inbreng. Maar ik zou graag willen weten of Bedrijven nu zegt van: ja, we willen wel dat er wat verandert en met het indienen van de motie stellen we dat uit tot de volgende begroting. Dat is mijn vraag.

De voorzitter: De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, het antwoord hierop is dat wij ons met name zorgen maken over de toekomst, dus de begroting voor 2022 dat ziet er op zich goed uit. Daar kun je natuurlijk nog je bemerkingen bij plaatsen, maar door het uitputten van die tarief dempingsreserve blijven we daar laten we zeggen in grote lijnen bij het bestuursakkoord. Wellicht voor sommige categorieën is dat iets te veel van het goede. Maar onze zorgen die zitten hem met name op de langere termijn. De langere termijn, waarbij ook de investeringen meer vorm gaan krijgen. We weten dat die er allemaal aankomen, we weten dat we ook op andere gebieden behoorlijke uitdagingen tegemoet gaan. Dus het is inderdaad een juiste constatering dat dat met name gaat over 2023 en verder. En ik denk dat we met deze motie een handvat bieden ook richting het college om daar het gesprek over aan te gaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kretschmar. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Ja, bij interruptie. Ik heb ook nog een vraag aan de opstellers van de motie. Is het niet gewoon zo dat we een kadernota vragen? En wij stellen elk jaar, tenminste vorig jaar in ieder geval, we hebben een jaartje overgeslagen, wordt er een hele goede kadernota opgesteld met een blik naar de toekomst en ook een blik naar wat de financiële ruimte is en wat de consequenties zijn van de keuzes die worden gemaakt. Dus ik vraag me echt af wat de toegevoegde waarde is van deze motie ten opzichte van het normale proces wat wij volgen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Dat kan ik u wel uitleggen, want ik ken natuurlijk ook uw reactie op deze motie. En u zegt dat financiën is een gevolg van datgene wat we doen. En daar heeft u op zich gelijk in, ware het niet dat je financiën wel nodig hebt om datgene te kunnen doen wat je wil doen. Dus dan zijn we weer terug bij af. Wat

deze motie dus aangeeft, wellicht dat u zegt: dat kan wel ook allemaal bij de kadernota worden aangegeven. Maar deze motie geeft een signaal af dat we met zijn allen waakzaam moeten zijn, gebaseerd op datgene wat geconstateerd wordt. Want dat zie je vaak niet terug in een BURAP, dus dat leggen wij even hier op tafel, het uit de pas lopen van uitgaven en inkomsten. Ja, daarvan kunt u zeggen van: nou ja, dat zien we wel bij de kadernota. Wij willen dat graag even aan de voorkant voor iedereen zichtbaar maken. En natuurlijk mag iedereen daar zijn eigen conclusie of mening over hebben, maar dit is de onze.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kretschar.

Mevrouw Jenniskens: Dat is nog niet helemaal een antwoord op mijn vraag hoor. Wat is de toegevoegde waarde …

De voorzitter: Mevrouw Jenniskens, kunt u uw microfoon even aanzetten?

Mevrouw Jenniskens: Heb ik gedaan. Ja, dit is niet echt een antwoord op mijn vraag. Ik snap dat mijnheer Van Kretschmar zegt, dat klopt dat wij belangrijk vinden van wat we gaan doen en dan ook natuurlijk een goede financiële huishouding. Dat klopt. Maar de toegevoegde waarde is, of gaan we dit nu dan doen in het kader van de kadernota? Ik bedoel, dat was mijn vraag.

De voorzitter: Tot slot de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Daar ga ik wel vanuit.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu terug naar de verdere bespreking. Ik geef het woord aan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn: Ja, dank u wel. Allereerst complimenten voor de begroting. Het is een kloppende begroting, maar wel met veel onzekerheden. We kijken naar de driehoek tarieven, schulden en ambitie. Dit is voor onze fractie een belangrijk uitgangspunt. Voor het komende jaar komt dit nog wel goed, alhoewel de lasten stijgen en de inkomsten maar gedeeltelijk toenemen. Dat had anders gekund, als we niet zo'n groot deel van de reserve zouden inzetten. Nu halen we de komende twee jaar 12,5 miljoen eruit. De schuldquote daalt nog een paar jaar, maar ook het weerstandscapaciteit daalt naar 1,4. Daar is de laatste jaren juist hard aan gewerkt om dit omhoog te krijgen. En in een jaar gooien we dat even overboord. Het aantal fte zal ook volgend jaar aanzienlijk toenemen, ruim 40 fte. Er gaan geruchten van: dat redden we toch niet, maar we schrijven het vast op. En dat is voor ons zorgelijk, een onzekere factor. Niet alleen de huisvesting, maar ook de kosten die dit met zich meebrengt. Dat staat niet duidelijk vermeld in de begroting. We maken de begroting kloppend met onzekerheden. Een verlaging van de rentelasten de komende jaren geeft ruimte voor toekomstige hoge investeringen. De belastingheffing, die voor ingezetenen dit jaar dalen, zullen volgend jaar stijgen. Is dit al vooruitlopend op de verkiezingen? Het is belangrijk om de kosten in lijn met de opbrengsten te laten lopen en dat per 1 januari 2022 direct te doen. En niet pas 2023. We weten allemaal dat er nog grote investeringen aankomen. Door nu op het randje te gaan zitten is wat ons betreft teveel gevraagd. Wij willen niet weer dat de schulden oplopen. Wij willen niet weer een motie Dijkema om een grote reorganisatie uit te voeren. Het is niet wachten op de begroting van 2023, maar er is nu al inzet en actie nodig. Als fractie hebben we nagedacht om een amendement te maken. We hebben erover gesproken of we in dit amendement konden opnemen dat er vier miljoen, drie miljoen, noem maar op, ingezet kan worden uit de reserve in plaats van de 8,75. Dit om de tarieven overeenkomstig het bestuursakkoord gelijk te houden. Als VVD gaan wij over de reserve en kunnen wij dat beslissen. Waarom hebben wij dit toch niet gedaan? Over het inzetten van de

reserve voor de tarieven zijn de afgelopen commissie PFO en PNC-cyclus diverse vragen gesteld. Ook zijn er technische vragen over de inzet gesteld. Maar daarop zijn alleen wel antwoorden gekomen, maar geen enkele reactie om dit ook even uit te werken. Het moet toch niet zo zijn dat wij dit zelf gaan doen? Wij verwachten en hadden gehoopt dat dit uitgewerkt in voorbeelden. Net zoals we vorig jaar ook de verschillende percentages hadden bij de kostentoedelingsverordening. En dat betreuren wij. Vandaar dat we hier nu een belangrijk punt van maken, dat wij zeggen: het bestuursakkoord wordt hier op dit onderdeel niet gehandhaafd. Net als de AWP net als interruptie vermeldde over de zorg hebben wij die ook. In de afgelopen maand zijn er twee dingen goed misgegaan. Ten eerste hoe er wordt omgegaan met schouwmeesters, dit vinden we heel vreemd en onbehoorlijk. Drie dagen voor de schouw kregen ze te horen: we hebben jullie dit jaar niet nodig. Terwijl de schouwmeesters die we spraken ervanuit gingen dat ze het dit jaar mochten doen. Gelukkig wordt dit nog vervolgd in een gesprek volgende week, maar hier laat Delfland zich niet van de beste kant zien. En ten tweede hebben we het net gehad over de zienswijze van de kostentoedelingsverordening. En dat verdient ook niet de schoonheidsprijs en dat is zacht uitgedrukt. Voor de rest is de begroting kloppend, maar we verzoeken het college om volgend jaar goed te letten op sober en doelmatigheid. Niet alles kan zomaar. De kosten moeten in evenwicht gebracht worden met de opbrengsten. We zullen moeten inzetten op kostenbesparing en winst binnen de organisatie. De resultaten zien we dan ook graag in een rapportage van de BURAP 2022. Niet kerntaken zullen we moeten afbouwen en vreemde activiteiten niet meer bekostigen. Meer gebruik maken van een samenwerken met andere waterschappen. En voordat de kadernota 2023 wordt opgesteld in gesprek te gaan met de VV over de noodzakelijke balans tussen de driehoek uit ons bestuursakkoord. Opgave, schulden, tarieven en de gevolgen hiervan voor de begroting 2023 en de meerjarenraming voor de kostentoedelingsverordening is dit al gelukkig toegezegd. Als slot wil ik meegeven dat voor ons belangrijk is de afspraken uit het bestuursakkoord. Wij hebben ook een motie voorbereid. We hebben de motie genoemd: Delfland zal blijven streven naar een duurzaam financieel evenwicht, oftewel betere balans tussen opgave, lasten en schuldpositie. Wij hebben deze motie op verzoek aangescherpt. De motie die voorligt van Bedrijven hebben wij iets scherper gesteld en in klare taal. We willen de meest verstrekkende motie indienen, de portee van de motie is hetzelfde. De motie noemen we: sturing op afspraken bestuursakkoord. Wij willen hiermee een sterk signaal afgeven. Ik weet niet of ik het moet voorlezen. Ik moet hem indienen of hoe ik dat nu even verder moet doen. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, ik wil u verzoeken om de motie in te dienen bij de griffier. Of heeft u hem op papier, dan kunt u hem even brengen. Dan zal ik in ieder geval de oproep aan het college even voorlezen, net als ik dat nou net gedaan heb. Dank u wel.

De heer Heijboer: Voorzitter, bij interruptie. Ik zou graag ook als we straks de tekst van de motie horen graag van de fractie Ongebouwd willen horen of ze dan voor of tegen de begroting zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Pardon, ik wil eerst even u informeren over de motie. De motie is ingediend door de leden van de fractie Ongebouwd. En die verzoekt het college om het bestuursakkoord voortdurend als leidend principe te hanteren bij haar handelen. Uitgaven daarom sober en doelmatig te houden, kosten daarom in evenwicht te brengen met opbrengsten, mede in het kader van het zo genaamde gesloten systeem. In te zetten op kostenbesparing en efficiencywinst binnen de organisatie en de resultaten hiervan te rapporteren bij de BURAP 2022. Verrichten van niet-kerntaken af te bouwen en vreemde activiteiten niet meer te bekostigen. Meer gebruik te maken van shared services, zoals meer met andere waterschappen samenwerken. En tenslotte alvorens de kadernota 2023 op te stellen met de VV in gesprek te gaan over de noodzakelijke balans tussen opgaven, lasten, schuldenpositie en de gevolgen hiervan voor de begroting 2023 en meerjarenraming

2024-2027 en gaat over tot de orde van de dag. Dank u wel. Dan is er een vraag gesteld door de heer Heijboer en misschien wil mevrouw Dijkshoorn daar nog even op reageren.

Mevrouw Dijkshoorn: Ja, ik hoop dat ik het een beetje in de tussentijd heb gevolgd, maar wij laten ons standpunt wat wij gaan doen afwachten hoe de verdere behandeling gaat lopen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Dan geef ik nu het woord aan de heer Hombergen, die steekt wel zijn hand op. is dat nog een interruptie?

De heer Hombergen: Ja, dat is een interruptie of een punt van orde. Mij staat niet bij dat we in de voorbereiding van deze vergadering een motie van Ongebouwd hebben langs zien komen. En we hadden een beetje de afspraak gemaakt dat we elkaar niet zouden verrassen met moties die we op het laatste moment bij de vergadering ter tafel leggen. Dat mag natuurlijk wel, maar we hadden afgesproken dat we dat zouden vermijden. Het kan zijn dat de motie aan mijn aandacht is ontsnapt, dat zou kunnen. Maar zo niet, dan vind ik het eigenlijk toch wel prettig om even goed notie te nemen van wat er in de motie klinkt, bepaalde elementen kwamen mij bekend voor en andere misschien niet. Dus kijk ook even rond in de zaal of ook anderen verrast zijn door deze motie. Want het kan natuurlijk ook aan mij liggen, ik weet het niet.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hombergen. U zegt het zelf, ik heb zelf de motie niet eerder mogen ontvangen. Maar zoals u zelf ook zegt: het staat iedereen ook vrij om tijdens de vergadering een motie in te dienen. We zullen kijken dat we zo snel mogelijk de integrale tekst aan u beschikbaar stellen.

De heer Hombergen: Maar wellicht kan ik nu aan mevrouw Dijkshoorn vragen of de motie inderdaad van tevoren niet verspreid is en waarom niet.

Mevrouw Dijkshoorn: Zal ik daar even kort op antwoorden. Dat klopt, de motie is niet verspreid. Dat komt door het allerlaatste moment werk. Wij zijn door de categorie Bedrijven vorige week al gevraagd op hun motie een reactie te geven, een scherpe reactie. Die hadden wij gegeven. Echter verder hadden wij daar op onze reactie niks terug gehad en we hebben vanochtend kort besloten van: dan dienen wij alsnog onze herziene reactie daarop in. Vandaar dat wij hem op het laatste moment gisteren niet meer hebben kunnen ronddelen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Wat ik u kan zeggen, dat is dat de motie die nou net is ingediend wordt nu ook via e-mail aan u allen verspreid. De heer Hombergen. Oh, dan geef ik u opnieuw het woord, maar nu voor uw inbreng in de eerste termijn.

De heer Hombergen: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, dan moet ik even schakelen. Eigenlijk kan wat ons betreft de bijdrage over de begroting voor het komende jaar kort zijn. Wij vinden die in balans en wij vinden die ook in evenwicht met het bestuursakkoord, zodat we dat hebben besloten een paar jaar geleden. Dus wat dat betreft complimenten. Maar dat betekent niet dat we helemaal zorgeloos zijn. En wat dat betreft wil ik ook graag de zorgen, delen wij ook een deel van de zorgen zoals ze ook naar voren zijn gebracht door Gebouwd. Want op lange termijn is het de vraag of de begroting zoals nu goed houdbaar is.

Mevrouw Van der Burg: Interruptie. De categorie heet categorie Bedrijven.

De voorzitter: Mevrouw Van der Burg, u vraagt het woord graag via de voorzitter. Dus als u het woord wil hebben, dan krijgt u dat nu.

Mevrouw Van der Burg: ik constateer dat de categorie Bedrijven bij herhaling ook door Delfland zelf steeds als categorie Gebouwd wordt genoemd. Dat is helemaal niet de categorie Gebouwd, het is de categorie Bedrijven.

De voorzitter: Dank u wel voor de verduidelijking.

De heer Hombergen: Nou, ik wil op dit ene punt mevrouw Van der Burg alle gelijk geven. De categorie Bedrijven heeft inderdaad zorgen geuit en die delen wij. Want op lange termijn visie moeten wij goed weten waar we aan toe zijn en wat er staat te gebeuren. Bij mijn algemene beschouwing heb ik daarom ook gepleit voor een meerjarige visie op onze investeringsagenda en dat we die goed moeten doorgronden en naar de verdere toekomst toe. Wat dat betreft wil ik ook wel even in herinnering de motie Dijkema brengen, van heel lang geleden van mijn voorganger. En die had ook als doel om de lange termijn scenario's te doorgronden. Daarin stond nog niet een besluit welke kant dat op moest gaan, maar scenario's ontwikkelen en op basis daarvan ons beleid vast te stellen. En dat doet deze motie ook. We maken nog geen beslissing, maar we moeten goed doorgronden besluiten weten. We moeten weten waar we aan toe zijn, wat de consequenties op lange termijn zijn. En zo lees ik de motie en zo wil ik hem ook ter degen steunen. Wij denken daar trouwens zelf aan, als PvdA, dat er ook wel efficiencywinst valt te behalen als de bestuurlijke verhoudingen in onze omgeving met de inliggende gemeentes beter zijn. En waarvan we zelf worden betrokken bij planontwikkeling en er niet altijd achteraan hoeven te hollen. Als wij dat beter op orde hebben en onze positionering beter is, dan denken wij ook dat ok dat proces efficiënter kan verlopen. En dat zou alvast een eerste aanzet kunnen zijn. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hombergen. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Jonker. Of toch voor de algemene beschouwing was het mevrouw Jonker, maar nu zie ik dat de heer Simon namens de Partij voor de Dieren het woord wil voeren. U heeft het woord.

De heer Simon: Ja, dat maakt het ingewikkeld. Maar goed, misschien dat mevrouw Jonker mij kan aanvullen. Want ik merk dat er toch meerdere sprekers per termijn per onderwerp mogen spreken. Maar goed, ik zal me daar weer niet over uitlaten, want het is wel jammer dat wij toch onze eigen regels aan de laars lappen. Maar goed, hiervoor ligt de begroting en ik zal net als mijnheer Hombergen mij heel erg beperken tot de complimenten, die we ook al tijdens de commissie hebben gegeven. En ook met de constatering dat deze begroting mooi in balans is en inderdaad conform het bestuursakkoord is uitgevoerd. Daarvoor nogmaals mijn complimenten. Ik richt me dan meteen op de motie. Onze fractie is mede indiener van de motie van de categorie Gebouwd, zeg ik het nu goed, ik hoop het wel.

De voorzitter: Het is categorie Bedrijven.

De heer Simon: Bedrijven. Ja, zie je, dat is gewoon heel verwarrend allemaal. Bedrijfs-gebouwd zelfs. De zorgen die iedereen heeft ten aanzien van de begroting en de periode daarna is natuurlijk ingegeven door het scheiden van systemen, tussen het watersysteem en de zuiveringsheffing en hoe je daaruit je tarieven en alles wil gaan dekken. Dat geeft voor veel fracties toch een bepaald gevoel van of we wel of niet in control zijn. Dat gevoel begrijpen we ook wel, daarom hebben we die motie ondersteund. Maar voor ons, en ik hoor dat bij heel veel andere fracties, is denk ik het allerbelangrijkste dat onze rentelasten zo ongelooflijk hoog zijn. 31 miljoen per jaar, daar moeten we wat aan gaan doen. En daar roept ook deze motie deels roept ons op om daarnaar te kijken. Want zoals u weet zijn andere waterschappen, die voor nul procent rente leningen aan kunnen gaan. Nou wil ik natuurlijk niet dat onze schuldquote nog hoger wordt, maar er zijn opties om te zorgen dat wij meer ruimte hebben als we deze rentelasten kunnen afbouwen. En daar roept deze motie toe op. Het tweede punt is natuurlijk kostenbesparing en efficiëntie. Daar moet je altijd naar kijken. En in dat

verband wil ik graag toch nog even de aandacht vestigen over een rapport van Twynstra en Gudde, die in 2018 is gemaakt. Dat ging over doorlichting van ons watersysteem. Daar kwamen twee interessante opties naar voren om naar te kijken. De eerste was onderhoud naar kunstwerken en het tweede was, u zult het niet verbazen, was het nog eens een keer goed kijken naar het muskusrattenbeheer, zeker als er landelijk afspraken zijn gemaakt. Dus we hopen graag ook dat dat laatste punt meegenomen gaat worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Simon. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Water Natuurlijk vindt dat de begroting goed in elkaar zit en doet wat er gedaan kan en moet worden. Wij zullen dan ook instemmen met deze begroting en we danken alle medewerkers voor hun inzet. Nu over de moties. Voor beide moties geldt dat wij vinden, dat heb ik ook al bij de algemene beschouwingen gezegd, dat er een goed gesprek moet komen over de toekomst van Delfland, gezien alle uitdagingen die er zijn. En natuurlijk moet dat ook op een gegeven moment vertaald worden naar de financiële implicaties. Wij denken dat de kadernota daar een goed moment voor is en daarom vinden we beide moties overbodig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens. Ik geef het woord, ik kijk even naar AWP. Daar zit de heer Middendorp, of de heer Heijboer opnieuw. De heer Heijboer, u heeft het woord.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Ook het AWP zal het kort houden, want er is al heel veel over gesproken. Dank aan de organisatie, want het is toch een heel ingewikkeld document en het zit complex in elkaar. Nou, dank voor al het werk en de aandacht die eraan besteed is. Wat wij tijdens de commissie ook naar voren hebben gebracht is van dat wij het raar vinden dat we in het komende jaar 20 miljoen extra uitgeven en dat we de tarieven zelfs verlagen. En dat lijkt een beetje op gratis geld en dat is er niet. En we gaan dus in de toekomst gaan we gewoon meer betalen. De gescheiden systemen vinden wij goed dat dat doorgevoerd wordt en dat daardoor de watersysteemheffing duurder wordt. En om dan volgens het bestuursakkoord om de tarieven gelijk te houden dat er dan wordt geput uit de reserves, dat zouden we liever niet zien. Maar dat dat voor een deel onontkoombaar is, dat willen we accepteren. Maar we vragen ons wel af waarom we nu de zuiveringstarieven met 9,50 euro per VE, dat komt voor de meeste huishoudens neer op 30 euro naar beneden laten gaan, terwijl we een nieuwe zuivering gaan bouwen die 140 miljoen kost en waar we al wel voor aan het sparen zijn, maar nog lang geen geld genoeg hebben. Dus waar we nog veel voor moeten lenen. Dus onze vraag is eigenlijk van: wij horen hier van iedereen dat men zich zorgen maakt, maar dat we eigenlijk niks doen. En ik heb eigenlijk toch nog wel een concrete vraag die in de commissie niet gesteld is, omdat we toen nog niet wisten dat de tarieven naar beneden zouden gaan, is: wat is er nou op tegen dat we die tarieven gelijk houden? Want als ik nu hier in deze vergadering zit, dan lijkt het net of we op een, het voorbeeld is niet helemaal goed. Het is misschien wat overdreven, maar of we op een Titanic zitten en dat we allemaal tegen elkaar zeggen van: pas op voor ijsbergen. En vervolgens doen we niks en varen we door. En wat wij zouden willen is de zorgen die we hier met elkaar delen, die iedereen ook uitspreekt, dat we daar ook naar handelen en dat we er iets aan gaan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Heijboer. Ik geef nu het woord aan de heer Jansen, CDA.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ook vanuit het CDA complimenten voor deze begroting. Er is wat ons betreft prima werk geleverd. Het is een overzichtelijke begroting en we danken ook speciaal nog de portefeuillehouder voor het toevoegen van de lijst met KPI's. Voor het CDA is ook net als voor de andere partijen het bestuursakkoord leidend. In het bestuursakkoord staat inderdaad iets over die tarieven, dat die niet mogen verder stijgen. Het CDA steunt daarom ook het voorstel van de AWP om de tarieven gelijk te

houden. En op zo'n manier gewoon te zorgen dat we de schuldenlast niet te ver laten oplopen. Want dat is een punt wat we wel zien in de begroting, dat de komende jaren is de schuldenlast nog onder de grens van 250 procent. Maar in 2026 gaat die er toch weer bijna overheen. Ik heb in de beantwoording van in de commissie heeft de portefeuillehouder ook wel gezegd: ja, daar zit nog een bepaalde onzekerheid om. Maar goed, ons streven is niet om het precies op die 250 procent te laten aankomen, maar om dat gewoon verder omlaag te schroeven. Ik wilde ook nog kort, dat had u mij gevraagd om ook de motie over land en tuinbouwloket hier toe te lichten, dus dat zal ik doen. Nou, zoals velen ook inderdaad al bij de algemene beschouwingen hebben gezegd staan ons grote uitdagingen te wachten op het gebied van waterkwaliteit en klimaatverandering. We hebben daar inderdaad in de vorige VV-vergadering ook een motie IPCC voor aangenomen. Belangrijke partners voor ons in het gebied dat zijn de landbouwers en de tuinbouwers. Zij hebben met hun bedrijf direct te maken met water en met grond en bodem en kunnen ook heel erg goed een bijdrage leveren aan de verbeterring van het water en de bodem. We zien dat er al in die sector heel veel gebeurt in het kader bijvoorbeeld van dat programma agrarisch waterbeheer, kringloopboeren en emissieloze kas. En dat ze ook veel samenwerken in LTO-verband om te zorgen dat ze inderdaad de stappen maken voor verduurzaming. Ik heb het dan ook niet alleen over de wettelijke taken, maar ik zie dus ook dat er veel ondernemers ook graag een extra schepje erbovenop willen doen in de bovenwettelijke taken. Maar we merken in gesprekken met de boeren en ook de vragen die we krijgen dat een aantal ondernemers, en dat zijn er best wel veel, toch echt aan het zoeken zijn: hoe kunnen ze nou die extra stap zetten? En wat ons betreft komt dat ook omdat de informatievoorziening naar de land- en tuinbouw erg gefragmenteerd is en niet altijd iedere boer en iedere ondernemer bereikt. Sommige ondernemers hebben ook echt moeite om dan inderdaad die volgende stap in de verduurzaming te zetten, terwijl wij vinden dat het jammer is omdat die verduurzaming ook van de land- en tuinbouw ons echt ook als Delfland kan helpen om de doelen die we hebben te halen of zelfs nog verder aan te scherpen. En inderdaad de doelen op het gebied van KRW, wateropvang, groene inrichting enzovoorts. Het landbouwportaal in Noord-Holland, daar werden we op geattendeerd door een van mijn fractieleden. En we zien dat in Noord-Holland daar de provincie samen met de waterschappen dit portaal hebben opgezet om inderdaad land- en tuinbouw te helpen om een extra stap te zetten. Dat gebeurt door middel van coaching en doorverwijzing naar de juiste instanties en advies te geven over subsidieaanvragen. En wat dan blijkt, dat blijkt dat meer dan de helft van de land- en tuinbouwers in Noord-Holland die maakt daar gebruik van. Die stellen vragen, die worden gecoacht. Dus het is een enorm succes. Daarom dachten wij: het is beter een goed idee jatten dan een slecht idee zelf verzinnen. En we roepen daarom ook het college op om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om dat in Zuid-Holland ook op te zetten. Samen met andere waterschappen en de provincie en te kijken of er inderdaad vraag naar is en of we inderdaad ook gewoon, of het inderdaad werkt om die verduurzaming te bevorderen. We hopen ook dat het college ons dan ook op de hoogte houdt van de voortgang van dat onderzoek en dat bij het opzetten van een loket, dat er ook optimaal gebruik gemaakt kan worden van bestaande provinciale, landelijke en Europese subsidies. Daarom bieden wij samen met de fracties van ChristenUnie, AWP, Ongebouwd en VVD een motie in om een landbouw en tuinbouwloket in Zuid-Holland te gaan onderzoeken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. U heeft uw betoog eigenlijk al de hele oproep aan het college uitvoerig toegelicht, dus ik ga dat niet herhalen. Maar we zullen straks deze motie in stemming brengen. Mijnheer Hombergen heeft een interruptie. De heer Hombergen heeft het woord.

De heer Hombergen: Ja, dank u wel. Mijnheer Jansen, ik heb goed naar uw verhaal geluisterd. Op zich natuurlijk een sympathieke motie. Ik ben wel een beetje verrast. Ik zie dat ook Ongebouwd heeft getekend. En ik heb zojuist net een pleidooi van Ongebouwd gehoord dat alle niet-kerntaken volgend jaar moeten worden

afgebouwd. En ik vraag me af of die twee dingen niet gewoon volstrekt met elkaar in tweestrijd zijn. Dus wellicht een vraag aan u en aan Ongebouwd om daar even op te reageren.

De voorzitter: Mijnheer Jansen in eerste instantie en dan geef ik daarna mevrouw Dijkshoorn het woord.

De heer Jansen: Ja, ik kan niet voor Ongebouwd daarop antwoorden. Ik heb in ieder geval wel met Ongebouwd hierover gesprekken gehad en zij vinden het een zeer goed idee.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu gelegenheid aan mevrouw Dijkshoorn om te reageren.

Mevrouw Dijkshoorn: Ja, dank u wel. Ja, dat is niet zo moeilijk, want ik dacht dat wij als een van de taken hadden het verbeteren van de waterkwaliteit. En dat geldt ook in Delfland. En daar kan dit portaal heel erg goed bij meehelpen met onder andere DAW-projecten en noem maar op. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Ja, dan wil ik toch wel even reageren dat met een beetje hersengymnastiek alle taken die we ook nu doen natuurlijk te herleiden zijn tot alles wat wij doen als Delfland met betrekking tot water en kerntaken. Dus ik kan me niet voorstellen dat wij werkelijk geld besteden wat niet te herleiden is tot die kerntaken. Ik denk dat we daar even dan heel zuiver moeten zijn. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hombergen. Ik geef nu het woord aan de heer Hofman.

Mevrouw Jenniskens: Mag ik nog even?

De voorzitter: Oh pardon. Mevrouw Jenniskens wil nog interruptie plegen.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan mijnheer Jansen. Op zich denk ik dat het heel goed is dat boeren geen gefragmenteerde informatie krijgen, dat zie je ook in andere landen dat dat belangrijk is voor de efficiency ook van de bedrijfsvoering. Maar ik vraag me echt af of mijnheer Jansen of het CDA ook al de provincie heeft betrokken bij dit initiatief. Want het ligt voor ons meer voor de hand dat de provincie zo'n initiatief neemt en dus ook zo'n onderzoek doet dan dat Delfland dit onderzoek gaat doen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens. De heer Jansen.

De heer Jansen: ik heb inderdaad mijn provinciale fractie heb ik ook ingelicht over dit voorstel. En ik ben het helemaal met u eens, dat staat ook in de motie dat we dat niet als Delfland alleen moeten doen. Dat dat heel nadrukkelijk met de andere waterschappen en met de provincie moeten gaan doen. Overigens in Noord-Holland kwam het initiatief vanuit de waterschappen om dit op te zetten. Maar ik ben het helemaal met u eens, dit moet je niet als Delfland alleen doen. Maar ik vind wel dat het een belangrijk onderdeel is van ook gewoon ons speelveld.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. Mevrouw Jenniskens wilde reageren.

Mevrouw Jenniskens: Ja, wie is dan de voortrekker? Want dat vind ik dan een belangrijke vraag als we het hebben over de rol van Delfland.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Ik denk dat, ik roep op om inderdaad samen met de waterschappen en de provincie het te gaan onderzoeken. Dus ik neem aan dat de provincie en de waterschappen gezamenlijk ook wel kunnen bepalen wie dan de trekker is. Voor mij maakt het niet zoveel uit, ik wil graag dat het onderzoek uitgevoerd wordt.

De voorzitter: Ik zie de heer Schouffoer die wil reageren.

De heer Schouffoer: Ja, als daar beweging in het provincieland is, waarvan ik denk van: als er een orgaan is die dat zou moeten initiëren, dan zou dat de provincie zijn. Dan zou ik zeggen: laten we dan het initiatief van de provincie afwachten waar die mee komen. En door dat nu niet te doen neemt u eigenlijk het initiatief.

De voorzitter: Mijnheer Middendorp, ja.

De heer Middendorp: Voorzitter, heel kort. Ik heb de moties begrepen als onderzoek en doe een verkenning. En niet als schrijf een rapport.

De voorzitter: Ik stel voor deze discussie nu hier af te ronden. En zo dadelijk kunnen we de motie in stemming brengen. Maar dan wil ik nu doorgaan naar de heer Hofman voor zijn inbreng.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Allereerst ook zoals andere partijen hebben gedaan de complimenten voor de organisatie en bestuur. En in het bijzonder wil ik dat ook doen richting portefeuillehouder. Want het is wel een tour de force om al die vragen en zaken op de rol te brengen en uit te voeren en te onderzoeken. Dat is zeer de complimenten waard, vind ik. Maar desalniettemin hebben wij toch wat kanttekeningen en vooral bij de inzet van de reserves, ook door andere partijen al genoemd, om zeg maar die aan te wenden voor de tarieven om het niveau op een lager niveau te brengen. Wij willen dus zoals ook een aantal partijen hebben aangegeven het bestuursakkoord als uitgangspunt hanteren, waardoor de tarieven gelijk dienen te blijven. En verlagen mag wel en kan wel, maar wij vinden dat onverstandig. Zeker tegen de achtergrond van de investeringen die ons te wachten staan en ook gezien het weerstandsvermogen wat op het randje wordt gebracht van 1,4, in plaats van 2,7 waar we vandaan komen. Ik vind dat zeer onverstandig en niet wijs. Ook wat betreft de zuiveringsheffing, het is natuurlijk nu interessant om die korting door te voeren, door berekeningen zuiver. Maar moeten wij dat inderdaad niet toevoegen aan de reserve die we al hebben vanwege de investeringen die op ons afkomen wat de zuiveringsinstallatie betreft? Dat is in ieder geval de grote lucht, maar ook Hoek van Holland staat op de rol en ook de Harnaschpolder. En de extra trappen die wij eventueel nog moeten toevoegen aan het zuiveringsproces vanwege PFAS en andere opkomende stoffen. Dus ik vind het zeer onverstandig om dat op deze wijze dan al te doen. Dus daarom omdat ook de begroting en de tarieven een twee eenheid vormen integraal, stemmen wij tegen de begroting om de ernst van onze zaak onder de aandacht te brengen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman.

De heer Fekkes: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: De heer Fekkes wil reageren.

De heer Fekkes: Ik wijs mijnheer Hofman er wel op dat als de begroting niet wordt aangenomen, dat de medewerkers ook geen salaris krijgen en ook u uw vergoeding niet tegemoet kan zien. Dus dat lijkt me niet handig. Ik denk dat u dan beter tegen een bepaald onderdeel van de begroting zou kunnen stemmen.

De voorzitter: De heer Hofman.

De heer Hofman: Nou, ik kan het volgen, maar ik geloof niet dat een deel van de begroting tegen kunnen zijn. Als dat kan, dan zijn we alleen tegen de tariefstelling wat betreft de begroting, die dus daaraan gekoppeld is, en de inzet van de reserves die wij dus niet op deze wijze willen uitputten. Dus ik weet niet of dat een mogelijkheid is dat je tegen een onderdeel kan stemmen. Maar de begroting die kan ook weer herzien worden en we hebben een aantal keren gevraagd om door te rekenen wat betreft het gelijk houden van de tarieven. En ja, daar hebben we geen antwoord op gehad. Maar ik leg het hier gewoon voor om de ernst van de zaak, want je kan iets wel tegenhouden, maar je kan ook daarnaar handelen door het te herstellen. Dus vandaar dat wij dus een statement maken. En we hebben zeker zorg voor zeg maar de medewerkers en dergelijke, maar dat kan altijd net als in Amerika dat je nog de oude begroting dan handhaaft. Dus wat dat betreft blijven de financiën gewoon zeker.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Het is nogal een statement om tegen de begroting te stemmen, zeker zoals u nu doet. En ja, volgens mij zijn we hier vooral ook constructief bezig. Dus ik zou vooral ook dan eigenlijk een amendement of een motie verwachten, waarmee u een verandering probeert door te voeren voor de begroting. En die zie ik niet en dat vind ik wel heel erg teleurstellend.

De voorzitter: Dank u wel. Voordat ik u het woord geef, de heer Hofman, dan kunt u in een keer reageren, zie ik ook nog een interruptie bij de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Nou, de heer Van Valkenburg die heeft dat juist verwoord. Maar ik denk dan dat je procedureel dan aan het begin van de vergadering de begroting van de agenda had moeten afvoeren.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hofman, wil u nog reageren? Ik kan me ook voorstellen dat de portefeuillehouder zo dadelijk, u allen gehoord hebbend, op deze zaak ook nog terugkomt. De heer Hofman.

De heer Hofman: Nou, ik heb dus gemeend geen amendement in te dienen, omdat in feite, ja, het is voor of tegen. En deze heb ik betracht via de portefeuillehouder te bezien om een effect van een dergelijk verzoek door te rekenen, als hij kan toezeggen dat ook dit dan in de begroting moet worden aangehouden de behandeling. Maar dat ernaast wordt gezet en dan in de decembervergadering dan de finale hebben wat betreft het eventueel gelijk houden van de tarieven.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Ik zie nog een interruptie bij mijnheer Simon.

De heer Simon: Ja, ik kan deels van de gedachtegang van de ChristenUnie/SGP volgen. Maar ik denk toch dat het misschien verstandig is om niet per sé naar de portefeuillehouder te wijzen, maar ik denk ook naar ons als VV. Want volgens mij gaan wij als VV hierover. Dus misschien moet u daar ook nog even die inzet op plegen. Ik denk dat daar de vraag komt van waarom er geen amendement of motie is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Simon. Ik wil eigenlijk dit punt hier afronden en nu de gelegenheid geven aan mijnheer Schouffoer om zijn inbreng te doen. De heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Voorzitter, de geborgde categorie Natuur die zal voor de begroting stemmen. Dank voor de begroting en ook nogmaals complimenten. Ik wil mijn eerste termijn gebruiken om te reageren op de

eerder ingediende moties. De motie van de categorie Bedrijven, die vind ik net als de fractie van Water Natuurlijk heeft gezegd overbodig. Want het is eigenlijk een oproep of signaal aan onszelf. Ja, ik ben er niet tegen, maar ik zou ook liever de kadernota afwachten. De motie van het CDA, die vind ik sympathiek. Maar zo'n initiatief ligt echt op de weg van de sector zelf of van de provincie. En met deze motie neemt het CDA hier in Delfland het initiatief voor zo'n loket of voor zo'n onderzoek, wat ook de provincie zou kunnen doen. Dus ook in het licht van de discussie over de kerntaken zal ik die motie niet steunen. De motie van Ongebouwd, die heb ik nog niet gelezen.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Voorzitter, ik heb een vraag aan mijnheer Schouffoer. In uw algemene beschouwing heeft u nadrukkelijk genoemd dat u samenwerking zoekt met partners, met de organisaties, ook met ondernemers. Ik vind dit juist wel een punt, zo'n loket en ook sec de verkenning, is om gewoon meer samenwerking te zoeken ook met de sector. Maar ik hoor u nu zeggen dat u daar eigenlijk niet zo voor pleit.

De voorzitter: De heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Nou, het ligt natuurlijk wat genuanceerd. Want natuurlijk ben ik voor samenwerking met die sector vanuit onze eigen taken en de afspraken die we hier over hebben. Dus ik wijs niet het Deltaprogramma agrarisch waterbeheer af of bijvoorbeeld het in samenwerking met de sector bouwen van een zuiveringsinstallatie. Maar ik vind echt dat dit soort initiatieven, die echt wat verder afstaan van de taken van ons hier in Delfland, dat dat vooral bij de provincie ligt of bij de sectoren zelf, dat hoort bij de inspanningen van de sector zelf. Dus wat ik al zei: een sympathieke motie, maar wat mij betreft niet nodig.

De heer Jansen: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, maar bent u dan wel voor dat het verkend wordt of er behoefte bestaat aan zo'n loket, samen met de provincie?

De heer Schouffoer: Ja, maar laat de provincie daar even het initiatief voor nemen, zou ik dan zeggen heel plat gezegd. Dus sympathiek, maar ik zal niet steunen. En het lijkt mij ook te ver weg van onze inspanningen om in ons beheergebied de waterkwaliteit te regelen. Met alles wat we daar al aan inspanningen aan doen met de agrarische sector. Ja, de motie van Ongebouwd, die ligt in het licht van de motie Bedrijven waar ik net al op heb gereageerd. Daar wilde ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schouffoer. Dan geef ik tenslotte het woord aan de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u wel, voorzitter. Ook mijn waardering voor de begroting. Ik heb daar verder geen opmerking over. In mijn algemene beschouwingen heb ik al wat zorgen geuit over de toekomst en zeker over het aantal niet inbare vorderingen. Daar zal ik verder niet op ingaan, dat was een duidelijk statement dacht ik. Voor wat betreft de moties, de motie van categorie Bedrijven die hebben we mede ondertekend, dus daar staan we natuurlijk achter. De motie van Ongebouwd, mevrouw Dijkshoorn, die is wat steviger. Ik denk dat wij in de discussie volgend jaar op de punten die zij aanroert, dat we daar vanzelf op uitkomen. En voor wat betreft de motie land en tuinbouwloket, ja, ik vind toch ook dat het voortouw bij de provincie moeten laten liggen. En zo langzamerhand in Nederland heb ik het idee dat de ene helft van Nederland de andere helft aan

het adviseren is. Dat klinkt misschien onaardig, maar dat is helemaal niet onaardig bedoeld. Want op zich is het natuurlijk nuttig als je de kennis bij elkaar brengt, maar ik vind toch dat wij de taken van Delfland moeten beperken en ons niet overal het voortouw voor moeten nemen. Wij stemmen dus voor de begroting, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fekkes. Ik wil voorstellen om de vergadering nu te schorsen. Ik had gezegd dat wij …

De heer Middendorp: Voorzitter, bij interruptie. Ik steun het voorstel om te schorsen, maar ik zou toch heel graag nu eerst van mijnheer Ouwendijk horen of er een toezegging in de lucht hangt of niet.

De voorzitter: Kunt u verduidelijken waar die toezegging betrekking op zou moeten hebben? Want vanzelfsprekend krijgt mijnheer Ouwendijk en eventueel ook de andere collegeleden de gelegenheid te reageren op alles wat in de eerste termijn gezegd is. Maar ik zou willen voorstellen om eerst even te schorsen, dan heeft u ook de gelegenheid om …

De heer Middendorp: Maar dan wil ik u ook voorstellen om na de toelichting door de hoogheemraad opnieuw te schorsen. Want wij willen graag overleggen op basis van wat het antwoord is van de hoogheemraad. Op dit moment heb ik even geen vragen aan mijn collega's, maar wel zodra ik hoor wat mijnheer Ouwendijk, welke kant het opgaat.

De voorzitter: Ja, laat ik het dan zo zeggen. Als dat helpt, dan geef ik nu de gelegenheid aan mijn collega's in het dagelijks bestuur om te reageren op wat ze gehoord hebben. Dan wil ik voorstellen na deze reactie in de eerste termijn, dat we dan in ieder geval voor 20 minuten schorsen, zodat u ook de gelegenheid heeft om een broodje te eten. Oké, dan kijk ik en geef ik in eerste instantie de heer Ouwendijk het woord.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. En ook dank voor het vertrouwen. Ik ben altijd gewend dat na zo'n eerste termijn in het kader van de begroting, dat het college eerst even afstemt. Maar ik voel met gesterkt door het vertrouwen dat dat niet nodig is. Maar dan ga ik wel even de hele termijn aflopen, want anders is het verhaal niet compleet. Volgens mij vallen de betogen in het algemeen in twee stukken uiteen. Behalve twee, er staan tegen de begroting van 2022 eigenlijk geen bezwaren. Daar kom ik zo nog even op terug. Waar wel aandacht voor gevraagd wordt is voor de meerjaren ontwikkeling. Nou, dat herkennen we ook, we hebben geprobeerd om dat zo veel mogelijk in die meerjarenraming uiteen te zetten. En dat is ook niet meer dan wat mij betreft de zienswijze van dit bestuur, waar je de toekomstige ontwikkelingen kan zien op basis van de begroting van 2022. U stelt dat niet vast, de enige reden dat dat bij de begroting gevoegd is, is zodat de toezichthouder kan zien dat de begroting zoals die in 2022 is ingericht meerjarig stand kan houden. het is daarvoor een controlemiddel en niet meer dan dat. Dan zijn er met betrekking tot de begroting van 2022 hele stevige opmerkingen gemaakt door de fractie van CU/SGP. Ik vind dat jammer. Want op het moment dat je inderdaad als enige of het besluit neemt om tegen de begroting te stemmen, dan stem je ook tegen al dat onderliggende beleid wat daarbij hoort. Dat is nou eenmaal de consequentie daarvan en daarmee plaats je jezelf als politieke groepering in principe een jaar buiten de discussie. Dat is een keuze en dat is jammer, want ik denk dat er meerdere middelen zijn om je invloed op de begroting te laten gelden. Namelijk het indienen van een amendement of minder vergaand het indienen van een motie, waarmee je misschien wel resultaat zou kunnen boeken. Dat even als eerste. Dan met betrekking tot de algemene opmerkingen die gemaakt zijn over de tarieven. Wij hebben in het begin van het proces een kosten toedelingsverordening gepresenteerd, er inzage gelegd. En dat was op basis van een eerste conceptbegroting, De tweede conceptbegroting zag er iets anders uit en dat betekent dat toepassing van die kostentoedelingsverordening

ook leiden tot iets andere tarieven. Dat hebben we in de bespreking hebben we dat duidelijk aangegeven waar dat door veroorzaakt werd. En het is dus niet zo, want ik weet niet meer wie die opmerking eigenlijk maakte, maar dat er een soort inzet is gepleegd op het verkrijgen van lagere tarieven. Nee, de inzet is gepleegd op het krijgen van tarieven die gelijk zijn aan die van 2019, want dat is de gezamenlijke afspraak die we gemaakt hebben in het bestuursakkoord. Een van de consequenties van het toepassen of het strikter toepassen van gescheiden systemen is dat je wat beperkt wordt in de ruimte die we ons voordien wel gegund hebben. Die hebben we gewoon niet meer. Een kruislings tussensysteem iets doen, dat gaat niet. Dus dat betekent wat we nu zien, dat de tarieven voor watersysteem, en in de toekomst zal het nog nadrukkelijker zijn, verder zullen stijgen. En de tarieven voor de zuivering, die hebben we moeten beperken. Per saldo leidt dat tot een evenwichtige lasten voor de inwoners van Delfland, ook op de meerjarige ontwikkeling die wij in de meerjarenraming duidelijk hebben gemaakt. We hebben dat ook nog eens gedaan door ook de bijbehorende tarieven nog eens te laten zien voor de verschillende profielen. En daarna zie je een bestendige ontwikkeling van de tarieven. Ten aanzien van de reserves geldt eigenlijk hetzelfde. Geïsoleerd gezien zijn de opmerkingen die gemaakt worden over de reserve, die zijn op zich juist. Daar wordt onttrokken aan de reserve voor het watersysteem. Maar tegelijkertijd wordt de reserve voor zuivering met hetzelfde bedrag gevuld. Dus wat je ziet meerjarig is dat de reserves op hetzelfde niveau blijven. Dus de tarieven gelijk, de reserve gelijk en ook de opbrengsten voor Delfland op basis van een gematigde tariefsontwikkeling na deze bestuursperiode van 1,5 procent. Dat zal ongeveer wellicht de inflatie zijn, dat weet ik niet, dat kunnen wet niet overzien. Er is niets ingewikkelder dan voorspellen over de toekomst. Maar ook daar zie je dan een gelijkmatige ontwikkeling. Dus wat we doen, we trekken alles op dezelfde lijn door. En natuurlijk, er zijn onzekerheden voor de periode na deze. Maar het is niet zo dat er dan een soort van waterscheiding zou ontstaan en de tarieven omhoog zouden vliegen, of dat de investeringen omhoog zouden vliegen. We hebben een strategische investeringsagenda die we geraadpleegd hebben voor de meerjarenraming. Die houden we ook aan, die kent u ook allemaal. Dus ook daar kunnen geen verrassingen in gezeten hebben. Dat was dan even de algemene beantwoording. Dan nog een aantal kortere reacties. Er zijn een tweetal moties waarover iets wordt gevraagd. Het eerste is de motie van bedrijf Gebouwd, om het maar even correct te verwoorden. Ja, het college ziet die motie toch vooral als een oproep voor het creëren van bewustzijn over de financiële situatie van het waterschap. Dat je daar alert op moet zijn, dat je goed moet letten op toekomstige ontwikkelingen en dat je die mee moet wegen. Nou, ik heb geprobeerd het eerste stuk van mijn betoog om aan te geven dat dat ook inderdaad zo is. De motie is wat het college betreft ook redelijk raak. En wij zouden de strekking van de motie van bedrijf Gebouwd over willen nemen. Met betrekking tot de motie van Ongebouwd, daar zien we geen reden in om die bewoordingen over het onderwerp te spreken. Dan is er nog de motie bedrijfsloket, als ik hem even zo mag noemen. Een sympathieke motie. Daarvan is het college van mening dat je niet voor de muziek uit moet gaan lopen, maar dat je eerst met de provincie in overleg zou moeten gaan, bij de provincie zou moeten sonderen of zij hier iets van vinden. Als het in Noord-Holland zo'n groot succes is, dan mag dat toch voor de provincie Zuid-Holland geen probleem zijn om daarmee aan de slag te gaan? En ik denk dat de waterschappen daar dan graag bij zullen aanhaken, want het doel en de strekking van de motie is wat dat betreft ook zonder meer sympathiek te noemen.

De heer Jansen: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Kan ik hieruit concluderen dat u het idee om een verkenning uit te voeren, dat u dat overneemt?

De heer Ouwendijk: De strekking voor zover het gaat over in gesprek gaan met de provincie om te kijken of zij dezelfde zienswijze hebben, als die in de motie wordt weergegeven.

De heer Jansen: Ja, dat is voor mij voldoende. Dat is ook de strekking wat ons betreft van deze motie.

De voorzitter: Mijnheer Jansen, even voor de duidelijkheid. Op basis van het antwoord van de heer Ouwendijk handhaaft u de motie? Of zegt u dat de toezegging van de heer Ouwendijk voldoende is om de motie in te trekken?

De heer Jansen: Ik wil het graag nog heel even in de schorsing met de mede-indieners bespreken.

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel. Ik denk dat ik in het algemeen de meeste punten zo wel geraakt heb. Er zijn nog een aantal onderwerpen die ik even specifiek naar voren wil halen. Er zijn wat opmerkingen gemaakt met betrekking tot de rentebetaling die wij over onze schulden doen. En dat er op dit moment sprake is van een lager renteniveau. Ja, dat is natuurlijk zo, maar iedereen die wel eens te maken heeft gehad zelf met de financiering, die begrijpt natuurlijk dat banken niet uit zichzelf de rente verlagen. En op het moment dat wij in zouden zetten op een lager renteniveau, dan zullen we natuurlijk ook de contante waarde van de verschuldigde rente moeten betalen. Met andere woorden, zo lang als de leningen nog lopen zullen we die tegen de geldende rente uit moeten zitten. Dus daar is voor Delfland geen voordeel te behalen. Dan met betrekking tot de veerkracht van Delfland. Ik meen dat dat een opmerking was, of nee, dat was een opmerking van mijnheer Van Valkenburg namens de VVD fractie. Deze begroting biedt voldoende ruimte en voldoende veerkracht wat het dagelijks bestuur betreft om aan de taken van het waterschap te kunnen voldoen. Niet alleen nu, maar ook wat verder weg gelegen in de toekomst. Mijnheer Hombergen maakte de opmerking over met betrekking tot een toekomstige planning. Kun je wat verder in de tijd kijken? Nou, we voeren die discussie natuurlijk regelmatig. Dat proberen we ook, dat hebben we gedaan door middel van de strategische investeringsagenda. En dat zullen we ook in de toekomst blijven doen, ook met de vernieuwde inzichten die nu wellicht aan de orde kunnen komen, in verband onder andere met het IPC rapport van enige maanden geleden. Mevrouw Jenniskens die had het over samenwerking. Ik heb net denk ik in het kader van de motie van het CDA ook aangegeven hoe het college tegen die types van samenwerking aankijkt. Waar ze nodig zijn moet je ze aangaan en in dit specifieke geval moet ook de juiste partij het voortouw willen nemen. Mijnheer Jansen had het over de schulden afbouwen. Nou, ik denk dat ik daar net al het een en ander over gezegd heb. Ik ben het overigens van harte met hem eens en dat geldt voor het hele bestuur. Ja, je kunt beter geld in de exploitatie besteden dan dat aan rente uitgeven, dat mag duidelijk zijn. Aan de andere kant kun je ook niet alles op voorhand betalen, dus is financiering ook altijd benodigd. Ik loop nog even, ja, die vraag was ook van mijnheer Simon over herfinanciering. Ik denk dat ik die ook beantwoord heb. Mijnheer Heijboer had het over putten uit reserves. Nou, ik denk dat in voldoende mate aangegeven heb dat de reserves op een gelijk niveau blijven, alleen dat de verschillende systemen zorgen voor een ander evenwicht. Verder dank ik de andere leden voor de complimenten aan de organisatie. Die zijn bij deze zijn die overgebracht. En dan denk ik dat ik mijn eerste termijn even hierbij wil laten, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk. Dan komen we nu aan het einde van inderdaad de eerste termijn. Ik schors de vergadering voor 20 minuten, dan kunt u zich beraden voor uw inbreng in de tweede termijn en tegelijkertijd ook gebruik maken van de lunch. Volgens mij worden er lunchpakketjes rondgebracht.

Mevrouw Jenniskens: Mijnheer de voorzitter, mag ik nog een vraag stellen?

De voorzitter: Voor de goede orde, is er nog behoefte bij andere hoogheemraden om nog te reageren? Ik dacht van niet, maar. De heer Belt, heeft u nog wat? Nee, dan schors ik de vergadering nu voor 20 minuten.

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend voor de tweede termijn. Ik geef het woord aan de heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Even kijken, nou, de VVD stemt in met de begroting, om dat nog een keer duidelijk te maken. En ik weet op dit moment even niet hoe het staat met de verschillende moties. Maar wij zijn mede indiener van de motie van Bedrijven. En als ik het laatste weet is met de toezegging die we hebben gekregen is die overbodig geworden. Maar ik kijk even naar rechts hoe het ervoor staat. De motie van Ongebouwd zullen wij niet steunen. En de motie van, even kijken, het CDA over het loket is volgens mij met de toezegging die is gedaan zal die ook niet worden ingediend. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Heijboer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Dank u wel. Voorzitter, ik begreep dat er ook een motie ingediend wordt. En het lijkt me handig dat die eerst dan wordt besproken en ingediend, voordat we de tweede termijn ingaan. Want dan kan iedereen daarop reageren.

De voorzitter: Dank u wel voor de opmerking. Dan kijk ik even naar de heer Hofman. Ik heb begrepen dat u een amendement wil indienen. We geven u de gelegenheid om dat nu te doen.

De heer Hofman: Ik heb dat al gedaan via de griffier. En als het goed is, is het in uw bezit. En dat amendement houdt in om de begroting te wijzigen, wat betreft de tariefstelling van de zuiveringsheffing. Om die op het niveau te houden van 2019. En de extra gelden die daardoor gegenereerd worden in te zetten voor de reserve toekomstige zuiveringswerken om gestel te staan voor de toekomst. En de extra eisen die ook gesteld zullen worden aan de zuiveringsinstallaties voor een vierde trap en voor grote lucht en dergelijke, dat het toch anders uitpakt dan we soms denken. En dan staan we beter gesteld dan dat we nu het geld zeg maar uitgeven voor reductie van de zuiveringsheffing. Dus dat is ongeveer de strekking van de motie en de toelichting.

De voorzitter: Dank u wel. De motie is zichtbaar op het scherm, maar u heeft net de oproep opgelezen. Dan stel ik toch voor om de tweede termijn discussie te faciliteren, dat ik heel even de gelegenheid geef aan mijnheer Ouwendijk om te reageren op dit amendement, wat in redelijk laat stadium is ingediend. En dan geef ik daarna ook mijnheer Van Valkenburg nog even de gelegenheid om eventueel iets van dit amendement te vinden. Mijnheer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. In zekere zin een sympathiek amendement. Als je probeert om voor de toekomst vast wat middelen te vergaren, om die te investeren in de zuivering. Maar meestal als je begint met sympathiek, dan ga je met een motie of een amendement sympathiek te noemen, dan ga je het anders afronden. Maar ik zal eerst even de overwegingen die hierbij horen meegeven. We hebben bij de vaststelling van de tarieven voor de zuivering zo veel als mogelijk ruimte gemaakt binnen de

wettelijke regeling. Dat betekent dat er meer wordt opgehaald dan als er direct in de komende periodes besteed gaat worden aan de zuivering. De reserves die horen bij de zuivering die worden maximaal gevuld, dat even als eerste. Twee is dat als je de zuiveringstarieven verhoogt los van de tarieven van het watersysteem, dus geen rekening te houden met het andere deel van de lasten die we bij de burgers in rekening brengen, ja, dan wijk je in die zin niet alleen af van het bestuursakkoord, maar verras je de burgers met een forse tariefverhoging. Dit zal ongeveer zo'n 30 euro per huishouden zijn wat er dan extra bovenop komt. Dus om die twee redenen, A, er is eigenlijk nog een derde reden, die zou ik ook nog even moeten noemen. Om nog eens extra te reserveren, ik wil niet zeggen dat dat onmogelijk is, maar dat is op deze termijn wel onmogelijk. Er moet namelijk een onderbouwd investeringsplan aan ten grondslag liggen, dat is er niet. We weten nu niet hoe zie zuivering in 2028 er precies uit gaat zien. Dus wat we nu in die zin reserveren is al maximaal. Dus om die drie redenen, we hebben geen volledig plan, de kosten lopen buiten de afspraken die we met het bestuursakkoord gemaakt hebben en waar de burgers op rekenen. Plus het feit dat we al maximaal reserveren voor de zuivering ontraden wij dit amendement. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk. Ik zie een interruptie van de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ja, het is puur technisch. Wat bedoelt u met maximaal reserveren? Is dat het hoogst mogelijke wat u wil doen of is er een wettelijke begrenzing?

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Nou, het is een combinatie van allebei. Je kunt het niet doen als je het niet onderbouwt. Dus we hebben het zo gedaan dat we het ononderbouwd maximaal kunnen doen. Laat ik het zo zeggen. Als je meer wil reserveren, dan zul je met een andere onderbouwing moeten komen dan die er nu onder ligt.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Jenniskens: Punt van orde, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Ja, ik ben even het spoor bijster en ik wou even zeggen of ik het nu goed in mijn hoofd heb. We hebben dus dadelijk spreken we over een amendement, over wat net Ongebouwd, nee, wat de ChristenUnie heeft ingediend. Er is een motie Bedrijfsgebouw, er is een motie Ongebouwd en er is een motie loket. Klopt het dat we het over deze vier dingen moeten hebben in de tweede termijn?

De voorzitter: Ja, mevrouw Jenniskens, dat klopt. Al heb ik het idee, maar dat laat ik graag over aan de indieners, dat op basis van toezeggingen die gedaan zijn een aantal moties worden ingetrokken. Maar dat laat ik graag bij de indieners. Maar in principe heeft u het net goed opgehaald. Dan geef ik nu nog een keer de gelegenheid aan de heer Van Valkenburg om nog te reageren op dit amendement.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Twee punten. Aan de ene kant, de hoogheemraad heeft al een heel aantal punten genoemd. Maar volgens mij wat hier het belangrijkste effect van is als je dit amendement aanneemt is dat het juist voor de inwoners allemaal duurder wordt. En dat gaat juist tegen ons eigen bestuursakkoord in. Dus ik vind het dan ook verbazingwekkend juist dat bijvoorbeeld AWP hier mede van indiener is, terwijl die altijd zo zit te hameren op de tarieven van de inwoners. Dat is de ene kant. De tweede kant, technisch volgens mij klopt dit amendement zo niet. En dat is omdat in het besluit staat, daar

staat de zuiveringsheffing niet precies genomen. Dat is in de aparte hamerstukken die we volgens mij later op de agenda hebben. Dus dat is nog even een technisch punt van orde. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Valkenburg. Ik ga door naar de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja, dank u wel, voorzitter. Om even te beginnen om op het amendement te reageren en de toelichting van de portefeuillehouder. Voor ons is met name belangrijk de beperking die het werken in gesloten systemen aanlegt bij de vorming van de reserves. Want wij staan op zich sympathiek tegen voorstellen die laten we zeggen reserves toekomstbestendig maken en ook het uitputten van reserves niet groter doen zijn dan strikt noodzakelijk. Maar wij houden ons ook wel graag aan laten we zeggen, het is een wetgeving, maar in ieder geval wel het principe van gesloten systemen, waarbij je een gedegen onderbouwd plan moet hebben om ergens voor te reserveren. Dus als dat op dit moment zeg maar maximaal is uit genut wat betreft de reserve voor de waterketen, dan zijn wij overtuigd dat het huidige plaatje dan ook het optimale is. Maar daar zouden we nog wel een keer de bevestiging van willen horen. Ten aanzien van de moties, ik heb begrepen dat het tuinbouwloket wordt ingetrokken, dat dat een toezegging is. Onze motie, die houden we natuurlijk wel gewoon aan. Want ik hoorde net dat er wat dingen zouden worden teruggetrokken, maar die van ons blijf ik toch wel graag even overeind houden. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kretschmar. Dan geef ik nu het woord aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Voorzitter, ja, even ten aanzien van het intrekken van de motie landbouwloket. Daar wil ik nog heel even met de portefeuillehouder op terugkomen. Maar dus die is nog niet ingetrokken, maar mogelijk wordt die wel ingetrokken.

De voorzitter: Vraagt u om een schorsing daarvoor of hoe moet ik dat interpreteren?

De heer Jansen: In mijn inbreng wil ik gewoon even nog een bevestiging van een aantal dingen wil ik horen, dan kan ik hem intrekken.

De voorzitter: Dank u wel, duidelijk. Ik ga door naar mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn: Ja, dank u wel, voorzitter. Ook wij houden onze motie nog overeind. Het amendement hebben wij ook mede ingediend. Daar gaan we straks even, ik denk dat we nog wel even een kleine schorsing willen om even te kijken hoe we dat laten lopen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Ik ga door naar de heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wat betreft de PvdA over de ingebrachte stukken het volgende. Het amendement van de ChristenUnie, daarin volgen wij de lijn die zojuist is uitgelegd door het college. En wij vinden dat afdoende. Wat betreft de motie van Bedrijfsgebouwd die blijven we gewoon steunen, die hebben we ook mede ingediend. En wat betreft de motie van Ongebouwd, die steunen wij niet omdat daar dan meteen wordt gezegd dat je in de kerntaken moet gaan snoeien. Daar zit al meteen een oplossingsrichting in. En daarbij moet ik wel even zeggen dat we met de kerntaken wel echt voorzichtig moeten zijn. Je kunt niet als iets je bevalt en zegt dat je daarvoor bent, zeggen dat dat moet gebeuren. En naderhand als iets wat niet in je straatje zit, dan vervolgens zegt: ja, maar dat is helemaal geen kerntaak. Die moet je echt heel zorgvuldig over dat begrip kerntaken iets vinden. Over de motie van het loket van het CDA. Ik denk dat de bal eigenlijk bij de provincie moet liggen. En als de provincie de bal oppakt, dat je dan als

waterschap daar duidelijk aan moet mee doen. Tenminste, dat is de visie van de PvdA. En de toezegging die ik eigenlijk heb gehoord van het college vinden wij daarin voldoende. Wij zullen een dergelijk motie zelf niet meer steunen, dit is al afgedaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hombergen. Dan ga ik door naar de heer Simon.

De heer Simon: Ja, de fracties met drie zetels is eventjes verkeerd ingeschat. Maar ik zal me ook beperken tot onze gevoelens bij de motie. Ik heb er geen mooier woord voor, hoe de Tweede Kamer dat altijd heel mooi zegt. Wij zullen het amendement van de ChristenUnie niet steunen conform de uitleg van de portefeuillehouder. Wij zullen ook de motie van Ongebouwd niet steunen en we zullen ook niet de motie van het tuin- en landbouwloket steunen. Maar wij zullen wel nog steeds steun geven aan de motie van Bedrijfsgebouwd.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Simon. Ik ga door naar mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wij stemmen in met de begroting. Wij zijn niet voor het amendement van de ChristenUnie, omdat wij vinden dat het proces van kostentoedeling heel zorgvuldig is gegaan en de uitleg van de portefeuillehouder voldoende is om hiertegen te stemmen. De motie Bedrijfsgebouwd vinden wij overbodig. Wij vinden wel dat we bij de kaderstelling van 2023 de juiste discussies moeten voeren over zowel inhoud als geld. De motie Ongebouwd, daar zijn wij tegen. En de motie loket vinden wij ook dat het initiatief bij de provincie moet liggen, dus ook tegen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens. Ik ga door naar de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Ten aanzien van de motie van de ChristenUnie, daar zijn wij voor. En met name om de reden die we al eerder genoemd hebben, dat is dat wij nu zeggen van, of zoals de VVD zegt: je kunt nu wel 30 euro meer betalen, maar we betalen al 50 en meer dan 50 euro per huishouden aan rente. Dus op het moment dat je je financieel huishoudboekje meer op orde hebt, dan heb je lagere tarieven voor iedereen, daar zijn wij voor, maar niet lagere tarieven voor volgend jaar zodat we de kosten doorschuiven naar de toekomst. Dus dat is voor ons een heel duidelijke reden om te zeggen van: nou, als we in de toekomst echt tariefstijgingen voorzien die in de dubbele cijfers gaan lopen, dan hebben we liever morgen al een iets hoger tarief dan dat we dat uitstellen en doorschuiven naar de toekomst. Als het niet haalbaar is, dan is het wat ons betreft ook misschien een iets lager tarief haalbaar. Maar wij zijn voor om de kosten te nemen op het moment dat je ze maakt, het moment dat je ze voorziet.

De voorzitter: Mijnheer Heijboer, ik onderbreek ik u even want ik zie een interruptie van de heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Wat misschien wel goed is om te weten is op het moment dat wij nu heel veel geld ophalen en niet kunnen gebruiken, moeten wij dat bij de Nederlandsche Bank of de Waterschapsbank gaan neerzetten en daar betalen wij geld over. Dus dat kost ons gewoon weer extra geld. Dus uw verhaal gaat niet helemaal op. En ook wij kunnen niet het vervroegd aflossen van onze leningen kost ons direct geld op onze begroting. Want je moet gewoon het hele rentebedrag over die hele doorlooptijd moet je dan in een keer gaan betalen. Dus uw verhaal klopt niet helemaal daarin.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Valkenburg. Mijnheer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja, goed. U wil geen discussie starten, maar dan begrijp ik dat mijnheer Van Valkenburg tegen elke vorm van reservering is, omdat je daar rente over betaalt. Of gaat het nou juist om dat hele kleine beetje rente wat je extra zou betalen over die reservering?

De voorzitter: De heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Ik ben helemaal voor de reserveringen en er zitten ook al heel veel reserveringen in de begroting zoals die nu is opgenomen binnen de ruimte die we nu hebben. En volgens mij als ik het goed had begrepen als het zo doorloopt, dan hebben wij straks in 2028 70 miljoen gereserveerd voor het vervangen van de zuivering. Dat is al een significant deel van de kosten van de zuivering. Dus wij doen als heel veel aan reservering. En wat juist de ruimte die we hebben gebruiken we.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Heijboer. Kunt u uw betoog afronden in tweede termijn?

De heer Heijboer: Ja, dan gaan we door met de andere moties. De motie van het CDA vinden we sympathiek, omdat wij vinden dat Delfland best initiatieven kan nemen om ontwikkelingen op gang te brengen. We hebben in de algemene beschouwing al gezegd dat we niet passief willen zijn, we willen ook die ontwikkeling op gang brengen zonder ze zelf te bekostigen. En als wij het goed hebben beoordeeld, dan is het juist om bij de provincie een ontwikkeling op gang te brengen en vervolgens toezicht te houden. Op het moment dat je daar aangeeft dat je dat belangrijk vindt, dan wordt het ook eerder opgepakt en hoeven wij ook als waterschap minder te doen. Dus dat is in feite een kleine investering voor in de toekomst, om in de toekomst ook weer te besparen. Dan hebben we de motie van Bedrijfsgebouwd. Nou, daarvan zeggen wij: we vinden hem sympathiek en we zullen hem ook wel steunen. We vinden hem alleen een beetje te lief. Ja, we hadden hem liever wat steviger gezien en wat verdergaand. Als we kijken dan naar de motie van Ongebouwd, die is wat steviger, die is wat vergaand. En ik denk van: die kunnen we ook steunen. Waarbij zoals eerder al genoemd is we nog wel goed met elkaar moeten blijven overleggen: wat zijn nou de kerntaken en wat zijn nou niet de kerntaken? Waar nemen we een initiatief om een ontwikkeling op gang te brengen en wanneer bouwen we die inzet ook weer af? Dus wij denken echt dat je als waterschap als aanjager moet fungeren om ontwikkelingen op gang te brengen. En dan tijdig weer terug te reden en het op gang gebrachte project overdragen naar een partij die daar beter in is om dat af te maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Heijboer. Ik geef het woord aan de heer Jansen, CDA.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Zoals ik in mijn eerste termijn ook al heb aangegeven zijn wij akkoord met de begroting. De motie van Bedrijfsgebouwd die steunen we, want die hebben we ook mede ondertekend. De motie van Ongebouwd zullen wij niet steunen, want we vinden dat daar nog te veel elementen in zitten, waarvan wij eigenlijk niet goed weten waar we dan ja tegen zeggen. Onder andere vreemde activiteiten. Daarvan zijn we het niet eens dat je alle vreemde activiteiten moet afbouwen. Zelfs snoeien in de kernactiviteiten. En in het amendement van de ChristenUnie zullen wij ook het college volgen. Dan heb ik ten aanzien van de motie land- en tuinbouwloket. Dank portefeuillehouder voor de toezegging, dat u dat met de provincie gaat bespreken. Ik heb net ook al even met u overlegd. En ja goed, mijn vraag was eigenlijk ook inderdaad: goed, kunt u dan bij de provincie duidelijk maken wat het idee is achter deze motie en dat er ook vragen zijn vanuit het veld. En als u aan de provincie vraagt om hier een trekker in te zijn, dan is het voor ons voldoende en dan trekken we onze motie in. Waarbij we er wel vanuit gaan op het moment dat de provincie trekker is, dat we dan wel de medewerking verlenen vanuit Delfland om verder invulling er aan te geven.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. Ik ga door naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter.

De heer Jansen: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Misschien is het goed als de portefeuillehouder dan even kort ja of nee hierop zegt. Want dan weet iedereen ook.

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wat mij betreft kunt u aan de heer Jansen laten weten dat ik daar positief op kan antwoorden.

De voorzitter: Dank u wel. Dus de heer Jansen, u heeft uw ja. Dan ga ik nu door naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Allereerst het amendement. Ja, nog willen wij onderstrepen de noodzaak daartoe zo wij dat bezien, ook gezien ook wat de Algemene Waterschapspartij naar voren heeft gebracht. En ja, als wij niet scherp alleen maar een installatie voor ogen hebben, zoals de grote lucht, we hebben er nog drie daarnaast. En dan denk ik: ja, dan moet je natuurlijk wel toch kijken naar de extra eisen ook die vanuit Europa nu ons worden opgelegd om te lozen het effluent, waar bromaat nu ook uitgezuiverd moet worden. En dat geeft dus extra inspanning en investeringen, die je nu al op je af ziet komen. En laat staan de medicijnresten en dergelijke en alles wat bij de COVID ook naar voren komt aan residuen en zo die toch in het water terecht komen. Dus dan betekent het dat je zuiveringstaak geïntensiveerd moet worden en extra kosten met zich brengt. Dus vandaar dat wij ook van belang vinden om de zuiveringsheffing op het niveau te houden zo dat nu geldt. En daarmee zien wij geen kostenverhoging voor de ingezetenen, want die blijven per individu op hetzelfde niveau staan met een reductie voor de watersysteemomslag wat betreft de begroting. Dus vandaar dat wij het belang hechten aan ons amendement uiteraard om dat voor te leggen. De motie van Bedrijfsgebouwd steunen wij. Wij vinden dat een goede zaak om in de toekomst dat ernstig te bekijken, gezien ook onze zorgen die er zijn voor de toekomst. De motie Ongebouwd die steunen wij ook, alleen stellen wij: hoe verhoudt die zich tot die van Bedrijfsgebouwd? Want de ene motie gaat dan verder dan de andere, dus dan moeten we even kijken: welke geldt dan? Als je deze motie aanneemt voor Ongebouwd?

De voorzitter: De heer Hofman, ik zal de meest verstrekkende motie het eerst in stemming brengen.

De heer Hofman: Ja. Akkoord. Dan de motie Loket: ja, die is dacht ik nu ingetrokken, als ik het goed heb begrepen. Wij steunen het wel vanwege initiatiefnemer en ja, de provincie moet soms wel eens even aangejaagd worden in de goede zin des woords om het belang ook te zien voor hun eigen regio. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Even voor de duidelijkheid: de heer Hofman, u ondersteunt dat de motie over het loket dat die wordt ingetrokken?

De heer Hofman: Ja.

De voorzitter: Ja, dank u wel.

De heer Hofman: Ja.

De voorzitter: Ga ik door naar de heer Schouffoer.

De heer Schouffoer: Dank u wel, voorzitter. Ik heb in de eerste termijn al aangegeven wat ik van de moties en amendementen dien, behalve het amendement van de ChristenUnie/SGP. Daar zie ik niks in. Mocht dat in stemming komen zo direct of straks, dan word ik geacht om tegengestemd te hebben. Ik moet straks helaas de vergadering verlaten. Dus ik zal voor de begroting stemmen als die hopelijk zo direct nog in stemming komt en anders word ik geacht om daar voor gestemd te hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Schouffoer. Tenslotte de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u wel, voorzitter. Ik heb niets toe te voegen aan mijn betoog. Mijn visie op de moties heb ik al gegeven. Het amendement daar ben ik tegen en dat is door de heer Ouwendijk al naar voren gebracht waarom we dat niet moeten doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Fekkes. Dan geef ik nu nog kort de heer Ouwendijk de gelegenheid om nog even te reageren op uw inbreng in tweede termijn. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Er zijn twee dingen uit deze termijn waar ik even op wilde reageren. Dat was de opmerking van de heer Heijboer en de opmerkingen van de heer Hofman. De heer Heijboer stapt heel makkelijk over het schatkistbankieren heen. Het is absoluut kostbaar om geld aan te houden, dus in die zin heeft het stapelen van geld binnen Delfland heeft geen zin en het is ook heel vreemd om voor toekomstige kosten, want daar neemt de wetgever ook geen genoegen mee, die zegt: zorg dan dat daar een goed plan onder ligt. Nou, een plan voor een toekomstige investering dat is er in de regel niet, dat is er pas een paar jaar van tevoren. Dus dat even daarover. Echt aflossen op leningen, op langlopende leningen en daarmee proberen een rentekorting te bewerkstelligen dat is onmogelijk. Dat hebben we vanuit zekerheidswijze vorig jaar uitgezocht. Daar is absoluut voor Delfland geen profijt te behalen. De heer Hofman die merkt in een bijzin op, mijnheer de voorzitter, dat de verhoging van de zuiveringslasten, althans verhoging ten opzichte van het voorstel, gepaard moest gaan met een reductie van het watersysteem. Dat laatste kan dus niet. Ik denk dat we daar met de huidige kostentoedelingsverordening en de regelgeving daaromheen wel voldoende duidelijk zijn geweest, maar dat wilde ik nog even opmerken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik nu overgaan tot de besluitvorming. Dan wil ik eerst het amendement van CU/SGP in stemming brengen. Volgens mij in de tweede ronde is er uitvoerig toegelicht hoe u tegen dit amendement aankijkt, dus ik ga er vanuit dat er geen behoefte nu meer is aan stemverklaringen. Dat zeg ik ook, omdat ik het prettig vind als we bijvoorbeeld de heer Schouffoer de gelegenheid geven om nog aanwezig te zijn bij de stemming over de begroting. Dus ik … Pardon, de heer Simon.

De heer Simon: Ik had nog wel, niet over de moties, maar ik heb wel gewoon een stemverklaring bij de begroting zelf.

De voorzitter: Eerst het amendement in stemming brengen. Het amendement, u heeft de tekst voor zich. Mag ik vragen de leden die voor dit amendement zijn dat kenbaar te maken door hun hand op te steken? Dan vraag ik vervolgens de leden die tegen dit amendement zijn dat kenbaar te maken door hun hand op te steken. Even kijken. Heeft ied… Oké. Pardon. Ik concludeer dat het amendement is afgewezen met twintig stemmen tegen en acht stemmen voor. Dank u wel. Dan ga ik nu door naar het besluit inzake de begroting

zelf. Misschien kan dat even … Ik ga het besluit eerst voorlezen en daarna geef ik nog de gelegenheid aan diegenen die een stemverklaring willen afleggen om dat heel kort te doen. Het besluit is ten eerste de programmabegroting 2022 zoals opgenomen in de bijlage vast te stellen, ten tweede kennis te nemen van de meerjarenraming 2023-2026 als onderdeel van de programmabegroting 2022 zoals opgenomen in bijlage 1, ten derde het investeringsplan Verzamelkrediet assetsysteem waterkeringen aan te vullen met een bedrag van 19 miljoen 600.000 euro, ten vierde een bedrag van 19 miljoen 600.000 euro beschikbaar te stellen aanvullend op het reeds beschikbare gecombineerd ontwerp en uitvoeringskrediet voor het uitvoeren van buitengewoon onderhoud en verbeteringsmaatregelen aan waterkeringen, waterkerende constructies en kunstwerken en tenslotte, ten vijfde, het huidige investeringsplan vervangingsinvesteringen watersysteem te verlagen van 6 miljoen 913.000 euro tot 6 miljoen 594.700 euro en het huidige bijbehorende krediet ter hoogte van 6 miljoen 594.700 euro om te zetten in een verzamelkrediet van dezelfde grootte. Dan geef ik nu de gelegenheid tot een stemverklaring. De heer Simon, u wilde een stemverklaring afgeven. U heeft het woord.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen voor deze begroting stemmen. Uiteraard houden wij onze consistente lijn vast en zullen wij de passages over de muskusratten in de begroting niet ondersteunen, maar we stemmen dus wel in met de begroting an sich.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Simon. Is er nog behoefte bij andere leden om een stemverklaring af te leggen? Ik zie mevrouw Dijkshoorn. Mevrouw Dijkshoorn, u heeft het woord.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel. Wij als fractie Ongebouwd gaan met forse tegenzin akkoord met deze begroting en meerjarenraming. Onze zorgen liggen bij de volgende zaken: de vereffening van de tarieven voor Ongebouwd zijn een kortstondig lapmiddel, het gebruik van de reserves voor tariefdemping is uitermate zorgelijk. Het effect is een jojo-systeem van tarieven voor het watersysteem en straks ook voor de zuivering: komend jaar omlaag en daarna ongetwijfeld weer omhoog. Het gebruik van de reserve zal in de toekomst moeilijker worden, mede georkestreerd door de rigide financiële scheiding en toekenning van heffingen aan afvalwaterzuivering en waterhuishouding. De huidige tariefoplossing is onzes inziens dan ook geen duurzame financiële oplossing. Daarnaast zijn er nog een aantal zaken: de lange termijnontwikkelingen van de schuldquote, de ontwikkeling van ons weerstandsvermogen, de uitbreiding van het aantal fte's, de op ons afkomende investeringen in een nieuwe rioolzuivering. Wij willen de kostentoedeling en tariefstelling in een vroeg stadium volgend jaar weer op de agenda. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Ik ga door naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Na ampel beraad met mezelf wil ik ook de begroting akkoord verklaren mits ook in het kader volgend jaar bij de kostentoedeling en de discussie daaromtrent, en ook gehoord de vergadering, heel serieus wordt gekeken naar de toekomst en de gevolgen die dat heeft voor onze investeringsplannen, en dat daar ook een investeringsplan aan ten grondslag wordt gelegd wat betreft onze zuivering-technische werken om dat zo spoedig mogelijk in beeld te brengen wat de scope is van de toekomstige investering op dat terrein.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Dan zie ik nog stemverklaring van AWP. De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Voorzitter, dank u wel. Ook de AWP zal akkoord gaan met de begroting, mede ook naar aanleiding van de uitleg van de heer Ouwendijk. Wij willen toch wel aandacht vragen voor het feit dat blijkbaar de plannen voor investeringen in de toekomst nog onvoldoende onderbouwd zijn om daarvoor reserveringen

te doen en dat wij het ook jammer vinden dat we bijvoorbeeld wel hoge rente betalen op geleend geld en dat we blijkbaar niet genegen zijn om een hele lage rente te betalen over ons spaargeld. Nou, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Heijboer. De heer Fekkes, heb ik goed gezien dat u … Nee?

De heer Fekkes: Nee, ik stak mijn duim op naar de heer Hofman.

De voorzitter: Oké. Dan constateer ik dat we alle stemverklaringen gehad hebben. Dan wil ik het voorstel nu in stemming brengen. Willen alle leden die voor het besluit willen stemmen hun hand opsteken? Wat zeg je? Ja? Jullie zijn tegen. Dan denk ik deze telling was volgens mij makkelijk. De begroting is met unaniem aangenomen 28 stemmen voor. Dank u wel. Dan wil ik … Dan zou ik zo dadelijk door willen gaan met het in stemming brengen van de moties, maar ik heb begrepen … Ik kijk even of dat er behoefte is aan een korte schorsing bij het college. Ik kijk even. Ja? Dus ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De voorzitter: De twee moties die voorliggen. In de eerste plaats de motie van Ongebouwd die het meest verstrekkend is, dus die wil ik als eerste in stemming brengen. Mag ik aannemen dat er geen behoefte meer is aan een stemverklaring? Want dit is volgens mij uitgebreid al … Dat zie ik niet, dus dan wil ik de motie van Ongebouwd die ik al een keer volgens mij heb voorgelezen wil ik direct in stemming brengen. Mag ik vragen de leden die voor deze motie zijn dat aan te geven door hun hand op te steken? Ja? Mag ik vervolgens vragen de leden die tegen deze motie zijn dat aan te geven door hun hand op te steken? Ja. Oké. Dank u wel. Dan concludeer ik dat deze motie verworpen is: acht stemmen voor en negentien stemmen tegen. De motie is verworpen. Dan ga ik door naar de motie ingediend onder meer door de fractie Bedrijfsgebouwd. Ik ga er weer vanuit dat er geen behoefte meer is aan stemverklaringen en ik wil deze motie direct nu in stemming brengen. Mag ik vragen de leden die voor deze motie zijn dat aan te geven door hun hand op te steken? 21. Vervolgens mag ik vragen de leden die tegen deze motie zijn dat aan te geven door hun hand op te steken? 6. Dat is 21-6. Dan concludeer ik dat deze motie is aangenomen: 21 stemmen voor, 6 stemmen tegen. Dank u wel. Dan hebben we agendapunt B01 afgehandeld.

B02. Aanvraag investeringsplan en kredietaanpak KRW opgave Waternatuur, vismigratie en mitigerende maatregelen 2022-2027

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het tweede bespreekstuk: de aanvraag investeringsplan en kredietaanpak KRW opgave. Ik geef collega de heer Belt het woord om een korte inleiding te geven. De heer Belt, u heeft het woord.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. Ik denk dat … Nee, laat ik het zo zeggen. De waterkwaliteit in ons gebied is belabberd. Dat hoorden we net ook uit de ronde die gemaakt is bij de algemene beschouwingen. U heeft ook allemaal aangegeven daar urgentie op te zien en een flinke aanpak in te wensen. Het college wil daar ook voortvarend mee aan de slag gaan, dus het KRW programma staat er vandaag als hamerstuk op. Dat geeft ons de mogelijkheid om de komende jaren dus tot 2027 op verschillende fronten met die waterkwaliteit aan de slag te gaan voor die kaderrichtlijn waterlichamen. Een belangrijk onderdeel waar we ook juist zelf mee heel erg aan de lat staan, is het aanleggen van de waternatuur. Dat is niet het enige wat we doen voor die KRW, maar dit is wel een heel belangrijk onderdeel. Daar willen we voortvarend mee aan de slag gaan en het voorstel wat wij hiervoor hebben liggen biedt die mogelijkheid. Dit hebben we in de commissie ook natuurlijk

besproken en ik zou graag, nou ja, daar nogmaals het gesprek over gaan en ik hoop op uw steun om te geven voor het college dat we dit kunnen oppakken.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Belt. Dan geef ik nu het voorstel in bespreking. Ik wil alle aanwezige leden een beroep doen om de inbreng echt zo bondig mogelijk te houden, omdat ik ook wil voorkomen dat steeds meer leden afhaken. We hadden namelijk gezegd dat deze vergadering tot twee uur zou duren en volgens mij is het nu iets van twintig voor twee. Met dat gezegd hebbend, de heer Van Valkenburg.

De heer Jansen: Voorzitter? De heer Jansen. Ja.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Mijn fractie heeft dit terug naar aanleiding van de bespreking in de commissie heeft het teruggenomen in de fractie, dus wij hebben het ook gewoon als bespreekstuk geagendeerd. Dan is het ook gebruikelijk dat u dan ook degene die dat inbrengt als bespreekstuk dat u die persoon als eerste het woord geeft.

De voorzitter: Dank u wel. Dat zal ik dan direct doen. De heer Jansen, u heeft het woord.

De heer Jansen: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, het is voor het CDA is het ook zeer belangrijk om de KRW doelen in 2027 te halen. Wij zijn daarom ook voorstander om vanwege de snelheid en flexibiliteit met een bulkkrediet voor deze opgave te gaan werken. We hebben echter als VV ook een kaderstellende en een controlerende functie en dat is ook voor het CDA zeer belangrijk. Kortom, wij willen voor projecten van dit bulkkrediet kaders kunnen stellen en de voortgang kunnen monitoren en controles kunnen uitvoeren. Daar belanden wij als CDA en hopelijk met mij ook de rest van de VV in een spagaat, want we willen op hoofdlijnen besturen en hebben we veel vertrouwen in de kennis van de organisatie om die maatregelen uit te werken, maar we zitten ook met die, ja, met die kaderstellende en die controlerende functie. Voor veel projecten die zijn genoemd, is de jaarlijkse monitoring voor het CDA voldoende. Als de projecten beschreven staan in het projectenboek met de voortgang en de knelpunten, dan is dat voor ons voldoende. Echter er zijn ook een aantal strategische projecten, zoals grote projecten, waar het zinvol is om vooraf als VV kaders mee te geven. We hebben voldoende vertrouwen en we hebben heel veel vertrouwen in de organisatie dat ze dit ook gewoon goed kunnen invullen, maar kaders stellen is wel een functie van de VV. Dat zorgt namelijk voor veel helderheid vooraf en ook een goede behandeling bij de jaarlijkse behandeling van de projecten. Maar wat is nou een strategisch project? Wat verstaan wij daaronder? Dat zijn de projecten die bijvoorbeeld veel maatschappelijke weerstand opleveren of vaak veel risico's aan verbonden zijn of die echt een substantieel bedrag van het budget gebruiken. Ik heb begrepen van de portefeuillehouder dat er heel veel projecten zijn die tussen de 60.000 en de 100.000 euro zitten. Nou, dat zijn projecten daarvan vindt het CDA die moeten gewoon doorgang vinden. Daar is het bulkkrediet ook prima geschikt voor. Maar die enkele projecten, en hij heeft genoemd dat er een achttal projecten boven de drieënhalve ton zitten, ja daarvan vinden we dat projecten boven de vijf ton daar mogen wij best wel als VV de kaders aan meegeven. We willen graag daarom ook vooraf als die projecten aan de aanvang zijn en voor de uitvoering om dat even met de portefeuillehouder te bespreken. We hebben dan namelijk alle benodigde informatie en zijn we nog op tijd om de kaders te kunnen stellen en hoeven we niet meer tijdens de uitvoering hierop terug te komen. We zorgen daarmee als VV voor een gedragen pakket van maatregelen die zorgen dat we de doelen daadwerkelijk ook in 2027 gaan halen. Daarom wil ik mede namens de fracties van ChristenUnie, AWP en Ongebouwd een amendement hierop indienen. Inmiddels heb ik dat ook aan de griffier doorgegeven. Daarnaast, omdat dit niet alleen geld voor dit bulkkrediet, maar ook

voor andere bulkkredieten, hebben wij ook samen met de VVD een motie opgesteld die wat algemeen van aard is, niet specifiek over dit bulkkrediet gaat, over behandeling van bulkkredieten in het algemeen.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Jansen. Ik zal de oproep direct even voorlezen. Dat gaat erom om twee extra regels toe te voegen aan het voorliggende besluit. Ten eerste nummer 7: strategische projecten en/of projecten met een budget groter dan 500.000 euro eerst aan de verenigde vergadering ter goedkeuring voor te leggen en tenslotte: de projecten in het projectenboek jaarlijks minimaal één keer actief met de VV te bespreken. We zullen dit straks als amendement in stemming brengen. U praatte ook over een andere motie. Dient u die in of … Ik zie al het handje van mevrouw Örgü, dus dan stel ik voor dat ik nu aan u het woord geef, mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Tijdens de commissievergadering kwamen we toch tot de conclusie om eenduidige rapportagelijn te zoeken tussen de verenigde vergadering en het dagelijks bestuur. Hiervoor hebben we gezamenlijk met CDA, Water Natuurlijk en Partij voor de Dieren hebben wij een motie ingediend: helder verantwoorden en sturen op hoofdlijnen. Ja, hier wordt uitgesproken om een werkwijze te hanteren waar het project overzicht investeringen van waterkeringen wordt gehanteerd en gebruikt als uitgangspunt. Daar is het college zelf gewend mee en voor ons als VVD-fractie is het belangrijk dat we sturen op hoofdlijnen. Even voor de duidelijkheid, voorzitter: wij zijn tegen het amendement wat hiervoor door mijn collega van het CDA kenbaar werd gemaakt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Örgü. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen in grote lijnen meegaan met datgene wat de heer Jansen reeds heeft toegelicht. Ik wil nog wel één ding daaraan toevoegen: het is natuurlijk niet de eerste keer dat we voor een dergelijke beslissing staan om een bulkkrediet voor waternatuur goed te keuren. Wij staan er ook op zich niet afwijzend tegenover, maar wij willen toch wel even het verleden in deze discussie betrekken, namelijk dat het ons nog steeds tot op de dag van vandaag onvoldoende duidelijk is wat nou de effecten zijn van met name de natuurvriendelijke oevers op de ecologische waterkwaliteit. Het moet toch mogelijk zijn voor Delfland om daar wat meer over te zeggen dan dat de natuur zich niet laat sturen en dat we dat allemaal nog niet weten. Er was net op televisie een programma dat een natuurvriendelijke oever erg succesvol was geweest, dus dan zou ik zeggen: ja, ga daar eens naar kijken. Waarom werkt het daar wel en kunnen ze het daar wel aantonen? Dus wij vinden dat echt een tekortkoming in het voorstel. Het is niet duidelijk hoe het gemonitord wordt. We moeten ook terugkijken niet alleen naar het effect op de ecologie, maar ook hoe de oevers er na een paar jaar bij staan. Als er voorbeelden zijn waarbij oevers totaal vernield zijn door welke reden dan ook, dan moeten we ons echt achter de oren krabben om daar geld aan te blijven uitgeven, ook in het licht van de discussie die we hiervoor hebben gehad. Dus ja, wij zijn voor de waternatuur, maar we vinden wel dat er een heel duidelijk monitorsysteem moet zijn waarbij we elke keer eerst terugkijken: wat heeft het ons gebracht? En dan de beslissing nemen om daar weer geld aan te besteden. Ja? Dus dat is het mechanisme, dus ik hoor graag van de portefeuillehouder hoe die dat denkt in te regelen. Wij kunnen meegaan met de motie van de VVD, echter laten we zeggen de monitoring voor waterkeringen die laat zich niet een op een vertalen naar waternatuur, want daar zit nou precies dat probleem in wat ik net schetste, dus dat ondervang je daar niet mee. Op zich wel een goede aanpak in het algemeen voor projecten, dus die kunnen we steunen. Wat dat betreft zien wij ook wat in het amendement van de heer Jansen, maar we willen dat nog even achter de hand houden voor de tweede termijn, want ik wil eerst van de portefeuillehouder horen of er andere mogelijkheden zijn waarop wij toch meer gerust kunnen zijn dat we het geld op een juiste manier besteden. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Kretschmar. Ik zie dat de motie inmiddels ook in beeld is die mevrouw Örgü nou net heeft toegelicht. Ik zal hem nog even voor de volledigheid oplezen: de verenigde vergadering periodiek te voorzien van adequate voortgangsinformatie over de projecten binnen de verschillende verzamelkredieten, hierbij strategisch grote projecten voor uitvoering inhoudelijk bespreken, ten tweede daartoe het projectenoverzicht investeringen waterkeringen als voorbeeld te gebruiken en voor de overige verzamelkredieten een vergelijkbaar overzicht op te stellen en tenslotte de op die wijze opgestelde projectenoverzichten twee keer per jaar bij te werken en ter verantwoording aan de verenigde vergadering voor te leggen. Dan ga ik nu door naar de heer Simon. Of mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u, voorzitter. Dus dat is tevens de stemverklaring daarvoor. De Partij voor de Dieren ziet heel graag dat er meters gemaakt worden voor het halen van de KRW doelen met extra ruimte voor waternatuur, vismigratie en het beschermen van de kwetsbare gebieden. Deze focus is natuurlijk van groot belang in een tijd waarin insecten massaal sterven en vogels hun jongen zien sterven, omdat hun botten in het nest al breken vanwege hun slechte gezondheid. Er is vandaag ook de resultaten van het onderzoek Vang de watermonsters gepubliceerd waarbij burgers, schoolklassen mochten de waterkwaliteit gaan meten in hun omgeving en er zijn slechts 17 procent van de waters die gemeten zijn, was goed. En geen enkele daarvan lag in Delfland, van wat ik kon zien. Dus nou ja, dat … Ja, dat spreekt voor zich inderdaad. Ja, wij maken ons zorgen over de regio's in ons gebied waar de waterkwaliteit al heel lang slecht scoort en we vrezen gewoon heel erge schade als er niet op korte termijn stappen gezet worden. Wij gaan dan ook voor stemmen. Wij zullen wel scherp opletten dat de voortgang van deze doelen ook echt gehaald wordt, maar we hebben wel vertrouwen in de ambtelijke organisatie dat ze alle zeilen bij gaan zetten om die doelen te kunnen behalen, en natuur zal ze daar dankbaar voor zijn. Wat betreft het amendement: wij zijn daar niet voor. Wij denken niet dat het veel toevoegt. Wij denken dat het eerder de voortgang van het halen van de doelen frustreert dan dat het bijdraagt aan, ja, aan beter bestuur. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Onderdelinden. Ik geef het woord aan mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, de Partij van de Arbeid fractie kan instemmen met het voorstel. Wij vinden het heel belangrijk dat we nu vaart gaan maken om te zorgen dat de waterkwaliteit verbetert. Het bulkkrediet is een middel wat daarbij past. Wij vinden dat wel lastig ook wat eerdere fracties hebben verwoord: aan de ene kant willen we niet op de details ons ermee bemoeien, maar aan de andere kant willen we wel beter volgen wat er gebeurt. In de commissie is er toegezegd dat we in ieder geval het projectenboek wat er ligt dat we dat jaarlijks gaan bespreken. Wij denken dat dat al een heleboel gaat schelen in de manier waarop we de voortgang monitoren. Daarnaast kunnen we de motie van de VVD steunen. Wij denken dat dat een verandering op gang gaat zetten en dat we daarmee het amendement van het CDA niet nodig hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Ik geef het woord aan mevrouw Dijkshoorn. Of wie? Is het mevrouw Van der Burg? Mevrouw Van der Burg, u heeft het woord.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Ja. Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in de commissie heb ik al aangegeven dat mijn fractie tegen bulkkrediet is, zoals wij in 2016 dat ook waren. Toen hebben wij samen met Bedrijven en fractie ChristenUnie/SGP tegen gestemd bulkkrediet. Quote de portefeuillehouder: waterkwaliteit is belabberd. Gaan we de KRW doelen wel halen? Dan is het bulkkrediet wat ons betreft absoluut niet aan de orde, want wij willen kunnen monitoren wat er nu gebeurt. We hebben ook kunnen constateren dat de ecologische waterkwaliteit niet meer verbetert, sterker nog het stagneert en om dan zomaar weer een bulkkrediet toe te kennen van 12,7 miljoen en dan maar in de hoop en verwachting dat er

weer verbetering plaatsvindt. Hier willen wij toch echt onze kaderstellende en controlerende rol als VV belang eraan hechten en wij willen graag volgen wat de voorstellen zijn en die willen wij als ze boven de 5000 … Boven de … Beneden het … Nee, als ze een half miljoen zijn of meer dan willen wij weten wat de voorstellen zijn en of wij hier ook zeg maar heil in zijn, ons kunnen voorstellen dat dit ten behoeve is van een betere waterkwaliteit. Wij zijn erg blij met het amendement en als het amendement wordt aangenomen, dan kunnen wij ook vol vertrouwen instemmen met het voorstel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Burg. Wie mag ik het woord geven? De heer Vissers.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. Wie de publiciteit en onze eigen cijfers over de waterkwaliteit volgt, weet dat de opgave urgent is. Een voortvarende aanpak is dan ook nodig. Niet om Europe te plezieren, zeg ik daar nadrukkelijk bij, maar om een gezonde leefomgeving te realiseren. Het is dan voor Water Natuurlijk ook prima dat tegelijk met de vaststelling van het KRW programma straks als hamerstuk DH al de eerste drie investeringsplannen aan ons voorlegt. Nu een rem zetten op deze slagvaardigheid is wat ons betreft een verkeerd signaal. Daarom geven wij ook geen steun aan het amendement wat tot vertraging van de uitvoering zou kunnen leiden. We zijn het wel …

De heer Jansen: Voorzitter?

De heer Vissers: … van harte eens met degene die zeggen dat een goede verantwoording …

De voorzitter: Mijnheer Vissers, ik zie een interruptie van de heer Jansen. Mijnheer Jansen, u heeft het woord.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, u zegt dat het amendement een rem is op de voortgang. Ik heb heel duidelijk begrepen van de portefeuillehouder dat het hier gaat om een aantal projecten, een aantal grote projecten, die makkelijk op één hand te tellen zijn, waar dan het amendement in feite op doelt. Dat noem ik toch geen remming, dat is nauwelijks een remming op de voortgang van dat project.

De voorzitter: Mijnheer Vissers.

De heer Vissers: Ik denk dat ik daar een andere inschatting van maak dan de heer Jansen, voorzitter. En wij hebben … Ik heb dat in de commissie ook al aangegeven, dan toch noodzakelijk een klein stukje herhaling van wat er in de commissie ingebracht is. We hebben hier unaniem vorig jaar het KRW-programma in concept vastgesteld, daar was het bedrag van 12,7 miljoen inclusief de doelen al in geformuleerd. Ik denk dat dat onze kaderstellende rol is. We geven er dadelijk ook klap op bij de hamerstukken. En binnen die kaders, als u mij die zin had laten afmaken had ik daar ook gezegd, willen wij op de hoogte gehouden van de voortgang en de resultaten. Vandaar dat we mede-indiener zijn van de motie van mevrouw Örgü. Want we willen wel dat inderdaad die voortvarende aanpak tot een resultaat leidt en dat we daar goed bij betrokken worden. Maar toestemming vooraf, dat vermindert de slagvaardigheid en de flexibiliteit in een beleidsveld wat, wat ons betreft met alle kracht vooruit moet. De kaderstellende rol, die hebben wij gehad met het vaststellen van het KRW-programma, straks bij de hamerstukken geven we daar een klap op na de inspraak. Onze controlerende rol kunnen we prima aan de hand van de rapportages uitoefenen en geven wij verder alle vertrouwen aan het college om dat ook op een zo goed mogelijke manier te doen. Nogmaals, vandaar ook onze steun en mede-indienen van de motie van mevrouw Örgü, omdat we dit onderwerp belangrijk genoeg vinden om daar vaker dan alleen bij een jaarrapportage bij stil te staan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Vissers.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Ik geef het woord aan de heer Middendorp.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Pardon, u heeft nog een interruptie.

De heer Jansen: Ik wil de heer Vissers ook graag nog even benadrukken dat het gaat hier inderdaad om een zestigtal projecten geloof ik, ordergrootte. En daarvan zijn er dus twee à drie waarschijnlijk die door het amendement direct geraakt worden. Maar dat zijn wel de twee à drie projecten waar er echt een strategisch belang is of die vrij groot zijn qua kosten. Dus dat … Ik ben het niet met u eens dat u zegt, dat heeft inderdaad een hele grote remmende werking op het hele programma.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen, voor uw opmerking maar ik ga ervan uit …

De heer Vissers: Voorzitter, voorzitter, ik constateer dat de heer Jansen en ik een verschillende inschatting daarvan maken.

De voorzitter: Ik wil deze interruptie ook hiermee afsluiten en de heer Middendorp het woord geven namens de AWP.

De heer Middendorp: Voorzitter, dank u wel. Zoals in de commissie aangegeven zijn wij voor het bulkkrediet. Maar wij zijn ook voor een iets betere sturing. Over de afgelopen jaren vinden wij dat dat net te gemakkelijk is gegaan. En volgens ons komt deze motie daar precies aan tegemoet, zonder beknellend te zijn. En eerlijk gezegd valt het me op dat de fractie van Water Natuurlijk, waar natuur prominent in de naam staat, toch regelmatig op de rem stapt. Ook vandaag denk ik dat jullie vijf van de zes moties of amendementen hebben tegengestemd. En er is een probleem, er is een probleem met de capaciteit. De heer Vissers heeft dat zelf gezegd, Partij van de Dieren heeft dat net onder de aandacht gebracht. En de portefeuillehouder, om een bruggetje te maken, zegt dapper: ja, de toxiciteit is belabberd. Dat is bijzonder want dat is precies de tweet die ik vijf minuten geleden heb verstuurd dus ik ben blij dat ik deze echo hoor. De waterkwaliteit is belabberd maar de KRW gaat dat niet oplossen. Het bulkkrediet voor de KRW gaat dat niet oplossen. En wij vragen eigenlijk, wij wachten al een hele tijd op voorstellen van het college. Er is een informatieve VV geweest, daar zouden wij voorstellen te horen krijgen. Dat is meer een soort ledenraadpleging geweest. Het is nu november, u heeft nog een jaar, anderhalf jaar, niet eens meer, om te besturen en er zijn nog geen voorstellen om iets anders te doen dan gebiedsgericht meten. Met als succesverhaal, 18 middelen boven de norm, 18 middelen boven de norm. En wij blijven maar uitdragen dat we zo goed bezig zijn. Voorzitter, wij steunen de KRW, wij maken ons zorgen om de toxiciteit en wij willen … Wij horen dat u bezig bent maar wij weten niet waar u mee bezig bent. En ik ben benieuwd, dus ik vraag een toezegging aan de portefeuillehouder: wanneer horen wij nu concrete voorstellen? U wilt toch niet hetzelfde dossier hebben als de Erasmusvaart, dat u aan het einde zegt: nou, ik heb toch maar niks gedaan, of iets dergelijks. Ik ben hier echt chagrijnig over, nog chagrijniger dan de rivierkreeft, dus ik hoop dat u nu van de kant komt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Middendorp. Ik geef het woord aan de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het heel belangrijk dat het amendement verwerkt wordt in het voorstel, als dat wordt aangenomen tenminste want dan is die sturingscapaciteit verbetert binnen ook

het raam van de motie. Omdat wij het van belang vinden dat we niet voor een fait accompli komen te staan, of een point of no return, dat we zaken moeten terugnemen en constateren dat het geen effect heeft. Dus wij willen eigenlijk de effectiviteit gelijk bij eventueel het drempelbedrag van 500.000 euro, ook betrekken, dat ook die effectiviteit gehaald wordt. Ik wijs naar een project in provincie Flevoland, die hebben een onderzoek gedaan ook naar de aanleg van natuurvriendelijke oevers. En daar bleek dat flauwe taluds in combinatie met verbreden van waterlopen, het meest effectief is en ook een goede balans in het ecosysteem teweegbrengt. Wij steunen dus het amendement en de motie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Dan geef ik nu het woord aan de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u, voorzitter. We kunnen instemmen met het voorstel en ook met de ingediende motie. Het amendement wacht ik eerst even het commentaar van het college af. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fekkes. Dan wil ik nu het woord geven aan de portefeuillehouder, de heer Belt.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. En dank alle leden voor de inbreng, of de fracties. Het KRW-programma staat straks als hamerstuk erop, en graag wil ik daarin ook benadrukken dat daarin met name de kaders staan voor hoe wij met die KRW omgaan de komende jaren, op alle vlakken. Dus op het aanleggen van natuur, op mitigatiemaatregelen, dus het beperken van de invloed van bijvoorbeeld recreatie, op beheer en onderhoud, hoe kunnen we dat beter doen? Daar komt in de aanstaande commissiereeks een voorstel voor. En ook op het vlak van de toxiciteit. En waar we bij de toxiciteit sterk afhankelijk zijn van derden, is bij dit krediet wat vandaag voorligt, hebben we hier juist heel veel zelf in handen. En zonder nu te veel op die toxiciteit in te gaan, maar volgende week staat een informatieve VV op de agenda waarin we juist over de gebiedsgerichte aanpak met u in gesprek gaan en ook over de interventies zoals ik ze heb aangekondigd. Maar even terug naar dit voorstel. Voor de aanleg van natuur hebben we dus zelf heel veel in eigen handen, en daar willen wij als college voortvarend uitvoering aan geven, zoals ik net al in de inleiding aangaf. Het verzoek is dan ook om de ruimte en het vertrouwen te krijgen om dat ook voortvarend op te kunnen pakken de komende jaren. Dus die uitvoeringen, dat is broodnodig. De huidige werkwijze, dus met een verzamelkrediet, want zo zijn we in SGBP2, dus de afgelopen zes jaar ook aan de slag gegaan, geeft ook aan hoe we binnen vooraf opgestelde kaders en hoofdlijnen ook slagvaardig te werk kunnen gaan. Want de afgelopen jaren hebben we een mooie slag gemaakt met heel veel natte ecologische zone en met vismigratie. Waarbij we ook sterk afhankelijk zijn van heel gebiedsprocessen. Wij kunnen in dit gebied alleen heel veel van dit soort zaken ook realiseren als we snel en flexibel met andere partijen meeliften, met ruimtelijke ontwikkelingen in de Schietzone, in de Binckhorst. Dus daar moeten we bovenop zitten en daar moeten we ook vrij kunnen zitten. Daar moeten onze ambtenaren aan tafel kunnen zitten met op basis van de hoofdlijnen: wij kunnen meedoen, Delfland doet mee en daardoor kunnen we snel iets realiseren. En dat is een mix van kleine en grote projecten die allemaal van belang zijn maar die er wel tezamen op gericht zijn om uiteindelijk die doelen te halen, want dat is in dat KRW-programma helemaal onderbouwd dat we deze strekkende meters en oppervlakte nodig hebben. Een groot deel van die projecten zijn nu in zicht, maar nog niet allemaal want dit strekt een periode tot 2027. Maar het zijn grote en kleine projecten en die zijn allen van belang. Dan even het amendement en de motie. Wij vinden dat met het amendement de ruimte en de slagkracht ontnomen wordt om snel in te kunnen spelen op ontwikkelingen. Dus het is wel degelijk remmend. En daarnaast vinden we ook dat het niet in lijn is met het principe van het sturen op de hoofdlijnen. Dus tegenover het amendement staan we dan ook niet positief. Mede ook omdat we dat dan ook eigenlijk op de andere verschillende verzamelkredieten zouden moeten

doen. Want in die andere verzamelkredieten zitten ook risico's en maatschappelijke weerstand, dat geldt daar net zo voor. Waar we veel meer in zien …

De heer Jansen: Voorzitter?

De heer Belt: … en ook passend vinden is om …

De heer Jansen: Voorzitter?

De heer Belt: … aan de voorkant en tussendoor ook …

De voorzitter: Mijnheer Belt, ik onderbreek u even want ik zie een interruptie bij de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, excuus. Dank u wel, voorzitter. U zegt dat het remmend is. Nou ja, goed, de bedoeling van het amendement is juist om het niet remmend te laten zijn maar om juist in de komende zes jaar die twee, drie projecten waar het dan om gaat, om die te behandelen. Dat is ongeveer één project in de twee jaar, dat kunt u toch niet remmend noemen?

De voorzitter: Mijnheer Belt.

De heer Belt: Jawel, wij vinden dat we hiermee … Dat dit wel degelijk een remmende werking heeft en dat het ook, zoals ik net zei, niet nodig is omdat aan de voorkant die kaders meegegeven zijn. Maar laat ik afmaken waar ik net aan begon, waar wij veel meer in zien en ook passend vinden en ook passend bij de discussie die in de commissie heeft plaatsgevonden, is om aan de voorkant en ook tussendoor goed te verantwoorden en het gesprek aan te gaan over de voortgang. En dat kan beter dan dat we voorheen deden. Die voortgang gaat dan over de bovenliggende doelen van dit programma, dus die u heeft vastgesteld. De adequate monitoring via de ecologische sleutelfactoren, dus het schema met de blokjes noem ik maar even, dat kunnen we beter doen, en ook de voortgang aangeven op die totale financiën. Dan kunnen we ook vanuit onze zijde, net zoals we bij andere verzamelkredieten ook beter de bestuurlijke issues agenderen bij u. En dat gesprek zou gewoon twee keer per jaar kunnen plaatsvinden, zowel bij de jaarrekening als bij de burap waarin we dat projectenboek of die verantwoording actief agenderen. De motie behelst in feite ook, is een oproep om dit beter in te richten, beter verantwoording af te leggen en u beter tussendoor sturing te kunnen geven op het geheel. Dus daar staan wij als college positief tegenover. En we achten ook dat u met die invulling van die motie door ons ook de rol juist goed en op de juiste manier kan pakken. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Belt. Dan ga ik nu door naar de tweede termijn en dan begin ik weer bij de heer Jansen.

De heer Jansen: Voorzitter? Ja, mag ik schorsing aanvragen?

De voorzitter: Ja, dan schors ik de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, wil iedereen weer zijn plek innemen, dan kan ik de vergadering heropenen. En dan geef ik het woord aan de heer Jansen. De heer Jansen, u heeft het woord.

De heer Jansen: Ja, ik wacht even totdat iedereen op zijn plek zit, dat is wel zo rustig. Dank aan de portefeuillehouder en ook aan mijn mede VV-leden voor hun inbreng en ook het antwoord op de vragen. Ik heb goed geluisterd en ik zie ook inderdaad dat er wel … Dat het college en de portefeuillehouder, die willen graag voortvarend projecten aanpakken. Nou, dat willen wij ook. Die willen flexibiliteit, dat willen wij ook. Voor kleine en grote projecten en daarvan zeggen we: gezien omdat we nu de laatste sprint moeten trekken en we ook inderdaad daarin zestig projecten waarschijnlijk, iets van zestig, vijftig projecten, moeten gaan doen. Daarvan zeggen we: de meerderheid van die projecten dat is allemaal prima. Het enige wat wij vragen: is om die strategische projecten die u toch waarschijnlijk al naar de VV zult brengen, om die, gewoon om de toezegging te doen, om die gewoon met ons te bespreken. En dat … Waarom? Omdat we zien, en we kijken eigenlijk naar het verleden ook, dat ook niet alle projecten even succesvol zijn geweest. En daarin zijn we niet remmend, nee, we zijn juist … We kunnen juist daarin versnellen want op het moment dat u de VV achter u heeft voor een bepaald groot strategisch project, dan kunnen we ook gewoon … Dan kan dat project gewoon uitgevoerd worden. Dan heeft u de steun en dan hoeven wij niet op de rem te stappen, te trappen tijdens de uitvoering als we met het projectenboek bezig zijn. Dat zal waarschijnlijk, het zal alleen maar effectiever zijn door ons van tevoren mee te nemen in die grote strategische projecten. Dus ik snap niet zo goed waar uw weerstand zit om dat niet met ons gewoon te bespreken want dat is … Ik vind ook echt dat het vanuit onze rol als kaderstellend en controlerend, dat het onze functie is om daar ook met u mee te doen. En ten aanzien van het kaderstellend, de kaders, u heeft in de … We hebben inderdaad met zijn allen de kaders vastgesteld voor het totale programma. Waar ik het over had in mijn inbreng is, het gaat niet om de kaders voor het totale programma want daar zijn we het gewoon mee eens, maar het gaat even om de kaders voor die individuele grote strategische projecten. Dus dat is mijn inbreng en ik handhaaf voorlopig mijn amendement.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. Ik geef het woord aan mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Voorzitter, ik heb verder geen aanvullingen. We wachten gewoon even af bij de stemmingen van de motie.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef het woord aan de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Dank u wel, voorzitter. Ik heb toch nog één vraag aan de portefeuillehouder. Hij vraagt ons om vertrouwen maar ik denk als ik de zaal rondkijk, dat er een heleboel mensen best achter de maatregelen staan an sich, dus dat is niet het probleem. Maar het vertrouwen, dat moet u natuurlijk ook van ons winnen. Het lastige zit hem in de, laten we zeggen, de ervaringen uit het verleden, dat wij niet altijd overtuigd zijn geweest dat het geld op een juiste manier besteed is. Dus als u ons daar op wat voor manier dan ook inderdaad in gerust kunt stellen, dan zijn we er denk ik al. Dus we zijn niet ver van elkaar genaderd maar het moet wel een keer via of een toezegging en anders dan toch het amendement, moeten we dit …. Moeten we hier tot een oplossing komen. Dus ik hoop echt dat we er echt unaniem gewoon uitkomen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kretschmar. Ik ga door naar mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga door naar mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De voorzitter: Ik ga door naar mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg - Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik sluit mij aan bij wat de heer Jansen en de heer Van Kretschmar hierover gezegd hebben. Verder zou ik willen zeggen: dat stukje, de laatste rit, het laatste traject naar 2027 is zo belangrijk en wij vinden als VV, voelen ons daar verantwoordelijk voor om dat tot een succes te brengen en gun ons dat wij meekijken. We hebben het over drie projecten waar wij erg graag wat meer over geïnformeerd willen worden. Hoe groot is de stap om dat ons toe te kennen, ons toe te geven en ons als VV ook onze functie waarvoor we zitten te honoreren?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Burg. Mevrouw … De heer Vissers.

De heer Vissers: Ja, dank u, voorzitter. Even nog één reactie op de inbreng van de heer Jansen die zegt: als de VV erachter staat dan kunt u juist slagvaardiger opereren. Volgens mij staat de VV erachter op het moment dat we dadelijk het hamerstuk accorderen en als we instemmen met dit besluit. En dan, ja, het is een beetje flauw maar ik maak hem toch, volgens mij moeten wij ons met kaders en niet met individuele kaders bezighouden, en is dat aan het college. Het college gaat over de uitvoering.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Vissers. Ik geef het woord aan de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Ja, voorzitter, het gaat over kaders en over vertrouwen, ik denk dat de heer Van Kretschmar dat goed verwoord heeft. Resultaten uit het verleden op de ecologie, hebben ons niet gebracht wat we misschien hadden gehoopt. En daarin is Delfland niet alleen, het planbureau voor de leefomgeving heeft meerdere malen het afgelopen jaar laten weten dat Nederland ongeveer 50 procent van de KRW-doelstellingen gaat halen, dus ook Delfland zal wel 50 procent van zijn doelstellingen halen. Dan gaat het over vertrouwen dat u dat gaat halen en dat is in de afgelopen periode niet gelukt. Dus dat is een grote stap. Ik weet dat de heer Belt het allemaal prima kan verwoorden en ongetwijfeld zeg maar elk examen daarin zal halen, maar het gaat natuurlijk om wat er buiten gebeurt. En dan zegt u: het vertrouwen, en dan kom ik met de rivierkreeft. Ik zeg: daar schiet het dus niet op, u schiet gewoon niet op. En er zijn allerlei redenen voor en allerlei goede excuses maar eind van het liedje is dat u nog niet bent begonnen met wegvangen. Dan hebben we de toxiciteit, ik heb … Ik hoor met belangstelling en waardering dat we volgende week een informatieve VV hebben die over toxiciteit gaat. Ik hoop dat daar ook een concreet maatregelenpakket ter informatie ligt zodat wij daar een beetje aan kunnen kluiven, zal ik maar zeggen. En dat we niet weer een brede discussie krijgen over hoe ingewikkeld het allemaal is want dat weet ik al, dat weet u waarschijnlijk ook al. We doen dat projectgebiedsgericht meten al tien jaar of misschien al twaalf jaar, en we hebben geen resultaat, dat is het antwoord. U heeft geen resultaat, college. Mijnheer de dijkgraaf, u heeft geen resultaat. Als buitenmensen aan u vragen: hoe schiet het op met de ecologie? Dan zegt u: ja, we doen ons best. U kunt niks anders zeggen. En nu zegt u als college: ja, wij vragen vertrouwen. En dan heeft mevrouw Van der Burg best wel een beetje gelijk als ze zegt: nou ja, zeg, van de zestig projecten zijn er drie waarop wij op voorhand betrokken willen worden, kunt u ons dat niet gunnen? Dat zou in een vorm van zeg maar als we er democratisch naar kijken, gaat het er niet om dat de meeste stemmen altijd winnen maar het gaat er natuurlijk om dat de meerderheid af en toe ook een punt kan maken. De minderheid af en toe ook een punt kan maken. Dit lijkt me typisch een punt waarop u kan zeggen: nou, drie projecten van de zestig, daar gaan we niet ingewikkeld over doen. Als het daarvan afhangt, nou, dan maak ik me zorgen. Dan zou ik zeggen: er is wantrouwen, u vertrouwt het niet, u wil geen grens, u wil geen controle. Nou, dan is 5K misschien wel te hoog, misschien moeten we dan toch naar een 3,5K. Dat we alle projecten boven de 3,5K of boven de 3K weer gaan beoordelen. En dat is omdat er wantrouwen is, omdat wij niet zeker weten, dat niet erop kunnen vertrouwen dat het gaat lukken. En ik weet wel dat het onhandig is om al die projecten door de VV te sturen, dat weet ik allemaal wel. Maar ik hoor u ook niet zeggen: ja, maar we gaan het nu oplossen. U heeft het over: we gaan vaker rapporteren, waarom heeft u

dat de afgelopen jaren niet gedaan? U heeft gewoon bestaan om de stukken als ingekomen stuk naar de VV te sturen. Ze zijn niet behoorlijk in de commissie besproken, en dit amendement maakt daar een punt van. Dus eerlijk gezegd ben ik het eens met uw intenties, en ik waardeer uw mooie woorden. Maar u heeft … There is nothing to show for it. U heeft … U kunt niets laten zien. U staat als dijkgraaf in uw dijkgraafhemd. U staat gewoon voor gek. Delfland is het vieste plekje van Nederland, punt. En u bent bevoegd gezag. Ja, zo is het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Middendorp. Ja, u spreekt mij nu ook aan maar ik zit hier als onafhankelijk voorzitter van de hele vergadering. Inhoudelijk zal ik zo dadelijk, zal namens het college de portefeuillehouder reageren. Dan ga ik nu door naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, onze fractie steunt de opvattingen van Bedrijven en CDA en de Algemene Waterschapspartij. Ik wil nog aan toevoegen dat je van tevoren kan zien wat de omvang van een project is en de strategie. We hebben zoveel frequente vergaderingen uitgeschreven dat je in ieder geval kan inspelen op een komende vergadering, om gelijk de zaak voor te leggen. En dat is ook de slagkracht, want we kunnen het geld maar één keer uitgeven. En als blijkt dat het helaas niet het gewenste resultaat biedt, dan zijn we het kwijt en dan is het echt in het water gegooid. Dus dat vind ik ontzettend jammer. Ik denk dat het een kleine moeite is om het voorstel wat nu ligt te honoreren en daarmee direct aan de slag te kunnen gaan met de uitvoering van projecten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Ik kijk tenslotte naar de heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u, voorzitter, geen opmerkingen of vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fekkes. Dan geef ik nu het woord aan de portefeuillehouder, de heer Belt.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mevrouw Van der Burg, u heeft een interruptie.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Ik krijg net een mailtje door als voorbeeld de Zouteveense polder, daar is ongeveer de eerste NVO aangelegd. Daarna nog wel een keer opnieuw de NVO aangelegd en nog steeds rood. Uit eigen reportage. Dus ik wilde maar even zeggen dat steeds weer in herhaling vallen van de projecten die we al geprobeerd hebben en waar dan kennelijk een heleboel missers bij zitten. Dat maakt voor ons een terechte zaak om nu te gaan monitoren: wat lukt wel, wat lukt niet.

De voorzitter: Dank u, mevrouw Van der Burg. Dan geef ik nu toch echt het woord aan de portefeuillehouder. De heer Belt.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. Ja, u ziet al in het voorstel hiervoor staan, daar zit … Een groot component daarin is de aanleg van vismigratievoorzieningen, dat zijn er acht waarvan we de plekken al weten voor 2,8 miljoen in totaal. U ziet daarin staan dat wij vismigr… Of migratie, mitigerende maatregelen voor de recreatievaart gaan aanleggen, dat is gebaseerd op een strekkende meterprijs. En dan ziet u het bedrag van 8 miljoen en dat is voor het aanleggen van waternatuur, waar in het voorstel ook een heel duidelijke kaart is opgenomen waar de plekken zitten. En waar ik u ook eerder van heb gezegd waar we een aanzienlijk deel van die plekken in beeld hebben, maar ook een heel groot deel nog niet want dit gaat tot en met 2027. En daarvan zei ik u ook, daar liften we mee met ruimtelijk ontwikkelingen. Dus alle cijfers die langs zijn gekomen eigenlijk,

ja, die … Waarbij een paar keer het getal drie genoemd wordt, ja, drie projecten, dat komt niet van het college. Dit kunnen er zomaar meer worden. Maar om het even kort te maken. Kijk, waar het hier om gaat is: wij vragen u met dit kader, die ik net nog even schetste, in te stemmen. En die kaders die zijn in het KRW-programma uitgewerkt en ook hierin. En wat wij vinden dat belangrijk is: is om u gedurende de rit gewoon adequaat en heel goed mee te nemen in die voortgang en u daar ook zeggenschap in te geven. En dat doen we door, en dat vind ik het mooie aan de motie die afgelopen week tot stand gekomen is, door het principe van dat projectenboek beter uit te bouwen. Dus door de voortgang op het doelbereik beter aan te geven. U continu mee te kunnen geven hoe die financiën zich ontwikkelen, hoe die netwerkontwikkeling is. Dus op al die parameters en u daarom op hoofdlijnen te kunnen laten sturen. Dus op die doelen en daar zit ook een adequate monitoring in, dus dat willen we verbeteren. Het voorbeeld is het keringenboek gegeven, daar zit natuurlijk een beetje verschil maar we gaan dat verbeteren. Daar wil ik met u dus ook de mogelijkheid voor geven om daar actief over het gesprek te voeren bij de burap en de jaarrekening. En dat is, zoals eerder gezegd ook denk ik de rol die wij hier met elkaar moeten gaan pakken. En kijk, want het klinkt ook heel licht: ja, die voorstellen kunt u toch wel inbrengen. Maar dat is allemaal ambtelijke capaciteit die je het liefst inzet op mensen die in die projecten gaan zitten, die daadwerkelijk deze projecten gaan realiseren. Nou ja, daar zou ik hem bij willen laten en ik … Nou ja, en de … Dat is het standpunt van het college.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Belt. Dan wil ik nu overgaan tot de stemmingen en dan wil ik eerst het amendement ingediend door onder meer de heer Jansen in stemming brengen. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Dat zie ik niet. Dan gaat het dus nu om de twee regels toe te voegen aan het voorliggende besluit. Die ziet u op de schermen, ik heb ze al voorgelezen. Mag ik de leden die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken? Mag ik dan nu vragen de leden die tegen dit amendement zijn hun hand op te steken? Dan is de uitslag van de stemming dat voor het amendement hebben elf leden gestemd, dat zijn de leden van de fracties AWP, Ongebouwd, Bedrijfsgebouwd, CDA, met uitzondering van respectievelijk collegeleden, en tegen het amendement hebben zestien leden gestemd. Daarmee is het amendement verworpen. Dan …

De heer Hofman: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, de heer Hofman

De heer Hofman: Bij de opsomming werd onze fractie niet genoemd.

De voorzitter: Excuses daarvoor. Dat is dan bij deze rechtgezet dus ook CU/SGP hebben voorgestemd. Sorry, ik ga nu naar het eigenlijke voorstel, kan dat nog even in beeld komen?

Mevrouw …: De motie nog, voorzitter.

De voorzitter: Nee, we gaan eerst het besluit doen en daarna de motie. Dus het besluit wat nu voorligt, dat is ten eerste: het investeringsplan voor waternatuur met de geraamde kosten ter hoogte van 8 miljoen euro vast te stellen, het verzamelkrediet ter hoogte van 8 miljoen beschikbaar te stellen voor het aanleggen van waternatuur, het investeringsplan voor vismigratievoorzieningen met de geraamde kosten ter hoogte van 2.8 miljoen euro vast te stellen, het verzamelkrediet ter hoogte van 2.8 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het aanleggen van vismigratievoorzieningen, het investeringsplan voor de mitigerende maatregelen met de geraamde kosten ter hoogte van 1,9 miljoen euro vast te stellen, en tenslotte het verzamelkrediet ter hoogte van 1,9 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het aanbrengen van mitigerende maatregelen. Mag ik de

leden vragen, is er behoefte aan een stemverklaring? Ik zie in ieder geval twee, drie. Dan geef ik nu in de eerste plaats de heer Van Kretschmar de gelegenheid voor een korte stemverklaring.

De heer Van Kretschmar: Onze stemverklaring luidt als volgt: dat wij kunnen voor stemmen met het voorstel onder in ieder geval de voorwaarden dat we goed geïnformeerd blijven over de voortgang en met name ook over de doelen die we hiermee denken te kunnen bereiken. Waarbij ook, laten we zeggen, een analyse uit eerder aangelegde natuurvriendelijke oevers daar ook nadrukkelijk in betrokken moeten worden. Ja.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Kretschmar. Ik wil jullie er alleen op wijzen dat dit een stemverklaring is, u stemt voor of tegen.

De heer Van Kretschmar: Ja, ik stem voor.

De voorzitter: Dus voor waren …

De heer Van Kretschmar: Ik wil dit toch even gezegd hebben.

De voorzitter: … laten we stellen, het ligt moeilijk in een stemverklaring want er wordt niks mee gedaan.

De heer Van Kretschmar: Nee, ligt moeilijk maar ik doe het toch.

De voorzitter: Oké. U doet het toch, maar daar heeft u ook van mij, mijn opmerking ook gehoord. Ik ga door naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, ik weet niet of dat mogelijk is juridisch, of je het hele voorstel integraal kan bezien maar wij stemmen tegen onderdeel A en met de rest van de voorstellen kunnen we wel instemmen.

De voorzitter: Mijnheer Hofman, dat is niet mogelijk want ik heb één voorstel hier in kennis gebracht, dat is een integraal voorstel dus u moet zo dadelijk echt bepalen of u alles afwegend voor of tegen stemt.

De heer Hofman: Het is jammer dat het amendement niet aangenomen was, dat was voor ons zeg maar een buffer eventueel om het geheel in te stemmen. Ik zal nog even, net als bij de begroting, weer moeten beraden, wat is wijs.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen tenslotte.

De heer Jansen: Onze fractie of liever gezegd ik zal voor stemmen. Maar jammer dat het amendement niet is aangenomen. Ik denk dat het … Maar u kunt van ons verwachten dat wij inderdaad wel kritisch dit programma blijven volgen. Wat dat betreft dank ik ook wel even de portefeuillehouder voor dat hij ook inderdaad al een toereiking heeft gedaan om inderdaad twee keer per jaar de projecten in dit programma ook gewoon met ons te bespreken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Jansen. Ik geef het woord aan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen net als in 2016 tegen stemmen. En wij vinden het jammer dat het gewoon niet adequaat is meegenomen. We vinden het jammer dat het amendement niet overgenomen is. Het projectenoverzicht, investeringen waterkering, wat voorgesteld wordt in een motie, dat vinden wij niet nodig want er is al een heel goed bij het rapportageoverzicht. Nu kunnen wij niet monitoren

wat er precies gebeurt met die 8 miljoen voor natuur, waternatuur. En ja, we kunnen wel een poosje doorgaan maar wij gaan tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Dan ga ik nu het voorstel in stemming brengen. Willen alle leden die voor zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Ja, oké. Alle leden die tegen dit voorstel zijn nu dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Dank u wel. Dan kan ik zeggen dat het besluit is aangenomen met 22 stemmen voor en 5 stemmen tegen. En de tegenstemmende fracties waren Ongebouwd en CU/SGP, en de andere fracties hebben voorgestemd. Dank u wel. Komen wij nu bij de motie, die zou ik nu ook in stemming willen brengen. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Ik neem aan van niet. Mag ik alle leden vragen die voor de motie zijn, dat kenbaar te maken door hun hand op te steken? Ja. Ten slotte, kunnen alle leden die tegen deze motie zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Dank u wel. Dan is deze motie aangenomen met 20 stemmen voor, 7 stemmen tegen. En de tegenstemmende fracties waren AWP en Ongebouwd, en de andere fracties hebben voorgestemd. Dank u wel.

B.03 Peilbesluiten tweede cluster 2021

De voorzitter: Dan zijn wij nu aangekomen bij eigenlijk het volgende bespreekstuk maar bij de agenda hebben we vastgesteld dat we dit bespreekstuk in tweeën zouden knippen. En dat we dat verder zouden behandelen als hamerstuk. Dus ik … Even kijken, ik wil in eerste instantie in stemming brengen het besluit over alle peilbesluiten voor alle polders met uitzondering van die, dat was de laatste, wat was het, Oude Polder Pijnacker. Want die gaan we zo dadelijk apart in stemming brengen. Dus behalve de laatste regel, alle andere peilbesluiten wil ik nu in stemming brengen. Is er behoefte aan een stemverklaring? Nee? Willen alle leden die voor deze peilbesluiten zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Ja. Dank u wel. Willen alle leden die tegen deze peilbesluiten zijn dat kenbaar maken? Ik denk dat het makkelijk is, dat kan ik zelf zien, er zijn geen leden die tegen stemmen dus dan is deze badge met peilbesluiten in Maassluis, Vlaardingen, Den Haag, Lansingerland, Midden-Delfland zijn hiermee vastgesteld. Aangenomen. En dan breng ik nu apart in stemming, het peilbesluit Oude Polder, Pijnacker, peilgebied 12. Is er behoefte aan een stemverklaring? Nee. Dan breng ik direct dit nu ook in stemming. Willen alle leden die voor dit peilbesluit zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Ja. Dan vraag ik nu alle leden die tegen dit peilbesluit zijn dat kenbaar te maken? Dank u wel. En dan is het peilbesluit Oude Polder van Pijnacker peilgebied 12, is … Wat zegt u? Örgü, heeft u nou net gestemd? Niet gestemd. Dan is het peilbesluit Oude Polder aangenomen met 23 stemmen voor en, even kijken, 3 stemmen tegen. Wat zegt u? Ja, maar ze was weg dus … Oké.

H. Hamerstukken

H.02 Nota reserves en voorzieningen Delfland 2022

De voorzitter: Door naar de andere hamerstukken. Dan komen we in de eerste plaats bij, even kijken, hamerstuk 02, dat gaat over de nota reserves en voorzieningen Delfland 2022. Ik zal het voorgestelde besluit snel voorlezen. Ten eerste: de nota reserves en voorzieningen Delfland 2022 vast te stellen. Ten tweede: akkoord te gaan met de herverdeling van de saldireserves per 1 januari 2022 zoals opgenomen in de toelichting op nota reserves en voorzieningen Delfland 2022. En tenslotte, ten derde: de nota reserves en voorzieningen Delfland 2016 in te trekken per 1 januari 2022. Is er behoefte aan een stemverklaring? Dat zie ik niet. Willen alle leden die voor dit besluit zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Even kijken. Willen alle leden die tegen zijn … Ja, tegen zijn, ik kan direct concluderen dat dit voorstel met algemene stemmen is aangenomen. Dank u wel.

H.03 Verordening Watersysteemheffing Delfland 2022

De voorzitter: Dan gaan wij door naar hamerstuk 03, verordening watersysteemheffing Delfland 2022. Het voorgestelde besluit is: de verordening watersysteemheffing Delfland 2022 vast te stellen. Mag ik aannemen dat er geen behoefte is aan een stemverklaring? Nee. Dan alle leden die voor zijn kunnen die dat kenbaar maken? Oké. Alle leden tegen, dat is niemand dus dan is ook dit voorstel met algemene stemmen aangenomen.

H.04 Verordening zuiveringsheffing Delfland 2022 en Verordening verontreinigingsheffing Delfland 2022

De voorzitter: Dan ga ik door naar hamerstuk 04, verordening zuiveringsheffing Delfland 2022 en verordening verontreinigingsheffing Delfland 2022. Het voorgestelde besluit is: de verordening zuiveringsheffing Delfland 2022 vast te stellen. En ten tweede: de verordening verontreinigingsheffing Delfland 2022 vast te stellen. Behoefte aan een stemverklaring? Ja. Ik zie de heer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, wij stemmen in met de verordening. Met de kanttekening dat op zo kort mogelijke termijn inzicht wordt verschaft in de technische werken die nodig zijn om de zuiveringstaak naar behoren uit te voeren.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Ik breng het nu in stemming, willen alle leden die voor deze twee verordeningen zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Willen alle leden … Zijn er nog leden die tegen zijn? Die zie ik niet. Dan is ook dit voorstel met algemene stemmen aangenomen.

H.05 Gemaal zuivering Broekpolder

De voorzitter: Dan ga ik door naar hamerstuk 05, het gemaal zuivering Broekpolder. Het voorgestelde besluit is ten eerste: het investeringsplan voor de renovatie van het gemaal zuivering Broekpolder projectnummer 702091 ter grootte van totaal 1.398.000 euro vast te stellen. Ten tweede: het uitvoeringskrediet ter grootte van totaal 1,3 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de renovatie van het gemaal zuivering Broekpolder projectnummer 702091. Is er behoefte aan een stemverklaring? Ik zie de heer Hofman, u heeft het woord.

De heer Hofman: Ja, voorzitter, ik had het als bespreekstuk zeg maar opgevoerd. Vanwege dus toch wat opmerkingen die ik heb nog ter elfder ure. En dat betreft het volgende, dit gemaal is indertijd overgenomen van de gemeente Vlaardingen. Indertijd was dat ontpolderd gebied, zoals dat vroeger werd genoemd. En dat is door een herpolderingsovereenkomst overgegaan naar Delfland. Die herpolderingsovereenkomst is verder uitgewerkt in het bestuursreglement van Delfland, voor het grondgebied van de gemeente Vlaardingen. En daar staan de condities waaronder de overdracht heeft plaatsgevonden. Voor zover mijn kennis gaat betreft het de aan- en afvoer van water die dus centraal stond bij de overname van de gemalen. En het element wat nu naar voren komt is in mijn ogen een nieuw element, wat in feite niet bij de overdracht is betrokken. Dus we hebben het over een ex nunc situatie, een nieuw gezichtspunt, wat indertijd bij de overdracht niet aan de orde is geweest. Het lijkt mij zinvol om nogmaals met de gemeente Vlaardingen in overleg te treden om te bezien of in redelijkheid Delfland deze taak aan zich moet trekken en financieren. En het college daartoe over wil gaan om dat nogmaals met de gemeente te beoordelen of terecht nu aanspraak wordt gemaakt op de toenmalige overeenkomst?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Excuses, u had inderdaad gevraagd om dit als bespreekstuk te behandelen. Ik neem aan dat er weinig behoefte is bij andere leden om hier inhoudelijk op in te gaan. Is het

goed als ik direct de portefeuillehouder de gelegenheid geef om te reageren of zijn er toch nog andere leden die hierop willen reageren? Ik kijk even rond. Is daar behoefte aan? Ja, de heer Vissers.

De heer Vissers: Voorzitter, ik voel me toch inderdaad geroepen om te reageren op de inbreng van de heer Hofman. Want hij zegt: het is een nieuwe situatie. Maar het voorstel betreft het repareren of herstellen van een gemaal die allang bij ons in beheer is. In de commissie leek het er ook even op alsof wij gaan betreuren wat er een jaar of tien of acht geleden overeengekomen is. We hebben met een huidige situatie te maken, met een gemaal wat in beheer is bij Delfland, wat een zuiveringstaak heeft om verontreiniging van het oppervlaktewater te voorkomen. En wat op dit moment dringend aan onderhoud toe is en dat is plastisch beschreven in het stuk wat voorligt. Het lijkt me toch niet dat discussies over juridische overeenkomsten in het verleden zouden moeten leiden dat wij nu geen besluit nemen om deze zuivering, dit zuiverende gemaal zo snel mogelijk weer te laten functioneren. Dat zal toch niet de bedoeling zijn van de heer Hofman?

De voorzitter: Sorry, mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Ja, dank u wel, voorzitter. Het is zo dat in feite het gaat om de financiering of terecht die opgelegd wordt aan Delfland. Kijk, ik wil die taak niet zeg maar veronachtzamen maar het is wel waard, geven we terecht die gelden uit? En dat wilde ik nogmaals onder de aandacht brengen. Dus vandaar dat ik in herinnering breng of de overeenkomst wel voorziet in deze zuiveringstaak? Als veilig … Als ieder geval heroriëntering of terecht wij zonder meer zoete koek moeten eten, door alles klakkeloos maar aan te nemen. Dus vandaar dat ik even een toets wil of het binnen de toenmalige herpolderingsovereenkomst ook is opgenomen als voorwaarde?

De heer Vissers: Maar voorzitter, dit is een taak die we …

De voorzitter: De heer Vissers.

De heer Vissers: Dit is een taak die we de afgelopen jaren uitgevoerd hebben. Het is een gemaal bij onszelf in beheer, en we constateren dat die dringend aan vervanging toe is. Ik neem niet aan dat de heer Hofman nu suggereert dat we alsnog met terugwerkende kracht ook de afgelopen jaren nog moeten gaan terug verrekenen want dan wordt het wel erg naar het verleden kijken.

De voorzitter: Mijnheer Hofman.

De heer Vissers: Wat hier nu voorligt is toch echt gewoon een vervangingsinvestering?

De heer Hofman: Nou, ik zie dat even anders van nieuw element, ik wacht even nu het commentaar van de portefeuillehouder af wat betreft mijn opmerkingen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hofman. Zijn er andere VV-leden die hierop nog willen reageren? Dan geef ik ze nu graag het woord. Dat zie ik niet. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Koop als portefeuillehouder.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp de zorg van de heer Hofman. De heer Vissers die gaf eigenlijk het antwoord maar dan in nog wat heldere bewoording dan dat ik in gedachten had. Ik sluit me daar in ieder geval ook bij aan. Het is wel zo, mijnheer Hofman, dat we al een tijdje van plan zijn om de herpolderingsovereenkomsten die in het verleden zijn gesloten, om die weer eens tegen het licht te houden en waar nodig in overleg met de gemeente te actualiseren. En dan zal ook zeker Vlaardingen aan de orde

komen, maar dat neemt niet weg dat we hier echt moeten besluiten voor het herstel van de zuivering Broekpolder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koop. Mijnheer Hofman, wilt u nog reageren?

De heer Hofman: Nou, het is afdoende. Het is alleen dat wij, let op uw zaak, was eigenlijk de boodschap van mij.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere leden die willen reageren op hetgeen mevrouw Koop gezegd heeft? Dat zie ik niet. Dan ga ik nu over tot het alsnog in stemming brengen. Is er nog behoefte aan een stemverklaring? Dat zie ik niet. Mag ik dan vragen alle leden die voor dit besluit zijn, en dat zal ik voor de goed, nee, ik had het al opgelezen, dat kenbaar te maken? Ja. Volgens mij kunnen wij concluderen dat ook dit voorstel met algemene stemmen is aangenomen. Dank u wel.

H.06 Vaststellen definitief KRW-programma

De voorzitter: Dan gaan wij door naar hamerstuk 06, vaststellen definitief KRW-programma. Het voorgestelde besluit is: om het KRW-programma Delfland 2022-2027 vast te stellen. Is er behoefte bij de leden aan een stemverklaring? Zie ik niet. Dan breng ik het nu in stemming. Willen alle leden die voor dit besluit zijn dat kenbaar maken door hun hand op te steken? Dan kan ik ook opnieuw concluderen dat dit voorstel met algemene stemmen is aangenomen. Dank u wel.

H.07 Nieuwbouw gemaal Commandeurspolder

De voorzitter: Dan gaan we door naar hamerstuk 07, dat is de nieuwbouw gemaal Commandeurspolder. Het voorgestelde besluit is: het investeringsplan van 3.494.000 euro voor de vervanging van het bestaande gemaal Commandeurspolder op te hogen naar 4.560.000 euro, en het uitvoeringskrediet ter grootte van 4.230.000 euro beschikbaar te stellen voor realisatie van het nieuwe gemaal Commandeurspolder. Is er behoefte aan een stemverklaring? Zie ik niet. Dan breng ik het voorstel nu in stemming. Willen alle leden die voor dit besluit zijn dat nu kenbaar maken? Dan kan ik opnieuw concluderen dat dit voorstel met algemene stemmen is aangenomen.

H.08 Bekrachtigen geheimhouding

De voorzitter: Dan zouden wij nu aankomen bij, even kijken, het hamerstuk 08, bekrachtigen geheimhouding. Maar zoals we bij de agendabepaling hebben vastgesteld schors ik de openbare vergadering. En dat zal even duren want we moeten ervoor zorgen dat de deuren dichtgaan, et cetera, en dat de verbinding niet meer werkt. En dan zal ik vragen aan collega Ouwendijk om voor dit … Voor de besloten vergaderingen even de voorzittershamer te hanteren? Ik schors de vergadering.

TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE BFO VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 30 november 2021

---

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter: Ik hoor en zie half tien slaan, dus ik zou graag de vergadering openen, de vergadering van de commissie BFO, en alle aanwezige commissieleden, portefeuillehouders, de heer Daverveldt en de heer Ouwendijk en alle toezicht … Toehoorders, moet ik zeggen, van deze vergadering welkom heten bij deze digitale vergadering. Want wij zijn weer aan het digitaal vergaderen. Ik neem aan dat ik verder niemand meer hoef uit te leggen hoe het werkt. Als het goed is, werken de handjes op dit systeem nu wel weer. Dat was de laatste twee keer was dat niet het geval, maar ik ga er vanuit dat dat nu weer wel het geval is en dat ik dus op tijd zeg maar jullie, ja, jullie handjes zie zodat jullie antwoord kunnen komen. Ik ga even voor het verslag alle namen opnoemen. Ik hoor graag even inderdaad of jullie aanwezig zijn of niet. Ik heb hier op de lijst de heer Oostvogels. Die heb ik ook gezien.

De heer Oostvogels: Goedemorgen, voorzitter. Aanwezig.

De voorzitter: Goedemorgen. De heer Van Valkenburg?

De heer Van Valkenburg: Goedemorgen. Ik ben aanwezig.

De voorzitter: De heer Fekkes?

De heer Fekkes: Goedemorgen. Ik ben aanwezig.

De voorzitter: De heer De Keijzer?

De heer …: Ja, Laurens is verhinderd door omstandigheden.

De voorzitter: Oké. Dan spreek ik …

De heer …: Misschien dat hij later nog inlogt.

De voorzitter: Oké. Dan kijken we even. Maar hij is vooralsnog nog niet aanwezig. De heer Van Kretschmar?

De heer Van Kretschmar: Ja, goedemorgen. Aanwezig.

De voorzitter: Ook gezien. Dank u wel. Dan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ik ben aanwezig. Goedemorgen.

De voorzitter: De heer Van der Veer?

De heer Van der Veer: Goedemorgen. Aanwezig.

De voorzitter: Goedemorgen. Mevrouw Jenniskens? Ook gezien.

Mevrouw Jenniskens: Goedemorgen, voorzitter. Ik ben er.

De voorzitter: De heer Hombergen?

De heer Hombergen: Goedemorgen, allen. Ik ben aanwezig.

De voorzitter: De heer Boot?

De heer Boot: Ja. Die is er ook. Goedemorgen.

De voorzitter: Goedemorgen. De heer Lont?

De heer Lont: Present. Goedemorgen.

De voorzitter: De heer Van Boxmeer? Die heb ik nog niet …

De heer Van Boxmeer: Goede…

De voorzitter: Gezien. Goedemorgen.

De heer Van Boxmeer: Goedemorgen. Aanwezig.

De voorzitter: Oh, helemaal goed. Ja. Aanwezig. De heer Jansen?

De heer Jansen: Goedemorgen, voorzitter. Ik ben aanwezig.

De voorzitter: De heer Heijboer?

De heer Heijboer: Goedemorgen. Aanwezig.

De voorzitter: De heer Van Kasteren?

De heer Van Kasteren: Goedemorgen. Aanwezig.

De voorzitter: De heer Hofman?

De heer Hofman: Goedemorgen. Present.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Ik zie de heer Pieter Janssen, maar die is al toehoorder aanwezig, hè. Neem ik aan? De heer Pieter Janssen? Ja.

De heer Janssen: Ja, toehoorder.

De voorzitter: Secretaris-directeur. Ja. Dank u wel.

De heer Maaswinkel: U bent mij nog vergeten, voorzitter.

De voorzitter: Wie ben ik vergeten?

De heer Maaswinkel: Maaswinkel.

De voorzitter: Maaswinkel? Even kijken. Heb ik die niet op het lijstje? Neem me niet kwalijk. Ik schrijf u erbij. U bent aanwezig. Dan wil ik overgaan tot het vaststellen van de agenda. Ik denk dat een aantal mensen van jullie dat zelf ook al hebben gezien dat er een agendapunt is onder 5 zeg maar onder ingekomen stukken. Eigenlijk wilde ik voorstellen … Dus dat is agendapunt 5 van de ingekomen stukken en eigenlijk wil ik voorstel, omdat er een bestuursvoorstel is en wordt gevraagd om een besluit te nemen op die brief van het college aan Gedeputeerde Staten om dit agendapunt naar boven te verplaatsen zodat het een bespreekstuk wordt. Wilde ik voorstellen dat dat dan bespreekstuk 04.b.05 wordt, zodat het echt aan het einde, dus na de legger zeg maar, dat we het dan gaan bespreken. Is iedereen hiermee akkoord? Heeft er nog iemand een opmerking over? De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, wij kunnen daarmee akkoord gaan. Wat we dan eigenlijk doen dat zowel de brief die wij hebben geagendeerd als de reactie van het college wordt samen besproken. Ik zou het dan wel op prijs stellen als de indieners, laten we zeggen, als eerste aan het woord komen, omdat dat waarschijnlijk ook de efficiëntie van het onderwerp ten goede komt, omdat daar natuurlijk een aantal vragen die wellicht als we een andere volgorde hanteren weer moeten gaan stellen. Dus ik zou het dan wel op prijs stellen.

De voorzitter: En wat bedoelt u met de indieners? Want ik heb een stuk met namen …

De heer Van Kretschmar: Er zijn … Er zijn twee …

De voorzitter: Op het bestuursvoorstel, hè.

De heer Van Kretschmar: Ja. Maar er zijn … Er staat ook een brief, namelijk dezelfde brief …

De voorzitter: Ja.

De heer Van Kretschmar: Waar het bestuursvoorstel over gaat.

De voorzitter: Ja.

De heer Van Kretschmar: En dat is opgebracht door Bedrijven en Ongebouwd. Het lijkt me dan alleszins redelijk om die dan als eerste aan het woord te laten bij deze behandeling. Want die hebben dat stuk ook opgebracht.

De voorzitter: Oké. Daar ga ik even over nadenken als we zo meteen bij dat bestuursvoorstel zijn.

De heer Van Kretschmar: Nou ja, dat …

De voorzitter: Ik denk dat dat …

De heer Van Kretschmar: We zijn nu bezig met de agenda voor te stellen, dus anders is de vraag: wat …

De voorzitter: Ja, maar in feite is het dezelfde brief, hè, dus ik zit er een beetje mee: wilt u graag dat zeg maar die vragen van categorie Bedrijven dat dan besproken wordt? Want in beginsel wordt natuurlijk in dat bestuursvoorstel met die bijlagen alles besproken in een keer. Is mijn idee dan vooral.

De heer Van Kretschmar: Ja, dat zou mijn idee ook zijn. Maar wij hebben daar dus ook vragen bij gesteld, dus de vraag is als we dat niet zo behandelen, maar goed dan gaan we wellicht de dingen dubbel doen. Maar goed, ik laat het varen verder aan u over. Als u dit wilt overnemen ook prima en dan zullen we het wel zien.

De voorzitter: Ja. De vragen komen vanzelf, denk ik, op het moment dat we dat onderwerp bespreken. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ja, wij hebben natuurlijk ook een inbreng over de brief van Gedeputeerde Staten, maar wat ons betreft kan dat meteen samen met ons antwoord daarover. Verder wil ik alvast aankondigen dat wij een inbreng hebben bij de rondvraag en …

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: Bij de toezeggingen wil ik even wat aandacht hebben over onze vorige vragen over de publiciteit over de rekenkamercommissies of rekencommissies.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: En ik ben eigenlijk wel benieuwd of onze hoogheemraad wat meer kan vertellen, nu, over er een brief over de verkoop van ons perceel in Kijkduin.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we zo meteen daar aandacht aan besteden. Zijn er nog meer opmerkingen naar aanleiding van de agendavaststelling? Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me even aan bij de heer Van Kretschmar om eerst wij als indieners van de brief op de agenda het als bespreekpunt straks het woord te laten voeren. Ik denk dat dit de efficiency van de vergadering ook tegemoet komt en dat het ook een stuk beter dan zal gaan voordat we het later gaan doen. En ik zou graag, ik twijfelde even, het kan bij beide, bij de toezeggingenlijst of bij het audiotranscript, nog een opmerking willen maken.

De voorzitter: Ja. Dat is goed. Zie ik het nou goed dat de heer … Ik heb nu allemaal … Ik zie nu allemaal handjes. De heer Lont is volgens mij als eerste, dacht ik.

De heer Lont: Ja.

De voorzitter; Ja.

De heer Lont: Dat klopt. Dank u voor het woord. Wij willen ook nog graag iets verstellen bij het jaarverslag bezwaarschriftencommissie en ook de rondvraag benutten.

De voorzitter: Ja.

De heer Lont: Oké.

De voorzitter: Genoteerd. De heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Ja, de VVD is akkoord om de brief aan de provincie om dat te bespreken. Verder willen we graag bij 5.04 ook wat over zeggen. Dat is de motie over klimaatverandering.

De heer …: De voorzitter is weg of niet?

De heer …: Ik hoor de voorzitter ook niet meer.

De heer Hombergen: Ik zie dat de voorzitter spreekt, maar we horen niks.

De heer …: Nee.

De heer …: Ja.

De heer …: Of dat we liplezen?

De heer …: Anarchie.

De heer Hombergen: Ik zal …

De heer Hofman: Alsjeblieft.

De heer Oostvogels: Wie is dan het oudste? Die wordt dan automatisch voorzitter, toch? Of zullen we de jongste doen?

De heer Van Valkenburg: Nou, Sjoerd.

De heer …: Nee, '…'.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Je kunt wel zien dat ze het geluid aan heeft staan.

De heer …: Ja.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: En dat …

De heer …: Ja.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: En daar knipperde ze mee, maar het komt niet over.

De heer Hombergen: Ja. Misschien moet onze oudste voorzitter even de vergadering schorsen?

De heer …: Ja.

De heer …: Dat is Spaans.

De heer Fekkes: Ik weet niet of er nu naar mij gewezen wordt, maar ja laten we …

De heer …: Eén minuut schorsen.

De heer Fekkes: Wachten tot ze weer on speaking terms is.

De heer Heijboer: Uit de handgebaren maak ik op dat we één minuut schorsen.

De heer Van Valkenburg: Ja. Moet ik erbij zeggen dat dit wordt wel allemaal live uitgezonden.

De heer Hombergen: Nou, in de chat wordt al handeling aangegeven. Vraag is natuurlijk of de voorzitter ons wel nog hoort. Oh, de voorzitter hoort ons wel.

De heer …: Ja.

De heer Hombergen: Nou, dat is alvast een.

De heer Oostvogels: Ik zie een whiteboard achter de voorzitter. Kan ze niet gewoon met ons communiceren via tekst?

De heer Van Valkenberg: Gewoon in de chat.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Gewoon op stenen en zo weer oefenen. Ouderwets terug.

De heer Hombergen: Nou, het vergt een grote zelfdiscipline van ons.

De voorzitter: Nou is die uit.

De heer Oostvogels: U bent weer terug, voorzitter.

De voorzitter: Nu ook nog steeds?

De heer Oostvogels: Ja.

De heer …: Ja.

De voorzitter: Oké.

De heer …: Ja, we horen u.

De voorzitter: Ja. Wou ik op zich even verder nog … Even kijken, hoor. Ik blijf weer stilstaan. '…' als je nog even blijft als je wil. Dank je wel.

De heer Ouwendijk: Wel een beetje een aquariumgeluid, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Wat zeg je?

De heer Ouwendijk: Het is wel een beetje een aquariumgeluid.

De voorzitter: Aquariumgeluid? Jongens, we zitten toch ook allemaal in een vissenkom? We hebben tenminste wel onze eigen vissenkom. Dan moet ik wel even opletten dat ik … Ik was bij de heer Van Valkenburg volgens mij gebleven. Die zich wel kon vinden in de agenda, maar wat over die motie klimaatverandering wat ik dus

niet begreep. Wilt u dat dan naar boven halen of wilt u dat gewoon bespreken op moment dat het aan de beurt is op de agenda? De heer Van Valkenburg, kunt u daar mij een antwoord op geven?

De heer Van Valkenburg: Ik denk dat we hem willen bespreken, maar ik kijk ook even naar de PvdA.

De heer Hombergen: Ja, wij willen hem ook bespreken.

De voorzitter: Voor?

De heer Hombergen: Maar dat hadden we op zich al aangegeven dat we deze ingekomen brief wilde bespreken, dus er is niks nieuws aan, behalve dat we het echt willen bespreken.

De voorzitter: Zeker. En vinden jullie dat die dan mag blijven staan of willen jullie hem dan nu naar boven halen ook? Dus dat we hem onder bespreekstuk neerzetten? Ja, willen jullie dat?

De heer Van Valkenburg: Ik denk dat het verstandig is om hem onder bespreekstuk …

De heer Hombergen: Ja, ik denk het ook ja. Want wij willen in wezen ook een verandering, dus dan is het beter om hem als bespreekstuk echt bespreekstuk op te geven.

De voorzitter: Ja. Helemaal goed. Dus dan wordt die motie klimaatverandering en het antwoord daarop wordt besproken onder bespreekstukken. Even kijken. Dan ga ik … Even kijken. Is er nog iemand die over de agenda wil zeggen? Ko Heijboer. De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja. Dank u wel, voorzitter. Wij hebben schriftelijke vragen ingediend. Die zijn ook beantwoord op een positieve manier door het college. Ik zou graag deze vergadering willen benutten om daar bij de andere fracties een mening over op te halen, dus ik wil graag korte toelichting geven en van de andere fracties de meningen ophalen.

De voorzitter: Oké. We gaan even kijken of we daar …

De heer Heijboer: Komt punt 05.03.

De voorzitter: Ja, ja. Dat is bij de ingekomen stukken, hè?

De heer Heijboer: Ja.

De voorzitter: Ja. Heeft er nog iemand iets over de agenda? Ik zie nog twee handjes. Dat is de heer Jansen. De heer Jansen, u heeft het woord.

De heer Jansen: Voorzitter, wij willen ook graag bij het … Of allereerst zijn we akkoord om punt 5.01 over te zetten naar bespreekstukken. We hebben ook graag een inbreng op punt 5.04, namelijk de motie klimaatverandering.

De voorzitter: Ja.

De heer Jansen: Dus wij steunen ook het voorstel om dat ook als bespreekstuk te …

De voorzitter: Ja. We gaan het als bespreekstuk doen. Correct. Ja. Zie ik het handje van de heer Van der Veer nog. Klopt dat? Ja?

De heer Van der Veer: Ja. Dank u, voorzitter. Ik heb een opmerking van de redactionele aard over agendapunt 04.b.04. Er staat definitief besluit leggerwijziging Sluiskant, maar volgens mij moet dat zijn definitief besluit leggerwijziging Van Ravesteijnkade en Kapselkade.

De voorzitter: Ja. Dat is goed dat u dat zegt. Ik denk dat we daar zo meteen op moment dat we bij dat agendapunt zijn gaan we daar zeker over hebben, want daar had ik zelf ook mijn twijfels over. Ja. Ja, zeker. Maar daar laat ik zo meteen de portefeuillehouder uiteraard geef ik daarvoor het woord. Verder nog opmerkingen over de agenda? Dat zie ik niet.

2. Toezeggingenlijst commissie Bestuur, Financiën en Organisatie

De voorzitter: Dan wil ik nu gaan naar de toezeggingenlijst. Daar had de heer Hombergen had daar een opmerking over over de rekeningkamer … Rekening…

De heer Hombergen: Ja. De portefeuillehouder heeft een vergadering twee sessies geleden toegezegd toe te lichten hoe het kon dat er op hetzelfde moment in dezelfde week twee tegenovergestelde meningen verschenen in de pers over de positie van de rekenkamers bij de waterschappen. Het betrof ook de vraag in welke categorie Delfland dan zit, of wij een rekeningcommissie of een rekenkamercommissie. De vraag is destijds al gesteld.

De voorzitter: Even kijken welke portefeuillehouder ik daarvoor moet hebben.

De voorzitter: Dat is de heer Ouwendijk.

De heer Hombergen: Dat is portefeuillehouder Ouwendijk.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, wilt u daar een antwoord op geven?

De heer Ouwendijk: Ja, hoor. Daar wil ik wel even op antwoorden, mevrouw de voorzitter. Bedankt voor het woord. Ja, de vraag van de heer Hombergen van inderdaad de voorgaande, de voorvoorgaande commissievergadering die was naar aanleiding van een stuk in het blad Openbaar Bestuur. Volgens mij was het de interneteditie. Ik was eigenlijk een beetje verbaasd over de vraag, omdat ik het artikel zelf niet had gelezen. Ik heb het inmiddels wel gelezen. Maar misschien even goed om de feitelijke situatie weer te geven. Wij hebben in februari 2020 als commissie CBCF van unie vertrouwelijk gewisseld over wat wij als hoogheemraad, als hoedanige bestuurders vonden van de rekenkamercommissie. Op basis daarvan een pro formareactie geschreven die een kleine driekwart jaar later in de commissie aan de orde geweest is. Dat was een reactie op het wetsvoorstel, dat voorliggende wetsvoorstel. De strekking daarvan was dat de commissie zich kon vinden in het wetsvoorstel in meerderheid en dat er een minderheid aanwezig was in de zin van het is ook opgenomen die de voorkeur had, dus die wel de inhoud van het voorstel ondersteunden, maar die een voorkeur hadden om dat op basis van vrijwilligheid te doen. De gedachte daarachter is dat er een drietal waterschappen zijn die op dit moment geen rekenkamerfunctie hebben, ook geen rekenkamercommissie hebben en ook niet de behoefte voelen om die … Althans de noodzaak niet erkennen om die wel of de noodzaak niet zien om die wel in te stellen. Dus om die ruimte te laten is in die zin richting die minister gereageerd op het wetsvoorstel. Dan met betrekking tot de tegenstelling die genoemd werd in het blad

Openbaar Bestuur: daar werd onder andere de, ik meen dat het de waterkring genoemd wordt, werd daarin aangehaald. Ja, die uitspraak die kan ik natuurlijk niet controleren, want die komt natuurlijk voor rekening van de waterkring. Ik kan alleen maar aangeven wat ik zo even zei wat het standpunt van de commissie geweest is en op welke manier het advies richting die minister gegaan is. Omdat dat eigenlijk niet afweek van de gang van zaken bij Delfland heb ik daar in die tijd geen mededeling over gedaan. Dat had ook een beetje te maken dat het voorstel eigenlijk gecombineerd was, want het ging niet alleen in die discussie over de rekenkamerfunctie bij de waterschappen, maar dat ging ook om de verantwoording die bestuurders af moeten gaan leggen in plaats van de verantwoording die nu door de accountant afgelegd wordt. Daar zat eigenlijk het zwaartepunt van de discussie over dit onderwerp. Ik hoop, mevrouw de voorzitter, dat ik hiermee de vragen van de heer Hombergen heb beantwoord.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Ouwendijk. Ik zie nog een handje van de heer Hombergen.

De heer Hombergen: Ja, dank voor dit antwoord. Dat geeft al wat meer nuance in het hele verhaal. Ik begrijp dat Delfland in ieder geval een van de achttien genoemde waterschappen is waar wel zo'n functie bestaat, en niet een van de drie uitzonderingsplekken. Dat was ook niet helemaal duidelijk in het artikel. Wat ik wel treurig vind, is dat de Unie van Waterschappen claimde in dit geval namens alle waterschappen te praten, terwijl er plotseling een Vereniging van de Waterschappen van de rekenkamercommissies daar lijnrecht tegenover stond. Ik denk dat de Unie voorzichtig moet zijn om zo namens alle waterschappen te praten als er zo'n krachtig tegengeluid is. Dan denk ik dat die nuance ook daarboven moet komen. Ik heb gelukkig van de heer Ouwendijk begrepen dat die nuance in het advies zelf wel genoemd is, dus daar ben ik heel blij mee.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel. Ik denk dat de vraag hiermee beantwoord is, hè, de heer Hombergen? Ja.

De heer Hombergen: Ja.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Hombergen: Dan heb ik ook dus nog de vraag over de eventuele nadere toelichting over de verkoop van ons perceel in Kijkduin, hoe wij daarvan op de hoogte worden gehouden.

De voorzitter: Ja. Wilt u dat in deze toezeggingenlijst? Ja, dat kan natuurlijk, hè.

De heer Hombergen: Nou, het kan ook bij mededelingen of op een ander procesmatig antwoord.

De voorzitter: Kijk ik naar de heer Ouwendijk. Zullen we dat …

De heer Ouwendijk: Het mag ook nu hoor, wat mij betreft, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Nou, dan beantwoorden we dat nu als u dat wilt doen. Graag. De heer Ouwendijk, u heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Ja, een nadere toelichting met betrekking tot de verkoop. Ik heb in de VV die we onlangs gehad hebben, heb ik gemeld dat we rond waren met de gemeente Den Haag. Dat betekent dat we dus over de voorwaarden, waaronder de prijs, waaronder een kettingbeding en waaronder een anti-speculatieclausule, die worden in die koopovereenkomst opgenomen. De bedoeling is om het onroerend goed nog te leveren

voor het einde van 2021. Ik denk dat dat de vraag van de Hombergen beantwoord, maar dat hoor ik graag nog van hemzelf, mevrouw de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, dank u wel. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Ja. Dank u wel. Dit geeft ons al een tikje meer inzicht in wat er is gedaan, maar wellicht is het goed om de VV nog even echt te informeren over wat dat ketenbeding en dergelijke is, want dat kan ik zelf wel invullen, maar het lijkt me goed dat we daar even nader wat meer in detail over worden geïnformeerd en ook wellicht wat de toekomstplannen zijn van de koper.

De voorzitter: Wilt u dat in deze vergadering bespreken of mag het op een andere manier?

De heer Hombergen: Nou, het lijkt mij moeilijk om dat zo uit de hand te doen, maar dan vul ik het in. Wellicht dat daar even op een andere manier kan op worden teruggekomen.

De voorzitter: Ja. Door middel van een technische vraag of?

De heer Hombergen: Of een brief aan de VV.

De voorzitter: Of in een toezegging zeg maar dat de heer …

De heer Hombergen: Dan zou ik vragen om een brief aan de VV.

De voorzitter: Een brief aan de VV? Ja, oké. Dan noteren we dat. Dank u wel.

De heer Hombergen: Kan dat inderdaad toegezegd worden? Want nu moeten we het punt wel even afronden.

De voorzitter: Oh ja.

De heer Ouwendijk: Ik hoor inderdaad dat mevrouw de voorzitter iets opschrijft wat per se nog geen toezegging was van deze hoogheemraad.

De voorzitter: Klopt.

De heer Ouwendijk: Nee. Ik heb er absoluut geen bezwaar tegen om dit nog een keer schriftelijk toe te lichten. Ik merk er wel bij op aan de voorkant al dat dat geen andere informatie is dan die ik eerder al heb gegeven. Ik heb ook in een eerdere mededeling al aangegeven dat de gemeente daarna aan ons heeft laten weten wat de toekomstige bestemming zal zijn, maar ik zal het nog een keer in een brief op laten nemen, mevrouw de voorzitter. Dus de toezegging waar om gevraagd wordt, zal ik gestand doen.

De voorzitter: Ja, dank u wel …

De heer Hombergen: Nou, ik ga er sowieso van uit …

De voorzitter: Mijnheer Ouwendijk. Ja.

De heer Hombergen: Ik ga er zo vanuit dat het een niet met ander in tegenstrijd zal zijn, maar ik hoop dat er ook wat nadere informatie gegeven kan worden. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we nu door naar het audiotranscript. Ik begreep mevrouw Dijkshoorn daar een opmerking over had. Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dat klopt. Dat gaat over punt 4, de kostentoedelingsverordening.

De voorzitter: Ja. Was dat uw vraag of welke vraagt heeft u daarbij?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Daar heb ik een vraag over. Dat stoort ons heel erg eigenlijk wel. Waarom de zienswijzen nog geen enkel bericht van Delfland hebben gekregen? Ik kan het bij de notulen vragen, maar ik kan het net zo goed hier vragen. Ja, in eerste instantie dachten we: we eisen dat er morgen een brief ligt bij de indieners. Maar we geven iets meer respijt en we zouden toch wel willen dat voor eind van de week een reactie naar de indieners mag komen wat er met hun zienswijzen is gebeurd. Want ik vind dit toch wel heel erg slordig. Dank u wel.

De voorzitter: Mag ik daar even op inhaken? Heb ik even een vraag over. Is dat ook dezelfde vraag die u bij de VV heeft gesteld, over die zienswijzen? Want ik weet niet over welke zienswijzen u het heeft.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Het gaat om de zienswijzen bij punt 4: kostentoedelingsverordening.

De voorzitter: Oké. Ja. Ik zit even te kijken welke portefeuille… Ja, hoe zal ik dat even gaan oplossen? Misschien wil de heer Ouwendijk hier een antwoord … In ieder geval een reactie hierop geven, laat ik het zo zeggen.

De heer Ouwendijk: Ja, hoor. Ik wil wel een reactie geven, mevrouw de voorzitter. Die zal inhoudelijk niet veel behelzen. Mijn verzoek aan u is om er gewoon goede akte van te nemen en ik zal intern even moeten kijken wat nu de aanleiding is dat dat nog niet gebeurd is. Daar kom ik dan te zijner tijd wel een keer op terug.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn, kunt u hier genoegen mee nemen?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, ik zal wel moeten. We wachten af, maar dit is niet zo heel erg positief dat dit niet opgepakt verder nog is. Dus daar wil ik het maar even bij laten.

De voorzitter: Ja. Dat is in ieder geval genoteerd dan, hè. Dank u wel.

3. Mededelingen

De voorzitter: Ga ik door naar mededelingen. Dan kijk ik even naar de beide portefeuillehouders. De heer Daverveldt, u heeft een mededeling. Klopt dat?

De heer Daverveldt: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik wil heel kort mededelen dat er twee … Wat is het? Anderhalve week geleden een goed gesprek plaatsgevonden heeft met de vertegenwoordigers van CDA, CU/SGP en Ongebouwd en ook een schouwmeester naar aanleiding van de brief die gestuurd is aan de schouwmeesters. Daar hebben wij zeg maar de aanwezigen meegenomen wat er de afgelopen jaren gebeurd is en ook voorgelegd welke opties open staan voor de toekomst. Dat betekent dat wij begin volgend jaar van plan zijn om over de openstaande opties met de schouwmeesters in gesprek te gaan om zeg maar tot een, ja, goede afspraken te komen hoe wij dit soort processen willen inrichten in de toekomst.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was nog ook naar aanleiding van de toezeggingen die zijn gedaan. Zijn er nog meer mededelingen of opmerkingen? Nee? Dank u wel.

03.a. Terugkoppeling Unie Commissies

De voorzitter: Dan gaan wij door naar terugkoppeling Unie Commissies. Zijn daar nog opmerkingen over? Of zijn er … Nee? Dank u wel.

04.B Bespreekstukken

04.B.01 Bestuurlijke P&C-kalender 2022

De voorzitter: Dan gaan wij door naar de bespreekstukken en dan komen wij bij bestuurlijke P&C-kalender 2022. Dat is eigenlijk aangegeven welke producten er in die P&C-kalender zitten, wat er wordt verwacht en de datum waarvan bespreking in de VV. De agenda voor hoe we ook aan de wensen van de VV dat er per vergadering één product wordt behandeld. En ik zag ook dat WBP 6 dat dat op 4 … Sorry. In maart 2022 in de VV wordt behandeld, de definitieve WBP 6. Zijn er nog opmerkingen over? Wil de heer Daverveldt hier nog iets aan toevoegen? De heer Daverveldt. Of is het gewoon …

De heer Daverveldt: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb maar één opmerking en dat is deze week zal ook in de commissie WVK verder gesproken worden over de consequenties van de bromaatnorm die hier eventueel eraan komt. Daar zal ook een voorstel gedaan worden om een extra commissievergadering voor WVK te organiseren, een extra VV-vergadering in januari met alleen dit onderwerp op de agenda. Dat is eigenlijk een aanvulling op de kalender die hier voorligt.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Dus wij verwachten dan denk ik hopelijk in december de datum te horen wanneer wij geacht worden in januari met elkaar nog een keer in de VV te vergaderen. Ik zie een aantal handjes. Ik zie de heer Hombergen. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik had als laatste mijn handje opgestoken. Ik had een kleine opmerking. Ik moet zeggen dat de bijlage 1 zoals die is toegevoegd, in kleur met echt dat vergaderschema en kleur, dat ik dat van grote toegevoegde waard vind. Het geeft veel inzicht en ik hoop dat we dat voortaan altijd zo krijgen. Dat was het.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, ik constateer toch dat er in de P&C-kalender zoals die nu voorligt wordt afgeweken van eerdere data. We hebben het concept vergaderschema in het voorzittersoverleg besproken. Ik heb daar aandacht gevraagd voor ruimte die de rekeningcommissie nodig heeft om haar advies op te stellen ten aanzien van de jaarrekening en dat ook tijdig bij D&H die leveren daar weer hun reactie op, maar voor de VV. Ik zie dat zowel de opzichten van het schema wat we in het voorzittersoverleg hebben gehad als ook wat reeds is rondgestuurd van de alle 2022 kalender daar een afwijking is. Ik zal u even toelichten. Als we gaan naar bijlage 1, dan staat er nu rekeningcommissie half april. Dat is correct, maar D&H staat op 19 april en dat is echt veel te kort voor de rekeningcommissie, want dan betekent dat dus eigenlijk dat in twee dagen advies opgesteld moet worden en aan D&H moet worden verstuurd om daar weer besproken te worden. Ik geef u daarbij aan dat 19 april D&H altijd 26 april D&H geweest is, en ik vraag me dus af waarom 26 in 19 is veranderd. Ik wou hierbij adviseren om dat weer terug te

draaien omdat dan de rekeningcommissie wel fatsoenlijk tijd heeft om haar advies op te stellen. Dat was mijn opmerking.

De voorzitter: Nou, dank u wel. Dus dat is uw vraag aan de organisatie, denk ik. Ik heb het ook gezien dat er wat veranderingen zijn in de planning ten opzichte van het concept. Het gaat dan met name om het, als ik het goed heb, over de jaarstukken, jaarstukken 2021. Dat klopt toch, hè, mijnheer Van Kretschmar? Dat het …

De heer Van Kretschmar: Dat klopt. Ja.

De voorzitter: Het gaat inderdaad om dat onderdeel. Klopt, hè?

De heer Van Kretschmar: Ja. Ja, daar gaat het over. Ja.

De voorzitter: Ja. Ja. Even kijken. Wil de heer Daverveldt hier op reageren? Of is het een vraag wat we later moeten bekijken?

De heer Daverveldt: Mevrouw de voorzitter, mag ik voorstellen dat u eerst het rondje even afmaakt? Dan zal ik …

De voorzitter: Ja.

De heer Daverveldt: Kijken …

De voorzitter: Ja. Ja.

De heer Daverveldt: In welke mate ik zeg maar alle vragen kan beantwoorden of dat ik bepaalde vragen toch even moet …

De voorzitter: Ja.

De heer Daverveldt: Terugnemen voor verder overleg.

De voorzitter: Ja, prima. Dank u wel. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, ik had eigenlijk dezelfde vragen als de heer Van Kretschmar. Ik vroeg me ook af, aangezien de commissies op 12 mei pas zijn, daar zit dan ongeveer een maand tussen, of inderdaad dat die termijn, ja, of inderdaad D&H niet later inderdaad het eindadvies van de rekencommissie kan bespreken.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. De heer Van Kasteren. Even uw microfoontje aanzetten. Ja.

De heer Van Kasteren: Ja. De microfoon staat aan. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb kennis genomen van de bespreking in de VV van de begroting van 2022. Daarin zijn ook een aantal zorgen geuit over de houdbaarheid van het huidige financiële beleid van Delfland. Vorig jaar hebben we ook in bijzondere bijeenkomsten met elkaar gedeeld van hoe bijvoorbeeld de aanpassing van de kostentoedelingsverordening vorm zou moeten worden gegeven. Daar hebben we bijzondere trajecten voor lopen. Ik vroeg me af in hoeverre de zorgen zoals die zijn geuit in de motie van Bedrijven en ook in de amendementen omtrent de wijziging van de begroting, in hoeverre die ook structureel een plekje zou kunnen krijgen in dit document,

omdat het denk ik wel goed is om die discussie goed in te plannen dat die ook tijdig plaatsvindt voor de bespreking van de vier kern P&C-documenten voor het volgend jaar. Dat was mijn vraag.

De voorzitter: Ja. Ik begrijp uw vraag, zeker. Dank u wel. De heer Lont. Eens kijken, hoor. Ik dacht dat ik de heer Lont … Ja. De heer Lont, wilt u …

De heer Lont: Oh, sorry.

De voorzitter: Reageren?

De heer Lont: De microfoon …

De voorzitter: Ja.

De heer Lont: Vergeten. Strikt genomen … Of mijn vraag zit eigenlijk in het verlengde van de voorgaande vraag, en dat is namelijk: in de kostentoedelingsverordening strikt genomen staat geen stuk voor de P&C, alleen wij vroegen ons wel af waar dan in de planning die dan wordt besproken.

De voorzitter: Ja, omdat is afgesproken dat dat begin komend jaar al aan de orde zou zijn, hè?

De heer Lont: Ja.

De voorzitter: Ja, precies. Ja. De heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Twee opmerkingen. Ene: ik ben het eens met PvdA dat het een heel goed en nuttig overzicht is wat is toegevoegd. Dus dat houden we er graag in. De andere: ik deel wel de strakke planning voor de rekeningcommissie rondom het jaarverslag. Dus als daar iets van ruimte kan komen, zou dat wenselijk zijn, maar ik begrijp ook de moeilijkheid met het uitgangspunt dat wij de schoolvakanties vrij houden. Dus ik snap de knel die daarin zit.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Zijn er nog meer mensen die graag gebruik willen maken van deze eerste ronde om nog een opmerking te maken? Ik zie verder geen handjes. Dan wil ik het woord geven aan de heer Daverveldt.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. In de eerste plaats kan ik zeggen dat de D&H-vergadering op 19 april kunnen we inderdaad een week opschuiven naar 26 april om zeg maar wat meer lucht te creëren tussen de vergadering van de rekeningcommissie en dan toch het hele proces in acht nemend, vakantie, et cetera, vloeiend te laten verlopen. Want we hebben goed geluisterd naar de zorgen van de fractievoorzitters over een eerste concept en daar lagen knelpunten juist over de jaarstukken. We proberen dat op deze manier dan zo goed mogelijk daar invulling aan te geven. Dus we zullen in dit schema die D&H-vergadering gewoon aanpassen naar de 26e. Dan zijn er een aantal vragen gesteld over de kostentoedelingsverordening. Strikt genomen … Een van u maakte ook de opmerking: ja, deze kalender gaat echt over de P&C-documenten, de toedelingsverordening hoort daar niet bij. Misschien kan ik collega Ouwendijk … Kan ik aan u vragen, voorzitter, of u collega Ouwendijk het woord wil geven om zijn mening te geven over de planning rond de KTV.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Dat waren uw opmerkingen?

De heer Daverveldt: Dat waren mijn opmerkingen.

De voorzitter: Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Met betrekking tot de planning van de KTV: ja, er is natuurlijk in die zin geen planning tot de KTV, omdat op het moment dat de KTV vastgesteld wordt, de kostentoedelingsverordening, dan is die in principe vrij houdbaar. Wij hebben in 2020 met elkaar afgesproken dat we gezien de ontwikkelingen … Sorry. Gezien de ontwikkelingen in het voorjaar van '21, hè, daarop terug zouden komen. Wij hebben bij de vaststelling van de kostentoedelingsverordening op vraag van een aantal van u, dan heb ik het over de KTV 2022, aangegeven dat we daar ook in het voorjaar van '22 weer op terug zouden komen als mocht blijken dat de uitkomsten, althans de toepassing van de kostentoedelingsverordening zodanig uit zou pakken dat hij niet binnen het bestek van het bestuursakkoord zou passen. En dat proberen we dan natuurlijk zo goed mogelijk te doen.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Wil de heer Van Kasteren hier nog op reageren? Ik zie uw handje nog staan. Ja.

De heer Van Kasteren: Wacht ff, hoor.

De voorzitter: U bent te horen, hoor.

De heer Van Kasteren: Ja. Ik ben te horen. Ja. Ik dacht dat ik hem uitgezet had. Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik denk dat het wat breder moet worden bekeken dan alleen maar het wel of niet aanpassen van de kostentoedelingsverordening. Het gaat hier denk ik met name over de zorgen over wat zoals de Bedrijvencategorie dat netjes in hun motie heeft verwoord: het in gesprek gaan over de noodzakelijke balans tussen opgaven of kosten, opbrengsten en schuldpositie. Daar is de kostentoedeling een van de instrumenten die je kan inzetten om die balans met elkaar te creëren. Nou ja, de begroting van 2022 heeft zichtbaar gemaakt dat er wel wat, ja, verwonderlijke blikken bij de verschillende fracties bestaan met betrekking tot de ontwikkelingen op inzet van reserves, over de ontwikkeling van de netto schuldquote, die brede discussie überhaupt over de houdbaarheid van de financiële paragraaf en nu weer wat wenselijk is voor de volgende bestuursperiode. Dat soort discussies die vind ik relevant om die op tijd te laten plaatsvinden en te organiseren voordat we dat gaan vastleggen in de vier P&C-producten voor het volgend jaar zoals we die nu in de planning voorgelegd krijgen. Dat wil ik graag … Ik denk dat het relevant is dat dat georganiseerd wordt. Dat is mijn vraag. Dus het gaat breder dan alleen maar te bespreken of de kostentoedeling wel of niet moet worden aangepast.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Kasteren. Ik zie de heer Daverveldt. Wilt u hier kort op reageren?

De heer Ouwendijk: Nee, ik wil hier op reageren.

De voorzitter: Oh, prima. De heer Ouwendijk heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Ik hoor de heer Van Kasteren opmerkingen maken met betrekking tot de financiële houdbaarheid. Ik heb daar in de laatste VV uitgebreid op gereageerd, ook naar aanleiding van de motie van Bedrijfsgebouwd. Het is nu eenmaal goed gebruik bij dit waterschap, en overigens ook bij andere overheden, om de voorjaarsnota te benutten om dit soort discussies te voeren. Het staat ieder lid natuurlijk vrij om bij elk van de P&C-momenten dit soort onderwerpen aan de orde te stellen. Sterker nog, dat soort momenten zijn bij uitstek geschikt om daar reflecties over te plegen. Het voorstel wat de heer Van Kasteren probeert te opperen

om een extra moment daarvoor in te bouwen, dat lijkt mij als portefeuillehouder in ieder geval volstrekt overbodig, want het onderwerp komt meer dan uitgebreid steeds aan de orde en wordt door alle fracties ook met enige regelmatig tijdens de P&C-momenten aan de orde gesteld. Tot zover even mijn reactie, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Ouwendijk. Ik zie mijnheer Van Kretschmar, die heeft hier nog een opmerking over.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik wil inderdaad even of van de heer Van Kasteren toch bijvallen, maar dat het in de motie goed is afgedekt door het woordje tijdig. En die motie is uiteindelijk met meerderheid van stemmen aangenomen, dus dat woordje tijdig daar zullen wij ons aan vasthouden. Op moment hebben wij dus ook het gereedschap in handen om te zorgen dat dat gaat gebeuren, dus ik maak me daar op zich niet zoveel zorgen over.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Mag ik het hierbij laten? Of wil de heer Van Kasteren nog hierop reageren? Want u heeft uw handje nog omhoog, maar ... U moet uw handje even weghalen.

De heer Van Kasteren: Ik haal mijn handje nu weg. Nee, ik neem kennis van de antwoorden en, nou, ik ga kijken hoe ik daar in de komende VV's of BFO's hier het beste op kan inspelen.

De voorzitter: Ja, prima. Dank u wel. Dan wil ik hiermee de agenda over dit onderwerp afsluiten. Dus we hebben de bestuurlijke P&C-cyclus afgestemd en gaat dus D&H gaat in plaats van 19 april gaat dus 26 april hierover vergaderen en vooroverleg hebben. Kom ik nu bij het wijzigingsvoorstel …

De heer Daverveldt: Mevrouw … Mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: De heer Daverveldt.

De heer Daverveldt: Nog één verzoek voor de duidelijkheid. Kan ik aannemen dat de commissie als wij die datum voor D&H veranderen naar 26 april dat dit dan naar de VV doorgaat als hamerstuk?

De voorzitter: Ja. Sorry, ja. Ik ben helemaal vergeten te zeggen. Neem me niet kwalijk. Ja. Dus met deze opmerking gaat dit onderwerp door als hamerstuk naar de VV. Ik was helemaal abuis dat ik dat nog moest zeggen.

04.B.02 Wijzigingsvoorstel Begroting 2021

De voorzitter: Het volgende onderwerp is wijzigingsvoorstel Begroting. Die begrotingswijziging is eigenlijk een direct uitvloeisel van de discussie die we hebben gehad in vorige BFO-vergaderingen. Ik wil heel graag het woord geven aan de heer Ouwendijk, eventueel voor nog wat verdere toelichting. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wat voor ons ligt, is een begrotingswijziging waarvan de inhoud wat mij betreft voor zichzelf spreekt. Ik geef het voorstel graag in bespreking.

De voorzitter: Prima. Dank u wel. Dan wil ik graag het voorstel voor een eerste termijn in bespreking geven. Wie mag ik hiervoor het woord geven? Ik zie maar één handje. Dat is de heer Van Kasteren. Klopt dat? Oh nee, oké. De heer Van Valkenburg, u heeft het woord.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn akkoord met de begrotingswijziging zoals het voorligt.

De voorzitter: Ja.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ja, misschien een open deur, maar er wordt ergens verwezen naar het investeringsplan, maar er staat eigenlijk niet beschreven wat het investeringsplan precies inhoudt. Is het nog relevant om dat even toe te lichten?

De voorzitter: Dat mag de heer Ouwendijk straks wellicht even doen. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ook instemmen met het voorstel. We hebben één opmerking over het modelletje dat bij besluit wordt en daar staat ook op richting reserve winstdemping genoemd. Ik vraag me af in hoeverre dat ook onderdeel is van dit besluit, want volgens mij is dat al eerder genomen. Dus ik vraag me af waarom dat hier alsnog wordt afgebeeld. Dat hoort wat mij betreft niet bij het voorstel.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Moet ik zelf ook even kijken. De heer Boot.

De heer Boot: Dank u wel, voorzitter. Wij hadden vooraf even gevraagd om iets meer informatie over wat de achtergrond was van deze extra financiën. Die hebben wij gekregen van de hoogheemraad, dus wij kunnen nu helemaal leven hiermee, maar we kunnen ons voorstellen dat het college even op een manier die zijzelf passend vindt in twee zinnen toelicht wat de achtergrond is van het gevraagde extra geld, want zonder die achtergrond gaan we nu akkoord met iets waarvan we eigenlijk niet weten waar het om gaat. Dus wij zijn ermee akkoord, maar we kunnen ons voorstellen dat er een kleine nadere toelichting door de portefeuillehouder gegeven wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, dank u wel. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, voorzitter. Wij hadden dezelfde vraag eigenlijk als de PvdA inderdaad om iets meer achtergrond te krijgen hierover, maar we zijn wel akkoord met het voorstel als …

De voorzitter: Dank u wel. Dat was het, hè? Ja. Dank u wel. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Akkoord met het voorstel, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja, voorzitter. Dank u wel. Wij hadden ook een vraag over iets meer toelichting, maar die vraag is al gesteld, dus dank u wel. We zijn akkoord.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Mevrouw Jenniskens. U heeft het woord.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn ook akkoord met het voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Klopt het dat ik nou de heer Lont zie?

De heer Lont: Dat klopt.

De voorzitter: Ja.

De heer Lont: Wij hadden eigenlijk dezelfde vraag van dat we, nou ja, concrete koppeling aan activiteiten als het gaat over de exploitatie in de tekst en of dat daar nog wat toelichting op zou kunnen komen.

De voorzitter: Ja, prima. Dat is duidelijk. De heer … Ik zie verder geen handjes, dus ik wil graag de heer Ouwendijk het woord geven. Ja, gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ja, mijn inleiding was ook zo kort, omdat we in vertrouwelijke zin al over dit voorstel hebben gesproken. Dus in die zin dacht ik dat het geen nadere toelichting zou behoeven. Ik verwijs ook graag naar die vertrouwelijke bespreking in de vorige commissie BFO. Ten aanzien van de min of meer technische vraag van de heer Van Kretschmar over waarom de tariefdeling niet genoemd wordt: ja, we proberen zo veel mogelijk aansluiting te houden met de originele begroting en er wordt ook op die regels, zoals u kunt zien, geen wijziging toegepast. Maar om te zorgen dat u wat makkelijk aansluiting kunt houden met originele getallen hebben we diezelfde regels daar laten staan. Maar ze hadden met hetzelfde gemak achterwege gelaten kunnen worden, alleen wij hadden de indruk dat dit de duidelijkheid ten goede zou komen. Tot zover mijn reactie, mevrouw de voorzitter. Als er overigens behoefte is aan een uitgebreide nadere duiding, dan kan ik die buiten de vergadering ook nog wel verstrekken.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een aantal handjes. De heer Van Boxmeer, wilt u hier nog op reageren?

De heer Van Boxmeer: Slechts zeggen dat ik instem met het wijzigingsvoorstel. Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen. De heer Jansen, u heeft het woord.

De heer Jansen: Sorry. Ja. Ja, ik ben er. Ja, even een vraag aan de portefeuillehouder of het te maken heeft inderdaad met de besloten BFO-vergadering. Ik verstond dat correct? Ja? Oké, prima.

De voorzitter: Dank u wel. U was moeilijk te verstaan, maar de portefeuillehouders hebben u verstaan gelukkig. Wil ik het onderwerp hierbij afsluiten. Ik denk dat het door kan gaan als hamerstuk naar de VV. Ja? Dank u wel.

04.B.03 Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2022

De voorzitter: Gaan we naar het volgende onderwerp: verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2022. Dat is eigenlijk ontstaan, omdat het Rijk de waterschappen en gemeenten de mogelijkheid geeft om voor AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten de vermogensnorm voor de kwijtschelding van waterschapsbelasting met maximaal 2000 euro op te hogen. Hiervoor dient dan de verordening, als je daar gebruik van wil maken, dient de verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2022 te worden aangepast. Zal ik de heer Ouwendijk nog de gelegenheid geven voor nadere toelichting?

De heer Ouwendijk: Ja. Graag, mevrouw de voorzitter. Dank u wel voor het woord. Eerst even een opmerking vooraf: in het besluit staat in de derde regel de buitenwerkingstelling van de oude verordening, de

verordening 2019. Dat is min of meer gelijk aan de tekst die in artikel 7 staat, en dat betekent dat hetgeen genoemd wordt in de derde regel onder besluit kan komen te vervallen. We zullen dat bij het originele stuk als u dat in de eerstvolgende VV vast gaat stellen zullen we dat aanpassen.

De voorzitter: Ja.

De heer Ouwendijk: Ja, hier is sprake van eigenlijk de uitvoering van een kabinetsbesluit. Het kabinet heeft besloten om een aanpassing te doen op het gebied van kwijtschelding voor gemeenten en waterschappen. Zoals u weet werken wij bij de uitvoering van deze regeling samen met een drietal gemeenten en het waterschap Schieland en de Krimpenerwaard in de regionale belastinggroep. Omwille van eenduidigheid van de toepassing van verschillende regelingen passen we dat bij de RBG aan, alleen het uiteindelijke besluit om die wijziging van het kabinet in die regeling over te nemen, ja, daar moet formeel een besluit van Delfland voor worden aangepast en dat gebeurt met voorstel. Ik geef het graag in bespreking, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Dan wilde ik graag de gelegenheid geven om in eerste termijn te reageren. Ik zie de heer Maaswinkel. De heer Maaswinkel.

De heer Maaswinkel: Ja. Dank u, voorzitter. Als CDA vinden wij het belangrijk dat met AOW-gerechtigden met een beperking en zwakkeren coulanter wordt omgegaan. Daarom het voorstel om de vermogenstoets voor AOW-gerechtigden en arbeidsongeschikten per 1 januari 2022 te verhogen met 2000 euro wordt gesteund door het CDA.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u, mevrouw de voorzitter. Ja, het heeft mij de procedure heeft me wat verbaasd. Ik zou denken dat je als kabinet als je een motie hebt aangenomen dat je dan de uitvoeringsregeling invorderingswet aanpast. Dat is een ministeriële regeling, dus dat kan allemaal vrij snel. Dan geldt ie ook voor iedereen. Nu hebben wij de coulance op ons genomen om dat over te nemen. Ja, op zich ben ik daar niet op tegen, maar het is juridisch gezien een beetje rommelig. Voor wat betreft die normverhoging: ja, dat zet natuurlijk voor de meeste mensen ook geen zoden aan de dijk. Als je echt wat wil doen, dan moet je dat aan de inkomenskant gaan doen. Naar aanleiding daarvan en in het verlengde van wat ik bij de algemene beschouwing heb gezegd: ik wil toch het college vragen bij Unie van Waterschappen te pleiten, bij het kabinet om extra geld beschikbaar te stellen aan de waterschappen voor de kosten die de opbrengsten die ze derven met betrekking tot de kwijtschelding en het niet-inbare gedeelte van de aanslagen. Naar mijn mening neemt het alleen toe, zeker gelet op gasprijzen in de '…'. Ik kan het verhaal voor de zoveelste keer herhalen, maar dat zal intussen duidelijk zijn. Dus dat is mijn verzoek aan het college om daar bij de Unie aandacht voor te vragen. Voor de rest, ja, ik ben niet tegen dit besluit. Ik ben voor, laat ik het positief formuleren. Dank u wel.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, heer Fekkes. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ook onze fractie vindt dit een schitterend voorstel. We hebben er toch nog wel twee vragen bij. De eerste is: is er een inschatting te maken wat dit, laten we zeggen, aan extra kwijtschelding gaat opbrengen? Of eigenlijk liever gezegd gaat schelen wat betreft de inkomsten voor Delfland? Eigenlijk een vraag voor de RBG. De andere is: ik begrijp dus de harmonisatie die de RBG voorstaat, maar we hebben ook de vraag of dit dan ook in andere waterschappen die niet onder de RBG vallen of dat ook wordt doorgevoerd? Want dat kan natuurlijk, en dat sluit ook aan bij de woorden van de heer Fekkes, het zou natuurlijk vreemd zijn als het ene waterschap het wel overneemt en het andere niet. Want ja,

dan word je op die manier weer gestraft als je op de verkeerde plek woont. Dus ook daar zouden we graag een antwoord op willen hebben.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Ik heb het zelf ook even genoteerd. De heer Oostvogels, u heeft het woord.

De heer Oostvogels: Ja, voorzitter. Dank je wel. Elk besluit dat we nemen heeft eigenlijk twee onderdelen. Dat is ideologisch en praktisch. Nou, u heeft ons voorgaande jaren veel over kwijtschelding gehoord, dus ik zou nu ook even de tijd willen nemen om uit te leggen waarom we ideologisch geen fan van deze regeling zijn. Dus ik ga beginnen met een stukje ideologie, daarna een stukje praktisch en daarna de conclusie, of in ieder geval de vragen aan de portefeuillehouder. Als VVD staat in ons verkiezingsprogramma, het zal geen verrassing zijn, ja ons principe is: waterschap is niet voor inkomensbeleid. Daar komt bij dat hoe meer regels en regelingen er zijn, hoe ingewikkelder het wordt voor de inwoners, en helemaal omdat deze regeling bedoeld is voor een hele kwetsbare groep. Dat zijn mensen die we met z'n allen willen beschermen en die verdienen maximale ondersteuning en minimaal aantal loketten, formulieren, onzekerheden en allerlei bestuurlijke hoepels waar ze doorheen moeten springen. Wat ze ook verdienen is echt een individuele aanpak. Dat betekent elke situatie is anders, dus iedereen heeft ook andere hulp nodig, andere behoeftes en andere dingen om zo snel mogelijk weer er bovenop te komen of in ieder geval in de maximale positie te komen. Dat bereiken we hier niet mee. Wie dat wel kunnen, dat zijn de gemeentes. Daar later meer over. Nou, want ook als je de regeling leest, dan zie je ook dat wij niet in staat zijn om echt die individuele aanpak te leveren. We doen wel pogingen. Het gaat over AOW, netvermogen, over bedrijven, kindertoeslag, arbeidsongeschiktheid. Het wordt een soort amorf geheel met allerlei pogingen om mensen toch te bedienen, maar uiteindelijk lukt het nooit om echt die individuele aanpak te bieden die die mensen zo ontzettend nodig hebben. Waar we ons een beetje zorgen om maken, is dat we als we vast blijven houden aan deze kwijtschelding, dat we dan een soort tunnelvisie krijgen die ons het zicht ontnemen op betere oplossingen, want er zijn namelijk veel betere en veel uitgebreidere manieren om deze mensen te helpen. Onze conclusie is: nou, de gemeente kan dat veel beter. Dan een stukje praktisch. Als we een besluit hier op gaan nemen, heeft het ook praktische gevolgen. Nou, het is een gemeentelijke taak om schuldhulpverlening te bieden. Zij kunnen daar veel verder in gaan dan wat wij doen: zij bieden hulp met administratie, officiële schuldhulpverleningstrajecten met kwijtscheldingen, met meerdere schuldeisers, schuldhulpmaatjes. Ze hebben als het ware een heel netwerk met oplossingen en zijn daarmee veel meer in staat om die perfecte oplossing te bieden. Ze hebben ook de menskracht hiervoor. Dus wij zeggen: de financiële ondersteuning dat hoort echt bij de gemeenten. Nou, de RBG kwam net ook al voorbij, heeft hier ook een belangrijke taak bij. Zij werken conform de nieuwste richtlijnen. Zij lopen al voor met de beslagvrije voet en alles, dat hebben we bijvoorbeeld in de informatieve VV van 9 maart gezien, maar ook eerdere rapportages. Dus wij maken ons … We zijn echt trots op hoe RBG hun werk doet en wij zeggen ook: nou, stel dat we eens gaan kijken of we die kwijtscheldingen kunnen stoppen, dan weten we zeker dat de RBG dat heel menselijk gaat doen. Sterker nog, dat hebben ze al gedaan toen we de zuiveringsheffing, die kwijtschelding, stopten. In die evaluatie kun je lezen dat ze persoonlijk contact hebben opgenomen met alle mensen die hiervoor wel die kwijtschelding kregen, dat ze daar mooie persoonlijke plannen hebben gemaakt, dat er steeds ruimte bleef voor coulance in schrijnende gevallen. Dus dit bewijst voor ons dat het afschaffen van de kwijtschelding ook gewoon op een hele humane manier nodig is, maar eigenlijk ervoor zorgt dat de mensen betere hulp krijgen. Nou, als conclusie hebben wij de volgende vragen aan de portefeuillehouder. Dat zijn er twee, of tweeënhalf eigenlijk. Eén: welke stappen moeten er volgens de portefeuillehouder ondernomen worden om dat laatste stukje kwijtschelding af te schaffen? En dan de anderhalve vraag is: op welke termijn kunnen die uitgevoerd worden? En de tweede vraag is: is de portefeuillehouder het met ons eens dat inkomensbeleid geen taak van een waterschap is? Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Oostvogels. Het waren in ieder geval duidelijke vragen. Even kijken. Ik zie de heer Heijboer. De heer Heijboer, u heeft het woord.

De heer Heijboer: Ja, voorzitter. Dank u wel. AWP kan heel ver meegaan met de VVD in de zin van dat wij vinden dat AOW-gerechtigden ook een goed inkomen moeten hebben zodat ze niet in de schuldhulpverlening komen en zodat ze niet hoeven bedelen bij diverse instanties, alleen de oplossing van de VVD is, daar wil ik toch een reactie op geven, is dat de mensen eerst in de put getrapt moeten worden, in de schuldhulpverlening moeten komen en dan door de gemeente geholpen moeten worden. Dat vinden wij dus absoluut niet. Wij vinden gewoon dat de AOW toereikend zou moeten zijn om de waterschapsbelasting te betalen. Dus in die zin zeggen wij dus dat er een taak ligt bij de rijksoverheid en niet bij het waterschap. Het is niet onze kerntaak om de te lage lonen of te lage inkomens van AOW-gerechtigden te compenseren. Ons standpunt is: zolang de rijksoverheid dat niet doet, zijn wij het eens met dit voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Mevrouw Jenniskens, u heeft het woord.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Water Natuurlijk is niet voor afschaffing van de kwijtschelding, dat zal duidelijk zijn. Wij vinden het belangrijk dat AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten dat die een mogelijkheid hebben om een kwijtschelding te krijgen. Wij vinden dat de VVD het eigenlijk nog iets wat, het is al een heel complex verhaal natuurlijk het hele inkomensbeleid en hoe ga je om met mensen die minder vermogend, die soms echt in de armoede leven, hoe ga je daar als maatschappij mee om? Dan heb ik het even niet over het waterschap. Ik denk dat de VVD het gewoon echt nog ingewikkelder maakt door alles bij de gemeenten te leggen en niet dat de andere overheden daar dan ook nog een rol in kunnen spelen. Dus wij zijn eigenlijk voor het voorstel zoals het nu aan ons wordt gepresenteerd.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw ...

De heer Oostvogels: Mag ik daarop reageren?

De voorzitter: Jenniskens.

De heer Oostvogels: Mag ik een interruptie plegen?

De voorzitter: Ja. Mijnheer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, ik snap het standpunt van Water Natuurlijk. Volgens mij zijn we het harstikke met elkaar eens; vinden we dat deze mensen de beste hulp verdienen. Mijn vraag is alleen: wat is ingewikkelder? Als je met één partij daar contact over hebt, met een professionele partij zoals de gemeente of dat je met twee partijen of misschien nog meerdere overheden moet gaan sleutelen, stechelen om belasting minder te hoeven te betalen?

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Ja, iets heel praktisch. Wacht even. Ben ik nou … Ik ben te horen, hè? Ja?

De voorzitter: Ja, ja, ja, ja. Ja, ja, ja.

Mevrouw Jenniskens: Ja. Ik dacht dat ik mijn microfoon alweer had afgezet. In principe zou het kunnen dat één partij dat het dat simpeler maakt, maar tot nu toe is dat nog nooit gebleken in Nederland dat één partij

het simpeler maakt. De vraagstukken ook altijd gaan over verschillende partijen en het is voor één partij heel moeilijk om de vraagstukken van andere partijen mee te nemen bij hun afwegingen. De RBG die gaat zowel over gemeenten als over de waterschappen, dus op zich is de RBG een hele geschikte partij om dit te doen.

De heer Oostvogels: Voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens.

De heer Oostvogels: Als ik daar op mag reageren?

De voorzitter: Ja. Mijnheer Oogstvogels.

De heer Oostvogels: Ik zal het kort houden. Dank u wel. Ja, het is inderdaad zeer complexe materie en ik kan u vertellen dat het RBG inderdaad niet de schuldhulpverlening doet, dat doen de gemeenten zelf en ik zou u vooral eens willen uitnodigen om te kijken naar de evaluatie van de kwijtschelding van het eerste gedeelte, want daar kunt u zien dat het leven echt een stuk makkelijk is geworden voor de mensen die de kwijtschelding eerst kregen.

De voorzitter: Dank u wel. Bedoelt u dan de kwijtschelding bij de gemeentes of bedoelt u dan bij onszelf?

De heer Oostvogels: Bij onszelf. Ja.

De voorzitter: Bij onszelf. Oké. Dank u wel.

De heer Hombergen: Mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: Ja. Mijnheer Hombergen.

De heer Hombergen: Nog even ter interruptie. Ik kom dadelijk nog aan het woord. De heer Oostvogels van de VVD zegt dat het leven wat makkelijker is geworden voor de mensen die kwijtschelding voorheen kregen. Nou, het proces is natuurlijk goed gegaan. Daarvoor hebben we natuurlijk ook complimenten gegeven voor de manier waarop de RBG het heeft gedaan, maar om daar meteen de conclusie aan te verbinden dat het voor de mensen gemakkelijker is geweest dat staat niet in het rapport. En dat die tool voor mensen belangrijk was dat is ook niet geëvalueerd. Dus de heer Oostvogels interpreteert een beetje door en vanuit zijn belang kunnen we dat wel een beetje voorstellen, maar dat staat werkelijk niet in dat rapport. Ik dank u.

De voorzitter: Oké. Dank u wel, de heer Hombergen. Wilt u verder nog het woord voeren over dit onderwerp?

De heer Hombergen: Jazeker, maar als u mij daar het woord over geeft dan.

De voorzitter: Ja, dat krijgt u nu.

De heer Hombergen: Oké. Dan neem ik dat meteen over. Bedankt voor het woord. Een belangrijk voorstel wat ons betreft om inderdaad dit landelijke voorstel of de landelijke regeling te doen. Het is heel erg van belang voor de mensen die inderdaad volledig arbeidsongeschikt zijn, dat zijn er niet zoveel, en de AOW'ers. Dat zijn mensen die niet veel handelingsperspectief meer hebben voor het vergaren van ander inkomen, die dus echt afhankelijk zijn van de uitkeringen die ze hebben en dus ook de mogelijkheden tot kwijtschelding mocht dat nodig zijn. Een van de dingen die ze heel verstandig kunnen doen is sparen, maar daar moeten ze natuurlijk

voor gestraft worden als ze plotseling dan wel een iets wat geld voor de zekerheid op de bank hebben staan. Wat dat betreft steunen we dus deze regeling van harte. Ik denk in ieder geval dat het ook goed is om aan te sluiten bij de algemene regelingen zoals de RBG die heeft. Wat betreft de reactie van de heer Oostvogels: wij zijn het ermee eens en we kunnen elkaar vinden in de opmerking dat zo'n kwijtscheldingsregeling eigenlijk helemaal niet nodig zou moeten zijn. De mensen die het betreft die zitten echt in een moeilijke hoek en daar zouden betere regelingen voor moeten zijn; die zouden een stabieler inkomen moeten hebben. Het is niet aan Delfland om dat te regelen, maar dat ligt werkelijk bij de landelijke politiek en wellicht ook een deel bij de gemeentes. Dus het zou niet mogelijk moeten zijn. Maar die ideaalwereld die ligt verre van ons. Sterker nog, het dreigen van armoede komt steeds dichterbij. Er is gewoon veel armoede in ons gebied. In sommige van onze steden, in Den Haag bijvoorbeeld, meer dan 10 procent. Voor die mensen is dit een strohalm die heel erg van belang is. Het zou niet mogelijk moeten zijn, maar dan eenzijdig vanuit het waterschap zeggen: wij zijn daar niet van, dat gaat ons veel te ver. Dat geeft ons veel te veel ellende en ik denk dat we dat op dit moment ook niet moeten doen. Het druist ook in tegen onze intentie om samen te werken met de gemeentes op allerlei vlakken die onze gezamenlijke aandacht heeft en het druist ook in bij het bestuursakkoord naar ons idee. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Hombergen. Ik zie de heer Oostvogels die daar op wil reageren.

De heer Oostvogels: Ja, zeker. Dank. Ja, dank voor de bijdrage van mijnheer Hombergen. Hun standpunten zijn duidelijk. Ik ben even benieuwd: als hij een lekke band heeft, wat heeft hij het liefst? En plakkertje of een complete ANWB-auto met al het gereedschap en kennis om hem te helpen?

De voorzitter: De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Nou, als ik maar op de plek van bestemming kom op een veilige en goede fiets, dan hoef ik geen keuze te maken. Ik vermoed dat de heer … Ik weet waar de heer Oostvogels naartoe gaat. Het zelfredzaam zijn is natuurlijk het mooiste, maar de groep die hier nu voor ons ligt, daar begon ik mijn inleiding mee, die heeft die zelfredzaamheid niet meer zo veel, die heeft weinig handelingsperspectief. Dus wat dat betreft ligt er gewoon een rol voor de samenleving om ook hen een menswaardige plek in onze samenleving te geven. Ja, helaas is het zo dat alle overheden de brokstukken moeten oprapen die hier en daar het Rijk laat vallen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Hombergen. Wil ik nu het woord geven aan mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja. Dank u wel, voorzitter. Wij hebben hier ook eventjes wel kritisch naar gekeken. Wij gaan er vanuit dat dit alleen geldt dus ook, staat er niet echt duidelijk in, maar voordat we straks verwarring krijgen, voor watersysteemheffing. Dan geldt het alleen, als wij het goed hebben gelezen, voor de groep AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten. De RBG, wat ik heb gezien ook bij andere waterschappen, doet dit dus ook voor bijvoorbeeld Schieland en Krimpenerwaard, ook precies hetzelfde voorstel, dus wat dat betreft lijkt me dat ook in de uitvoering heel prettig dat je dan binnen het waterschap ook hetzelfde gaat uitvoeren. Op zich zijn wij niet echt voor de kwijtschelding. Wij hebben liever dat het ook ligt … Daar zijn wij niet van. Wij zijn niet voor de inkomens, dan hoort het bij een ander te zitten. Wat wij wel graag zouden willen weten, is: er staat: er is sprake van een zeer gering financieel effect. Wat is dan het daadwerkelijke financiële effect waar we over praten? Gaat het bijvoorbeeld over 50.000 euro? Of is dat veel meer wat we dan mislopen door die kwijtschelding? Dan gaan we er wel vanuit dat dit mislopen dat dit weer teruggebracht wordt bij de ingezetenenheffing, dat het daar meer ondergebracht wordt, want daar wordt het dus ook misgelopen. Wij gaan er vanuit dat het belastingschulden zijn die ontstaan op of na 1 januari 2022 en

dat dat er duidelijk in staat dat het niet met terugwerkende kracht is uit bijvoorbeeld nog een aanslag waar je nog op terug kunt komen, dus dat het wel vanaf de nieuwe aanslagen gaat. Wij zijn het met de VVD ergens wel eens dat het natuurlijk niet op het bordje de kwijtschelding voor ons is en dat er andere instanties zijn, maar volgens mij is het met dit bedrag, als ik kijk naar andere investeringen wat we doen, is dit wel uit te voeren voor Delfland. Maar ik zou graag nog willen dat de RBG ook samen optrekt met de andere waterschapspartijen die bij de RBG zijn aangesloten zodat we eenduidig beleid hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Als ik het goed begrijp dan was de vraag of meerdere waterschappen deze coulanceregeling ook volgens. Als ik het goed begrijp? Ja. De heer Lont heeft het woord.

De heer Lont: Dank u wel voor het woord. Ik wil eigenlijk een aantal mensen gelijk geven, namelijk de heer Fekkes als hij zegt dat deze plek een vreemde plek is om landelijk inkomensbeleid te voeren, maar desalniettemin doet het Rijk dat wel vaker, bijvoorbeeld als het gaat over de eigen bijdrage voor de WMO, het abonnementstarief. Dat was ook bedoeld om de combinatie van mensen met het eigen risico en langdurig zieken bijvoorbeeld te compenseren. Zo ook zullen ze hier dan een rekensom voor gemaakt hebben en is het ook goed als wij daarin volgen, omdat ze waarschijnlijk dan de berekening hebben gemaakt om zo de inkomenspositie van deze specifieke groepen te verbeteren in een beetje het hele koopkrachtverhaal. Dus dat klopt. Het tweede punt van de VVD klopt ook, namelijk dat de problematische schulden en, nou ja, de multiproblematiek dat daar eigenlijk de gemeente de beste partij voor zou zijn. Maar we hebben het nou niet specifiek eigenlijk over schulden, maar meer over inkomenspositie van mensen die zelf, nou ja, niet de verdiencapaciteit hebben, dus die wil je dan ook met de stijgende prijzen daar, nou ja, een steuntje voor in de rug geven. Nogmaals, deze plek is misschien niet ideaal hier bij het waterschap, maar ik vind wel dat we nu die handschoen hier moeten oppakken en dan verder misschien wellicht via de Unie of in samenwerking met de VNG het Rijk moeten teruggeven dat ze het best niet zo versnipperd de inkomenspolitiek kunnen doen, net zoals met toeslagen en de complexiteit de hele tijd erop leggen, maar moeten kijken naar: hoe kan ik meer centraal die inkomenspositie van deze groepen verbeteren? En kan het ook niet op andere plekken, zoals bijvoorbeeld zorgbijdragen? Korter via het CEK, dat is ook makkelijker en centrale instantie. Of bijvoorbeeld via het van de SVK dan dat we hier via het waterschap te doen, want dit getuigt niet heel erg van een integrale visie wat dat betreft, zo'n kruimeltje op deze plek. Dus maar ja, dat waren mijn opmerkingen. Dus wel instemmen met het voorstel, maar eigenlijk geef ik daar alle kanttekeningen gelijk van die nu zijn genoemd.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Lont. Ik zie dat de heer Hombergen graag hier nog even op reageert.

De heer Hombergen: Ja. Even een reactie, maar ook toch een aanvulling. Inderdaad, een integrale visie zou veel beter zijn, maar die missen we helaas. Nibud heeft hele goede inkomensplaatjes, maar die worden niet meer gebruikt bij het vaststellen van de benodigde inkomens. We zien dan ook dat mensen echt in die armoede komen. Zolang het nodig is, wil ik nog wel even hier benadrukken, zolang het nodig is helaas zijn wij als PvdA eigenlijk voor een volledige kwijtschelding van de mensen die het treft, dus ook van de andere belastingen. Ik weet dat dat nu niet haalbaar is, staat ook niet ons bestuursakkoord, maar dat statement dat wil ik zo nu en dan toch wel even afgeven. Ik dank u.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, mijnheer Hombergen. De heer Oostvogels, wilt u hier nog op reageren, begrijp ik?

De heer Oostvogels: Ja. Ik wil even nog reageren op mijnheer Lont, als u het goed vindt.

De voorzitter: Ja.

De heer Oostvogels: Ja, dank. Dank, mijnheer Lont ook voor de bijdrage. Ik ben toch een beetje bang dat ik hier de tunnelvisie zie die ik ook al benoemde. We hebben nu een oplossing, die lijkt een klein stukje te helpen, maar mijn oproep is echt: laat ons dat niet in de weg staan voor een echte oplossing. Dus ik ben benieuwd hoe mijnheer Lont daar tegenaan kijkt.

De voorzitter: De heer Lont, wilt u hierop reageren?

De heer Lont: Daar wil ik best zeggen. Nou ja, nogmaals ik denk dat dit niet de ideale plek is, maar ik denk wel dat we die handschoen moeten oppakken, omdat ik denk dat het Rijk deze mensen specifiek wil helpen in de inkomenspositie. Dat doen ze misschien op een niet ideale manier, maar voor nu moeten we die wel oppakken. Het voordeel van de VVD als landelijke partij en wij als landelijke partij is dat je dan dat ook via via kan terugleggen: zouden we niet beter integraal bij gemeenten kunnen leggen? Dit gaat niet zozeer nu over dus schulden, maar over inkomenspositie, dus ik denk zeg maar dat het Rijk het nodig vindt om het op deze manier die inkomenspositie te verbeteren. Ik vind dat wij daarin mee moeten gaan, omdat zij dan kijken naar het gehele koopkrachtplaatje, maar dat belet ons niet om terug te leggen dat we dit niet een ideale manier van organiseren vinden. Dat is mijn antwoord daarop.

De voorzitter: Ja, dank u wel. De heer Fekkes, u heeft het woord.

De heer Fekkes: Dank u, mevrouw de voorzitter. Ja, even een reactie op de VVD. Het blijkt wederom dat de VVD geen enkel idee heeft hoe het in de gewone maatschappij functioneert. En het is juist de VVD en ook andere regeringspartijen die hebben gezorgd dat pensioenen niet geïndexeerd worden, dat kosten stijgen. Ze hebben geen regie gevoerd over gasprijzen. Met andere woorden: op landelijk niveau heeft de VVD er toch een behoorlijke bende van gemaakt en om dan nu te zeggen: ja, dat moet in een ander gremium op rijksniveau worden opgelost. Ik zou zeggen: nou, gaat uw gang. Spreek uw partij erover aan. Ja nogmaals, ik vind het toch verbazingwekkend hoor dat u dat hier durft te uiten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Fekkes. Ik denk dat de heer Oostvogels hier op wil reageren.

De heer Oostvogels: Ja, dank u wel.

De voorzitter: We moeten oppassen dat we niet de landelijke politiek hier over gaan zitten doen.

De heer Oostvogels: Nou, laten we daar mee beginnen. Volgens mij is het trio nu compleet: we hebben juridische dingen gehad, een juridische fout gevonden, landelijk doen we het niet goed in de pensioenen. Dus 50PLUS heeft zijn trio gehad. Helemaal goed. Ja, ik werp dit soort dingen verre van me. We zijn hier lokale politiek aan het bedrijven, dus we kunnen blijven verwijzen naar landelijke politiek. Er zijn dagen dat ik Mark Rutte en consorten niet spreek, dus ik ben gewoon lekker hier in Delfland de wereld aan het verbeteren en ik nodig iedereen uit, ik doe dat graag met iedereen die dat ook wil doen hier.

De voorzitter: Dank u wel. Nou, we zullen zien welke reacties hier nog op komen, maar ik wil graag eerst de heer Ouwendijk het woord geven om al deze opmerkingen, ja, te beantwoorden dan wel in ieder geval zijn reactie op te geven. De heer Ouwendijk, u heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Ja. Dank u wel voor het woord, mevrouw de voorzitter. Interessante discussie. Ik ben blij dat de commissieleden hierover ook met elkaar in discussie gaan. Voor mij blijven er een aantal vragen over. Die zal ik graag beantwoorden. Ik weet niet wat de reden is geweest voor de Tweede Kamer om aan het

kabinet voor te stellen om niet de uitvoeringsregeling aan te passen, maar speciaal de regeling met betrekking tot waterschappen en gemeenten, dus ik ben indirect wil ik graag met de heer Fekkes eens zijn en als hij zegt: de uitvoeringsregeling was beter geweest. Ik hoorde de heer Lont ook zo'n opmerking maken. Vervolgens vroeg de heer Fekkes aan mij of ik bij de Unie dit inkomensverhaal aan de orde wil stellen. Nou, ik wil graag op het moment dat dat binnen de discussie of binnen de commissie waarin ik deelneem dit aan de orde komt dat naar voren brengen. Met alle genoegen zal ik dat doen. De heer Van Kretschmar die vroeg naar de directe gevolgen van de invoering van deze regeling. Daar moeten we inderdaad voor bij de RBG te rade, maar omdat ik vermoedde dat deze vraag wel gesteld zou worden, heb ik dat op voorhand maar gedaan. Met betrekking tot pensioengerechtigden: als de regeling in 2021 gevolgen zou hebben, dat doet ie dus niet, hè, want het gaat over 2022, dan gaat het om 83.000 euro en met betrekking tot de arbeidsongeschikten gaat het over 14.000 euro. Dan hebben we het dus over aangevraagde kwijtschelding die afgewezen is om de reden die we nu opheffen. Dus het gaat om grofweg een kleine 100.000 euro op jaarbasis voor Delfland. Nou ja, doen andere waterschappen dat ook? Dat heb ik eigenlijk al een beetje aangegeven in het antwoord op de heer Fekkes. Die regeling kwijtschelding en waterschapbelastingen die geldt natuurlijk voor alle gemeenten en voor alle waterschappen, dus die aanpassing die is nationaal. Ja, de heer Oostvogels die had het over die liet twee concrete vragen voor mij staan. Afschaffen van de kwijtschelding van de waterschapsbelasting, hoe dat zou moeten? Nou, dat is aanpassen van het reglement. Daar gaat u als waterschap zelf over. Uw tweede vraag met betrekking tot de vraag of inkomensbeleid voor rekening van het waterschap komt: ja, ik zou me dan graag beroepen op de formele regeling. Zowel in de Waterwet als in de Waterschapswet staan de taken van het waterschap en inkomensbeleid is er niet een van, om maar antwoord op uw vraag te geven. De heer Heijboer, ja, die is van mening dat de rijksoverheid moet compenseren en hij heeft wel steun voor het voorstel. Dat geldt ook voor mevrouw Jenniskens die het voorstel kan steunen. Ook de heer Hombergen. Mevrouw Dijkshoorn die had nog een aantal feitelijke vragen. Nou, ik heb net in het antwoord op de vraag van de heer Van Kretschmar aangegeven wat de financiële consequenties van dit voorstel zijn voor Delfland. Ik kan er nog wel op aanvullen er is geen sprake van een source to carry back of oude aanspraken die gehonoreerd zouden worden. Het gaat met name om verzoeken om kwijtschelding over de waterschapsbelasting voor 2022. Uiteindelijk de heer Lont die waarschuwt voor de complexheid door het stapelen van regelingen. Nou, de gevolgen daarvan die kennen we inmiddels wel uit het nabije verleden. Tot zover mijn reactie, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Ouwendijk. Ik wil iedereen de gelegenheid geven ook voor een tweede termijn te reageren. Zijn er mensen die nog een tweede termijn … Ja, ik zie twee handjes. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Nou, wat ons betreft kan dit door als hamerstuk. Het is goed dat we dit doen. Eigenlijk vind ik het op een of andere manier wel bij de uitvoering van een overheid horen. Het is gewoon een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur dat je mensen niet onnodig in de knel brengt en daar is dit een regeling voor. Maar wat mij betreft kan dit door als hamerstuk. Ja, er zijn betere oplossingen, maar fata morgana's bestaan niet onze nabijheid. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie ook een handje van mevrouw … Van de heer Van Boxmeer. De heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb in de eerste termijn niet gereageerd, maar naar aanleiding van de beantwoording steun ik het voorstel vanuit pragmatische overwegingen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Water Natuurlijk vindt ook dat dit als hamerstuk in de VV komt. Natuurlijk zou een beter inkomensstrook armoedebeleid van het kabinet wenselijk zijn voor alle partijen en de mensen in Nederland.

De voorzitter: Dank u wel. Wil de heer Ouwendijk nog iets … Ik denk niet dat er nog opmerkingen gemaakt hoeven te worden, hè, door de heer Ouwendijk? Nee.

De heer Ouwendijk: Ik heb niets toe te voegen aan mijn eerste termijn, mevrouw de voorzitter. Dank u wel.

De heer Oostvogels: Mag ik ook nog, mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: Ik zie mijnheer Oostvogels nog. Ja.

De heer Oostvogels: Mag ik ook nog tweede termijn? Ik was iets te laat. Excuses.

De voorzitter: Ja, je mag nog een tweede termijn. Vooruit.

De heer Oostvogels: Dank je wel. Ja, dank portefeuillehouder voor de beantwoording. Dank ook iedereen voor zijn bijdrage. Ik blijf het interessant vinden: iedereen is voor behoorlijk bestuur, mensen niet in de knel houden, goede oplossingen, maar vervolgens blijken we naar het Rijk verwijzen voor de oplossing. Dus dat, nou ja, dat is niet mijn stijl. Ik heb nog één vraag en dat is naar aanleiding van de vraag die Ongebouwd stelde. Waar ik nog geen antwoord heb gehoord van de portefeuillehouder, maar dat kan aan mij liggen. Zij vroegen of het geld dat we met deze regeling als we afschaffen … Nou, laat ik het zo zeggen: ze vroegen als we afschaffen of dat geld dan ten goede komt van de ingezetenen, of waar blijft dat geld eigenlijk? Dus, nou een iets uitgebreidere vraag: hoeveel geld gaan we meer ophalen als we de kwijtschelding stoppen? Tweede: waar blijft dat? Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Ouwendijk, wilt u daarop reageren?

De heer Hombergen: Mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: Oh, de heer Hombergen, heeft u …

De heer Hombergen: Ja, toch even ter interruptie.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: De heer Oostvogels zegt: we kijken dan vooral naar het Rijk. Maar dat doet hij zelf natuurlijk ook. Hij zegt: er moet één punt komen waar het ligt. Nou, wellicht is dat de gemeente, wellicht is dat het Rijk. Maar je werpt het verre van je. Ik denk dat we met deze regeling juist laten zien dat we ieder ons steentje bijdragen, en dat is gewoon van belang. Ik dank u.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. De heer Ouwendijk.

De heer Oostvogels: Nou ja, als ik zo direct …

De voorzitter: Wacht even. Ik ga even terug. Ik zie nog een handje van mevrouw Dijkshoorn en ik zie nog een handje van de heer Oostvogels. Mevrouw Dijkshoorn, wilt u eerst even reageren?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja. Ja, dank u wel. Het was ook naar aanleiding van de heer Oostvogels. Het ging mij er mee om wat we straks mislopen aan opbrengsten waar dat blijft. De heer Oostvogels trekt hem wat breder: als we de hele kwijtschelding afschaffen, maar dat is nu niet aan de orde en dat staat ook niet in ons bestuursakkoord. Maar het ging mij meer om als wij dit, de bedragen heeft de portefeuillehouder al doorgegeven: 83.000 en 14.000 voor arbeidsongeschikt dat ook van belasting minder, maar dat dat dan bij de categorie ingezetenen weer bij opgeteld wordt. Dan neem ik aan, maar daar zou ik graag een antwoord op willen hebben.

De voorzitter: Ja, hoe dat gecompenseerd wordt die 100.000, is eigenlijk uw vraag.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Nou, als wij de kosten verdelen, dan komt dat weer ergens terug. En ik neem aan dat dat dan bij de categorie ingezetenen blijft, maar dat is mijn vraag.

De voorzitter: Ja. Die gaan wij zo stellen. De heer Oostvogels, wilt u daar even op reageren of?

De heer Oostvogels: Ja. Dank u, voorzitter. Als het goed is, reageer ik even op mevrouw Dijkshoorn. Inderdaad, ik heb uw vraag teruggelegd en iets uitgebreid. Excuses als het niet duidelijk was dat dat mijn uitbreiding was. Naar mijnheer Hombergen: ja, goed nieuws, dat landelijke punt dat landelijk heeft besloten dat er een punt is om deze mensen te helpen en dat zijn de gemeentes. Die zijn hier gewoon verantwoordelijk voor. Dus in die zin is het goed nieuws dat we ze daar gewoon eerder naartoe kunnen brengen.

De voorzitter: Oké, dank u wel.

De heer Hombergen: Nou, ik zie dat er een coördinerende rol ligt bij de gemeentes en dat is inderdaad een groot goed dat daar die coördinatie ligt.

De voorzitter: Dank u wel voor deze aanvulling. De heer Ouwendijk, u heeft het woord.

De heer Ouwendijk: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. De vraag van mevrouw Dijkshoorn die herhaald werd door de heer Oostvogels die had ik denk ik niet juist opgeschreven. Ik dacht dat het met name ging om het bedrag voor 2021 respectievelijk ’22, wat daar dan wellicht op zal gaan lijken. Op het moment dat je rekening houdt met lagere opbrengsten, dat betekent dat de verdeling over de categorieën heen ook veranderd en volgens mij staat nu in de kostentoedelingsverordening dat de eerste verdeling van de kosten die in de begroting zitten, is op basis van die 47-53 procent. Ik weet niet uit mijn hoofd. Of 46-54, maar in ieder geval dat is de eerste verdeling. In die verhouding komt het dus ook bij de verschillende categorieën terecht. Dus dat wordt gewoon doorgerekend door de kostentoedelingsverordening heen. Ik waag dan nog wel even om de opmerking te maken dat op de totale belastingopbrengst van 220 miljoen die 100.000 euro achter de komma, zelfs met drie cijfers, niet zichtbaar wordt. Dan met betrekking tot het totaalbedrag nog waar de heer Oostvogels het over heeft: met de kwijtschelding is bij Delfland een bedrag van 8 miljoen op jaarbasis. Tot zover, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog opmerkingen voor de tweede termijn? Zo niet, dan gaat dit stuk door als hamerstuk naar de VV. Ik wil zelf graag even een vijf à tien minuten een pauze inlassen, want het is elf uur ongeveer en dat wij om tien over elf hier terugkeren. Is dat een goed plan? Ja? Oké. Dan schors ik even de vergadering voor tien minuten. Dank u wel.

04.B.04 Definitief besluit leggerwijziging Sluiskant LEGGER2020-B-03

De voorzitter: Oké. Wij zijn er hier ook weer klaar voor. Ik ga door met agendapunt 4.B.04: definitief besluit leggerwijziging Sluiskant. Dat is een voorstel met een aantal bijlagen. Er zijn ook een aantal oude voorstellen zijn eventjes heb ik verwijderd, dus u moet even goed kijken naar het juiste voorstel. Even kijken, hoor. Ja. Met een aantal bijlagen. Dus in het gebied van Damcentrum te Leidschendam is een regionale waterkering aangelegd. Deze kering wordt nu in die legger regionale waterkeringen opgenomen. De legger is een kaart waarop de regels in de keur algemene regels en beleidsregels medegebruik waterkeringen van toepassing zijn en hiermee wordt ook opgenomen op wie de onderhoudsplicht van de waterstaatwerken berust. Ik wilde graag … Het beoogde effect is natuurlijk dat een deel van de kleine Plaspolder nu wettelijk is beschermd tegen overstromingen. Het bestaat eigenlijk uit een partiële leggerwijziging in Damcentrum, bestaat eigenlijk uit drie delen: de Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade en Sluiskant. Ik wilde graag de heer Daverveldt het woord geven om dit onderwerp nader toe te lichten.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Laat ik beginnen te zeggen dat de heer Van Boxmeer gelijk heeft toen hij ons erop attent maakte dat het kopje definitief besluit leggerwijziging Sluiskant niet correct is. Het moet zijn: Ravesteijnkade en Plaspoelkade. Ik zal u uitleggen kort waar zeg maar wellicht ook de verwarring door komt. De voorzitter heeft al gememoreerd dat het gaat om er is een waterkering aangelegd om in dat Damcentrum weer een polderwatersysteem terug te brengen om wateroverlast te voorkomen. Daarvoor een nieuwe waterkering is aangelegd, moet die ook worden opgenomen, zoals dat met al onze kunstwerken gaat, in de legger. Daarvoor is een partiële leggerwijzigingsprocedure ingesteld. Daar is een zienswijze op gekomen die eigenlijk niet-ontvankelijk is, maar wel beoordeeld is. Uit die beoordeling is naar voren gekomen dat de grondslag voor de partiële leggerwijziging in twee gevallen niet correct was, want de kering die stond op een tekening die behoorde bij een watervergunning, maar was formeel geen onderdeel van de watervergunning zelf. Dat betekende dat de normale procedure dat dit soort partiële leggerwijzigingen eigenlijk door de secretaris-directeur worden vastgesteld, omdat zeg maar de bevoegdheid daartoe door de VV gedelegeerd is aan D&H die dat weer gemandateerd heeft aan de SD. Daar kunnen we niet op terugvallen. Dat betekent om toch deze waterkering op te kunnen nemen in de legger is daar de grondslag veranderd en is het een ambtshalve wijziging geworden, maar dat betekent dat voor deze twee kades, dus Plaspoelkade en de Ravesteijnkade, de VV daar akkoord mee moet gaan. Ik hoop dat u hiermee begrijpt van waar het onderscheid en ik geef het stuk verder graag in bespreking.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Daverveldt. Dan wil ik iedereen de gelegenheid geven om in eerste termijn te reageren. Ik zie de heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Nou, het is al met al een complexe materie, maar ik denk dat de heer Daverveldt het op zich goed verwoord heeft voor zover wij het begrijpen. Ja, bij onze vraag tekent bij het gelopen traject. Er zijn eigenlijk drie dingen niet goed gegaan. Allereerst die grondslag die uiteindelijk niet klopte. Dat is een. Ik lees ook dat, ja, naar voren is gekomen dat bewoners te weinig informatie hebben ontvangen en dat dat later is rechtgezet per bewonersavond en een extra brief. We zien ook dat er een tekening gebruikt is waarbij de normering, laten we zeggen, ruim was opgezet. Dat zijn natuurlijk toch drie, nou ja, laten we zeggen steken die zijn gevallen. Wij vragen ons af: ja, hoe gaat dat nou bij andere leggerwijzigingen? Wat leren we hier nou van om dat in de toekomst beter te doen? Want dit is natuurlijk toch, ja, eigenlijk niet zoals het hoort. Dus wat leren we ervan en wat voor maatregelen nemen we om dit in de toekomst te voorkomen? Want uiteindelijk, en u beschrijft dat als een gering risico, hebben we natuurlijk toch te maken met belanghebbenden die hier een procedure over kunnen beginnen en, nou ja, dan is

natuurlijk uiteindelijk de vraag wat dan de schade mogelijk voor Delfland zou kunnen zijn. Dus het is toch wel belangrijk, dus daar willen wij graag een antwoord op hebben.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Kretschmar. De heer Boot, u heeft het woord.

De heer Boot: Ja. Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een variant op de vraag van de heer Van Kretschmar. Dat is: is het eigenlijk niet een beetje gek dat eerst alle werkzaamheden verricht zijn en dat daarna de leggerwijziging plaatsvindt? Want stel dat de omwonenden wel gelijk zouden hebben en dat hier toch grote aandachtspunten zijn, dan heeft Delfland alle activiteiten al verricht en het geld uitgegeven. Dus ook bij ons een vraag vooral over wat we hier nou van kunnen leren, omdat we de indruk hebben dat het niet volmaakt ging. Maar verder stemmen we in met de wijziging zoals die nu voorligt, want dat lijkt ons onvermijdelijk, omdat het werk al gedaan is. Dank u wel.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Boot. De heer Maaswinkel.

De heer Maaswinkel: Ja. Dank u, voorzitter. Ter aanvulling van de vorige sprekers. De vraag voor ons was wel: is de procedure toch wel helemaal goed verlopen? Er is één zienswijze te laat, hij was twee dagen te laat ingediend door een belanghebbende en uit juridisch oogpunt kun je zeggen: we gaan dat niet-ontvankelijk verklaren, wat dan ook gebeurd is. Echter, in dit geval praat je over een oude straat, oude huizen waar mensen al jarenlang op die manier wonen. Daarom zouden wij willen verzoeken: zou die zienswijze van die persoon die niet-ontvankelijk verklaard en te laat is ingediend in gesprek gaan met betrokkene vanuit Delfland waardoor toch zijn of haar standpunt naar voren kan worden gebracht om een eventueel beroep bij de bestuursrechter te voorkomen? Verder kunnen wij instemmen met de legger zoals die hier is voorgesteld.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Maaswinkel. De heer Van der Veer heeft het woord.

De heer Van der Veer: Ja. Dank u wel, voorzitter. Nou, we willen de dijkgraven nog een keer hartelijk denken voor het opmaken van dit voorstel. Inhoudelijk ziet het er goed uit en kunnen we er mee instemmen. We hebben wel een vraag, waarbij ik graag aansluit bij Bedrijven en Partij van de Arbeid over de gevolgde procedure: wat we hier van leren? Want dat vinden we vanuit Water Natuurlijk belangrijk dat belanghebbenden en betrokkenen op een goede manier geïnformeerd worden en betrokken worden bij het tot stand komen van dit soort voorstellen. Het is niet helemaal goed gelopen zo te zien, dus we zijn gewoon nieuwsgierig. Nou, graag een toelichting daarop.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Een duidelijke vraag. Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel. Als aanvulling ook op de vragen van de categorie Bedrijven: ja, hoe er met de zienswijze wordt omgegaan. Wat hebben we ervan geleerd? En wat gaan we ervan leren? Even teruggekeken naar de datum: het is op een zondag dus ingediend, 16 mei, en het is per mail gebeurd. Ik heb ook gezien bij de zienswijzen wel eens instaat dat het een week nadat de termijn afgelopen is dat ze toch nog ontvankelijk worden verklaard, dus ik zou daar toch wel graag even goed naar willen kijken hoe daar dan is omgegaan en dat we voor de volgende keren gewoon duidelijk daarin omgaan. Want de een stuurt het per mail, soms staat het ook niet in een zienswijze dat je het per mail kunt versturen. Ja, als daar straks toch wel rechtszaken over komen of hoe het gaat, nou neem dat goed mee. Daarnaast vond ik de toelichting van de portefeuillehouder gewoon heel goed hoe het daar gerealiseerd wordt, dus dank u wel daarvoor.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. De heer Lont.

De heer Lont: Dank voor het woord. Ik had twee vragen. Eén: hoe zit het met de procedure van de waterverordening Zuid-Holland? Is die wel gevolgd? Omdat volgens mij dan in bijlage 1 van uw verordening moet je dan zo'n waterkering toevoegen en dan geldt daarvoor ook een bepaalde veiligheidsnorm die. Die kaarten zitten dan ook in de bijlage van de waterverordening. Nou ja, ten tweede, maar dat komt dan vanzelf wel aan de orde, dacht ik nog ook: als je in zo'n procedure niet ieders belang per se nog hebt verdisconteerd, heb je ook nog de mogelijkheid om te kijken naar een nadeelcompensatie in bepaalde gevallen om de boel overeind te houden. Maar nou ja, dat … Ik denk dat daar dan vanzelf dat we daar dan vanzelf wel horen als dat dan aan de hand is. Nou ja, daar kunnen we dan ook van leren. Ja, verder nog als laatste nog vergeten: is door die wijziging van de legger eventueel ook de keurbepaling van een gebodsbord of verbodsbepalingen is dat ook duidelijk voor de mensen als die dan die daar dan nu zouden gelden? Dat was de laatste.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. De heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja, voorzitter. Dank u wel. Ook wij hadden wat vragen over de gevolgde procedure en vooral wat we ervan kunnen leren. Ik heb gelezen dat hoewel het bezwaar buiten de termijn was ingediend en dus niet-ontvankelijk was Delfland de zienswijze toch inhoudelijk heeft getoetst en het voorstel daarop heeft aangepast. Dus in die zin denk ik dat er een aantal vragen gesteld zijn die in het stuk al zijn beantwoord. Ik heb ook gelezen dat de bezwaarmaker de toezegging van Delfland wilde om in de toekomst vergunningsvrij op de kade te mogen bouwen. Nou, dat heeft Delfland geweigerd, en ik denk dat dat ook heel terecht is. Dus ja, wij kunnen instemmen met het voorstel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Heijboer. De heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja, voorzitter. Dank je wel. Ook dank aan iedereen die dit stuk zo '…'. We vinden het stuk fijn leesbaar. Het is ook vooral geschikt om te zien wat het proces is geweest, ook de dingen die nog … Ook imperfecties, maar ook hoe die opgelost zijn. Dus dat vinden we gewoon fijn om te zien. Volgens ons is het ook gewoon een … Ja, we sluiten aan bij dat het een goede manier is om het gebied te beschermen. Ook fijn om te zien dat er een aantal slimme aanpassingen zijn gedaan, zoals bij de oude trambaan. Door de lijnen daar iets krommer te leggen dat mensen niet ineens in hun tuin een stuk minder mogen wat niet nodig is. Dus complimenten daarvoor. Ik ben even benieuwd. Ik sluit aan bij de vorige spreker: volgens mij zijn er een aantal vragen staan in de stukken. Ik ben benieuwd: iedereen heeft het over leren en ik zou het vooral willen betrekken op het participatiebeleid dan. Die kaders hebben we ooit vastgesteld, dus ik ben benieuwd hoe het proces dan nu gevoerd is, een reflectie erop ten opzichte van het vastgestelde participatiebeleid. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Oostvogels. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u, mevrouw de voorzitter. Ja, er zijn een aantal opmerkingen zijn er al gemaakt. Daar zal ik verder niets aan toevoegen. Ik heb alleen een opmerking over de niet-ontvankelijkheid. Ja, dat is vaste jurisprudentie dat al ben je maar één minuut te laat dat je dan niet-ontvankelijk bent. Door dingen dan toch in behandeling te nemen en als die wordt afgewezen en je gaat naar een bestuursrechter, dan word je toch teruggefloten. Ik herinner me de jurisprudentie in ieder geval dat je als je dingen per fax instuurt dat dat, en daar kun je een uitdraai krijgen hoe laat je dat verstuurd hebt en wanneer, dat is rechtsgeldig. Ten aanzien van het per email versturen: ja, in je verzend box kun je duidelijk zien op welk tijdstip en welke dag dat verstuurd is, dus dat is ook denk ik valide om dat te toetsen, maar ik denk dat we ook als waterschap moeten uitkijken door dingen als ontvankelijk te verklaren en in behandeling te nemen die juridisch gezien niet-ontvankelijk zijn. Ik wil daar wel even voor waarschuwen. Voor de rest ben ik akkoord met het voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Fekkes. Klopt het dat de heer Van Boxmeer nog iets wil zeggen? Of heeft u …

De heer Van Boxmeer: Dat klopt.

De voorzitter: Ja, oké. Prima.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ten eerste het compliment over het zien van Sluiskant hoeft niet naar mij toe te gaan. Ik heb die opmerking niet gemaakt. Ik weet niet wie wel, maar ik was het niet. Ik of we stemmen in met het voorstel. Er zijn een aantal vragen gesteld over de procedure waar ik zeker in geïnteresseerd ben, maar ik wou ook nog een ander punt naar voren brengen. Dat is rondom communicatie. Ik heb het zo gelezen dat de wijziging die plaatsgevonden heeft de burgers in dat gebied veel meer bescherming biedt. Eigenlijk komt dat in dit hele stuk niet naar voren toe. Ik lees eigenlijk alleen maar dat er iets negatiefs in zit, dat messen dan opeens vergunningsplichtig zijn voor bepaalde handelingen aan hun huis. Ik vraag me af of we niet ook het positieve van het onderliggende besluit, namelijk dat er een hogere beschermingsgraad is voor deze ingezetenen en gebouwen, duidelijker naar voren toe moeten brengen. Dat was slechts een suggestie. Dank u wel.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Van Boxmeer. Ik zie verder geen handjes. Ik zou graag de heer Daverveldt het woord willen geven voor de beantwoording.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank u wel aan alle leden voor de diverse vragen. Ik zie ook dat er best wel vragen zijn waar wat overlap tussen zit. Laat ik beginnen met de vragen van de heer Van Kretschmar. Het is duidelijk dat dit ook een casus is die procesmatig niet goed gelopen is, dus het is een casus waar we inderdaad ook van kunnen leren. Wat ik wel er direct bij wil zeggen: dat het niet zo is dat wij als het ware eerst zaken uitvoeren en dan pas daarna als het ware zienswijzeprocedures starten. Nee, de bedoeling is dat we voordat we die werkzaamheden verrichten dat er eerst met het omgevingsmanagement een projectplan komt, dat dat doorgesproken wordt met alle betrokkenen, dan gaan we tot uitvoering over en als de uitvoering plaatsheeft, dan moet dat nog opgenomen worden in de legger en zou dat eigenlijk geen verrassingen meer mogen opleveren. Dat is zeg maar bij Sluiskant goed gegaan, want daar is inderdaad een projectplan besproken. Echter, waar het misgegaan is bij die twee andere kades is dat we eigenlijk een watervergunning hadden moeten afgeven voor deze werkzaamheden. Dat is niet gebeurd, en hebben wij, en dat staat ook in de stukken, hebben we dus gekeken: hoe kunnen we dit nu rechtzetten? Je zou formeel kunnen zeggen: nou, die watervergunning is niet aangevraagd, dat gaan we achteraf nog steeds doen. Maar dat voelt toch vreemd, omdat als mensen dan bezwaar gaan maken tegen een watervergunning voor iets wat al in feite is uitgevoerd, ja dan is dat eigenlijk nog steeds een wassen neus. Dat betekent wel natuurlijk dat we hier uit moeten leren dat we bij dit soort werkzaamheden heel duidelijk zijn van dat je dat projectplan of vergunningprocedure integraal goed doorlopen. Dus wat betreft de zienswijze: dus de zienswijze die is niet-ontvankelijk verklaard. Het is wel zo dat wij ook hebben … Dat we er inhoudelijk wel naar gekeken hebben en dat wij gezien hebben dat als die wel ontvankelijk geweest zou zijn, dan hadden wij uiteindelijk toch besloten om niets met de inhoudelijke argumenten van de zienswijze te doen. Het ging inderdaad over, ja, dan als het opgenomen worden is in de legger, dan betekent het dat bepaalde wijzigingen vergunningsplichtig worden. Nou, de zienswijze-indiener die vindt dat een beperking. Wij zouden zeggen: ja, daar gaan we toch geen uitzondering voor maken, ook al denken wij trouwens dat de kans dat een vergunning alsnog wordt gegeven voor zeg maar de zaken waar de zienswijze-indiener aan zat te denken groot is, maar dan krijg je weer: ja, de zienswijze-indiener die vindt dan dat er leges betaald moeten worden en daar willen wij eigenlijk niet van afwijken, want dat hoort er nou eenmaal bij. Dus inhoudelijk zouden we er niks aan veranderd hebben. Wat

ook belangrijk is dat we goed overwogen hebben dat zeg maar het niet-ontvankelijk verklaren dat dat niet betekent dat de rechtsbescherming dat daar inbreuk op wordt gedaan. U kent het, wat is het? Het besluit van Aarhus: je kunt nog steeds bezwaar aantekenen bij de bestuursrechter. Die gang staat nog steeds vrij. Wij denken echter dat de kans dat dat wordt toegewezen redelijk beperkt is. Even kijken. De heer Lont die vraagt nog over de procedure van de waterverordening Zuid-Holland. Daar heb ik niet direct een antwoord op. Die zou ik eigenlijk liever terug willen nemen om daar ambtelijk een antwoord op te kunnen geven. Dat heb ik niet paraat.

De voorzitter: Ja. Noteren we. Ja.

De heer Daverveldt: En even kijken. U had een vraag over ook de keur. Ja kijk, de keur is vanzelfsprekend van toepassing. De inwoners van Delfland die kunnen kennisnemen van de keur, want dat is gewoon een publiek document. Even kijken. De heer Oostvogels die vraagt nog een reflectie in het kader van participatiekader. Ja, zoals ik al eerder gezegd heb: wij denken dat het heel erg belangrijk is dat voordat dit soort werkzaamheden genomen worden er goede participatie is en daarom denk ik is dat heel belangrijk om dat goed te organiseren rond projectplan en de vergunningen. Daarna, wij trekken natuurlijk ook onze lessen uit het feit dat de brief die gestuurd is naar de belanghebbenden toen het ging over deze partiële leggerwijziging dat mensen feedback hebben gegeven dat ze toch vonden dat ze niet voldoende geïnformeerd waren. Dat hebben wij ook daarom proberen recht te zetten en daar zullen we natuurlijk ook weer onze lessen voor trekken. Ik neem de suggestie van de heer Van Boxmeer graag over dat, ja, hier inderdaad twee kanten aan zitten. Uiteindelijk moeten we inderdaad niet uit het oog verliezen dat wat we hier allemaal proberen te doen, dat is dat de wateroverlast waar zeg maar dit gebied mee te maken had toen het niet als het ware nog een polder was, dat we dat nu wel hebben aangepast. Dus dat is een heel groot voordeel voor alle inwoners in dit gebied. Ik hoop dat ik daarmee de essentie van de vele vragen die over dit onderwerp gesteld zijn beantwoord heb.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Daverveldt. Ik kijk nog eventjes rond voor een tweede termijn. Zijn er nog vragen? Ik zie verder geen vragen. Dan denk ik dat dit stuk, ik noem het dan … Kan ik het dan voorstel besluit partiële leggerwijziging Pashoekkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03 noemen? Met alle bijlagen. Dat die dan zo als hamerstuk door kunnen naar de VV? Ik kijk nog even naar de heer Daverveldt. Is dat correct zo dan, dat ik het op die manier …

De heer Daverveldt: Ja, ja. Ja. Zeker. Want voor de duidelijkheid: de hele afwikkeling voor de Sluiskant dat is niet meer voor de VV, dat wordt gewoon intern ambtelijk afgehandeld.

De voorzitter: Ja.

De heer Daverveldt: Maar u heeft helemaal gelijk. Het gaat om de Pashoekkade en de Ravesteijnkade.

De voorzitter: Ja.

De heer Daverveldt: En ik kan nog toevoegen dat de mensen ook in de brief die we gestuurd hebben, geïnformeerd zijn over de keur.

De voorzitter: Oké. Ja, ja. Ja. Ja, dat is nog wat extra informatie. Ja.

De heer Daverveldt: Ja.

De voorzitter: Oké. Dan kan dit geheel door als hamerstuk.

05.01.a Brief van Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland over Overleg inzake aanpassing reglement van bestuur

05.01.b. Reactie Delfland op brief van Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland over Overleg inzake aanpassing reglement van bestuur

De voorzitter: Dan komen wij nu op wat we ook als bespreekstuk gaan behandelen: de brief van Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland over het overleg inzake aanpassing reglement van bestuur. Dus Gedeputeerde Staten heeft een brief gestuurd om een aanpassing te doen aan het reglement van Delfland onder andere om de geborgde zetels van negen terug te brengen naar zeven. Daar heeft Delfland op gereageerd en dat noem ik dan het bestuursvoorstel: reactie Gedeputeerde Staten met betrekking tot de aanpassing van die brief. Er wordt ook aan ons gevraagd wat wij daarvan vinden en of we nog aanpassingen hebben en opmerkingen. Ik denk dat de heer Van Kretschmar graag als … Nee, ik ga denk ik toch de heer Daverveldt eerst het woord geven om een toelichting te geven.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wil ik graag kort doen. Wij zijn als college ons zeer goed bewust dat zeg maar de meningen over het hele thema geborgde zetels, of dat nou gaat over het initiatief in het parlement of dit initiatief van Provinciale Staten, dat de meningen daar behoorlijk over uiteenlopen. Wat we geprobeerd hebben in deze brief dat is aan de ene kant heel duidelijk te maken dat wij eigenlijk van mening zijn dat het proces wat de provincie in gang gezet heeft dat we dat strijdig vinden met de intentie van de wetgever. Dan bedoel ik heel specifiek de artikelen 3 en 4 waarin staat dat voordat er standpunten worden ingenomen er eerst sprake moet zijn van een open overleg met het waterschap over een idee om een reglementsaanpassing te doen. Het fijn dat Provinciale Staten zich reeds, ja, heel helder en een persoonlijk afgedekte en standpunt hebben ingenomen over de wenselijkheid en de inhoud van een besluit, daar denken wij van dat dat eigenlijk echt op gespannen voet staat met de intentie van de wetgever bij artikel 3. Daar hebben wij dus nadrukkelijk in de brief op willen wijzen. Daarnaast, en dat heb ik ook aangegeven in het overleg met de voorzitters na afloop van de VV van vorige week, hebben wij gezegd: wij zullen ook een aantal argumenten van voor- en tegenstanders in de brief benoemen zodat het ook direct maar duidelijk is dat over dit onderwerp inhoudelijk er, ja, grote verschillen van mening zijn. De poging is geweest omdat gebalanceerd te doen, zodat zowel de voorstanders als de tegenstanders eigenlijk kunnen zeggen: ja, ik kan in ieder geval een aantal van de argumenten die ik aanhang kan ik terugvinden in de brief. Als dat dan voor iedereen geldt, dan zou mijn hoop zijn dat er een brief uitgestuurd kan worden door D&H. Het is de bevoegdheid van D&H, maar ik vind het wel wenselijk dat zeg maar de opmerkingen uit de VV zo goed mogelijk zijn meegenomen in ons antwoord richting de provincie. Dan geef ik het nu graag aan u terug, voorzitter, voor bespreking.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Daverveldt, voor deze duidelijke toelichting. Ik zie het handje van … Ik wil voor de eerste termijn wil ik eerst iedereen de gelegenheid geven om het woord te voeren. Ik zag het handje van de heer Hombergen als eerste, dus de heer Hombergen mag als eerste hierop reageren.

De heer Hombergen: Nou, mevrouw de voorzitter, ik had inderdaad vroeg een handje opgestoken, maar ik vind het ook prima om even als eerste het woord te geven aan een van de fracties van de geborgde zetels. Maar het is aan u om dat te beslissen.

De voorzitter: Oké. Prima. Dan geef ik het woord aan de heer Van Kretschmar, want die had van tevoren aangegeven dat hij graag nog wat inbreng of opmerkingen wilde maken. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, nou ja, wij zijn eigenlijk onaangenaam verrast door het voorstel van Provinciale Staten. Wij hebben dat in oktober vernomen. Het is een initiatief wat door de fractie van de Partij van de Arbeid in Provinciale Staten geïnitieerd is en er is, nou ja, zoals we ook in de brief kunnen lezen, is er geen vooroverleg geweest met het bestuur van de waterschappen die het betreft. Ja, wij zien hier toch een gebrek aan communicatie tussen provincie en waterschap in tijden dat we juist zouden zeggen: ja, we moeten elkaar … We moeten intensief samenwerken op allerlei uitdagingen die we op dit moment hebben, zoals waterkwaliteit, klimaatadaptatie en zuiveringen. We vinden dit dan ook echt een verkeerd signaal vanuit de provincie. Die geeft aan dat er een kloof is en we vinden dat echt ongepast. Daar wil ik even mee beginnen. Dan verder, de portefeuillehouder heeft het al gezegd, zijn we ook van mening dat de hele discussie over wel of geen geborgde zetels of het aantal geborgde zetels dat is een kritieke discussie die op een aantal niveaus loopt, maar waarvan wij vinden dat die niet binnen Delfland thuishoort, dus daar gaan we dus ook verder niet op in. We hebben wel een aantal vragen. Ja, u begrijpt het stuk is natuurlijk op vrijdag gepubliceerd, maar wij hadden natuurlijk al voorinformatie dat dit zou komen, want dat hebben we in de laatste VV afgesproken, dus wij hebben op voorhand een aantal vragen gesteld. Die kunt u ook zien in iBabs. Wij denken dat de vragen 3 en 4 inmiddels in de brief beantwoord zijn, dus we zouden graag aan de portefeuillehouder in ieder geval de vragen 1 en 2 willen voorstellen om die in deze commissie daar het antwoord op te geven. Daarnaast hebben we nog twee andere vragen aan de portefeuillehouder. Een gaat over de intentie die we hebben uitgesproken in het bestuursakkoord. Daar staat namelijk dat alle fracties vinden dat we verbindend moeten samenwerken tussen Delfland en de verschillende omgevingspartners. Hoe moeten we dat nu duiden met dit signaal van de provincie? Want wij zien dit niet als verbindend samenwerken. Dus dat is de vraag een additioneel. Vraag twee is: heeft het college juridisch advies ingewonnen? Want het is nogal stellig dat het aansluit bij de Waterschapswet. Vervolgens is de vraag: en hoe luidt dat advies dan, als dat is aangevraagd? Dan heb ik nog een laatste vraag, en die is eigenlijk gesteld aan alle fracties aanwezig: in hoeverre hebben jullie kennis genomen op voorhand van dit voornemen, met vertegenwoordigers bij Provinciale Staten van jullie partijen? En ja, in hoeverre hebben jullie daar mee ingestemd of hebben jullie erin geadviseerd hoe hiermee om te gaan? Want dat is natuurlijk voor ons toch wel van belang om te weten, want mogelijk hadden we dan toch op een andere manier deze verrassing, die toch onaangenaam is, kunnen voorkomen. Nu komt het uit de lucht vallen. We nemen aan dat jullie ook contact hierover hebben gehad, dus daar zouden we graag wat meer over willen horen. Dank u wel, voorzitter. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Kretschmar. Ik zit even te denken wie ik het eerste het woord … Wil de heer Hombergen hier als eerste op reageren? Of … Oh, sorry. Nu moet ik even …

De heer Hombergen: Of wellicht Ongebouwd als u wilt.

De voorzitter: Ja. Wat zegt u?

De heer Hombergen: Of wellicht Ongebouwd. Als u wilt?

De voorzitter: Ja, dan geef ik mevrouw Dijkshoorn als eerste het woord. Ja.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja. Dank u wel, voorzitter. Natuurlijk kan ik mij aansluiten bij wat Bedrijven al heeft gezegd, de categorie Bedrijven. Dat ga ik ook niet herhalen, want dat onderstreep ik volkomen en dat

onderstreept ook onze fractie. Ook wij zijn onaangenaam verrast. Wij vinden het heel erg zorgelijk dat de provincie dit op deze manier heeft gedaan. Dit is niet volgens de wet. Eigenlijk is het ook zo: als de provincie vindt dat het waterschap niet goed functioneert, dan hebben ze een reden om af te vragen en het aan te passen. Nou, dat is sowieso de provincie heeft blijkbaar reden dat het dus niet goed gaat, maar dat zien we dus nergens terug in de brief. Ten tweede is het gewoon omgekeerd. Je moet volgens de wet eerst vragen bij de waterschappen en dan pas kun je dat doen. Met allerlei kromme omwegen heeft de provincie dit omgedraaid en in het dictum veranderd en heeft het voornemen heeft het gewijzigd in het voornemen om het af te schaffen zeg maar omgekeerd: zelf het initiatiefvoorstel. Dit kan staatsrechtelijk gewoon niet. Dat is gewoon al heel erg vreemd van een organisatie die je hoger zou verwachten, of die je van meer zou verwachten. Het dictum is gewijzigd van besluit in voorgenomen besluit met als opdracht: ga nog alsnog eens praten. Nee, dit hoort niet. Dit mogen we de provincie ook veel duidelijk maken. Niet met het woordje helaas moeten wij constateren. Dus daar gaat het voor ons ook al fout. Wij zijn een zelfstandige organisatie en wij moeten niet ons opstellen als afhankelijk van de provincie. Wij zijn vrij om te reageren, oftewel het BP moet het namens ons allen gaan doen. Dus we hoeven ons niet te houden aan de brief die de provincie ons opstuurt. Wij kunnen ook eisen dat wij eerst een gesprek willen in plaats van een brief met onze argumenten, want ook hier gaat de provincie voorbij aan ons waterschap. Wij vinden dat wij zo niet met elkaar omgaan. Andere waterschappen, bijvoorbeeld in Gelderland, waar het ook speelde die heeft gezegd: wij gaan zo niet met elkaar om. Wij willen deze kwestie zorgvuldig met onze partners omgaan. Dat is een hele andere manier. Dit is een hele slechte beurt van de provincie. Mijn bureau is bijna te klein om alle stukken van de geborgde zetels te hebben. Bij Schieland is dus ook verzocht om uitstel van dit besluit van de provincie te vragen. Dat is ondersteund door belangrijke politieke partijen, zoals ook de AWP, Natuur om eerst af te wachten wat er landelijk wordt besloten over de geborgde zetels. Wij kunnen dat ook wel onderschrijven. Er wordt nu gerommeld en er wordt nu zomaar wat gesteld zonder met ons te praten. Als ik het over de brief heb, nou ja, dan vinden we het jammer dat het dus gevolgde proces, en daar staat dan helaas, dat mag veel scherper. Wij moeten ons eigen promoten en ons eigen waterschap vooropstellen en ons niet laten afhangen van de provincie. Er staat ook in: geborgd gebogen over het rapport wat er is en de stem van het water van het overlegorgaan van de fysieke leefomgeving, maar verwijs ook eens naar het OESO-rapport, het OESO-rapport van 2015 waar Nederland geprezen werd over het systeem van waterschappen en wat we dan hebben. Neem dat mee als uitgangspunt. Als we naar de brief kijken, dan staat in de laatste alinea, en die regel zouden wij zeker geschrapt willen hebben voor wij akkoord kunnen gaan: de wens uit dat ruim voor de waterschapsverkiezing van 2023 definitieve besluitvorming plaatsvindt mits dit, nou ja, procedureel haalbaar is. Waarom haast? Wij hebben er verder geen haast mee. Of andere politieke partijen moeten zeggen: wij willen de geborgde zetels ook binnen Delfland zo snel mogelijk kwijt, dan zouden wij dat ook graag willen horen. Want wat dat betreft: ik zie niet het probleem en voor welk probleem is dit de oplossing? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. Ga ik het rijtje af. De heer Van Valkenburg.

De heer Van Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Inhoudelijk zijn er ruim voldoende argumenten om het aantal geborgde zetels juist wel of niet aan te passen. De discussie past in een bredere discussie over de taken van het waterschap en daar ga ik nu wat minder op in. Ik moet zeggen de ervaring binnen Delfland is dat de collega's op de geborgde zetels uitstekende bestuursleden zijn die niet alleen hun eigen belangen behartigen, maar ook het algemeen belang voor ogen hebben. Het is onze taak om alle belangen af te wegen en uiteindelijk een besluit te nemen in het belang van Delfland, en dat betekent voor iedereen in ons gebied. We zien dit ook terug in het feit dat vrijwel al onze besluiten unaniem zijn. Helaas hebben de initiatiefnemers van het PS-voorstel niet de moeite genomen om zich echt te verdiepen in het functioneren van de waterschappen. Zoals mijn voorganger al zei: welk probleem lossen we hier nou op? Zoals het college goed verwoord heeft,

heeft PS niet het proces gevolgd zoals bedoeld is in de Waterschapswet. Kan er nu nog wel een open gesprek plaatsvinden? Ik betwijfel het. Voor de VVD is een zorgvuldig proces zeer belangrijk. De laatste zin in de brief zouden we dan ook graag meer gericht zien op een zorgvuldig proces en dat kan betekenen dat het langer duurt voordat de wijziging volledig is doorgevoerd. Het kan ook zijn dat het hele proces overbodig wordt, omdat er in de Tweede Kamer wordt gesproken over volledig afschaffen van de geborgde zetels. Verder kan ik reageren op Bedrijven dat wij door de VVD-fractie van tevoren hierover geïnformeerd zijn over dit voorstel en ook advies hebben uitgebracht. Dat is ook uitstekend door onze woordvoerder verwoord in de provincie, en daarom heeft de VVD ook in de Provinciale Staten tegen gestemd. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Valkenburg. Mevrouw Jenniskens, u heeft het woord.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Water Natuurlijk dankt D&H voor de brief. Wij beseffen dat het geen gemakkelijke opgave is om alle meningen over dit toch heel gevoelige onderwerp goed weer te geven. Wij vinden dat D&H daar deels in is geslaagd. Wij vinden namelijk dat er toch wel heel veel aandacht aan het proces wordt besteed dat niet goed verlopen zou zijn. Wij hebben daar een andere mening over. Het is een initiatiefvoorstel van de Provinciale Staten, en dat is een democratisch recht van de Provinciale Staten, geheel volgens de wet. Zij doen nu een consultatie met de waterschappen en nu is ook het moment aangebroken dat wij onze mening kunnen geven. Wij hebben geen aanmerkingen bij het proces van de provincie en vinden het ook geen onaangename verrassing, maar zelfs wel een aangename verrassing. Wij zouden het dan ook op prijs stellen dat ook de pluriformiteit van meningen over het proces in de brief naar voren komt en niet alleen de pluriformiteit van de inhoudelijke argumenten. Verder willen we benadrukken dat het gaat over de mogelijkheden binnen de wet om het aantal geborgde zetels van negen naar zeven te verlagen en hetgeen een betere weerspiegeling is van de verhoudingen in ons gebied. We ondersteunen de wens van het college dat er ruim voor de waterschapsverkiezingen een definitief besluit wordt genomen en dus niet wachten totdat het geheel andere proces in de Tweede Kamer met een geheel andere discussie eerst is afgerond. Dan nog even terugkomend op de vraag van Bedrijven: wij hebben geen vertegenwoordiging in de Provinciale Staten, dus zijn ook daarvoor niet geïnformeerd.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens. Ik wil het woord geven aan de heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Inderdaad een onderwerp waar de meningen behoorlijk over verdeeld zijn en waarover de emoties soms hoog kunnen oplopen, maar laten we toch even gewoon kijken naar wat ons nu wordt gevraagd. Ik zie een brief waar inderdaad qua inhoud de verschillende zienswijzen naar boven komen en daarvoor wil ik op zich wel het college complimenteren dat ze aan die schakering recht hebben gedaan. Maar net zoals mevrouw Jenniskens al heeft gezegd: wij vinden de aanhef van de brief nogal wat zuur als het gaat over het proces. Volgens ons is dat niet terecht. Provinciale Staten heeft gewoon het recht om een bepaald initiatief te nemen en dat hebben ze gevolgd. Om dan dat democratisch recht daar in twijfel te brengen, dat komt ons niet aan om die feedback te geven. Vervolgens opent de provincie en Gedeputeerde Staten het overleg met ons en dat is gewoon nu wat ze doen. Dus ik vind die zinsneden van onaangenaam verrast zijn over het proces en dergelijk, ik denk dat we dat wat moeten nuanceren. Als u dat al zo laat staan, dan moet u er zeggen dat sommigen dat zo zijn, want dat is een feitelijke waarneming of een reactie van wat we hier vinden, maar dat geldt echt niet voor ons allemaal. Dus wat dat betreft over dat proces: ik denk dat we daar op een andere manier naar kijken. Ik zie ook ze hebben staan bij de argumentatie dat de samenwerking niet naar volle tevredenheid gebeurt. Dat is nogal wat: naar volle tevredenheid. Ik denk dat zeker als we naar de afgelopen VV denken of wat andere momenten, dat ik dat woord niet zou willen gebruiken. Je mag van mij tevredenheid zeggen, dat is goed, maar volle tevredenheid

ligt voor mij toch echt wel een paar treden hoger en doet ook geen recht aan de manier van samenwerking. We zijn tevreden, maar dat is wel een punt. Wat ons betreft moeten we het tempo wel erin houden. We moeten ons gewoon houden aan de procedure zoals die is gelegd; niet laten afleiden of wachten op procedures in de Tweede Kamer dat een geheel andere procedure is. Gedeputeerde Staten hebben ons heel netjes gevraagd om ook de mening van de VV hierin te geven. Nou, daar wil ik graag aan bijdragen. Ik wil nou niet gaan op de kleine puntjes van de argumentatie gaan ingaan. Ik vind dat het dagelijks bestuur dat al heel erg mooi heeft gedaan. Maar zeker over de zure reacties over de procedure daar zou ik graag wat nuancering en wat verrijking willen hebben dat de procedure ook wel goed is gegaan. Nog even over het punt over politieke consultatie: het zal u wellicht niet verrassen, maar op politiek niveau zijn wij wel geconsulteerd over het voorstel van de Provinciale Staten en hebben we ook het kunnen verbeteren zodat het werkelijk recht deed aan alle wetgeving die ervoor nodig is. Een paar jaar geleden is eenzelfde procedure ook al geweest. Toen zijn ook al … Maar toen heeft het het niet gehaald. Dus een complete verrassing kan dit nu toch niet zijn. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Hombergen. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik wil beginnen met de procedure en ik sluit daarbij aan bij mevrouw Jenniskens en de heer Hombergen. Ik vind dat de juiste procedure is gevolgd. Er is sprake van een initiatiefvoorstel bij de Provinciale Staten. Daar is het besluit op genomen. Vervolgens gaat GS dat besluit uitvoeren en dat staat ook duidelijk in de brief: het is een voornemen. Wij mogen daar wat van vinden, maar die procedure die loopt conform artikel 3 en 4 van de Waterschapswet. Ik begrijp ook volstrekt niet waarom ons college daar, ja de heer Hombergen gebruikt het woord zuur, maar waarom de passage over het niet volgen van de procedure in die brief is gekomen. Wat mij betreft mag die passage er helemaal uit. Voor wat betreft, ja, de inhoudelijke kant, daar wil ik niet te veel op ingaan: het mag duidelijk zijn dat … Of het is duidelijk dat 50PLUS zowel in deze periode als de vorige periode in haar verkiezingsprogramma heeft staan dat wij vinden dat binnen het waterschapsbestel geen plaats is voor geborgde zetels. We hebben daar binnen de partij vele discussies over gehad en dit is het landelijk standpunt ook ten aanzien van het helemaal afschaffen. Ja, dat helemaal afschaffen dat lijkt een beetje op herziening van het belastingsysteem: dat duurt maar en dat duurt maar en dat duurt maar. Dat gaat bepaalde partijen blijkbaar toch te lang duren, dus vandaar dit initiatiefvoorstel van de Partij van de Arbeid. Binnen de provincie is 50PLUS daar ook mee akkoord gegaan. Ja, wij wisten dit van tevoren toen het in behandeling was, omdat wij daar, ja, binnen alle waterschappen en de provincie hebben we daar contacten over en ik heb daar wel bij benadrukt: zorg in ieder geval dat je de juiste procedure volgt. Die wordt naar mening ook gevolgd. Ja, voor wat betreft de inhoudelijke punten, de voors en tegens, ja dat zijn nietes-wellesdiscussies die we hier kunnen gaan voeren. Ik wil daar niet aan meedoen. Ik verwijs me gemakshalve naar het verkiezingsprogramma wat ik net al noemde. Nogmaals: de brief zoals die nu is geformuleerd, daar heb ik geen enkele steun voor. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Fekkes. De heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, voorzitter. Nou ja, goed, volgens mij heeft iedereen al uitgebreid gesproken over de verschillende inzichten op het gebied van procedureel en inhoudelijk. Het terugbrengen van negen naar zeven staat nou eenmaal in het … Behoort tot de mogelijkheden. Voor wat betreft het proces hoor ik hier ook verschillende geluiden van of het wel of niet correct is. Ik heb eigenlijk maar één vraag en dat is: het wordt nu uit elkaar getrokken, en dat is misschien een vraag juist aan mijn collega's en niet zozeer aan het DB. Het wordt nu uit elkaar getrokken alsof het iets anders is, en toch zijn de argumenten wel hetzelfde. Het landelijke proces en het proces van Provinciale Staten, ja, daar zit een link tussen, dus ik denk dat dat wel

van belang is dat het beeld wat wij met elkaar hebben in beide discussies dan terugkomt. We gaan er nu niet op in. Ja, dan is natuurlijk de vraag wanneer we er wel op ingaan over wat onze positie precies is. Ik denk dat de verwoording dat de beelden verschillend zijn, dat dat dan klopt. De vraag is wanneer we daar dan met elkaar verder over in overleg gaan. Er zit niemand van Natuurterreinen bij Provinciale Staten, dus ik was voor de rest ook niet gekend in het voorstel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Boxmeer. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, voor onze fractie verbaasde de brief van Gedeputeerde Staten ons wel. We lezen in de brief dat Provinciale Staten principe al een besluit heeft genomen en dat is eigenlijk tegen de wet, zoals u dat ook heeft aangegeven in uw reactie erop. Ja, wij willen gewoon net als ook het college gewoon de wet volgen en er niet van afwijken. De wet schrijft ook voor, zowel in de letter als in de geest, dat er gewoon eerst overleg plaatsvindt voordat je een besluit neemt. We vinden ook dat de discussie erg voorbarig is gezien ook de discussie in de Eerste Kamer en Tweede Kamer. We vinden het daarom ook raar dat dit besluit nu al genomen is. Kortom, wij onderschrijven de zienswijze die in de brief is geschreven. We complimenteren ook het college met de genuanceerde omschrijving ten aanzien van de meningen die we hebben binnen onze VV over de geborgde zetels. We onderschrijven ook de formulering zoals het er staat op het punt van de procedurele fouten. Het CDA is voor behoud van geborgde zetels. Zij leveren een grote meerwaarde. Ik wil daar niet verder in discussie gaan. We hebben daar ook uitgebreid met onze leden in de Provinciale Staten en ook met de andere waterschappen discussie over gehad en, ja, dus voor ons verbaast ook deze brief niet, want dat wisten we eigenlijk al.

De voorzitter: '…'.

De heer Jansen: Ja?

De voorzitter: De heer Hombergen. De heer Hombergen wil even reageren op de heer Jansen. Ja, gaat uw gang.

De heer Hombergen: Ja, dank u wel. Toch even ter interruptie op de heer Jansen van het CDA. Gedeputeerde Staten hebben nu een besluit of een voorgenomen besluit genomen … De Provinciale Staten hebben dat voorgedragen aan de Gedeputeerde Staten. U zegt: er had voorbereidende consultatie nodig geweest. Het lijkt met nogal een vreemde variant dat vanuit Gedeputeerde Staten initiatieven naar de waterschappen of naar andere overheidslichamen worden gedaan om in onderhandeling te gaan. Dat principe ligt toch echt bij Gedeputeerde Staten. Dus ik vraag me af hoe je dat voor u ziet als wij bijvoorbeeld hier in de VV met andere waterschappen of vanuit de Provinciale Staten als we VV-leden zouden gaan onderhandelen. Ik denk dat het principe dat die bal door Gedeputeerde Staten bij Provinciale Staten gelegd wordt dat dat een hele heldere is. Dat daar dan dat vooroverleg dat dat nu plaatsvindt, lijkt me heel logisch uit democratische principes. Hoe had je dat anders gezien? Wilt u dan dat wij hier gastheer waren geweest van de verschillende leden van de Provinciale Staten?

De heer Jansen: Nee, hoor. Nee. Kijk, je hebt zoals het in de wet staat is gewoon de op moment dat je dat reglement gaat veranderen, dan is het gebruikelijk dat je daar van tevoren de verschillende waterschappen en de verschillende partners over informeert en meningen over ophaalt. Zoals het nu is gebeurd, is dat er in feite al min of meer een besluit is genomen en dat je achteraf en ook in een heel kort tijdsbestek van twee maanden dat je vraagt aan de partners van je om daarop te reageren. Nou, dat is eigenlijk is die tijdstrekking is heel erg kort. Dat merk je ook wel, want we moeten met kunst en vliegwerk moeten we nu al een reactie

formuleren plus nog dat het een reactie is het, ja, de reactie en de communicatie gaat per brief. Nou, dat is ook niet echt heel erg handig. Wij hadden verwacht dat op moment dat er ze over het reglement zouden willen gaan of als ze het reglement zouden willen veranderen, dat ze dan ook met ons college een gesprek zouden aangaan of met de verschillende colleges van … Nu is het in feite zo: ja, we nemen een besluit, een voorgenomen besluit en u mag reageren. Maar dat is niet de manier waarop wij in Nederland met elkaar uit de verschillende bestuurslagen omgaan.

De heer Hombergen: Mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: Ja, de heer Hombergen.

De heer Hombergen: De heer Jansen heeft toch wel een heel wonderlijke blik, want daarmee maakt hij het initiatiefrecht van Provinciale Staten eigenlijk tot een lege huls. De initiatiefplicht ligt bij Provinciale Staten en dat is gewoon heel netjes ingevuld. Ik dank u.

De heer Jansen: Nee, dat …

De heer Van Kretschmar: Ja, ik wil toch even interruptie nu. Want mijnheer Hombergen die heeft toch de werkelijkheid niet helemaal goed op het vizier. Inderdaad is het zo dat Provinciale Staten het initiatief heeft om het uiteindelijk het reglement, het gewijzigd reglement vast te stellen, maar de procedure waardoor je komt tot die reglementswijziging, dat is vastgelegd in de Waterschapswet. Dus als Provinciale Staten, nou laten we even de koninklijke weg beschrijven, als die idee hadden: goh, we moeten eens kijken naar dat reglement, en dan in dit geval inzake geborgde zetels, en dat is precies zoals dat bij Delfland gaat, dan had Provinciale Staten de Gedeputeerde Staten middels een motie of anderszins op pad moeten sturen: goh, wij willen eigenlijk dat jullie daar eens naar kijken, want dat kan wellicht worden aangepast gezien de veranderende omstandigheden. Dan was het goed gelopen en dan was Gedeputeerde Staten hadden het gesprek met de waterschappen wat dan ook nog met het bestuur van de waterschappen is, het dagelijks bestuur, zo staat het ook in de wet. Dan was dat gelopen, dan waren die dingen teruggekomen bij Provinciale Staten en dan hadden ze daar een besluit over kunnen nemen. Ik neem helemaal niet … Misschien was dat dan inderdaad was dat aangenomen. Nou, fair enough. Maar je kan natuurlijk dat initiatief dat is wat anders dan dat je een afgeplakt voorstel Gedeputeerde Staten meegeeft en dan vervolgens per brief nog even vraagt of daar wat argumenten bij te verzinnen zijn. Dat kan je toch niet als overleg bestempelen? Ik bedoel laten we wel wezen.

De voorzitter: De heer Hombergen, wilt u hier nog op reageren of kan u …

De heer Hombergen: Ja, ik kan erop reageren. Dat wordt natuurlijk een welles-nietesverhaal.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: Maar ik heb daar echt een andere blik op. Ik denk dat de provincie wel degelijk zorgvuldig is, en er is ook nog zoiets als slagvaardig bestuur. We moeten niet gaan traineren om het maar over de verkiezingen heen te tillen. Er ligt nu een helder voornemen en, ja, misschien niet leuk, maar er is ook nog zoiets als overheid besluiten moet nemen en er gewoon voor moet gaan.

De heer Jansen: Ja. Voorzitter, ik denk dat, want dit was een interruptie volgens mij op mijn verhaal en ik denk dat we moeten voorkomen dat het hele betogen worden van mensen die interrumperen nu. Ik zie het zo dat

je gewoon de manier waarop je met elkaar omgaat, is gewoon dat moet gewoon een nette manier zijn. Ik trek bijvoorbeeld ook de parallel wel met de grote lucht waar wij op een gemeente een besluit hadden genomen en dan blijkt dat we eigenlijk niet goed gecommuniceerd hadden met de gemeente Vlaardingen. Ja, dat is ook '…'. Ik vind dat je dat ook gewoon moet, ja dat je dat gewoon niet moet doen als democratisch bestuur. Ik kom even bij de afronding van mijn betoog. Ten aanzien van de laatste zien vinden we het ook niet handig om die op deze manier op te schrijven. We vinden eigenlijk dat je, zoals ik al begon met mijn betoog, het is eigenlijk te voorbarig dit besluit en we zouden daarom ook graag zien dat die laatste zin nog wat genuanceerd wordt en gewoon dat we netjes gewoon ook de provincie dat … Ja, dat ze niet het hele pad van de Tweede Kamer, Eerste Kamer doorkruisen. Dat was mijn …

De voorzitter: De heer Van Kasteren.

De heer Van Kasteren: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Allereerst wil ik beginnen met de opmerking dat ik het verhaal van Water Natuurlijk, 50PLUS en PvdA over het volgen van het proces in de positieve zin in de positieve zin deel. Wij zijn niet voor het vertragen van dit proces. Wij zijn juist voorstander van het doorlopen van het proces. Het is gewoon het hoort bij het initiatiefwetsvoorstelproces en dat wordt gewoon nu gevolgd. Dus ik zie daar geen procedurele bezwaren om dat op deze manier vorm te geven. Mij is altijd bekend dat Zuid-Holland momenteel een bijzondere positie inneemt binnen Nederland met betrekking tot het aantal geborgde zetels, waarbij ik me ook altijd afvroeg wat de argumentatie daarvoor was. Dus wij waren juist ook, zoals andere fracties aangaven, verrast met dit goedgekeurde initiatiefvoorstel en, nou ja, ik denk dat het AWP met betrekking tot geborgde zetels over het algemeen wel bekend is bij de andere fracties. Wij kunnen ons vinden in de drie argumenten om in te stemmen met dit voorstel, zoals genoemd in de brief.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Kasteren. Dan heb ik nog de heer Lont. Wilt u nog reageren voor de eerste termijn?

De heer Lont: Dank u voor het woord. Om even op de gestelde vraag in te gaan: wij hebben afstemming gehad met de gezamenlijke fractie CU/SGP in de Provinciale Staten. Die waren tegen en hebben ook met amendementen in ieder geval gepoogd ook de procedure bij te stellen zodat GS … Oh, ik zit niet helemaal goed in beeld. Zodat GS in ieder geval ook initiatief zou nemen om af te stemmen. Maar om de parallel te leggen met hoe het in de Tweede en de Eerste Kamer gaat, daar als je een initiatiefwetsvoorstel indient, dan verdedigt de initiatiefnemer ook het voorstel in de Eerste Kamer en vraagt ook advies vaak bij de Raad van Staten. Al hoeft dat strikt genomen niet, maar het is een goed gebruik. Zo ook hier is het goed om, nou ja, de procedure bij te trekken en wel ons aan de voorkant te betrekken, maar hopelijk gaat dat nu ook gebeuren. Nog even afgezien van al dan niet zuur getoonde waren wij het wel eens op dat punt met de brief door dat te nomen. Ook aan het slot, ja, de kwalificatie van of dat we haast of niet … Haast hebben, dat vinden we ook een beetje een vreemde eend in de bijt in de brief. Nou ja, vier jaar geleden is iets soortgelijks gebeurd en daar heeft PS dan wel zelf ook het initiatief genomen. Dus het is niet dat dat heel vreemd is en ook het volgen van zulke besturen staat ook niet in de weg van initiatiefwetsvoorstel en het uitoefenen, want uiteindelijk gaat PS wel gewoon stemmen en hebben ze het recht om daarover te stemmen, ondanks dat we dat, ja, een beetje apart vinden om dat alleen zo in Zuid-Holland te doen. Ja, nog een tandje hoger, op landelijk niveau, is het beeld wisselend en daar kraakt zich ook een beetje het feit dat je in een gecombineerde fractie zit, want ik weet dat de ChristenUnie zelf bijvoorbeeld een amendement heeft ingediend bij de Wet modernisering waterschapsbestel geloof ik of de Wet aanpassing waterschapsverkiezingen om ook die bandbreedte in te korten naar zeven zetels, maar dat heeft het toen niet gehaald. Maar ik wil nog een element toevoegen aan de discussie, want er is natuurlijk al heel veel gezegd. Dat is artikel 13 tweede lid van de Waterschapswet. Daar

staat dat als je de bandbreedte aanpast of het aantal zetels, dat je dat moet doen aan de hand van de omvang en het belang van die geborgde zetels. Ik las in het PS-stuk dat bijvoorbeeld erbij wordt getrokken dat de LTO en de belangenorganisaties van de geborgde zetels dat die aan representativiteit hebben ingeboet, maar die keuze die ligt op landelijk niveau en de wet vraagt dat ze een afweging doen op basis van de daadwerkelijke verhoudingen. Provinciale Staten of GS als zij zelf een voorstel zouden doen, dan gaan ze vaak aan de slag met een berekening van economische waarde. Nou ja, ik vind zeg maar dat dat element ook wel in de brief mag genoemd worden dat het moet gaan over dat artikel 13 tweede lid opdracht geeft om na te gaan wat de omvang en het belang is van de categorieën en daarin de verhouding te zoeken, en niet zozeer om in te gaan of al dan niet het representatief is de belangenorganisaties. Dus dat wil ik ook nog even noemen.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Lont. Dan wil ik nu graag de heer Daverveldt het woord geven om, ja, tot beantwoording en in ieder geval, ja, deze vragen van enige repliek al dan niet te voorzien.

De heer Daverveldt: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wil ik graag doen. Ik zal proberen ze in volgorde te behandelen. Dan begin ik met de vragen van de heer Van Kretschmar. Er zijn een aantal technische vragen gesteld. Daar wil ik graag een antwoord op geven. De discussie in Provinciale Staten en het besluit daar dat is genomen op 13 oktober. Op 14 oktober heb ik tijdens het waterdiner bij ons in het gemeenlandshuis met Jeanette Baljeu, gedeputeerde, gesproken en die heeft mij informeel toen op de hoogte gesteld van dat besluit wat de avond ervoor genomen was en al aangegeven dat Gedeputeerde Staten van plan is om een brief te sturen. Nou, daar heb ik kennis van genomen. Daarna is er ook op ambtelijk niveau op 19 oktober aan zeg maar de contactpersoon van de provincie gezegd dat er een brief opgesteld gaat worden door de provincie en dat we die kunnen verwachten. Dus dat zijn even de … Voor de rest ben ik niet bekend met andere gesprekken over dit besluit waarbij Delfland betrokken was. Even kijken. U vraagt eigenlijk mij … U refereert aan het bestuursakkoord, maakt een opmerking over de samenwerking met de omgevingspartners. Ja, wij vanzelfsprekend hechten aan hele goede contacten met alle omgevingspartners en wij als D&H zijn van mening dat het proces wat door de provincie gevolgd is, dat dat dus inderdaad niet in de geest is van de manier waarop wij verwachten dat de provincie met de waterschappen omgaat. Daarom heeft dat, u noemt dat een zurige toon, u kunt het zeggen, dat is inderdaad de reden geweest voor in dit concept een redelijk scherpe toon te kiezen om onze echte zorg daarover uit te spreken. U vraagt ook of er juridisch advies is ingewonnen. Wij hebben van de eigen juridische afdeling hebben we inderdaad aan die afdeling gevraagd om te kijken of dit nou procesmatig juist is, en dat hebben wij ook meegenomen met de opstelling van deze conceptbrief. In essentie komt het juridisch advies erop neer dat ze zeggen: de gevolgde procedure is niet in lijn met de geest van wat de wetgever bedoelt in artikel 3 en 4. Het is inderdaad zo, dat wordt ook niet omstreden, dat er een initiatiefrecht ligt bij Provinciale Staten, maar de manier waarop dit dan vervolgens wordt ingestoken daar zeggen wij: daar staat echt spanning op met wat de wetgever bedoelt in artikel 3 en 4 waar het eigenlijk erop neerkomt een vroegtijdig en open overleg zonder dat er als standpunten zijn ingenomen. De manier waarop dit proces nu gestart is met eigenlijk al een heel duidelijk standpunt, ja daar staat dus heel veel spanning op, en daar zijn we bezorgd over. Even kijken. Dan ga ik door naar de beschouwing van mevrouw Dijkshoorn, Ongebouwd. Ja, u wilt eigenlijk of u pleit ervoor om het nog scherper te stellen dat het niet in lijn is met het staatsgerecht, et cetera, et cetera. Dat is ook precies de reden dat wij gevraagd hebben aan onze juristen om ons daarover te adviseren, want ik denk dat het niet verstandig is dat wij bij wijze van spreken in een brief schrijven waar wij dingen claimen die uiteindelijk door de specialisten, door de juristen niet ondersteund worden. U zegt ook: ja, wij moeten ons volledig onafhankelijk opstellen. Ik begrijp waar u vandaan komt. Dat is ook de reden dat wij zeg maar deze toon in die brief gekozen hebben. Ik wil er wel op wijzen dat de rolverdeling tussen provincie en waterschappen niet volstrekt gelijk is, want de provincie heeft ook een rol als toezichthouder en zij kunnen inderdaad, zoals een van de eerdere sprekers ook

zei, bij wijze van spreken aan de orde stellen dat ze dus naar het reglement willen kijken. Daarom is er dan de Waterschapswet die ook zeg maar handen en voeten geeft hoe je dat proces dan zou moeten inrichten. Ik ben het verder met u van harte eens dat er ook in andere waterschappen de nadruk op gelegd wordt dat dit proces zorgvuldig doorlopen moet worden. U heeft inderdaad maakt melding van het feit dat Schieland een brief gaat schrijven om eigenlijk uitstel te vragen om het aan te houden totdat er duidelijkheid is in de Tweede Kamer. Ik kan u ook informeren dat ik begrepen heb dat bij het waterschap Rijnland men eigenlijk gezegd heeft: alle fracties kunnen individueel reageren op de brief. Als ik het goed begrepen heb, worden de individuele fractiebevindingen van de brief gebundeld en op die manier aangeboden aan de provincie. Even kijken. Dan, u maakt ook nog een opmerking over de laatste regel in de brief waarin wij aangeven dat het mooi zou zijn om duidelijk te hebben in ieder geval voor de waterschapsverkiezingen, maar er staat direct ook bij een hele duidelijke mits. De mits die daar staat, zegt dat die wens nooit ten koste mag gaan van de zorgvuldigheid van het proces. Dus met andere woorden: als het proces meer tijd vraagt om het zorgvuldig te doen, ja dan moeten we accepteren dat aan die wens dan niet voldaan kan worden. Maar dat hebben we in ieder geval dat is de intentie geweest om het op te schrijven. Natuurlijk, er zijn verschillende manieren waarop je die intentie op schrift kunt stellen. Even kijken. De VVD. Even kijken. Ja, u … Even kijken. U benadert … U vraagt: welk probleem lossen we op? Dat is eigenlijk meer een vraag aan de initiatiefnemers. Zoals u zelf zegt: de samenwerking binnen ons waterschap tussen alle fracties inclusief de geborgde is heel goed. Wij hebben geprobeerd dat ook weer te geven door inderdaad op te nemen dat de samenwerking tot volle tevredenheid verloopt. Ik merk dat de heer Hombergen dat dan weer toch iets wil nuanceren. Ja, wij denken dat de afdronk zou moeten zijn als wij kijken naar de manier van samenwerking in Delfland ... Ik wil u eraan herinneren: zelfs bij de installatie van de nieuwe VV-leden dat u alle als fracties een gezamenlijke verklaring heeft ondertekend over de nieuwe groep, u wil samenwerking in een collegiale samenwerking die vervolgens invulling heeft gekregen in het gezamenlijk bestuursakkoord. Volgens mij werken wij, wat is het, bijna drie jaar inderdaad in die lijn. Dat is de reden geweest dat we dat inderdaad dachten dat het goed is om dat op die manier onder woorden te brengen. Water Natuurlijk, mevrouw Jenniskens. Dank voor het feit dat u zegt dat D&H geslaagd is om de diversiteit van meningen over de inhoud weer te geven. Ik neem er kennis van. U was de eerste die dat zei dat u zegt: ja, ten aanzien van het proces is er eigenlijk ook behoorlijke diversiteit. Wij zouden inderdaad, wanneer ik hoor dat u niet de enige fractie bent die eigenlijk zegt: ja, ofwel dat eerste stuk nuanceren of als je dat niet wil doen, dan toch aangeven dat er fracties zijn die vinden dat het proces zoals dat nu is ingestoken niet kan of in strijd is met de geest en dat er ook dus op dit gebied fracties zijn die eigenlijk zeggen dat ze daar eigenlijk veel minder zorgen over hebben. Ja, dan moeten we dat in D&H bespreken hoe we dat dan in de brief zouden willen opnemen. Even kijken. Ik ga door naar de opmerking op de PvdA, de heer Hombergen. Ik heb al iets gezegd nou net over u bent ook een van de fracties die zegt dat u minder problemen heeft met het gevolgde proces. Op uw andere opmerking over de tevredenheid ben ik al ingegaan. Ik ga door naar de heer Fekkes. Ja, u zegt …

De heer Hombergen: Mevrouw de voorzitter? Mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Hombergen.

De heer Hombergen: Ter interruptie.

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

De heer Hombergen: Ik hoorde de heer Daverveldt even over mijn punt van de volle tevredenheid heenstappen. Voor de volle tevredenheid zou ik zeggen dat je over meerdere collegeperiodes inderdaad volledig goed en samen hebt gewerkt. Daar is denk ik wat meer voor nodig dan nu. Dus ik wil heel graag

samenwerken en ik wil ook aangeven dat die samenwerking goed verloopt, maar de volle tevreden… En naar tevredenheid verloopt. Dat is prima. Maar het woord volle tevredenheid vind ik een beetje te veel op het orgel. Ik hoop dat de heer Daverveldt wil zeggen dat hij dat woordje toch echt wil weghalen. Daar moet over meerdere periodes meer gebeuren.

De heer Daverveldt: Oké. Dank u wel, mijnheer Hombergen. Laat ik het zo zeggen: ik stel eigenlijk voor om niet hier precies te gaan praten over welk woordje, et cetera. Ik hoor u en er zijn ook nog andere punten die volgens mij ook opkomen die zullen leiden tot denk ik een aanbeveling van u om toch een keer nog kritisch naar de brief te kijken. Ik stel voor dat ik dit dan gewoon meeneem en kunnen kijken of we ook u gehoord hebbende op dit punt of we tot een verwoording kunnen komen die, hoe zal ik het zeggen, misschien niet tot volle tevredenheid van u is, maar wel uw goedkeuring kan wegdragen. Dan ga ik door naar de heer Fekkes. Ja, u stelt heel sterk dat juist de procedure wel gevolgd is. Dat is vanzelfsprekend uw goed recht, maar ik heb u de overweging al gegeven waarom wij denken dat dat niet het geval is. Om recht te doen aan de diversiteit binnen de fracties zou dus een mogelijkheid kunnen zijn om te zeggen dat we ook op het gebied van het proces duidelijk maken dat er verschillend binnen de VV over gedacht wordt. De heer Van Boxmeer: u praat over het uiteen trekken van het voorstel om geborgde zetels af te schaffen en het terugbrengen van negen naar zeven. Ja, we hebben er heel bewust voor gekozen om in deze brief alleen te reageren op het initiatiefvoorstel waar het hier om gaat binnen de provincie. U vraagt ook: hoe zit het dan met … Hoe worden wij betrokken bij zeg maar de standpuntbepaling ten aanzien van het voorstel dat nu in de Tweede Kamer ligt? Ja, dat proces is in zekere zin een gelopen race. Wij hebben binnen de Unie van Waterschappen zijn er diverse gespreksrondes geweest om input op te halen. Daaruit is ook weer heel nadrukkelijk naar voren gekomen hoe verschillend de waterschappen daarover denken. Dat betekent dat de Unie ook een brief geschreven heeft waarin heel duidelijk de diversiteit van de meningen binnen de waterschapsbesturen op dit onderwerp geschilderd wordt. Dat betekent dat het daarmee nu echt ligt bij de Tweede Kamer. Misschien heeft u onlangs nog een oproep of een video gezien van de voorzitter van de Unie waarin hij zegt: ja, de besluitvorming ligt nu echt bij de Tweede Kamer. Het enige waar wij op hopen, dat is dat er duidelijkheid komt. Verder staat het iedereen natuurlijk vrij om via de gangbare kanalen hun mening ook bij de Kamerleden die erover gaan kenbaar te maken. Even kijken. Dan kom ik bij de heer Jansen. Volgens mij de meeste punten heb ik al benoemd. U zegt ook: ja, kijk nog een keer naar de laatste zin. De intentie in ieder geval van het college is: zorgvuldigheid gaat boven snelheid. AWP …

De heer Jansen: Voorzitter?

De heer Daverveldt: Ja. Zag ik … Was er behoefte aan een interruptie?

De voorzitter: De heer Jansen, wilt u interrumperen?

De heer Jansen: Ja.

De voorzitter: Ik was even aan het schrijven. Ik was even niet aan het opletten op het scherm. Neem me niet kwalijk. Ja.

De heer Jansen: Nee, ik wacht rustig af. Ja, als ik de laatste zin lees, dan komt daar, nou, dan komt dat niet helemaal overeen met wat u nu net zei over inderdaad: ja, zorgvuldigheid gaat voor snelheid. Want ik lees wel heel duidelijk: ja, zorg dat u voor de volgende verkiezingen een besluit heeft genomen, mits de procedure goed verloopt. Dus dan zegt u eigenlijk: ja, schiet op, maar zorg wel dat je een goede procedure. Ik zou daar toch wel u willen verzoeken om daar een net iets andere nuancering van te maken. Gewoon zo: zorg dat je

een goede procedure volgt en liefst als het dan lukt voor de komende verkiezingen. Dan legt u de nadruk echt op de procedure in plaats van op de snelheid.

De heer Daverveldt: Ja.

De heer Jansen: Ja?

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer Jansen. Ik denk wat we hier proberen aan te geven dat is: wij hechten aan die goede procedure en tegelijkertijd is het ook niet zo dat we bij wijze van spreken vinden we het prettig als er gewoon helderheid is. Wat we ook willen voorkomen, dat is dat er bij wijze van spreken onnodig getraineerd zou worden. Dat zijn mijn woorden, niet dat dat … Maar u begrijp wel wat ik daarmee bedoel. Dus helderheid is ook van belang, maar zorgvuldigheid is nog belangrijker.

De heer Jansen: Maar vindt u het dan een goed voorstel om dan eerst het over de procedure te hebben en daarna te zeggen: ja …

De heer Daverveldt: Ja. Dus wat ik u toezeg dat is dat wij nog een keer naar de formulering zullen kijken, maar wat ik ook al eerder zei, om hier … Laat ik het zo zeggen: als ik zie hoeveel tijd het al gekost heeft om goed naar de huidige formuleringen te kijken, dan hoop ik dat u ermee kunt instemmen dat ik niet een poging probeer te doen dat hier in te vullen, want ik wil daar ook met collega's in D&H over kunnen praten.

De heer Jansen: Ja, prima. Prima. Dank u wel.

De heer Daverveldt: Dan, even kijken, CU/SGP. Ja, volgens mij heb ik … Ik neem nota van het feit dat u ook graag een verwijzing zou willen zien naar artikel 13 lid 2. Voor de rest denk ik dat ik op uw andere punten ben ingegaan. Dus concluderend, als ik dit hoor, dan denk ik dat u nu zegt dat u grotendeels kunt instemmen dat u het ermee eens bent dat de inhoudelijke argumenten die genoemd worden dat dat zeg maar een redelijk goede afspiegeling is van de argumenten die binnen de VV leven. Waar ik van moet constateren dat u de meeste zorgen over heeft, dat is over het eerste gedeelte in de brief. Als ik het zo beluister, dan denk ik dat het ook erg lastig is om zeg maar tot een formulering te komen die zeggingskracht heeft waar iedereen zich in kan vinden, want ik moet gewoon constateren dat u ook op het gebied van proces dat er ook best wel verschillende meningen over leven. Dan zou mijn voorstel dus zijn om aan D&H te verzoeken om ervoor te zorgen dat ook op dit gebied de diversiteit die binnen de VV leeft gereflecteerd wordt in die brief. Nou, daarmee wil ik het teruggeven aan de voorzitter.

De heer Van Kretschmar: Ja. Nee, ik wil hier toch even op interrumperen.

De voorzitter: De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik denk waar we het eens over moeten zijn: kijk, je kunt natuurlijk smaken verschillen, dus ik begrijp ook de kritiek op '…'. De vraag is natuurlijk: wat is leidend? Als wij een advies hebben van de juridische afdeling dat dit, laten we zeggen, wettelijk niet, ja, gelopen koers is, ja, dan kun je wel zeggen: nou ja, wij vinden die toon zuur, maar dan blijft natuurlijk gewoon de procedure die moest uiteindelijk niet kunnen. Ja, en dat kan je niet in discussie stellen. Dus je kunt het over de toon hebben, maar als het over de inhoud gaat en het feit: is die procedure nou wel of niet volgens de Waterschapswet? Ja, daar kan je niet genuanceerd als partij anders over denken, want dan gaan we dus allemaal voor onszelf die Waterschapswet interpreteren. Dat is denk ik niet de bedoeling.

De voorzitter: De heer Van Kretschmar, '…'. Ja, ik wilde inderdaad het woord geven aan mevrouw Jenniskens en dan zo meteen de heer Hombergen. Gaat uw gang, mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Als ik goed geluisterd heb naar de dijkgraaf, dan heeft hij gezegd: naar de geest van de wet en niet naar de letter van de wet. Ik denk dat daar het verschil in zit en dat dat ook juist precies weer de mogelijkheid geeft om de pluriformiteit van meningen op het gebied van het proces in de brief mee te nemen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Dank u wel. Ik ben het geheel eens met mevrouw Jenniskens. Als ik het goed heb beluisterd was dat ook het advies van de juridische afdeling van Delfland waarvan maar één deel terug is gekomen in brief, namelijk tegen de geest van de weg en niet dat het op zich wel in lijn is met de letter van de wet. Ik denk dat we dat dan met z'n allen kunnen constateren. Dank u.

De voorzitter: Ja, dat staat letterlijk in brief wat u zegt, hè, dus onder het kopje gevolgd proces. Dus dat wordt als zodanig ook genoemd.

De heer Hombergen: Ik kijk het meteen na.

De voorzitter: Ja. Ik zit even te denken. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Dan hoor ik het nu graag. Nee? Dan … Ja, de heer Hom… Oké. Laat ik de handjes. Oké. De heer Lont.

De heer Lont: Ja, ik wil nog even een soort vraag ter verduidelijking. Ik noemde dat artikel 13 tweede lid waarbij je dus dan bij het voorstel moet nagaan wat de verhoudingen zijn en dat moet onderbouwen. Daar werd nota van genomen, maar is dat: ik neem het voor kennisgeving aan, of: ik ga er serieus naar kijken of dat we dat kunnen toevoegen?

De voorzitter: De heer Daverveldt, mag u straks antwoord op geven. Of wilt u dat nu doen? Of u naar de verhouding heeft gekeken omvang en belang van de categorieën. Dat vraagt de heer Lont.

De heer Daverveldt: Ja, ik … Ik … Pardon. Ik stel voor om niet individueel nu te reageren.

De voorzitter: Nee, oké. Dan doen we de ronde. Ja, dat is goed. Ja. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik wil de dijkgraaf hartelijk bedanken voor zijn antwoord. Ik zou het heel erg op prijs stellen als de pluriformiteit van mening ook in het proces in de brief naar voren komt. Ik zou er ook op willen wijzen of nog een keer uit willen spreken dat helderheid voor de waterschapsverkiezingen ook een groot goed is en dat natuurlijk het proces moet voorgenomen, maar zeker omdat het al de vorige keer ook is gebeurd toen mi sis gelopen. Ik denk dat er langzamerhand, ja, dat het prettig voor ons allen is als er een helder besluit ligt.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Ja, dank u wel. Het zou toch prettig zijn als in de brief gewoon wordt beaamd dat de wet wel netjes wordt gevolgd. Want dat is misschien niet in geest, maar wel op de letter van de wet. Ik zie dat niet terug. Ik heb het geprobeerd na te lezen.

De voorzitter: Nee, de geest …

De heer Hombergen: Ja, wat ons betreft twee aanpassingen die nodig zijn. In ieder geval aandacht voor de veelheid van opvattingen over het proces. Ik denk dat dat wel nodig is dat we daar niet per se op één lijn zitten. Ik denk dat het wel goed is om gezamenlijk in een brief te rapporteren. Ik hoop althans dat dat goed is en dat we in staat zijn om de pluriformiteit van reacties in één brief aan de provincie over te dragen. Dat is wel mijn inzet. Ik dank u.

De voorzitter: Ja, dank u wel. De heer Van Kasteren.

De heer Van Kasteren: Ja. Ik heb in het verleden ook een keer kennis kunnen nemen over het vorige initiatief op de wet. De reden waarom het vorige initiatief op de wet onder andere werd afgeketst, was onder andere dat ze te laat waren met het indienen van het initiatiefwetsvoorstel. Dat hebben ze nu dit keer wel rekening mee gehouden bij het tweede initiatiefvoorstel. Daar is nu een meerderheid voor. Dus het loopt al een hele tijd, hè. Ze zijn volgens mij al begin dit jaar al hier mee bezig, dus degenen die een beetje de ontwikkelingen volgen, die hadden hier al kennis van kunnen nemen dat het al speelde. Dus in die zin is dit ook weer niet helemaal een verrassing dat het nu bekend is geworden dat dat besluit is genomen. We hadden al kunnen voorzien dat dit zou kunnen gebeuren. Nou, dat gebeurt nu. Ja, dan wordt er nu naar de letter en, ook namens de AWP, ook volgens mij naar de geest van de wet gehandeld. Ja, dan deel ik ook de opmerking van Water Natuurlijk: dat mag best wel op een positieve manier in de brief worden kenbaar gemaakt dat er zijn fracties die daar positief naar kijken en er zijn fracties die daar negatief naar kijken in plaats van dat het of negatief of minder negatief. Die toon mag volgens mij wel terugkomen in de brief.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Kasteren. Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja. Dank u wel, voorzitter. Dank u wel ook voor de beantwoording door de portefeuillehouder. Ik wil toch graag even meenemen in artikel 2, 3 en 4 van de Waterschapswet. Want in artikel 2 van de Waterschapswet is bepaald dat de Provinciale Staten bevoegd zijn het reglement van het bestuur te wijzigen. In de artikelen 3 en 4 kent bepalingen die de voorbereiding en de totstandkoming van de besluitvorming tot wijziging van een reglement regelen. De regeling biedt een grote betrokkenheid van het waterschap bij de voorbereiding en de totstandkoming van dergelijke besluiten. Zo moet er sprake zijn van een overleg voordat Gedeputeerde Staten tot een standpuntbepaling zijn gekomen. Er moet ruimte zijn voor een open overleg. De essentie van deze wetsbepaling is dat er bij de provincie geen sprake mag zijn van een uitgekristalliseerde en bestuurlijk afgedekte standpunten over de wenselijkheid van een reglement van bestuur. Dus ik neem aan dat dit wel duidelijk is en dat dat de brief daar kan ik van het woordje helaas, maar hoe die er staat wel goed is meegenomen en dat is goed verwoord. Daarom gaat voor ons zorgvuldigheid voor snelheid. Ik neem aan dat we een goede procedure moeten volgen, want als we dat hier niet doen, dan krijgen wij straks andere voorstellen van Delfland waar we dan ook de voorprocedure maar niet voor hoeven te volgen. Daar wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. De heer Van Kretschmar.

De heer Van Kretschmar: Ja. Dank u wel, voorzitter. Dank u wel ook de portefeuillehouder voor het behandelen van de vragen. Ja, wat ik toch jammer vind, en dan spreek ik toch met name de heer Hombergen en mevrouw Jenniskens aan, kijk ik begrijp natuurlijk dat de inhoud u bevalt, maar om dan maar, ja, zeg maar wat lichtvoetig over dat proces heen te stappen, dat vind ik jammer. Ik denk dat we hier duidelijk een scheiding moeten maken tussen inhoud, want daar verschillen we van mening, en het proces. We moeten dus

gewoon puur het proces pakken en hetgeen wat er in de wet daarover geschreven is. Dan kan het helemaal niet zo moeilijk zijn om daar een reactie op te formuleren. Dan kunnen we het nog hebben over de toon en dat kan allemaal waar zijn, maar we kunnen niet in een brief gaan zetten: nou ja, wij vinden eigenlijk dat die Waterschapswet toch wel best wel aardig gevolgd is in de zin van en zo. Zo moet die brief wat mij betreft niet luiden. Ik wil u een voorbeeld geven: als de provincie morgen voorstelt te stoppen met zwemwater bij de waterschappen en wij worden daar van tevoren niet in gekend, zeggen we ook: hoezo? Het is een taakverandering van de waterschappen en daar willen we graag in gekend worden en wij willen graag daarover kunnen mee beslissen en onze input daarover geven. Dit is misschien een voorbeeld wat u wel aanspreekt. Dan zijn wij ook, als dat mocht gebeuren, als Bedrijven zullen wij dan ook toezien, hoewel wij anders over zwemwater denken dan u, dat het proces gewoon goed gevolgd is. En als dat niet zo is, dan wijzen we de provincie daarop en dan zullen we het besluit dus ook niet uitvoeren. Het andere is de laatste zin, heb ik nog niet op gerefereerd, van de brief die geeft ook bij ons een soort van haast weer, dus die zal moeten worden, laten we zeggen, geredigeerd dat het met name om het proces gaat. Natuurlijk willen we de zaak niet onnodig ophouden, want ik vind ook helemaal niet dat uiteindelijk het besluit wat hieraan wordt genomen of ik daar wel of niet mee eens ben, maar het gaat wel gewoon via de stappen zoals dat beschreven is. Dus ook de laatste zin moet wat ons betreft worden aangepast. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Kretschmar. De heer Daverveldt, wilt u hier nog op reageren?

De heer Daverveldt: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dat wil ik doen. Ik concludeer dat er verschillen van mening zijn over de passendheid van het proces. Wat ik zou willen voorstellen: dat u D&H verzoekt om zeg maar de brief gehoord hebbend al uw commentaren, om die mee te nemen in een nieuwe versie die dan naar de VV gaat. Wat ik concreet zou willen voorstellen dat is dat wij de opmerkingen die de heer Lont maakt over de weging van belangen zullen we een zin voor opnemen. We zullen ten aanzien van het proces nog een keer goed kijken naar de toon en in ieder geval duidelijk maken dat de meningen over de passendheid van het proces dat daar verdeeldheid en dat daar nuances in zitten. Wij zeggen dus nadrukkelijk niet dat wat er staat dat dat in strijd is met de letter van de wet, maar er is wel spanning met de geest van de wet. Juist omdat je praat over de geest van de wet en niet van de letter krijg je dus ook heel makkelijk dat net weer iets anders door verschillende partijen gewogen wordt. Daar ga ik een poging toe doen samen met de collega's in D&H om daar een goede zeg maar verwoording voor te vinden. Tenslotte u maakt ook een opmerking over die laatste zin. Ik concludeer dat u zegt: ja, helderheid is gewenst, maar zorgvuldigheid gaat boven alles.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Daverveldt. Dan wil ik ook zoals de heer Daverveldt concluderen dat wij D&H verzoeken om een nieuw antwoord te formuleren richting Provinciale Staten, dat daarin wordt meegenomen de opmerkingen die hier zijn gemaakt, dat we wel moeten omhelzen de pluriformiteit van alle meningen die hier zijn geuit, dat we, ja, er wordt wel helderheid voor de verkiezingen zou heel fijn zijn, maar zorgvuldigheid is ook een groot goed, dus dat zou eigenlijk ook in de nieuwe brief tot uitdrukking moeten komen. Dus ik denk dat we die opdracht meegeven aan de dijkgraaf en de D&H en dat wij dan, dan kijk ik even naar de dijkgraaf, dan denk ik dat we dat dan zien op de agenda van de komende VV. Klopt dat? Als bespreekstuk of wilt u het anders in het proces doen?

De heer Daverveldt: Ik stel voor om het inderdaad te agenderen als bespreekstuk in de VV zodat iedereen daar de gelegenheid heeft en hopelijk is er dan een versie waarvan iedereen kan zeggen … Ik probeer toch naar een compromis te komen dat iedereen kan zeggen: het is niet misschien volledig verwoord zoals ik het zou willen zien, maar het is wel goed genoeg om ermee in te kunnen stemmen.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Dan hebben we dat genoteerd. Wil ik hiermee dit onderwerp afsluiten.

05.04. Uitvoering motie 'Klimaatverandering: klaar voor een robuuste toekomst!'

De voorzitter: We hadden ook nog afgesproken dat het laatste … Even kijken naar mijn spullen. Dat we nu nog even gaan bespreken de uitvoering motie Klimaatverandering: klaar voor een robuuste toekomst, en dat wij gaan kijken naar het antwoord, dan moet ik het goed zeggen, de brief die is geschreven door Delfland als reactie op deze motie. Wie mag ik hiervoor als eerste het woord geven?

De heer Hombergen: Mevrouw de voorzitter?

De voorzitter: De heer Hombergen. Ja.

De heer Hombergen: Ja, even ons punt van orde. Ik neem aan dat u ook nog de bezwaarschriften even aan de orde stelt dadelijk?

De voorzitter: Even kijken. Heb ik dat … Ja, want ik wil dit als bespreekstuk …

De heer Hombergen: Oké. Prima.

De voorzitter: Behandelen. Dus ik wilde het nog onder het stukje bespreekstukken doen. Volgens mij hadden we dat zo afgesproken. Ja? Zal ik u … Wilt u het woord hebben als eerste, de heer Hombergen?

De heer Hombergen: Ja, dat kan. Nou, ten eerste dank aan het college voor de brief waarin uiting wordt gegeven aan de manier waarop het college de unaniem aangenomen motie voor Klimaatverandering: klaar voor een robuuste toekomst, ik noem hem zelf de IPCC-motie, ik vind dat wat makkelijker, aan ons heeft gericht. Ik moet ook zeggen dat toen ik de brief helemaal had doorgelezen en helemaal doorgrond, ik hem een beetje teleurstellend vond. In mijn beleving hadden we een motie opgesteld met op het einde een vijftal punten die morgen, eigenlijk gisteren al meteen geïmplementeerd konden gaan worden, waar je niet al te lang over na hoefde te denken, waar je meteen mee aan de slag kon gaan. Nou, ik zou dan verwachten dat je die vijf punten even afpelt en laat zien wat je daar als college mee doet. Nou, dat heb ik niet teruggezien in deze brief. Ik zie dat er veel overleg wordt gestart, veel wordt gezocht naar samenwerking. Dat is op zich mooi, maar het werkt ook vertragend op die punten die we al meteen kunnen doen. Ik zou het college eigenlijk willen oproepen om met name over de interpretatie van de normen, dat kun je al meteen doen, daar heb je geen ander stelsel voor nodig en dergelijke, om dat meteen op te pakken voor de uitvoering van de eigen werken, maar ook voor de beoordeling van vergunningen die wij aan derden verstrekken. Geen misverstand: ook bij de verstrekking van vergunningen kun je interpretaties hebben over de manier waarop met je met normen omgaat. Dat zijn echt als je echt de techniek ingaat zijn daar best wel mogelijkheden toe. Met andere woorden: een vijftal punten waarvan ik eigenlijk had verwacht dat het college wat meer actief had gereageerd wat zij daar nu al meteen aan kan gaan doen. Ik weet dat de VVD ook een uitvoerige reactie heeft. Wat ik daarvan heb gezien daar schaar ik mij wel meteen aan. Ik ga niet alle gras maaien, dus ik laat nog even wat gras staan voor de VVD. Dank u.

De voorzitter: Dat is prima. Dank u wel, de heer Hombergen. Dan geef ik de heer Oostvogels het woord.

De heer Oostvogels: Ja. Dank je wel, voorzitter. Ik ben natuurlijk voor gras. Ja, klimaatverandering dat is toch wel onze raakt wel onze kernverantwoordelijkheid, of de kern van onze verantwoordelijkheid: de

waterveiligheid. Dus voor ons is het ook geen frivole motie, niet over een onbelangrijk onderwerp. Ja, zoals mijnheer Hombergen zei, vijf punten. De robuustheid dat we die meenemen, normen op de meest veilige manier hanteren, op drie: rekening houden met de lange termijn klimaatontwikkelingen, vier: een coördinerend portefeuillehouder benoemen en op vijf: samenwerken met andere waterschappen en gemeenten. Nou, als we dan de brief gaan lezen, op een gegeven moment komen we bij het stukje inhoud aan, dan kunnen we al vrij snel drie afvinken. Een, drie en vijf. Open blijven dan staan: de normen en de coördinerend portefeuillehouder. We zijn echt op zoek geweest in de brief en het wordt steeds spannend, maar op geen enkel punt worden deze twee onderdelen van de motie echt beantwoord. In het stuk wordt wel over de portefeuillehouders geschreven, maar daar ben ik nogal flink ongelukkig mee, want dat geeft aan: het raakt direct alle portefeuilles, dus daarmee is een coördinerend portefeuillehouder niet nodig. Nou, dan wekt een beetje het gevoel alsof dat nieuws voor ons was, dat het alle portefeuilles raakt. Dat wisten we natuurlijk al lang. Nog steeds hebben we die motie unaniem aangenomen die hiervoor oproept; in onze bijdrage hebben we expliciet aangegeven waarom we dit zo belangrijk vinden. En er zijn toch meer onderwerpen die alle portefeuilles raken waar toch een coördinerend portefeuillehouder voor is? Bijvoorbeeld communicatie, cybersecurity en Omgevingswet. Dus ik hoor graag van het college waarom het nog niet gelukt is om deze coördinerend portefeuillehouder aan te wijzen en hoe u als college ervoor gaat zorgen dat er na deze vergadering voor de VV wel eentje aangewezen wordt. Voor het punt van de normen, dat was de andere die nog open stond, sluit ik volledig aan bij de vraag van mijn collega Hombergen van de PvdA. Dank je wel.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Oostvogels. Wil ik het woord geven aan de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, ik sluit me ook graag aan bij de voorgaande sprekers ten aanzien van de punten. Ten aanzien van de normen: ik ben zelf als expert al jarenlang actief in België voor de Belgische kust en ten aanzien ook van klimaatverandering en dat robuust ontwerpen. In Nederland doe ik dat ook, en dan merk je dat je gewoon, ja, dat ze in België, maar ook bijvoorbeeld Rijkswaterstaat die ontwerpen nu al robuust en kijken nu al welke ruimte ze nodig hebben om bepaalde maatregelen in de toekomst te nemen. De normen zijn er namelijk ook, want er zijn gewoon klimaatscenario's van IPCC. In plaats van dat je dan exact op de norm gaat zitten, kun je gewoon een wat robuuster scenario nemen. Dus wat dat betreft zou ik gewoon het college willen oproepen om gewoon nu al te kijken naar die verschillende scenario's, klimaatscenario's die er gewoon zijn en daar gewoon een robuust klimaatscenario voor kiezen en er in ieder geval voor te zorgen dat je de ruimte en de mogelijkheid hebt om op een gegeven ogenblik ook over te kunnen schakelen naar dat robuuste klimaatscenario. De oproep van één portefeuillehouder die deel ik ook met de VVD en de PvdA. Wat me wel opviel, is dat ik nu een erge liefdesverhouding tussen PvdA en VVD zag. Ik weet niet wat ik daarvan moet vinden.

De voorzitter: Dat is waarschijnlijk alleen voor het staartje van deze vergadering, maar we zullen het zien. De heer Van Kasteren.

De heer Van Kasteren: Ja. Heel kort. Wat mij nog onduidelijk is: men wil wel activiteiten gaan doen, maar zijn nou eigenlijk de ambities die men wil nastreven? Dat komt eigenlijk nog te weinig naar voren toe. Dus welk doel wil men dan nou eigenlijk gaan bereiken? Dat zou ik graag wat meer terug willen zien in het antwoord op de motie.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik ben het eigenlijk ook eens met de voorgaande sprekers. Ik druk het zelf een beetje uit als: uit de brief klinkt niet helemaal de sense of urgency die in de motie

zat naar aanleiding van het IPCC-rapport. Dat is eigenlijk wat het bij mij toen ik het las opriep. Ook over een coördinerend portefeuillehouder daar heb ik moet ik zeggen ook gemengde gevoelens over. Soms kun je dingen oplossen met een coördinerend portefeuillehouder. Mij overtuigt het nog niet waarom we het niet nodig hebben, maar ook niet waarom we het wel nodig hebben. Want natuurlijk hebben alle portefeuilles te maken met klimaatverandering, maar wat gaan we nou precies inzetten in Delfland om te zorgen dat het dan ook wel ontzettend goed op elkaar is afgestemd? Want dat is gewoon harstikke nodig en dat we ook dezelfde normen, maar ook soms waarden en over de sense of urgency dat we dat dan over alle afdelingen gemeenschappelijk creëren dat we dat hebben. Dat er niet ineens een medewerker zegt: nou, die vergunning die geven we nog wel en de andere die zegt: dat doen we niet vanwege het niet voldoende inbrengen van de sense of urgency. Dus dat is een beetje het gevoel wat ik kreeg bij het lezen van deze brief.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens. Ik zie verder geen handjes. Dan zou ik graag de heer Daverveldt het woord willen geven voor beantwoording van deze opmerkingen.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik zal zo dadelijk ook gelegenheid geven aan collega Ouwendijk om ook nog te reageren specifiek op de normen, maar ik wil wel een paar algemene opmerkingen maken. Dat is: het college is blij met de motie, want ook wij zijn van mening dat zeg maar het IPCC-rapport en het klimaatsignaal dat dat, ja, tot urgentie dwingt. Die urgentie voelt het college ook. Die voelt Delfland ook. Wat wij wel willen doen dat is dat we ook hier een zorgvuldig proces doorlopen. Dat betekent niet dat we dingen op de lange baan willen schuiven, maar dat hebben we ook in de brief aangegeven: wij willen al in begin volgend jaar in een aantal informatieve sessies met de VV om te zeggen: wat betekent nou met name dat klimaatsignaal? Want IPCC is één ding, maar dat is natuurlijk mondiaal, want het klimaatsignaal is heel erg interessant hoe dat dan de eerste vertaling is naar Nederland. Wat betekent dat nou voor Nederland? Wat betekent dat voor Delfland? Ik ben wat dat betreft ook blij dat we er in geslaagd zijn om de directeur van KNMI, de heer Van der Steenhoven, bereid te vinden om naar Delfland te komen om een lezing daarover te houden met een verdere duiding wat dat betekent. Daarnaast is het natuurlijk zo dat er al heel veel dingen bij Delfland gebeuren, en ik denk dat het wat dat betreft ook belangrijk is om voordat we bij wijze van spreken direct zeggen: ja, dit moet er nog en dat moet er nog, dat de VV-leden eerst goed ook in beeld hebben wat we al doen. Daarnaast is het heel duidelijk dat D&H ook … Hoe zal ik het zeggen? Het gevoel bij de VV onderkent dat we misschien wel meer nog moeten doen dan wat we tot nu toe in de plannen hebben opgenomen. Ook die uitdaging pakt D&H zeker op. Dat hebben we ook in de brief aangegeven, dat wij inderdaad met voorstellen zullen komen om te kijken: nou, hier zou het beleid van Delfland nog verder kunnen worden aangescherpt. Ten aanzien van de specifieke normen, en de heer Ouwendijk die kan daar zo dadelijk misschien nog verder op ingaan, wil ik er ook op wijzen dat het klimaatsignaal wordt straks weer door vertaald in nieuwe scenario's voor Nederland net zo goed als de KNMI dat bij eerdere IPCC-rapporten deed en vanzelfsprekend als die bekend zijn, zal dat ook weer consequenties voor Delfland en zullen we daar zeker mee aan de slag gaan. U stelt ook een aantal vragen over: jullie hebben geen coördinerend portefeuillehouder benoemd. Nou, twee opmerkingen daarover. Ik ben ook van mening: if it ain't broken then fix. Wij hebben op dit moment juist voor dit onderwerp hebben wij eigenlijk zaken die spelen op het gebied van klimaat die bij alle portefeuillehouders zeg maar in de portefeuille zitten en natuurlijk regelmatig collectief in D&H worden besproken. Om dat toch maar even duidelijk te maken: de waterketen, dus met name alles wat wij doen op het gebied van mitigatie, implementeren van de energieneutraliteitsstrategie en de klimaatneutraliteitsstrategie, ligt heel duidelijk bij college Egas. De watervisie die ten grondslag ligt: hoe moeten wij inderdaad ons gebied klimaatbestendig inrichten? Ligt heel duidelijk in de portefeuille van college Belt. College Koop is portefeuillehouder klimaatadaptatie, dus heel duidelijk kijkt, het staat volgens mij morgen ook weer op de agenda, wat wij doen om ons watersysteem robuuster te maken met waterberging, et

cetera. Tenslotte hier aanwezig collega Ouwendijk heeft natuurlijk waterveiligheid. Daar zit de hele normering, daar zit de kustvisie in. Dus al die onderwerpen die komen heel nadrukkelijk aan bod. Tenslotte hecht ik er ook aan dat bij de totstandkoming van de portefeuilleverdeling is ook gezegd dat ik als dijkgraaf ook een rol heb om gewoon algeheel coördinerend op te treden. Nou, dus waar dat nodig is, heb ik daar ook nog een rol in te vervullen, maar wij denken dat het dus belangrijk is dat we die balans die heel zorgvuldig gekozen is bij de verdeling binnen de portefeuilles, dat we die niet, ja, zeg maar gaan verstoren door bij wijze van spreken wat wel eens genoemd werd als: nou, er moet een klimaatpaus komen die dan daar bovenop toch dan weer dingen naar zich toetrekt. Dat maakt het onnodig complex en volgens mij zitten we daar met z'n allen niet op te wachten. Dus dat is de afweging waarom wij heel nadrukkelijk gekozen hebben in D&H om op al die punten wel uitvoering te geven op dat ene punt, en dat hoop ik dat ik dat nu beter onderbouwd heb, niet. Ik heb nou net al gezegd misschien wil college Ouwendijk nog iets verder ingaan over de specifieke vragen die gesteld zijn over normering, maar dat laat ik aan u. Voorzitter, ik geef het woord terug aan u.

De voorzitter: Ja. Dank u wel, de heer Daverveldt. Dan geef ik eerst het woord aan de heer Ouwendijk.

De heer Oostvogels: Voorzitter, mag ik nog een interruptie plegen op de vorige spreker?

De voorzitter: Ja, dat ligt eraan of het een antwoord gaat worden dat mijnheer Ouwendijk misschien gaat geven. Maar goed.

De heer Oostvogels: Ik durf het risico te nemen.

De voorzitter: Ja. Oké.

De heer Oostvogels: Dank, voorzitter. Dank, dijkgraaf, voor dit deel van de beantwoording. Dit voelt een beetje een herhaling van zetten van de wisseling die we bij de VV hebben gehad. Ik bedoel het zijn inhoudelijke argumenten, dat zijn de argumenten van het college. Die snappen we. Die hebben we de vorige keer ook gewisseld en nog steeds heeft de VV besloten de motie in te dienen met ook dit punt erin. Dus ik ben even op zoek naar inhoudelijk kunnen we stellen dat in ieder geval het college er anders over denkt, maar het is nog steeds de wens van de VV om wel deze persoon aan te denken, dus ik ben even benieuwd of daar dan de dijkgraaf op kan reflecteren.

De voorzitter: De heer Daverveldt, zou u daar nog een keer wat over willen zeggen?

De heer Daverveldt: Ja, dat wil ik graag doen. Kijk, bij, maar dat hoef ik u volgens mij helemaal niet uit te leggen, moties zijn niet dwingend. Dus als D&H besluit om een bepaald aspect niet over te nemen, dan, ja dan denk ik dat het goed is om dat wel heel nadrukkelijk te onderbouwen waarom we dat dan niet doen, en dat heb ik dan voor zover dat nog niet duidelijk was in de brief heb ik dat alsnog geprobeerd te doen bij dezen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oostvogels, heeft u daar nog een opmerking over of …

De heer Oostvogels: Ja, de heer Daverveldt …

De voorzitter: Laat ik de heer Ouwendijk anders nog even wat … We komen zo meteen wel even op de gehele brief terug aan het einde van het onderwerp. De heer Ouwendijk. De heer …

De heer Ouwendijk: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik heb collega-portefeuillehouder al uitgebreid horen antwoorden over de norm. Ik heb er niets aan toe te voegen.

De voorzitter: Dank u wel. Heb ik toch even … Ja. De heer Hombergen, u wilt nog even reageren?

De heer Hombergen: Nou, wellicht dat ik dan toch niet goed heb geluisterd of de beantwoording over de norm is wel heel summier geweest. Wellicht dat daar toch nog even een paar woorden over gewijd kunnen worden. Hoe meer veilig of hoe meer conservatief met de normen omgegaan kan worden. Ik had iets meer verwacht eerlijk gezegd.

De voorzitter: Ja. En ik had de heer Jansen hoorde ik ook over wat u in het Belgische doet dat daar op een andere manier mee om wordt gegaan. Heb ik dat dan goed begrepen?

De heer Jansen: Nou ja. Ja, ik wil er niet … Je hebt gewoon de IPCC stelt gewoon verschillende scenario's vast.

De voorzitter: Ja.

De heer Jansen: En daar kun je een keuze in maken. Je kunt dan zeggen: nou, we gaan ontwerpen op dat scenario, dat is gewoon de norm, maar dan gaan we in ieder geval kijken wat de effecten zijn als je bijvoorbeeld een wat zwaarder scenario neemt. In dat scenario zit alles: zit de regenval, zit temperatuur, zit zeespiegelstijging. Dat zit er gewoon allemaal in. Ja, ik denk dat je niet hoeft te wachten totdat je nieuwe scenario's hebt, want die scenario's de benadering van die scenario's verandert in principe niet. Ik zei alleen dat de doorrekening wordt net iets anders, maar je kunt dus nu al wel kiezen hoe je dat gaat doen.

De voorzitter: Ja. Mijn vraag aan u is dan ook: zou u dan graag zien dat dit wat meer wordt uitgewerkt in de reactie van Delfland? Dus in de brief die nu voorligt zeg maar. Of is dat gewoon een voorbeeld wat u wilt geven?

De heer Jansen: Nou ja, nu heb je bijvoorbeeld het FCP-scenario 2.5 wat gevolgd wordt, maar je hebt ook 4.5, je hebt 6.5, je hebt 8.5 Nou, daar kun je dus kiezen dat je gewoon inderdaad … Bijvoorbeeld in zowel Rijkswaterstaat als in België wordt gewoon 8.5 daar wordt naar gekeken: wat gebeurt er dan? Dan heb je inderdaad de twee meter, drie meter zeespiegelstijging, maar goed dat kun je dan … Dat hoef je niet direct te volgen, maar je kunt wel kijken wat er nodig is. Dus zo op die manier zou je de koers kunnen gaan ontwerpen.

De voorzitter: Ja. Oké. Ik zie de heer Ouwendijk die graag nu hier antwoord op wil geven, denk ik?

De heer Ouwendijk: Ja. Nou ja, ik zal dan toch nog even wat meer naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Hombergen en de heer Jansen wat breder reageren. Kijk, als er normen zijn, dan is er ook een uitleg. Ik bedoel dat is duidelijk. Dat is binnen normen is er natuurlijk ook te manoeuvreren en dan moet je natuurlijk zoeken naar de best passende oplossing voor het gebied. Dat doen we. Dat doen we wellicht onbewust en misschien moeten we dat wat nadrukkelijker doen. De opmerking van de heer Jansen over keuze van normen: ja, kijk daar waar het gaat om het hoogwaterbeschermingsprogramma is dat natuurlijk relatief ingewikkeld, omdat financiering natuurlijk gericht is op de valide norm. Als ik het zo even mag omschrijven. Maar ook daarbinnen is natuurlijk wel ruimte om na te blijven denken. Dat doen wij ook. Op het moment dat in de bebouwde omgeving watervergunningen worden aangevraagd, om dat even als voorbeeld te noemen, ja dan sorteren we natuurlijk wel voor op toekomstige veranderingen. Dat geven we dan in de vergunning ook aan. Dat is niet keihard de norm opleggen, maar dat is wel zorgen dat de urgentie ook bij de aanvragen duidelijk wordt. Dat die a) moet voldoen aan de norm en b) dat er nog meer aan de hand is als enkel de norm. Maar veel meer mogelijkheden zijn er in dat verband niet, maar ik ondersteun wel van harte de oproep om in ieder geval de urgentie steeds door te laten klinken. Tot zover even, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Dan zit ik even te denken hoe we dit verder zullen afhandelen. Is het een voorstel om deze brief enigszins te laten aanpassen naar aanleiding van de opmerkingen en de, nou ja, toch wel de dringende opmerkingen die zijn gedaan hier in deze vergadering? Wat vindt iedereen ervan? Ik zie de heer Hombergen met een handje.

De heer Hombergen: Ja. Dank u wel.

De voorzitter: Gaat uw gang. Ja.

De heer Hombergen: De heer Ouwendijk scheurde er net al bijna helemaal langs. Hij zei: misschien moeten we dan maar bij de interpretatie van de normen meer die veiligheid zoeken, ik parafraseer ongeveer. Als hij nou zegt: dat gaan we gewoon doen, wij zoeken de wat meer veilige interpretatie van de normen, dan is dat voor mij voldoende om deze brief, ja, dan we goed te vinden. Maar hij zegt het niet. Het lijkt semantiek, maar als ik dat nou als toezegging of als oproep terug zou mogen horen, dan ben ik erg tevreden.

De voorzitter: Oké. Dan wil ik toch heel graag de heer Ouwendijk vragen of hij dat als toezegging zou willen opnemen, de vraag over de normering.

De heer Ouwendijk: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Maar ik zou haast tegen de heer Hombergen willen zeggen, en dat doe ik dan ook nu via u: ja, luister het transcript na wat ik gezegd heb, want volgens mij heb ik precies gezegd waar de heer Hombergen nu om vraagt. Er is ruimte, in iedere norm is ruimte en dat wij van nature als Delfland dan al voor de meest veilige oplossing kiezen. Ik meen dat ik dat daarnet gezegd heb. volgens mij is dat een bevestiging van de vraag, mevrouw de voorzitter, die de heer Hombergen net aan mij stelde.

De voorzitter: Ja. Dank u wel. Ik zie nog een handje van de heer Jansen. Klopt dat?

De heer Jansen: Eigenlijk heb ik inderdaad in de beantwoording van zowel de heer de dijkgraaf als de portefeuillehouder waterkeringen heb ik inderdaad wel heb ik precies gehoord wat ik eigenlijk wilde horen. Ja, en inderdaad mijn oproep is ook: ja, schrijf dat dan ook gewoon op. Dan is het gewoon helder, want niet iedereen luistert het transcript af. Zeker binnen uw organisatie, binnen onze organisatie. Dus dat … Ja.

De voorzitter: Ja. Ja, dus ik begrijp goed dat u ook eventueel nog een lichte aanpassing of in ieder geval een toevoeging zou willen zien in deze brief die als reactie op de motie. Begrijp ik dat goed zo?

De heer Jansen: Ja, dat klopt. Maar goed, het is helemaal niet meer dan dat je gewoon, ja, aan de veilige kant gaat zitten …

De voorzitter: Ja.

De heer Jansen: En dat je probeert om echt robuust hiermee om te gaan.

De voorzitter: Ja. Dat de urgentie …

De heer Jansen: Ja. En ook de urgentie inderdaad die de dijkgraaf zei, ja.

De voorzitter: Ja. Ja. De heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja, voorzitter. Dank je wel. Portefeuillehouders, dank voor het beantwoorden. Nou, de aangeboden IVV's, de informatie VV's, die lijken ons zeer interessant. Volgens mij ook een mooie spreker, dus daar kijken we naar uit. Ik ben nog een beetje aan het twijfelen of ik echt kan concluderen dat twee of drie van de belangrijkste punten uit de motie naar het college dat die naast zich neerlegt, want dat zou nogal wat zijn, maar laten we er even vanuit gaan dat ze in die brief dat rechttrekken. Dus ik kijk er naar uit dat de punten die we genoemd hebben gewoon netjes in de brief opgelost worden.

De voorzitter: Ja.

De heer Oostvogels: En dan gaan we het zien bij de VV.

De voorzitter: Ja, want ik neem aan dat die, dan kijk ik ook even weer naar de dijkgraaf, ik neem aan dat die dan, deze brief dan enigszins aangepast voor de VV in ieder geval in ons bezit is? De heer Daverveldt?

De heer Daverveldt: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik zeg toe dat we een nadere duiding zullen geven van de punten, met name hoe wij om willen gaan met de normering zoals de heer Ouwendijk nou net ook al mondeling heeft aangegeven. Dan komt het er eigenlijk op neer dat het enige wat we volgens mij niet opvolgen van de vijf punten, dat is richting mijnheer Oostvogels, dat is die coördinerend portefeuillehouder, maar dan moeten we dan ook maar duidelijk in zijn. De rest volgen we volgens mij wel op. Dat zullen we dan in een annex bij deze brief verder duidelijk maken.

De voorzitter: Ja. Dat is prima. Dan spreken we dat zo af. Wil ik hiermee dit vergaderonderdeel afsluiten.

04.H Hamerstukken

5. Ingekomen stukken

05.02 Bezwaarschriftencommissie AWB Delfland/Jaarverslag en Klachtencommissie Delfland/Jaarverslag

De voorzitter: Gaan we nu nog door even naar de hamerstukken. Ik hoop dat dat erg kort kan. Ik weet dat de PvdA heeft nog een opmerking over de bezwaarschriftencommissie. De heer Hombergen. Even kijken of ik de …

De heer Hombergen: Ja. Dank u wel.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: Eigenlijk heb ik een vraag naar aanleiding van de bezwaarschriftencommissie. Ik heb even laatst heb ik ook al een opmerking gemaakt over de bezwaren die bij de regionale belastinggroep konden worden ingediend en de opvolging daarvan en onze rapportage die we daarover kregen. Ik heb nu eens gekeken op de website van Delfland, want daar staat hoe je een klacht mag indienen. Er staat op de website dat je een klacht mag indienen, maar de hele procedure, wie er in de klachtencommissie zitten, wat de afdoeningstermijn is, hoe de follow-up is en dergelijke, dat staat er helemaal niet in. Daar staat ook geen verslag van de klachtencommissie en dergelijke bij. Dus ik zou eigenlijk willen dat Delfland iets meer uitnodigend is op haar website over die klachtenprocedure. Het is voor ons ook een belangrijke graadmeter om te zien hoe in de praktijk met mensen, onze inwoners het gevoel hebben dat Delfland met hen omgaat, maar het moet ook wat helderder en inzichtelijker zijn hoe die procedure in elkaar zit. Ik had daar graag van een toezegging van het college.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Hombergen: Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Ja. Dan heb ik zelf nog even een vraag aan u. Heeft u het alleen over de klachtenbehandeling of wilt u ook nog iets zeggen over de bezwaarschriftencommissie, of is dat wel voldoende?

De heer Hombergen: Nou …

De voorzitter: De website van Delfland …

De heer Hombergen: Ik denk dat het voor beide geldt, maar mijn betoog ging met name over die klachtencommissie, want daar is werkelijk heel weinig over opgenomen in de website.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: Ik denk dat dat wat bezwaarschriften dat is wat procedureler natuurlijk.

De voorzitter: Ja, dat is procedureler. Zeker, ja. De heer Daverveldt, mag ik u het woord geven?

De heer Daverveldt: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik hecht eraan, ik vind het een goed signaal wat de heer Hombergen geeft en ik wil graag toezeggen dat we ervoor zullen zorgen dat ook op de website duidelijk wordt hoe deze bezwaarschriftenprocedure werkt. Dus bij dezen.

De voorzitter: Alleen de klachtencommissie Ja. Ja, dank u wel. Neem me niet kwalijk. Ik wou eventjes overleggen met de secretaris. Even kijken. Dit onderwerp is op deze manier voldoende … Oh, ik zie nog wel een handje van de heer Lont, maar ik weet niet of u hier een vraag over wilt stellen, over dit onderwerp? Ja?

De heer Lont: Ja. Ik had nog bij het begin, bij de agenda me al voor dit punt opgegeven.

De voorzitter: Oké, ja. Neem me niet kwalijk.

De heer Lont: Inhoudelijk gaat het natuurlijk best wel goed met de afhandeling van klachten en bezwaren, maar naar aanleiding van de maatschappelijke ontwikkeling met parlementaire onderzoekscommissie kinderopvang zijn een aantal moties aangenomen van motie Omtzigt en Ploumen-Jette en nog een paar meer. Die gaan erover om te inventariseren: wanneer geeft regelgeving nou buikpijn? Ik zag laatst een bericht dat ook de VNG eigenlijk bij hun eigen regelgeving nagaat: nou ja, wanneer heeft mijn regelgeving dusdanig effect voor burgers dat je daarvan buikpijn krijgt? Ik vroeg me af: is dat niet iets wat bij Delfland we ook zouden kunnen nagaan? Dat gewoon een tabel desnoods gewoon ambtelijk met: nou, bij deze regelgeving toepassing krijg ik buikpijn en wat kunnen we daar eventueel aan doen? Bijvoorbeeld de heer Fekkes had het er al over, die had het er namelijk over van die keiharde termijnen bij bezwaartermijnen, maar ik heb juist gezien op NOS en ook dit jaar bij Pelzenrijken dat de rechter steeds meer ambtshalve toetst en dus juist niet kijkt zo hard naar die termijnen als er een goed verhaal bij is. Nou ja, bijvoorbeeld als het gaat over begrijpelijke motivatie. Er is nu heel veel in de pijplijn op dat vlak en ik dacht: zou Delfland ook niet kunnen nagaan wanneer zij of dat de casussen die zich hebben voorgedaan zeg maar wanneer een casus, nou ja, bij onszelf als mens buikpijn heeft gegeven en wat je daar aan zou kunnen doen? Een beetje in navolging van wat er nu op het Rijk gebeurt naar aanleiding van die moties en ook bij gemeenten die dat ook oppakken.

De voorzitter: Maar dan is voor mij niet duidelijk wat u nu zou willen.

De heer Lont: Een inventarisatie van punten waar de regelgeving die Delfland toepast wanneer dat, nou ja, buikpijn zou geven van …

De voorzitter: Maar dat is op goed vertrouwen dat we dat ik bedoel dat er waarschijnlijk heel strak regels worden gehanteerd eventueel.

De heer Lont: Ja, klopt. Waarbij …

De voorzitter: We hebben natuurlijk net wel gezien dat die zienswijze die ook niet-ontvankelijk was dat die natuurlijk ook toch gewoon inhoudelijk is bekeken, hè, met de legger.

De heer Lont: Ja. Oh, dat is dus incidenteel zeg maar en dat is inderdaad een goed ding, maar ik dacht: kunnen we niet iets structureler kijken naar: hoe worden regels toegepast? En nou ja, heeft dat tot … Hè, je hebt om nog heel even kort te schetsen wat ik bedoel. Je hebt in de ABP heb je een regel staan waarbij staat: als je regeling hebt die onevenredig een individu treft gezien de belangen die je met die regeling eigenlijk wil dienen, dan zou je die eigenlijk niet zo moeten toepassen of in ieder geval daar een belangenafweging in moeten doen. Eigenlijk wil ik weten van Delfland: zijn er gevallen bekend, en dat hoeft natuurlijk niet, maar zijn die bekend waarin dat dus wel, nou ja, waarbij je iets toepast, maar dat het je toch een soort van buikpijn geeft om dat te doen? Dat je denkt: nou, ik moet dit doen, maar eigenlijk wil ik het niet.

De voorzitter: Ik weet niet of ik … Kan ik de heer Daverveldt hier voor het antwoord …

De heer Daverveldt: Ja.

De voorzitter: De heer Daverveldt.

De heer Daverveldt: Dank u wel. Ik wil twee dingen zeggen. De insteek die we hebben bij bezwaren of klachten is niet louter procedureel. We proberen ook, dat heeft u volgens mij ook in het rapport kunnen lezen, heel vaak juist het gesprek aan te gaan en eigenlijk informeel te kijken of we de problemen kunnen oplossen. Daarnaast vind ik het ook belangrijk om te memoreren dat de commissies ook als het ware afstand nemen en kijken: wat zijn nou … Zijn er nou lessen te trekken uit de soort klachten die wij honoreren? Zij hebben, ik kan me herinneren volgens mij twee jaar geleden hebben ze ook bijvoorbeeld in die zin Delfland aanbevelingen gedaan om te zeggen: nou, ga daar nou op een wat andere manier mee om. Dus op die manier proberen wij te leren niet alleen uit de individuele casus, maar ook op een hoger niveau hoe wij zeg maar bij een bij vergunning, et cetera onze processen kunnen verbeteren. Dat past denk ik ook heel goed in het feit dat Delfland gewoon een lerende organisatie wil zijn. Ik vind het dus heel mooi dat wij van die onafhankelijke commissie concrete tips krijgen: daar zou je kunnen verbeteren. Op die manier werken we dus.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Dit is voldoende beantwoord voor de heer Lont?

De heer Lont: Ja. Het is al wel goed inderdaad dat die commissie inderdaad die tips geeft. Maar nou ja, het is wel goed om ook wat breder na te gaan: wanneer doe ik nou iets wat ik eigenlijk niet zou willen doen, maar dwingen mij de regels daartoe, en, nou ja, wat zouden we daaraan kunnen doen? Soms dan gaat het ook over derde belanghebbenden, dus dat je bijvoorbeeld iets vergunt waar een derde dan last van heeft. Wat doe je daar dan mee? Maar inderdaad het klopt wel dat Delfland daar al best wel stappen in maakt inderdaad.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken. Kan ik hiermee het onderwerp bezwaarschriftencommissie afsluiten?

05.03 Beantwoording schriftelijke vragen van AWPD over verkiezingscampagne partijfinanciering

De voorzitter: Dan gaan we door naar de beantwoording van de schriftelijke vragen. Dan ben ik vergeten dus die beantwoording voor de schriftelijke vragen die zijn pas later gekomen, dat klopt, maar ik ben vergeten wat de AWP aan het begin van de vergadering vroeg. Dus ik kijk even naar de heer Van Kasteren, volgens mij. Wat had u nog aan aanvullende vragen? Ik denk dat u nog een aanvullende vraag had?

De heer Van Kasteren: Nou ja, in de beantwoording op de vragen van de AWP Delfland zegt het college dat ze bekendheid en betrokkenheid van inwoners bij waterschapsverkiezingen belangrijk vindt. Ter aanscherping wil ik namens de AWP benadrukken dat het hier gaat om democratisch gehalte dat een minderheidsstandpunt ook onder de aandacht kan worden gebracht naast de standpunten van landelijke partijen die meeprofiteren van landelijke subsidies en bijdragen. Het college geeft onder antwoord 2 aan dat er per waterschap een regeling zou moeten worden gemaakt, zoals in het verleden bij fractievergoedingen het geval was. Voorwaarden volgens zo'n vergoeding zullen dan waarschijnlijk zijn dat op de dag van kandidaatstelling een geldige lijst is ingeleverd en een serieus aantal stemmen is behaald waarbij te denken valt aan bijvoorbeeld 75 procent van de kiesdeler zoals dat wordt gedaan van de waarborgsom. Groeperingen moeten dan de bestemming kunnen verantwoorden achteraf op declaratiebasis aan alleen externe kosten en dus geen bestede tijd en dergelijke. Het gaat om werkelijk gemaakte kosten voor verkiezingscampagne. Het college geeft onder 4 aan dat er voor 2023 een verhoogde ambitie geldt voor jongvolwassenen en moeilijk bereikbare doelgroepen. Dat zijn ook de kiezers die hun keuze nog niet hebben gemaakt. Dat zijn ook de personen die ook interessant zijn om te benaderen. De AWP pleit niet zozeer voor een verhoging van een budget voor de verkiezingen in het kader van dit onderwerp, maar van het budget van Delfland naar individuele deelnemende partijen die daar behoefte aan hebben. Omdat mensenuren niet-declarabel zijn en de partijen waarschijnlijk alles uit de kast zullen halen en ook creatiever zullen zijn om het maximale kiezersrendement te halen, zijn wij ervan overtuigd dat bij gelijkblijvende kosten voor Delfland dan ook een hoger rendement kan worden behaald. Nou, en ik herhaal wat we bij de begroting al zeiden: we moeten als Delfland slimmer gaan werken en meer rendement uithalen uit elke euro die we geven. Daarom zijn we ook voorstander om dat er een vrij besteedbaar budget ter beschikking wordt gesteld aan politieke partijen waaruit onder voorwaarden en verantwoording werkelijk voor de verkiezingscampagne gemaakte externe kosten van die groepering naar behoefte gedekt kunnen worden.

De voorzitter: Mag ik even interrumperen? Maar ik zit even te denken: die vragen, die laatste vraag die u nou stelt voor vrij besteedbaar budget, dat kunt u natuurlijk ook nog schriftelijk een keer vragen en dan komt daar een antwoord op van Delfland. Want in deze vergadering kan ik daar niet zoveel mee.

De heer Van Kasteren: Nee, maar het lijkt me wel handig om een keer het punt naar voren toe te brengen zodat iedereen daar kennis van kan nemen en daar ook zijn gedachtes over kan vormen. Daarom hebben we het ook als agendapunt ingebracht.

De voorzitter: Ja. Uw vraag is eigenlijk over het verhaal over dat vrij besteedbaar budget, dus dat u dat zou willen stimuleren.

De heer Van Kasteren: Ja.

De voorzitter: Ja, oké. Hebben we dat genoteerd. Volgens mij zijn we dan aan het einde van … Of wil iemand hier nog op reageren? Ja. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Ja, dank u wel. Ik wil er wel op reageren, want er zit ook een soort vraag in. Ik wilde in tweede reactie op dit punt reageren. Wat ons betreft is het best wel bespreekbaar dat een klein gedeelte van het campagnebudget van Delfland als geheel dat dat ook aan de individuele partijen wordt gegeven. De vraag is dan natuurlijk wel aan welke partijen, want de AWP stelt voor om dat dan aan alle partijen te doen die geregistreerd zijn, nou, dat is wel makkelijk, maar dat ze het alleen maar krijgen achteraf als ze een bepaald aantal stemmen hebben gekregen. Dat lijkt me nogal risky, want je weet niet of dingen worden vergoed of niet. Daar pleiten we dan ook voor om dat bedrag niet al te hoog in te steken, anders wordt het wel heel erg vreemd. Er is een regel die ik heel erg bevreemdend vind, namelijk dat dat budget, er is een suggestie, dat dat alleen maar gegeven moet worden aan de partijen die niet in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn. Ja, dat vind ik toch wel een hele vreemde kronkel. Alsof de Tweede Kamer ons hier gaat subsidiëren of andersom. Ik herken dat niet uit de praktijk, laat dat helder zijn, maar ik vraag me ook werkelijk af welke gedachtegang daarachter zit bij de AWP.

De voorzitter: Ja. Oké. De heer Van Kasteren, kunt u daar antwoord op geven?

De heer Van Kasteren: Ja. Antwoord op de tweede vraag: ik heb niet het idee dat ik die suggestie had gemaakt.

De heer Hombergen: Dat staat bij punt 3 staat dat genoemd in uw eigen vraagstelling, dus in ieder geval iemand van uw partij zou ik denken.

De heer Van Kasteren: Daar moet ik nog even over nadenken. Even kijken, hoor.

De voorzitter: Vraag 3 is dat met de beantwoording erbij.

De heer Van Kasteren: Nou, ik denk niet dat dat op die manier zo geïnterpreteerd moet worden. Het belangrijkste punt is dat we een level plainfield willen creëren. Dus ook voor de kleine partijen, de lokale partijen die mee willen dat die ook in staat worden gesteld om ook …

De voorzitter: Ja. Deel te nemen aan de verkiezingen. Ja.

De heer Van Kasteren: Ja, dat …

De voorzitter: Ik begrijp het punt wel.

De heer Van Kasteren: Zo is de vraag volgens mij bedoeld. Dus een lijst toegankelijk voor alle politieke partijen. Kunt u nog even de eerste vraag nog herhalen, de heer Hombergen?

De heer Hombergen: Nou, dat was meer een reflectie op uw betoog om een gedeelte van het campagnebudget aan de partijen te geven. Wat mij betreft zou dat niet een al te groot gedeelte moeten zijn, maar wij voelen daar best wel in mee. Ik vind het alleen opmerkelijk dat u zegt: nou, dan moet je wel een minimaal aantal stemmen gehaald hebben. De gedachte daarachter die kan ik wel een beetje raden, maar dat maakt het meedoen aan de verkiezingen met campagnebudget van Delfland natuurlijk heel erg risicovol. Daar pleiten we dan ook voor om dat budget niet al te hoog te doen, anders dan wordt het een soort van kamikazeverhaal: alles of niets. Nou, daar moeten we even heel goed over nadenken. Ik stel dan eigenlijk voor

om alle partijen die geregistreerd zijn, want dat kun je ook niet zo heel makkelijk doen, om die dan een bepaald budget te geven. Ik dank u. Het zou natuurlijk in natura kunnen. Dat Delfland de promotie van de individuele partijen zelf in nature promoot. Dan is het heel wat makkelijker.

De heer Van Kasteren: Dat laatste kan ik niet goed inschatten, maar het eerste wat ik van u gehoord heb over een drempel. Ik bedoel het is een suggestie, maar daar valt over te praten. De eerste eis daar hoor ik u dat u een geldige lijst, dat u het daar in ieder geval mee eens bent. Over het andere daar kun je een finetune van een eventuele regeling in onderling overleg wel uitkomen, denk ik.

De voorzitter: Goed. Kan ik hiermee het onderwerp afsluiten?

De heer Oostvogels: Voorzitter? Als ik nog mag reageren?

De voorzitter: Ja. De heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja, super.

De voorzitter: Ja.

De heer Oostvogels: Dank je wel. Zoals u weet: we staan als VVD eenvoudig beleid voor. Ik hoor nu al verschillende uitzonderingen voorbijkomen met wel, niet, zoveel zetels en zo. Dat klinkt echt te ingewikkeld. Daar krijg ik buikpijn van. Dus ons standpunt is eigenlijk: laten we lekker die landelijke regeling afwachten. Ik wil nog even aan herinneren dat we als individuele VV-leden gewoon allemaal een vergoeding krijgen. Wij krijgen van landelijk ook geen geld om campagne te voeren of dat soort dingen, helaas, dus bij ons komt dat soort uitgaven komen ook gewoon uit onze eigen onkostenvergoeding die we krijgen of hoe dat ding ook heet, dus die kan daar ook gewoon voor ingezet worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze aanvulling. Wil ik hiermee het onderwerp sluiten. Wellicht komt in de verkiezingstijd dit onderwerp vanzelf weer terug.

De heer Maaswinkel: Ik wou nog reageren, voorzitter.

De voorzitter: Even kijken. De heer Maaswinkel.

De heer Maaswinkel: Ja, ik had nog een handje. Ik sluit me helemaal aan bij de heer Oostvogels. Ook wij zijn voor het regelen met een landelijke regeling en niet een specifieke regeling voor het Landbouwschap zelf, of ze moeten uit de Unie van Waterschappen en landelijke politiek komen, want ook wij krijgen niet zelf het idee dat dit dan of anders is. Wij moeten het ook zelfstandig doen.

De voorzitter: Ja, dat klopt. Maar volgens mij doet de Unie van Waterschappen dit ook voor alle waterschappen, dus dat is ook als antwoord gegeven. Maar misschien zie ik dat niet helemaal goed. Maar ik begrijp dat we natuurlijk voor uniformiteit moeten pleiten. Toch?

De heer Maaswinkel: Ja.

De voorzitter: Ja. Even kijken. Dan zijn volgens mij de hamerstukken allemaal geweest.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan heb ik voor de rondvraag nog de heer Hombergen en de heer Lont staan. De heer Lont, ja?

De heer Lont: Ik wilde alleen even melden dat de rondvraag niet meer nodig is, want de dijkgraaf heeft al bij de mededelingen is hij daar al op teruggekomen over de schouwmeesters. Dus dat hoeft niet meer.

De voorzitter: Oké, dank u wel. De heer Hombergen.

De heer Hombergen: Ja, ik heb nog echt een punt voor BFO, maar het is ook een verwijzing naar de commissie op woensdagavond. Beste mensen, we staan aan de vooravond van mogelijk grote beslissingen over de Grote Lucht. Dat loopt niet via onze commissie hier, maar als commissie BFO voelen we ons wel verantwoordelijk voor grote organisatorische financiële vragen van Delfland. Het zal aan de orde komen of er weer voor een PPS gekozen wordt. De PvdA-fractie wil hierbij graag eerst alle relevante feiten kennen en niet overhaast besluiten. We willen het college een sterke overweging meegeven zo snel mogelijk een onafhankelijk onderzoek te laten verrichten naar de voor- en nadelen van het werken met PPS. Zo'n onderzoek, omdat de besluitvorming alleen als het volledig onafhankelijk is. Onzes inziens zou dat onderzoek door een extern bureau verricht moeten worden en de vraag zal dan begeleid moeten worden door een klein gezelschap van de commissie BFO hier en WVK die bijeen een goede afspiegeling zijn van de partijen in de VV. Een soortgelijk verzoek zullen wij ook doen bij de commissie WVK. Mogelijk kan het college een eerste reactie op dat verzoek al geven. Omdat de PvdA het hier bij de rondvraag meldt, kunnen we ons ook goed voorstellen dat het college er nog even over na wil denken. Dan horen we het antwoord graag bij de komende VV. Ik wil ook benadrukken: wij hebben dit punt werkelijk ook aan de orde, omdat het over een hele grote investeringsbeslissing gaat van de Grote Lucht en daar moeten we gewoon heel zorgvuldig bij stilstaan. We hebben echt lessons learned van de PPS van de Haagse regio en die moeten we goed benutten. Het is duur leergeld. Ik dank u.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Als ik het goed begrijp, komt het ook bij de commissie WVK gaat het u hetzelfde zeggen?

De heer Hombergen: Ja, daar komt het ook aan orde.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: Maar ik denk dat een gezamenlijke inspanning van deze commissie hier nodig zijn …

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: Met de F van financiën en WVK daar.

De voorzitter: Ja. Ik zit even te denken. Zei u nou ook nog dat u dat op de agenda van de komende VV zou willen zien?

De heer Hombergen: Nou, wij zien uit naar een antwoord van het college op deze vraag.

De voorzitter: Ja.

De heer Hombergen: En dat '…'. Ik kan me voorstellen dat het nu wellicht een beetje te snel is, maar het zou leuk zijn, anders bij de VV.

De voorzitter: Ja. Dat is duidelijk. Dank u wel. Volgens mij zijn er verder geen vragen voor de rondvraag. Een aantal commissieleden zijn inmiddels natuurlijk vanwege de tijd ook al uit deze vergadering vertrokken. Ik wilde wel de heer, want de komende vergadering van BFO is pas 22 februari, dat is best een eindje weg. Ik wilde eigenlijk de heer Daverveldt nog even uitnodigen om aan te geven welke onderwerp er in ieder geval al op die BFO op 22 februari komen.

De heer Hombergen: Mevrouw de voorzitter? Dit was de rondvraag en ik heb een vraag gesteld. Misschien is het wel zo elegant om dan te kijken of er toch een antwoord is.

De voorzitter: Oh, ik dacht dat … Sorry. Ik denk dat ik dat gewoon zelf heb besloten als ik dat gewoon zo heb samengevat. De heer Daverveldt. Ja.

De heer Daverveldt: Ja. Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank u wel, mijnheer Hombergen, voor uw vraag. Ik vind het wel zuiver, u zegt terecht het wordt ook geagendeerd in de commissie WVK. In eerste instantie is het echt portefeuillehouder Egas. Dus uw vraag is goed gehoord, maar ik neem ook uw suggestie direct over om hier nu niet inhoudelijk op te reageren. Ik wil daar eerst in het college verder over spreken. U kunt uw vraag ook natuurlijk morgen of wat is het, morgen stellen aan de verantwoordelijke portefeuillehouder.

De voorzitter: Ja, dank u wel.

De heer Hombergen: Dank u wel. Nou, dan noteer ik alvast dat het mee wordt genomen naar het college.

De heer Daverveldt: Ja.

De voorzitter: Ja, want volgens mij had ik dat inderdaad ook zo aangegeven. Dan zijn er verder geen vragen voor de rondvraag, als ik het goed begrijp. Dan wilde ik toch graag de heer Daverveldt even uitnodigen om een klein doorkijkje te geven voor de volgende BFO-vergadering op 22 februari, want er waren drie grote onderwerpen, had ik begrepen, die al op de agenda staan. Waterschapsverordening, geloof ik?

De heer Daverveldt: Mevrouw de voorzitter, ik heb de agenda niet hier voor me. Dus u zegt inderdaad terecht er zijn in ieder geval drie grote onderwerpen …

De voorzitter: Ja.

De heer Daverveldt: Die behandeld zullen worden in de VV in maart en daarmee in de BFO komen. Dat is even uit mijn hoofd de Waterschapsverordening moet worden vastgesteld.

De voorzitter: Ja.

De heer Daverveldt: U weet het ontwerp dat is de zienswijzeprocedure een tijd geleden al ingegaan. Daarnaast hebben we ook het leggerbesluit, het ontwerp legger geïntegreerde legger en zeven bestaande leggers worden samengevoegd. Dat is net de zienswijzeprocedure ingegaan, dus ik verwacht in februari als we weer bij elkaar komen om dan ook het antwoord van D&H op de zienswijzen aan u voor te kunnen leggen zodat hopelijk de integrale legger dan kan worden vastgesteld. Dan tenslotte hebben we ook nog het waterbeheerprogramma wat voor 1 april moet worden vastgesteld. Daar is de zienswijzetermijn is ook net

afgelopen, dus dat geldt eigenlijk hetzelfde als de legger: dat zal geagendeerd worden met een antwoord van D&H op de zienswijzen voor februari. Er zullen zeker nog andere onderwerpen zijn …

De voorzitter: Nee, nee, prima.

De heer Daverveldt: In de raad. Ja.

De voorzitter: Nee, precies. Het ging om deze drie …

De heer Daverveldt: Ja.

De voorzitter: Belangrijke onderwerpen dat we dat weten wat we kunnen verwachten. Als er niets meer aan de orde is, dan wil ik heel graag deze vergadering die toch weer een uur is uitgelopen beëindigen. Zien we elkaar bij de VV in eerste instantie en anders in het nieuwe jaar op 22 februari bij de volgende commissie BFO. Hartelijk dank en verder nog een goede middag.

De heer …: Tot ziens.

De heer …: Tot ziens.

De heer …: Dank u wel.

De heer …: Dag.

TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WKK VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 30 november 2021

---

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Dames en heren, het is dan half acht. Dan betekent dat de vergadering geopend is, bij dezen. Ik wil eigenlijk eventjes voor het verslag de namen afroepen en dan zou u kunnen zeggen, present of goedenavond. Dan begin ik bij mevrouw Anneke Wijbenga van Water Natuurlijk.

Mevrouw Wijbenga: Present.

De voorzitter: Dan zie ik ook de heer Marcel Vissers van Water Natuurlijk.

De heer Vissers: Goedenavond, voorzitter.

De voorzitter: Goedenavond. Ik zie de heer Van der Ree van 50PLUS.

De heer Van der Ree: Goedenavond. Ik ben er.

De voorzitter: Ik zie Pieter-Jan Hofman van ChristenUnie-SGP. Die is er ook, maar hij heeft zijn microfoon niet aan.

De heer Hofman: Present. Nogmaals, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Ik heb de heer William Anker van ChristenUnie-SGP gezien.

De heer Anker: Klopt. Goedenavond.

De voorzitter: Fadime Örgü van de VVD heb ik gezien.

Mevrouw Örgu: Goedenavond, voorzitter.

De voorzitter: Tom Oostvogels van de VVD is er vanavond wel weer bij. Vorige keer hebben we je gemist.

De heer Oostvogels: Ik ga het proberen in te halen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Nu zit hij mooi opgehokt. De heer Zwinkels van het CDA.

De heer Zwinkels: Goedenavond.

De voorzitter: Dan heb ik mevrouw Van der Burg-van Leeuwen gezien.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Goedenavond.

De voorzitter: Goedenavond, Ongebouwd. Suzanne Onderdelinden van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Goedenavond, voorzitter.

De voorzitter: Dan heb ik, even denken hoor, mijnheer Van Heijningen gezien van Bedrijven.

De heer Van Heijningen: Goedenavond, ik ben present.

De voorzitter: Dan heb ik Anne van Hagen gezien van de AWPD.

Mevrouw van Hagen-Rooijen: Goedenavond, voorzitter.

De voorzitter: De heer Maarten Jansen van het CDA. Goedenavond.

De heer Jansen: Goedenavond, voorzitter.

De voorzitter: Last but not least, Lobke Zandstra van de PvdA.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik ben er. Maar ik ga er even uit en dan hoop ik er in te komen met beeld.

De voorzitter: We hebben nu een prachtig beeld op de Hofvijver.

Mevrouw Zandstra: Maar het lukt me niet om zelf ook zichtbaar te worden.

De voorzitter: O, dat gaan we afwachten. Ik zie enkele … Een deel van onze medewerkers. Goedenavond. De secretaris, Kees Paalvast is ook aanwezig. Gelukkig maar.

Mevrouw Koop: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mevrouw Koop, ook aanwezig.

Mevrouw Koop: Ik ben er ook. Present

De voorzitter: Vanuit het college. De heer Belt, heb ik ook al gehoord.

De heer Belt: Ik ben er zeker, voorzitter. Goedenavond allemaal.

De voorzitter: Fijn. De heer Middendorp zie ik ook verschijnen. Maar die hoor ik niet. Goedenavond.

De heer Middendorp: Goedenavond.

De voorzitter: De heer Van den Berg, heb ik die al genoemd? Jan van den Berg.

De heer Van den Berg: Nee, nog niet, voorzitter. Present.

De voorzitter: Volgens mij heb ik dan iedereen gehad die in de vergadering zit nu. Dan stel ik voor dat we beginnen met de agenda. Even kijken. O ja, wat ik nog eventjes wilde doen, is de eindtijd vaststellen. Die is bepaald op tien uur. Ik hoop dat we dat gaan halen. Maar de vorige keer is het ook gelukt, op tijd. Was wel in het Gemeenlandshuis, maar dat moet via de Zoom ook wel weer lukken. Ik ben bij agendapunt 2, de toezeggingenlijst. Heeft iemand daar op- of aanmerkingen bij? Ik kijk even naar de secretaris.

De heer Paalvast: Voorzitter?

De voorzitter: Ja.

De heer Paalvast: De agenda, is die bij dezen vastgesteld?

De voorzitter: Daar was ik wel vanuit gegaan. Of zijn er mensen die stukken van de agenda willen afvoeren? Dat kan ook nog. Ik heb niemand gehoord. Dan stellen we de agenda vast.

De heer Paalvast: Ik zie een vinger bij Hans Middendorp, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Middendorp, een handje. U heeft het woord.

De heer Paalvast: Je staat nog op mute, Hans.

De heer Middendorp: Jongen, jongen, het is rennen vandaan. Dank je wel. Volgens mij staan er twee keer de vragen van de Algemene Waterschapspartij bij ingekomen stukken. Wij hebben inmiddels goede antwoorden op die vragen gekregen. Wij hoeven die niet nu te bespreken. Als de vergadering daarmee instemt, kunnen ze eraf gehaald worden.

De voorzitter: Oké.

De heer Van Heijningen: Volgens mij is de heer Middendorp nog niet aangemeld voor de vergadering.

De voorzitter: Jawel.

De heer Van Heijningen: Dan heb ik dat gemist.

De voorzitter: Oké.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mijnheer Jansen.

De heer Jansen: Ik wilde graag nog een opmerking maken bij hamerstuk 05.04.

De voorzitter: Straks?

De heer Jansen: De bodemdaling. Ja.

De voorzitter: Prima. Dan stellen we de agenda vast zoals die nu voor ons ligt, behalve dan de vragen van de AWPD. Die gingen over, Hans, nou moet je me even helpen, de kreeften?

De heer Middendorp: Nee, niet de kreeften, maar wel over de algen en over het baggeren.

De voorzitter: Prima.

Mevrouw Zandstra: Over de algen heb ik wel nog een suggestie die ik graag zou willen inbrengen in deze commissie.

De voorzitter: Prima. Dat doen we dan toch maar even snel aan het eind van de vergadering. Dan laten we hem er even opstaan.

2. Toezeggingenlijst commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit (bijlage: audiotranscript)

De voorzitter: Dan ben ik bij de toezeggingenlijst. Heeft iemand daar op- of aanmerkingen bij? Nee? Dan stel ik hem vast zoals hij nu voor ons ligt. Ik heb geen hamer, maar hij is bij dezen vastgesteld. Dan, even kijken hoor, het audiotranscript. Heeft iemand daar nog opmerkingen bij? Ik zie geen handjes. Mooi. Dan stellen we die ook vast, zover dat nodig is.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan ben ik bij agendapunt 3, de mededelingen. Dan heeft mevrouw Koop een mededeling. Mevrouw Koop, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Unmute. Voorzitter, dank u wel. Ik heb begrepen dat naar aanleiding van de vragen in de VV, of de opmerking in de VV ten aanzien van de water- en klimaatplannen en het convenant ten aanzien van de impulsregeling nogal wat vragen waren. Ik kan u die toesturen, met name ten aanzien van de chronologie, althans de antwoorden. Ik heb begrepen, ook van de heer Middendorp, dat hij graag nog wat toelichting wilde. Maar dat kan ook schriftelijk, als u dat liever heeft. Aan u … U bepaalt de orde.

De voorzitter: Als dat de mededeling was, dan stem ik graag in met uw voorstel om schriftelijk de informatie te wisselen, want dan is dat veel beter gedocumenteerd.

Mevrouw Koop: Prima.

04.B Bespreekstukken

04.B.01 Wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast'

De voorzitter: Dan ben ik bij agendapunt 04.B.01, de wijziging in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast.' Wie mag ik daarover het woord geven? Is dat de heer Belt, mevrouw Koop of Anne Joepen?

De heer Belt: Dat ben ik, voorzitter, de heer Belt.

De voorzitter: Mijnheer Belt, gaat uw gang.

De heer Belt: Goedenavond allemaal. Nogmaals, het college wil prachtig uitvoering geven aan het halen van de doelen voor de Kaderrichtlijn Water. Dat programma is vorige week in de Verenigde Vergadering vastgesteld. Een van de belangrijke bouwstenen daarin, een veelbelovende bouwsteen, is om gedifferentieerd maaibeleid mogelijk te maken. Daarvoor is in het college de zogenoemde Ecokleurenkoers vastgesteld. Daarin is de uitvoeringsstrategie neergezet. Om die Ecokleurenkoers en die aanpassing mogelijk te maken, vragen we aan u om een aantal wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' … Om daarmee in te stemmen. Omdat die nota eerder door u is vastgesteld en ook het mandaat voor die wijzigingen bij u ligt. Daarmee hoor ik graag wat de verschillende fracties … Hoe die naar dit voorstel kijken.

De voorzitter: Prima. Ik zie al een aantal …

De heer Belt: Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een aantal handjes. Dan begin ik eens bij mevrouw Van der Burg-van Leeuwen, gaat uw gang.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de nu voorgestelde aanpassingen in het voorstel kunnen in de praktijk leiden tot het inleveren van waterveiligheid ten behoeve van de ecologie. Om hiervan de effecten te overzien, is het goed wat achtergrond te schetsen. Bij het grote plan ABC Delfland voor de waterbeheersing in boezems en polders, is de afgelopen vijftien jaar hard gewerkt aan vasthouden, bergen en afvoeren. Daarbij was robuustheid uitgangspunt. Dat betekent dat op veel plaatsen in het stelsel niet alles exact op de norm, maar juist veiliger is uitgelegd. Waar mogelijk is werk met werk gemaakt en zijn de voorzieningen ruimer. Grotere gemalen, ruimere aanvoerkanalen en meer berging bieden daarmee meer veiligheid naar de toekomst. Daarvoor waren de meerkosten beperkt. Immers, de basiskosten voor projecten waren al gemaakt. Extra waterberging en de afvoer zijn gerealiseerd met het oog op de toenemende piekbuien en verdergaande klimaatsverandering. Ontwikkelingen die niet alleen dateren van de laatste jaren, maar ook tien, vijftien jaar geleden al werden voorzien. Voor dit alles heeft Delfland kosten noch moeite gespaard. In veel aantal gevallen is daarvoor nauw samengewerkt vanuit waterplannen met gemeenten en andere gebiedspartijen. Zijn gezamenlijk grote inspanningen geleverd. Kortom, een robuust systeem naar de toekomst toe met verdere mogelijkheden voor adaptatie als er op termijn nog meer nodig zou zijn. Voor het ABC-programma voldoen we nu in de boezem en een groot deel van de polders aan meer dan de provinciale normen en is het systeem bovendien adaptief en flexibel voor de toekomst. Daarom ben ik verontrust over enkele beleidsuitgangspunten uit de voorliggende nota. Meest opvallend is het nieuwe punt onder 4.2, op pagina 15. Normopvulling, dat betekent reservecapaciteit in dat watersysteem, mag worden ingewisseld tegen maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit. Hierbij wegen de baten voor ecologie op tegen een verlaging van het beschermingsniveau tegen wateroverlast. Dat wordt daarmee teruggebracht tot minimaal het provinciaal niveau. Voorzitter, wij hebben vragen over dit nieuwe beleidsuitgangspunt. Zit dit alleen op het ruimte bieden aan een andere wijze van maaibeheer? Wat betekent dit dan voor de effectieve doorstroming? Zo nee, wordt met dit voorstel ook de deur opengezet voor andere ecologische maatregelen, waarvan kosten en omvang in het voorstel ontbreken? Het voorstel is immers verder niet cijfermatig onderbouwd. Dan zouden de extra waterveiligheid en de daarvoor gemaakte kosten, die voorheen al door Delfland zijn gemaakt, weer teniet worden gedaan. Dan worden daartegenover juist nieuwe kosten gemaakt voor extra ecologiemaatregelen. Wij worden gesterkt in deze zorg door de passage onder 3.3 op bladzijde 10. De eerste zin daarvan luidt: “Voor maatregelen ten behoeve van de verbetering van de waterkwaliteit, bijvoorbeeld geoptimaliseerd maaionderhoud, geldt een generieke uitzondering. Uitgangspunt is dat de maatregelen niet tot een ontoelaatbare toename van de kans op wateroverlast leidde.” Duidelijk is dat ook andere waterkwaliteitsmaatregelen dan alleen maaibeheer niet worden uitgesloten. Graag een reactie hierop van beide portefeuillehouders, omdat immers beide taakvelden in het geding zijn. Dank u wel.

De voorzitter: U ook bedankt. Dan geef ik het woord aan mevrouw Örgü. Die had als tweede haar hand opgestoken. Gaat uw gang.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt een wijziging, die in de beleidsnota ‘Beperken en voorkomen wateroverlast’ … Om die vast te stellen. Ik heb dat stuk van 2014 ook eens even erbij gepakt. Ik kan me gewoon voorstellen wat hier voorgelegd wordt, voorzitter. Ik heb alleen een paar vragen hierover. Wat er van ons wordt gevraagd, is om geoptimaliseerd maaionderhoud mogelijk te maken en daarom een uitzonderingsmogelijkheid aan het stand-still beginsel toe te voegen ten behoeve van de ecologie. Ik vraag me

af of deze wijziging, wat er van ons wordt gevraagd, als je dan die stukken doorneemt op al die plekken, of dat eigenlijk niet overbodig is? Want als je het stuk doorneemt, dan staat er op een van die pagina's dat er … Er wordt altijd een belangenafweging gemaakt door het Hoogheemraadschap samen met de gemeenten, na overleg met andere directe belanghebbenden, staat er. Is er dan een wijziging nodig in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast,' dan wordt het toegepast. Ik vroeg me af van, als er dan al zo'n mogelijkheid bestaat, dat ons Hoogheemraadschap gewoon sowieso al een-op-een direct bijvoorbeeld deze zaken kan bespreken, is het dan nodig om dit te wijzigen? Want kun je dat al eigenlijk niet? Dit is eigenlijk al mogelijk. Mijn vraag is van, zijn deze wijzigingen overbodig? Waarom dan deze wijzigingen als eigenlijk het huidige beleidssysteem dit al mogelijk maakt? Misschien heb ik het dan anders bedacht, maar ik zou heel graag het antwoord van onze hoogheemraad willen horen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wilde ik het woord aan mevrouw Van Hagen geven, maar eerst wilde ik mevrouw Reinette Kiès welkom heten. Die is ook in de vergadering. Komt het ook mooi in het verslag. Mevrouw Van Hagen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Ho, wel zo. Dank u wel, voorzitter. Heel even. Wij hebben het stuk ook gelezen. Wij hebben het idee, het maaien van slootkanten en waterkanten heeft natuurlijk direct invloed op de waterafvoer. Bij slecht maaien kan er dan wateroverlast ontstaan, omdat het water niet snel genoeg weg kan. De AWP is voor meer waternatuur, maar het loslaten van de veiligheidsnorm vinden we wel een grote stap. Daarom hebben wij een aantal vragen. Ik lees dat de maatregelen niet tot ontoelaatbare toename van de kans tot wateroverlast leiden. Dan is de vraag, wat is een ontoelaatbare toename? De norm is toch precies wat het hoogheemraadschap als kans op waterlast accepteert? Daarnaast lezen we dat hierbij wegen de baten voor ecologie op tegen een verlaging van het beschermingsniveau tegen wateroverlast. Beschermingsoverlast blijft daar minimaal voldoen aan de provinciale norm voor wateroverlast. Blijkbaar zijn we als hoogheemraadschap strenger dan de provinciale normen. Een vraag daarbij is, waarom willen we een stap terug doen en hoeveel is dat dan? Welk extra risico op wateroverlast hebben wij het over? Betekent dat bij inundaties dat er paprika's gaan rondvliegen? Dat is een beetje … Of gaan ronddraaien. Daarnaast bijvoorbeeld, stel dat een tuinder last … Door het verlagen van onze normen, dat hij last heeft van wateroverlast en ons aansprakelijk hiervoor stelt. Kan dat dan, omdat wij onze normen hebben verlaagd? De volgende vraag is … We willen het ecologisch ontwikkelpotentieel benutten. De vraag is dan, als de ecologische waterkwaliteit er beter van wordt, over welk verschil hebben we het dan? Een KRW-score van 0.4 naar 0.6 of van 0.4 naar 0.8? De AWP is voorstander van waternatuur, maar vooral in het Westland zijn er grote problemen met wateroverlast geweest. We hebben ook dit jaar gezien wat een stationaire bui in Limburg heeft aangericht. We kiezen daarom voor een aanpak van meer waternatuur bij gelijkblijvende waterveiligheid. Eigenlijk vinden wij dat je zonder kosten-batenvergelijking tussen meer waternatuur enerzijds en meer risico anderzijds, dat we niet zo dit document zouden kunnen vaststellen. Dat deze kosten-batenanalyse eigenlijk van tevoren duidelijk zou moeten zijn. Of in ieder geval van tevoren moet er duidelijk zijn wat de afwegingspunten hierbij zijn, zodat we niet achteraf voor verrassingen komen te staan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Jansen.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. We zien inderdaad dat de nota op een aantal punten is aangepast. Met name de … Een van de redenen is inderdaad dat we meer biodiversiteit en meer waterkwaliteit willen verbeteren. Daar zijn wij een groot voorstander van. Ook om dat te doen met de Ecokleurenkoers. We zagen dat Schieland Krimpenerwaard dat inmiddels al twaalf jaar hanteert. Dat lijkt ons prima om dat ook te gaan doen. Maar wij maken ons ook ernstig zorgen, net zoals Ongebouwd en de AWP, over dat we mogelijk natte

voeten krijgen. Zeker de zinsnede, waar kan gaan we op de minimale norm zitten, daar schrikken wij toch wel van. Mijn collega van de AWP, mevrouw Van Hagen, heeft dat ook wel heel duidelijk aangegeven dat bijvoorbeeld het Westland daar zijn recentelijk nog grote waterproblemen geweest. Daardoor hebben we ook de ABC toen destijds doorgevoerd. We vinden het goed om inderdaad natuurontwikkeling toe te passen, maar wel zolang dat zonder concessies te doen aan de waterafvoer en de waterberging. Zeker ook in het achterhoofd met de motie die wij twee VV's geleden hebben aangenomen over die IPCC en dat we robuust gaan ontwerpen. We lazen ook in het stuk, maar ik kon het niet zo snel terugvinden, dat als er een calamiteit is, dat er dan wel weer ruimte gemaakt kan worden. Dat lijkt ons erg vreemd dat je op het moment dat je een hoosbui verwacht waterplanten eruit kan trekken. Dat kan volgens mij helemaal niet, omdat je dan veel te laat bent. Dat lijkt ons geen goede oplossing. Mijn vraag, een vraag die we ook hebben, als je kijkt naar hoe Schieland Krimpenerwaard het doet … Die maken heel duidelijk onderscheid tussen de hoofdwatergangen en de nevenwatergangen. Ik denk dat we dat hier ook heel duidelijk moeten doen. Dat we in de hoofdwatergangen echt heel duidelijk terughoudend moeten zijn om daar al te veel van de waterafvoercapaciteit weg te nemen. Dat je in de nevengeulen wellicht dan wat meer ruimte kunt bieden. Voor het CDA is het niet vanzelfsprekend om extra maatregelen te nemen als het ten koste gaat van de doorstroming. Je zou bijvoorbeeld dan ook kunnen kijken op het moment dat je dat doet, dat je dan toch lokaal ook de afvoercapaciteit gewoon nog wat vergroot, door bijvoorbeeld extra vergraving of door bemaling toe te passen. Dat was mijn inbreng.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Vissers van Water Natuurlijk.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. We hebben met elkaar regelmatig gesproken over waterkwaliteit en daarbij geconstateerd dat de ecologische waterkwaliteit zwaar onvoldoende is in grote delen van ons gebeid. Dat een van de problemen daarbij is het gebrek aan waterplanten, met name ook onderwaterplanten. Tegelijkertijd hebben we een beleid vastgesteld waarin het laten staan van die waterplanten eigenlijk een overtreding van onze regels zou zijn. Wij zijn er als Water Natuurlijk erg blij mee dat die tegenstrijdigheid uit ons beleid gehaald wordt. Ik lees in het voorstel niet dat we daarmee de veiligheidsnormen aan de kant zouden schuiven. Ik zie het meer zo dat nu ons beleid zo strikt geformuleerd is, maar als het antwoord op de vraag van mevrouw Örgü is dat die afwegingsmogelijkheden er al wel zijn, is dat misschien anders. Maar ik lees het voorstel van het college zo, dat ook al zou ergens nu de waterveiligheid op een 9 uitkomen en de ecologische waterkwaliteit op een 2, dat we dan toch gedwongen zijn alle waterplanten weer weg te halen om het stand-still principe te handhaven. Waarmee we de ecologische doelen, waar we nog een hele lang weg in te gaan hebben naar 2027, zelf door ons eigen beleid frustreren. Als dat de intentie is van deze wijziging en vervolgens het college aan de slag gaat met een zorgvuldige afweging, waarbij als norm uiteraard de waterveiligheid blijft. Je gaat niet van een 9 naar een 5 zakken. Maar als er ergens een 9 is, dan kan je het best naar een 7 laten zakken. Want je lost namelijk de waterveiligheid elders in het systeem niet op door op een ander gebied een 9 te scoren. Daarmee zal de wateroverlast in het Westland, waar de kassen te dicht op elkaar staan en geen greppels zijn op sommige plekken, niet ineens, doordat we ergens waterplanten hebben laten staan, die hoosbui niet meer op straat zijn. Daar zijn andere klimaatadaptieve maatregelen voor nodig, waar wij ook heel erg voor zijn. Het voorstel zoals dat hier ligt, lezen wij als het in feite weghalen van de tegenstrijdigheid in het beleid, waarna daadwerkelijk die zorgvuldige afweging tussen enerzijds waterveiligheid, afvoercapaciteit en waterkwantiteit ten opzichte van de ecologische- en waterkwaliteitsdoelen gemaakt kan worden door het college. Wij zouden daar als Water Natuurlijk in elk geval graag het college de ruimte voor willen geven. Steun aan dit voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik bij de heer Van Heijningen van Bedrijven.

De heer Van Heijningen: Een aantal dingen zijn al gezegd. Waarvan één die voor ons ook heel belangrijk is, de waterveiligheid moet op één staan. Dat is voor ons als waterschap gewoon heel erg belangrijk. Maar dat we nu ruim in de jas zitten, dat klinkt mij als muziek in de oren, omdat wij ook een motie aangenomen hebben voor klimaatadaptatie. Dat we gaan doen wat nodig is om ons systeem ook in de toekomst veilig te houden. Dan ben ik er niet helemaal voor om daar weer dingen voor in te leveren. Waar het mogelijk is, natuurlijk, natuur herstellen en zorgen dat daar de waterkwaliteit door verbetert. Daar hebben we met zijn allen, alle ingelanden, voordeel bij. Dat sowieso. Waar ik wel een vraag over heb is van, als wij meer natuur gaan maken, gaan we dan ook onze probleemexoten niet wat extra voer aanbieden, waardoor er toch weer meer kans op schade door muskusratten dan wel rivierkreeften kan ontstaan. Graag daar even een antwoord op. Ik hoop dat we een natuur kunnen maken waarin juist het voorkomen van exoten meegenomen kan worden. Dank je. Dat was onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is de heer Anker aan de beurt. Gaat uw gang.

De heer Anker: Voorzitter, dank u wel. Dank u wel ook voor het voorstel, wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen van wateroverlast.' Er is al veel gezegd door de andere partijen. De hoofdlijnen van onze bijdrage is van, de optimalisatie van het maaionderhoud, zoals uitgewerkt in de Ecokleurenkoers. Geeft een voordeel voor de hoeveelheid waterplanten en daarmee een voordeel voor het bereiken van de KRW-doelen. Onze fractie ziet dat. De effecten op de afvoercapaciteit van de watergangen wilt u goed monitoren. Als het gaat over beperken en voorkomen van wateroverlast, dan denken wij ook aan de gewijzigde normen voor de graslandpolders. Een hoger percentage van inundatie is toegestaan. Verder denkt onze fractie ook aan de stimulering van het Rainlevelr-project voor glastuinbouwgebieden. Ook aan de uitbreiding van de vergroting van de bergingscapaciteit van de boezemsystemen. In zijn algemeenheid ook de bevordering van de vermatting van de graslanden. Als het gaat over dit voorstel, de wijziging in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen van wateroverlast' wilt u een uitzonderingsmogelijkheid aan het stand-still beginsel toevoegen, om geoptimaliseerd maaionderhoud mogelijk te maken. Onze fractie, dat is al gezegd door diverse partijen, vindt dat er geen sprake mag zijn van een verslechtering van de aan- en afvoercapaciteit van water. Ook vinden wij dat er geen sprake mag zijn van kapitaalsvernietiging van eerder genomen maatregelen voor de verbreding van de watergangen. De wettelijke normen voor waterveiligheid en wateroverlast blijven voor ons leidend, zoals ook genoemd door diverse partijen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: U ook bedankt. Dan gaan ik naar de PvdA en dat is mevrouw Kiès. Gaat uw gang.

Mevrouw Kiès: Dank u wel, voorzitter. De PvdA sluit zich vooral aan bij Marcel Vissers, want wij zijn heel erg blij met dit voorstel. Het is een mooie stap vooruit dat er rekening wordt gehouden met de maatschappelijke ontwikkelingen, met de kennis die we nu hebben. Dat dit beleid wordt aangepast en dat dat helder aan ons wordt voorgelegd, zodat we niet beleid uitvoeren wat we niet kennen. Deze verruiming zie ik niet zozeer als een verruiming, maar het gaat om de integrale afweging die wij allen voorstaan. Wij begrijpen heus wel, we vinden ook duidelijk in het stuk, dat dit niet ten koste gaat van de waterveiligheid, maar een hulp kan zijn om de kwaliteit van het water te verbeteren. Dat is een onderwerp waar we de afgelopen weken ook veel over gesproken hebben, dat dat best wel niet zo goed gaat en het dan nog een hele opgave is om onze doelen te halen. Deze plantjes worden toegevoegd en zullen echt wel … We hebben daar groot vertrouwen in. Echt niet in die hoeveelheid voorkomen dat het water dichtslibt of wat dan ook. We wachten rustig de volgende ronde af. Maar in principe hebben we niets gehoord wat ons op dit moment van gedachten doet veranderen dan dat we het een mooie stap vooruit vinden.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot mevrouw Onderdelinden van de Partij voor de Dieren.

De heer Jansen: Voorzitter.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Jansen.

De heer Jansen: Ik heb een vraag aan mevrouw Kiès. In het stuk lees ik duidelijk, want dat hebben andere mensen ook al aangegeven, dat er een uitzondering gemaakt wordt, als het gaat om waterveiligheid voor maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit. Hierbij wegen de baten voor ecologie op tegen een verlaging van het beschermingsniveau, waarbij het minimale beschermingsniveau van de provinciale norm voor wateroverlast geldig is. Dat druist, wat mij betreft, lijnrecht in tegen de goede motie die uw fractie ook heeft ingediend over IPCC, dat we robuuster moeten gaan ontwerpen. Ik vraag me even af hoe u daar tegenaan kijkt? Een tweede is, dat mijn ervaring is dat als je vegetatie of … Als je die plaatst in de stroomgebieden of in slootjes of in rivieren, dat het vaak heel moeilijk is te bepalen, ook omdat vegetatie groeit natuurlijk, wat voor een weerstand dat geeft. Waardoor je een groter risico loopt dat je toch de verkeerde weerstand hebt opgenomen en dat het slechter kan uitpakken dan je van tevoren denkt. Graag even, hoe kijkt u daar tegenaan?

Mevrouw Kiès: Ik ben heel blij dat u het voorleest dat het door minimale veiligheid … Ik ben hier niet de hoogheemraad, maar ik geef wel even antwoord. Want volgens mij is het meer een vraag aan hem. Maar er staat duidelijk in het stuk dat de minimale veiligheid wordt gehandhaafd. Hoe kunnen wij de doelen halen, aansluitend op onze eigen motie, als er geen robuuste natuur is? Hoe denkt u dat het er in de toekomst uitziet als het klimaat warmer wordt? Dan zullen we toch meer waterdragend vermogen moeten hebben. Over de weerstand, je kunt niet achter die weerstand komen, mijns inziens, zonder lef te hebben het uit te proberen met verstand. Er staat ook duidelijk in de stukken dat de middenbaan vrijgehouden wordt. Er zal altijd een stevige doorstroming zijn. Het gaat over, volgens mij, als ik het goed gelezen heb, planten langs weerzijden van de stroompjes en de grote stromen. Ik heb tot nog toe niet gezien dat dit waterschap taken verzuimt en niet oplettend is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kiès.

De heer Jansen: Mag ik daar nog even op reageren?

De voorzitter: Dat is wat één interruptie. Ik wilde eigenlijk nu het woord geven aan mevrouw Onderdelinden.

De heer Jansen: Ik had nog één vraag aan mevrouw Kiès. Eén vraag.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Jansen: Begrijp ik uit uw eerste opmerking dat u zegt, goed, we willen eigenlijk door natuurlijk wat meer ruimte creëren ook om klimaat … Dat u gewoon eigenlijk meer natuur wil. Dat u ook naast de vaarten gewoon nog stukken natuur wil creëren? Want daar ben ik een groot voorstander van. Kunt u dat uitleggen?

De voorzitter: Mevrouw Kiès.

Mevrouw Kiès: Uiteraard. Maar ik denk dat we zonder natuur niet voldoende instrumenten hebben om het klimaat te beheersen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Onderdelinden. Die is de laatste in de rij van de eerste termijn. De heer Van der Ree heeft ook het woord gevraagd. Die is dan daarna.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het heel kort houden, want de heer Vissers en mevrouw Kiès heeft eigenlijk het voornaamste al gezegd wat ik wilde zeggen. Ik ben er zelf ook van overtuigd dat waterveiligheid en ecologische gezondheid elkaar niet bijt. Het is mijn inziens een valse tegenstelling dat we of moeten kiezen voor veiligheid of voor ecologische gezondheid. Ook wat de collega van de PvdA al zegt, we kunnen wel … We hebben die waternatuur gewoon heel hard nodig. Daarbij, als we ons aan de minimale eisen zouden houden en dat zou niet voldoende zijn, dan moeten de minimale eisen misschien aangepast worden. Want minimale eisen klinkt nog steeds wel alsof we daarmee gewoon voldoen aan de eisen die de provincie stelt. Ik zie daar eigenlijk het probleem niet zo van in. Dank u wel.

De voorzitter: U ook bedankt. De heer Van der Ree van 50PLUS. Gaat uw gang.

De heer Van der Ree: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor bij de andere partijen dat er heel zwaar getild wordt aan dit onderwerp. Maar wij hebben het gelezen dat die ecologische kwaliteit en die natuurwaarden, die worden opgewaardeerd. Dat dan eigenlijk dat maar marginale invloed heeft op die waterveiligheid. Ik kan me ook niet voorstellen dat een ander maaibeheer of het aanleggen van wat waterplanten, dat het zo indringend invloed heeft op die waterveiligheid. Wij hebben het in ieder geval zodanig gelezen dat daar door ons niet zo aan getild wordt. Wij steunen dit onderwerp, omdat wij die ecologische kwaliteit toch wel ontzettend belangrijk vinden. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar het college voor de beantwoording. Moet ik dan de portefeuillehouder KRW of de portefeuillehouder waterveiligheid het woord geven? De heer Belt.

De heer Belt: Voorzitter, het college spreekt met één mond en vandaag zal ik dat doen.

De voorzitter: Prima. Dank u wel.

De heer Belt: Ik vond het eigenlijk wel mooi dat de heer Van der Ree hiermee afsloot, want in feite gaf hij daarmee wederom een hele mooie samenvatting van wat wij met dit beleid voor ogen hebben. Als waterschap staan we voor veiligheid en voor waterkwaliteit. Daar willen we allebei aan de vereisten die er zijn voldoen. Het mooie aan dit voorstel is, dat we daar eigenlijk ook op heel veel plekken helemaal niet voor hoeven te kiezen. De waterveiligheid staat bovenaan. Dat hebben we ook uitgebreid in dit stuk neergezet. De provinciale normen zijn overal het uitgangspunt. Alleen wij zitten op heel veel plekken in het systeem ver boven die normen en is er ruimte om daar ten gunste van de waterkwaliteit wat meer ruimte te geven. Dan moet u het ook zien zoals de heer Vissers ook een mooie vergelijking maakte. Op plekken waar we nu de veiligheid op een 9 of zelfs op een 10 zitten, ver boven de provinciale norm. Waar de waterkwaliteit echt nog op een 1 of een 2 zit. Daar kunnen we een heel klein beetje gaan schipperen. Dat allemaal binnen die provinciale normen. Die provinciale normen zijn ook aangepast. Die worden ook continu aangepast op de nieuwe normen die gesteld worden. Ook op de klimaatscenario's die er zijn. U moet u voorstellen, dit doen we alleen op de plekken waar we echt in het systeem ruim in de jas zitten. Hiervoor is de Ecokleurenkoers vastgesteld. Dat behelst ook een uitvoerig monitoringssysteem wat daarachter zit. Er zit een meetreeks achter waarin we debieten en waterstandsmetingen continu doen. Die worden ook geanalyseerd met het oog op effecten van vegetatie op die afvoercapaciteit. Dat is hoe we dat in de gaten houden. Daarnaast leren we natuurlijk ook van inderdaad, ik weet niet wie, de heer Jansen noemde dat ook, wat de buurwaterschappen aan ervaring hier ook op hebben gedaan. Het waterschap Schieland werd hier ook al, de heer Jansen noemde twaalf jaar … Ik had het ook ongeveer in die richting. Rijnland is hier … Onze noorderburen zijn hier ook al een, twee jaar mee bezig. Even kijken. We doen het alleen waar het kan. Ik kan u zeggen, die zorgen zijn ook niet nodig vanwege dat wij dat met dat monitoringssysteem ook doen. Ga ik even kijken welke specifieke vragen er

nog zijn van verschillende VV-leden. Even kijken. Mevrouw Örgü, u haalt een tekst aan die momenteel al in … Nu valt mij iBabs uit. Maar die momenteel al in de nota Wateroverlast staat, op pagina 10. Daar zou je inderdaad, als je dat stukje leest, kunnen uithalen dat we daar in feite al het afgedekt hebben dat je dit soort dingen mag doen. Maar wij hebben gemeend dat je het net iets beter geregeld willen hebben. Net iets beter in de hele nota terug willen laten komen. Want de zinsnede daar biedt net even ook wat te veel ruimte voor interpretatie en legt ook heel erg de nadruk op dat er in dat proces een heel brede belangenafweging gedaan moet worden. Terwijl wij hier, we hebben het juist over de belangenafweging in het water, waar we juist een door deze teksten net even wat betere inhoud aan geven. Wij vonden het als college nodig om dit explicieter te maken. Even kijken. Mevrouw Van Hagen, die had het ook met name over die norm. Die provinciale norm blijft ook wel leidend met die nieuwe klimaatscenario's er ook op. Op dit moment is het zo dat ons stand-still principe eigenlijk gewoon veel te streng is. Die zegt simpelweg, overal die planten eruit, terwijl we daar veel genuanceerder mee om kunnen gaan zonder dat dat extra risico's oplevert. Even kijken, u benadrukt ook een kosten-batenanalyse. Daarvan zeggen wij van, dat is niet nodig, want in feite leveren we hier niks in op die norm en pakken we juist alleen de extra voordelen die er zijn om dit toe te passen. Even kijken. Ik heb denk ik al veel benadrukt.

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Van Hagen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Sorry. Twee vragen nog niet gehoord. Als wij onze normen verlagen nu, kan een tuinder ons dan daarna aanklagen op het moment dat hij inderdaad daardoor wateroverlast heeft? De andere is ook een beetje een vraag, want we zouden met de waterplanten een verbetering krijgen ten opzichte van de KRW-doelen. Is dat aan te geven hoe groot die verbetering dan is?

De voorzitter: Mijnheer Belt.

De heer Belt: We verlagen nergens de norm. Wat ik net al zei, de provinciale norm blijft uitgangspunt. Daarmee houden we dit gebied veilig. Daar zijn ook al de meest recente klimaatscenario's in doorgerekend. Daar is absoluut geen sprake van. Dat verandert ook die aansprakelijkheid niet. Dan de bijdrage aan het KRW-pakket. Vorige week is in de Verenigde Vergadering, of die week daarvoor, het KRW-programma vastgesteld. De normen zijn daarop afgeleid. Daar is dit hele stukje van beheer in meegenomen. Samen met de maatregelen voor het aanleggen van nieuwe natuur en bijvoorbeeld ook maatregelen die we in de toekomst nog gaan bekijken als we waterkwaliteit baggeren, draagt dit bij aan die ecologische doelen? Het is niet met een schaartje te knippen van, dit komt doordat we hier die planten hebben laten staan, of dit komt omdat we hier een natuurvriendelijk oevertje hebben aangelegd. Het draagt bij. Op basis van dit hele pakket zijn de normen die we willen halen in 2027 berekend. Dan kijk ik even door, door een aantal andere vragen. De heer Jansen gaf aan, kunnen we niet kiezen tussen of we dit alleen in het secundair watersysteem maken of in het hoofdwatersysteem? Wat het college betreft is dat niet aan de orde, want de plekken waar de ruimte zit in het systeem zitten zowel in het primair als in het secundair water.

De heer Jansen: Voorzitter, mag ik heel even? Voorzitter?

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Jansen.

De heer Jansen: Ik bedoelde het niet zo. Wat ik heb gezegd, is dat om een onderscheid te maken tussen het hoofdwatersysteem en het secundaire watersysteem, dat betekent niet dat je niet in het hoofdwatersysteem

ook maatregelen mag nemen, maar dat je daar wat terughoudender in bent dan in het secundaire watersysteem. Zo bedoelde ik het.

De voorzitter: Mijnheer Belt.

De heer Jansen: Zoals Schieland Krimpenerwaard dat al twaalf jaar doet.

De heer Belt: U moet u voorstellen, er zit hier een hele wereld achter, waarvan ik net zei dat er continu gekeken wordt naar debieten en afvoerstromen. Op basis van die analyse en ook bijvoorbeeld … Er wordt met name ook gekeken naar het achterland van bepaalde watergangen. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt hoeveel aan waternatuur hier tot bloei kan komen. Daar hoeft geen onderscheid in gemaakt te worden, los van dat die norm overal overeind moet staan. Even kijken welke ik nog mis. Bla, bla, bla, bla, bla. De heer Van Heijningen van Bedrijven gaf aan, als we meer natuur tot bloei laten komen, komen dan ook niet meer exoten? Juist niet, want een van de maatregelen om juist die exoten te bestrijden is om een zo natuurlijk mogelijk systeem te hebben. Een systeem dat ecologisch gezond is. Waarin exoten ook veel minder kans krijgen, omdat ze juist door de inheemse natuur teruggedrongen worden. Dit levert juist, volgens de literatuur, een bijdrage aan die bestrijding van exoten. Even kijken. Welke vragen heb ik nog meer specifiek staan? Bla, bla, bla, bla, bla. Volgens mij heb ik de meeste vragen beantwoord.

De voorzitter: Dan ga ik eens vragen of er nog mensen zijn die behoefte hebben aan een tweede termijn.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie geen handjes.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voorzitter, portefeuillehouder is niet ingegaan op mijn vragen. Het lijkt wel of ik er niet bij ben vanavond. Dank u wel. Hier zit ik. Ik had ook nog gevraagd of beide portefeuillehouders hierop in konden gaan, omdat beide portefeuillehouders elk hun eigen taakveld heeft, een eigen verantwoordelijkheid in de portefeuille. Ik hoor alleen nog maar portefeuillehouder Belt. Ik zou toch graag ook van mevrouw Koop willen horen hoe zij aankijkt tegen mijn bijdrage. Ik heb een viertal opmerkingen, vragen gesteld. Ik heb er niet één waarop ingegaan is. Is hier een reden voor?

De voorzitter: Ik ga het woord geven aan de heer Belt. Maar die is '…' heeft hij aangegeven dat portefeuillehouder Belt namens het hele college spreekt. Het lijkt me niet aan de orde om dan mevrouw Koop te bevragen in deze ronde. De heer Belt, gaat uw gang.

De heer Belt: Dank u, voorzitter.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voorzitter, ik leg toch uit waarom ik ook vraag of mevrouw Koop hier wat kan zeggen. Haar taakveld is toch watersysteem, waterveiligheid. Het is toch heel logisch dat bij deze beleidsnota ook haar portefeuille in het geding is. Ik mag toch vragen of zij hier een antwoord op mag geven, of is mevrouw Koop er vanavond ook niet bij?

De voorzitter: We hebben dat aan de orde gehad, zojuist, bij aanvang van de eerste termijn van de heer Belt van het college. Daar heb ik van het college gehoord dat de heer Belt de beantwoording doet in deze ronde. Tot nu toe heb ik nog niet aan het college gezien dat het anders is. Ik wilde het daarbij laten. Ik wil het woord

geven aan de heer Belt om in te gaan op uw interruptie. Gaat uw gang, heer Belt, er waren nog een paar vragen van mevrouw Van Leeuwen.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. In de eerste ronde heb ik bij veel verschillende leden eenzelfde soort vragen gehoord. Vandaar dat ik in mijn aftrap meer een algemeen verhaal heb gehouden, waarin ik op een groot deel van diezelfde vragen ben ingegaan. Waaronder, naar mijn idee, ook de vragen die mevrouw Van der Burg gesteld had. Onder andere, ik kan hem niet vaak genoeg herhalen, want dit is juist ook wat we in het college heel uitgebreid besproken hebben, is dat we absoluut niet inleveren op de waterveiligheid. Dat is niet aan de orde. Dat we ook rekening gehouden hebben met … Of dat er in die normen ook rekening zit met die klimaatscenario's al. Die provinciale normen zijn uitgangspunt. Mevrouw Van der Burg verwees naar de specifieke paragraaf 4.2. Ook hieruit komt daarin … Is naar voren gekomen dat wij alles onder strenge voorwaarden doen, kan ik daarop zeggen. Dat daar een achterliggend monitoringssysteem in zit. Kijk, dat heb ik eigenlijk net nog niet verteld, maar het … Kijk, nu halen we alle waterplanten in … Vragen we aan iedereen, dat ieder jaar al die waterplanten op al die plekken weggehaald worden. Als we daar vanaf volgend jaar in gaan differentiëren, we laten bijvoorbeeld op, ik zeg, tien procent van de plekken iets meer waterplanten staan. Mocht er uit onze monitoring blijken dat dat toch iets te heftig is, dan is het voordeel natuurlijk dat je daar direct naartoe terug kan gaan. Je kan daar direct weer gaan maaien, of direct weer het specifieke beleid aanpassen. Het is niet een natuurvriendelijke oever die we aanleggen en die we dan het jaar daarna weer weghalen en dat we dan heel veel maatschappelijk geld erdoorheen gejaagd hebben. Het is iets wat je kan laten staan en wat je ook weer kan weghalen en daarmee, vanuit die monitoring kan fluctueren. Misschien nog een toelichting dan ook op hoe wij omgaan met het maaibeleid en hoe we daar de grip juist op kunnen hebben. In het primaire water doen wij zelf het maaibeheer. Ook daar zit, laten we zeggen, nog maar een extra check dat we daar extra alert in dat primaire water zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan begin ik aan de tweede termijn.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voorzitter, ik heb een viertal vragen gesteld en ik krijg geen antwoord op mijn vragen. Ik krijg een algemeen praatje van de portefeuillehouder. Dat heeft hij zelf gezegd. Ik heb een algemeen praatje gehouden op alle vragen. Maar ik heb toch specifiek vragen gesteld. Waarom krijg ik geen antwoord op mijn vragen?

De voorzitter: Dank u wel, dat is uw tweede termijn. We gaan straks verder met de tweede termijn …

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Dit is mijn eerste termijn. In de eerste termijn heb ik geen antwoord gekregen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef nu het woord aan mevrouw Örgü, tweede termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de toelichting, want het gaat erom dat in ieder deze beleidsnota gewoon werkbaar blijft. Dit is een levend stuk waar ik dan van begrijp dat het door dit te wijzigen het explicieter wordt gemaakt. Wat er al in de beleidsnota staat die mogelijkheden, dat zal waarschijnlijk ook nog wel blijven natuurlijk, want dat is ook nog steeds belangrijk, ongeacht dit thema. De VVD kan hiermee instemmen, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van Hagen. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Dank u wel, voorzitter, voor de beantwoording. Of sorry, portefeuillehouder, voor de beantwoording. Ik heb wel een beetje een vraag. Er wordt een paar keer gezegd, we zitten nu op een 9 of een 10. Dan kunnen we best naar een 7. Alleen het hele probleem is dat wij door de klimaatverandering eigenlijk op een 11, misschien op een 13 moeten zitten. Dan naar beneden kunnen naar die 9 uiteindelijk. Omdat er gewoon heel veel meer water bijkomt. Daarom is echt de vraag van, goh, waarom zouden we nu dit doel gaan verlagen? Naar het idee van AWP zou je … Als je meer waterplanten wilt, moet je de watergangen verbreden. Dan kun je naast een kernzone en een beschermingszone ook standaard een plantenzone aanwijzen, zodat je dat garandeert. Ik denk dat we naar beneden kunnen met de doorstroming om wateroverlast te beperken. Ik hoor de hoogheemraad ook zeggen van, we kunnen nu eerst proberen een jaar om tien procent waterplanten neer te zetten. Als dat niet goed gaat, kunnen we het gaan aanpassen. Het probleem met dit soort dingen is dat het jaren wel goed gaat. Dan groeit het verder of … Misschien kun je het zelfs houden op die tien procent. Maar dat gaat dan jaren goed en dan gaat het een keer goed fout. Ik heb niet het idee dat je zo snel kunt schakelen. Dat is een beetje voor de tweede termijn alleen nog maar.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel ook aan de portefeuillehouder voor de beantwoording van de vragen. Ik snap helemaal uw dilemma dat u zegt, wij willen eigenlijk niet … Het is toch zonde dat elk jaar al die waterplanten worden weggemaaid. Dat vinden wij ook heel zonde. Want dat is geen … Ook ecologisch is dat natuurlijk een ramp dat je dat doet. Daarin kan ik helemaal meegaan met de portefeuillehouder en ook bijvoorbeeld met de inbreng die de heer Vissers van Water Natuurlijk of mevrouw Kiès van de PvdA of Partij van de Dieren heeft gezegd. Prima. We mogen daar best wel wat extra voor doen. U begon uw betoog, portefeuillehouder, ook heel erg goed. U zei, waterveiligheid staat bovenaan. Provinciale normen, daar komen we echt niet aan. Alleen waar we ruim in het jasje zitten, daar gaan we inderdaad die normopvulling gebruiken. Daar ben ik het helemaal mee eens. Wat dat betreft vindt u ook mij helemaal aan uw zijde. Alleen toen u vervolgens verder ging over, goed, het hoofdwatersysteem, dan zegt u, het hoofdwatersysteem gaan we ook flink aanpakken. Dat druist helemaal in tegen bijvoorbeeld het beleid van de Rijksoverheid en Rijkswaterstaat die zeggen, alles wat we doen, ruimte voor rivieren, aan natuurontwikkeling, dat kunnen we allemaal doen. Dat is echt een verbetering. Alleen onder één voorwaarde, dat het hoofdwatersysteem niet lijdt onder dat soort maatregelen qua waterveiligheid. Ik denk dat we dat ook moeten hanteren dat je inderdaad alles kunt doen, maar dat die waterveiligheid, zoals u zelf ook al zei, die staat bovenaan. De grootschalige waterveiligheid van het hele systeem mag niet in gevaar komen. Daar hoor ik u toch wel schuiven, dat u daar ook aan wilt knabbelen. Zeker in het kader van de klimaatverandering zou ik dat toch geen goed punt vinden. Goed. Ik zit heel erg te twijfelen. Misschien kunt er in de beantwoording even op terugkomen. Hoe moet ik het lezen? Moet ik lezen dat u ook echt aan die waterveiligheid gaat knabbelen, van het hoofdwatersysteem? Of zegt u, dat is belangrijk, maar we zien voldoende plekken of voldoende ruimte waar we nog allerlei dingen kunnen doen? Want …

De heer Belt: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: De heer Belt, gaat uw gang.

De heer Belt: Om maar gelijk deze uit de wereld te helpen. Ik bedoel hier niet het hoofdwatersysteem van Rijkswaterstaat. Ik bedoel hier de … Misschien had ik daar iets meer op mijn woorden moeten letten maar het verschil binnen Delfland in wat we primair en secundair noemen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen.

De heer Jansen: Maar ik noem het hoofdwatersysteem bijvoorbeeld wel de belangrijke boezemwaters, waar we de … De Schie bijvoorbeeld en goed we hebben nog meer van boezemwater. Dat bedoel ik er wel mee. Die echt nodig zijn voor de doorstroming en voor de waterafvoer, wateraanvoer in het gebied. Daarin denk ik, daar moet je heel voorzichtig in zijn, want stel dat die plensbui valt die ook bijvoorbeeld nu in Valkenburg is gevallen, dan moet je dat water wel kwijt kunnen. Je wilt niet dat dat over de kades heen stroomt en dat polders onder water komen te staan.

De voorzitter: Wij gaan het straks horen. Mijnheer Anker.

De heer Anker: Voorzitter, dank u wel. Dank u wel voor de terugkoppeling op de eerste termijn. Wij blijven bezorgd over de aan- en afvoercapaciteit van water en ook over kapitaalsvernietiging van eerder genomen maatregelen. Het zorgpunt van andere partijen, ook van Ongebouwd, delen wij. De robuustheid van het watersysteem mag niet inboeten. Verder hebben wij als aanvulling, feitelijk moeten de milieudoelen integraal worden ingebed in de leggervoorschriften. In de legger een zonering opnemen waar beplanting toelaatbaar is, dat geeft zekerheid wat betreft flexibel opereren als bandbreedte. Dank u wel, voorzitter, voor de tweede termijn.

De voorzitter: Prima, dan staat op mijn lijstje nog de heer Van Heijningen. Gaat uw gang.

De heer Van Heijningen: Dank u wel, mijnheer Anker, u maait het gras voor mijn voeten vandaan. Ik wilde dezelfde opmerking maken. Dank u.

De voorzitter: Prima. Mevrouw Van der Burg, had u nog behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Nee, dank u wel.

De voorzitter: Het woord is aan de portefeuillehouder.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. Even kijken. Ik ga even op een paar specifieke vragen nog in. Mevrouw Van Hagen, u kwam eigenlijk terug op de vergelijking 9 en 2. Die vergelijking bedoelde ik niet voor het hele systeem. Daar bedoelde ik specifieke locaties voor. Er zijn plekken in het gebied, heel veel plekken in het gebied, waar we echt ruim in het jasje zitten. Waar we ruim boven die norm zitten. Waar we dit soort dingen kunnen doen. Ik heb net in de eerste termijn al …

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Sorry, per interruptie. Ruim boven de norm is ruim nu boven de norm, maar is dat ook ruim boven de norm als we klimaatverandering hebben in 2030, 2040, 205? Dat zie ik met COP26 dat dat allemaal niet zo snel gaat als dat we zelf gewild hadden.

De voorzitter: Mevrouw Van Hagen. Interruptie begint u met, voorzitter, ik heb een interruptie. Mijnheer Belt, gaat uw gang.

De heer Belt: Ik heb net ook in de eerste termijn toegelicht dat ook in de norm de klimaatscenario's zijn doorgewerkt. Dat daar op dit moment zelf die ruimte nog extra is. Kijk, wat hier ook speelt, mocht daar die ruimte in de toekomst weer minder zijn, dan kan je weer teruggaan in je waterplanten. Zo werkt deze monitoring. U gaf ook de suggestie om watergangen te verbreden. Kijk, dan gaan we het over maatregelen hebben die natuurlijk gigantisch duur zijn. Even ter vergelijking. Deze maatregel die voor de waterkwaliteit heel veel kan opleveren, is juist ontzettend kosteneffectief, omdat dit in feite heel weinig kosten met zich

meebrengt. Laat ik het zo daar even op houden. Dan net al, de heer Jansen had al een aantal opmerkingen over het hoofdwatersysteem. Ook hier geldt, op de plekken waar dit watersysteem natuurlijk ontzettend belangrijk is voor de afvoer, daar zal dit waarschijnlijk niet kunnen. Maar ook plekken … We doen het echt alleen op die plekken waar het systeem dat toelaat en dat monitoren. De heer Anker hoorde ik even het woord kapitaalvernietiging gebruiken. Dat zou ik echt willen tegenspreken dat hier echt geen sprake van is. Dit is echt op plekken die we al jaren in het systeem hebben, waar de ruimte is en waar we dit doen. Ik kijk nog even naar twee andere vragen die er zijn. Volgens mij heb ik de vragen zo beantwoord. Ik kan niet vaker benadrukken dat we dit alleen doen op de plekken waar het systeem dat toelaat en dat de waterveiligheid overal niet in het geding is.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een handje van de heer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter …

De voorzitter: Dat is niet de woordvoerder bij dit agendapunt. Ik ben daar vanavond vrij streng in.

De heer Hofman: Ik vind het prima dat u streng bent voorzitter, maar ik wil toch iets van mijn hart. Ik vond dat u de benadering via Ongebouwd toch wel erg ijzeren Heinig behandelt. Ik vind toch dat met respect en empathie, wat voor vragen men ook stelt, ruimte moet geven om bepaalde zaken tot uitdrukking te brengen. Dat spijt mij zeer. Ik moest dit even zeggen. Want ik vind toch de stijl dat mevrouw Van den Berg is afgekapt niet passen.

De voorzitter: Mijnheer Hofman, daar kunnen we het beste antwoord op geven. Kijk, mevrouw Van der Burg heeft vragen gesteld via de voorzitter en vragen aan de portefeuillehouder. Als voorzitter kan ik niet de portefeuillehouder dwingen om het goede antwoord te geven. Als mevrouw Van der Burg twee keer een vraag stelt aan de portefeuillehouder en de portefeuillehouder kan haar niet naar haar behoefte beantwoorden, kan ik daar verder niks aan doen. Ik vind dan dat als mevrouw Van der Burg-van Leeuwen het vier keer vraagt, dat ik dan het recht heb om daar iets van te zeggen op mijn manier. Ik wil vanavond de vergadering een beetje strak leiden. Nogmaals, ik hoor mevrouw Van der Burg zeggen dat zij het gevoel heeft dat de portefeuillehouder geen antwoord heeft gegeven op haar vragen, daar kan ik als voorzitter niks aan doen. Ik kan haar hooguit vragen om in de tweede ronde, de tweede termijn daar nog een keertje op terug te komen. Die kans heb ik haar gegeven. Dank u wel. Ik constateer dat we aan het eind van de tweede termijn zijn. Ik heb een aantal van de deelnemers aan de vergadering horen zeggen dat zij hun oordeel over het voorstel klaar hebben, in positieve zin. Dat ze zouden kunnen instemmen met het voorstel. Ik heb ook een aantal fracties horen zeggen dat ze het nog niet wisten en hun oordeel lieten afhangen van de beantwoording. Ik wil eens even peilen van of dit stuk nu als hamerstuk richting VV gaat of dat het een bespreekstuk is? Wie vindt dat het een bespreekpunt hoort te zijn? Mag ik handjes.

De heer Anker: Is een bespreekstuk, ja.

De voorzitter: Bespreekstuk, mijnheer Anker. De heer Jansen, u had ook nog twijfel. U liet uw oordeel afhangen van de beantwoording.

De heer Jansen: Ik twijfel nog steeds, voorzitter. Maar ik ga met de heer Anker mee.

De voorzitter: Een bespreekstuk?

De heer Jansen: Ja.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Graag een bespreekstuk, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan noteer ik dat. Ik wilde eigenlijk voorstellen om na dit agendapunt een korte pauze van tien minuten te houden. Dan stel ik voor dat we kwart voor negen weer beginnen.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, op mijn horloge is het kwart voor negen. Ik stel voor dat we weer beginnen. Ik zie dat nog niet iedereen zijn camera heeft aangezet. Ik heb nog een vraag voor de vergadering, naar aanleiding van het vorige agendapunt. Nu is bijna iedereen er weer. Ik ben bij het vorige agendapunt eigenlijk vergeten, toen ik vroeg van, is het een bespreekstuk of een hamerstuk, dat bij een bespreekstuk staat dat als het een bespreekstuk wordt natuurlijk dat mensen die denken dat ze het voorstel zouden kunnen verbeteren een amendement zouden kunnen indienen, of mensen die er echt iets van vinden van, ik zou het college op een andere manier kunnen oproepen om iets te doen via een motie. Nou is mijn vraag eigenlijk, hadden de mensen die die twijfel hadden het idee dat ze misschien in de loop van de week met een amendement zouden kunnen komen, willen komen? Want zo niet, dan zou het natuurlijk ook gewoon een hamerstuk kunnen zijn en dan kunnen die mensen met twijfel ook gewoon tegen stemmen. Ik vraag eventjes aan de mensen die zeiden van, ik wil graag dat het een bespreekstuk is, de fracties AWP, CDA en Bedrijven en Ongebouwd, of daar moties of amendementen in voorbereiding zijn. Want dat zou de doorslag geven bij de agendering als bespreekstuk bij de VV.

De heer Jansen: Voorzitter, ik wil daar even wel op reageren. De reden ook dat ik twijfelde was dat ik hier wel met een amendement of een motie voor komen. Is niet de bedoeling vanuit het CDA om tegen een belangrijk stuk aangaande verbetering van de ecologische kwaliteit van het gebied te zijn. Tegen stemmen wil ik in ieder geval te allen tijde voorkomen. Wij denken wel erover na om een motie of een amendement in te dienen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan weet ik dat. Dan blijft het een bespreekstuk.

04.B.02 Presentatie Calamiteitenbergingen Westland

De voorzitter: Dan wil ik het agendapunt 04.B.02 aan de orde stellen. Dat is een presentatie. Mevrouw Koop zal dat even inleiden. Gaat uw gang, mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ook het komend agendapunt geeft weer aan dat het leven van een waterschapsbestuurder vol dilemma's zit. Dat dilemma wil ik ook graag met u delen. Ook de heer Valkenburg, Ad Valkenburg, zal daar zo meteen nog een toelichting op geven. Wij hebben als Verenigde Vergadering in 2018, eind 2018, goedkeuring gegeven aan het zoeken naar een waterberging van 50 duizend kuub naar 2 waterbergingen in het Westland. We zijn daar mee aan de slag gegaan. Toen bleek in het Westland, dat is een heel bijzonder gebied, ook in het platte vlak is het moeilijk zoeken, maar het bleek ook nog dat als we een moment hadden gevonden of als we een locatie hebben gevonden dat dat ook weer niet meevalt, omdat het gebied behoorlijk verzilt is. Wat gaan we nu doen? Hoe gaan we nu verder? Je moet natuurlijk wat in het gebied. We hebben ook uw motie van de VV, uw IPCC-motie goed tot ons genomen. Daar zit een urgentie. Van de andere kant, wat is wijsheid in het geheel? Maar ik wil u eerst even meenemen met de dilemma's die we zijn tegengekomen en het hele traject dat we vanaf 2018 hebben doorlopen in het Westland. Dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de heer Valkenburg. Daar hoort ook een presentatie bij, denk ik?

De heer Valkenburg: Dank u wel, voorzitter. Er hoort weldegelijk een presentatie bij. Ik moet helaas bekennen dat ik wat onthand zit, want mijn laptop zijn camera is plakkende. Ik heb mijn iPad erbij moeten pakken. Ik ben wat beholpen in de presentatievorm. Maar ik heb geoefend met mijn dochter en dat gaat lukken. We gaan het zo doen.

De voorzitter: Gaat uw gang. Gefeliciteerd met uw dochter, want die was pasgeleden gepromoveerd. Dan zal het best wel lukken nu.

De heer Valkenburg: Dank u wel. Volgens mij moet je hem nu zien.

De voorzitter: Ja, we zien hem.

De heer Valkenburg: Goed zo. Zoals misschien al bij u duidelijk was, is er begin deze maand … Heeft deze presentatie eigenlijk al op de agenda gestaan. Want dat was op de commissievergadering van 2 november. Helaas was uw agenda toen te vol en was ik niet in de gelegenheid u die presentatie te doen. Bij dezen krijg ik wel de gelegenheid. Ik ga dit keer wel mijn best doen. Wat is in korte termen waar ik het vanavond met u over wil hebben? Wat is het doel en de opdracht van de verkenning naar de calamiteitenbergingen in het Westland? Ik wil even een goede terugblik doen op het proces. Daarna een aantal locaties even met u doornemen. Daarna zal ik wat tekst en uitleg geven welke gevolgen de ondergrond heeft, de daadwerkelijke invulling van de vraag die u aan ons gesteld heeft. Eén, het doel van de opdracht die u aan ons gevraagd heeft is, ga een klimaatbestendig, robuust watersysteem in 2050 organiseren zodat we daar ook klimaattechnisch en, sorry, klimaatadaptief maatregelen vooruitlopend daar al de maatregelen voor hebben genomen. Dat zal nog nader worden uitgewerkt in de visiestrategie Wateroverlast, die mijn collega mevrouw Süss ik denk ergens in de loop van volgend jaar aan u zal gaan presenteren. Daar kan ik nog geen voorzet op nemen. Waar ging deze opdracht wel over? Wij zijn samen met de gemeente op zoek gegaan naar mogelijkheden om minimaal 50 duizend kuub boezemberging te gaan creëren. Dan in één of mogelijk in meerdere bergingen, maar wel verdeeld over het grondgebied van Westland. Een ander deel van de opdracht was dan ook om daar gewoon draagvlak voor alle betrokken natuurlijk voor te krijgen. Het moest een waterhuiskundig effectief en een verbetering worden van het watersysteem, waar dat mogelijk was. Zoveel mogelijk, omdat de ruimte in het Westland natuurlijk ook heel beperkt is, zou het meervoudig ruimtegebruik ook een pro zijn. Last but nog least, een realisatie binnen tien tot twintig jaar. Als ik dan een terugblik doe op het proces. Mevrouw, onze hoogheemraad, kwam er al op terug. Die zei al, we zijn dit proces even al aan de gang. We zijn er in 2015 al heel voorzichtig mee begonnen. In 2017 hebben we u daarover informatief bijgepraat. Op 2018 is er nog eens een stand van zaken gedeeld met de commissie. In 2018 is er een investeringsvoorstel uw kant op gegaan, waarin een tweetal locaties, die uit die verkenning naar voren zijn gekomen, nader uitgewerkt moesten worden. U begrijpt, als we dat nader uitwerken betekent … We moesten alles goed in beeld krijgen. Hoe zit je met de grond? Hoe zit het met de grondverwerving? Hoe zit het met de vergunningen? Hoe zit het met de omgeving? Waar kan het wel? Waar kan het niet? Die twee locaties hebben wij verder uitgewerkt. Dat heeft ook inmiddels geleid, omdat het een proces is die we samen met de gemeente Westland doen, dat we daar ook een goede samenwerkingsovereenkomst over afgesloten hebben. Die hebben we in 2019 ondertekend. Toen hebben eind vorig jaar u een melding gedaan dat uit de eerste verkenning al bleek dat het graven van een kuil in het Westland, want dat is het … We wilden eigenlijk een kuil graven in het Westland, waar we het water in konden laten lopen op het moment dat het te veel werd. Toch wel het een en ander aan problemen teweegbracht. We waren daar … We liepen daar tegen het probleem aan dat als je een kuil graaft in het Westland, dat je kwelwater van onderaf krijgt. Kwelwater betekent, als je die kuil droog wil houden om zoveel

mogelijk inhoud over te houden om het in te laten lopen, dat je dat moet bemalen. Als je die kuil dan bemaalt, betekent dat dat het kwelwater op je oppervlaktewater komt. Dat is iets wat we natuurlijk helemaal niet graag willen. In 2021 hebben we, na wetende dat we dit risico liepen, die toch geprobeerd in meerdere alternatieven de twee locaties dusdanig te benoemen dat we daar wat mee konden. Dan ga ik eerst naar de locatie Elswijkbaan. Dat is de locatie glas 2. Die heeft u ongeveer, als u vanuit Poeldijk richting Rijswijk rijdt. Dat is de N211. Dan krijgt u op een bepaald moment, vlak voordat u Madestein krijgt aan uw linkerkant, is deze driehoek van de Elswijkbaan. Wat hebben we daar gekeken? We hebben gekeken van, hoe zouden we n zo'n terrein in kunnen richten en wat zou het betekenen? Wat zou het betekenen wil zeggen, we zouden er dan een dijk omheen maken. U zag al eerder dat we al hebben gesproken over multigebruik van de ruimte. We hadden zelfs al ideeën om daar eventueel zonnecellen op te maken, zodat we daar een goede invulling zouden krijgen van de situatie en een multigebruik van de ruimte die daar beschikbaar was. Dat zou betekenen in een droge situatie dat we een droog opgestelde zonnepanelen ziet. U ziet ze daar al in het klein aan de onderkant van de presentatie terug, dat ze op de grond staan. Aan de rechterkant zien we dat we een situatie hebben waar we hem vol laten lopen, waarin dan de eventuele zonnepanelen die we daar zouden plaatsen ook zouden gaan drijven. Op zich best een goed plan. We gingen hem daarna uitwerken. Wat bleek, uit grondonderzoek kwam naar voren dat er geen afsluitende laag tussen de ontgraving en de ondergrond zat. Dat had het gevolg dat als wij daar een gat zouden graven, dan zou dat betekenen dat we heel veel kwelwater van onderaf zouden gaan krijgen en er ook ons eigen systeem zouden verzilveren, als we dat droog zouden houden. Toen zijn we op zoek gegaan, maar wat kunnen we dan maximaal wel ontgraven, zonder dat we die last hebben van die kwel? Dat betekende dat wij daar wel een ontgraving konden plegen van een 80 centimeter tot een meter. De ontgraving die we daar konden doen, was ongeveer een meter. Dat betekende echter wel dat de 32 duizend kuub berging die wij op die locatie hadden voorzien uiteindelijk maar zou leiden tot een 13 duizend kuub berging. Kortom, eigenlijk maar een derde van wat we in eerste instantie verwacht hadden. Daarmee, bij de uitwerking hebben wij ook de ramingen van de berging … Kosten aanleg hebben we geraamd et cetera. De aanlegkosten voor dit hele gebeuren zou toch al gauw een 6 miljoen gaan kosten. Kortom, allemaal geen goedkope oplossing, zoals u begrijpt. Daar kwam ook nog bij dat de grond op de Elswijkbaan, wat voorheen een locatie is waar glastuinbouw op staat en nu ook nog steeds opstaat, dat daar in de ondergrond ook nog vervuiling is aangetroffen. Maar aangezien we natuurlijk niet op het hele terrein de milieukundige metingen hebben kunnen doen, lopen we daar ook nog vrij grote kans dat we bij het vergraven van die 80 tot een meter grond die grond dan af moesten gaan voeren, omdat het eventueel te vuil zou zijn. U begrijpt, het afvoeren van vervuilde grond is een zeer kostentechnische zaak. Dan zouden de kosten nog hoger oplopen als we al gewend waren. Voor alle duidelijkheid geef ik nog even aan dat die 6 miljoen die nodig zou zijn om dit aan te leggen, de kosten voor de aanleg van de zonnecellen en de mogelijke aansluiting op het energienet niet in is meegenomen. Die staat alleen facultatief benoemd. Dan gaan we daarna door naar de andere locatie die we op het oog hadden om eventueel wat berging te maken. Dat is de Galgeweg. Voor u misschien beter bekend als de locatie Ranch of Ranch van Olsthoorn, langs de Galgeweg te Naaldwijk. Dat zit ongeveer tussen Naaldwijk en 's-Gravenzande in. Een locatie waar op dit moment nogal veel vee ook loopt. Ik weet niet of dat u helpt in de plaatsing van de locatie. Ook hier bleek in een nader onderzoek dat die afsluitende laag er weliswaar weer niet was. Zouden we daar hetzelfde probleem krijgen dat dat kwelwater van onderaf de eventuele drooglegging van de berging … Het kwel zou dan naar omhoog komen. Zouden ze het oppervlaktewater verder vervuilen. Aangezien we hier toch een situatie hebben waar we samen met de gemeente opgetrokken zijn, hebben we toch iets verder gezocht van, jongens, maar welke mogelijkheden hebben we hier nog meer? We zouden net als in de Elswijkbaan daar een ondiepe versie kunnen maken, maar we zouden daar toch eens kunnen kijken, wat kunnen we eventueel doen als we hem wel diep maken, maar we maken daar een bodemafdichtende laag in? Met andere woorden, wij graven een kuil, we leggen daar een zeil in, we leggen daar weer wat klei bovenop. Daarmee hebben we, het kwel van onderaf sluiten we dan uit.

Dat zou ook nog een oplossing zijn. Want op die manier maak je eigenlijk een badkuip die helemaal dicht is. U zult begrijpen, die twee hebben we naast elkaar gezet. De raming voor een hele diepe berging, met die bodemafdichting, zou uitkomen op een 15 miljoen euro. Als we zouden kiezen voor de ondiepe versie, dat is een versie die we meer ecologisch zouden gaan doen, zouden we uitkomen op een 7 miljoen euro. U zult begrijpen dat ook hier die 23 duizend kuub die we in eerste instantie hadden voorzien, weet je, als we dat wilden doen, dan zou dat wel betekenen dat we daar wel echt heel veel inspanningen voor moesten verrichten. Maar tegelijkertijd krijgen we wel gelijk die kans om daar een mooie parkinrichting te maken die we samen met de gemeente Naaldwijk, of Westland in dit geval dan, op een goede manier ook zouden kunnen inrichten. Als u even doorkijkt naar de alternatieven die straks … U ziet hier bijvoorbeeld bij de diepe versie aan de linkerkant, zouden we een soortement amfitheater maken waar we dan als het ware op het park uit zouden kunnen kijken. De ondiepe berging zouden we ongeveer kunnen maken op een 5 tot 8 duizend kuub. Waarom niet een exact getal hier? Omdat we hier te maken hebben van, hoe gaan we precies het park inrichten? U ziet dat aan uw rechterhand. Als we die eilandjes wat minder hoog maken en wat ondieper maken, zou betekenen dat we meer ruimte krijgen voor het water om daar als het ware een berging te creëren. U zult begrijpen, alles bij elkaar zijn de risico's van die diepe ontgraving, want dan praten we toch gauw over een ontgraving tot zeker 95 minus maaiveld. Maar na later weer 2 meter wordt teruggebracht om het zeil op zijn plek te houden, dat dat nogal wat risico's ook nog met zich meebrengt. Want ik zei het al, er zou een zeil aangebracht moeten worden. Maar u begrijpt dat wij zo'n zeil over 3 hectare niet in een keer aan kunnen leggen. Dat betekent dat je dan in natte situaties moet gaan plakken en moet gaan lijmen met heel veel grondverzet et cetera. Kortom, een 100 procent garantie geven op een werkelijke afdichting door dat zeil is een zeer lastige. Wat wel het vermelden waard is, is dat hier de gemeente Westland nog wel een privaatrechtelijke kwestie heeft lopen met de eigenaar. Dat daar in principe nog wat juridische kwesties lopen wat betreft handhaving. Als ik dan even die twee alternatieven naast elkaar zet. Dan zit ik naar de diepe en de ondiepe … Die zet ik dan even heel kort naast elkaar. Als ik de diepe versie zou doen, of als we zouden kiezen voor de diepe versie, dan zouden we daar in staat zijn om een 23 duizend kuub berging aan te leggen, waarvan we dan de rest op 2, 3 duizend vierkante meter natuur zouden aan kunnen leggen. Kosten daarvan zijn 15 miljoen euro. We hebben met de gemeente afgesproken dat we de kosten fiftyfifty zouden doen. Zou betekenen dat wij ongeveer de helft zouden betalen. Alleen hebben wij wat andere afspraken gemaakt over de grondprijs, waaruit uiteindelijk naar voren komt dat de gemeente dan 8 miljoen zou moeten betalen en wij 7. Dat is de … Ik zeg ook, de uitvoeringsrisico's, zoals ik al tegen u zei, zijn gewoon ontzettend groot. Zeker het aanleggen van dat zeil en zeker zorgen dat dat zeil ook dicht blijft. Want stelt u zich eens voor, er komt daar iemand aan en die wil een paal in de grond slaan. Die slaat door het zeil heen. Al doet hij het nu of al doet hij het over 10 jaar, is hij wel geperforeerd en betekent het weer dat dat zout alsnog het bassin in kan lopen. Dat zou natuurlijk zeker niet mooi zijn. Als we naar de rechterkant kijken, dan krijgen we eigenlijk meer een natuurlijke invulling. Een natuurlijke invulling waar we de boezem eigenlijk direct koppelen aan deze berging. We maken daar geen droge situatie. We maken daar alleen maar een natte situatie, waarin het ingerichte park, als het ware, mee kan gaan met de stijging van de berging, sorry, de boezem zelf. Als de boezem 20 tot 25 centimeter stijgt, betekent het dat wij daarom de 5 tot 8 duizend kuub berging kunnen creëren. Tegelijkertijd zijn we natuurlijk wel in staat om daar een mooie ecologische, natuurlijke inrichting te maken die ook voor de gemeente Westland natuurlijk nogal wat kwaliteit gaat opleveren. Zeker op zo'n locatie, precies tussen 's-Gravenzande en Naaldwijk in. Dit is een actie die … Dit stelt op zich niet zoveel voor. Dit is het vergraven van wat water, het aanleggen van wat natuureilandjes en wat natuurvriendelijke oevers. Qua risico's zijn deze wel goed te overzien. Dit zijn dan eigenlijk de uitgewerkte versies. Maar ik wil met u nog even verder kijken van, jongens, wij lopen hier natuurlijk tegen een aantal zaken aan die nogal wat invloed hebben op de daadwerkelijke hoeveelheid berging die we kunnen creëren op een bepaald oppervlak. Wat hebben we gedaan? We hebben de kaart van het Westland gepakt. We hebben gekeken naar van, in het Westland willen

wij ergens een berging gaan creëren. Wij hebben het hele Westland onderzocht en gekeken waar in Westland afdichten de lagen zijn en waar we in staat zijn om eventueel een diepe berging aan te leggen. U zult begrijpen dat we daar ook gekeken hebben naar de kwelvorming die je op bepaalde dieptes hebt. U ziet daar een heel groot gebied aan rood. Dat rood wil eigenlijk zeggen dat wij daar niet meer dan een halve meter kunnen graven zonder dat we daar te maken krijgen met kwelwater. U ziet dat een heel groot gedeelte van de gemeente Westland eigenlijk al rood kleurt, eigenlijk zelfs grotendeels ook in het gebied waar we naar op zoek zijn. Want u ziet aan de rechterkant van de tekening dat er aan die kant, daar is eigenlijk al berging genoeg, want daar zit de Woudse Polder en daar zit de Broekpolder et cetera. Daar is al ruimte genoeg. Maar waar we eigenlijk op zoek zijn, is naar berging in het gearceerde gedeelte. Want daar, in dat gebied wat op boezemniveau staat, zijn we op zoek naar die berging. U ziet dat dat gebied eigenlijk grotendeels ook rood opkleurt. Dat is natuurlijk wel jammer. Dat is ook zo. De paar delen die nog geel zijn, worden op dit moment ingevuld door woningbouw of zijn reeds al ingevuld door woningbouw. Daar komt ook niet echt een gelegenheid vrij om wat berging te gaan creëren. Dan wil ik nog even met u de conclusies doornemen. In het zoekgebied vinden we eigenlijk bijna geen afdichtende laag. Dat betekent dat we daar niet in staat zijn om diepe kuilen te graven, om op een kort en op een klein oppervlak zoveel mogelijk berging te creëren. Verder zien wij ook dat die kwel gewoon echt een probleem gaat worden, omdat die diepte halen geen probleem is. Zoals ik al zei, in de gele delen is eigenlijk grotendeels al ingevuld door woningbouw, of wordt al ingevuld voor woningbouw waar men op dit moment al bezig is. Dan ga ik nog even kijken naar wat uitkomsten. Ik ga als eerste met u naar de uitkomst van de Elswijkbaan, waar we al toen net mee begonnen. Ik zet gewoon even wat dingen kort naast elkaar. Wat is de situatie nu? De huidige eigenaar op dat perceel wil eigenlijk wel stoppen met tuinen. Als hij het aan een … Weet je, hij wilde dat best aan ons wel verkopen, maar als hij het straks aan een ander verkoopt, dan wordt het verwerven van dat stuk natuurlijk wel een stukje lastiger. De berging die we daar hadden gedacht was meer dan 30 duizend kuub. Daar kunnen we er uiteindelijk maar maximaal 13 duizend voor creëren. Op die locatie hebben we een verschrikkelijk groot risico met die vervuilde grond, waar wij vooraf niet kunnen aangeven hoe groot die hoeveelheid vervuilde grond zal gaan zijn. Zeker niet aan de voorkant van het traject, waar we eigenlijk een veel groter onderzoek nodig hebben. Maar die man is daar gewoon aan het tuinen en dat vraagt het op dit moment ook niet. Dan qua financiën. We praten natuurlijk wel over de aanlegkosten van 6 miljoen euro, waar er al 2 miljoen voor grondkosten zijn, wat eigenlijk neerkomt op een 475 euro per kuub. Als je nu nagaat dat dat wel heel veel is voor een kuub en het Delflandse deel dan weliswaar de helft is, maar dan blijft dat nog steeds 240 kuub. Maar het is wel 475 maatschappelijk geld. Daar kan je allemaal wat van hebben. Daar komt ook nog bij dat de Elswijkbaan eigenlijk aan de buitenrand van het zoekgebied ligt. Ik ga even mee met u terug naar de rode kaart. Dan moet u de Elswijkbaan ongeveer zien aan de bovenkant in de punt waar u een klein geel plekje ziet, daar is de Elswijkbaan. De Galgeweg is midden in het gearceerde gebied van het zoekgebied waar we het willen hebben. Dat zou eigenlijk wel een mooie locatie zijn. Als ik dan direct even doorstap naar die Galgeweg. Zoals ik al zei, de locatie is echt wel perfect. Die ligt middenin, maar direct aan de boezem. Qua locatie is die prima. Maar daar komt wel bij kijken, de aanlegkosten als we hem diep maken en als wij die 23 duizend kuub willen gaan creëren, kost dat wel 15 miljoen euro. Als we meer kiezen voor een parkinrichting of een soortement waterparkinrichting kost dat nog steeds 7 miljoen euro. Per kuub berging zijn dat best substantiële bedragen. Daar komt dan ook nog bij dat de risico's voor de aanleg bij de Galgeweg eigenlijk ook best groot zijn. Want zoals ik u al zei, als dat folie beschadigd wordt, dan is het eigenlijk niets meer waard en dan loopt hij alsnog helemaal vol met zoutwater. Dan krijgen we alsnog een situatie die we niet willen. We hebben natuurlijk wel met de … Westland heeft een overeenkomst over de verwerving van dat perceel. Er is wel, samen met de gemeente … Hebben we ook in dit traject opgelopen om naar de invulling van dat perceel … Om dat op een zo mooi mogelijke manier in te richten. Dat hebben we gedaan door een ecologisch en natuurlijke oevers et cetera. Als we gaan kiezen voor een ondiepe berging, dan zou het in ieder geval wel een stuk minder berging

op gaan leveren. Van de 23 duizend die we daar hadden gedacht, blijven er uiteindelijk maar ergens 5 tot 8 duizend over. Weliswaar in een parkinrichting die wel waterrijk genoemd mag worden, maar kortom, het voldoet niet aan datgene waar we mee begonnen zijn. We zouden natuurlijk graag in totaal die 50 duizend kuub berging realiseren, maar dat halen we op deze manier niet. Als we dit eventueel wel zouden doen, dan zijn de risico's daarvan in geld beperkt, omdat dit eigenlijk gewoon een vrij conventionele manier is van de aanleg van een park met dat water erin. Dat zou op zich tot niet zoveel problemen leiden. Maar als je dat natuurlijk afzet tegen de kosten per kuub berging, is dit natuurlijk wel een hele dure oplossing. Dat moge duidelijk zijn. Dames en heren, dan kom ik eigenlijk een beetje aan het einde van mijn verhaal. U zult wel merken, hier staan we nu. Dit is de stand van zaken waar we nu tegenaan lopen. Het dilemma is, gaan we het nu wel doen of gaan we het nu niet doen? Wij willen in maart naar u komen met een VV-voorstel, maar ik zou toch graag … Wilt u ons als commissie misschien iets meegeven wat ons kan helpen in het formuleren van een goed voorstel, voorzitter? Dan kom ik bij dezen tot het einde van mijn betoog.

De voorzitter: Dank u wel. Ook fijn dat u de vraag die ik had willen stellen alvast heeft gesteld. Als u dan het scherm delen kan stoppen, dan kunnen wij elkaar weer zien. Even kijken hoe ik dat voor elkaar krijg.

De heer Valkenburg: Als het goed is ziet u mij nu weer, voorzitter.

De voorzitter: Ik zie u nu wel, maar de anderen weer niet.

De heer Valkenburg: Dat scheelt.

De voorzitter: O ja, dat lukt. Beste commissie, ik wil eigenlijk vragen om een eerste termijnrondje te houden, als ware dit een beeldvormende behandeling om uw suggesties mee te geven aan de portefeuillehouder. Ik zie dat er een aantal leden hun hand al hebben opgestoken. Dat zijn er nu nog twee. Dan begin ik maar bij de heer Van Heijningen. U was het eerst. Gaat uw gang, mijnheer Van Heijningen.

De heer Van Heijningen: Ik mis eigenlijk de derde optie. Daar heb je geen last van kwelwater en misschien zelfs nog wel het voordeel van wat zoetwater wat de bodem in verdwijnt. Dat is een berging die opgezet wordt.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Heijningen: Ik weet niet of het duidelijk genoeg is?

De voorzitter: Ja, dat lijkt me wel. Dan goed, mevrouw Van Hagen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Dank u wel, voorzitter. We hebben met veel interesse naar het voorstel gekeken. We hebben een aantal vragen daarbij. We zien dat er bedragen worden genoemd van 475 euro en 650 euro. Er wordt gezegd, dat is relatief hoog. Wij zijn benieuwd aan wat voor kosten we normaliter denken als we waterbergingen aanleggen. Een andere vraag is, als je voor de Elswijkbaan 475 euro per kuub doet en voor de Galgeweg 650 euro per kuub, is eigenlijk nog wat meer, dan zijn in onze inzien de financiën niet per se een reden om de Elswijkbaan niet te doen. Daar komt voor ons nog bij dat de startvraag was, zoek een totale buffer van 50 duizend kuub. Zelfs als we samen Elswijkbaan en Galgeweg doen, komen we niet aan die 50 duizend kuub. Onze vervolgvraag is, waarom … Natuurlijk schrikken we van de kosten. Maar waarom niet allebei, als we weten dat we 50 duizend nodig hebben. Dan hebben we daarnaast ook nog nagedacht over andere opties. Misschien zijn die al eerder in het traject afgeschoten, maar zijn bij ons toch weer opgekomen. Een bekende locatie is de Plas van Alle Winden. Die is al 20 jaar geleden gebruikt als waterberging. Daar

schatten wij in dat daar 40 tot 50 kuub water in kan, zonder dat daar water uitspuit. De vraag is, is die locatie beoordeeld en waarom is hij al dan niet afgeschoten? Het andere stukje is een klein stukje aanhakend ook weer op het volgende voorstel. Vorige punt. Er wordt gezegd, we gaan 500, 650, 850 euro per kuub aan gemeenschapsgeld uitgeven. Dat is een behoorlijke smak geld. Nou heeft het Westland behoorlijk wat sloten die ondiep en smal zijn. De omwonenden klagen daar ook over. Wij hebben zoiets, als je zoveel geld gaat uitgeven, zou je dat dan niet kunnen besteden om direct daar waar eigenlijk de waterlast ontstaat de sloten te verbreden en dat je daar inderdaad een dubbele functie kunt creëren met waterrecreatie en waternatuur? Dat zijn onze vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank u wel. Dank ook voor de presentatie. Met een ambitieus programma is men op pad gestuurd. Je ziet nu dat dat heel lastig is om te realiseren. Wat ons betreft is het ook belangrijk om dan even een stapje terug te doen en te kijken naar het hele watersysteem. Is dan zo'n waterberging nog de juiste oplossing voor het probleem? Dat hoor ik eigenlijk in deze presentatie niet zo terug. De aantallen kuubs die opgevangen zouden kunnen worden met de ondiepe versies is wel heel erg beperkt. Is de vraag of dat dan die investering nu op die plek waard is en of dat ook de beste investering is die we in het watersysteem kunnen doen om dat robuuster te maken. Wat ons betreft hoort daar wel een bredere analyse bij. Die sluit dan eigenlijk ook wel aan, al gaat het over een ander gebied, van wat we nu doen met de Erasmusvaart. Van, kijk nog eens goed naar het hele systeem. Waar zijn dan de knelpunten en waar moet je wat oplossen? Is dan zo'n investering op een plek die niet ideaal is, of die heel erg ingewikkeld is of heel duur is, de juiste keuze om te maken? Wat ons betreft kunnen we dan beter daar nog even iets langer op studeren.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van den Berg, gaat uw gang.

De heer Van den Berg: Dank je wel, voorzitter. Het heeft al een hele lange geschiedenis. Ik herinner mij dat we in onze fractie al verschillende keren erover gepraat hebben. Als je ziet welke risico's we lopen en wat het kost, hadden we eigenlijk al lang afscheid moeten nemen. Mevrouw Van Hagen die vroeg wat een normbedrag was wat er de laatste jaren aan bergingen besteed was. Zo eventjes met een natte vinger, dan denk ik dat we in de Woudse berging ongeveer 5 euro de kuub zaten.

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Dat is wel een verschilletje.

De heer Van den Berg: Het is belachelijk waar je aan denkt, als je dit soort bedragen gaat noemen en de hoeveelheid water die je opslaat. Als we echt een calamiteit hebben in het Westland, als je dit realiseert, dan hebben we misschien een halfuurtje respijt. Als je echt op tijd je maatregelen treft, dan denk ik … Je kanalen goed houdt en niet dicht laat groeien, dan is de Woudse berging en de Wollebrand en het Rijswijkse Park en dan de Rotterdamse Baan nog een keer … Als we niet wachten tot het echt helemaal uit de hand loopt, moeten we gewoon die bergingen benutten. De risico's die we lopen als wij over dit soort investeringen praten, daar moeten we heel snel afscheid van nemen. Ik vraag mezelf ook een beetje af wat het allemaal gekost heeft, al die jaren dat onderzoek. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Anker.

De heer Anker: Voorzitter, dank u wel. Dank ook voor de presentatie. De vraag is of Delfland wel geschikt is voor zo'n grote boezemberging van minimaal 50 duizend kubieke meter. Wat wij ons als fractie ook afvragen, is hoe de voorstellen zich verhouden tot uitbreiding van de capaciteit van Rainlevelr Westland. We denken ook

aan andere mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld de inzet van Plas van Alle Winden, zoals ook genoemd is door AWPD. Verder denken wij ook aan aanleg van waterkelders onder warenhuizen en woonblokken. Ook hebben wij …. Nog een punt is dat in het verleden de optie van Poelpolder genomineerd was als optie voor waterberging. We vragen ons af van, wat daarmee gebeurd is? Dat waren even de punten van onze fractie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan staat de heer Vissers op mijn lijst. Gaat uw gang.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. Dank voor de presentatie. Geeft wat meer inzicht dan die van vier weken geleden. Wat dat betreft is het uitstel ook positief geweest. Maar de uitkomst van de zoektocht is behalve dat het nu opgehoogd is van 5 duizend kuub naar 8 duizend kuub voor de ondiepe berging bij het Galgewater natuurlijk wel erg bedroevend. Want zelfs met hoge investeringen, we zouden dan voor de duurste kiezen, komen we niet verder dan 15, 16 procent van de gezochte hoeveelheid. Dan is inderdaad de vraag, zoals mevrouw Zandstra ook aangaf, is dat de investering waard of kan je dan beter naar het hele watersysteem kijken en waar je dat robuuster kan maken? Ik vond de opmerking van de heer Van Heijningen, zeker als je de hele kaart rood ziet kleuren, dat je geen diepe bergingen kan maken, wel een hele relevante. Waarom is er niet gekeken naar de mogelijkheid om kuubs te bergen in een opgezette berging? Maar wat we nu voor hebben liggen, lijkt er toe te leiden dat misschien Westland, mede op onze kosten, een mooi park erbij krijgt. Maar dat wij dan maatschappelijk geld van 875 euro per kuub aan waterberging realiseren, waarvan ik van de heer Van den Berg hoor dat we daarmee een half uur respijt kopen. Dat is misschien nog wel een hele dure oplossing. Ik denk inderdaad dat met deze zoektocht die plaatsgevonden heeft, die begon bij veel meer locaties, waarbij gefocust is op deze twee, als dit uiteindelijk het resultaat is, dan moeten we onze knopen, denk ik, opnieuw tellen en goed kijken van hoe je daadwerkelijk het watersysteem in het Westland zo robuust mogelijk kan maken. Wetend dat daar natuurlijk de ruimte erg krap is. Dat is nog eens een keertje extra bevestigd door de zoektocht die ons net gepresenteerd is.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Jansen, het CDA, gaat uw gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan de inleider, de heer Valkenburg, voor die boeiende presentatie. Wij zijn niet zo negatief over dat misschien nu lange tijd is gezocht en dat er niks is gevonden. Want ik denk juist dat die zoektocht inderdaad wel heeft opgeleverd dat er weinig mogelijkheden zijn, behalve dan de hele dure mogelijkheden. Ik sluit me daarom ook aan bij de voorgaande sprekers, om toch het hele systeem in zijn geheel te bekijken en ook te kijken zo van, waar zitten dan de mogelijkheden en wat is nodig? We sluiten ons daarom ook aan bij wat de ChristenUnie, maar ook wat Water Natuurlijk heeft gezegd. Ook de heer Van Heijningen had hele zinnige woorden daarover. We willen ook nog even inbrengen dat mogelijk kun je inderdaad met Rainlevelr wat doen, of dat je bijvoorbeeld op tijd gewoon … Dat je een systeem bedenken waarbij je eigenlijk vooraf extra buffer creëert, bijvoorbeeld door een deel al te bufferen voordat je de noodmaatregel echt nodig hebt, zodat het systeem zelf ook kan bufferen. Dan nog een laatste vraag, dat gaat eigenlijk … Stel dat je zo'n diepe berging maakt, waar we eigenlijk ook niet zo'n hele voorstander voor zijn, dat zeil waarmee je het dan waterdicht maakt, hoelang blijft dat dan goed? Is dat dan ook maar iets van … Gaat dat 10, 15, 20 jaar mee? Dat vragen we ons ook af. Stel dat we voor die oplossing kiezen, krijgen we dan niet over 10, 15, 20 jaar een probleem? Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan heb ik als laatste op de lijst de heer Oostvogels, VVD, staan. Gaat uw gang.

De heer Oostvogels: Voorzitter, dank u wel. Dank voor deze presentatie en de uitleg. Zoals gezegd, het geeft inderdaad een goed beeld van het dilemma wat er ligt. Interessant dat wij zo vroeg meegenomen worden in u

lekker de vraag bij ons weglegt. Daar hou ik wel van. Als we even heel concreet zijn. Die eerste twee van Elswijkbaan en de Galgeweg diep, die risico's zijn toch echt wel te groot naar onze mening. Ondiep, dat zet dan weer heel weinig zoden aan de dijk. In deze drie opties, als we daar uit mogen kiezen, daar worden we niet zo heel gelukkig van. Hopelijk zitten daar nog andere opties in het watersysteem op andere plaatsen. Mogelijk dat daar nog wat ruimte in zit. Dat horen we graag. Ik ben ook nog even benieuwd, dat er kwel in de grond zit, dat zit er niet sinds gisteren. Ik ben even benieuwd of we dit hadden kunnen weten. Dat is dan vooral gericht op in de toekomst dat als we weer een besluit nemen, bijvoorbeeld een volgende berging of een andere optie, kunnen we dan voorkomen dat we voor deze situatie komen te staan? Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil het woord geven aan de hoogheemraad. Maar ik constateer dat dit stuk niet voorligt voor de volgende Verenigde Vergadering. Het is geen besluitvormend stuk. Heeft het karakter van een beeldvormende sessie. Het lijkt mij voldoende als de hoogheemraad nu een reflectie geeft op wat zij meeneemt naar het college. Technische vragen beantwoorden, dat doen we waarschijnlijk als er een plan ligt. Gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ook dank voor uw suggesties en vragen en opmerkingen. Het kan zijn dat een invulling van een aantal technische vragen u ook nog wat meer helderheid geeft. Ik zal eerst eventjes mijn reflectie geven. Als er dan nog eventueel wat technische punten blijven liggen, dan zou ik willen vragen aan de heer Valkenburg, met uw welnemen voorzitter, of hij daar nog even op kan ingaan. Een van de vragen die ook gesteld zijn is, hadden wij dat niet eerder kunnen weten? Wij hebben u hier in onze zoektocht meegenomen. We zijn uitgegaan van twee locaties. We hebben toen vooronderzoek gedaan. Toen dachten we, dit gaat toch wel heel erg … Dat geeft toch wel wat kwelwater te zien. Toen hebben we vervolgens een soort raster over het hele Westland gelegd en gekeken van, hoe zit het nu met de geohydrologische toestand? Dat bleek het plaatje op te leveren met dat rode gebied dat u zojuist heeft gezien. Je hebt niet in het Westland alleen een moeilijkheid in het plantenvlak, maar ook nog eens een keer in de diepte. Zijn die bedragen niet relatief hoog? Ja, het is inderdaad niet goedkoop. Het is niet de meest goedkope suggestie, of berekening die we hier hebben staan. Dat is ook een reflectie die ik hierop kan geven. De Elswijkbaan, daar zijn de financiën inderdaad niet per se de reden, maar ook nog eens de risico's ten aanzien van de vervuilde grond. Ook de heer Valkenburg gaf daar al een voorzet voor. De Plas van Alle Winden, dat is een lastige, omdat daar ook eenzelfde probleem is met het kwelwater. Alleen heb je daar ook nog te maken met inzijging. Dat geeft ook nog technische problemen. Die sloten verbreden. U heeft het ook al meegegeven als suggestie. Dat zou een hele mooie zijn. Als de gemeente Westland dat ook ziet zitten met het oog op recreatie, dan kunnen we dat ook zeker bij de gemeente Westland neerleggen. Maar gaat u maar eens na, langs de meeste sloten liggen particuliere gronden, liggen kassen. Dat wordt ook nog eens een hele exercitie. Mevrouw Zandstra had het al erover dat de ambitie lastig was. Dat blijkt ook weer. Voor het Westland is het een heel lastig gebied. U zegt, moeten we niet een stap terug doen? Moeten we niet gewoon eens kijken naar een watersysteemanalyse. Dan kijken wat de beste oplossing is voor het probleem. Ik hoor ook een aantal van u al diezelfde soort suggestie geven. De heer Van den Berg heeft ook al het een en ander daarover gezegd. Wat zijn de risico's? Wat zijn de kosten? Ik heb u ook een aantal alternatieven horen noemen die we zouden kunnen meenemen in een bredere watersysteemanalyse. De zoektocht levert wel inzicht op. Ik denk dat het ook goed is dat we dit zo op deze manier hebben gedaan en onszelf niks hebben wijsgemaakt, maar ook daarmee kennis hebben opgedaan voor de verdere zoektocht in de toekomst en de watersysteemanalyse die wij ook willen doen. Zoals gezegd, de ruimte is krap. Ook de diepte is beperkt. De heer Oostvogels zei van, het staat me aan dat u zo'n dilemma aan ons voorlegt. Het leven van een waterschapsbestuurder, ook het uwe, dat bestaat ook haast dagelijks uit het afwegen van dilemma's. Ik ben ook blij dat u dat als zodanig ziet. Ik zag nog, in ieder geval,

een belangrijke technische vraag, maar misschien dat de heer Valkenburg daar meer uitgehaald heeft. Kun je de boel niet wat meer, ik zou haast zeggen, opkisten?

De voorzitter: De heer Valkenburg, gaat uw gang.

De heer Valkenburg: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Maar kort, want we lopen uit de tijd.

De heer Valkenburg: Ik merk het, voorzitter. Opgezette bergingen heeft natuurlijk wel effect op de robuustheid van het systeem. Dat wil ik de vergadering wel even meegeven. Als je iets op wil gaan zetten, ben je afhankelijk van pompen of wat dan ook. Dat geeft weer extra beperking. Een robuustheid komt dat niet ten goede. Dan wat betreft … Ik heb al een aantal dingen gehoord waar wij zeker wel wat mee kunnen, maar ik wil toch nog even erachter komen, hadden we dit kunnen weten? Als we het hadden geweten aan de voorkant, dan hadden wij dit hele onderzoek niet nodig gehad. Ook wij zijn daar echt door verrast. Dat er nergens in het Westland, op de plek waar we het nodig hadden, een afdichtende laag was. Dat heeft ons heel sterk verbaasd. Dat vroeg de heer Anker ook nog, over de Poelpolder. De Poelpolder is afgevallen, omdat daar juist gekozen is voor die woningbouw. Dat is juist de reden waarom hij afgevallen is. Ik wil toch nog even ingaan op de opmerking die mijnheer Van den Berg maakt over de 5 kuub, of de 5 euro per kuub berging die misschien gebruikt is bij de Woudse Polder. De verhoudingen in Woudse Polder en midden in het Westland liggen natuurlijk wel enigszins van elkaar af. Het een is natuurlijk een graspolder en de andere staat natuurlijk vol met huizen glastuinbouw en ligt hoger. De oppervlaktes die daar beschikbaar zijn, zijn natuurlijk wel van veel mindere mate dan die in de polder beschikbaar zijn. Dat wilde ik u nog even meegeven. Voor de rest heb ik een aantal dingen wel meegekregen waar we echt wel wat mee kunnen doen, voorzitter. Dank voor de inbreng.

De voorzitter: Dank uw wel voor de presentatie, nogmaals. Ik concludeer dat in de ronde het college voldoende suggesties heeft meegekregen. Dan wachten wij als commissie en als VV nadere voorstellen van het college af hoe wij toch omgaan met het probleem van de ontbrekende waterberging.

04.B.03 Visie recreatief medegebruik

De voorzitter: Dan stel ik voor dat wij verdergaan met het volgende agendapunt. Dat is 04.B.03. Dat gaat over de visie recreatief medegebruik, waarvan u in de stukken heeft kunnen lezen wat de procedure is. Ik begrijp dat het de eerste presentatie is. Maar ik zie twee handjes van mevrouw Örgü en van mevrouw Wijbenga. Mevrouw Örgü, was u gretig om als eerste aan de eerste termijn te beginnen of had u een vraag, een voorstel van orde?

Mevrouw Örgü: Nee hoor, ik wilde aan mijn eerste termijn beginnen, maar als we nog een presentatie krijgen, dan wacht ik dat gewoon even af.

De voorzitter: U mag uw handje gewoon handhaven. Dan ga ik even kijken naar de portefeuillehouder of er inderdaad een presentatie is.

De heer Belt: Voorzitter, het is alleen even een opwarmertje. Het zijn volgens mij twee sheets die ik heel even wil laten zien. Die gaat de heer Kuipers delen, als het goed is. Dat klopt toch? Ja, kijk.

De voorzitter: Maar het moet even iets anders.

De heer Belt: Dan begin ik alvast mijn praatje in ieder geval. In ons bestuursakkoord hebben we met elkaar voorgenomen dat we recreatief medegebruik mogelijk willen maken. Dat we daar beleid op gaan vormen. In de commissie van september is daar een presentatie over geweest van hoe we dat proces zien en wat daar voor keuzes bij komen kijken.

De voorzitter: We hebben een plaatje. Dat hebben we in beeld.

De heer Belt: We hebben een plaatje. In de commissie van september hebben we er wat langer bij stilgestaan. Toen heeft Giel Kuipers daar ook een presentatie over gegeven. Onder andere over waarom we tot die visie willen komen, vanwege die grote recreatiebehoefte en wat daarbij van belang is. Een goede balans van de functies. Op het plaatje zie je ook waar het dan ongeveer over gaat allemaal. De laatste sheet wilde ik met name nog heel even op ingaan. Wij kiezen er bij dit onderwerp voor om de VV echt in een heel vroegtijdig stadium mee te nemen. We hebben inderdaad, u ziet hem staan, de informatieve VV gehad. We zitten nu bij het oranje kadertje. De commissie WKK wordt aan de voorkant geconsulteerd. De vraag aan u is, welke onderdelen van de conceptvisie echt gedragen worden door u en op welke onderdelen u eventueel aanpassing ziet. Op basis daarvan zal het college het stuk dan afronden en ter inzage leggen. Na die ter inzage legging zullen wij ons dan de eventuele inspraak … Dat kan een wijziging van het stuk betekenen. Dan komen we terug in de commissie van volgens mij mei, heb ik vorige keer gezegd. Dat is even het proces. Dit is aan de voorkant. Ik zou graag een aantal dingen bij u ophalen op dit moment. Dank.

De voorzitter: Prima. Dat klinkt ook een beetje als een halve beeldvormende behandeling. Ik zie dat zich al een aantal mensen hebben aangemeld. Mevrouw Wijbenga die was als eerste. Jammer, Fadime, maar dan mag jij als tweede. Zo staat het in het lijstje. Anneke, ga je gang.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Vanuit Water Natuurlijk willen we vragen of bij de afweging van wat het zwaarst moet wegen in, ik noem het maar even, de trits beheren en benutten en beschermen van waterwegen en -keringen, om daar ook het ecologische belang wat nadrukkelijker te laten meewegen. In het stuk staat dat er een randvoorwaarde is opgenomen. Namelijk dat recreatief gebruik niet ten koste mag gaan van het waterstaatkundig belang. Dat zou wat Water Natuurlijk betreft ook passend zijn als dit zou gelden voor het ecologische belang. Wij denken dan met name ook hierbij aan de taken die voor alle overheden gelden vanuit de Wet Natuurbescherming en de Vogel- en de Habitatrichtlijn. Wat dat betreft is dat onze inbreng, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Örgü van de VVD.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Bij de VVD hebben we een lijst opgesteld als aandachtspunten die we heel graag willen meegeven aan het college, waar ze dan in ieder geval hun voordeel mee kunnen doen in het stadium waarin we nu zitten. Voor ons is het belangrijk dat alles wat we zo dadelijk te zien krijgen, dat dat niet in strijd is met onze kerntaken en prioriteiten die we hebben. Het is echt een basis waar we heel graag naar gaan kijken ook zo dadelijk als dat er komt. Wij vinden het belangrijk dat de initiatiefnemers ook verantwoordelijkheden pakken. Dat de recreatieve medegebruikers ook gewoon een zorgplicht hebben. Dat even als basis. Daarna wil ik nu even ingaan op een aantal thema's die bij ons voorbijkwamen toen we dit onderwerp behandelden. Eén punt is handhaving. We zouden heel graag hier ook een beetje duidelijkheid willen hebben in de visie. Hoe komen we erop? Ik denk dat meerderen dat wel kennen. Dat is een plaats wat bekend is als de bierboot of de zuipschuiten. Dat is echt een plaag waar gewoon mensen op platboten met

bierkratten en harde muziek echt heel veel rotzooi, moet ik eigenlijk zeggen, dat is wel een raar woord om zo te zeggen, maar rotzooi trappen. Het is gewoon echt niet fijn. Wij hebben dit soort geluiden heel vaak gehoord. We hebben ook begrepen dat de waterpolitie echt verschrikkelijk zijn best doet, maar er ook niet continu bij kan zijn. Ook in die visie is het heel belangrijk, als je recreatie goed wil benutten, dat in ieder geval niet de mensen die daarvan genieten, dat die worden weggepest. Even dat als voorbeeld. We willen heel graag dat er aandacht komt voor handhaving. Een tweede punt is meer aanlegplaatsen. Ik heb eens wat rondgebeld en wat mensen gevraagd die ook in die hoeken zitten. Die gaven ook aan, we zouden echt wel wat meer aanlegplaatsen willen hebben, omdat je dan heel makkelijk bijvoorbeeld daar je boot kan neerzetten en even boodschappen kunt doen. Daar kunnen dan ook de ondernemers hun voordeel mee doen. Dat is volgende punt. Een ander punt wat ik tegenkwam, was die samenwerking met die stakeholders. Want als je bijvoorbeeld een watersportverbond spreekt in de regio en die punten van recreatie van ons erbij pakt en ons stuk die we nu hebben doorneemt, dan zie je dat zij eigenlijk min of meer dezelfde punten bespreken dan wat wij nu ook doen. Dan denk ik van, hebben wij daar gewoon afstemming mee? Hoe ligt het daarmee? We hebben natuurlijk goede connectie als het gaat om onze stakeholders, de gemeente en de provincie. Maar ik zou heel graag ook het thema samenwerking met stakeholders willen opgenomen zien in dit stuk. Niet alleen de provincie en de gemeente, maar ook die andere stakeholders die ik zonet noemde. Kijken van, waar kun je elkaar versterken? Een volgende punt, voorzitter, wat voor ons belangrijk is, wat wel in dit stuk even genoemd wordt, maar wat ons betreft best wel wat … Tenminste onderbelicht is, maar best wel aandacht kan krijgen. Dat noemen wij dan het economisch gebruik van vaarwater. Je kunt namelijk … Even een voorbeeld, want ik heb even in Delft gekeken. Daar heb je een club, dat heet CityBarge. Zij maken gebruik van de bestaande waterinfrastructuur in meerdere steden, maar ook in Delft bijvoorbeeld. Ze gebruiken daar de grachten voor. Het is natuurlijk niet alleen recreatie, maar het kan daarvoor allebei worden gebruikt. Kortom, hoe kunnen we economisch gebruik van vaarwater stimuleren en ervoor zorgen dat wij daar ook in de binnensteden vooral veel toeristen kunnen krijgen die wel onze steden willen zien? Volgende punt voorzitter, dat is een punt dat vooral gaat over die bruggen die te laag zijn en waar in het verleden klaarblijkelijk ontheffingen voor moesten worden gevraagd. Maar even geschiedenis terzijde. In ons eigen stuk, als het gaat om watervergunningsaanvragen, hoort dat 1.80 te zijn. Nu blijkt dat in de praktijk de gemeentes soms ook gewoon toestemming krijgen voor 1.10, 1 meter 10. Dat is een beetje raar, als je al afspraken met elkaar hebt dat het 1.80 is … Want je zorgt ervoor namelijk, als die bruggen hoog zijn, dat er voldoende ruimte is en dat je niet doodlopende plekken hebt en dat je gewoon wat meer vaarruimte krijgt. Daar wil ik eigenlijk ook wel wat meer over horen hoe het precies zit en hoe het in de praktijk werkt en waarom er in het verleden … Dan had je een Delflandnummer op je boot staan. Dan wist je ook waar iemand zat. Ik weet natuurlijk, daar zitten natuurlijk voordelen en nadelen aan. Maar ik zou daar wel wat, ook met die visie zo dadelijk, meer willen horen en kijken hoe we dat kunnen oplossen, met name de overlast die je weleens merkt. Kortom, die bruggen te laag, hoe regelen we dat? De ontheffings- en vergunningsaspecten, hoe werkt dat? Hoe zorgen we ervoor dat die 1 meter 80 echt ook uitgevoerd wordt in de praktijk? Laatste twee punten voorzitter. Dat is gebruik van de oevers, de kanten. Ook dit aspect wordt in het stuk summier behandeld. Er wordt aangegeven, vooral dat Delfland versnipperd is, ook vrij breed ligt en dat er niet doorlopende gebieden zijn wat je bijvoorbeeld wel bij andere waterschappen ziet. Maar wij zouden juist ervoor willen pleiten dan ook hier wel de aandacht op te vestigen door bijvoorbeeld ook de grondeigenaren daarop aan te sporen. Dan kun je daar ook gezamenlijk afspraken in maken. Als je dan bijvoorbeeld allerlei leuke wandeltochten langs het water kunt organiseren, dat zou toch echt wel een meerwaarde zijn. Wat ons betreft kunnen die grondeigenaren hier ook misschien een rol in spelen. Misschien kunnen die worden aangespoord. Misschien dat de visie ook de aandacht op kan vestigen. Tot slot, voorzitter, visie is voor ons heel belangrijk om daar ook de do’s en de don’ts zichtbaar te zien. Voor ons, nogmaals, is het belangrijk dat waterkwaliteit voorop moet staan. Misschien even over dat laatste aspect. Daar merk ik dat in dit stuk … Zie ik dat er weinig aandacht is voor wat

voor invloed dit alles heeft voor de waterkwaliteit. Misschien dat ik daarmee ook wil eindigen, om aan te geven van, geef daar ook een passage aan in de visie om daarmee het verhaal rond te maken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: U ook bedankt. Dan is het woord aan Arnold van der Ree van 50PLUS. Gaat uw gang.

De heer Van der Ree: Dank u wel, voorzitter. In het stuk staat de regel van, hoe vertellen we recreanten het verhaal van Delfland. Ik was onlangs in Haastrecht, in de Krimpenerwaard. Daar hebben ze een gemaal staan dat open is voor het publiek en een uitgebreid museum daarbij waar alles over het water in de Krimpenerwaard de afgelopen duizend jaar en droge voeten, dalende bodem, bescherming tegen overstroming uitgebreid aan de orde is. Zo doet men in de Krimpenerwaard voorlichting aan het publiek. Ik mis dat eigenlijk een beetje bij Delfland. Ik denk dat als wij het nu over recreatief medegebruik hebben, dat we die kans moeten pakken om die voorlichting aan het publiek te verbeteren. Nu staat er in de nota dat activiteiten als het plaatsen van een vogelkijkhut of een fietsbrug, dat dat niet ten laste komt van Delfland. Ik vind dat jammer, want het zijn juist dingen die voor het publiek opvallend zijn. Zeker als er een bordje bij hangt, aangeboden door Delfland. Dan is dat heel goed voor de PR van Delfland. Het zijn, denk ik, ook vergeleken met de aanleg van gemalen en dergelijke toch niet de kosten. Ik zou daar zeer, namens 50PLUS, voor pleiten om het verhaal van Delfland beter over het voetlicht te brengen. Dan heb ik de visstand. Er blijken volgens de nota 46 duizend leden van visverenigingen te zijn die op het water van Delfland vissen. Is het niet een te grote belasting en moet niet af en toe een moratorium worden ingesteld dat er een poos niet gevist wordt. Dat is bijvoorbeeld bij de walvisvangst gebeurd, een aantal jaren geleden en dat er een aantal jaren niet gejaagd mag worden. Dat zou ook voor die vispopulatie waarschijnlijk een goed idee zijn. Dan wordt het fietsen gestimuleerd. Maar je hebt tegenwoordig natuurlijk hele snelle fietsen. Je hebt elektrische fietsen, je hebt mountainbikes. De vraag is of daar in het gebied niet paal en perk gesteld moet worden aan de snelheden die daarmee worden bereikt. Nog verder, het is al eerder genoemd, de misdragingen op het water, openbare dronkenschap en geluidsoverlast, wie treedt daar tegenop in het kader van het vaarwegbeheer? Dat was het, voorzitter.

Mevrouw Onderdelinden: Zijn we de voorzitter kwijt?

De heer Van den Berg: Lijkt erop.

Mevrouw Onderdelinden: Hij zit er nog wel in. Ik denk dat zijn verbinding gewoon even …

De heer Middendorp: De voorzitter staat op mute. Nu niet meer.

De voorzitter: Nu niet meer. Hans, je had het woord.

De heer Middendorp: Ik bof. Dank je wel, Hans. Ik wil even beginnen met te melden dat ik echt enthousiast ben als ik de vertegenwoordiger van de VVD minstens vier keer toe heb over visie. Ik lees net op Twitter dat het kabinet, of dat het demissionair minister …

De voorzitter: Hans, nou raken we jou kwijt.

De heer Middendorp: Dat is jammer. Missen we juist het interessantste stuk.

De heer Jansen: Zeg dat wel.

De voorzitter: Ik stel voor dat we Hans straks een nieuwe kans geven. Ik geef nu het woord aan de heer Zwinkels.

De heer Zwinkels: Goed, dank u wel, voorzitter. Hans laten we eventjes weer tot ons komen.

De voorzitter: Ontdooien straks.

De heer Van den Berg: Laat Hans maar zwemmen.

De heer Zwinkels: Voorzitter, de CDA-fractie is blij met de visie recreatief medegebruik. Complimenten voor eenieder die zijn medewerking verleend heeft aan de visie recreatief medegebruik. Noodzaak van een visie als deze ziet fractie CDA ook. Goed dat hij er ligt. We zien het echter niet als hoofdzaak of hoofdtaak, maar als noodzaak dat hij er is gekomen. Er moet zeker gezorgd gaan worden voor duidelijkheid, rekening houdend met uitbreiding woongebieden en haar toekomstige bewoners. Spelregels moeten straks strak en helder zijn. We moeten in dat opzicht ook werken naar waterbewustzijn. Ziet u met deze ontwikkelingen bij Delfland ook een verandering van beleid komen? Recreatie heeft geen prioriteit in die zin dat het wel gestimuleerd mag en kan worden. Er goed en bewust mee omgaan komt ons allen ten goede. Blij met aandacht voor varen, vissen en schaatsen. Kunt u wat zeggen over de risico's die het eventueel met zich mee kan brengen, de recreatieve kant zo te stimuleren of meer ruimte te geven? We zijn als CDA voorstander van het op die manier voeren van een registratiesysteem waarbij alles wat vaart voorzien wordt van een registratienummer, waarbij er geen misverstanden of onduidelijkheden meer kunnen zijn over welk vaartuig in wat voor omstandigheden dan ook. Net als een visvergunning ook verplicht is. Het vorige systeem dateert nog uit de tijd dat de computer nog niet bepaald zijn intrede had gedaan, maar waarmee nu digitaal veel mogelijk is wat benut kan en moet worden, rekening houdend met ieders eigendom. Juist de wijze van toezicht is daarbij onontbeerlijk. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: U ook bedankt. Ik kijk eventjes naar de heer Middendorp. Is hij wel weer onder ons?

De heer Middendorp: Zo, voorzitter.

De voorzitter: U viel helemaal weg voordat u aan uw betoog over Mark Rutte begon. Ik zou zeggen, laat dat zitten en ga het over de visie recreatie hebben graag.

De heer Middendorp: Ik snap het, visie is een heikel punt. Delfland en visie, dat zijn ook niet dingen die vanzelf weer altijd samengaan. Het is inderdaad een mooi stuk geworden en het is ook een uitermate defensief stuk. Er staat vooral in wat we niet doen en waar we overal voor willen oppassen. Dat gaat ons, eerlijk gezegd, wat te ver. Zo staat er, na een aantal keren dat er gemeld wordt dat initiatiefnemers voor de kosten opdraaien, dat staat er waarschijnlijk in nettere termen, maar ik zal maar even dit woord gebruiken, staat er nog een keer, Delfland … Ik citeer: "Delfland neemt uitdrukkelijk niet het initiatief." Dat vind ik echt, dit mij in een visiedocument te ver. Ik zou juist een proactieve input van Delfland verwachten. Dat zou het ook zomaar weleens kunnen gebeuren dat wij mee moeten participeren in zo'n project. Wij hebben net bedragen gehoord voor waterbergingen die alles bij …

De voorzitter: Hans, je loopt weer vast. Ik stel voor dat we toch nu verder gaan met de heer Van den Berg. Dan krijgt de heer Middendorp straks aan het eind van de ronde nog een kans. Jan, ga je gang.

De heer Van den Berg: Dank je wel, voorzitter. Voor ons ligt een beeldvormend stuk. Een paar aandachtspunten wil ik toch nog even benoemen, naast wat al gezegd is. We lezen in dat stuk dat Delfland

behoorlijk wat informatie heeft opgehaald bij de verschillende partijen. Varen, vissen, schaatsen en zwemmen. Dat zijn bij uitstek de dingen die je op een in het water doet. Daar is niks mis mee. Wat ik in het stuk lees en wat toch nog eens misschien benadrukt mag worden, dat het niet ten koste mag gaan van de taakuitvoering, maar zeker ook niet dat er behoorlijke financiële claims mee gemoeid zijn. Wij denken meer aan faciliterend optreden van Delfland waar het van de Delflandse kant dat behoeft. Verder willen we wel heel sterkt ook benadrukken, wat al heel veel andere fracties ook genoemd hebben, is handhaving. Dan heel specifiek, dat is nog niet genoemd, dat op het water waar gevaren wordt ook op een aantal plaatsen heel veel schade aan de dijk en aan de kade plaatsvindt. Door veel te hard varen oeverafslag plaatsvindt. Een heel goed voorbeeld is, waar ik me al een paar jaar aan erger, de Vlaardingsekade aan de Zouteveense kant van Schipluiden naar Vlaardingen, waarin hele happen uit de kade zijn. Waar af en toe weleens wat klei gestort wordt, maar wat zo weer wegspoelt. Het zou weleens heel goed wezen als daar eens wat meer aandacht voor was. Dat wordt veroorzaakt door recreatieve vaart die zich niet aan de regels houdt en waarin gewoon veel te hard gevaren wordt. Daar heel speciale aandacht voor, naast de andere zaken die ook al benoemd zijn. Dank je wel.

De voorzitter: Dank je wel voor je bondige bijdrage. De heer Van Heijningen, gaat uw gang.

De heer Van Heijningen: Wij zijn het wel eens met het feit dat het water meer gebruikt moet worden. Daar staan we honderd procent achter. Wat wel ook door iedereen al genoemd wordt, is handhaving, dat er geen gekke excessen plaats gaan vinden, zoals de heer Van den Berg al noemt, maar ook mevrouw Örgü al aangegeven heeft. Ik ben het wel met mevrouw Örgü eens dat aanlegplaatsen voor schepen duidelijk een toegevoegde waarde hebben. Dat geeft ook weer minder schade aan kades en wanden. Maar ik ben het met het CDA eens dat dit wel inhoudt dat die plaatsen … Of tenminste, dat daar geen … Zo meteen sloepjes daar half afgezonken worden om door ons opgeruimd te worden. Ik ben het eens met mijnheer Zwinkels dat daar gewoon een goed registratiesysteem voor moet komen om te voorkomen dat wij zo meteen de troep van anderen op kunnen gaan ruimen. Belangrijk blijft toch voor ons, gezien onze schuldenquote, dat wij toch, ik wil niet zeggen de hand op de knip houden, maar wel goed in de gaten houden dat onze financiële middelen niet oneindig zijn. Dat was het.

De voorzitter: Prima. Dank u wel. Mijnheer Hofman, gaat uw gang. Pieter-Jan Hofman nog in de vergadering?

De heer Hofman: Ja, voorzitter, ik ben er, maar mijn camera is uitgezet. Je moet het dan even met een poppetje doen. Ook heeft de host ask een nieuwe start gestopt. Ik probeer nogmaals. Ik ben er weer.

De voorzitter: Mooi.

De heer Hofman: Dank je wel, voorzitter. Wij zijn zeer content met de notie die hier voorligt. We hebben al een aantal keren in andere vergaderingen bepleit dat er een dergelijke visie ook door Delfland wordt opgesteld. We hebben ook andere waterschappen, de nota's die daar opgesteld zijn als voorbeeld aangedragen. In dat opzicht zou ik het wel interessant vinden welke zaken zijn overgenomen van andere waterschappen en welke niet. Wij vinden het goed dat nu een basis wordt gelegd voor het recreatief medebewind. Het is ook echt medebewind. Dat betekent ook dat je niet de volle kosten draagt, maar dat je als flankerend beleid bij een aantal projecten bepaalde recreatieve zaken meeneemt bij je project. Wij vinden wel dat het initiatief genomen mag worden, in samenhang met een project. Dat je bijvoorbeeld vijf procent of tien procent van de totale investering van de kerntaak inzet voor recreatief belang. Er zijn al vele lovenswaardige zaken aangevoerd, zeker door de VVD. Die steunen wij ook. Ter aanvulling nog de stakeholders. Wij denken aan de erfhoeklijnen van de provincie Zuid-Holland, om die betrekken ook in het hele recreatief beleid. We

denken ook aan de Vereniging Regio Water, die ook een recreatief beleid voert voor pleziervaart. Ook steunpunten creëert overal voor eventueel innemen van brandstof, maar ook voor recreatie en afmeren. Die zaken lijken mij goed om dat ook planologisch vast te leggen. Dat geldt ook voor de brughoogten. Dat planologisch gezien die 1.80 boven boezempeil gewoon wordt gehandhaafd. Daarnaast nog aandacht voor flora en fauna. Dat dat toch ingebed wordt in de keuzes van de aanleg van diverse voorzieningen en stiltegebieden, dat dat meegenomen wordt in het totaal. Ik denk dat we dan in grote lijnen aansluiten bij de voorgangers die hele lovenswaardige dingen hebben gezegd. Nog een zaak die me te binnen schiet, dat is de Zwetsluis. Dat is juist een punt met een sluiswachterswoning om in te richten voor educatie. Het is een belangrijk zwaartepunt van allerlei waterstaatkundige voorzieningen. Een molen, een bergboezem, een stoomgemaal en een nieuw gemaal, plus een sluis en een sluiswachterswoning. Dat is een mooi steunpunt voor eventueel recreatieve zaken en de waterbewustzijnszaken invulling te geven. Ik steun ook het pleidooi van de heer Van der Ree om bepaalde zaken extra te accentueren ook vanuit ons cultuurhistorisch erfgoed gezien. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we als een na laatste de PvdA, Reinette Kiès. Dan daarna is Hans Middendorp weer in ons midden. Reinette, ga je gang.

Mevrouw Kiès: Dank u wel, voorzitter. Er is al heel veel gezegd waar wij ons ook bij aansluiten. Het stuk geeft een aardige beschrijving van de thema's die relevant zijn. Echter, wij zouden het wel fijn vinden als er meer een concreet overzicht zou komen van onze visie is of wat onze inzet wordt. Want de kernvraag is naar ons idee, wat ook al gezegd is, hoe zorg je dat de draagkracht van het gebied het recreatief gebruik aan kan? Ofwel, hoe stuur je zo op dat medegebruik vanuit onze eigen taken dat het duurzaam is en toekomstperspectief heeft? Bij duurzaam denk ik dan ook aan ecologie, maar ook aan schoon water. Water schoon houden en geluid. We zien wel wat aanknopingspunten in het stuk waar we eigenlijk, als je de visie gereed wil hebben, meer invulling aan zou moeten geven. Bijvoorbeeld de doorontwikkeling van het vaarbeleid. Als je kijkt naar de toekomst en je ziet hoe enthousiast … Hoe zich dat ontwikkelt, is het goed om nu al na te denken wat je wil. Is het de vraag of je bijvoorbeeld voor recreatief vaargebruik nog wel niet elektrische of milieuvriendelijke brandstof gebruiken wil. Je wil eigenlijk misschien geen motors meer die, zoals mijnheer Van der Berg ook al aangaf, de kanten kapot maken. Het geeft veel watervervuiling. In die olie- en benzinestoffen zitten zware metalen en benzeenachtige, kankerverwekkende stoffen waar wij het de vorige keer ook al over gehad hebben om ze er juist uit te halen. Er liggen kansen in. We vinden dat het, wat mijnheer Middendorp ook al aangaf, wat positiever kan worden beschreven en meer uitnodigend. Wat we nu juist wel willen, ook al zullen we voorstellen om toch een aantal restricties of zaken meer uit te werken. Als het gaat over het vaarbeleid, daar liggen de kansen … Er ligt nieuw beleid voor de visvergunningen die volgend jaar worden aangepakt waarbij je ook vraagt, kan het ecologischer en gewoon zonder lood? Het waterschap, of het hoogheemraadschap kan daarover beslissen. Goed, dan de heldere communicatieboodschap wat we willen precies willen zijn als waterschap en wat onze rol hier is. Ook nog een punt, het medegebruik. Als we het hebben over andere eigenaren, dat wel de recreatie het toekomstig gewenst landgebruik vanuit bestaande landgebruik niet moet frustreren. De agrariërs moeten geen last hebben van hondenpoep en dat soort zaken die het vee weer belemmert. Maar goed, het zijn … Samengevat, iets concreter op een aantal punten. Er zitten nog kansen in om beleid scherper … Om nu beleid te maken voor de toekomst. Met name betreft vaarbeleid en visvergunningen, dachten wij aan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. We zien hem niet, maar hij is er wel, Hans Middendorp. Hans, je hebt nog twee minuten om de rest van je betoog af te ronden, stel ik voor.

De heer Middendorp: Dank je wel iedereen voor jullie geduld. Gelukkig is ook het meeste … Of er is al een heleboel gezegd. Recapitulerend vinden wij dat dit een mooi stuk is. Het begin van een visie, maar wat wel echt defensief is. Wij missen vooral een financiële richting. Het is wel makkelijk om te zeggen wat we allemaal niet gaan betalen, maar ik heb net een vergelijking proberen te maken. We hebben het over 50 duizend kubieke meter in het Westland, terwijl we al een waterberging hebben in de Woudse Polder van 500 duizend kubieke meter. Daar tegenover in Rijswijk van een miljoen kubieke meter. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat als wij vaarbeleid … Als wij recreatief medegebruik een plek willen geven, dat dat niks kost. Dat wil niet zeggen dat het veel kost. Om maar wat te zeggen, we geven ook geld uit aan zwemwater. Ik denk dat mevrouw Van den Burg daar in eerdere vergaderingen behoorlijk, en het CDA, hebben duidelijk gemaakt dat die kosten misschien wel extreem zijn. Ook hier niks voor niks en weinig voor een klein beetje. Om te focussen heel direct het vaarbeleid inderdaad. Wij missen een visie op vaarontwikkeling in de zin dat er gewoon … Het hele gebied van Delfland wordt volgebouwd met huizen. Al die huizen, dat is natuurlijk overdreven, maar heel veel van die huizen staan aan het water. Dat is een mooi verkoopconcept. In het mooie Voorburg waar u woont, mijnheer Belt, is ook net een nieuw project opgeleverd op de plaats van de chemische wasserij. Daar is een watergang aangelegd. Al die mensen hebben een sloepje voor de deur. Het ziet er prachtig uit. Als wij geen beleid opstellen, als wij geen plan hebben waar die bootjes gaan varen, dan gaan ze zelf een plek zoeken. Ik heb dat in het Westland ook zelf gezien. Mensen proberen gewoon hoever ze kunnen komen. Als de brug 1.20 is of als de brug 1.10 is, met sommige sloepjes kom je daar nog onderdoor. Dan heb je inderdaad het probleem dat die mensen in hun goede bedoelingen vastlopen in de bagger, of dat ze tegen een kant aan komen. Ik denk dat wij daar als watersysteembeheerder misschien niet een plicht, maar zeker een rol in hebben, een maatschappelijke functie. Dan vind ik het inderdaad raar om te lezen dat we geen maatschappelijke functie hebben aangewezen gekregen door de provincie, maar omdat het nu eenmaal het watersysteem belicht dat het dan toch een maatschappelijke functie is die wij moeten oppakken. Wij praten ook al sinds 2015 over recreatief medegebruik. Ik vind dat het wel een beetje mag groeien. Het laatste punt, dan sluit ik aan bij de PvdA. Inderdaad, het visrecht wordt opnieuw vergund. Ik vind het een ontzettend succes voor Delfland dat het is gelukt om de enige beroepsvisser die wij hebben te motiveren om vrijwillig af te zien van het vissen van paling en andere vis in ruil voor opdrachten van Delfland. Hij heeft nog steeds het visrecht. Het visrecht kan hem niet ontnomen worden. Als hij wil, kan hij het visrecht verlengen, want zo staat het nou eenmaal in de wet. Hij zou in een volgende periode, die periode is al gauw, weer kunnen gaan vissen. Dat lijkt ons een … Dat zouden wij heel jammer vinden als er weer paling gevangen zou worden in Delfland. Wij vinden eigenlijk de bestaande situatie een uitstekend werkbare situatie. Ik hoop dat het college daar ook ruimte voor ziet om dit te bestendigen. Ik snap dat je dat niet aan de grote klok wil hangen hoe je dat allemaal regelt. Maar het zou heel naar zijn als we in de krant moeten lezen dat er weer paling gevangen gaat worden in het Westland.

De voorzitter: Dank u wel. U zei net dat we sinds 2015 hierover praten. Ik wil dat tot uiterlijk tien over tien volhouden. De portefeuillehouder. U heeft heel ruim mandaat gekregen, als ik al die bijdragen zo hoor. Uw reactie graag.

De heer Belt: Dank, voorzitter. Dank aan alle leden voor de ruime inbreng. Ik word hier echt wel blij van alle punten die je aangeeft. Toch een beetje de lijnen die ik eruit haal. U benoemt veel dingen die gaan om de balans. De waterkwaliteit, het ecologisch belang is een aantal keer genoemd. Ook het punt van de handhaving, het registratiesysteem heb ik een aantal keer gehoord. Daarnaast heb ik ook veel leden gehoord over het stimuleren van initiatieven. Hoe kunnen we onze rol pakken in het economisch gebruik van het vaarwater, zei mevrouw Örgü. Hoe kunnen we ook ander ponteigenaren aansporen om bijvoorbeeld routes te ontwikkelen. De heer Van der Ree heb ik ook gehoord over de voorlichting naar het publiek verbeteren. Wij hebben hier … Samen met de ambtenaren is er uitgebreid meegeschreven. Ik denk dat wij hier heel mooi mee uit de voeten

kunnen. Ik proef ook echt een aansporing om het stuk ook wat minder defensief te maken. Dat is niet de bedoeling. Laat ik het daarbij laten. Misschien nog een onderdeel van het proces. We leggen nu een visie neer, maar die visie an sich levert al het startpunt voor een aantal uitwerkingen die daarna nog volgen. Bijvoorbeeld, het ijsprotocol, het vaarbeleid, maar ook in communicatie, een soort boardingsplan, hoe gaan wij met onze objecten om? Wat voor informatie willen we daar bieden? Het visbeleid is genoemd. Dan tenslotte neem ik even de opmerking van de heer Middendorp ook mee over de beroepsvisser, waar ik mij inderdaad ook niet op dit moment kan voorstellen dat wij dat niet zouden voortzetten. Maar daar komen we t.z.t. op terug. Dank voor uw inbreng. Wij werken dit verder uit en gaan dan naar het collegebesluit, inzageperiode en dan richting commissie en VV weer in mei. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan constateer ik dat het zes over tien is. Onze eindtijd was op tien uur gesteld. Ik wil eigenlijk voorstellen om de vergadering te laten voortduren tot uiterlijk half elf. Dat betekent dat we ongeveer twintig minuten hebben per … Nee, vijf minuten hebben per agendapunt wat ons nog rest bij de ingekomen stukken. Ik zie dat mevrouw Kiès ook een ordevoorstel had.

Mevrouw Kiès: Nee, ik had een interruptie. Ik had een vraag aan de hoogheemraad. Of hij nu zegt dat het stuk nog ten aanzien van vaarbeleid en visbeleid verder wordt ingevuld voordat het ter inzake gaat of juist niet? Want ik meende dat hij dat laatste zei. Dat zou ik wel een gemiste kans vinden, omdat we nu vooruit kunnen lopen op de toekomst en neer kunnen zetten wat we willen.

De voorzitter: Kort antwoord van de heemraad graag.

De heer Belt: Dat zijn twee sporen. Wij proberen zoveel mogelijk nu in het algehele beleid de hoofdlijnen te schetsen. Maar er zitten daarna een aantal uitwerkingen ook in.

De voorzitter: Goed. Ik hoor de hoogheemraad zeggen dat hij nog even door de tekst loopt om de juiste accenten te zetten bij het vaarbeleid.

De heer Belt: Dat klopt. Die neem ik door.

De voorzitter: Dank u wel.

5. Ingekomen stukken

05.01 Rapportage baggeren in het broedseizoen 2021

De voorzitter: Dan ben ik bij agendapunt 05.01. Rapportage baggeren, op verzoek van de AWP en Water Natuurlijk op de agenda gezet. Wie van de AWP wil hierover iets zeggen of vragen?

De heer Middendorp: Wij hadden het afgevoerd, voorzitter.

De voorzitter: Water Natuurlijk nog behoefte om er iets over te zeggen?

Mevrouw Wijbenga: Het kan heel kort, voorzitter. Wij zijn blij met de rapportage en dat vroeg baggeren in het seizoen zien we wel als een eenmalige actie. We hopen dat het in het vervolg niet weer gebeurt. Maar we hebben begrepen dat dat vanwege de achterstand van PFAS heeft plaatsgevonden. Maar nogmaals dank voor de rapportage. Dat was het.

De voorzitter: Prima. Dank u wel.

05.02 Stand van zaken aanpak rivierkreeften 2021

De voorzitter: 05.02, de rivierkreeften. AWPD, wie gaat er iets over zeggen?

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Voorzitter, ik zou daar graag het woord over voeren.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Van Hagen-Rooijen: Ons belangrijkste punt is eigenlijk dat er nu in staat dat we in de periode april tot en met oktober zo snel mogelijk gaan beginnen met wegvangen. Wie weleens een ontheffing Wet Natuurbescherming heeft aangevraagd, weet dat precies april tot en met oktober de tijd is dat je ze met rust laat. Wij willen eigenlijk een toezegging van de hoogheemraad om in april gewoon te gaan starten, want dan komen de dieren eruit. Dan kan je, wat misschien de Partij voor de Dieren ook fijn zal vinden, met zo min mogelijk dieren te verontrusten een zo groot mogelijk effect maken. Desnoods gewoon met een standaard kreeftenkooi. Want kreeften worden al heel lang gevangen. Zelfs in andere waterschappen verbazen de experts zich hoeveel kreeften ze überhaupt vangen. Graag een toezegging om in april te starten. Daarnaast ook na te denken over, omdat er zoveel kreeften zijn, of het niet ook mogelijk is om met een extra kreeftenakte boven op de vispas te zorgen dat ook hengelsporters kreeften zouden kunnen vangen. Want het verschil ik urgentie tussen we zien echt wel schade aan onze kades en we zien dat het echt heel veel is en we gaan pas laat beginnen, daar zit natuurlijk best wel een discrepantie in.

De voorzitter: Uw punt is helder. Mevrouw Wijbenga, gaat uw gang.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Gezien de tijd zal ik het even heel kort doen. Wij steunen de aanpak van de hoogheemraad als het gaat om het geweldige idee om jonge mensen te laten meedenken met de ideeënwedstrijd. Op die manier een soort hackathon, zou je kunnen zeggen. Ook de aanpak om samen te werken met instituten zoals de Wageningse Universiteit. Uitstekend, want wij denken dat je daardoor op de meest goede manier een plan kan maken om de rivierkreeften aan te pakken. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Prima. Mijnheer Zwinkels, gaat uw gang.

De heer Zwinkels: Dank voor de aandacht en de wijze van aanpak. Ook de fractie van het CDA staat op dat standpunt. We hebben eigenlijk een beetje een tweesporen-idee erbij met de mitigerende mogelijkheden die er zijn. Het uittesten naar de vangmogelijkheden die er zijn. Dat is één. Naarmate ernstig, het is namelijk dermate ernstig dat naast lagere scholen zelfs hogescholen, universiteiten, laboratoria erbij betrokken moeten worden. We kunnen daar een proefpolder voor inrichten waar we dit soort dingen uittesten en proberen op te lossen. Dan hebben we spoor twee, dat is eigenlijk het afvangen met ontzien van het overige slootleven. Aansluiting zoeken bij bestaande pilots. Het CDA stelt eigenlijk voor, geef de vangst vrij. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Prima. Dan tenslotte de heer Van Heijningen, Bedrijven.

De heer Van Heijningen: Dank u. Ik wil eigenlijk aanhaken op wat mijnheer Middendorp al aangaf. Laten we de beroepsvisserij vragen om geen paling te vangen, maar juist rivierkreeften. Daar schijnt een goede markt voor te zijn. Gaan ermee.

De voorzitter: Prima. De portefeuillehouder, een reactie.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. Kijk, in de informatieve brief hebben wij geschetst wat we als Delfland op dit moment doen en welk spoor we bewandelen, of welke verschillende sporen wij bewandelen. Die brief geeft naar mijn idee een goed overzicht wat we daar doen. Daarnaast zijn we ook betrokken bij een groter landelijke … Te komen tot een landelijke beheersingsaanpak. Er is een landelijk taskforce rivierkreeften sinds deze zomer. Daar zitten een aantal gemeenten in, daar zijn de waterschappen vertegenwoordigd, de ministeries. Daar worden ook overkoepelende afspraken gemaakt en ook werkzaamheden op elkaar afgestemd. De deelnemende partijen daarin werken eigenlijk langs drie lijnen. Preventie van de introductie in nieuwe gebieden. Het wegvangen van de uitheemse rivierkreeft. Dat vindt op heel veel verschillende plekken plaats. Al die pilots leveren allemaal input op. Het vergroten van de systeemweerbaarheid, door natuurlijker inrichting en dergelijke. Dat sluit eigenlijk perfect aan op het spoor wat wij bewandelen, wat we in die brief hebben geschetst. Dat draagt ook bij aan die grote ontwikkelingen. Wat doen wij? Om even concreet in te gaan op de vraag van mevrouw Van Hagen. Onze focus ligt op dat ontwikkelen van dat nieuwe … Dat beste vangtuig. Daar beginnen we in april met het testen van en het vangen, of dat ding efficiënt genoeg is. Dat is een testfase. Direct daarna gaan we intensief vangen op de plekken waar we ook dit najaar al gevangen hebben. Even kijken. Dan heeft u iets gezegd over die kreeftenactie. Dat ligt echt bij NNV. Dat wordt besproken in die overkoepelende taskforce. Even kijken. De heer Zwinkels, u heeft eigenlijk onze aanpak voor een deel benoemd ook. Die lijn op mitigatie en op dat meevangen met al die partijen. Er zit veel enthousiasme op. Even kijken. Volgens mij is dat even de hoofdreactie. Of vergeet ik een vraag van de heer Van Heijningen even?

De voorzitter: Dat was of de palingvisser niet gewoon kreeften kon gaan wegvangen.

De heer Belt: Precies. Om daar even op in te gaan. De kreeftenvanger, of de degene die het visrecht heeft, waar de heer Middendorp net het ook over had, die is intensief betrokken bij al onze maatregelen rondom rivierkreeften. Die was onder andere ook een jurylid bij die challenge. Die was ook bij de actie die we in oktober hebben gedaan actief betrokken om die kreeften daar te vangen. Dat is de praktijk op dit moment.

De voorzitter: Mooi. Dank u wel.

05.03 Beantwoording schriftelijke vragen van PvdA over algenproblematiek

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 05.03. Die zou kunnen vervallen, heb ik in mijn aantekeningen staan.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik zei dat daar wel nog een opmerking wilde maken.

De voorzitter: O ja.

Mevrouw Zandstra: Een voorstel wilde doen. Dank voor de beantwoording. Dank ook aan de fractie van de Algemene Waterschapspartij dat we dit nu kunnen bespreken, want de antwoorden waren er nog niet toen we moesten bepalen of dit wel of niet op de agenda zou komen. Lezend de antwoorden en ook horende de discussie die wij eerder hebben gehad in deze commissie en in de VV over zwemwater, vroegen wij ons af of het misschien interessant zou kunnen zijn om in het voorjaar een soort van conferentie te organiseren, samen met de andere Zuid-Hollandse waterschappen en de provincie, om deze problematiek ook eens op die schaal met elkaar te bespreken. Want de provincie is degene die het zwemwater aanwijst. Wij hebben vervolgens problemen met de algen. Dat speelt waarschijnlijk ook in andere waterschappen. Wij denken dat het interessant zou kunnen zijn om daar eens met bijvoorbeeld Statenleden ook over van gedachten te wisselen

en gezamenlijk aan kennisopbouw te doen. Zodat wij beter begrijpen waarom de provincie wat als zwemwater aanwijst, zodat zij beter begrijpen waar wij problemen hebben en we gezamenlijk zouden kunnen kijken of de huidige zwemwaterlocaties nog wel de juiste zijn om ook in de toekomst zo te laten, of dat we dat zouden willen wijzigen. Mijn vraag aan de hoogheemraad is of hij eens zou willen polsen bij de Staten of bij de provincie, als u dat ook een interessant idee vindt als commissie, om zoiets in het voorjaar te organiseren.

De voorzitter: De hoogheemraad.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. We hebben de afgelopen tijd natuurlijk regelmatig over het zwemwater gesproken. Daarin heb ik ook aangegeven dat we met partners de analyse in het gebied gaan doen en dat we uitvoerig het gesprek mee voeren. Ik heb ook eerder een toezegging gedaan om met de provincie hier in overleg te gaan. Zowel ambtelijk als bestuurlijk heeft dat plaatsgevonden. Mevrouw Baljeu, de gedeputeerde Baljeu heeft ook aangegeven dat zij graag in een wat groter verband, op provincieniveau, inderdaad dat gesprek aan wil over zwemwater. Dit zit in het verschiet dat we het inderdaad naar een wat breder geheel betrekken. Daar ben ik zeker voor in. Ik ga even geen toezegging doen over een bepaalde vorm of iets hoe we dat gaan gieten, want daar zijn ook andere partijen bij betrokken. Maar volgens mij ligt het gewoon in het verschiet in het proces wat we ingestoken hebben. Ik ben verder benieuwd de ideeën die mevrouw Zandstra daar nog bij zou hebben, om dat eventueel handen en voeten te geven.

De voorzitter: Het zou natuurlijk ook een initiatief van de VVP kunnen zijn, merk ik op. Volgens mij voldoende beantwoord.

05.04 Evaluatie Bodemdalingsstrategie Delfland

De voorzitter: Dan 05.04. Die bespreking is verplaatst naar de commissie BFO, heb ik begrepen. Die hoeven wij hier niet te doen.

Mevrouw Zandstra: Ging het niet om de motie van het IPCC die naar BFO was gegaan, in plaats van dit stuk?

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Zandstra: Maar dit stuk raakt daar wel aan. Wij wilden nog graag even meegeven aan het college, hou ook die IPCC-motie in je achtergrond bij hoe je verder omgaat met de discussie over bodemdaling en wat we daarmee moeten doen.

Mevrouw Koop: Mag ik daar even op reageren, voorzitter?

De voorzitter: Jazeker.

Mevrouw Koop: Uiteraard houden we daar rekening mee, mevrouw Zandstra en mijnheer de voorzitter. Ik ben ook blij met deze suggestie van de PvdA om dat ook echt daadwerkelijk mee te nemen met de uitvoering en de uitwerking van de motie. Dank u wel.

De voorzitter: Prima.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan constateer ik dat we aan het eind van de agenda zijn geraakt. Dan ben ik bij de rondvraag. Wie heeft er een dringende rondvraag vraag, stel ik dan? Handjes graag. Geen vragen voor de rondvraag. Dan wil ik eigenlijk u bedanken voor de vlotte afhandeling van de agenda deze avond. Dan hebben flink wat tijd ingelopen in het laatste deel. Ik hoef jullie geen prettige thuisreis te wensen, want jullie zitten allemaal al thuis, op een enkeling na die in de bibliotheek of aan de waterkant zitten of in de zandmotor. Een borrel is er niet Delfland, maar u mag er vast thuis ook wel eentje nemen op de goede afloop. Mensen, ik weet niet wanneer we elkaar weer gaan zien, maar dat zal vast vanachter een beeldscherm zijn. Ik wens jullie in ieder geval een nachtrust. Tot ziens.

Niet behandeld:

04.H Hamerstukken

TRANSCRIPT VAN DE HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND - COMMISSIE WATERVEILIGHEID EN WATERKETEN
d.d. 1 december 2021

---

1. Opening, vaststelling agenda

Voorzitter: Goedenavond iedereen, degene die in Delft wonen die hebben gehoord dat de klok heeft geluid dus een mooi moment om deze vergadering te beginnen. Ik heb net gezien dat het buiten vijf graden is, hopelijk is het bij u thuis allemaal wat warmer. Fijn dat u er bent, ook alle leden van deze commissie natuurlijk, speciaal woord van welkom voor onze hoogheemraden en onze secretaris. Zeker ook de ambtenaren van Delfland die ons volgen of dadelijk een bijdrage hebben en natuurlijk niet te vergeten een warm welkom aan alle toehoorders van deze vergadering. We hopen dat de beraadslagingen u een beetje houvast kunnen geven in sommige dossiers. Mensen, voordat we de agenda werkelijk gaan vaststellen, bij een digitale vergadering is het ook nog noodzakelijk om even een appèl nominaal te doen, dus ik ga zo meteen even de partijen langs en dan ben ik benieuw wie van welke partij even aanwezig is en dan hoor ik graag uw naam en dat u er inderdaad bent. Wie van de VVD mag ik welkom heten?

De heer De Klerk: Goedenavond voorzitter, de heer De Klerk aanwezig.

Voorzitter: Welkom vanavond. Wie van de Partij van de Arbeid mag ik welkom heten?

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Ik ben er in ieder geval, Elsbeth Van Hijlckama Vlieg en als het goed is dan is Peter Kiela er straks ook, maar ik zie hem nog niet.

Voorzitter: Maar hij is er wel.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Hij is er wel, oké hoi, hoi hoi.

De heer Kiela: Goedendag voorzitter.

Voorzitter: Welkom beide bij deze vergadering, dan van Water Natuurlijk, wie van Water Natuurlijk is er?

De heer Van der Burg: Voorzitter, Cees Van der Burg, ik ben aanwezig dank u wel.

De heer Vissers: En Marcel Vissers, goedenavond.

Voorzitter: Goedenavond, welkom beide bij deze vergadering. Dan 50Plus, wie mag ik vanavond welkom heten?

De heer Van der Ree: Ja Arnold Van der Ree en ik heb zojuist al doorgegeven dat Laurens de Keijzer wegens ziekte er vanavond niet bij zal zijn.

Voorzitter: Ja maar fijn dat u zijn bijdrage overneemt.

De heer Van der Ree: Ja precies.

Voorzitter: Heel fijn. Dank u wel. Wie van de AWP mag ik welkom heten?

De heer De Haan: Goedenavond voorzitter, Paul de Haan van de AWP en ik zie net dat Antoinette Jans ook heeft ingelogd.

Voorzitter: Even kijken of mevrouw Jans ook deel zal nemen aan de beraadslagingen? Mevrouw Jans?

Mevrouw Jans: Ja dank u wel voorzitter, ik neem graag deel aan de beraadslagingen.

Voorzitter: Heel fijn, welkom beide bij de vergadering. Dan ChristenUnie-SGP wie mag ik welkom heten?

De heer Roeten: Goedenavond, Harm Roeten ChristenUnie-SGP, ik struikel een beetje over mijn woorden.

Voorzitter: Ja welkom dat u er bent. Het CDA, wie van het CDA mag ik welkom heten?

De heer Hekman: Ja goedenavond, Ad Hekman aanwezig.

Voorzitter: Goedenavond, fijn dat u er bent. Ik zag dat Manita Koop ook aanwezig was maar zij in de rol van toehoorder. Dan de Partij voor de Dieren, wie mag ik welkom heten?

De heer Simon: Goedenavond voorzitter, Bart Simon aanwezig.

Voorzitter: Welkom vanavond. Wie van de gebouwd? Bedrijfsgebouwd om secuur te zijn.

De heer Verhage: Ja voorzitter, Peter Verhage Bedrijven aanwezig.

Voorzitter: Welkom, fijn dat u er bent. Wie mag ik welkom heten van de fractie ongebouwd?

De heer Van Winden: Goedenavond voorzitter, Ton Van Winden, fractie ongebouwd is aanwezig.

Voorzitter: welkom. Wellicht nog iemand Natuurterreinen dacht ik ook?

De heer Van Boxmeer: Present, Stijn Van Boxmeer.

Voorzitter: Welkom de heer Van Boxmeer, fijn dat u er bent. Dan ben ik helemaal rond. Ben ik nog iemand vergeten wellicht? Nee, heel mooi zo.

De heer Verhage: Voorzitter, volgens mij bent u de heer Hofman vergeten te noemen.

Voorzitter: Ik ben de partijen langsgegaan…

De heer Hofman: Ja ik ben aanwezig.

Voorzitter: Ah de heer Hofman, u wilt deelnemen aan de beraadslagingen? Heel opmerkzaam van u mijnheer Verhage, dank u wel.

De heer Vissers: En heeft u de Hoogheemraad al verwelkomd voorzitter?

Voorzitter: Die heb ik al verwelkomd ja. Ik heb ze niet bij naam genoemd maar ik heb ze als Hoogheemraden zeker welkom geheten. Mocht het niet ontvangen zijn, welkom zeker aan de Hoogheemraden waar het transcript zal uitwijzen dat ik dat al even had gedaan. Heel fijn.

De heer Ouwendijk: Dank u wel de heer de voorzitter.

Voorzitter: Goed zo. Dan is het nu de rol om even de agenda vast te stellen, daar heb ik alvast een paar mededelingen over, we krijgen straks een voortgang, een presentatie over de voortgang van de verkenning van de Groote Lucht. Die staat als eerste bespreekstuk op de agenda want dat is een voortgangsbespreking. Daarna komt er een punt over de toekomst vanwege bromaat, dat punt zal nu niet op de agenda komen, wellicht dat er een hele korte procesrapportage komt maar inhoudelijk zullen we het niet bespreken. En dan verzoek ik u alvast om in uw agenda's te noteren dat er op 12 januari een commissievergadering komt en op 27 januari een VV over datzelfde onderwerp. Maar dat zult u beslist nog wel op een andere manier te horen krijgen. En dan 30 maart ook is er een extra commissievergadering dus 12 januari en 30 maart een extra commissievergadering en 27 januari een extra VV. Maar vertrouw erop dat dit ten overvloede is want dat zal u beslist nog op een andere manier bereiken. Dan, zijn er wellicht nog opmerkingen of aanmerkingen over de agenda, ik zie een paar handjes, en dan begin ik met mevrouw Van Hijlckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dank u wel voorzitter, ik wilde even melden dat bij punt 5.01, daar staan we niet genoteerd maar we doen graag mee met de discussie en we hebben u daarover een memo gestuurd en ik heb begrepen dat iedereen die ook ontvangen heeft.

Voorzitter: Ja dank u wel en ik had inderdaad uw bericht ontvangen dat je daar ook het woord over wilt hebben dus dat is prima. Dank u wel voor deze melding. Dan de heer De Haan van de AWPDelfland.

De heer De Haan: Dank u wel voorzitter. Ik heb een hele korte rondvraag dus dat wilde ik nogmaals even aangeven.

Voorzitter: Maar de rondvraag die staat gewoon op de agenda dus die zullen we ook benutten daarvoor. Dan denk ik dat we zo de agenda hebben doorgelopen en vastgesteld. Dank daarvoor voor de voorbereiding. Dan ga ik nog even naar de toezeggingenlijst.

2. Toezeggingenlijst commissie Waterveiligheid en Waterketen (bijlage: audiotranscript)

Voorzitter: Is er iemand die een punt heeft over of naar aanleiding van de toezeggingenlijst? Dan ga ik als eerste naar, laat ik het deze keer is andersom doen, de heer De Haan van de AWP.

De heer De Haan: Dank u wel voorzitter. Ik heb gezien dat er in ieder geval antwoorden zijn gegeven op vragen die de AWP vorige commissie heeft gesteld. En dat gaat dus over de verlegging van die kustlijn. Dat zijn hele duidelijke verhelderende antwoorden, dus daarvoor dank.

Voorzitter: Kijk een compliment, dat horen we natuurlijk ook heel graag. Heel fijn. Mevrouw Van Hijlckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Ja dank u wel voorzitter. Punt drie, de toezegging onder punt drie, dat zijn, dat is een toezegging voor een evenement en dat staat genoteerd in het derde kwartaal van volgend jaar, en wij vragen ons af waarom u zolang wacht? Wat is de onzekerheid daarover? Dat is één opmerking. En een andere opmerking is dat u twee onderwerpen hier bij elkaar pakt, én de rivieren en rivierdijken én de kust aan de andere kant. En het zijn twee verschillende onderwerpen die eigenlijk alle twee een andere aanvliegroute vragen. Dus mijn vraag is, is het niet verstandig om het te splitsen?

Voorzitter: Ja dank u wel. Dan geef ik de Hoogheemraad Ouwendijk het woord over deze opmerkingen.

De heer Ouwendijk: Ja dank u wel mijnheer de voorzitter. Even terug naar het ontstaan van deze opmerking. En dat is een toezegging van mij geweest om de Kustvisie of de Kustnota, ik weet nog niet precies wat voor naam die gaat krijgen, maar daar gaan we mee aan de slag. Daar hebben we in ieder geval voor nodig, tot aan de zomer en wellicht tot in de zomer en het leek een goed idee en volgens mij mijnheer de voorzitter heeft mevrouw Van Hijlckama Vlieg dat ook bevestigd. Om daar vooral goed mee op de trom te slaan omdat het een belangrijk onderwerp is en dat we dan proberen om dat in de vorm van een symposium of een bijeenkomst waarbij we ook andere overheden betrekken te bespreken en te presenteren. En of het dan op basis van een concept is waar dan een definitieve Kustvisie uitkomt of dat het een definitieve Kustnota is die daar dan wordt gepresenteerd en besproken. Maar dat kun je natuurlijk niet in het voorjaar doen, althans dat gaan wij niet voor elkaar boksen dus het is eerst het document gereedmaken en dat naar u toebrengen en dan uiteindelijk als eind of klapstuk mag ik misschien wel zeggen, die publieke presentatie daarvan en die staat op Q3 en mijn voorstel zou ook zijn om hem van deze lijst niet af te halen maar wel naar beneden te laten zakken.

Voorzitter: Lijkt me goed om hem dan te voegen bij de reminders.

De heer Ouwendijk: Dat bedoel ik.

Voorzitter: Mevrouw Van Hijlckama Vlieg had ook nog iets dat het eigenlijk twee onderwerpen zijn, zowel waterveiligheid vanuit de rivieren als op de zee.

De heer Ouwendijk: Ja dat is natuurlijk iets anders, dat snap ik ook wel, maar het valt wel allebei onder dezelfde portefeuille, dezelfde portefeuillehouder. Dus ik hecht er wel aan om dat vooralsnog even bij elkaar te houden en als nou blijkt in de uitwerking dat het inderdaad beter is om het door te knippen dan zullen we het met betrekking tot het gedeelte wat op de rivier betrekking heeft daar zullen we dan nog even over moeten spreken hoe we dat dan zullen gaan aanvatten en presenteren.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Krijgen we daar dan ook eerst een document over? Net zoals over de kust?

De heer Ouwendijk: Ja. Als daar …

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dat zouden wij wel erg toejuichen ja.

De heer Ouwendijk: Ja maar dat wordt dan wel een stapeling van werkzaamheden.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Vandaar dat ik dacht, het is misschien beter om het uit elkaar te houden.

De heer Ouwendijk: Ja ik hou even een slag om de arm hoe we dat definitief aan gaan vliegen, ik kom daar nog op terug via u mijnheer de voorzitter bij mevrouw Van Hijlckama Vlieg.

Voorzitter: Ik zie in ieder geval een aandachtspunt hier, dus ik weet nog niet of het een toezegging is maar het is in ieder geval een aandachtspunt voor de uitwerking.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Een document is een toezegging over de rivieren en over de dijk.

Voorzitter: Mag ik een toezegging noteren hierop?

De heer Ouwendijk: Nee ik heb die bevestiging nog niet, daar moet ik eerst de consequenties van kunnen overzien, dat kan ik op dit moment vanaf deze plek niet doen.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Wanneer krijgen we daar iets over te horen?

De heer Ouwendijk: Nou ik kom bij u terug bij de eerstvolgende commissievergadering.

Voorzitter: Dat lijkt me ook wel netjes, ja. Dan nu we toch in de lijst zitten, kunt u een prognose geven over het vierde punt, de variantenstudie sluis Berkelse Zweth over de termijn waarop het naar de VV komt?

De heer Ouwendijk: Ja dat kan ik, dat komt naar de VV in het derde kwartaal van 2022 en dat lijkt nog een eind weg maar het heeft te maken met de weg die we daarnaartoe bewandelen, we gaan met een bouwteam aan de slag waarin we beide varianten gaan uitwerken en dat betekent dat op het moment dat we die dan, wat mij betreft is dat vlak na de zomer maar we noemen dat dan hier even derde kwartaal aan u voorleggen, kunnen we ook vrij snel van start omdat het bouwteam dan al aan tafel zit. Dus vandaar, derde kwartaal 2022 komen we met de definitieve planuitwerking op de proppen.

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie geen handjes meer voor de toezeggingenlijst. Mevrouw Van Hijlckama Vlieg?

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Ja oké, nou het gaat mij om die bijlage, even kijken, de beantwoording van de vragen over het bouwplan Hellingweg, Houtrustweg, ik wilde allereest dank u wel zeggen voor het beantwoorden, maar waar u nog niet op bent ingegaan in de beantwoording is de vraag of de beleidsregel mede gebruik zeewering zelf aan herijking toe is, afgezien van de projecten die er spelen. Heeft Delfland zich misschien toch een gewetensvraag te stellen, gezien de laatste inzichten en prognoses over het klimaat? Dat is mijn aanvullende vraag op deze antwoorden op de vragen, waarvoor dank overigens, zijn prima antwoorden.

Voorzitter: Dank u. De heer Ouwendijk kunt u daar meteen antwoord op geven?

De heer Ouwendijk: Nou ja wij hebben daar ik meen afgelopen week in de commissie BFO al een beetje over gesproken in het kader van de reactie van het college op de IPCC motie en daarin hebben we onder andere aangegeven dat met betrekking tot de normen dat voor zover daar sprake zou kunnen zijn van interpretatie en in de regel is dat natuurlijk ook wel zo, dat we dan natuurlijk toch de meest veilige optie kiezen. Vanuit mijn perspectief is het bijstellen van die beleidsregel medegebruik van de keringen op dit moment niet opportuun omdat je die natuurlijk veel beter, als dat al gewijzigd zou moeten worden, natuurlijk ook heel goed zou moeten onderbouwen. En daarvoor hebben we behoefte aan zeg maar de nieuwe normen zoals die uiteindelijk via klimaatsignalen en de klimaatmonitor over ongeveer een jaar door het KNMI wordt aangeleverd. En als die rapportage daartoe aanleiding geeft, komen wij natuurlijk met een aanpassing op die beleidsregel.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Mag ik hierop ingaan voorzitter?

Voorzitter: Nou kort want het is echt alleen maar een ingekomen stuk.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Nee ja dat is zo, dan laat ik het hierbij sorry.

Voorzitter: Akkoord. Heeft er nog iemand iets voor agendapunt twee dan? Of de toezeggingenlijst? Ik zie geen handjes, dan vertrouw ik erop dat jullie het transcript heeft gelezen, waaronder altijd weer een heel mooi

precies overzicht wat er is gedaan. Dank ook voor degene die het hebben uitgewerkt. Ik zie geen reactie daarop dus ook die is akkoord, met dank. Dan het puntje mededelingen.

3. Mededelingen

Voorzitter: Nou dacht ik dat we in de voorbereidingen geen mededelingen hadden maar wellicht dat er toch nog iets te binnen is geschoten bij de Hoogheemraden misschien?

De heer Egas: Nee hoor dank u voorzitter.

Voorzitter: Nee ik zie dat ook niet, wellicht nog van één van de leden hier ter vergadering? Ook dat niet. Dan hebben we de mededelingen gedaan.

03.a Terugkoppeling Unie commissies

Voorzitter: Terugkoppeling van de Unie commissies dacht ik ook niet, is dat correct?

De heer Egas: Dat is correct.

Voorzitter: Dat lijkt ook terecht, dan gaan we met gezwinde spoed door naar de bespreekstukken.

De heer Van der Burg: Voorzitter mag ik daar een vraag over stellen?

Voorzitter: Dat had ik niet gezien, de heer Van der Burg natuurlijk u heeft het woord.

De heer Van der Burg: Ik heb de volgende vraag, dit agendapunt staat er eigenlijk altijd op en er is eigenlijk nooit een mededeling, nu heb ikzelf, ik ben natuurlijk nogal nieuw en vers binnen het waterschap maar voor doorstroming van beleid is het denk ik wel van groot belang. Afgelopen week zie ik bijvoorbeeld wel twee belangrijke publicaties ook van de Unie, hoe wordt dat dan geïmplementeerd in het Delfland? Dus heeft het zin, of zijn het echt geen mededelingen? Maar ik wil zelf wel horen van u hoe dan de doorstroming van beleid ook vanuit de hogere overheden via de Unie naar Delfland komt en wat we daar dan mee kunnen doen. Dank je wel.

Voorzitter: Dank je wel. Belangrijke vraag, bij BFO hebben we ook al een vraag over de Unie gehad, kan één van de Hoogheemraden daar nu snel op reageren of is dat iets wat we even terug moeten geleiden naar bijvoorbeeld het fractievoorzittersoverleg? Want ik vind het gestelde punt ook wel.

De heer Ouwendijk: Mijnheer de voorzitter, althans ik kan daar wel even op reageren. Kijk de vragen die binnen Unie verband en in de Uniecommissie besproken worden die raken natuurlijk alle waterschappen en die raken natuurlijk ook in meer of mindere mate Delfland. En er is in belangrijke mate natuurlijk sprake van openbare stukken en openbare vergaderingen maar wat wellicht belangrijk is aan het op de agenda houden van dit agendapunt is dat sommige dingen echt wel specifiek van belang zijn voor Delfland naar de mening van een dagelijks bestuur. En dat die dan de ruimte heeft om dat te melden. Nou zitten er in die Unie commissie zit natuurlijk best wel een redelijk verschil, de actualiteit is vanuit het perspectief van Delfland niet altijd even hoog maar dat kan van het ene moment op het andere moment kan dat veranderen. Overigens vind ik het omgekeerde ook zo, dat op het moment dat een commissielid of een lid van de verenigde vergadering vaststelt dat wellicht het punt wat wel geagendeerd is bij een commissie of bij een ledenvergadering van de

Unie ja toch zonder meer zou passeren terwijl dat de belhamel zou verdienen om ook dit agendapunt te gebruiken om daar een eventuele vraag over te stellen, ik bedoel dat kan natuurlijk ook.

Voorzitter: Akkoord, het is nou ook goed om even te memoreren dat er een wederzijds agendapunt is, dat is inderdaad ons dagelijks bestuur die participeert in de vergaderingen en kan iets terug melden, maar wij kunnen ook iets vernemen via onze achterban of via andere kanalen dat wij het extra willen agenderen of toch wel een punt willen meegeven aan het Uniebestuur. En eigenlijk roep ik u hier nu ook op, misschien een beetje vrijmoedig als voorzitter, om uw fracties daar ook weer even scherp op te krijgen dat we inderdaad het agendapunt en alle commissies gewoon goed benutten. De heer Van der Burg zullen we dan het zo afronden het punt?

De heer Van der Burg: Voorzitter dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Ik zie een handje van de heer Simon, de heer Simon u heeft het woord.

De heer Simon: Dank u wel voorzitter. Ik moest even goed nadenken hoe wij in het verleden de mededelingen van Uniestukken hebben behandeld, ik kan mij herinneren dat mijn voorganger heeft, met betrekking tot het dossier van de muskusratten samen met de voormalige Hoogheemraad Adri Bom geloof ik als ik mij niet vergis, elke keer gevraagd of ze wel up tot date zijn over het muskusrattendossier. Dus daar komt ook een deel van deze belangstelling naar de mededelingen vandaan en ik kan die oproep van de voorzitter wel goed onderstrepen dat, we hebben een agenda, daar staan een aantal punten op, die kunnen we ook goed gebruiken maar moeten we vooral ook wel goed gaan gebruiken.

Voorzitter: Dank u wel. Ik meen mij ook te herinneren dat in de vorige periode een lid van uw fractie een keertje bij die vergadering wilde zijn en dat gaf toen wat consternatie maar het moest mogelijk zijn om als VV lid ook bij die vergaderingen te zijn. Maar goed om even de vinger aan de pols te houden of dat nu werkelijk zo geregeld is, maar ik weet dat dat toen even wat verwarring gaf. Mensen, dan hebben we nu het derde punt gehad en dan stel ik voor om over te gaan naar de bespreekstukken.

04.B Bespreekstukken

04.B.01 Presentatie Voortgang verkenning toekomst AWZI DGL

Voorzitter: Het eerste bespreekstuk is de toekomst verkenning De Groote Lucht en ik weet dat Michelle Hendriks van de staf van Delfland daarvoor een presentatie zal houden, maar wellicht dat onze Hoogheemraad Egas nog even het wilt inleiden?

De heer Egas: Ja dat wil ik heel graag doen voorzitter, dank u wel daarvoor. We hebben met u afgesproken dat we u regelmatig op de hoogte houden van de voortgang en de ontwikkelingen al rond de toekomstverkenning van De Groote Lucht en dat willen we ook in deze commissievergadering weer doen en Michelle Hendriks zal daarvoor een korte presentatie geven.

Voorzitter: Dank u wel. Welkom Michelle bij de vergadering. Ik hoop dat je voldoende rechten hebt, ik neem aan dat je met slides werkt. Zodat je de slides inderdaad in beeld krijgt.

Mevrouw Hendriks: Ik ga mijn scherm delen.

Voorzitter: Voor de toekomstverkenning van De Groote Lucht. Ja, wij hebben de presentatie en wij zien een mooie driehoek. Je hebt het woord.

Mevrouw Hendriks: Dank u wel. Ja, een stand van zaken, we zitten midden in deel twee van de verkenning van AWZI De Groote Lucht. Hoop dat ik mezelf ook nog even in beeld krijg. Maar toch even als start het grotere plaatje van het project. We willen in 2028 een zuivering hebben die weer zo goed als nieuw is en die dertig tot veertig jaar meegaat. En als we dan kijken naar de fases van zo'n project dan zitten we nu in de verkenningsfase waarbij we in 2020 zijn gestart en hebben gezegd, halverwege spreken we als Delfland de voorlopige voorkeur uit voor renovatie of nieuwbouw en die gaan we verder uitwerken. Het besluit heeft vlak voor de zomer plaatsgevonden en inmiddels zijn we dus in de tweede deel van de verkenning en hebben we afgesproken dat we medio 2020 het definitieve besluit willen nemen. Nou waar stonden we dan in juli? De VV van Delfland heeft besloten dat we nieuwbouw verder gaan uitwerken en tegelijkertijd is ook een motie aangenomen om een goede samenwerking met de gemeente op te zoeken omdat er ook veel bezwaren vanuit de gemeente en andere omgevingspartijen waren genoemd. In diezelfde maand hebben we ook vanuit het college van B&W van de gemeente Vlaardingen een brief gekregen en is in de gemeenteraad een motie aangenomen die opriep om te renoveren. Kortom, de gemeente Vlaardingen heeft een standpunt ingenomen dat zij voor renoveren zijn en tegen nieuwbouw. Dat was het zwaartepunt van deel twee van onze verkenning. En we hebben toen gekeken van nou wat hebben we nu op tafel liggen? We zijn geëindigd, die verkenning, met inzichten over renovatie en inzichten over nieuwbouw, wat valt er nou verder uit te werken om te zorgen dat we uiteindelijk het definitieve besluit zo goed mogelijk kunnen nemen, met een goed ontwerp voor nieuwbouw maar ook vooral een gedragen ontwerp en dus ook dat we goed kijken naar alle bezwaren die er zijn genoemd. Op het einde van de verkenning willen we dat er een gedragen besluit kan worden genomen, dat is vooral belangrijk omdat we het hebben als Delfland graag nieuwbouw zien, dat betekent dat wij ook de gemeente als belangrijke ruimtelijke speler het liefst met ons samen mee willen nemen op de route. Op het einde van de verkenning maken we de definitieve keuze tussen renovatie of nieuwbouw. We hebben een voorkeur uitgesproken maar een definitief besluit is straks als we een investeringsbeslissing nemen en naar de volgende fase van het project gaan. Dat betekent dus ook dat we nu nog steeds eigenlijk verder zijn aan het verzamelen wat er voor renovatie en voor nieuwbouw in de weegschaal zit van die afweging. Wat ook van belang is om te beseffen is dat op het einde van de verkenning ook klaar willen staan om weer voorspoedig verder te gaan met de volgende fase en niet vervolgens weer een heleboel tijd kwijt zijn met het voorbereiden daarvan. Dat zijn de lessen van sneller en beter van andere grote projecten dat je gewoon daarmee het tempo erin kan houden. In september heb ik met u een aangepaste planning besproken, we hebben afgesproken dat wij in maart in 2022 de oordeelsvormende commissie hebben, maar we weten ook dat we in maart 2022 verkiezingen in de gemeenteraad hebben. Het meest voorspoedige moment van besluitvorming van Delfland zou daardoor dus kunnen zijn in juli, dan kan Delfland de investeringsbeslissing in, dus dit is de positieve planning. We weten dat we ook dat graag parallel doen met standpuntbepaling van de gemeente Vlaardingen. En hebben dus ook gezegd, die planning is in potloodschets, we moeten samen kijken naar de verkiezingen van maart wat de meest haalbare planning is. Maar we hebben ook gezegd, juist als we bijvoorbeeld die tijd ook heel goed benutten om de volgende fase al voor te bereiden, dan geeft dat ons de flexibiliteit om met de eindbeslissing van de verkenning nog wat te schuiven. Wat zijn we gaan doen in de tweede deel van de verkenning? We hebben een paar zaken in gang gezet, vanaf begin af aan stond natuurlijk al vast dat we een ontwerp, een schetsontwerp, u noemt het referentieontwerp, om te laten zien dat het nog niet het ontwerp is wat in 2028 al staat, maar dat referentieontwerp zijn we aan het opstellen, ik ga er zo meteen wat meer over vertellen. Daarbij kijken we er dus naar, hoe kunnen we alles wat we hebben aan inzichten over nieuwbouw in een zo goed mogelijk ontwerp stoppen? Daarnaast, hebben we gezegd nou de risico's van renovatie hebben ook zwaar meegewogen in de afweging. Dus het leek ons verstandig om daar toch ook nog eens een keer heel

goed naar te kijken, niet alleen door onszelf maar ook een derde partij daarbij te vragen. Daar zal ik straks ook wat meer over vertellen. En tot slot, op het ruimtelijk spoor, we hebben natuurlijk gezien dat er echt nog wel bezwaren zijn tegen nieuwbouw vanuit de omgeving, zorgen over milieueffecten, daarvoor hebben we gezegd, we gaan het ontwerpend onderzoek, dat gesprek met de gemeente en andere belanghebbenden verder zetten en daarnaast hebben we ook gezegd, we willen een QuickScan doen van de toekomstige functie van het huidige terrein, daar zal ik straks wat meer over vertellen. Maar die toekomstige functie als de AWZI het terrein verlaat, dat is een hele belangrijke factor in het standpunt van de gemeente. Dan het referentieontwerp, waar staan we nu? En hoe zijn we aan de slag gegaan? In het eerste deel van de verkenning hebben we alternatieven opgesteld voor renovatie en voor nieuwbouw en die hebben we zo vergelijkbaar mogelijk gehouden zodat je niet appels met peren zat te vergelijken. Nu zijn we aan het ontwerpen voor nieuwbouw en zijn we dus gaan kijken van, hoe kan je een zo optimaal mogelijke zuivering neerzetten met alle voordelen die nieuwbouw biedt? Dus we zijn dat ontwerp met alle inzichten die we al hadden zijn we gaan aanscherpen en dan vooral op de doelen voor duurzaam en circulair, met de doelen van de strategie Waterketen, met alle bedrijfsvoering aandachtspunten maar ook met de aandachtspunten die we uit de omgeving hadden opgehaald. Sweco die ondersteunt ons hierin en zijn het ontwerp aan het opstellen. En we hebben ook veel interactie opgezocht met alle collega's die werken aan duurzaam en circulair, met de mensen van bedrijfsvoering om juist verder met elkaar door te praten van, nou de ambities die we hebben, hoe vertalen we dat nou naar een ontwerp van de zuivering die er in 2028 moet staan maar ook in 2060 het nog moet doen? Het ontwerp wat wij opstellen dat hebben we procestechnologisch doorgewerkt, van wat gaat erin, welke installaties zitten erin, wat zijn daar de volumes, de temperaturen et cetera. Maar ook de lay-out, want dat is natuurlijk ook belangrijk vooral ook omdat we ook goed moeten weten hoe het er in de ruimte uit gaat zien. Dus het is ook een iteratief ontwerpproces waarbij de echte technisch inhoudelijke wensen en ons ruimtelijk proces waar we continu met elkaar in interactie zijn om te kijken van ja maar als je dit nou in de zuivering stopt, wat is dan het effect op de omgeving? Kan het ook anders? Kan het ook beter? Dus we hebben al een paar slagen gemaakt.

Dan een paar voorbeelden van hoe het nu uiteindelijk in het ontwerp geland is, we zitten op een nu ongeveer zeventig procent referentieontwerp. Voor de ambitie grondstoffen terugwinnen hebben we gezegd, je moet eigenlijk, je moet grondstoffen terugwinnen waarvoor je een afnemer hebt. Het is niet duurzaam om nu met heel veel energie en chemicaliën grondstoffen te gaan produceren waar vervolgens niemand wat mee kan. We zijn erop uitgekomen dat je voor de zuivering die je in wilt 2028 neerzetten dat je daar eigenlijk vooral de biogas productie wil optimaliseren. Dat zien we als heel kansrijk voor 2028 en de decennia daarna. En voor zoetwater weten wij ook natuurlijk dat we een afspraak hebben en afnemers voor de hoeveelheid van zoet water volgens de afspraken van de zoetwaterfabriek. Meer zoetwater produceren zou je kunnen doen, alleen weten we op dit moment nog niet wat we er dan vervolgens mee zouden kunnen. We hebben natuurlijk wel gezegd van je moet die zuivering, die zet je neer voor de toekomst en niet alleen voor 2028, dus wat we ook in het ontwerp hebben gedaan is kijken op welke plekken kan je, heb je nou ruimte nodig of aansluitingen of wijzigingen voor de grondstoffen die je in de toekomst misschien gaat produceren. En dat ruimtebeslag en ook die aanpassingen in het proces of met installaties die hebben we ook in beeld gebracht zodat we er rekening mee kunnen houden bijvoorbeeld in de lay-out van de zuivering. En daarbij sorteren we voor op dat we nog meer zoetwater kunnen gaan produceren en dat we kunnen voldoen aan hogere effluenteisen dan nu zou zijn. Maar bijvoorbeeld ook cellulose terugwinnen lijkt wel realistisch op de midden lange termijn bijvoorbeeld ook voor gebruik in je eigen biologische proces. We hebben bijvoorbeeld ook gekeken naar energieverbruik, we willen gewoon een energiezuinige zuivering neerzetten dus dat werkt dan vooral door in hoe je de hydraulische lijn inricht. Vanuit onderhoud en bediening voorbeeld is dat we toch ervoor hebben gekozen van we moeten vier straten aanleggen voor de capaciteit in 2060. Die volledige capaciteit heb je in 2028 nog niet

nodig. Maar vanuit bediening en onderhoud is het wel wenselijk om ze meteen al aan te leggen. Dat is bijvoorbeeld omdat je dan ook makkelijker een straat uit onderhoud kan nemen en een ander argument is dat je dan vier vergelijkbare straten hebt met dezelfde soort bediening, dezelfde installaties en niet na vijftien jaar de vierde straat gaat aanleggen en dan ziet dat je met andere materialen of installaties moet werken en je eigenlijk dus twee verschillende soorten bediening hebt. Voor energieproductie hebben we bijvoorbeeld ook gekeken van wat is daar nodig? Je gaat natuurlijk sowieso de energie die je vanzelfsprekend produceert zo nuttig mogelijk gebruiken, hergebruiken in je eigen zuivering, maar bijvoorbeeld we vinden dat in het referentieontwerp ook gewoon standaard op alle plekken waar dat kan zonnepanelen moeten zijn. Dus dat zit straks ook in het referentieontwerp. En dus in de kostenraming daarvan. Nou dan is er bijvoorbeeld ook gekeken naar de ruimtelijke aspecten van het ontwerp, nou de hydraulische lijn dat werkt natuurlijk ook, dat heeft effect op het energieverbruik, dat werkt ook natuurlijk heel erg door in hoe zijn zaken ten opzichte van elkaar gepositioneerd, qua hoogte maar ook qua volgorde. Je ziet hier een 3D plaatje van het ontwerp wat we nu hebben. Maar wat we bijvoorbeeld ook hebben gedaan is voor geur en geluid hebben we de effecten al in beeld gebracht, normaal gezien doe je dat in deze fase nog niet en werk je meer met aannames, maar zeker gezien de zorgen die er zijn vonden we het realistisch om dat nu wel te doen. En juist daar zagen we ook dat we die iteratieslagen nodig hadden, dat je als je het basisontwerp neerzet dat je niet overal kan voldoen aan de normen, als je extra maatregelen doet kan je voor de meeste gevoelige objecten wel voldoen aan de normen, je kan met de posities van bepaalde installaties schuiven en zo kijken we van, wat de meest optimale plek is en configuratie van de zuiveringen, voor die zuiveringsonderdelen die veel geur en geluid produceren. Verder is er meegenomen bij het ontwerp dat we zo weinig oppervlakte willen dus je gaat wat meer in de hoogte kijken dan dat je oppervlakte gebruikt. We hebben met de gemeente gehad over vanaf waar kan je het terrein op, nou dat is het meest wenselijk vanaf het bedrijventerrein. Zaken zoals transportveiligheid op het terrein, dat je niet met te veel verkeer door elkaar gaat, de leidingen die erin komen en die eruit gaan, de waterkering die er ligt waar je rekening mee moet houden, watercompensatie omdat wij een stuk gebied gaan verharden, al dat soort dingen zijn meegenomen in dit ruimtelijke ontwerp. Dan een risicoanalyse, we hebben dus besloten dat we voor renovatie graag nog een keer door een andere partij een objectieve analyse willen laten doen van de risico's tijdens en na de bouw. Daarvoor hebben bij Horvath en partners gevraagd, dat is een bureau die veel ervaring heeft met risicoanalyses voor onder andere Rijkswaterstaat, Van Brienenoordbrug waar ook de vraag voor renovatie en nieuwbouw speelt, maar ook voor de spoorzone in Delft, maar bijvoorbeeld ook voor een groot project van Brabantse Delta, de AWP 2.0. Hebben zij voor de rekenkamer een analyse gedaan van dat project en dat gaf ons veel vertrouwen dat zij ons wel kunnen helpen om voor de hele risico's voor het verbouwen van de zuivering eens goed door te nemen. Dat doen wij ook met mensen die op de zuivering werken en uiteindelijk komt daar een objectief rapport uit. Wat misschien ook veel positiever kan uitpakken, dat we zien dat de risico's best wel beheersbaar zijn. Een andere uitvraag die wij hebben gedaan is aan Buck Consultants. Die zit een beetje met één been in het ruimtelijk spoor eigenlijk, is dat we toch merkten dat de toekomst van het terrein als wij van weggaan, dat levert zoveel vraagtekens op met name bij de gemeente, komt daar misschien zware industrie of niet? Dat we hebben gezegd, we hebben eigenlijk wel behoefte aan ook een objectieve scan hiervan, hoe geschikt is deze locatie nou eigenlijk voor andere functies? Waarbij we denken dat woningbouw en natuur dat zijn uitersten die wel uitgesloten zijn, maar er zijn natuurlijk heel veel typen bedrijvigheid en als je gewoon kijkt naar de objectieve criteria die je daarvoor gebruikt, in hoeverre is dit terrein nou geschikt? En de gemeente en de provincie kijken ook bij deze en sturen het ook mee.

Dan in het ruimtelijk spoor, hebben natuurlijk het gesprek met de gemeente verder gezet en ook inmiddels met de provincie, ook op ambtelijk niveau en op bestuurlijk niveau zal in december ook een gesprek volgen. En we hebben het ontwerpend onderzoek ingezet met ontwerpbureau PosadMaxwan, die helpen ons om alle

feiten die we op tafel hebben ook zo te verbeelden en weer te geven dat we ze mee kunnen nemen in het gesprek met verschillende gesprekspartners die we al in het begin van de verkenning ook aan tafel hebben gehad en dat we met hen ook kunnen praten over, ja wat betekent het nou eigenlijk zo een AWZI? Hoe zit het met die effecten? Qua vervolg met de gemeente en provincies is belangrijk om te noemen dat echt nadrukkelijk beide alternatieven op tafel liggen, de gemeente zit gewoon in een spagaat met een gemeenteraadmotie die eigenlijk je mag bijvoorbeeld alleen over renovatie meepraten, maar uiteraard hebben de wethouders in de VV maar ook later aan ons bilateraal gezegd, we blijven in gesprek, natuurlijk, dus we blijven meekijken met de inhoud die op tafel komt maar we willen wel echt gewoon zien dat we beide alternatieven kunnen vergelijken, ook de integrale afweging moeten kunnen maken. We hebben samen de volgende issues, vijf issues benoemd van die zijn echt belangrijk ook voor de afwegingen die de gemeente maakt waarbij je eigenlijk ziet dat de eerste drie issues heel erg in de categorie van de milieueffecten zitten, dus vrij inhoudelijk, we moeten ons maar houden aan de wet en regelgeving daar kunnen we niet mee spelen maar het is wel belangrijk om te laten zien wat het dan betekent en hoe we dat kunnen doen. En dat we het kunnen doen. De laatste twee issues, ruimte voor uitplaatsen van bedrijven dat is eigenlijk het belangrijkste punt van de gemeente dat ze zeggen ja we hebben dit hele terrein nodig want wij moeten woningen bouwen en ruimte maken voor woningen en bedrijven uitplaatsen en als jullie de helft van dat terrein opslokken dan hebben we dat niet meer. En dat hangt dan weer samen met de mogelijke toekomstige functie van ons huidige terrein. Want de gemeente vreest dat er vanuit de provincie zal worden gezegd dat dit terrein beschikbaar moet blijven voor hoge milieucategorie bedrijvigheid. Nou die laatste twee issues zijn dus voor ons echt ook nadrukkelijk onderwerp van gesprek met gemeente en provincie, voor een groot deel ook omdat wij daar zelf niet over gaan en dat echt een afweging is tussen de bredere belangen woningbouw, economie en een goede toekomstbestendige zuivering waarvoor iedereen ook zegt dat we die moeten hebben. Nou tot slot en natuurlijk niet te vergeten, we hebben een heleboel potentiële meekoppelkansen opgehaald en ook win-win die we met gemeente of andere partijen zouden kunnen mogelijk maken. Denk daarbij aan recreatie, verbeteren voor de verbindingen van gebieden, maar bijvoorbeeld ook thermische energie uit afvalwater of ik zie mogelijkheden om wat te doen met educatie. Nou dan een klein tipje van hoe we dat ontwerpend onderzoek doen, PosadMaxwan verbeeldt voor ons van zo kan het eruit zien in het gebied, heel schetsmatig, het gaat er niet over, dit wordt het. Maar we merken dat die beelden meteen ook echt wel het goede gesprek opleveren want het triggert iedereen om te reageren en wat eigenlijk wel interessant is, de eerste ontwerpbijeenkomst was dat het blijkbaar iedereen uitdaagde om juist uit te zoomen en het bredere plaatje te gaan zien en we zelfs werden opgeroepen haast van nou, denk niet te krap want dan mis je misschien wel kansen. En dat is natuurlijk wel wanneer je vooral daar met een positieve bril aan denkt maar we denken wel dat het ons ook gaat helpen om juist te kunnen laten zien en ontdekken hoe je een AWZI op een bedrijventerrein in een gebied hoe je daar het beste van kan maken, niet alleen voor Delfland maar ook voor andere belanghebbenden in het gebied. Zoals ik al zei, dit is ook input voor het technisch ontwerp vervolgens weer, de gesprekken die we hierover hebben die zijn meteen weer meegenomen in de lay-out van het referentieontwerp.

Dan even het stapje van inhoud naar proces. Als we kijken naar die stip op de horizon voor 2028 dan hebben we geconcludeerd, eigenlijk moet je wel echt medio 2022 je besluit gaan nemen om door te gaan naar de fase van het voorlopige ontwerp. Voor de realisatie hebben we gewoon echt wel vier jaar nodig en het is ook goed om te beseffen dat het niet alleen de realisatie is van de nieuwe AWZI, maar daar komt ook bij kijken dat we waarschijnlijk onze leidingen beter moeten leggen. Daar zit overigens ook potentieel win-win met het rioleringsstelsel van de gemeente Vlaardingen. Maar we zullen een bedrijfsbouw aan moeten leggen wat we misschien wel geschikt maken voor een multifunctioneel gebruik met partijen in het gebied. Maar dat zijn eigenlijk nog een aantal projecten die naast de realisatie van alleen al die nieuwe zuivering komen kijken. Na

die realisatie moeten we ook niet vergeten dat sloop en sanering een project an sich is waar je ook al voor 2028 mee moet starten om dat voor te bereiden want we willen het waarschijnlijk duurzaam en circulair doen. Nou dat heeft wel tijd nodig om sloop daar ook zo circulair mogelijk te maken. Maar we willen ook gewoon natuurlijk dat dat terrein zo snel mogelijk weer vrijkomt voor andere functies in het gebied. Als we dan kijken naar ons eigen kritieke pad, dan zijn de planologische procedures natuurlijk wel spannend. En ervan uitgaande dat we in de komende maanden met gemeente en provincie samen een groen licht gaan krijgen dan zijn eigenlijk dit de tijdpaden, de doorlooptijden die je bij de planologische procedures nodig hebt op zijn minst. Dus dat geeft wel aan dat we echt niet heel veel langer de tijd hebben om ons definitieve besluit te nemen. En wat daarbij ook wel van belang is, is om te constateren dat ook de gemeente wel belang heeft bij een snelle besluitvorming want ze hebben op de Vergulde Hand West tot eind 2022 het Gronddepot en eigenlijk vanaf dan zouden zij ook kunnen gaan beginnen met gewoon het bouwrijp maken, maar ook de planologische besluitvorming voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Vergulde Hand West, dus ook voor de gemeente is het niet wenselijk om daar de besluitvorming heel lang over te laten wachten.

Deze sheet had ik er vooral bijgedaan om zelf nog eens na te kunnen lezen van wat wij allemaal nog de komende maanden aan het doen zijn. Dus dan ga ik snel weer verder. We hebben gezegd, qua planning, januari februari dat we dan naast natuurlijk alle inhoud verder maken dat we ook gewoon als bestuurlijke partijen samen de balans moeten opmaken, eerst voor onszelf maar ook met elkaar uitspreken van zitten we nog op dezelfde route of verwachten we dat we uit elkaar gaan? En moeten we misschien onze eigen koers opnieuw bezien? Maar als daar positieve antwoorden uitkomen dan komen wij als project in maart terug, op 30 maart in de commissie voor de oordeelsvorming en dan ligt dus al inhoudelijke onderbouwing op tafel. In principe zouden wij dan als Delfland klaar zijn voor het besluit. Omdat het besluit over nieuwbouw gaat weten we dat het vervolgproces met de gemeente en provincie ook echt goed moeten afstemmen, daarvoor zullen we na de verkiezingen natuurlijk april, mei, juni nodig hebben, maar die tijd kunnen we ook benutten voor de voorbereiding van de volgende fase zodat we als we in juli een besluit kunnen nemen of mogelijk later, toch zo min mogelijk tijd hebben verloren en de einddatum niet hoeft te verschuiven. En dat betekent dat wij na maart, dus dat we in maart in principe alle inhoud op tafel hebben voor de afronding van de verkenningsfase puur vanuit Delfland bezien. Maar dat we dus ook gewoon kunnen starten met ons huiswerk wat we ook moeten doen en dat is verder detailleren van het gewenste aan en afvoer van het leidingstelsel, bedenken wat we echt willen aan wensen en eisen voor die bedrijfsgebouw en facilitaire zaken, wat voor eisen we willen stellen voor circulair bouwen, want dat gaat in de volgende fase moeten we daar echt concreet in worden, in het ontwerp en in de eisen die we meegeven aan het ingenieursbureau. En we zullen natuurlijk ook een aanbesteding moeten voorbereiden want we zullen de volgende fase in ieder geval de volgende fase doen met mensen zoals u, met Delfland als trekker van het project, ondersteund door ingenieurs en adviesbureaus. En met de andere hebben we natuurlijk ook in het voorjaar genoeg huiswerk te doen, dat vervolgproces om tot een gedragen besluit te komen en als dit de goede kant op gaat ook het sluiten van overeenkomsten, ook met derde partijen en het voorbereiden van de planologische procedures. Dit is mijn laatste sheet, ja.

Voorzitter: Heel mooi, dank je wel Michelle. Dank je wel voor deze rijke presentatie met veel informatie. Ik zag al even in de chat dat hier en daar wat vragen zijn of wat verduidelijkende zaken en ik zie nu ook al hier de handjes omhoog gaan. Dus ik geef graag als eerste het woord aan de heer Kiela van de PvdA. De heer Kiela u heeft het woord.

De heer Kiela: Dank u wel voorzitter, dank ook aan Michelle heldere presentatie. Wat betreft de presentatie zijn er ongetwijfeld twee paden gaande, een bestuurlijk pad en een technisch uitwerkingspad, mijn vraag is eigenlijk, hoe hou je in het technische pad alvast rekening met de bezwaren van de gemeente Vlaardingen? En

nemen jullie die op een bepaalde wijze al mee aan de voorkant zodat ze niet bij de besluitvorming in maart nog tot de ontdekking moeten komen dat jullie het helemaal niet eens zijn? En voor de bestuurlijke kant ben ik nieuwsgierig hoe de overlegsituatie tussen de participanten is. En met name met de gemeente Vlaardingen en met de provincie Zuid-Holland, want dat zijn natuurlijk de belangrijkste die we nodig hebben in het vervolgtraject. Dank.

Voorzitter: Ik heb een kleine omissie begaan, ik heb het niet gehad over de vergaderorde over dit agendapunt, maar zoals we in deze commissie ondertussen al een beetje gebruikelijk zijn, zal ik willen voorstellen dat u iedereen een vraag stellen die direct wordt beantwoord, dus wat interactiever en dat we dan op het einde kijken of er nog meer vragen zijn. Dat heeft tot nu toe goed gewerkt, en tenzij ik heftig bezwaar zie dan wil ik dat voorstel zo nu implementeren. Dan Michelle kun je meteen antwoord geven op deze vraag?

Mevrouw Hendriks: Ja ik zal in ieder geval zelf de eerste vraag beantwoorden, ik weet niet of Ruud Egas zo meteen de andere vraag wil beantwoorden. In de technische uitwerkingen hebben wij in ieder geval natuurlijk, ontwerpen we echt op die genoemde issues van geur en geluid, de externe veiligheid, verkeer, verkeer maakt overigens geen onderscheid tussen renovatie en nieuwbouw maar qua hoeveelheden maar je wil het nog steeds zo veilig mogelijk houden en zo min mogelijk belastend. Maar op de vraag van de hoeveelheid bedrijventerreinen, hoeveel resteert er, die zorg. En op de zorg van wat komt er op het huidige AWZI terrein, ja daar kunnen wij zelf helaas niet zoveel op ontwerpen. Dus wij kunnen vooral vanuit onze AWZI aangeven, nou we ontwerpen zo compact mogelijk, er blijft zoveel bedrijventerrein over, met deze milieucategorie heb je deze mogelijkheden voor ontwikkeling van andere functies. En dat is waar we het inhoudelijke gesprek over kunnen voeren en parallel daaraan, dan denk ik dat ik het stokje moet doorgeven aan mijnheer Egas voor het gesprek ook over die andere punten.

De heer Egas: Ja nee dat mag je zeker doen Michelle, mijnheer de voorzitter als ik het woord mag nemen dan, ja we zijn inderdaad en we blijven in gesprek met zowel de gemeente als met de provincie, we hebben ook een overleg staan met de drie partijen in december om over de bezwaren te praten met elkaar en met name naar de mogelijkheden en naar de onmogelijkheden te kijken. Dat doen we zowel op directieniveau met de gemeente, de provincie en Delfland als op bestuurlijk niveau. Dus die gesprekken lopen.

Voorzitter: Dank u wel, ik neem aan dat die antwoorden voor dit moment dan zo voldoende zijn. Dan ga ik door naar de heer Hekman van het CDA. De heer Hekman u heeft het woord.

De heer Hekman: Dank u wel voorzitter. Ten eerste dit is de eerste keer dat ik hierover mag praten, ik was tot twee maanden geleden ambtenaar bij de gemeente Vlaardingen, maar dat ben ik niet meer. Dus dat scheelt. Ik wil niet zeggen dat ik nu helemaal losga trouwens. Ik heb wel een vraag, wat ik merk ook uit de presentatie is ja we hebben aan de ene kant de gemeente en aan de andere kant de provincie en ik merk dat daar nogal wat tegengestelde belangen zijn. En komen we straks niet in een hele rare situatie dat wij als Hoogheemraadschap daar tussenin komen te zitten? De belangen van de provincie die kunnen weleens echt tegengesteld zijn aan die van de gemeente en hoe gaan we daar dan mee om? En een andere daar aansluitende vraag, op welke manier kunnen nou echt die gemeente zo ver krijgen dat ze meegaan met het gewenste ontwerp van het Hoogheemraadschap?

Voorzitter: Dank u wel. Dat lijkt me een vraag voor de heer Egas.

De heer Egas: Die wil ik ook graag oppakken mijnheer de voorzitter. Van ja dan moeten we kijken, uiteindelijk en dat hebben we steeds gezegd, wij zitten hier voor de belangen van Delfland, wij willen een zo goed

mogelijk, zo robuust mogelijk, toekomstbestendig mogelijke zuivering gaan realiseren. En dat is ons belang. En daarvoor hebben we én de gemeente én de provincie nodig. Dus daar zullen we met zijn drieën voor in gesprek moeten. Maar laat ook heel duidelijk zijn wat ons belang is. Op welke manier kunnen we dat nu allemaal gaan realiseren, het is gewoon met elkaar in gesprek blijven om dat te doen. En vandaar dat we ook dat echt aangedrongen hebben dat we met de drie partijen in december bij elkaar zitten zowel in bestuurlijk als op directieniveau om die belangen goed te kunnen verdedigen.

Voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het stokje door naar de heer Simon van de Partij voor de Dieren, de heer Simon u heeft het woord.

De heer Simon: Dank je wel voorzitter. Voortbordurend op de inbreng van Peter Kiela, ik wil hem nog iets scherper formuleren, in de planning staat dat de gemeenteraadsverkiezingen echt kritiek pad is, de heer Kiela vroeg al een beetje van, hoe worden de gemeente meegenomen in het hele gesprek? Maar dit gaat specifiek over de gemeenteraadsverkiezingen en het lijkt me toch verstandig om ook de nieuwe gemeenteraadsleden op tijd mee te nemen met dit toch wel zeer belangrijke proces. Ik weet niet of dit projectteam daar al iets verder over nagedacht heeft om dat te concretiseren.

Voorzitter: Ik zag wat knikjes maar ik denk dat ik het woord moet geven aan de heer Egas.

De heer Egas: Ja hoor dat mag voorzitter. We hebben dat ook nadrukkelijk in de hele planning steeds meegenomen, juist omdat dat rond die verkiezingen, we verwachten nog niet dat er besluiten genomen zullen worden in Vlaardingen en wij nemen dat zeker mee in onze communicatie en onze overlegstructuur mee om daar zowel de huidige gemeenteraad als de toekomstige gemeenteraad zo goed mogelijk in mee te nemen. Dus dat heeft onze volledige aandacht.

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door naar de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord. U staat op mute.

De heer Roeten: Dit is beter. Ja, ik stond dan eigenlijk al aan, want ik zet hem uit blijkbaar, maar goed maakt niet uit. Ja, bedankt voor de presentatie, helder verhaal, doet ons ook deugd dat in ieder geval de gesprekken met de gemeente goed lopen en dat daarin voortgang wordt geboekt, dat gevoel hebben we in ieder geval. Wat ik even nog wil vragen is even van, in de omgeving zijn een aantal participanten en belanghebbenden en vanuit de memo die aan de raad is gestuurd in juni blijkt dat met name ook de omwonenden belang hebben bij dit dossier en dat die eigenlijk aangeven van joh we zijn tegen nieuwbouw. Dus ik vroeg me even af, in het verhaal van Michelle zie ik dat aspect even niet terug, van hoe zit het met de belanghebbenden in de omgeving? Dat is even een eerste vraag.

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik daarvoor het woord geven? Michelle, je hebt het woord.

Mevrouw Hendriks: Ja ik heb denk ik bij de sheet over de issues die we samen hebben benoemd, noemde ik de gemeente maar dat zijn ook de zorgen die door andere belanghebbenden zijn genoemd. Dus de zaken zoals geur en geluid, het komt dichterbij onze woonwijk, is het veilig? Neemt het aantal verkeersbewegingen niet toe? Dat zijn de zorgen die er vanuit omwonenden en zakelijke buren ook zijn geuit. En de vrees of de zorg dat er mogelijk zware industrie komt als AWZI weggaat, dat was ook in gesprekken met die gesprekspartners woog dat mee in de zin van, nou ja misschien is de AWZI is misschien een prima buur maar wat we ervoor terugkrijgen daar zitten we niet op te wachten. Dus de gemeente vertegenwoordigd in die zin goed de zorgen en aandachtspunten die we ook bij andere hebben opgehaald.

Voorzitter: Dank u wel. Dan staat nu voor mij gereed de heer Van Winden van Ongebouwd. De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter dank u wel. Michelle, dank voor deze presentatie. Ik had al wat in de chat gezegd en onze voorzitter reageerde daarop …

Voorzitter: Maar dat moet toch echt in de beraadslagingen.

De heer Van Winden: Ik hoor toch graag iets van de Hoogheemraad in dezen. Maar er werd gesuggereerd dat er in ieder geval een suggestie gedaan is vanuit de gemeente Vlaardingen dat de toegang zeg maar via het bedrijventerrein moet lopen en dat zie ik toch een klein beetje als een schuivend paneel vanuit de gemeente Vlaardingen. Wellicht toch een signaal dat ze willen meewerken aan een eventuele nieuwbouw en misschien kan de Hoogheemraad dat nog een keer bevestigen dat er toch langzaam een inzichtverschuiving bij de gemeente Vlaardingen plaatsvindt. Is dat mijn juiste conclusie?

Voorzitter: Mijnheer Egas.

De heer Egas: Als ik daarop mag reageren en dat weet ik dan uit de gesprekken die zowel op ambtelijk als directieniveau zijn gevoerd met de gemeente Vlaardingen, nou ik geef al aan, daar worden gesprekken gevoerd en in één van die gesprekken werd ook aangegeven van hoe dan die ontsluiting zou moeten zijn, ja hoe het bedrijventerrein bereikbaar moet worden maar ook hoe we bijvoorbeeld het terrein wat wij dan verlaten, dus ons huidige terrein bereikbaar zou moeten zijn. Dus in dat kader worden er inderdaad gesprekken gevoerd en dat hebben we ook altijd aangegeven met elkaar, we blijven constructief met elkaar in gesprek over die ontwikkelingen en dat doen we dus ook.

Voorzitter: Dank u wel voor dit antwoord, dan wil ik nou de heer Van der Ree van 50Plus de kans geven om de inbreng van 50Plus te doen. De heer Van der Ree.

De heer Van der Ree: Ja dank u wel voorzitter, stel dat het college van Vlaardingen dat dat en de provincie meegaan in de sfeer van de nieuwbouw, dan ligt er nog een raad brede motie van de raad van Vlaardingen om dus niet voor nieuwbouw te kiezen maar voor renovatie. Dus stel dat het college een beetje meegaat dan hebben ze nog wel iets te regelen met de gemeenteraad. Dat is punt 1. En dan denk ik verder dat de bewoners van het nieuwe terrein zeg maar, tenminste die daar zeg maar hun bewoning hebben, dat die bang zijn dat de waarde van hun huizen bijvoorbeeld verminderd wordt omdat daar een rioolzuivering in de buurt komt. Dus dat kan ook nog weleens een stevige tegenpartij vormen. Dat was het voorzitter.

Voorzitter: Dank u mijnheer Van der Ree. Dat was meer een opmerking dan een vraag maar wellicht dat de heer Egas daarop kan reageren.

De heer Egas: Dat klopt, die motie die kennen we natuurlijk heel goed die in Vlaardingen is aangenomen en we hebben ook altijd gezegd dat we in gesprek blijven en dat wij proberen alle bezwaren die er zijn weg te kunnen nemen voor de gemeente Vlaardingen, voor de bewoners, ik denk dat we even goed een onderscheid moeten maken tussen bewoners die aan de andere kant van de Hoekse Lijn wonen, dat zijn de huizen die daar staan en de bedrijven die op Vergulde Hand West zitten, dus daar zit een verschil in. En ja daar moeten we ook gewoon goed mee in gesprek gaan en we hebben de afgelopen week al een keer een gesprek gehad met verschillende stakeholders en ook dat staat voor de toekomst weer gepland om die mensen daarin mee te nemen. En Michelle gaf al aan om ook te kijken naar, wat kunnen we doen aan educatie en aan natuur en

recreatie en aan inpassing. Dus die gesprekken lopen met alle partijen om juist te voorkomen dat we op een later stadium tegenover elkaar komen te staan en dat we elkaar zo vroeg mogelijk goed kunnen vinden.

Voorzitter: Dank u wel, dan heb ik als volgende in beeld, de heer De Klerk van de VVD, De heer De Klerk u heeft het woord.

De heer De Klerk: Dank u wel voorzitter. Even in het verlengde van wat de heer Van der Ree al aanstipte, ben ik wel even benieuwd naar. We hebben natuurlijk de motie, hebben we maar ingediend om eruit te komen wat is de mogelijke respectvol met gebiedspartners? Ik vroeg me wel even af in hoeverre er vanuit Delfland ook voorbereidingen worden getroffen, wat als we er niet uitkomen met de provincie en de gemeente? Wat dan? En daar was ik wel even benieuwd naar, ik kan me voorstellen dat dat misschien nu nog te vroeg is, aan de andere kant is het wel iets wat we moeten uitwerken want ik kan me ook voorstellen dat het mogelijk ook gevolgen heeft voor verdere traject zowel qua ontwerp misschien, maar ook qua bestuurlijke en andere juridische consequenties.

Voorzitter: Ja een wat als vraag. De heer Egas, heeft u daar een antwoord op?

De heer Egas: Ja nee dat is een goede vraag en dat houden we in ons achterhoofd, want we hebben het zeker in gedachte dat die situatie kan ontstaan, maar we gaan er nog steeds vanuit dat we in het goede overleg elkaar kunnen of overtuigen of de bezwaren weg kunnen nemen, maar Michelle gaf ook aan van, we werken op dit moment nieuwbouw uit, maar renovatie hebben we daar nog niet mee een heel grote streep doorheen gezet. Want ook dat kan uit de verschillende onderzoeken toch nog steeds komen. Dus we houden alle drie de opties laat ik ze zo maar even noemen, over, dat is nieuwbouw met medewerking van alle partijen, dat is renoveren, of dat is kijken van hoe kunnen we het traject inzetten als we er niet met elkaar uit gaan komen. Maar vooralsnog gaan wij ervan uit en dat zijn ook wel een beetje de signalen die we hebben, dat we er met elkaar uit moeten kunnen komen. Maar we hebben dus zeker op ons lijstje ook die lijn staan om dat verder uit te werken.

Voorzitter: Ik zie een vingertje van Michelle Hendriks. Michelle wil je een toelichting geven?

Mevrouw Hendriks: Ja ik wilde nog wel wat aan toevoegen. Een heleboel van de dingen die we nu aan het doen zijn, zouden we ook moeten doen in het geval van renovatie, dus de interne gesprekken over duurzaam en circulair, over de bedrijfsvoering, de aanscherpingen in het ontwerp, maar natuurlijk ook de risicoanalyse voor renovatie die is in die zin no regret want die geeft ons heel veel inzichten die we ook nodig hebben als we op dat scenario moeten verdergaan. En ja het is altijd dubbel werk moet er gebeuren als je dat doet, maar voor een deel zijn we nu ook werk aan het doen, ook met de omgeving, heleboel kansen die zijn benoemd zijn ook kansen waar we echt al verder uitwerking aan zouden moeten geven als we grootschalig gaan renoveren.

Voorzitter: Dank je wel Michelle.

De heer De Klerk: Zou ik daar misschien een korte vraag over mogen stellen dat ik het goed begrijp?

Voorzitter: Gaat uw gang.

De heer De Klerk: Indien we er niet uitkomen met de partners dan komt het erop neer dat we geen verdere vertraging oplopen? Even heel kort geformuleerd. In ieder geval niet hierdoor, als ik het zo heb beluisterd. Dat is eigenlijk mijn vraag.

Mevrouw Hendriks: Ik denk dat je dan beperkt vertraging oploopt want je zal dan toch wel een nieuw referentieontwerp moeten maken bijvoorbeeld, maar ook een heleboel dingen die we in deze fase doen zijn dus daar al voorwerk voor, dus het is niet dat je de hele periode eraan vast moet plakken.

Voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat daarmee deze vraag ook beantwoord is. Dan ga ik door naar het volgende handje van de heer Van der Burg van Water Natuurlijk. De heer Van der Burg u heeft het woord.

De heer Van der Burg: Voorzitter dank je wel. Het gaat over twee dingen eigenlijk, nieuwbouw en renovatie. Ik wilde daar toch even de volgende vraag over stellen, want nieuwbouw en renovatie in relatie tot Vlaardingen, die vergelijking wordt gemaakt, nieuwbouw, er wordt gesproken over de nieuwe locatie maar er wordt waarschijnlijk niet bedoeld nieuwbouw op de bestaande locatie. En nieuwbouw zou ook nieuwe technologie in kunnen houden en in het voorstel van Michelle kom ik daar weinig voor tegen en is het zo dat we in maart ook een overzicht gaan krijgen dan waarbij duidelijk de afweging voor ook nieuwe technologie met hogere eisen aan ons voorgelegd kan worden? Daaruit zou kunnen blijken dat zelfs bij compactere bouw ook de huidige locatie nog een mogelijkheid biedt. Maar dat wil ik nu niet ter discussie stellen maar de afweging van nieuwe technologie, dus nieuwbouw, nieuwe technologie is voor ons heel belangrijk dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik daarvoor vragen voor een reflectie? Michelle je hebt het woord.

Mevrouw Hendriks: Ja in het referentieontwerp moeten we natuurlijk een keuze voor de technologie maken anders kan je geen ontwerp voor een zuivering maken. Daarbij hebben wij nu wel gekozen voor de actief slib zuivering zoals we het nu hebben, vooral vanuit het oogpunt dus het is een referentieontwerp en als wij met dat referentieontwerp straks naar de markt gaan, en zeggen, dit wordt onze referentie, qua kosten qua ruimte qua prestaties. Kom met uw ontwerp en voorstellen die binnen de referentie vallen, dan zitten daar nog een heleboel mogelijkheden bij om met bijvoorbeeld andere technologieën te komen. En wij hebben die keuze zo gemaakt omdat wij het idee hadden dat we onszelf juist zouden beperken als we nu in ons referentieontwerp al met een andere technologie die bijvoorbeeld minder ruimte zou beslaan, als we daarmee zouden ontwerpen en vervolgens ons misschien rijk rekenen qua hoe compact het kan om vervolgens later te constateren dat we het niet gemaakt krijgen. Dus die technologiekeuze die hebben wij heel instrumenteel nu gemaakt. En verder is het bij alle keuzes over installatie en dus bijvoorbeeld zuiveren of het behandelen van geur of, daar wordt gewoon de state of the art technologie worden daar nu gewoon in het ontwerp gestopt.

Voorzitter: Dank je wel Michelle. Dan ga ik door naar de heer De Haan van de AWP. De heer De Haan u heeft het woord.

De heer De Haan: Dank u wel voorzitter. Ik wil beginnen met Michelle in ieder geval de complimenten te geven, van weer een hele duidelijke presentatie. Nou er zijn eigenlijk al heel veel vragen gesteld, en het blijft voor mij eigenlijk nog wel een punt over, dat is namelijk, in het ontwerp en dan vooral in dat plaatje mis ik eigenlijk de aansluiting met de zoetwaterfabriek, het zou ook verhelderend zijn om in ieder geval dat stukje zoetwaterfabriek gewoon mee te nemen in de plaatjes want dan weet je in ieder geval wat er, hoe je daarnaar moet kijken. Want het is natuurlijk op een andere plek dan op de Vergulde Hand, dus vandaar. Dat was mijn vraag.

Voorzitter: Dank je wel, ik denk dat ik Michelle het antwoord mag laten geven?

Mevrouw Hendriks: Ja in het referentieontwerp is het vrij simpel, want wij moeten zorgen dat er een leiding uit die nieuwe zuivering komt die aansluit op de effluentleiding en op de zoetwaterfabriek, dus dat is een

kwestie van die leiding daarheen trekken. En vooral voor het ruimtelijke verhaal is het natuurlijk van belang dat wij ook steeds in beeld houden van nou als wij, we hebben een huidig terrein, dat zullen wij verlaten, maar daar staan ook nog wel wat zaken die er blijven. Dus die effluentleiding blijft er, dat geeft misschien beperkingen, dus de zoetwaterfabriek blijft er. Maar er staan ook twee windmolens die je wel enige beperking, op zijn minst totale oppervlakte voor nieuwe bebouwing liggen. En dat staat steeds gewoon op alle tekeningen en ligt op tafel bij iedereen.

Voorzitter: Dank je wel. En dan zie ik nog een laatste handje van deze ronde van de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten u heeft het woord.

De heer Roeten: Ja voorzitter dank u wel. Ja, ik was al eigenlijk bezig met een tweede rondje maar ik weet niet of …

Voorzitter: Ja ik zat me al af te vragen of dat zo was, ik twijfelde, maar u had het voordeel van de twijfel maar gaat uw gang.

De heer Roeten: Oké dank u wel. Ja, het kwam net al even langs over de bestuurswisselingen in maart komen de verkiezingen van de gemeenteraad langs. Dan krijgen we nieuwe gemeenteraad en nieuwe wethouders en welke dat worden dat weten we nog niet. Ook kwam in de presentatie naar voren dat we in juli 2022 waarschijnlijk een definitief standpunt van de gemeente Vlaardingen in beeld krijgen. Ik vroeg me af, stel dat het qua planning uitloopt, in hoeverre heeft dat mogelijk gevolgen voor onze eigen bestuurswisseling die al over anderhalf jaar er aan komt? Is het dan ook zo dat op dat moment het bestuur mogelijk gaat zeggen van joh maar als het september oktober volgend jaar wordt voordat de gemeenteraad Vlaardingen iets gaat zeggen over de definitieve versies die ze graag zouden willen, in hoeverre heeft dat dan gevolgen voor ons eigen bestuur? Dat die zegt van ja maar nu willen we als VV of als bestuur geen besluit meer nemen over dit dossier.

Voorzitter: Nou dat is een stevige vraag, dat lijkt me iets voor de heer Egas.

De heer Egas: Ja daar wil ik graag op antwoorden want dan zouden we de toekomst wel erg ver voor ons uitschuiven en we weten één ding heel zeker dat we in 2028 of een gerenoveerde of een nieuwe zuivering moeten hebben staan. Dus wij zullen toch echt volgend jaar die keuzes moeten maken en anders zitten we dadelijk anderhalf jaar in die bestuursvacuüm en dat is niet wat u van ons vraagt want u wilt nog altijd een daadkrachtig bestuur hebben en dat zullen we ook zeker in dit kader gewoon na blijven streven met elkaar.

Voorzitter: Dank je wel voor dit antwoord. Dan kijk ik even rond of er nog meer mensen zijn die in een tweede ronde nog een nadere vraag hebben. Kunt u natuurlijk aangeven met een handje. Ja, ik zie nog even een paar handjes verschijnen. Maar de heer Roeten u zou dan een derde ronde gaan krijgen dus ik ga eerst even naar de heer Hofman van ChristenUnie-SGP. Ook al dezelfde partij. Ik zie uw signalen. De heer Hofman een hele korte vraag want de commissie is een beetje geïrriteerd zie ik.

De heer Hofman: Oh dat verbaast me dan. Ik sluit aan bij mijn collega Harm Roeten dat het wel van belang is goed te matchen wat betreft de bestuurswisseling want we moeten natuurlijk niet over ons graf regeren en het is een saillant besluit wat we gaan nemen dus dat moeten we wel goed voorbereiden.

Voorzitter: Ja jullie doen nu iets wat echt niet de bedoeling is, als er twee personen van één partij het woord voeren, en dan elkaar gaan bijvallen. Er is maar één woordvoerder per partij dus ik zie geen andere handjes

van andere partijen dus dan sluit ik nu toch echt even deze ronde af voor de Groote Lucht. Met grote bedankzegging aan de inleider, inleidingen van Michelle Hendriks en de beantwoording van Ruud Egas. Heel informatief dit punt en we zijn weer goed bijgepraat. Ja volgend jaar gaan we met zijn allen uitermate belangrijke vervolgende beslissingen nemen die over heel veel geld gaat dus het lijkt misschien een beetje uitvoerig telkens een vinger aan de pols maar het gaat over nogal wat. Dus goed om dat bij deze commissie zo voor te bereiden. Mensen dan heb ik eigenlijk even een vraag, natuurlijk wil ik lekker doorgaan met de vergadering en zoals u weet het stuk van bromaat dat doen we nu niet. Dan zouden we nu kunnen beginnen aan de verduurzaming van de Houtrust. Tenzij u behoefte heeft aan een korte pauze? En ik zie de hoofden, ja dit geeft mij natuurlijk verwarring. Ik zie toch meer hoofden op en neer gaan. Inclusief de hoofden die net protesteerden dus die geef ik deze keer gelijk.

De heer Simon: U kunt ook een hoofdelijke stemming doen.

Voorzitter: Nee dat gaan we niet doen. Maar ik stel voor dat we tien voor negen doorgaan. Dus dan heeft u een pauze van tien minuten. Tien voor negen gaan we door met de vergadering, dan schors ik de vergadering nu.

Voorzitter: Oké mensen het is intussen tien voor negen, we hadden afgesproken dat we nu door zouden gaan. Dus ik heropen de vergadering op dit moment en ik open de vergadering bij het punt de investering voor de verduurzaming van de Houtrust.

04.B.03 Investering verduurzaming Houtrust

Voorzitter: U zult de stukken bekeken hebben, het betreft vooral de financiële afwikkeling van deze investeringen. Maar ik wil graag het woord geven aan de heer Egas voor een paar inleidende woorden. De heer Egas.

De heer Egas: Dank u wel voorzitter, het betreft inderdaad een aanpassing van de financiën rond de verduurzaming Houtrust, we hebben daar ook een melding van gemaakt in de burap dat we dit aan u voor zouden leggen. Het zou oorspronkelijk in 2019 hebben wij met elkaar besloten heeft u als VV besloten om het project verduurzaming Houtrust in gang te zetten, we hebben toen vanwege de snelheid daarvoor gekozen om dat geheel te laten financieren door Delfluent waarbij het uitgangspunt was dat wij uiteindelijk 75 procent zouden betalen en dat zij 25 procent zouden bijdragen aan de verduurzaming. En wat wij in dit voorstel bij u neerleggen is om die 75 procent één keer te gaan voldoen aan Delfluent en daarmee een rentevoordeel te boeken en de kosten te verlagen naar de toekomst toe. Dus het blijft in verhouding 75/25 procent alleen we gaan dit niet in termijnen betalen maar we gaan het in één keer betalen aan Delfluent.

Voorzitter: Dank u wel voor deze inleidende woorden. Even over de vergaderorde, dat doen we nu nog op de klassieke manier, dus we stellen eerst in de eerste ronde, eerste termijn onze vragen waarnaar een beantwoording komt en daarna is er nog een tweede termijn. Ik denk dat we nu beeldvorming en daarna oordeelvorming kunnen zijn en daarna tot een besluit kunnen komen of we daadwerkelijk wel of niet als hamerstuk naar de VV gaat. Dat is het besluit dat wij hier nemen. Maar als eerste natuurlijk beeldvormend en richting oordeelvormend. En ik zie dat ik als eerste het woord mag geven aan de heer Van der Ree van 50Plus. De heer Van der Ree u heeft het woord.

De heer Van der Ree: Ja dank u wel voorzitter. Het is een puur administratieve handeling die alleen maar ons voordeel biedt in de rentekosten, dus wat ons betreft mag het als hamerstuk naar de verenigde vergadering

en hoeven we daar niet een uitgebreide discussie verder over te hebben. Het is een ontzettend simpel punt en ik bedoel de activiteit heeft al plaatsgevonden, het is een administratieve afhandeling en ik denk dat dat een hele goede zaak is. Dank u wel voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel, ik zie dat u al de besluitvormende fase in bent gegaan. Maar dan geef ik nu snel het woord aan de heer Kiela van de Partij van de Arbeid. De heer Kiela u heeft het woord.

De heer Kiela: Voorzitter ik kan me goed aansluiten bij heer Van der Ree. Wij willen ook gelijk de besluitvormende fase in, we kunnen ons goed vinden in de drie voorstellen doorgeleiden naar de VV. En daar een klap op te geven zodat deze iets andere financiële afhandeling wordt geborgd. Wel is het nog zo dat ik in de stukken niet helemaal heb aan kunnen treffen wat het verschil is qua vijftien jaar en qua zes jaar. Ik begrijp dat wij erop vooruitgaan, dat het een betere variant is maar dan had ik graag aangetroffen in een tabelletje wat dat dan ongeveer betreft.

Voorzitter: Toch nog een vraag voor de eerste ronde. De heer Roeten van ChristenUnie-SGP heeft het woord.

De heer Roeten: Ja voorzitter dank u wel. Betreft hier een voorstel voor versneld aflossen en inlossen van afspraken en aflossen van investering. Dat lijkt op zich niet zo ingewikkeld. Maar we denken toch even dat de inzet eigenlijk van als we het goed begrepen hebben die vrijgevallen middelen en gelden dat dat eigenlijk ook onderdeel zou moeten zijn van de wijziging in begroting. En dat is eigenlijk een bevoegdheid van de VV om daar iets van te bevinden. Dus het bekrachtigen van het zojuist geschetste begrotingswijziging door de VV staat voor ons niet in het voorliggende besluit. Onze vraag is, hoe zit dat?

Voorzitter: Ja een goede vraag, de Hoogheemraad die ook de financiën doet is toevallig ook hier. Maar dat zien we dadelijk wel bij de beantwoording van de vragen. Ik geef het woord aan de heer Simon de Partij voor de Dieren, de heer Simon u heeft het woord.

De heer Simon: Dank u wel voorzitter, in navolging van de heer Van der Ree en de heer Kiela kan ik ook beamen dat de Partij voor de Dieren dit ook een prima voorstel vindt richting de besluitvorming. Ik heb nog één opmerking, bij dit voorstel had ook heel mooi een businesscase bij kunnen gezet worden want we produceren natuurlijk ook groen gas en verkopen ook Co2 en dat heeft natuurlijk ook opbrengsten naast de kapitaallasten die de heer Roeten noemde of dat geen plek heeft in de begroting. Zo kun je nog een iets beter overzicht krijgen over het hele project. Maar in principe kan het voor mij gewoon als hamerstuk naar de VV.

Voorzitter: Dank u wel hiervoor, dan geef ik het woord aan de heer De Klerk van de VVD. De heer De Klerk u heeft het woord.

De heer De Klerk: Dank u wel voorzitter, Ik sluit me aan bij de vorige sprekers dat het voorstel de uitvoering is van een eerder besluit dat we hebben genomen en dat wij ook '…' kunnen versnellen dus in die zin een goede zaak. Dan nog een paar korte vragen, de heer Simon refereerde er net ook al aan, wat eigenlijk nog wel een beetje ontbreekt in het voorstel is hoe gaat dit zich verhouden tot onze totale doelstellingen en we hebben natuurlijk bij voorkeur ook stil te staan over het duurzaamheidsbeleid en toen heb ik ook gevraagd om wat nadere duiding, wat zijn de alternatieven? Ik lees het niet in het stuk. Welke andere smaken hadden we nog gehad hier? Waarom hebben we daar niet voor gekozen en waarom hebben we wel hiervoor gekozen? Het was mooi geweest als dat erbij had gezeten, dus hierbij verzoek aan de hoogheemraad om daar wat meer over te vertellen en ook bij volgende stukken die naar de commissie en de VV gaan met betrekking tot dit thema, graag wat nadere duiding over wat de alternatieven en waarom voor deze weg is gekozen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel voor deze vragen, dan ga ik door naar de AWP, mevrouw Jans, u heeft het woord.

Mevrouw Jans: Dank u wel voorzitter. Ik zal meteen ook mijn handje omlaag doen dan blijft die in ieder geval niet staan. Ik ben wat later aangesloten mijn excuses daarvoor, net iets later aangesloten in verband met de technische problemen met de iPad, die doet het even niet dus ik ben ook mijn aantekeningen kwijt. Gelukkig zijn de stukken wel beschikbaar via de website van het Hoogheemraadschap Delfland. Dat is heel plezierig en daarvoor ook dank. Over het stuk verduurzaming Houtrust, wij, de Algemene Waterschap Partij zijn voorstander van het verduurzaming en circulair, wij hebben ook dit voorstel ondersteund. We hebben wel een paar verduidelijkende vragen en eigenlijk ook wel een stelling. De eerste verduidelijkende vraag is, ik heb het niet paraat, we hebben destijds een positief besluit genomen, ik neem aan dat daar ook bij stond hoeveel het zou gaan kosten. En nu wordt er voorgesteld voor een bedrag dat het gekost heeft om daarvoor een plan op te stellen, investeringsplan en een uitvoeringskrediet en op basis daarvan het geactiveerd kan worden. Mijn vraag is, heeft het inderdaad net zoveel gekost als dat we van plan waren om het te laten kosten? En tweede punt is een wat meer technisch punt, er wordt een werkelijke rente in rekening gebracht van drie procent, in december 2019 was dat nog vijf procent dus dat is een meevaller. Van de andere kant, ik begrijp dat die drie procent ja gebaseerd is op de rekenrente en dus niet op de werkelijke rente die gewoon lager ligt. Dus ik wil graag een toelichting op waarom dat dan dit percentage genomen is. Dank u wel voor zover.

Voorzitter: Dank u wel voor deze vragen. Dan geef ik het woord aan de categorie Bedrijven, de heer Verhage.

De heer Verhage: Ja dank u voorzitter. Ja, wij kunnen ons goed vinden in het voorstel, het is natuurlijk logisch, er is ook, heb ik gelezen, ruimte in de investeringsbegroting van Delfland voor dit jaar, 2021. Om in één keer deze investering te doen en af te schrijven in vijftien jaar. Ik sluit me aan bij de vraag over de rente, want drie procent lijkt wat hoog en hoe is die tot stand gekomen? Dat was het even dank u.

Voorzitter: Dat is een heldere korte vraag. Dan geef ik het woord aan de heer Vissers van Water Natuurlijk. De heer Vissers.

De heer Vissers: Dank u voorzitter. Wij sluiten ons van harte aan bij de duidelijke en krachtige inbreng van de heer Van der Ree van 50Plus waarvan ik hoop dat die ook nog steeds klachtenvrij is want die zit hier al in een quarantainesituatie zoals we in de vorige commissie gehoord hebben. De inhoudelijke bespreking hebben we eerder gehad, wij zijn als Water Natuurlijk erg voor hergebruik maar niet voor het herhalen van discussies, wat ons betreft kan dit als hamerstuk richting VV.

Voorzitter: Dank u wel voor deze eloquente inbreng. Dan de heer Van Winden van Ongebouwd.

De heer Van Winden: Voorzitter dank u wel. Kort en krachtig, ik zie geen bezwaren dus van mij mag het als een hamerstuk door dank u.

Voorzitter: Dank u wel en dan zie ik nog een laatste hand van de heer Van Boxmeer van Natuur. De heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Ja aangezien iedereen zijn kruit al verschoten heeft om het een hamerstuk te maken volg ik in de eerste ronde het beeld van de rest.

Voorzitter: Nou het is pas een hamerstuk als iedereen het een hamerstuk vindt, want als één partij het toch ter bespreking wil hebben dan gaat het ter bespreking, zo zijn de regels van het spel hier. Maar ik proef

inderdaad ook wel in uw reacties dat het naar een hamerstuk neigt maar dan heeft de heer Egas als eerste toch de mogelijkheid om de laatste vragen te beantwoorden en voordat er misverstanden ontstaan, het college spreekt met één mond, letterlijk en figuurlijk, dus de heer Egas die brengt het stuk in en de heer Egas mag ook alle vragen beantwoorden.

De heer Egas: Dank u wel voorzitter, dat zal ik dan ook proberen te doen. Ja, de vergelijking vijftien jaar zes jaar in dit stuk staan nu wel de kosten voor vijftien jaar opgenomen, dat hadden we misschien gemakshalve voor u wel op kunnen nemen wat het in de oorspronkelijke plan stond. Want in het plan van 2019 hadden we wel voor u keurig netjes uitgerekend wat de jaarlijkse kosten waren. Maar die waren dus aanmerkelijk hoger omdat we het dan veel sneller af moesten schrijven. De wijziging begroting wat mijnheer Roeten vroeg, het is in de burap al vermeld en daarmee hopen we dat we het ook afgedaan hebben. Alleen gaven we daar ook aan dat er wel een investeringsvoorstel van uw kant even aan moest zitten en dat breien we op deze manier recht. De business case voor de opbrengsten daarvan, ja ook dan wil ik graag verwijzen naar het oorspronkelijke voorstel wat wij in 2019 hebben geschreven en de rapportage die we jaarlijks doen over de opbrengsten daarvan. De heer De Klerk vroeg om alternatieven voor deze investering op duurzaamheid en ja ook dat heeft natuurlijk betrekking op uiteindelijk het investeringsvoorstel wat we in 2019 gedaan hebben. Waar we gekeken hebben naar een aantal stappen voor de verduurzaming Houtrust zoals de groen gas opwekking, Co2 terugwinnen of vervloeien en dat terug leveren. De warmtepomp die we geplaatst hebben en uiteindelijk hebben we dat ook nog eens een keer met een scopewijziging gedaan door de vergisting in serie te zetten waardoor we meer gasopbrengst hebben en een lager energieverbruik hebben. Dus dat zijn de alternatieven die we wel degelijk bekeken hebben in dit project, maar ook dat hebben we allemaal gedaan in 2019. Daarom hebben we drie procent geaccepteerd, dat is uiteindelijk het voorstel geweest van Delfluent in deze case en niet omdat het onze rekenrente is maar wel omdat we zeiden van op dat moment is dat een reëel voorstel wat Delfluent aan ons aan kosten door gaat berekenen, dus vandaar dat we toen met die drie procent akkoord zijn gegaan. Ik hoop dat ik daarmee de vragen beantwoord heb mijnheer de voorzitter.

Voorzitter: Dat zullen we zo meteen zien in de commissie. Ik herinner me 2019 en toen wisten we een heleboel nog niet wat we nu wel weten. Wat de toekomstscenario's waren. Ik geef graag de beantwoording nog even een beraad bij de commissie, is er nog iemand die een reactie heeft op deze beantwoording van de vragen? Mag ik u handen zien? Ik zie een handje van de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. En ook van de Partij voor de Dieren. Ik begin met de heer Roeten.

De heer Roeten: Ja het is gelukt, ja dank u wel voorzitter. Dank u wel mijnheer Ruud mag ik wel zeggen denk ik. Mijnheer Egas uiteraard sorry. Binnen de fractie hebben we het er even over gehad, wat ik net zei, moet het niet een soort van begrotingswijziging ook onder dit verhaal hangen als besluit? Het is me niet duidelijk in hoeverre we hier een risico lopen dat bijvoorbeeld aan het einde van het verhaal als de accountant er naar gekeken heeft dat die zegt van ja maar jongens dit hebben jullie niet goed gedaan, dus in hoeverre is dat risico aanwezig dat we op de vingers getikt worden door de accountant straks, dat die ziet van joh jullie hebben dit niet goed benoemd als een zijne van een potje geld met dat oormerk verschuiven naar een potje geld met dat oormerk. Daar zit even mijn aarzeling nog om te zeggen van nou akkoord ga maar door.

Voorzitter: Dank u wel voor deze vraag, de heer Simon.

De heer Simon: Ja dank u wel voorzitter, ik moest eventjes de oude stukken erbij pakken en de hoogheemraad heeft terecht dat die business case er daadwerkelijk al is. Maar het is omdat je natuurlijk nu toch een wijziging hebt van, je investeringen, je ramingen, en je kapitaallasten veranderen, dan is het toch fijn ook om af en toe

nog eventjes een mooi compleet plaatje te hebben zodat je gewoon alles goed kan inschatten, het was ook meer een suggestie dan een opmerking.

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag al wat non-verbale reacties op de vragen maar het gaat toch echt om het verbale. De heer Egas.

De heer Egas: Ja als ik daar even op mag reageren, dank u wel mijnheer Simon en dan nemen we zeker die suggestie mee voor een volgende keer. Ja, mijnheer Roeten, ik kan alleen maar blijven zeggen van, wij hebben daar zorgvuldig naar gekeken, wij hebben dat al in de burap bekeken of we het in de burap af konden doen op deze manier, toen werd gezegd van nee daar moet wel een apart investeringsvoorstel dat is uit de P&C cyclus gekomen en dat hebben we hier dus mee afgekaart dus naar mijn idee hebben we de zorgvuldigheid hiermee bewandeld en zeker ook omdat het een verplichting is dat als jij investering doet op eigen materialen dat je dat moet afschrijven dus ik denk dat we hiermee voldoen aan wat de accountant van ons verlangd.

Voorzitter: Oké. Dank u wel voor deze laatste inbreng. Dan is het nu aan de commissie om haar advies aan de VV door te geven en ik heb het gevoel dat we dit al als hamerstuk mogen doorgeleiden naar de VV. En ik zie daar geen nadrukkelijk tegengas, ik zie zelfs duimen omhoog op verschillende manieren, dus ik denk dat het ook een kleine felicitatie aan het college aan de heer Egas waard is, dat mag door als een hamerstuk. Dank u wel daarvoor. Dan gaan we door naar het volgende agendapunt, en dat is de optimalisatie transportsysteem van het rioolgemaal bij de Morsestraat.

04.B.04 Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag

Voorzitter: Ook een dossier dat al heel erg lang loopt, maar daar ligt nu weer een voorstel voor. En wellicht dat de heer Egas weer een paar, of iemand anders, een paar inleidende woorden heeft op dit agendapunt.

De heer Egas: Dat wil ik graag doen voorzitter als dat schikt. Wij hebben vorig jaar al een keer u meegenomen in de ontwikkelingen voor de Morsestraat, of eigenlijk de probleemstelling van de Morsestraat en een richting aangegeven hoe we die problemen op willen lossen, het probleem is dat de huidige pompen veel te groot zijn voor de droogwater, de droogweerafvoer en wel geschikt zijn voor de regenweerafvoer, maar dat ze daardoor buiten hun gebied draaien, dat daar vervuiling van de kelder optreedt en dat we dat een keer op moeten gaan lossen dat probleem. We hebben tot nu toe een onderzoek krediet gekregen en dat onderzoek hebben we ook uitgevoerd de afgelopen tijd en daar komt uit naar voren het voorstel wat nu voor u ligt. Dus we willen daar graag weer een nieuwe droogweerkelder gaan realiseren en droogweer-waterafvoer gaan realiseren, dus een nieuwe buis trekken, nieuwe persleiding trekken van Morsestraat naar Houtrust om op die manier gewoon eens een goed functionerende gemaal te creëren om uiteindelijk ook een bijdrage te leveren aan de zuivering, want die heeft natuurlijk ook baat bij constante toevoer van afvalwater. We maken daarmee in ieder geval het systeem veel robuuster, toekomstbestendig en we voorkomen dat we dat hinderlijke onderhoud moeten doen, namelijk het reinigen van de kelder waar het bezinksel in zit. Parallel daaraan passen we ook nog het regenwaterbassin wat we nu een bergbezinkbassin gaan noemen aan, zodat we daarmee ook in ieder geval nog een optimalisatieslag gemaakt hebben. En droogweerkelder die we willen gaan gebruiken ligt op het gebied van de naastgelegen school en daar hebben we uiteindelijk een grondruil mee gerealiseerd of willen we gaan realiseren als u het voorstel in mee instemt om op die manier die droogweerkelder op ons eigen terrein te krijgen, en wij zorgen ook voor een aantal duurzaamheidsactiviteiten die we hierop doen, zoals in ieder geval het dak aanpassen en zonnepanelen aanleggen. Al met al is daar een behoorlijke investering mee gemoeid zoals u kunt zien, maar we zijn ervan overtuigd dat we daarmee wel de problemen die we uiteindelijk

al vanaf 2012 hebben op dit gemaal op een afdoende manier op kunnen gaan lossen. Voor zover even mijn introductie, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Laten we dan hopen dat dit de laatste keer is dat we dit probleem nog hier in de vergadering krijgen. Ik open de beraadslagingen en ik ga als eerste naar de heer Hekman van het CDA. De heer Hekman, u heeft het woord.

De heer Hekman: Dank u wel, voorzitter. Als civiel techneut leest dit soort stukken bijzonder goed. Hartstikke mooi. Ik heb wel één kritisch punt, ik zie een voorlopig investeringskrediet wat een jaar geleden, ja, besloten is dat een stuk lager is dan wat er nu geraamd is. En de vraag is dan: ja, komt dat nu door de bouwkostenstijgingen en zitten daar nog mogelijkheden in om het bedrag omlaag te krijgen, zitten er nog optimalisatieslagen in, wordt daar nog verder naar gekeken om in ieder geval de totale uitgaven te beperken?

De voorzitter: Dank u wel. Een heldere vraag. Dan ga ik door naar de heer Van Boxmeer van Natuur.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik wilde het graag even richten op duurzaamheid en onze opdracht rondom energie- en klimaatneutraal. Er worden bij kopje duurzaamheid absoluut initiatieven genoemd, maar ik kan er geen afweging van maken. Dus als nu de vraag wordt gesteld: is dit een energieneutrale oplossing, energiepositief of -negatief, dan is dat niet zichtbaar. En ik denk dat we wel dat moeten gaan doen, want we hadden de opdracht om energieneutraal te gaan worden en dat betekent, of en CO_2 klimaatneutraal, dat betekent dus dat elke investering die wij doen in de positieve zin moet gaan bijdragen om dat te bereiken. Dus ik zou graag zien dat bij het gedeelte over duurzaamheid daar ook die keuzes naar voren komen, dat bijvoorbeeld bij risico's er staat: wat gaan we doen als we het niet halen? Dat gaat natuurlijk niet over het rioolgemaal zelf, maar wel over onze opdracht om energie- en klimaatneutraal te worden.

De voorzitter: Dank u voor deze vragen, dan ga ik door naar 50PLUS, de heer Van der Ree. En ik verzoek u als u het woord heeft gehad even het handje omlaag te brengen.

De heer Van der Ree: Ja, dank u wel voorzitter. Laurens de Keijzer zou oorspronkelijk dit agendapunt zeg maar voor zijn rekening nemen maar we hebben wel in de fractie een aantal vragen opgesteld en die ga ik nu noemen. Een aantal risico's zijn er en dat is bijvoorbeeld de grondruil met de school, dat is geen zaak waar de school over kan gaan, dat is een zaak waar de gemeente zeg maar een bestemmingswijziging voor moet realiseren. En dat moet ook kadastraal zeg maar worden verwerkt, dus is daar zeg maar al actie op genomen om dat voor elkaar te krijgen? Dan is het tweede punt: de voorkeur van de fractie gaat uit dat er straks met één hoofdaannemer wordt gewerkt en niet met een aantal aannemers die elk een stuk zeg maar voor hun rekening nemen want als er dan wat in dit complexe gebeuren zeg maar gaat mis gaat, dan gaan die aannemers naar elkaar verwijzen van wie daar de schuld van is. Dan: wat is de inschatting voor het verkrijgen van een watervergunning voor de persleiding, want daar is ook een heel vergunningstraject natuurlijk voor te realiseren, is daar al een begin mee gemaakt, hoe zijn de verwachtingen daarover? En dan tot slot, wat is de inschatting binnen welke termijn dit hele project gerealiseerd zal gaan worden? Dat was het, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor deze inbreng. Sommige zaken die zijn echt op het domein voor de uitvoering voor het college maar dat zal het college zelf ook wel zeggen. Dan geef ik als volgende het woord aan Bedrijven, aan de heer Verhage. De heer Verhage, u heeft het woord.

De heer Verhage: Ja, dank u voorzitter. Ja, de renovatie in 2012 was dus geen succes maar dat hebben we al eerder kunnen constateren. Ja, misschien een beetje een retorische vraag, en de vraag is: wordt het nu wel goed? Ik ga ervan uit met alle goede bedoelingen, maar ja, is de achterliggende vraag: welke risico's zitten er nu nog in, in deze aanpak? Een tweede vraag: wij als Delfland waren afgelopen jaren nog verantwoordelijk, of verantwoordelijk, we kregen nog de operationele kosten aan onze broek omdat de status van het gemaal not completed was. En mijn vraag is: hoe hoog waren die operationele kosten, is daar iets over te zeggen? En de laatste vraag die ik heb is: we hebben destijds, wat ik begrepen heb, in 2012 best wel geld bespaard door gemaakte keuzes. En dat geeft nu extra kosten. En waar praten we over, is daar iets over te zeggen, de hoogte van die extra kosten die we nu moeten maken omdat we destijds geld bespaard hebben? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze vragen. Dan geef ik als eerstvolgende nu het woord aan de heer Kiela van de Partij van de Arbeid. De heer Kiela.

De heer Kiela: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik ben wel met de heer Verhage eens, het is niet zo succesvol geweest, de renovatie. Maar nu staat er maar liefst een aantal van zes maatregelen op het peil om dit te gaan aanpakken en dat is niet misselijk, alleen wat ik erbij zie is nogal wat risico's. En die risico's die zijn ook nogal aanzienlijk want er is ook een heel pakket beheermaatregelen bij als voorstellen. Dus generiek wordt de vraag van: is dit niet te zwaar beladen met risico's om succesvol te kunnen zijn? En wat is er voor plan B op dit, in dit opzicht? Of gaan we er gewoon nu voor en is het college gerustgesteld dat ze de boel voldoende onder controle heeft? Dank.

De voorzitter: Dank u wel voor deze wellicht gewetensvragen. Dan ga ik door naar de heer Van der Burg van Water Natuurlijk. De heer Van der Burg, u heeft het woord.

De heer Van der Burg: Voorzitter, dank. Ja, ik heb dezelfde vragen, wij als Water Natuurlijk, en het gaat met name over de risicoparagraaf. Uiteindelijk zegt het voorstel ook een beetje van nou, bent u bereid om de genoemde risico's te gaan nemen? Want we hebben zeker, we zijn zeker niet zeker dat we de zaak nu voor elkaar krijgen en ook met name het laatste punt van wij blijven verantwoordelijk voor het gemaal. Ik heb wel een technische vraag: is het mogelijk om die risico's te verlagen door we gaan nieuwe leiding leggen richting Houtrust, kan die voldoende gedimensioneerd worden? Dus als wij de zaak niet voor elkaar krijgen nu, lijkt mij dat we nu direct een voldoende gedimensioneerde leiding leggen om zo nodig het goede alternatief te hebben. Ik ben niet heel technisch op dit type terrein maar ik wil toch de vraag stellen of dat we daar daarmee ook risico's kunnen gaan uitsluiten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Misschien als risicobenadering, beheersing, een plan B. Maar het is aan de heer Egas om dat te beantwoorden. De heer De Klerk van de VVD, u heeft het woord.

De heer Klerk: Dank, voorzitter. Nou, we hebben het hier inderdaad al eerder over gehad, dit onderwerp. En aantal van de commissieleden geeft eerder al aan. We zetten nu fouten recht uit het verleden, maar ja, hoe gaan we nu voorkomen dat we nieuwe problemen gaan creëren? Het blijft een stevige investering en maar het is natuurlijk wel een belangrijk gemaal dus het is van groot belang dat we dit ook op een goede manier doen. Net als bij het vorige punt ben ik ook benieuwd: wat zijn de alternatieven geweest en wat betreft de risico's sluit ik me aan bij de woorden van een aantal vorige sprekers, wat zijn de beheersmaatregelen daarvoor en hoe houden we daar vinger aan de pols? Daarnaast staat er een grote flat naast het gemaal alsmede het Haagse Werkbedrijf. Onze fractie gaat ervan uit dat zij goed geïnformeerd worden over deze werkzaamheden en dat er ook afspraken zijn gemaakt over de bereikbaarheid. Graag hoor ik bevestiging van de Hoogheemraad dat dit ook daadwerkelijk het geval is. En dan tot slot nog een opmerking over het voorstel zelf. Wij houden de

motie Klare taal aan en er zit toch wel een passage in het stuk wat daar niet helemaal mee te rijmen is. Groot deel van het voorstel is goed te lezen maar op pagina 3 staat de volgende passage: de VV heeft in 2020 een voorlopig investeringsplan vastgesteld ter hoogte van 8 miljoen. Op basis van de definitieve ontwerpen van de gemaalaanpassing inclusief een DWA-gemaal, de nieuwe DWA-leiding en de ruimtelijke inpassing is een IP nodig van 8,8 miljoen. De SSK-ramingen zijn als vertrouwelijke bijlage bij dit voorstel gevoegd. Ik zou toch wel even de aandacht willen vragen voor dit soort passages want het is voor mij als commissielid al moet ik al goed nadenken wat hier nou precies staat. Ik kan me voorstellen dat het voor een inwoner die zowaar interesse heeft in een stuk als deze, dat het wel heel lastig te volgen is. Dus graag daar nog even aandacht voor, voor nu en in de toekomst. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En ik voeg de neiging toe om heel ouderwets weer even een zin te gaan ontleden. Ik geef het woord aan mevrouw Jans van de AWP. Mevrouw Jans, u heeft het woord.

Mevrouw Jans: Dank u wel, voorzitter. Ik doe ook meteen mijn handje omlaag, dan schuif ik ook meteen op in de rij. Dit is een investeringsvoorstel en er is een groot aantal problemen, snelle vervuiling van het gemaal, grote slijtage, onvoldoende betrouwbaarheid, oude transportleiding, drukbeperkingen. Er komen investeringsvoorstel voor een flink aantal fysieke verbeteringen, extra kelder, extra leiding, drempels, besturing moet aangepast, regenwaterbassin en vluchtweg. Dat is allemaal technisch, zo allemaal noodzakelijk. Dat leidt ook tot de kosten die ervoor staan. Wij zijn blij met een aantal, wij zijn verheugd, blij klinkt zo … Wij zijn verheugd met een aantal punten die meer in de richting van niet alleen fysieke investering gaan maar ook de verduurzaming. En dan noem ik het sedumdak, zonnepanelen aanleggen, en ik zou dan bijna zeggen van is het niet mogelijk om te onderzoeken of er een kleine windmolen bij zou kunnen, want dan wordt het pakket nog meer uitgebreid. Dat even als aftrap. Wij hebben zorgen om het bereiken van de status completed, want anders blijft het gewoon geld kosten. Onze vraag is: welke beheersmaatregelen zijn daarvoor getroffen? En een eerdere spreker heeft het ook al genoemd, Delfland wil toe naar energieneutraal. In het proces van herbouw wordt wel gelet op gebruik van materialen, cement enzovoort, onderhoudskosten nemen af. Maar hoe gaan wij toe, hoe draagt het bij aan de doelstelling van Delfland energieneutraal te zijn of misschien zelfs energieopwekkend? Dus niet alleen elektriciteitsgebruik maar ook elektriciteitsopwekking. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel voor deze vragen. Dan ga ik door naar de heer Van Winden van ongebouwd. De heer Van Winden, u heeft het woord.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Ik heb eigenlijk maar één opmerking over dit stuk en dat gaat over de duurzaamheid. Het bestaande gemaal wordt voorzien van een sedumdak om zo bij te dragen aan klimaatadaptatie. Op het bestaande gemaal gaan we ook zonnepanelen plaatsen. Onder ons gezegd lijkt me het een beetje druk worden op dat dak en ik vraag wat een sedumdak voor zin heeft als die onder zonnepanelen liggen. Misschien kunnen we daar nog wat verhelderend optreden, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze vraag, dan geef ik het woord aan de heer Simon van de Partij voor de Dieren. De heer Simon.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. De meeste opmerkingen die ik had die zijn al gemaakt, ik wil wel het college een compliment geven voor de duurzaamheidsparagraaf want die ziet er gewoon heel goed uit. Dat was ook een wens die wij vroeger hebben geuit, dat daar meer over duurzaamheid in kwam. Ik heb inderdaad ook goed geluisterd naar de inbreng van de heer Van Boxmeer, die had nogal een beetje de vraag van of dit

daadwerkelijk ook bijdraagt aan onze doelstellingen en wat de percentages zijn, maar ik denk dat wij zo in ieder geval op de goede weg zijn en daar wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik nog een laatste handje van de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord.

De heer Roeten: Dank u wel, voorzitter. Ja, er zijn al heel veel vragen gesteld en ik kan heel kort zijn, denk ik. Delfland draagt het risico, het ontwerprisico, wat is er gedaan om het ontwerprisico en de overige risico's te minimaliseren? De heer Verhage zei ook al van joh, die 100 procent garantie is natuurlijk niet te geven voor die oplossing van de problemen, maar hoe dicht komen we daarbij? Dat is ook even een vraag. We hebben nog even teruggekeken in ons betoog van 9 september 2020, toen werd in de stukken aangegeven dat er samenwerking zou worden gezocht met externe deskundigen om deze problemen in kaart te brengen. Hoe is dat gelopen, is de vraag van ons. Dat was het even denk ik in het kort, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluit ik bij deze de eerste termijn. Dank voor al uw vragen. Kritisch positief, zou ik mogen samenvatten, maar toch nog wel veel werk voor de Hoogheemraad om de vragen te beantwoorden en de commissie te overtuigen. De heer Egas, u heeft het woord.

De heer Egas: Dank u wel, voorzitter. En ik vind het helemaal niet erg om een hoop werk te moeten doen, en ik wil in ieder geval de ambtelijke organisatie bedanken voor al het werk wat al gedaan is om dit voorstel op tafel te krijgen, want er is echt heel veel onderzoek aan gedaan. Maar laat ik eventjes kijken naar de vragen die gesteld zijn en ik ga ze in dit geval eens een keertje echt af naar aanleiding van de vragen die gesteld zijn. De heer Hekman vroeg van de mogelijkheden, of de toegenomen kosten die erin zitten, zijn er nog mogelijkheden om het te besparen. Nou, uiteindelijk hebben we toen al een keertje in 2020 gekeken naar welke mogelijkheden er zijn om de problemen op te lossen. Die zijn verder uitgewerkt naar aanleiding van het onderzoeksprogramma wat opgestart is en het voorlopig ontwerp wat gemaakt is, en daar komen deze kosten uit en daar is echt gekeken van hoe kunnen we dit zo effectief en zo goedkoop mogelijk uitvoeren? Daar is bij gekeken naar de verschillende trajecten voor de leiding, voor de persleiding die aangelegd moet worden, maar er is ook zeker gekeken naar hergebruik van materialen en een daarvan is dus het hergebruik van de droogweerkelder. Mijnheer Van Boxmeer die vroeg van energieneutraal, klimaatneutraal, om dat zichtbaar te maken. Het gemaal zal niet energieneutraal worden want we hebben daar elektrische pompen staan en die hebben nou eenmaal energie nodig. Maar wat we wel weten is dat we nu pompen gaan plaatsen die gewoon in hun bereik draaien en op een veel lager energieverbruik zullen gaan werken dan in het verleden het gebruik was met de grote pompen die we hadden. Dus daarmee zetten we zeker een stap in energiebesparing. Niet energieopwekking maar wel besparing. Mijnheer Van der Ree vroeg naar de grondruil en met de gemeente. Nou, we hebben met het schoolbestuur een overleg gehad en met het schoolbestuur is in principe mondeling overeenstemming bereikt en dat zal verder door onze afdeling vastgoed opgepakt worden, nogmaals, op het moment dat we van u het groene licht krijgen voor deze investering, en ook met de gemeente is daar al overleg over geweest om in ieder geval of het omgevingsplan of de omgevingsvergunning aan te pakken, en hetzelfde geldt voor de watervergunning, daar is Delfland zelf verantwoordelijk voor. Maar daar is natuurlijk ook al veelvuldig overleg over geweest hoe we dat het beste aan kunnen vliegen. Maar uiteindelijk zullen we dat allemaal in moeten dienen op het moment dat we inderdaad echt aan de gang gaan hiermee. U gaf aan van ja, één hoofdaannemer voor alles. Waar we nu naar kijken is dat we echt kijken voor een aannemer die de persleiding gaat trekken en een andere aannemer die het gemaal voor ons aan de hand gaat nemen omdat dat echt wel verschillende disciplines zijn waar we op die manier wel een goede aansluiting kunnen krijgen. Mijnheer Verhage gaf inderdaad aan: 2012 is achteraf gezien geen succes, we hebben toen een aantal

aannames gedaan waarom wij gebruik wilden gaan maken van de grote pompen en de bestaande afvoerleiding. Ja, het is altijd heel makkelijk om te zeggen: dat hebben we toen verkeerd gedaan, maar ik denk dat we aannames gedaan hebben waarvan nu gewoon blijkt dat we dat beter hadden moeten doen met elkaar. Nou, en daar hebben we heel zorgvuldig nog overleg over gepleegd en dan zien we best wel dat we daarmee op operationele kosten gaan besparen. We zien aan de andere kant best wel dat we daar ook weer een change zullen moeten gaan doen in het contract met Delfluent omdat we op een andere manier dit gemaal gaan beheren nu. Hadden we vroeger maar één set pompen staan die aansloeg op het moment dat het water daar hoog stond in de kelder, gaan we nu naar twee sets pompen toe, dus die aansturing zal wat verschillend zijn. Maar daar zit inderdaad alleen al op het schoonmaakkosten besparen we 150.000 euro per jaar. De risico's en de beheermaatregelen, ja, we zijn zeker in dit voorstel heb ik een hele hoop risico's benoemd, juist om u zo goed mogelijk mee te nemen in wat zijn de risico's, maar we hebben er ook van aangegeven wat de beheermaatregelen zijn en heel veel van die beheersmaatregelen die we hebben voorgeschreven hebben we ook al heel ver uitgevoerd. Ik noemde al de grondruil met de school waar we overeenstemming hebben met het schoolbestuur, de gemeente, maar zeker ook voor de watervergunning. Maar ook hebben we al gesprekken gevoerd met de omwonenden, dat is natuurlijk de school maar dat is de flat die er staat maar het is ook verderop de bebouwing die daar staat, historische gebouwen, oude bomen die daar staan, en daar hebben we echt al gesprekken met de gemeentes mee gevoerd en de risico's goed in beeld gebracht en daar ook de oplossingen voor gevonden. Hebben wij gekeken naar de dimensionering van de leiding, mijnheer Van der Burg. Ja, we hebben er dusdanig voor gekozen om een droogweerafvoer aan te leggen, die DWA-afvoer aan te leggen, en daar een nieuwe persleiding voor te trekken, maar wel voor de regenwaterafvoer waar we gewoon veel grotere afvoer nodig hebben de bestaande leiding te blijven gebruiken. Maar die heeft een lagere druk en dat kan heel goed met de pompen die we hebben. De heer De Klerk van de VVD vroeg of we nog gekeken hadden naar welke alternatieven we hebben. Nou, we hebben in die hele ontwerpfases maar ook al hiervoor gekeken van wat kunnen we nou allemaal voor stappen zetten om dit gemaal wel aan onze wensen en eisen te laten voldoen, en daar hebben we wel degelijk gekeken naar de verschillende opties die er allemaal in zitten. En dat geldt nogmaals, ik gaf het daarnet al aan, voor een andere manier van een leiding aanleggen, een andere manier van het beheren van het gemaal, maar daar kwam dit duidelijk naar voren van dit is de beste oplossing en daar kom ik zo ook nog eventjes op terug hoe we tot die conclusie zijn gekomen. Kijken we naar het omgevingsmanagement, ik noemde net al, we nemen echt zo veel mensen mee, we zien ook bij de risico's dat de school gezegd heeft: ja, we willen zo min mogelijk overlast hebben tijdens examenperiodes of tijdens lessen, en dat nemen wij in de hele planning en het ontwerp mee. En dat maakt het al met al wel dat er risico's zitten maar nogmaals, de risico's die zijn dus heel goed beheersbaar als we ze maar in beeld hebben en als we daaraan werken. Uw opmerking over klare taal, die zullen we zeker meenemen. En het is een beetje ik denk de vakblindheid die ontstaat als we zo veel afkortingen hebben staan die voor iedereen vanzelfsprekend zijn maar voor de lezer niet altijd zo handig zijn, dus dat zullen we zeker nog aanpassen. Mevrouw Jans gaf nog even aan de verduurzaming, het plaatsen van een windmolen. Nou, dat zal daar erg lastig zijn want we zitten echt in een bebouwd gebied, maar we hebben zelf al aangegeven en u gaf zelf ook aan van verduurzaming en kijken we in ieder geval zo goed mogelijk naar om dat wel mee te nemen op het daar waar mogelijk is om dat te kunnen doen. Energieneutraal en opwekking, ja, nogmaals, van een gemaal kost energie om al het water wat we hebben weg te pompen en het is wel het grootste rioolgemaal wat we in ons gebied hebben staan, dus ook daarmee hebben we best een uitdaging liggen. Duurzaamheid, mijnheer Van Winden vroeg dat, een sedumdak dat helpt voor klimaatadaptatie en de zonnepanelen helpen bij het opwekken van energie, maar die bijten elkaar niet. Wat ze me weleens verteld hebben is als je zonnepanelen op een groen dak aanlegt, functioneren ze zelfs nog beter dan wanneer je het op een zwart dak aanlegt. Dus dat helpt zeker daarbij. Mijnheer Simon, dank voor uw opmerking dat wij in ieder geval de duurzaamheidsclausule opgenomen hebben daarin, en het is wel

grappig dat we daar dus ook gelijk heel veel vragen over krijgen, terwijl het juist wel de bedoeling is dat we bij alle investeringen die we doen, bij alle aanpassingen die we doen, dat we dit zo veel mogelijk meenemen daarbij. Mijnheer Roeten vroeg dan aan het eind van ja, de referentie naar 2020 waarbij de samenwerking met externe partners werd gevraagd en wat is gedaan om tot zo goed mogelijke oplossing te komen. Wij hebben hier dus naar de oplossing gekeken naar externe deskundigen, maar we hebben ook andere waterschappen hierbij betrokken, we hebben de gemeente Den Haag hierbij betrokken maar we hebben ook Delfluent Services hierbij betrokken om zo goed mogelijk daarmee ook gelijk, ja, zo goed mogelijk de garantie te kunnen krijgen zonder een 100 procent garantie te krijgen dat we dadelijk die status completed voor dat gemaal kunnen krijgen. Dus we hebben daar echt alle deskundigen die ervaring hebben met dit soort problematiek erbij betrokken om die mee te nemen daarin. En dan hoop ik hiermee uw vragen beantwoord te hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel voor deze uitvoerige beantwoording. Dan geef ik het onderwerp weer terug voor de tweede ronde en het is in de tweede ronde nu aan ons om te bedenken of wij dit doorgeleiden als een hamerstuk dan wel als een bespreekstuk. En u weet dat het als we het gaan bespreken, dat het dan ook een goed gebruik is dat we dan weten als we, of we dan een motie of een amendement op het stuk willen gaan inbrengen. Dus ik verzoek u dat in overwegingen mee te nemen, tenzij u natuurlijk nog in de tweede ronde hier een toezegging van de Hoogheemraad weet los te peuteren. Ik zie al wat handjes verschijnen, ik geef als eerste het woord aan de heer Van der Burg van Water Natuurlijk. De heer Van der Burg.

De heer Van der Burg: Voorzitter, dank je wel. Mijn opmerking is vooral ook gebaseerd op de aanname dat in het verleden de oude leiding is gebruikt als persleiding en het lijkt me logisch dat dat niet mogelijk is. Dat systeem wordt nu vervangen, er komt een nieuwe persleiding, alleen voor de droogwaterafvoer. Ik neem aan dat die goed gedimensioneerd wordt voor die functie. De vraag is wel, want er staat ook in het stuk: het is een oude bestaande leiding die er nog ligt, en die moeten we ook blijven gebruiken. Kan de Hoogheemraad zekerheid geven dat die leiding blijft functioneren omdat die in het systeem een volwaardige functie moet blijven behouden? En dat vind ik wel een belangrijk punt en mijn vraag was eigenlijk gebaseerd van als dat niet duidelijk is lijkt het me logisch om de nieuwe leiding beter en groter te dimensioneren. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel en een concrete vraag. Ik geef als volgende het woord aan de heer De Klerk van de VVD. De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ja, twee dingen, enerzijds ik hoorde dat de Hoogheemraad dat zich in het geval van de planning onder andere de school meenemen. Ik neem aan dat dit ook wordt gecommuniceerd met de school. Dat miste ik nog even in het antwoord dus dat nog even als verhelderende vraag. En tot slot: er zitten toch nog redelijk wat aannames in, en aannames waren als ik het goed beluister ook de reden dat het bij de vorige richting niet goed is gegaan en dat we dus nu hier weer zitten. Ik ben nog een beetje zoekende naar hoe we die aannames, hoe we daar meer zekerheid over krijgen en ook het comfort dat we dus nu niet weer hetzelfde doen eigenlijk wat we vorig jaar ook hebben gedaan, namelijk op basis van aannames die achteraf verkeerd blijken te zijn nu een besluit nemen voor heel veel geld. En nou, ik hoor dus in de beantwoording van de Hoogheemraad over de risico's en over een aantal zaken zit er toch wel een onzekerheidsmarge in en ik ben nog even zoekende, dat de Hoogheemraad daar misschien wel wat meer waarborgen dan wel wat meer comfort in kan bieden in plaats van die aannames, nou ja, ook daadwerkelijk gaan uitkomen straks. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik als eerstvolgende het woord aan de heer Van Winden van ongebouwd. Ik zag u ook al in de chat maar dat moet u hier inbrengen.

De heer Van Winden: Ja, dat dacht ik al, maar ik wil toch de Hoogheemraad … Bedankt overigens voor het woord weer. Ik wil toch de Hoogheemraad nog een keer benadrukken dat sedum plantjes zijn en plantjes doen het goed in de zon maar zelden goed in heel veel schaduw, tenzij het een varentje is. Maar het lijkt mij sterk dat sedum onder die zonnepanelen gaat groeien. Ben het wel met hem eens dat een zonnepaneel in een koele omgeving beter functioneert dan in absoluut hele warme of hete omgeving, dat is helemaal waar, maar ik denk toch echt dat dat sedum en de investering in dat sedum een verloren zaak is. Dus ik wil het toch nog eens een keer ter overweging geven. Tenzij we elders ergens anders andere voorbeelden hebben, maar ik zie tot nog toe poldergemalen en dat is of sedum of zonnepanelen, maar ik zie nooit de combinatie. En dat wilde ik toch nog even gezegd hebben, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze beschouwing. Ik zie dat je, je bent nu twee keer aan het wegen, maar ga toch door naar de heer Kiela van de Partij van de Arbeid. De heer Kiela, u heeft het woord.

De heer Kiela: Voorzitter, dank u wel. Ja, het is duidelijk dat we hier eigenlijk een soort sprong in het diepe nemen. Aan de andere kant heeft de Hoogheemraad ook helder over het voetlicht gebracht dat er heel wat beheersmaatregelen zijn ontwikkeld om de risico's onder controle te houden. Alles afwegende heb ik wel, ja, de nodige twijfels maar vind ik wel dat we nu moeten starten. En in die zin wou ik dus ook aangeven dat ik me kan vinden in het voorleggen als hamerstuk aan de VV van dit voorstel.

De heer Verhage: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Dat mag. De heer Verhage van bedrijven.

De heer Verhage: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Kiela, help me even.

De heer Kiela: Mijnheer Verhage.

De heer Verhage: U zegt in één zin dat het een sprong in het diepe is en twee zinnen later zegt u dat u zich kunt vinden in het voorstel. Ik kan dat niet goed met elkaar rijmen. Misschien kunt u dat toelichten.

De heer Kiela: Jazeker. Want een sprong in het diepe kun je toch nemen, en de Hoogheemraad heeft voldoende onderbouwd hoe die om wil gaan met alle risico's en de beheersmaatregelen zijn helder op in volgorde gezet. Ik heb voldoende vertrouwen in de beheersmaatregelen om die sprong in het diepe te kunnen nemen.

De heer Verhage: Voorzitter, als ik nog even mag reageren via u?

De voorzitter: Kort dan, ja.

De heer Verhage: Blijft u dan bij uw woorden sprong in het diepe? Want ik vind het zo'n tegenstelling. U geeft aan, nou, er zijn beheersmaatregelen zoals de Hoogheemraad zei. Die worden grotendeels al uitgevoerd. Nou, u kunt zich daarin vinden. Dus dan vind ik het woord sprong in het diepe richting de belastingbetalers vind ik geen fijne opmerking, dus ik ben benieuwd, zou zeggen, wat mij betreft trek die opmerking terug.

De voorzitter: Nou, de heer Kiela.

De heer Kiela: Nou, ik wil dat wel anders formuleren maar het blijft natuurlijk een project met de nodige risico's. En als we die aangaan, en aan willen gaan, dan kan het tot een sprong in het diepe leiden maar ik wil

ook de zinsnede van de heer De Klerk overnemen hoor, die het ook al had over doen we niet hetzelfde als in 2012. Misschien kunt u zich daar meer in vinden.

De voorzitter: Goed. Voordat we vervallen in kleine woorden, belangrijk punt maar begrijp mij niet verkeerd maar het gaat om de inhoud. De heer Van der Ree van 50PLUS.

De heer Van der Ree: Ja, dank u wel voorzitter. Het project is natuurlijk risicovol. Dat wordt ook geformuleerd in het stuk dat er een aantal risico's zijn en ik denk dat er nog wel meer risico's zijn. Maar wat kan een verdere discussie op dit punt nog opleveren? Ik denk weinig, er is al heel veel onderzoek gedaan, heel veel discussie is er gevoerd, en wij denken dat er geen beter plan is dan wat er nu voorligt. En er zijn plannen waar een zeker risico aan zit en dit is er dan één van, maar ik denk dat we dat risico gewoon moeten nemen en wat 50PLUS betreft steunen wij dit voorstel en mag het wat ons betreft een hamerstuk zijn. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor deze inbreng. U bent al richting besluitvorming aan het gaan maar er zijn nog meer partijen. De heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten, u heeft het woord.

De heer Roeten: Ja voorzitter, dank u wel. Ik wil de heer Ruud Egas bedanken voor de beantwoording van de vragen die wij hadden. En dat ging met name over de risico's, die zijn in beeld gebracht, heb ik letterlijk gehoord. Tegenwoordig in het kader van de wet kwaliteitsborging die eraan komt maken ze op zo'n risicoanalyse maken ze een borgingsplan. Dan geef je aan hoe je met risico's omgaat. Nou ja, dat zou een suggestie kunnen zijn om mogelijke bezwaren van collega's weg te nemen, dat je alle risico's beschrijft en dat je ook een reactie daarop beschrijft in een borgingsplan. Dat is even een suggestie. En voor de rest hebben wij er vertrouwen in het verhaal en ja, ook de heer Egas gaf reactie op het feit dat in de vorige behandeling van 9 september 2020 was toegezegd om ook met externe deskundigen in zee te gaan en dit verhaal te bekijken en dat biedt voor ons voldoende vertrouwen om hier positief in te zitten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze inbreng. Dan ga ik door naar de heer Verhage van bedrijven.

De heer Verhage: Ja, dank u voorzitter. Ja, wij hebben als fractie voldoende vertrouwen in de organisatie. Er zijn aannames gedaan in 2012, nou, die pakten niet helemaal lekker uit. Er worden nu ook weer aannames gedaan maar wij denken dat die veel beter onderbouwd zijn, veel beter bekeken zijn door ook andere partijen. En wij hebben dus het vertrouwen in deze aanpak en in dit voorstel. Ja, er zitten risico's in, maar goed, ieder project heeft risico's. Maar we denken dat met deze organisatie dat we die risico's aan kunnen. We hebben vertrouwen in het voorstel en wat ons betreft, ik loop wat vooruit maar wat ons betreft is het een hamerstuk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor dit, voor deze bijdrage. Dan ga ik door naar de heer Van Boxmeer van Natuur. De heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Dank ook de heer Egas voor de beantwoording. Ik worstel een klein beetje met het antwoord, en dat zal ik even toelichten. Kijk, in de paragraaf duurzaamheid zijn er inderdaad een flink aantal initiatieven besproken, een gedeelte daarvan zijn al meegenomen in de kosten. Het sedumdak neem ik aan, de zonnepanelen. Andere delen zijn meer open, bijvoorbeeld beton, dus gaat dat leiden dan tot meer of minder kosten? Als ik het naar dit project bekijk, zullen we maar zeggen, merk ik dat in de commissie gekeken wordt naar de risico's rondom het gemaal in het perspectief van 2012. Ik wilde eigenlijk kijken naar de duurzaamheid en de opdracht die wij hadden, en dan zijn maatregelen die kosten geld maar die leveren ook wat op. Nou, u haalde zelf heel erg goed aan over energie. Door het gebruik van betere

en efficiëntere pompen zal dat energieverbruik omlaag gaan. Nou, dat is dan positief dat wij de volgende keer dat we de presentatie krijgen over energieneutraal, dat we zien dat het verbruik in de elektriciteit naar beneden is gegaan. Dan hoeven we ook minder op te wekken dus er zal een positieve uitslag zijn in mijn beleving op dit gemaal, want er komen hier zonnepanelen en we maken minder gebruik van energie. En ik zou dat graag terug willen zien komen in het gedeelte over duurzaamheid en dan ook in de paragraaf risico. Nu heb ik het gevoel dat ik hier niet met de andere commissieleden allemaal, zullen we maar zeggen, daar veel verder bij kom, dus ik denk ook dat het misschien handiger is als ik een dergelijk verzoek in een bredere context zet, dat we dat bij het besluitvormingsmemorandum naar voren laten komen dat bij elke vorm van een fysieke investering duidelijk wordt of het een grotere opgave wordt of een kleinere opgave naar aanleiding van hetgeen wat we doen. Mocht u zeggen: nou ja, bij dit voorstel wil ik daar ook nog wat mee doen, dan zou ik dat natuurlijk aanmoedigen. Maar ik wilde het hier bij dit punt laten.

De voorzitter: Dank u wel voor dit punt, eigenlijk ook een pleidooi voor een ietwat andere structuur van andere investeringsvoorstellen. Dat is natuurlijk wat groter dan dit individuele investeringsvoorstel. Ik geef het woord aan mevrouw Jans van de AWP.

Mevrouw Jans: Dank u wel, voorzitter. Vorige sprekers hebben het uitgebreid gehad over risico's. Ik denk dat het samen te vatten valt in het risico dat het niet de status completed krijgt hè, want als de status, wanneer dat die status completed krijgt dan voldoet het aan alle eisen die eraan gesteld worden. Misschien heb ik het gemist, maar ik heb ernaar gevraagd van hoe wordt dat geborgd en ik kan me voorstellen dat dat geborgd wordt door alle stappen met de beheerder, met Delfluent, af te stemmen zodat daar al een soortement, soortement, zodat daar al een kwaliteitstoets op zit en wanneer dat zo is dan kunnen wij dit als een hamerstuk naar de VV brengen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dat zal dan dalijk beantwoord zijn. Dan geef ik nu voor het laatste handje het woord aan de heer Simon. De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Simon: O. Dank u wel, voorzitter, ik had niet door dat ik de laatste was. Maar laat ik het dan maar mee beginnen, ik loop al sinds 2012 bij Delfland rond en in al die jaren heb ik heel vaak de Morsestraat mogen horen en dat er iets mis was. Ik ben blij dat er uiteindelijk een plan ligt waar veel onderzoek is gedaan, dat de werking van dit gemaal nu naar behoren zal zijn, de risico's zijn heel … Er zijn heel veel risico's in beeld en er zijn perfecte, perfecte, er zijn goede beheersmaatregelen getroffen om al die risico's af te dekken. Dus ik denk dat hier gewoon een goed voorstel ligt dat volgens onze fractie als hamerstuk naar de VV kan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan sluit ik bij deze de tweede termijn voor de VV-leden, of voor de commissieleden. Ik constateer dat we al wat positiever zijn maar er is nog zeker wat werk voor de heer Egas om de laatste vragen te beantwoorden. De heer Egas, u heeft het woord.

De heer Egas: Dank u wel, voorzitter, en dan blijf ik gewoon nog even aan het werk met uw goedvinden. De oude leiding als persleiding, die oude leiding is altijd gedimensioneerd geweest, niet als persleiding maar met juist onder lage druk het water door te voeren. We hebben gekeken van moeten we die gelijk in één keer vervangen, maar daarvan hebben we nadrukkelijk gezegd: dat past niet binnen deze scope en die leiding is al eens weliswaar honderd jaar oud maar voldoet nog goed en we voorzien voor de regenwaterafvoer daar geen problemen mee. Maar het blijft natuurlijk wel altijd een punt van aandacht maar dat zijn allerlei dingen binnen ons beheer. De heer De Klerk vroeg naar de planning, en de bedoeling is dat we een totale planning hebben van twee jaar om het gerealiseerd te krijgen. De aannames, ja, we hebben een aantal aannames maar die hebben we getoetst. Die hebben we ook getoetst met externe deskundigen en we hebben daar ook nog eens

een keertje in een second opinion naar gekeken. Dus de aannames die we genomen hebben, hebben we zo goed mogelijk afgedekt en niet alleen maar naar onszelf gekeken maar ook zeker anderen mee laten kijken.

De voorzitter: Mijnheer Egas?

De heer Egas: Ja.

De voorzitter: Ik zie een handje van de heer De Klerk en dat kan niet anders dan een interruptie zijn.

De heer De Klerk: Heeft u goed ingeschat, mijnheer de voorzitter. Nee, ik vroeg specifiek qua communicatie naar omwonenden toe, dus niet de planning maar is laten we zeggen heel plat gezegd een brief bij hen in de bus gegaan, dan en dan gaan we hiermee aan de slag en deze en deze overlast kunt u helaas verwachten?

De heer Egas: Nee, die communicatie met de omwonenden is al opgestart. Dus daar zijn al informatieavonden geweest, er is ook zelfs een pagina op de website van Delfland waarin mensen dingen aan kunnen geven en hoe ze daarmee om kunnen gaan. Dus er is aan communicatie heel erg veel aandacht besteed en we hebben er ook een omgevingsmanager op dit project zitten die dus de communicatie met de omgeving verzorgt.

De voorzitter: Ik zie dat het handje een duimpje is geworden. Gaat u door.

De heer Egas: Dan mijnheer Van Winden over sedum wat niet groeit in de, in zou groeien in de schaduw. Er zijn een hele hoop projecten waar juist die combinatie van sedumdaken met zonnepanelen zijn uitgevoerd en hoe wetenschappelijk dat allemaal onderbouwd is weet ik niet, maar ik weet in ieder geval dat daar heel veel werk al aan gedaan is door andere partijen in die combinatie. Dus wij gaan er zeker naar kijken maar we nemen uw waarschuwing wel ter harte maar we zullen wel proberen daar waar mogelijk de combinatie toe te passen als dat inderdaad tot de mogelijkheden behoort.

De voorzitter: Ik zie een handje van de heer Van der Burg en dat zal opnieuw een interruptie zijn.

De heer Van der Burg: Dank je wel, voorzitter, ja. Op zich wil ik de Hoogheemraad wel steunen en eigenlijk ook verklaring geven over sedum. Je hebt binnen daktuinen heb je intensieve daktuinen en extensieve daktuinen, sedum is extensief. Uiteindelijk is sedum dan niet veel meer dan een soort visueel aspect, dus doet ook in biodiversiteit niet zo heel veel, maar van belang is het substraat daaronder, het vochtbufferend vermogen op het dak. En uiteindelijk zullen dan wat plantjes groeien daar waar licht is, maar ik zou aandacht willen vragen voor dat vocht bufferend vermogen en ook vervolgens verdampend vermogen van het dak vandaan, koelend vermogen. En u zou gebruik kunnen maken van RAG-gecertificeerd substraat, dus niet zomaar wat op het dak doen, goed kijken naar die kwaliteit van dat substraat. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan nu wel heel erg de technische details in en ik verzoek u het beknopt te houden want de agenda is nog echt veel langer. De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Ja, ook een kleine interruptie.

De voorzitter: Ter interruptie.

De heer Van Winden: Ik zou van de Hoogheemraad graag wel wat voorbeelddaken willen zien waar deze combinatie …..

De voorzitter: Dank u. En uw geluid komt bij mij heel slecht over maar uw vraag voor voorbeelddaken is helder. De heer Egas.

De heer Egas: Ja, als wij die hebben zal ik die zeker toesturen maar ik vind het aan de andere kant wel voor dit hele, het hele investeringsvoorstel een detail waar we het over hebben als ik eerlijk mag zijn hoor. Want ik denk dat uiteindelijk dat we andere prioriteiten hebben dan alleen het dak, maar we nemen het graag mee en als we een voorbeeld hebben zullen we u dat doen toekomen. En de heer Kiela die gaf, en dan zal ik niet de uitdrukking bezigen waar mijnheer Verhage wat bezwaren tegen had … O, ik zie bij mijnheer Vissers trouwens al een mooi plaatje van een zonnepaneel op een sedumdak. Dank u wel, mijnheer Vissers. Maar nogmaals, we hebben echt de risico's zo goed mogelijk in beeld gebracht en mijnheer Roeten gaf ook nog even aan dat borgingsplan, wij werken met risicoplannen waar we ook constant een update van geven als we met dit soort projecten bezig zijn, dus we houden echt de risico's in beeld en de maatregelen die we daarvoor kunnen nemen. De heer Van Boxmeer, ik neem u als u dat goedvindt uw oproep graag ter harte, en dat we dat meenemen naar de toekomst toe. Dit past ook in de materialenstaat waar we naar kijken en de plannen voor duurzaamheid, circulariteit die ze algemeen aan het uitrollen zijn binnen Delfland, om dit mee te kunnen nemen van hoe gaan we daarmee om en hoe kunnen we dat allemaal in de plannen goed borgen? Dus ik wil dat zeker voor de toekomst meenemen maar ook in de uitvoeringsplannen komt dit zeker terug, en ook volgend jaar komen we vanuit het programma duurzaamheid nog een keer bij de VV terug met de plannen over de materialenstaten die we gebruiken. Mevrouw Jans, ja, wij nemen, wat ik al aangaf, we nemen Delfluent ook mee in alle plannen die we hebben rond de aanpassingen voor gemaal Morsestraat en dat allemaal natuurlijk in het kader van dat ze uiteindelijk in kunnen stemmen met de status completed.

De voorzitter: Ik zie een handje van de heer Van Boxmeer ter interruptie.

De heer Van Boxmeer: Ja, dat was niet naar aanleiding van het vervolgende punt wat de Hoogheemraad zei maar dat lag natuurlijk op het punt wat hij beantwoordde op mijn opmerkingen. Betekent dat dat in de volgende besluitvormingsmemoranda die zaken dan wel worden opgenomen zoals ik had voorgesteld? Want u zegt, u komt, u neemt het ter harte, maar gaat u dan inzichtelijk maken wat het effect is van elke fysieke investering op het resultaat op energie- en klimaatneutraal in Delfland?

De heer Egas: Die toezegging ga ik niet doen. Wat ik aangeef is dat wij al eerder aangegeven hebben op verzoek van de VV dat wij bezig zijn om een materialenstaat op te stellen voor het hergebruik van materialen, en dat wij zo veel mogelijk, en dat proberen wij nu ook in dit voorstel al mee te nemen, duurzaamheid, welke stappen we nemen. Dus ik ga nog niet de concrete toezegging doen hoe we dat verder uit gaan werken maar ik ga het wel aan de organisatie vragen om daarover na te denken.

De voorzitter: Dank u wel, gaat u door.

De heer Egas: Dan denk ik dat ik bij klaar was met de beantwoording van de vragen.

De voorzitter: Dank u wel voor deze beantwoording. Als ik de vragen en de beantwoording zo'n beetje overzie dan geloof ik niet dat er zodanige vragen nog openstaan dat dat zal leiden tot een amendement of tot een motie om tot een ander voorstel te komen, en ik heb ook geen hele grote bezwaren gezien die ertoe leiden dat het investeringsvoorstel niet door zou mogen gaan. En ik heb zelfs al hier en daar even wat bijval gezien over de zonneschermen. Dat gezegd hebbende, mag ik dan constateren, ik zeg het heel voorzichtig, dat dit door mag gaan als hamerstuk naar de VV? Ik zie wat knikken. Ik zie wat knikken. Ik zie geen nee zeggen.

De heer Roeten: Ik heb nog even …. Ik heb nog even ….

De voorzitter: Ik zie duimpjes omhoog gaan. Ik zie nog één handje van de heer van Roeten, wilt u nog een korte beschouwing geven of …

De heer Roeten: Nee, ik wil de heer Egas even bedanken. Ik heb één belangrijke vraag van mij nog even vergeten en dat gaat over de back-up van de elektrische installatie, want we hebben een stroomstoring gehad. Die vraag ben ik helaas vergeten dus misschien dat de heer Egas daar nog even op in kan gaan.

De voorzitter: Nou, ik zal mild zijn over deze vraag. De heer Egas, kunt u daar kort een antwoord op geven, ja of nee zo ongeveer?

De heer Egas: Ja hoor, bij de evaluatie van de stroomstoring die we toentertijd in Houtrust hebben gehad hebben we ook aangegeven dat wij voor al onze gemalen noodstroomvoorzieningen stand-by hebben staan en dat geldt dus ook voor Morsestraat.

De voorzitter: Oké, dan is denk ik misschien de allerlaatste vraag bij dezen beantwoord. Dan nogmaals, kan dit als hamerstuk door naar de VV? Ik zie allemaal duimpjes, dan gaat dit als hamerstuk door naar de VV, met weer complimenten aan de organisatie en de heer Egas voor de voorbereiding van dit stuk. Dank u wel.

04.B.05 Aandeelhouderschap AquaMinerals

De voorzitter: Dan staat als volgende op de agenda het aandeelhouderschap AquaMinerals. In de aanloop naar deze vergadering zijn er sommige VV-leden geweest die hebben gevraagd of dit stuk niet meer thuishoort in de commissie BFO onder de financiële paragraaf of de financiële commissie. We hebben toch besloten om dit stuk hier op de agenda te hebben omdat er gewoon een zware inhoudelijke component in zit en er eigenlijk ook wel meer deelnemingen zijn die we in deze commissie behandelen zoals bijvoorbeeld de PPS en de slibverwerking, dat komt hier ook altijd langs. Dus in ieder geval nu, nu we het echt nog om de inhoudelijke reden hebben om dit hier om bij AquaMinerals eventueel naar binnen te stappen, doen we het in deze commissie. Dan wil ik vragen aan onze Hoogheemraad of hij wellicht wat inleidende woorden wil geven over dit voorstel.

De heer Egas: Dat wil ik heel graag doen, voorzitter. Voor u ligt het voorstel om aandeelhouder te worden van AquaMinerals en dat heeft voor ons eigenlijk twee belangrijke redenen. Eén is: we hebben op dit moment al grondstoffen die wij terugwinnen, denk daar bijvoorbeeld bij aan groen gas maar ook aan CO_2 wat we nu hebben en dat willen we op een goede manier, een goede manier voor Delfland, vermarkten. En daar lopen we gewoon zelf tegen organisatorische beperkingen aan en wij zijn van mening dat we dat heel veel beter nog zouden kunnen doen met AquaMinerals, zeker gelet op de toekomst waarbij we nog meer grondstoffen terug willen gaan winnen uit ons water, uit ons slib, maar in ieder geval uit onze processen. En daar kan AquaMinerals ons heel goed bij helpen, dat is richting de markt maar ook vanuit de markt gezien kwam AquaMinerals ons helpen bij een stuk innovatie om te kijken naar waar de markt behoefte aan heeft aan grondstoffen die we wellicht terug kunnen winnen uit onze processen. Dus het is duidelijk een samenwerking die twee kanten op moet gaan, vanuit onze grondstoffen richting de markt maar ook de vraag vanuit de markt naar ons toe en de innovatie om ons daar gewoon bij te helpen. Vandaar dit voorstel om aan te sluiten bij de drinkwaterleidingbedrijven die allang deelnemen in AquaMinerals en een aantal van de waterschappen die ons voor zijn gegaan. En de verwachting is dat het in de toekomst zelfs wel meer waterschappen zouden

kunnen zijn die besluiten om toch van de diensten van AquaMinerals gebruik te gaan maken. Vandaar dat wij dit voorstel bij u neer willen leggen.

De voorzitter: Dank u wel voor deze inleidende beschouwingen, deze inleidende woorden. Dan geef ik het nu open in de eerste termijn en ik zag al wat handjes verschijnen. En deze keer geef ik als eerste het woord aan de heer Simon van de Partij voor de Dieren. De heer Simon, u heeft het woord.

De heer Simon: Dank u, voorzitter. Ja, ik dacht: ik ga nu gewoon als eerste. Dat is altijd wel prettig.

De voorzitter: Dan heb ik ook niet het gevoel dat ik u altijd als laatste aan het woord vraag, dat is heel mooi.

De heer Simon: Ja, dat snap ik. Dat is voor beide partijen is dat altijd heel fijn. Nou ja, nu we het toch over meerdere partijen hebben: ja, we willen graag circulair zijn in Delfland en we kunnen heel veel grondstoffen terugwinnen. En het grote probleem bij de businesscases was altijd van dat we moesten uit moesten gaan zoeken of er wel markt voor was. Ik denk dat dit voorstel uitstekend past bij de gedachte om circulair te worden en dat we hier een belangrijke stap zetten om inderdaad richting die markt businesscases kunnen te maken. Dus vanaf dat punt prima. Ik had nog één opmerking, er stond in dat de directeur ontwikkeling de plaats als aandeelhouder namens het college inneemt. Ik had stiekem gehoopt dat het college vooruitziende blik had om ook een keer te vragen of algemeen bestuursleden als aandeelhouder mogen gaan zitten, maar ik ben daarnaast ook blij dat de aanbevelingen vanuit het rapport van de rekeningcommissie zijn opgevolgd en we kijken ook heel erg graag uit naar een nieuwe nota verbonden partijen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor deze inbreng. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Jans van de Algemene Waterschapspartij. Mevrouw Jans.

Mevrouw Jans: Dank u wel. Ik ben een beetje verbaasd want ik kijk waar ik in de rij sta en … Maar dank u wel voor het woord dat ik gekregen heb, juist nu al in het begin van de discussie. De Algemene Waterschapspartij is verheugd met het voorstel, vooral omdat er gekeken gaat worden naar de celluloseproductie, het gebruik en het hergebruik van roostermateriaal en biomassa. Wij vinden het een goed voorstel om gebruik te maken van externe expertise en door aandelen te kopen koop je dus de expertise in, dus dat is een vrij effectieve manier. De Algemene Waterschapspartij kijkt ook altijd bij het aangaan van een nieuwe gemeenschappelijke regeling of een nieuwe verbonden partij naar de mogelijkheden om ermee te stoppen, want je moet natuurlijk ook altijd kijken van wat als het je niet meer, niet meer bij je core business past, of om andere redenen kun je dan uittreden. Nou, gelukkig is dat in dit geval heel makkelijk, want Delfland kan zijn aandelen verkopen en AquaMinerals is verplicht om het in te kopen dus dat risico is beheersbaar. We hebben wel een vraag: er wordt ergens aangegeven van ja, er zit ook een fiscaal risico in, ook in verband met de kwestie aanbesteden, en als je maar toezicht uitoefent alsof het een eigen dienst betreft dan geldt het als een quasi inbesteding en hebben we dus geen fiscaal risico. Je zou kunnen denken dat dat toezicht ingevuld wordt door de 0,2 fte die geraamd wordt, maar ik begrijp dat die 0,2 fte ingezet wordt om de algemene vergadering van aandeelhouders voor te bereiden. En ik wil graag een bevestiging dat het juridisch getoetst is dat het invullen van het toezicht alsof het een eigen dienst betreft door deel te nemen en door ook standpunten in te nemen in de algemene vergadering van aandeelhouders, dat dan aan die voorwaarde voldaan wordt en dat het daarmee geen risico meer is. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze vraagstelling, dan geef ik nu het woord aan de heer Verhage van bedrijven. De heer Verhage.

De heer Verhage: Ja voorzitter, dank. Ja, wij zijn als fractie erg voorstander van samenwerking en zeker met goede partners. En als je aandeelhouder wordt dan moet je je ervan vergewissen dat je aandeelhouder wordt van een goede partij. Nou, AquaMinerals is een grondstoffenmakelaar en dat is precies wat we nodig hebben, non-profit. De andere aandeelhouders zijn de drinkwaterbedrijven en vijf andere waterschappen, dus wij verkeren in goed gezelschap bij een solide organisatie. Dus dat doet ons deugd. En zoals de heer Simon al zei, het is mooi dat er een verbonden partij bij komt, waarbij ik het niet kan nalaten een oproep te doen: de nota verbonden partijen is van 2013 en wij hadden ook al opgeroepen dat die toch eens een keer aangepast moet worden, en nou weet ik dat die op de rol staat volgend jaar dus nou, daar zien wij naar uit. Ik denk zeker als je dit soort samenwerkingen aangaat dat een recente nota verbonden partijen echt kan helpen. Maar verder prima voorstel wat ons betreft, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze opmerkingen. Dan de heer Hekman van het CDA.

De heer Hekman: Dank u wel, voorzitter. Duidelijk, duidelijk het doel. Ik heb wat informatie meegekregen, namelijk een rekenkamercommissie is aan de gang geweest een tijd geleden en daar wordt ook in het stuk aan gerefereerd. Nog wel een verhelderende vraag: hoe is onze invloed nu vanuit onze commissie algemeen bestuur op ja, deze AquaMinerals? Blijft dat goed geborgd? En er werd net al een opmerking gemaakt over een exitregeling, daar had ik juist een vraag over omdat ik zag dat het een evaluatiemoment was na twee jaar en dan zou je je aandelen weer kunnen teruggeven of terugverkopen. Maar de vraag is natuurlijk van is zo'n exitregeling eigenlijk op elk moment mogelijk? En daar las ik zelf niks over in het stuk.

De voorzitter: Dank u wel. Paar heldere vragen. Dan ga ik door naar de heer De Klerk van de VVD. De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Dank u wel, voorzitter. Net hebben we ook gezegd natuurlijk het investeringsbedrag is niet heel groot, maar voor mij is er nog wel de vraag over waarin we precies hierop gaan instappen. Het was heel lastig om mijn vinger erachter te krijgen hoeveel ons dit nou exact gaat opleveren en het geld wij straks naar hun organisatie gaan brengen, maar ook hoeveel grondstoffen verwachten wij daarheen te brengen? Uit de beantwoording van de technische vragen word ik ook op dat soort dingen niet heel veel wijzer. En we missen nog een beetje hoe dit zich verhoudt tot onze kerntaken, ik snap dat het terugwinnen past bij onze circulaire ambities, maar in hoeverre past de deelneming in iets als dit echt in ons takenpakket? Wat gebeurt er met de grondstoffen als die worden aangeleverd, hoe duurzaam worden deze verder verwerkt, worden ze wellicht alsnog vernietigd? En vooral: wat zou de consequentie zijn als we niet zouden instappen? Deze antwoorden waren eigenlijk niet echt beantwoord in de bijgevoegde stukken en ook het afwegingskader voorziet niet in die vraag. En het voelt wel een beetje alsof het afwegingskader naar een positieve beoordeling is toegeschreven. Daarnaast lees ik ook dat het dagelijks bestuur van AquaMinerals …. stemmen. Hoe gaat het in zijn werk en welke risico's, welke gevolgen heeft het voor ons en ook onze doelstellingen voor het geval wij er eventueel uit worden gestemd. Tot slot: ik ben nu eigenlijk vooral op zoek naar het kwantificeren van de opbrengsten van deelname. Daar lees ik eigenlijk te weinig over in en ook zitten er ook wederom hier een aantal aannames in, ook in het afwegingskaders, die daarin zouden moeten voorzien maar dat is vooral gebaseerd op gevoelens en aannames en niet zozeer op harde cijfers. Dus ik hoor nog graag van de Hoogheemraad meer gekwantificeerde onderbouwing van de meerwaarde van deelnemen in deze organisatie. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor deze inbreng. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Hijlckama Vlieg van de Partij van de Arbeid. Mevrouw Van Hijlckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dank u wel, voorzitter. AquaMinerals wordt dus een nieuwe verbonden partij, wij vinden dat een erg goed idee en we willen dat ook graag steunen, temeer daar het ook gewoon normaal via de nota verbonden partijen geregeld is dat wij terugkoppeling krijgen. Dat is dan alleen wel volgens de afspraken in de P&C-cyclus vervat en dat is managementinformatie. En waar ik ontzettend benieuwd naar ben is hoe wij als VV op de hoogte blijven van nieuwe ontwikkelingen en innovaties, wat gebeurt daar bij AquaMinerals? Want daar kunnen we, ja, onze ambassadeursrol ook wel goed mee invullen, we kunnen er ook feedback op geven, dus dat aandeelhouderschap dat heeft wat dat betreft onze aandacht en ik wilde vragen of het mogelijk is om apart van die managementinformatie, die natuurlijk ook interessant is maar dat is meer routinematig reguliere informatieoverdracht, of we over die innovaties en ontwikkelingen, of we daar bij tijd en wijle eens een leuke bijpraatsessie over ….

De voorzitter: Mevrouw Van Hijlckama Vlieg, ik zag een handje verschijnen van de heer De Klerk. Dat moet ter interruptie zijn.

De heer De Klerk: Ook dat heeft u weer goed gezien, voorzitter. Wij hebben een vraagje aan mevrouw Van Hijlckama Vlieg. Ik hoor de fractie van de PvdA regelmatig kritisch zijn op PPS-constructies, sterker nog, we hebben het aan het begin van deze vergadering nogal over gehad. Dit voelt toch ook als een groot deel voor een ook richting een PPS-achtige constructie, we worden aandeelhouder in een bedrijf dat commerciële doelstellingen heeft, namelijk de grondstoffen tegen zo hoog mogelijke prijs verkopen. Ik ben even zoekende hoe ik dat kan rijmen met de eerdere kritiek van uw fractie op, nou, op een Delfluent dat ook een PPS-constructie is, en dan uw, nou ja, toch wel enthousiaste betoog om hieraan deel te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Van Hijlckama Vlieg.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Ja, dat geeft mij een mooie mogelijkheid, deze interruptie, om u duidelijk aan te geven dat ik dit niet opvat als een PPS-constructie. Want dit is een verbonden partij, en PPS wordt niet gezien als een verbonden partij. Dat zou u moeten weten. Dus het is wat mij betreft hetzelfde als wat we doen met slibverwerking, met de laboratoriumactiviteiten, het zit allemaal in die sfeer. En het is goed om up-to-date en marktgerichte expertise in te huren om dit werk voor ons te doen, dus in die zin inhoudelijk steunen we dat we hebben helemaal geen bezwaar tegen verbonden partijen, we willen alleen dat we als VV het beter kunnen volgen. En dat splitst zich in dit geval in tweeën, namelijk de managementinformatie, waar gaat dat geld heen, wat krijgen we terug, en hoe gaat het qua organisatie met AquaMinerals? Dat is gebonden aan de P&C-cyclus als ik het goed heb. En mijn vraag is: kunnen we ook inhoudelijk informatie krijgen, is de Hoogheemraad bereid om ons af en toe eens bij te praten over wat voor innovaties daar aan de orde zijn en wat voor baat we daarbij kunnen hebben? En ik kan me voorstellen dat dat in het aandeelhouderschap als het ware vanzelfsprekend wordt doorgeleid, dat soort informatie. Dus dan kunnen we het daar ook met enige regelmaat misschien over hebben. Maar het is een vraag aan de Hoogheemraad. En een ander punt wat ik had is: hoe regelen we ook na drie jaar de mogelijkheid van een opt-out? Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze bijdrage. Dan geef ik het woord aan de heer Van Winden van ongebouwd. De heer Van Winden.

De heer Van Winden: Voorzitter, dank u wel. Als je als waterschap circulair wil zijn dan ja, dan lijkt ons dit een goede partij. Want je kan niet alles zelf doen. Dus kan je dingen uitbesteden. Ik vraag me alleen af: moet je daar dan per se aandelen voor kopen? Ja, zegt AquaMinerals, als je met ons zaken wil doen dan moet je eigenlijk onderdeel worden van onze club en dat kan je blijkbaar alleen als je aandelen koopt. Het is natuurlijk een soort, ja, semioverheidsinstelling want er zitten allemaal, ja, drinkwaterbedrijven bij en inmiddels ook

enkele waterschappen. Dus het lijkt een logische stap. Dus in zoverre kan ik me er wel in vinden. De exitregeling die is al ter sprake gekomen bij een aantal andere mensen dus die wil ik hooguit verder stressen, want ook dat is een interessant onderwerp. Als rekeningcommissie hebben wij in het eerdere stadium een aantal adviezen gedaan over verbonden partijen en ik neem aan dat we die als dagelijks bestuur ter harte nemen en die mee laten wegen in ons besluit om hier een nieuwe verbonden partij te creëren. En voor de rest wil ik voor de mensen die zich afvragen wat AquaMinerals allemaal doet toch eens verwijzen naar hun website, en ergens staat daar een inspiration booklet en daar staat in wat zij met al die verschillende grondstoffen die zij terugwinnen doen. En dat is zeker interessant om eens door te kijken. Dat zijn mijn opmerkingen zo ver, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En dan geef ik het woord aan de heer Van der Ree van 50PLUS.

De heer Van der Ree: Ja, dank u wel voorzitter. AquaMinerals die kan diensten verlenen aan ons en die heeft kennis in huis die wij niet in huis hebben. En met name op het gebied van circulaire ambities hebben zij de grote kennis, dus door participatie aan deze club kunnen we onze doelen op het gebied van circulaire ambities beter bereiken. Dus wij steunen als 50PLUS van harte dit, de deelname aan deze inspirerende organisatie. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, dan geef ik het woord aan de heer Van der Burg van Water Natuurlijk.

De heer Van der Burg: Voorzitter, dank je wel. Er is veel gezegd waar ik, waar wij ons ook heel erg in kunnen vinden. Ik ga even niet in op het organisatorische, die doen er wel toe hoor, de constructies en dergelijke. Wij denken wel dat hier in te investeren een hele goede mogelijkheid is om als organisatie ook te leren, dat misschien ook wel een beetje als antwoord op mevrouw Hijlckama Vlieg, meedoen betekent ook kennis opdoen en dat hebben we nodig om zeker ook in de markt te kunnen opereren. Ik denk ook dat het een professionele partij is, ik heb inderdaad ook op de site gekeken. En ik wil eigenlijk als laatste opmerking plaatsen dat ik denk als grondstofleverancier opereren op dit type markt hè, dan moet je ook een bepaalde schaal hebben. Dus überhaupt zouden wij dat niet alleen kunnen, je hebt echt een professionele partij nodig om de markt op te gaan. Dus wij ondersteunen dit voorstel, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze inbreng en dan als laatste de heer Roeten van ChristenUnie-SGP. De heer Roeten.

De heer Roeten: Ja voorzitter, dank u wel. Er is al veel gezegd, zijn veel vragen gesteld dus ik wou het heel kort houden eigenlijk. De eerste vraag die bij ons opkwam als fractie was even van in hoeverre hebben we hier beleid of een visie op als Delfland om in te stappen in dit soort constructies? Dat kan helpen om daarin een goede afweging te maken. Dus welke visie en welke, ja, welk beleid hebben we om hierin te stappen? En een andere vraag even van wat maakt het nou om nu al in te stappen, want in principe is het een vrije keuze denk ik tot op zekere hoogte. En ja, is het ook niet een branchevreemde activiteit tot op zekere hoogte? Dus dat is even onze zoektocht aan het begin, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, daarmee sluit ik de eerste ronde voor de vragen af. Ik haal ook even uit de chat naar boven of het wellicht mogelijk is om AquaMinerals een keertje werkelijk te bezoeken of in ieder geval wat meer van hen te weten te komen, hopelijk op locatie. Het is mijn voorstel om nu even door te gaan met de vergadering want ik denk dat er niet zo heel veel meer is. Ik dacht dat het wat sneller door dit agendapunt heen zou gaan. Tenzij ik grote tegenstand zie wil ik zonder pauze gewoon doorgaan en proberen de

vergadering naar een einde te brengen. Dat lijkt akkoord, dan geef ik het woord aan de heer Egas voor de beantwoording van de eerste ronde vragen.

De heer Egas: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga ze eventjes in willekeurige volgorde af want een aantal van de vragen die zijn ook door verschillende mensen gesteld, onder andere of uittreden mogelijk is. Nou, er staat in de overeenkomst in ieder geval dat we na twee jaar een evaluatiemoment hebben maar daarna is uittreden ook mogelijk. Daar hoort wel een uitfaseringsperiode bij, maar het is altijd mogelijk om uit te treden uit deze aandeelhoudersconfiguratie. De financiële risico's die hebben te maken met het inbesteden en dat is ook de reden waarom we nu graag toe willen treden, AquaMinerals moet 80 procent van de omzet realiseren bij aandeelhouders, minimaal 80 procent. Dus op het moment dat wij geen aandeelhouder zouden worden loop je altijd het risico dat AquaMinerals zegt van sorry, we doen met u geen zaken want dan komen we boven die 80 procent of boven de 20 procent uit. Dus dat wordt altijd in de gaten gehouden, dat is een … activiteit dat je aandeelhouders in de gaten houden. Bij de AVAs, maar alle waterschappen en alle drinkwaterleidingbedrijven zijn daar erg alert op omdat dat het inderdaad het risico met zich meebrengt. Dus dat speelt voor allemaal mee en dat heeft niet zozeer te maken met die 0,2 fte want dat is echt voor het voorbereiden van de aandeelhoudersovereenkom… Of de aandeelhoudersvergaderingen en de gesprekken die we daarover voeren, en überhaupt de relatie met AquaMinerals opbouwt. De invloed van het AB, ja, het is een geborgde partij en mevrouw Van Hijlckama Vlieg gaf dat ook al aan en die vroeg ook van hou ons in ieder geval op de hoogte. Nou, die toezegging wil ik heel graag doen net zoals dat ik dat ook doe bij de GR slib om in ieder geval daar altijd u van de ontwikkelingen, de innovaties en überhaupt de voortgang van projecten op de hoogte te houden. En we kunnen ook altijd aan AquaMinerals vragen om een keer een presentatie te komen geven bij ons.

De voorzitter: Ik arresteer even deze toezegging. Gaat u door.

De heer Egas: Ja, dat mag u zeker als een toezegging noteren want dat doe ik met alle plezier om u mee te nemen daarin. De heer De Klerk vroeg van ja, wat levert het ons op en hoort dit wel tot onze kerntaken? We hebben met elkaar geformuleerd dat duurzaamheid en circulariteit heel erg belangrijk is, dat betekent dat wij ook de producten die we terug kunnen winnen op de markt moeten zetten en daar zoeken we gewoon nou een goede hulp voor om dat te kunnen doen. De expertise zit daarbij bij AquaMinerals en we zijn ervan overtuigd dat we daardoor beter onze producten op de markt kwijt kunnen en dat we dat ook tegen betere prijzen kunnen doen. Dus het is de consequenties als we niet instappen is dat we het zelf zullen moeten blijven doen, en ik denk dat we hier gewoon een goede organisatie hebben die ons kan helpen in plaats van zelf de expertise op te bouwen. Het is wel moeilijk om op dit moment te kwantificeren hoeveel meer dat voor ons op gaat leveren, maar gelukkig moeten we per keer per product ook nog een overeenkomst met ze sluiten om het te gaan doen. De vragen van mevrouw Hijlckama Vlieg die heb ik denk ik al beantwoord. De exitregeling en aandelen kopen heb ik al aangegeven waarom we dat nu moeten doen hè, want eigenlijk wil AquaMinerals het alleen maar voor aandeelhouders doen en daarbuiten voor die kleine 20 procent, minder dan 20 procent, doen ze het ook voor andere partijen. Maar wij willen graag gewoon echt kunnen profiteren van hun mogelijkheden. En de heer Roeten vraagt visie, beleid om in te stappen. Ja, dat heeft heel veel te maken met onze visie op duurzaamheid en circulariteit. En daarvoor hebben we gewoon een externe partij nodig om een hele hoop voor ons in die markt te kunnen doen, en ik denk dat ze hier gewoon hele goede ondersteuning voor ons kunnen leveren daarbij. En we gaan dus echt zoeken naar samen met water en AquaMinerals om die waardeketen verder te kunnen vergroten die we met elkaar hebben. Voor zover mijn beantwoording, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie geen reactie dus de beantwoording zelf leek in orde. Dan stel ik voor dat we naar de tweede ronde gaan voor uw laatste reacties. En wederom geef ik u een overweging dat wij als commissie moeten besluiten of dit een hamerstuk wordt of toch een stuk ter bespreking. En als we het ter bespreking willen hebben dan moeten we daar ook iets voor ogen hebben wat we eruit willen halen, tenzij we ook het heel discutabel is of we hier überhaupt mee doorgaan. Dat gezegd hebbende open ik de eerste ronde, de tweede ronde, en ik geef de heer De Klerk het woord. De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Ja, dat is een discussie maar hoe gaan we het nu overdoen. Het wordt gezellig, we hebben nog even. Dank, voorzitter. Ja, ik was meer op zoek naar het kwantificeren van wat nou de opbrengst is hiervan. Ja, dat is, heb ik eigenlijk geen antwoord op gehad. Dat is toch wel jammer want ik mis gewoon wat de potentiële opbrengst hiervan is en de potentiële meerwaarde voor Delfland, en hoe veel dit dan inderdaad, hoeveel winst, hoe veel meer, wat meer opbrengsten zouden zijn van deelname. Dus graag waar mogelijk daar misschien iets concreter worden. Daarnaast heb ik ook nog gelezen dat we na twee jaar gaan evalueren en ik zou wel misschien ook het belang dat we hechten aan de vinger aan de pols houden, indien de VV instemt met dit voorstel en de toezegging van de Hoogheemraad dat we deze informatie dan zowel in de commissie als in de VV laten terugkomen. Dat hoor ik wel graag van de heer Egas. En tot slot nog even kort op de inbreng van mevrouw Hijlckama Vlieg. Ik hoop dat ze dezelfde positieve houding die ze bij deze, dit onderwerp heeft dan ook gaat opbrengen, ten toon spreiden bij Aquon en in die zin onderschrijf ik haar betoog voor het inhuren van marktexpertise. Dat is precies het doel van mij van de PPS-constructie, dus ik ga ervan uit dat we in die zin ook een betoog van de PvdA gaan horen over de PPS-constructie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Met een kleine doorkijk naar het volgende, maar nu als eerste ook al meteen het woord aan mevrouw Van Hijlckama Vlieg. Mevrouw Van Hijlckama Vlieg van de PvdA.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Ja, wat ons betreft, voorzitter, kan het een hamerstuk zijn. Ik had alleen wel gevraagd van hoe zit het met de opt-out na drie jaar of na die eerste evaluatieperiode? En dan is het natuurlijk met name de vraag van kunnen we daar zonder kleerscheuren dan af? Stel, we hebben de ervaring met Akron gehad in het verleden. Je wilt dat goed geregeld hebben opdat het niet hoeft voor te komen, zal ik maar zeggen. Dus hoe zit het na die eerste evaluatieperiode?

De voorzitter: Ik dank u wel voor deze bijdrage. Dan de heer Van der Burg van Water Natuurlijk.

De heer Van der Burg: Voorzitter, ik wil een korte opmerking maken vanuit Water Natuurlijk over rendement. En ik snap de heer De Klerk heel goed, ik bedoel, het zou heel goed zijn als we het kunnen vangen in een Excel-file de kosten en opbrengsten bij wijze van spreken, maar ik wil toch ook benadrukken dat wij het ook beoordelen, dat het rendement voortvloeit uit het zorgvuldig en goed gebruik van deze reststromen zonder dat je daar altijd precies misschien het opbrengstenplaatje voor helder hebt. Het zorgvuldig gebruiken van deze meststoffen in onze circulaire economie, dat zien wij als een rendementsstap. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze bijdrage en dan zie ik nog een laatste handje van de heer Verhage van bedrijven. De heer Verhage.

De heer Verhage: Ja, dank voorzitter. Ja, alleen maar aan te geven dat wat ons betreft dit een hamerstuk is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor deze bijdrage. Ik voel aan dat het draagvlak begint te kantelen naar positief maar het is aan de heer Egas om nog de laatste puntjes op de i te zetten. De heer Egas.

De heer Egas: Dat ga ik proberen, voorzitter, dank u wel. Kwantificeren dat kunnen we op dit moment nog niet omdat we gewoon dan moeten weten wat de reststromen zijn en hoeveel die reststromen zijn, maar we gaan ervan uit dat dat altijd een gunstigere prijs op zal leveren voor ons dan wanneer we het zelf doen. Maar het is op dit moment gewoon nog even te vroeg om het te kunnen kwantificeren. De vraag voor kunnen we uittreden na die twee jaar, na die evaluatie: ja, wij kunnen altijd uittreden maar dat heeft dus wel even die uitfasering nodig, je kan niet zeggen van ik verkoop vandaag mijn aandelen dus ik ben morgen uitgetreden. Maar die aandelen kunnen we altijd aanbieden weer aan AquaMinerals maar daar hoort wel even een nette uitfaseringsperiode bij. De heer Van der Burg gaf aan, Van der Burg gaf ook aan: het rendement is niet alleen financieel maar is ook nog eventjes aan onze doelstellingen om het gewoon goed te kunnen kwantificeren, en misschien kunnen we wel grondstoffen gaan verkopen die we nu weggooien en dan zou het helemaal mooi zijn om dat te doen. Ik denk dat dat even de beantwoording is.

De voorzitter: Een interruptie, u heeft nog een handje van de heer De Klerk. Mijnheer De Klerk, u heeft het woord.

De heer De Klerk: Ja, ik had nog gevraagd aan de Hoogheemraad over de evaluatie, of die ook in de commissie en de VV terugkomt.

De heer Egas: Ja, nee, er staat ook, en daar heeft u gelijk in, die vergeet ik te beantwoorden, mijnheer De Klerk, is van er staat na twee jaar een evaluatiemoment. Dat zullen wij doen als organisatie en natuurlijk gaan we die delen met de commissie en dus met de VV.

De voorzitter: Ik noteer dat even als een toezegging.

De heer Egas: Klopt.

De voorzitter: Gaat u door met de beantwoording.

De heer Egas: Nee, ik was klaar met de beantwoording, voorzitter.

De voorzitter: U was klaar met de beantwoording.

De heer Egas: … even een aanvullende vraag van de heer De Klerk.

De voorzitter: Oké, nou, goed. Dan even de vergaderorde terugpakkend, dan is de tweede termijn van ant… O, de heer Simon. U heeft nog het woord.

De heer Simon: Ja, ik vroeg, de toezegging dat is natuurlijk hartstikke goed hè, maar ik neem aan, want de heer Verhage en ikzelf hebben natuurlijk geïnd al op de nieuwe nota verbonden partijen. Intreden en uittreden dat zijn volgens mij gewoon taken die bij de VV liggen, als ik me niet goed vergis, en volgens mij is een evaluatie in het vervolg of ligt in het verlengde dus ik neem aan dat dat gewoon goed in die nota verbonden partijen terecht komt.

De voorzitter: Natuurlijk. En het hoort natuurlijk ook überhaupt of het de algemene doelstellingen van Delfland nog steeds blijft ondersteunen, volgens mij staat dat ook in die nota. Ik zie nog een laatste handje van de heer Roeten, dat is echt het allerlaatste want ik had eigenlijk de ronde al gesloten. Maar de heer Roeten.

De heer Roeten: Ik wil de heer Egas even bedanken voor zijn beantwoording. Gevoelsmatig zeg ik twee jaar, dat duurt wel erg lang, ik kan me voorstellen dat we tussentijds op de hoogte worden gehouden van hoe het gaat met AquaMinerals. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Egas, wellicht dat u daar heel kort een antwoord op kunt geven.

De heer Egas: Het is een verbonden partij en daar rapporteren we over dus daar wordt u van op de hoogte gehouden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik moest even een kuchje doen. Mensen, als ik dit zo overzie, als wij het … We kunnen het naar de VV sturen als hamerstuk. Als we het niet als hamerstuk naar de VV sturen dan moet het daar ook echt ter bespreking en daar moeten we dan nog iets willen veranderen. En ik heb het gevoel dat de beantwoording van de Hoogheemraad best wel afdoende was, maar het is aan u om dat te beamen. Mag ik uw … Als u het niet zo vindt dan wil ik heel graag een duidelijk teken dat dat niet zo is. Dat zie ik niet, ik zie wel duimpjes omhoog komen en ik zie in het algemeen positieve reacties. Is dat waar? Voel me bijna een veilingmeester die ja of nee zegt, eenmaal, andermaal. Dan is dit inderdaad ook weer een hamerstuk voor de heer Egas voor het college. Met een compliment denk ik vanuit deze commissie voor de voorbereiding van het stuk en de inhoud en de verdediging van het stuk. Mensen, dan besluiten we zo het aandeelhouderschap van AquaMinerals met wederom een, als ik het goed heb, een voorstel tot een hamerstuk naar de VV.

5. Ingekomen stukken

05.01 Beantwoording schriftelijke vragen PvdA over governance PPS en Groote Lucht

De voorzitter: Dan zijn er nog ingekomen stukken. En dat is een stuk wat is geagendeerd, of wat de beantwoording is van de schriftelijke vragen van de PvdA. En ik heb begrepen dat de PvdA daar het woord over wil hebben. Wie van de PvdA kan ik daarover het woord geven, over het ingekomen stuk?

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dat kunt u bij mij doen, dat woord geven. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Hijlckama Vlieg, u heeft het woord.

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Dank u, dank u. We hebben u een memo gestuurd waarin we voorstellen en ook beargumenteren om voorafgaand aan de overwegingen voor een PPS voor De Groote Lucht de huidige PPS eerst te evalueren en dat niet samen te pakken. Het is wel zo dat de evaluatie van de huidige PPS ook het venster op de toekomst openzet voor andere PPS'en als het gaat om de afvalwaterzuivering en daarom vinden we het erg belangrijk dat we die huidige PPS goed evalueren. En we weten er eigenlijk weinig van, dus dat is een reden dat we er erg aan hechten om dat goed te doen. En we zouden ook willen voorstellen om dat dan namens de VV op te dragen aan een externe partij om een goed objectief beeld te krijgen over hoe doet die het nu en hoe is die PPS nu bestuurlijk verankerd? En we zouden graag willen dat dat een externe partij is die daar deskundigheid op heeft en die daarover aan de VV rapporteert. Dus beter dat dan dat het door een klankbordgroep uit eigen VV wordt gedaan, omdat we denk ik deskundige expertise en retrospectie ook nodig hebben. Dus dit is mijn voorstel en ik zou graag willen horen hoe de commissie daarover denkt.

De voorzitter: Dank u wel. En ik zag al meteen een handje van de heer Verhage van Bedrijven die daarop wil reageren. De heer Verhage.

De heer Verhage: Ja, dank u voorzitter. Ik had de stukken gelezen van tevoren en ook het memo. Ja, ik ben er niet zo'n voorstander van om een externe partij in te huren want dan krijgen we weer een rapport, dat kost vrij veel geld. En ik ben ook van mening dat wij zouden toch als VV in staat moeten zijn om een goede beoordeling af te geven over een PPS, of dat nou een huidige is of een nieuwe. Als je kijkt naar De Groote Lucht dan is dit voor mij geen uitgemaakte zaak of het wel of niet een PPS wordt, een PPS kan heel goed werken maar het kan ook best zijn dat het alternatief beter is, dus in zijn algemeenheid kun je niet zeggen dat een PPS altijd goed is of altijd fout is. Maar ik vind wel, en dan kom ik nog terug op wat ik net zei, wij hebben als fractie het gevoel dat wij voldoende expertise hebben in onze fractie dat wij een discussie rond een PPS prima zelf kunnen evalueren zonder dat we daar een externe partij voor nodig hebben. Eigenlijk vinden wij dat flauwekul, laat ik het maar zo zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Oei, dat zijn stevige woorden. De heer De Haan van de AWP. De heer De Haan, heeft u het woord.

De heer De Haan: Dank u wel, voorzitter. Ook ik heb alle … Als Algemene Waterschapspartij hebben we dus de vragen doorgenomen. En wij steunen het voorstel van mevrouw Hijlckama van harte.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even rond of er andere commissieleden zijn die hierop willen reageren en ik zie een handje van de heer De Klerk. De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ik wil me eigenlijk aansluiten bij de heer Verhage, in die zin dat we de meerwaarde van een apart onderzoek niet per se nu zien. Maar ik ben ook vooral benieuwd naar reactie vanuit het college hoe hier wordt naar gekeken. Zelf zie ik geen meerwaarde in een aparte route naar de VV, ten aanzien van wat er al loopt, maar ik hoor nogmaals graag wat het college hiervan vindt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik een handje van de heer Hekman van het CDA.

De heer Hekman: Dank u, voorzitter. Ik sluit me aan bij de vorige spreker en ook het begrip flauwekul. Ik had hem waarschijnlijk zelf niet in de mond genomen maar hij zit wel heel erg in de buurt van wat ik er zelf ook over denk. Voor mij zijn heleboel voor- en heleboel nadelen aan PPS-constructie, je zult elke keer weer moeten kijken: wat is op dat moment het beste en goed voor onze Hoogheemraad?

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een handje van de heer Vissers van Water Natuurlijk. De heer Visser.

De heer Vissers: Ja voorzitter, wij wachten graag de reactie van het college af maar ik denk dat het een beetje ver gaat om een initiatief vanuit een fractie als flauwekul te beoordelen. Of er een onafhankelijk onderzoek voor nodig is weet ik ook niet, wat ik wel weet is dat het een grote financiële beslissing is en dat dus ook de juridisch-organisatorische aspecten eromheen veel vragen van de VV binnenkort en het signaal dat dan niet alleen deze commissie maar ook de commissie BFO goed betrokken zou moeten zijn van meet af aan in met name dat vraagstuk, daarin wil ik in elk geval de PvdA van harte steunen. Maar nogmaals, ik wacht graag de reactie van het college ook af en wij zijn ook in dit stadium nog niet zover om te zeggen dat we daar een onderzoeksopdracht voor zouden moeten verstrekken. Maar we zien wel het belang en de zwaarte van de beslissing in die we straks zullen moeten nemen en daarvoor moet uiteraard alle informatie goed op tafel komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zie ik op dit moment geen handjes en dan geef ik het over aan de beantwoording door het college. Wie van het college mag ik hier een antwoord op vragen? Ik denk dat dat de heer Egas is? Mijnheer Egas, u heeft het woord.

De heer Egas: Dat is helemaal goed gedacht, mijnheer de voorzitter. Van wat wij, en uiteindelijk is deze discussie nu even ontstaan naar aanleiding van de vragen, schriftelijke vragen die de Partij van de Arbeid heeft gesteld naar aanleiding van de PPS-constructie en de rapportage daarover. Ik wil dat graag even in twee stukken splitsen, dat is enerzijds de rapportage die we toegezegd hebben over de PPS-constructie voor noord, dus voor Harnaschpolder en Houtrust, die komt eraan en die gaan we ook toelichten in een informatieve VV op 20 januari. Dat had eerder moeten gebeuren maar dat is door omstandigheden steeds vooruitgeschoven omdat we het zo graag wilden combineren met een bezoek aan Houtrust. Maar dat neemt niet weg dat we die belofte die we gedaan hebben graag in gaan vullen. Dat is even de rapportage hoe de PPS-constructie nu werkt en hoe de changes allemaal tot stand zijn gekomen. Verder hebben we u ook aangegeven dat wij bezig zijn om een goede evaluatie te maken om te kijken naar de governance die wij willen gaan gebruiken in de toekomst voor onze zuiveringen, en dat zijn voor alle vier de zuiveringen. En daar is nog helemaal geen ei over gelegd hoe we dat willen gaan doen. We hebben nu een PPS-constructie voor de twee noordelijke zuiveringen en we doen de twee zuidelijke zuiveringen in eigen beheer, en daar gaan we gewoon een goede evaluatie van maken. Dat hebben we naar voren getrokken, die evaluatie, omdat we dat willen gebruiken bij en nodig hebben ook voor de aanbesteding uiteindelijk voor De Groote Lucht. Maar daarvoor gebruiken we de expertise van, en dat hebben we al een keertje in volgens mij in een informatieve VV aan u kenbaar gemaakt hoe wij dat doen samen met AT Osborne, dat is een van de partijen die we daarvoor gebruiken maar daar waar nodig en gewenst zullen we externe partijen inschakelen om voor ons een goed overzicht te maken zodat we u kunnen gaan informeren over de mogelijkheden, de onmogelijkheden, de doelen die we hebben, maar ook over de voor- en de nadelen daarvan. Ik denk dat daar ook bij wat spraakverwarring is ontstaan in de beantwoording van de vragen over de klankbordgroep, want het is zeker niet onze bedoeling om een klein deel van de VV daarover te laten beslissen, want dat is echt een besluit wat we met de hele VV moeten nemen hoe we dat in willen gaan vullen. Die klankbordgroep was ervoor bedoeld om het op een vergelijkbare manier te doen zoals we ook bij de aanloop naar De Groote Lucht, voor de toekomstverkenning De Groote Lucht hebben gedaan, waarbij we zeggen van we willen graag met een kleine groep, en of die nu bestaat uit leden van de commissie Waterketen en Waterveiligheid of uit BFO of misschien wel uit Waterkwantiteit en -kwaliteit, dat maakt me niet uit, maar uit vertegenwoordiging vanuit de VV om te waarborgen dat we het proces op een goede manier doorlopen en dat we de vragen op een goede manier stellen en de antwoorden geven. Dat was de bedoeling van de klankbordgroep, dus zeker niet om daar de antwoorden uit te halen maar meer om ons te helpen met het proces. Wij komen al in het eerste kwartaal van volgend jaar komen we ook met een procesvoorstel hoe we de rest in willen gaan vullen en daar hoort bij de evaluatie van de PPS-constructie, daar hoort ook bij de evaluatie van hoe wij het op zuid doen en gedaan hebben, en daar gaan we dan met elkaar kijken van om daar een goed voorstel te maken, en ik denk dat wij samen met de interne deskundigen en betrokkenen maar ook met de externe bureaus die we daarvoor inschakelen voor u een goed voorstel moeten maken wat aan u ter beoordeling voorgelegd moet worden, en daar moeten de voldoende duidelijkheid in zitten van wat de voor- en nadelen zijn. Het is niet een project waar we alleen maar eind van volgend jaar u een voorstel voor doen toekomen maar we gaan u echt meenemen in dat hele proces om te komen tot die afweging. Dus voor mij is het inderdaad wat voorbarig om nu te gaan roepen: we moeten daar een extern voor inschakelen. En ik moet eerlijk zeggen dat ik ook nog wat verwarring had tussen het memo wat wij kregen hierover waarvan ik dacht dat het ter ondersteuning van de VV was voor een besluit te nemen, en de vraagstelling zoals die in BFO gesteld is waarin echt uitgegaan werd van een extern bureau wat er dan advies moest gaan brengen. Maar ik denk dat wij als organisatie in staat moeten zijn om gewoon een gewogen

voorstel bij u neer te kunnen leggen waar u een besluit op moet kunnen nemen. Voor zover even mijn reactie hierop. En wij nemen dit zeker nog even, de opmerkingen die u gemaakt heeft, ook mee terug naar het college maar dit is in ieder geval het proces zoals wij willen doorlopen met elkaar.

De voorzitter: Dank u wel. Veel woorden, ik hoor toch wel een toezegging in ieder geval voor een zorgvuldig proces, als ik het even heel beknopt mag samenvatten. Mevrouw Van Hijlckama Vlieg, heeft u daar een reactie op in tweede termijn?

Mevrouw Van Hijlckama Vlieg: Ja, dank u wel. Ik vind dit wel een goed verhaal. We zijn natuurlijk ook wel voorstander van een klankbordgroep want die heeft de vorige keer ook goed gewerkt, zal ik maar zeggen. Dus dat vinden we een goed idee, dat we daar geen misverstand over laten bestaan. En u zegt toe dat u ook in dat hele proces voldoende externe contra-expertise in zal schakelen om het nodige boven water te krijgen en ook om te analyseren hoe het nou feitelijk allemaal verlopen is hè. Ons punt zitten we een beetje in dat we er weinig zicht op hebben en dat, ja, dat maakt ons natuurlijk ook niet bepaald deskundig op dit onderwerp, de PPS. Vandaar. Maar ik ben blij met de toezegging en ik zou het dan eigenlijk hierbij verder willen laten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag een hoofdelijke knik bij de toezegging dus ik denk dat je dat goed heeft samengevat. Ik … Dus dat was een toezegging. Ik zie de heer Verhage nog met een handje. De heer Verhage.

De heer Verhage: Ja, ik heb gezien wat de heer Egas opmerkte maar ook wat mevrouw Van Hijlckama Vlieg net opmerkte. Ik neem het woord flauwekul hierbij onmiddellijk terug. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Nou, dank voor deze helderheid. Sportief, heel mooi. En ik zie ook daarom blije gezichten bij de rest van de commissie. Mensen, dan is dat de beantwoording van de schriftelijke vraag. En ik zie geen handjes meer.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan gaan we door naar de rondvraag. En wellicht dat iemand van u nog een punt heeft voor de rondvraag. En dan kijk ik heel zorgvuldig rond, en ja, ik zie een handje verschijnen. Dat was ook al aangekondigd. De heer De Haan van Algemene Waterschapspartij, u heeft natuurlijk als eerste het woord.

De heer De Haan: Dank u wel, voorzitter. Het is een hele korte vraag denk ik, het is me opgevallen bij de beantwoording van schriftelijke vragen, onderaan is een veld waarin staat de datum van indiening en ook de datum van beantwoording. Maar vervolgens als ik dan zie dat die geplaatst wordt op de website, dan weten wij eigenlijk niet wanneer nou die publicatiedatum is. Want in de procedure is het zo dat vragen dan wel beantwoord worden en dat daar een datum voor staat, maar dat dan het college daar eerst nog goedkeuring aan moet geven om het te publiceren. Nu heb ik van de griffier begrepen dat wanneer het op de website gepubliceerd wordt, dat er dan in de naamgeving van die beantwoorde vragen een datum komt te staan en dat is de publicatiedatum. Alleen wanneer het toegevoegd wordt aan een stuk of in een bespreking van de commissie, dan wordt die datum ook weer weggehaald. Dus ik pleit ervoor om gewoon in dat onderste veld ook een publicatiedatum in het document te plaatsen zodat er ook nooit verwarring is over hoeveel, hoelang dat duurt voordat dat goedgekeurd is. Dus dat is eigenlijk mijn vraag: kan daar gewoon die publicatiedatum gewoon in dat veld ook toegevoegd worden, want dan heb je alles bij de hand.

De voorzitter: Nou, dat lijkt me een procedurevraag die voor alle commissies geldt. En even duidelijk, het gaat over schriftelijke vragen hè?

De heer De Haan: Ja. De schriftelijke vragen.

De voorzitter: Ja, de afdoening van schriftelijke vragen.

De heer De Haan: Ja, ja.

De voorzitter: Ik stel voor dat … Het lijkt me moeilijk om dit nu zo uit de losse hand te beantwoorden, dat we deze vraag even goed opnemen en vervolgens ook inbrengen bij het fractievoorzittersoverleg, want dat is eigenlijk de plek waar dit soort procedurezaken of de orde van de vergaderingen aan de orde moet komen. En ik weet zeker dat uw fractievoorzitter anders en dan in een ander geval ik als commissievoorzitter hier dat punt zal inbrengen. Dus ik hoop dat u, tenzij ik nu een reactie zie van de aanwezige hoogheemraden dat ze meteen kunnen beantwoorden maar ik geloof niet dat dat nu meteen zo het geval is. Het punt is genoteerd en we gaan het inbrengen bij het fractievoorzittersoverleg.

De heer De Haan: Oké, dank u.

De voorzitter: Als ik dan zo rondkijk dan lijkt het erop dat dit het laatste punt was voor de rondvraag. Mensen, dan is het kwart, bijna kwart voor elf. Ik wil u bedanken voor uw uithoudingsvermogen. We hebben hard gewerkt, veel vragen gesteld, maar ik denk dat het toch wel mooi is dat we nu weer unaniem een drietal hamerstukken mogen doorgeleiden naar de VV. Het is natuurlijk de vraag hoe de VV daar zelf over beslist maar dit is in ieder geval ons voorstel. Ik dank u en ik sluit de vergadering en ik wens u nog een goede avond en zoals u weet, morgen gezond weer op. Ik dank u.

Verzamelformulier ten behoeve van de beantwoording van vragen gesteld in de commissievergaderingen 30 november en 1 december 2021 ter informatie voor de VV vergadering van 16 december 2021

Commissie Bestuur, Financiën en Organisatie Agendapunt: 02. Onderwerp: Toezeggingenlijst commissie BFO
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Aangaande de verkoop locatie Kijkduin: per brief de VV-leden nader informeren over het kettingbeding en anti-speculatiebeding in de koopovereenkomst, alsmede het noemen van, voor zover HHD bekend, de toekomstige plannen van de gemeente met de locatie.
Beantwoording: Brief wordt begin volgende week gepubliceerd in map VV stukken.

Commissie Bestuur, Financiën en Organisatie Agendapunt: 02 Onderwerp: Toezeggingenlijst commissie BFO
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Uitzoeken wijze van reageren op zienswijzen op het ontwerpbesluit Kostentoedelingsverordening.
Beantwoording: Brieven zijn verstuurd.

Commissie Bestuur, Financiën en Organisatie Agendapunt: 04.B.01 Onderwerp: Bestuurlijke P&C kalender 2022
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Aanpassen agenda “Jaarverslag 2021”: D&H vergadering 19 april 2022 wordt verplaatst naar 26 april 2022.

Beantwoording: Aangepast.

Commissie Bestuur, Financiën en Organisatie Agendapunt: 04.B.03 Onderwerp: Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2022
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Aanpassing redactie VV-besluit: de derde regel vervalt voor zover die reeds in art. 7 is vervat.
Beantwoording: Aangepast.

Commissie Bestuur, Financiën en Organisatie: 04.B.04 Onderwerp: Definitief besluit leggerwijziging Sluiskant LEGGER2020-B-03
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Aanpassen kopje besluit: “Sluiskant” vervangen door “Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade”.
Beantwoording: Aangepast.

Commissie Bestuur, Financiën en Ontwikkeling: 04.B.04 Onderwerp: Definitief besluit leggerwijziging Sluiskant LEGGER2020-B-03
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Antwoord op de vraag in hoeverre de betreffende regionale keringen in lijn zijn met de veilgheidsnormen in de Omgevingsverordening Zuid-Holland (voorheen: Waterverordening Zuid-Holland).
Beantwoording: In de Omgevingsverordening wordt de plaats van de regionale waterkeringen indicatief verbeeld en in de Legger nader bepaald. Delfland heeft contact met Provincie Zuid-Holland als er significante wijzigingen in de legger optreden zodat beide kaarten op elkaar aansluiten. Met het toetsen van de regionale waterkeringen wordt uitgegaan van de veiligheidsnorm die in de Omgevingsverordening staat.

Commissie Bestuur, Financiën en Organisatie Agendapunt: 04.B.05 Onderwerp: Brief van Gedeputeerde Staten provincie Zuid-Holland over Overleg inzake aanpassing reglement van bestuur
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Gehoord hebbende de bezwaren in de commissie de brief aan GS kritisch bekijken, daaronder begrepen: 1) Het benadrukken van het uitgangspunt dat helderheid vóór verkiezingen is gewenst maar zorgvuldigheid leidend is 2) Pluriformiteit van meningen commissieleden over het proces.
Beantwoording: Brief is geagendeerd voor de VV van 16 december, B.02.

Commissie Waterveiligheid en Waterketen Agendapunt: 04.B.04 Onderwerp: Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Voorbeeld van (geslaagde) combinatie sedumdaken en zonnepanelen ter informatie aan de commissie sturen.
Beantwoording: Zie bijlage.

Bijlage: Memo combinatie sedum en pv panelen

Interne MEMO

Hoogheemraadschap van Delfland

Aan	: Commissie Waterveiligheid en waterketen
Van	: Ruud Egas
Onderwerp	: beantwoording vragen cie. WVK 1 december 2021, agendapunt B0.4
Datum	: 8 december 2021

1 Inleiding

Op woensdag 1 december is in de commissie WVK het voorstel voor een optimalisatie van het transportsysteem bij RG Morsestraat besproken. Hierbij waren er vragen over het voornemen om enkele duurzaamheidsmaatregelen te combineren. Toegezegd is dat de portefeuillehouder enkele voorbeelden zou aanleveren.

2 Doel van dit document

In de toezeggingenlijst is aangegeven dat de commissie graag het volgende uitgezocht wil hebben:
"Voorbeeld van (geslaagde) combinatie sedumdaken en zonnepanelen ter informatie aan de commissie sturen"

3 Achtergrond

Het belangrijkste van de combinatie zonnepanelen en een sedumdak is dat ze elkaars werking versterken:
- Panelen leveren meer rendement omdat het dak en omgeving koeler blijven;
- Biodiversiteitsfunctie van het dak wordt verhoogd door de schaduwplekken van de zonnepanelen.

Meer uitleg over de voordelen van deze combinatie is te vinden in de onderstaande links:
https://www.zandcompleet.nl/sedumdak/zonnepanelen/
https://ecoroof.nl/groendak-en-zonnepanelen/
https://groendaktotaal.nl/sedumdak-met-zonnepanelen.html
https://www.duurzaambouwloket.nl/nieuws/zonnepanelen-op-groen-dak-leveren-hoger-rendement

Wat extra technische informatie is te vinden in de productbladen:
https://zinco.nl/productinformatie/doc/07%20Solar%20toebehoren/Productblad%20Solar%20Basis%20SB%20200.pdf
https://www.groenedaken.net/c-4658557/zonnepanelen-groendak/

4 Voorbeelden

Toepassing van zonnepanelen en sedum is een combinatie die al erg vaak wordt toegepast. Enkele voorbeelden zijn hier te vinden:
https://www.solarsedum.nl/projecten
https://www.jonkershoveniers.nl/solargroendaksanoforumbrunssum

5 Conclusies

Het toepassen van een sedumdak in combinatie met zonnepanelen is vrij gangbaar. Uiteraard speelt hierbij de zorgvuldigheid en zal hier goed naar gekeken worden.

CONTACT fnonhebel@hhdelfland.nl T 010 445 32 39 ·
ADRES Phoenixstraat 32, 2611 AL Delft · KVK 50677696 · BTW NL001569739B01 www.hhdelfland.nl

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2458
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	B.00.a
Titel	Besluit benoeming plaatsvervangend commissieleden

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

Te benoemen de volgende door de partijen voorgedragen personen als plaatsvervangend commissielid:
Mw. K.M. Bresjer VVD
Dhr. S.J.W.P. Teerink PvdA

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Benoeming plaatsvervangend commissieleden
Versienummer	1
Dossiernummer	2458
D&H datum	n.v.t.
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De VV besluit:
Te benoemen de volgende door de partijen voorgedragen personen als plaatsvervangend commissielid:

Mw. K.M. Bresjer	VVD
Dhr. S.J.W.P. Teerink	PvdA

2) Aanleiding

De VVD draagt een plaatsvervanger voor.

Eén van de plaatsvervangers van de PvdA fractie is teruggetreden. De PvdA fractie draagt een plaatsvervanger voor waarmee de fractie beschikt over drie plaatsvervangers.

3) Beoogd effect

De commissie tijdens bijeenkomsten voltallig te laten vergaderen.

4) Kernboodschap

De VVD draagt mevrouw Bresjer voor ter benoeming.
De PvdA draagt de heer Teerink voor ter benoeming.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Niet van toepassing

6) Regelgeving en Beleid

In artikel 5.3 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland (RvO) wordt de mogelijkheid geboden plaatsvervangende leden in de commissies te benoemen. In artikel 5.6 van het RvO is de zittingsduur bepaald van de plaatsvervangend commissieleden, te weten gelijk aan de zittingsperiode van de leden van de Verenigde Vergadering. In artikel 5.3 lid 10 is bepaald dat elke fractie maximaal drie plaatsvervangende commissieleden mag benoemen.

7) Financiën

Niet van toepassing

8) Duurzaamheid

Niet van toepassing

Dossiernummer: 2458

9) Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing

10) OR

Niet van toepassing

11) Risico's en beheersmaatregelen

Niet van toepassing

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland worden na de toelating de plaatsvervangende commissieleden vermeld.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Aan de benoemde plaatsvervangend commissieleden wordt verzocht hun geloofsbrieven te overleggen. Evenals VV leden moeten zij voldoen aan de eisen van artikel 31 en 33 van de Waterschapswet. De geloofsbrievencommissie onderzoekt de geloofsbrieven van de plaatsvervangende commissieleden en geeft de verenigde vergadering advies over de toelating. Bij positief advies van de geloofsbrievencommissie, zal de Verenigde Vergadering beslissen over toelating.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering

15) Toelichting

Niet van toepassing

16) Bijlagen

Niet van toepassing

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Benoeming plaatsvervangend commissieleden
Dossiernummer	2458

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat:
De VVD en de PvdA hebben verzocht plaatsvervangend commissieleden te benoemen.

Gelet op:
Artikel 5.3 van het Reglement van Orde VV en commissies Delfland

Besluit:

Te benoemen de volgende door de partijen voorgedragen personen als plaatsvervangend commissielid:

Mw. K.M. Bresjer	VVD
Dhr. S.J.W.P. Teerink	PvdA

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2458

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2461
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	B.00.b
Titel	Advies van de commissie Geloofsbrieven

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

Advies van de commissie Geloofsbrieven van 16 december 2021 inzake het onderzoek van de geloofsbrieven van de benoemde plaatsvervangend commissieleden

Aanleiding
Het algemeen bestuur van Delfland, de Verenigde Vergadering, bestaat uit 30 leden. De leden nemen deel in de commissies van het Hoogheemraadschap van Delfland. De leden van de commissies kunnen tevens plaatsvervangende commissieleden zijn.
Voor toelating van de plaatsvervangende commissieleden gelden gelijke voorwaarden als voor de leden van de Verenigde Vergadering.

Regelgeving
Met betrekking tot het onderzoek zijn artikelen 31 en 33 van de Waterschapswet en artikel 5.3 van het Reglement van Orde Verenigde Vergadering en commissies Delfland van toepassing.

Communicatie
De toelating opnemen in de nieuwsbrief van de V.V.

Bevoegd orgaan
De Verenigde Vergadering is bevoegd om over de toelating van de benoemden te beslissen. Het algemeen bestuur onderzoekt de geloofsbrieven en gaat na of de benoemden aan de vereisten voldoen, gelet op artikel 31 van de Waterschapswet geen onverenigbare betrekkingen vervullen en beslist omtrent de geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrieven kunnen rijzen.

Overeenkomstig artikel 6.2 lid 2 van het Reglement van Orde Verenigde Vergadering en commissies Delfland (hierna 'reglement') zijn de heren S.F. Fekkes, J.P.C. de Klerk en P.J. Verhage bij loting gekozen als leden van de geloofsbrievencommissie. De griffier van Delfland heeft de commissie overeenkomstig artikel 6.2 vierde lid van het reglement bijgestaan. De commissie brengt op grond van het bepaalde in artikel 5.3 lid 9 van het reglement verslag uit aan de vergadering en adviseert over de toelating van de betrokkenen.

Onderzoeksverslag
De commissie heeft de geloofsbrieven beoordeeld van de heer S.J.W.P. Teerink voor de PvdA en van mevrouw K.M. Bresjer voor de VVD.

De geloofsbrievencommissie is nagegaan of benoemden aan de vereisten van het plaatsvervangend commissielidmaatschap voldoen en geen onverenigbare betrekkingen vervullen. De geloofsbrievencommissie is voor wat betreft de benoemden niet gebleken van betrekkingen als bedoeld in artikel 31 van de Waterschapswet. Gelet op artikel 33 van de Waterschapswet en de overlegde gegevens heeft de commissie geconcludeerd dat er voor wat betreft de plaatsvervangende leden geen sprake is van betrekking als in dat artikel bedoeld.

De heer Teerink vervult een (neven)functie waarbij in de toekomst mogelijk conflicterende belangen kunnen ontstaan. In het onderzoek van de commissie heeft benoemde verklaard hierop te zullen letten, conflicterende belangen aan te geven en indien noodzakelijk zich te onthouden van stemming.

Benoemden geven met het uitspreken van de eed of belofte aan dat zij zich onthouden van meningen, advisering en dergelijke, waar de hoofd- of nevenactiviteiten raken aan onderwerpen die Delfland betreffen.

Advies
Gezien het bovenstaande adviseert de commissie om de benoemden als plaatsvervangend commissielid toe te laten.

Namens de commissie Geloofsbrieven,
drs. H.K.B. Fobler, griffier

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2459
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	B.00.c
Titel	Besluit tot toelating plaatsvervangend commissieleden

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

Toe te laten als plaatsvervangend commissieleden
Dhr. S.J.W.P. Teerink PvdA
Mw. K.M. Bresjer VVD

Onderwerp	Toelating plaatsvervangend commissieleden
Versienummer	1
Dossiernummer	2459
D&H datum	nvt
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De Verenigde Vergadering besluit:
Toe te laten als plaatsvervangend commissieleden

Dhr. S.J.W.P. Teerink	PvdA
Mw. K.M. Bresjer	VVD

2) Aanleiding

Eén van de plaatsvervangend commissieleden van de PvdA is teruggetreden, de PvdA heeft verzocht een plaatsvervanger toe te laten. Ook de VVD heeft verzocht een plaatsvervangend commissielid toe te laten.

Verenigde Vergadering heeft op 16 december 2021 mevrouw Bresjer en de heer Teerink benoemd tot plaatsvervangend commissielid voor respectievelijk VVD en PvdA.

De commissie Geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven van de benoemden onderzocht en geconstateerd dat er geen belemmeringen bestaan voor toelating.

Voorgesteld wordt om benoemden toe te laten als plaatsvervangend commissielid.

3) Beoogd effect

Plaatsvervangend commissieleden kunnen na toelating hun taak in de commissies van het Hoogheemraadschap van Delfland uitoefenen.

4) Kernboodschap

Op 16 december 2021 zijn de plaatsvervangend commissieleden benoemd. De Verenigde Vergadering beslist over de toelating.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De Verenigde Vergadering heeft 16 december 2021 besloten tot benoeming van mevrouw Bresjer en de heer Teerink tot plaatsvervangend commissielid.

6) Regelgeving en Beleid

In artikel 5.3 lid 5 van het Reglement van orde VV en commissies Delfland wordt de mogelijkheid geboden plaatsvervangende leden in de commissies te benoemen.
Op grond van artikel 5.6 lid 1 van het Reglement van orde VV en commissies Delfland is de zittingsduur van de plaatsvervangende commissieleden gelijk aan de zittingsperiode van de leden van de Verenigde Vergadering.

Dossiernummer: 2459

7) Financiën

Niet van toepassing

8) Duurzaamheid

Niet van toepassing

9) Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing

10) OR

Niet van toepassing

11) Risico's en beheersmaatregelen

Niet van toepassing

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland wordt na toelating het plaatsvervangend commissielid vermeld.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Na een positief besluit van de Verenigde Vergadering leggen de toe te laten plaatsvervangend commissieleden de eed of belofte af.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering besluit over toelating van de plaatsvervangend commissieleden.

15) Toelichting

Niet van toepassing

16) Bijlagen

Niet van toepassing

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Toelating plaatsvervangend commissieleden
Dossiernummer	2459

De verenigde vergadering van Delfland,

Overwegende dat:
De Verenigde Vergadering de betrokkenen heeft benoemd als plaatsvervangend commissielid

De Geloofsbrievencommissie positief heeft geadviseerd over toelating

Gelet op:
Artikel 5.3 Reglement van orde VV en commissies Delfland

Besluit:

Toe te laten als plaatsvervangend commissieleden

Dhr. S.J.W.P. Teerink	PvdA
Mw. K.M. Bresjer	VVD

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2459

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2420
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	B.01
Titel	Wijzigingen in de beleidsnota ‘Beperken en voorkomen wateroverlast'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

De wijzigingen in de beleidsnota ‘Beperken en voorkomen wateroverlast’ vast te stellen. De wijzigingen zijn geel gemarkeerd in de bijlage 'Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast', versie Delft, 10 juli 2014 inclusief wijzigingen december 2021.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast'
Versienummer	1
Dossiernummer	2420
D&H datum	dinsdag 9 november 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De verenigde vergadering besluit:

De wijzigingen in de beleidsnota ‘Beperken en voorkomen wateroverlast’ vast te stellen. De wijzigingen zijn geel gemarkeerd in de bijlage 'Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast', versie Delft, 10 juli 2014 inclusief wijzigingen december 2021.

2) Aanleiding

Delfland streeft naar schoon, gezond en levend water in het hele gebied. De waterkwaliteit voldoet nog niet, o.a. door het ontbreken van voldoende waterplanten. Maaionderhoud waarbij rekening wordt gehouden met de diverse functies van het watersysteem is een kosteneffectieve maatregel binnen het vastgestelde KRW-programma 2022-2027 om het areaal voor de waternatuur substantieel te vergroten en is essentieel voor het bereiken van de KRW-doelen. Bovendien levert het een bijdrage aan het verbeteren van de waterkwaliteit in het overig water. Geoptimaliseerd maaionderhoud is uitgewerkt in de Ecokleurenkoers, die is vastgesteld in het college van 9 november 2021.

Ten behoeve van de waterhuishouding worden waterplanten zeer regelmatig door Delfland of aangelanden verwijderd. Dat is voor de ecologische waterkwaliteit ongunstig en ook niet op alle locaties nodig. In het systeem is er lokaal ruimte om meer waterplanten te laten staan door geoptimaliseerd onderhoud toe te passen. Op deze plekken voldoet het systeem ruim aan de wettelijke normen voor wateroverlast en waterveiligheid. Het optimaliseren van het maaionderhoud op deze locaties is echter tegenstrijdig met het stand-still beginsel zoals vastgelegd in de beleidsnota ‘Beperken en voorkomen wateroverlast’. Om geoptimaliseerd maaionderhoud mogelijk te maken is het daarom nodig om een uitzonderingsmogelijkheid aan het stand-still beginsel toe te voegen t.b.v. de ecologie. Er zijn randvoorwaarden geformuleerd voor geoptimaliseerd maaionderhoud in primair en secundair water, waarbij de wettelijke normen voor wateroverlast en waterveiligheid leidend blijven.

3) Beoogd effect

Het beoogd effect is om de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' aan te passen zodat de Ecokleurenkoers kan worden toegepast. De Ecokleurenkoers levert een essentiële bijdrage aan het bereiken van de KRW-doelen in de KRW-waterlichamen en aan de doelen voor overig water.

4) Kernboodschap

Delfland werkt aan schoon, gezond en levend water in heel het beheergebied. Dat is belangrijk voor de natuur, de biodiversiteit, voor een gezonde en prettige leefomgeving en om te voldoen aan de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Samen met onze

gebiedspartners optimaliseert Delfland het maaionderhoud in het watersysteem om op een verantwoorde en kosteneffectieve manier te zorgen voor meer waterplanten, een betere ecologische waterkwaliteit en meer biodiversiteit. Hiervoor maakt Delfland gebruik van de beschikbare ruimte in het watersysteem. Het geoptimaliseerd maaionderhoud wordt alleen mogelijk gemaakt waar dit vanuit peilbeheer, risico op wateroverlast en waterveiligheid mogelijk is. De wettelijke normen voor wateroverlast en waterveiligheid blijven daarbij leidend. Hiervoor wordt er een uitzonderingsmogelijkheid voor maatregelen t.b.v. de waterkwaliteit toegevoegd aan het stand-still beginsel voor wateroverlast door de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' aan te passen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Op 24 september 2015 heeft de VV het KRW-programma Delfland 2016-2021 (kenmerk 1209518) vastgesteld inclusief het maatregelenpakket voor de periode 2016-2021. De maatregelen zijn gericht op het bereiken van de KRW-doelen uiterlijk in 2027. Natte ecologische zones o.a. in de vorm van waterplantzones zijn onderdeel van dit maatregelpakket.

In 2016 heeft de verenigde vergadering het investeringsplan en krediet 'Programmatische aanpak KRW-opgave natte ecologische zones 2016-2021' vastgesteld en een krediet beschikbaar gesteld voor maatregelen ten behoeve van de KRW-doelen. De realisatie van waterplantzones vormt een belangrijk element in het maatregelpakket.

Op 25 juni 2020 (dossier 1845) heeft de VV het 'Ontwerp KRW-programma Delfland 2022-2027' inclusief het maatregelenpakket op hoofdlijnen voor de periode 2022-2027 vastgesteld. Geoptimaliseerd maaionderhoud is een van de maatregelen onder de bouwsteen 'Ecologische optimalisatie waterbeheerpraktijk'. Op 18 november 2021 heeft de verenigde vergadering het KRW-programma vastgesteld.

Op 10 juli 2014 heeft de VV de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' (kenmerk 1124991) vastgesteld. Dit behelst als uitgangspunt o.a. het stand-still beginsel voor wateroverlast.
Op dit moment en gedurende 2022 wordt de 'strategie voorkomen wateroverlast lange termijn' uitgewerkt. Mogelijk zal uit dat traject blijken dat er verdere aanpassingen aan de beleidsnota nodig zijn. In dat geval wordt dat een onderdeel van het implementatieplan van die strategie.

Op 5 februari 2019 heeft D&H het besluit 'Afwijking stand-still beginsel t.b.v. ecologische waterkwaliteit' voor een deel van het watersysteem (boezem) op basis van een integrale belangenafweging vastgesteld.

Op 9 november 2021 heeft D&H de beleidsnotitie 'Ecokleurenkoers' vastgesteld om geoptimaliseerd maaionderhoud mogelijk te maken en de komende jaren gefaseerd in te voeren. https://www.hhdelfland.nl/publish/pages/1609/ecokleurenkoers_1.pdf

6) Regelgeving en Beleid

Keur/Legger:
De onderhoudsverplichtingen voor gewoon onderhoud van het watervoerend deel (maaien) zijn vastgelegd in de keur en/of de legger. Hierbij wordt gesteld dat schadelijke begroeiing moet worden verwijderd. De Ecokleurenkoers concretiseert welke begroeiing als schadelijk wordt beschouwd.

Beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast':
De beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' stelt dat verslechtering van het functioneren van het watersysteem moet worden voorkomen en moet worden ingezet op het optimaal functioneren van het bestaande systeem nu en in de toekomst en hanteert hiervoor het stand-still beginsel. Om geoptimaliseerd maaionderhoud structureel mogelijk te maken is het nodig om het stand-still beginsel bij te stellen.

Dossiernummer: 2420

Kaderrichtlijn Water:
De Kaderrichtlijn Water stelt o.a. eisen aan de ecologische waterkwaliteit. Geoptimaliseerd maaionderhoud is een van de maatregelen om invulling te geven aan de KRW-doelstellingen.

Waterbeheerplan 2016 - 2021:
Het waterbeheerplan stelt dat de inrichting, het beheer en de waterkwaliteit in de KRW-waterlichamen en in overige delen van het watersysteem zodanig moet zijn dat met een verwachte voortgaande natuurlijke ontwikkeling de KRW-doelen in 2027 worden gehaald.
De nadruk ligt op integrale benadering van opgaven.

7) Financiën

Het aanpassen van het stand-still beginsel heeft geen financiële consequenties.

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

Het aanpassen van het stand-still beginsel heeft geen organisatorische of personele consequenties.

10) OR

n.v.t

11) Risico's en beheersmaatregelen

De Ecokleurenkoers is gericht op het bevorderen van waterplanten, waarbij de waterhuishoudkundige effecten geminimaliseerd worden. Waterplanten hebben nauwelijks effect op de bergingscapaciteit mits verlanding wordt voorkomen. Wel kunnen waterplanten de afvoercapaciteit van watergangen beïnvloeden. De waterhuishoudkundige effecten worden daarom zorgvuldig onderzocht en gemonitord. De uitkomsten worden afgewogen tegen ecologische en overige belangen. De wettelijke normen voor waterveiligheid en wateroverlast blijven te allen tijde leidend.

Risico: ondanks de geschatte beperkte risico's, kan de daadwerkelijke ontwikkeling of situatie in de praktijk hiervan afwijken (in reguliere en extreme situaties), bijvoorbeeld door onverwacht sterke vegetatiegroei.

Beheersmaatregelen:
- een gefaseerde aanpassing van maairegimes/inrichting van waterplantzones met jaarlijkse evaluatie en zo nodig herziening (PDCA-cyclus);
- een speciaal hiervoor opgesteld monitoringsprogramma en een bijhorend ingrijpprotocol, die parallel aan de te voeren maairegimes ontwikkeld zijn/worden. Naast waterhuishoudkundige en ecologische effecten, is hierbij ook aandacht voor het risico op verlanding, omdat afname van de bergingscapaciteit door verlanding niet is toegestaan.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Er wordt niet apart over dit besluit gecommuniceerd anders dan onder 13).

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

De nieuwe beleidsnotitie 'Ecokleurenkoers' en de gewijzigde nota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' worden via de website en de D&H Nieuwsbrief bekendgemaakt.

Dossiernummer: 2420

14) Bevoegd orgaan

De VV heeft het KRW-programma vastgesteld. De Ecokleurenkoers is een uitwerking ervan en is vastgesteld door het college.

Voor de invoering hiervan is een wijziging van de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' noodzakelijk. De beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast' is vastgesteld door de verenigde vergadering. Het besluit tot wijzigingen aan deze nota ligt daarmee ook bij de VV.

15) Toelichting

n.v.t

16) Bijlagen

1. Beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast', versie Delft, 10 juli 2014 inclusief wijzigingen december 2021

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Wijzigingen in de beleidsnota 'Beperken en voorkomen wateroverlast'
Dossiernummer	2420

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 9 november 2021, dossiernummer 2420;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit (WKK).

Overwegende dat:
- De Ecokleurenkoers een zeer belangrijke maatregel is voor het behalen van de KRW-doelstellingen
- De wettelijke normen voor wateroverlast en waterveiligheid leidend blijven bij de aanpassingen van het stand-still beginsel in de nota 'Beperken en Voorkomen wateroverlast'

Gelet op:

artikel 77 van de Waterschapswet

Besluit:

De wijzigingen in de beleidsnota ‘Beperken en voorkomen wateroverlast’ vast te stellen. De wijzigingen zijn geel gemarkeerd in de bijlage 'Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast', versie Delft, 10 juli 2014 inclusief wijzigingen december 2021.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2420

Hoogheemraadschap van Delfland

Beleidsnota
Beperken en voorkomen wateroverlast

Delft, 10 juli 2014

inclusief wijzigingen december 2021

Inhoudsopgave

1 De Beleidsnota 4
1.1 Inleiding 4
1.2 Doelstelling 4
1.3 Delflands beleid voorkomen wateroverlast 4
1.4 Beleidsnota als onderdeel van beleidskader 5
1.5 Integrale watersysteembenadering 5
1.6 Opbouw beleidsnota 5
1.7 Voorbereiding en vaststellingsprocedure 6
2 Wetgeving en beleidskaders 7
3 Zes algemene uitgangspunten 9
3.1 Norm als ijkpunt 9
3.2 Effectgericht: functioneren van het hele watersysteem staat centraal 9
3.3 Stand-still beginsel 9
3.4 Gebiedsgericht: samen met het gebied 10
3.5 Marktgericht: hoogste maatschappelijke rendement tegen de laagste kosten 11
3.6 Alle oplossingen meewegend 11
4 Watersysteem op orde brengen en op orde houden 12
4.1 Watersysteem op orde brengen 13
4.2 Watersysteem op orde houden 14
4.3 Bepalen of het watersysteem op orde is 16
5 Oplossingen in 'de weg van het water' - vasthouden, bergen, afvoeren 17
5.1 Voldoende hemelwater vasthouden 17
5.2 Voldoende water bergen 18
5.3 Voldoende water afvoeren 18
5.4 Rekening houden met andere belangen in het watersysteem 19
6 Instrumentarium voor uitvoering beleid voorkomen wateroverlast 20
6.1 Strategische fase - beleidsontwikkeling 20
6.1.1 Evaluatie 21
6.2 Tactische fase – verkennen, oplossingsrichtingen en maatregelen 21
6.2.1 Op orde brengen 21
6.2.2 Op orde houden 22
6.3 Operationele fase – uitvoering maatregelen, beheer en onderhoud 22
7 Ruimtelijke paragraaf 24

Bijlage 1 – Normen provinciale waterverordening 27
Bijlage 2 – Begripsbepaling 28

1 De Beleidsnota

1.1 Inleiding

Delfland zoekt steeds meer samen met de partijen in het gebied naar integrale, duurzame en innovatieve oplossingen. Oplossingen die niet alleen bijdragen aan het voorkómen van wateroverlast, maar die ook bijdragen aan de verbetering van het watersysteem en die tegemoet komen aan de belangen van alle partijen. We willen deze manier van werken graag voortzetten en zetten een belangrijke stap met de *Beleidsnota beperken en voorkomen wateroverlast* die voor u ligt.

Sinds de ABC-studies en de vaststelling van de Nota Wateroverlast (2005) hebben we veel wateroverlastknelpunten opgelost. De kans op wateroverlast in ons beheergebied is aanzienlijk kleiner geworden. Maar het op orde brengen van ons watersysteem is nog niet klaar. En we moeten voorkomen dat er nieuwe knelpunten ontstaan, bijvoorbeeld als gevolg van verdergaande verstedelijking of klimaatverandering.

Deze beleidsnota bevat het Delflandse beleid op hoofdlijnen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem ten aanzien van wateroverlast. In de beleidsnota is hiervoor een effectgerichte, gebiedsgerichte en marktgerichte aanpak uitgewerkt. Dit betekent een breuk met het verleden, waarin Delfland een normgerichte aanpak volgde. De nieuwe aanpak houdt in dat we in nauwe samenwerking met onze partners in het gebied op zoek gaan naar doelmatige oplossingen om wateroverlast te beperken en te voorkomen. De nieuwe aanpak is ook gericht op samenwerking en op oplossingen in "de weg van het water" (vasthouden, bergen en afvoeren) die bijdragen aan een beter functionerend watersysteem.

Met het beleid op hoofdlijnen uit deze beleidsnota zijn we er nog niet. Om de stap naar een effectgerichte, gebiedsgerichte en marktgerichte aanpak in al ons handelen door te laten werken, moet dit beleid verder worden uitgewerkt. Hoe wij samenwerken met de gemeenten, organisaties, bedrijven en bewoners van ons gebied wordt bepaald in die uitwerking. Geheel in de geest van deze nota pakken wij de uitwerking natuurlijk ook samen met de partijen in het gebied op.

1.2 Doelstelling

De belangrijkste doelstelling van dit beleidskader is op hoofdlijnen aan te geven op welke manier Delfland invulling geeft aan de wettelijke taak op het gebied van het waterkwantiteitsbeheer, specifiek voor het aspect wateroverlast. Dit behelst het op orde brengen en houden van het watersysteem.

1.3 Delflands beleid voorkomen wateroverlast

Op grond van de Waterwet heeft Delfland de zorgplicht voor het waterkwantiteitsbeheer in zijn beheergebied. Het waterkwantiteitsbeheer behelst zowel het voorkomen en waar nodig beperken van wateroverlast als het tegengaan van waterschaarste. Met deze beleidsnota wordt aangegeven hoe Delfland invulling geeft aan de zorgplicht voor het beperken en voorkomen van wateroverlast.

In de provinciale waterverordening zijn de normen ter voorkoming van regionale wateroverlast opgenomen, geformuleerd als gemiddelde overstromingskans vanuit het oppervlaktewater. Het is de taak van Delfland om te zorgen dat het watersysteem aan de norm voldoet en als zodanig 'op orde' is.

Op grond van de bovengenoemde zorgplicht voor het water(kwantiteits)beheer heeft Delfland in beginsel de taak om het watersysteem op orde te brengen door middel van maatregelen in het watersysteem, dus door middel van bergen en afvoeren. In sommige gevallen zijn echter doelmatiger oplossingen mogelijk als ook kansen worden benut om hemelwater vast te houden voordat dit het watersysteem belast. Daarom komt in deze beleidsnota de hele trits aan bod: vasthouden, bergen en afvoeren.

De beleidsnota geeft op hoofdlijnen het beleid weer voor het op orde brengen en houden van het watersysteem met als doel het voorkomen van wateroverlast. Hiermee geeft Delfland mede invulling aan de ambitie om zich in te zetten voor een robuust en veerkrachtig watersysteem. Een robuust en veerkrachtig watersysteem kan sterk wisselende weersomstandigheden opvangen, ook in de toekomst. Daarbij is er een balans tussen vasthouden, bergen en afvoeren van water.

Tevens geeft de beleidsnota invulling aan de effectgerichte, gebiedsgerichte en marktgerichte benadering die Delfland voorstaat (zie ook uitgangspunten 2, 4 en 5 in hoofdstuk 3). Waarmee Delfland kiest voor een integrale, gebieds- en samenwerkingsgerichte aanpak van wateroverlast. De gekozen benadering werkt door in de beleidsnota. Enerzijds moet duidelijk zijn aan welke normen en eisen het watersysteem moet voldoen. Anderzijds wil Delfland gebiedsgerichte en innovatieve oplossingen, om het watersysteem op orde te brengen en te houden, mogelijk maken.

1.4 Beleidsnota als onderdeel van beleidskader

De beleidsnota vormt, samen met eventuele nadere beleidsuitwerkingen, de Keur en de beleidsregels, het beleidskader voor het voorkomen van wateroverlast. De beleidsdoelen zijn op hoofdlijnen uitgewerkt in dit document en zijn uitgangspunt voor doorwerking in de Keur en beleidsregels. De praktijk zal uitwijzen op welke onderdelen het beleid op hoofdlijnen te abstract is en nadere beleidsuitwerkingen nodig zijn. De eisen (systeemspecificaties) die worden gesteld aan ingrepen die worden gedaan in en om het watersysteem zijn uitgewerkt in de Keur en beleidsregels.

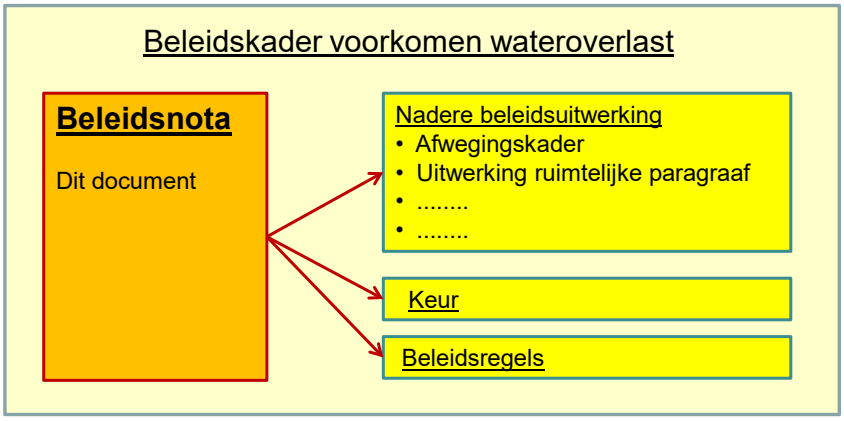

1.5 Integrale watersysteembenadering

Deze beleidsnota is gericht op het voorkomen van wateroverlast. Dit betekent niet dat het voorkomen van wateroverlast altijd de hoogste prioriteit heeft bij de uitvoering van de beheertaken van Delfland. Soms zijn verschillende (water)belangen niet of moeilijk verenigbaar en moeten keuzes gemaakt worden. Om in die gevallen tot een oplossing te kunnen komen zullen deze verschillende (water)belangen integraal en zorgvuldig worden afgewogen.

1.6 Opbouw beleidsnota

Dit inleidende hoofdstuk schetst het doel en het gedachtegoed dat ten grondslag ligt aan deze beleidsnota. In hoofdstuk 2 zijn relevante wetgeving en beleid, op nationaal en provinciaal niveau, beschreven. De zes algemene uitgangspunten in hoofdstuk 3 vormen de basis voor het beleid voorkomen en beperken wateroverlast. De zes algemene uitgangspunten gelden zowel voor het op orde brengen als voor het op orde houden van het watersysteem. De beleidsdoelen voor het op orde brengen en het op orde houden van het watersysteem zijn in twee aparte paragrafen uitgewerkt in hoofdstuk 4. Het watersysteem kan op orde worden gebracht en gehouden door maatregelen te nemen in ‘de weg van het water’: door middel van vasthouden, bergen en afvoeren. Het beleid en de randvoorwaarden voor vasthouden, bergen en afvoeren zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.
In hoofdstuk 6 is beschreven welke beleidsinstrumenten Delfland tot zijn beschikking heeft voor de uitvoering van dit beleid. In hoofdstuk 7 wordt op hoofdlijnen uiteengezet hoe

Delfland ruimtelijke plannen in het kader van de watertoetsprocedure zal behandelen voor het thema "Voorkomen van wateroverlast".
Tot slot zijn er twee bijlagen aan de beleidsnota toegevoegd. Bijlage 1 bevat artikel 2.3 uit de Waterverordening Zuid-Holland (2009), met de normen voor waterkwantiteit. Bijlage 2 bevat een korte begrippenlijst.

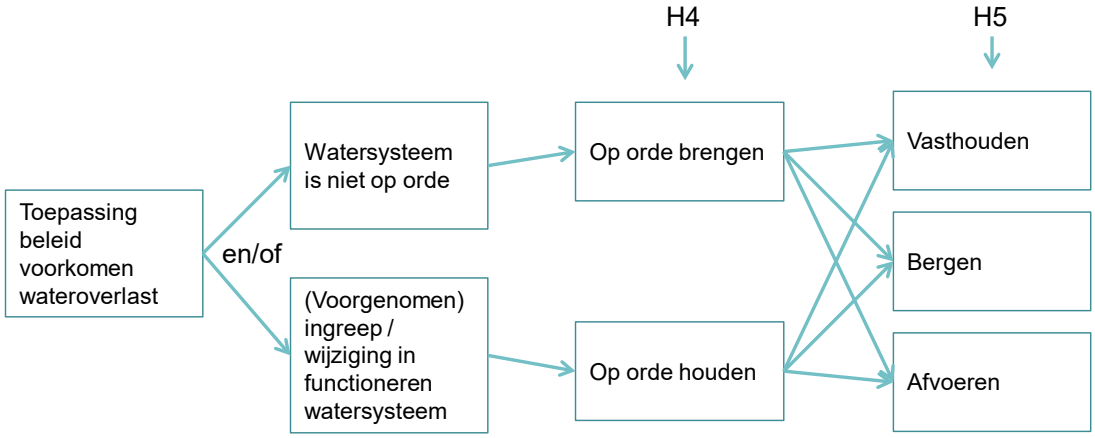

1.7 Voorbereiding en vaststellingsprocedure

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland heeft de 'Ontwerp Beleidsnota beperken en voorkomen wateroverlast' vastgesteld op 7 januari 2014 en heeft hiermee het document vrijgegeven voor inspraak. Het Ontwerp heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen, binnen deze termijn zijn twee zienswijzen ingediend. Naar aanleiding van de zienswijzen zijn enkele wijzigingen doorgevoerd in de 'Beleidsnota beperken en voorkomen wateroverlast'. Vervolgens is de beleidsnota op 10 juli 2014 ter vaststelling voorgelegd aan de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland (VV).

Bij de vaststelling van het 'Beleidsnota beperken en voorkomen wateroverlast' vervallen de documenten Nota Normering Wateroverlast (2005) en het Kaderdocument Vasthouden en Bergen (2008). Beide nota's zijn hiertoe door de VV ingetrokken per 10 juli 2014.

2 Wetgeving en beleidskaders

In dit hoofdstuk worden kort de landelijke en provinciale wetgeving en beleidskaders benoemd en toegelicht, die het kader vormen voor het Delflandse beleid om wateroverlast te voorkomen.

Organisatie van het waterbeheer op gebied van wateroverlast
Er zijn, naast Delfland, ook andere actoren betrokken bij het op orde brengen en houden van het watersysteem ten aanzien van wateroverlast. De wettelijk vastgelegde taken van deze actoren, op grond van de Waterwet, Waterschapswet en de Wet Milieubeheer, zijn:

- het Rijk stelt de Waterwet vast en is daarmee wetgever en kadersteller voor het voorkomen en beperken van wateroverlast;
- de provincie heeft, op grond van de Waterwet, een kaderstellende en toezichthoudende rol. De provincie heeft hiertoe onder andere de provinciale waterverordening vastgesteld, hierin zijn de normen voor waterkwantiteit vastgesteld;
- het hoogheemraadschap heeft op basis van de provinciale verordening en het reglement van het waterschap de verantwoordelijkheid voor de waterstaatkundige zorg, voor zover deze taak niet aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen. Als waterbeheerder heeft het hoogheemraadschap de zorgplicht voor het watersysteem;
- de gemeente heeft op grond van de Waterwet een zorgplicht op het gebied van afvloeiend hemelwater en stedelijk grondwater. Deze zorgplicht behelst het doelmatig inzamelen en verwerken van afvloeiend hemelwater en het treffen van maatregelen om wateroverlast en structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand te voorkomen. Dit geldt alleen indien van de perceeleigenaar redelijkerwijs niet gevergd kan worden zich van het hemelwater te ontdoen door het in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen;
- perceelseigenaren (particulieren en bedrijven) zijn zoveel mogelijk gehouden zelf het (schone) hemelwater te verwerken bij de bron.

Bovenstaande verdeling van verantwoordelijkheden kan, bij toepassing in de praktijk, overlappen of tot niet doelmatige maalregelen leiden. De Waterwet geeft in artikel 3.8 nadrukkelijk aan dat gemeenten en waterschappen hun taken en bevoegdheden op elkaar moeten afstemmen met het oog op een doelmatig en samenhangend waterbeheer.

Waterwet (2009)
Het waterbeheer is gericht op het bereiken van de doelstellingen van de Waterwet, te weten het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

De Waterwet bepaalt dat met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht normen worden gesteld in een provinciale verordening.

Bestuursakkoord Water (2011)
Het Bestuursakkoord Water beschrijft dat Nederland met minder kosten en minder bureaucratie veilig moet worden gehouden. Met het Rijk, het IPO en de VNG zijn, ter invulling van de Waterwet, nadere afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden ten aanzien van waterbeheer.

In het Bestuursakkoord Water hebben rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven afspraken gemaakt voor een doelmatiger waterbeheer. Het akkoord omvat zowel het watersysteem als de waterketen, waarbij partijen - vanuit de eigen verantwoordelijkheden - expertise en deskundigheid met elkaar delen. Het doel is om de kwaliteit van het beheer te vergroten tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Waterverordening Zuid-Holland (2009)
De normen in de provinciale waterverordening geven aan waar de regionale wateren, met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit, op ingericht moeten zijn[1]. Deze normen definiëren de gemiddelde overstromingskans per jaar van daarbij aan te wijzen gebieden. Provincie Zuid-Holland heeft de normen vastgelegd in de Waterverordening Zuid-Holland, zie bijlage 1.

[1] Artikel 2.3 van de Waterverordening Zuid-Holland (2009).

De normering bakent de zorgplicht af die het waterschap heeft op het vlak van het voorkomen, dan wel beperken van wateroverlast door het onder water lopen van land vanuit het oppervlaktewater (inundatie). Daardoor is het voor burgers en bedrijven duidelijk wat zij van de overheid mogen verwachten.

De zorgplicht van het waterschap betreft een inspanningsverplichting. De normen geven de omvang van de zorgplicht aan en brengen tot uitdrukking wanneer een watersysteem is te beschouwen als 'op orde'. Het tijdstip waarop het watersysteem moet voldoen aan de normering wordt, na overleg met het dagelijks bestuur van de waterbeheerder, door gedeputeerde staten vastgesteld en vastgelegd in de provinciale Waterverordening.

Wateragenda Zuid-Holland 2012 - 2015
Provincie en waterschappen maken samenwerkingsafspraken over de realisatie van de doelen in de waterverordening, en leggen die vast in de Wateragenda.

In het Bestuursakkoord Water zijn nadere afspraken gemaakt over taken en verantwoordelijkheden van alle bij het waterbeheer betrokken overheden. Het is van belang dat deze afspraken goed worden doorvertaald naar een voortvarende en doelmatige aanpak van de wateropgaven. Dat vraagt om voortdurende afstemming en effectieve samenwerking tussen waterschappen en provincie. In dat kader hebben Provincie Zuid-Holland en de Zuid-Hollandse waterschappen de gezamenlijke Wateragenda opgesteld.

In de Wateragenda 2012-2015 is onder andere opgenomen dat de provinciale kaders (zoals de waterverordening) soms, voorafgaand aan de uitvoering, vragen om gebiedsspecifieke uitwerking door waterschappen, maatwerk is daarbij vereist.

<u>Kernboodschap met betrekking tot wateroverlast, zoals verwoord in de Wateragenda</u>
- Naar verwachting voldoet eind 2015 tenminste 95% van het gebied van de provincie Zuid-Holland aan de normen voor bescherming tegen wateroverlast uit de Waterverordening Zuid-Holland;
- Aanpak van wateroverlast is gebiedsgericht maatwerk. Voor zover het gebied in 2015 niet voldoet aan de provinciale normen, moeten in veel gevallen relatief hoge kosten worden gemaakt om dat doel alsnog te bereiken. Het uitgangspunt verschuift daarom van normgericht naar doelgericht: aan de hand van een inzichtelijke gebiedsspecifieke afweging wordt bezien hoe de kosten zich verhouden tot de baten. Op grond hiervan kunnen waar nodig gebiedsspecifieke normen door de provincie worden vastgesteld;
- Het uitgangspunt 'van normgericht naar doelgericht' geldt eveneens voor toekomstige wateropgaven die voortvloeien uit klimaatveranderingen.

3 Zes algemene uitgangspunten

De basis voor het beleid beperken en voorkomen wateroverlast wordt gevormd door zes algemene uitgangspunten, die zowel voor het op orde brengen als voor het op orde houden van het watersysteem gelden:
1. Norm als ijkpunt;
2. Effectgericht: functioneren van het hele watersysteem staat centraal;
3. Stand-still beginsel;
4. Gebiedsgericht: samen met het gebied;
5. Marktgericht: hoogste maatschappelijke rendement tegen de laagste kosten;
6. Alle oplossingen meewegend.

3.1 Norm als ijkpunt

Delfland hanteert de waterkwantiteitsnormen[2] uit de provinciale waterverordening (zie hoofdstuk 2) als ijkpunt om aan zijn wettelijke taak als waterkwantiteitsbeheerder te voldoen. Deze normen zijn geformuleerd als overstromingskans vanuit het oppervlaktewater, met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht. In de normering wordt onderscheid gemaakt naar gebieden of bebouwing met een bepaalde functie (zie ook bijlage 1). Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire wateren.
De normen geven het minimale beschermingsniveau tegen wateroverlast aan. Het beschermingsniveau biedt geen absolute veiligheid, maar geeft de grens aan waar het maatschappelijk risico begint. Dit houdt in dat de normen aangeven wat de burger van de overheid mag verwachten en waar de zorgplicht van de overheid ophoudt.

3.2 Effectgericht: functioneren van het hele watersysteem staat centraal

Bij de uitwerking en afweging van maatregelen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem wordt naar het functioneren van het hele watersysteem gekeken. Dit betekent dat niet uitsluitend wordt gekeken naar de effecten voor de watergang waar de maatregel of ingreep plaatsvindt, maar ook naar mogelijke effecten elders in het watersysteem. Daarbij wordt gezocht naar de meest effectieve oplossingen voor het functioneren van het gehele watersysteem. Dit is onderdeel van de effectgerichte benadering en draagt bij aan een robuust en veerkrachtig watersysteem.

Om te waarborgen dat het watersysteem het wateraanbod kan verwerken, zonder dat er overlastsituaties ontstaan, is het van belang dat het watersysteem goed functioneert en er een balans is tussen het vasthouden van hemelwater in het achterland en het bergen en afvoeren van water in het watersysteem. Dit geldt zowel voor maatgevende als voor gemiddelde situaties. Met het oog op een doelmatig en samenhangend waterbeheer worden hiertoe bij voorkeur oplossingen benut in ‘de weg van het water’. ‘De weg van het water’ is het traject dat het regenwater aflegt vanaf de plaats waar het valt tot aan de zee.

Om te voorkomen dat op een andere locatie knelpunten ontstaan streeft Delfland er naar om wateroverlast niet af te wentelen op andere (onderdelen van) watersystemen en knelpunten zoveel mogelijk in het gebied zelf op te lossen. Maar ook hiervoor geldt het uitgangspunt dat het functioneren van het hele watersysteem voorop staat.

3.3 Stand-still beginsel

Het is van belang om verslechtering van het functioneren van het watersysteem te voorkomen en optimaal in te zetten op het behoud en functioneren van het bestaande watersysteem. Hiervoor hanteert Delfland het stand-still beginsel (zie ook paragraaf 4.2):
- De kans op wateroverlast mag niet toenemen als gevolg van een ingreep in het watersysteem of een handeling[3] die invloed heeft op het functioneren van het watersysteem;

[2] Het gaat in dit beleidskader om normen voor het voorkomen van wateroverlast en niet om normen voor het voorkomen of tegengaan van droogte.
[3] Dit geldt ook voor te verwachten effecten van voorgenomen handelingen.

- De structuur van het watersysteem mag niet verslechteren. Hierbij moet gedacht worden aan het waarborgen van de aan- en afvoercapaciteit en de doorstroming en het voorkomen van versnippering, doodlopende watergangen en structuurwijzigingen die het functioneren en het beheer van het watersysteem negatief beïnvloeden. Hiermee zijn ook andere belangen zoals waterkwaliteit en ecologie en landgebruik gediend;
- De beheerbaarheid van het systeem mag niet achteruitgaan. Voor de beheerbaarheid van het watersysteem is het van belang dat de stroomsnelheid en het verhang[4] niet toenemen. Toezicht, toekomstbestendigheid, bediening en bereikbaarheid voor onderhoud zijn belangrijk voor de beheerbaarheid. Zonder goed onderhoud kunnen wateren niet meer optimaal functioneren en kan wateroverlast ontstaan.

Het stand-still beginsel zoals hierboven beschreven houdt in dat een verslechtering ten aanzien van wateroverlast in principe niet is toegestaan of gecompenseerd moet worden (zie paragraaf 4.2). Wanneer echter andere waterbelangen zwaarder wegen dan het voorkomen van wateroverlast kan hiervan worden afgeweken. Voorwaarde voor het afwijken van het stand-still beginsel voor wateroverlast is dat een integrale waterstaatkundige belangenafweging heeft plaatsgevonden. Deze belangenafweging wordt gemaakt door het hoogheemraadschap samen met de gemeenten, na overleg met andere direct belanghebbenden. Waarbij het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid heeft.

Voor maatregelen ten behoeve van de verbetering van de waterkwaliteit (bijvoorbeeld geoptimaliseerd maaionderhoud) geldt een generieke uitzondering. Uitgangspunt hiervoor is dat de maatregelen niet tot ontoelaatbare toename van de kans op wateroverlast leiden. Op deze manier creëert Delfland ruimte voor de invulling van Europese (Kaderrichtlijn Water) en Delflandse doelstellingen voor waterkwaliteit. Het uitgangspunt norm als ijkpunt (paragraaf 3.1) blijft hierbij leidend en de belangen vanuit waterkwantiteit en –kwaliteit worden integraal afgewogen (zie hiervoor beleidsnotitie Ecokleurenkoers Delfland).

3.4 Gebiedsgericht: samen met het gebied

Door de verwevenheid van functies en de ruimtedruk is een gebiedsbrede aanpak en samenwerking met gebiedspartners nodig om het watersysteem op orde te brengen en te houden. Delfland wil, samen met de partijen in een gebied, werken aan het optimaliseren van de waterhuishouding[5] zodat het sterk wisselende omstandigheden kan opvangen zonder dat er overlastsituaties ontstaan.

Delfland neemt zijn verantwoordelijkheid voor het op orde brengen van het oppervlaktewatersysteem en benut daarbij kansen in de omgeving om werk met werk te maken of om met een gezamenlijke en integrale aanpak meerdere opgaven (van meerdere partijen) te realiseren. Het gaat dan om een gezamenlijke aanpak (gebiedsproces) waarbij, op basis van de (wettelijke) taakverdeling binnen het waterbeheer, afspraken worden gemaakt over financiering, uitvoering en beheer. Zo'n gezamenlijke aanpak sluit aan bij de afspraken in het Bestuursakkoord Water.
Afspraken over financiering van maatregelen en kostenverdeling tussen partijen worden gemaakt op basis van de wettelijk vastgelegde taken en bevoegdheden (zie hoofdstuk 2) en de belangen die partijen bij een maatregel hebben.

Naar aanleiding van een voorgenomen verandering van de planologische situatie, watervergunningaanvraag of gemeentelijk rioleringsplan (GRP), gaat Delfland in gesprek met gemeenten en/of andere initiatiefnemers. Delfland denkt graag in een vroegtijdig stadium van planvormingsprocessen van gemeenten mee over oplossingen, ook op het gebied van voorkomen wateroverlast. Delfland brengt kennis in over het functioneren van het watersysteem, zodat gemeenten en initiatiefnemers bij de inrichting van een gebied afgewogen keuzes kunnen maken.

[4] Waterstandsverschil (verval) per afstandseenheid.
[5] Werkingsgebied van het totale waterbeheer, van grond- en oppervlaktewaterbeheer, hemelwaterbeheer en afvalwaterbeheer.

3.5 Marktgericht: hoogste maatschappelijke rendement tegen de laagste kosten

Delfland zet in op maatregelen die leiden tot het hoogste maatschappelijke rendement (conform uitgangspunten 1 t/m 4) tegen de laagste maatschappelijke kosten. Delfland maakt ook ten aanzien van zijn inzet in gebiedsprocessen een afweging op basis van het te verwachten maatschappelijke rendement van deze inzet.

3.6 Alle oplossingen meewegend

Op voorhand worden geen oplossingen uitgesloten om het watersysteem op orde te brengen of te houden. In plaats daarvan ontwikkelt Delfland, aanvullend op deze beleidsnota, een afwegingskader voor oplossingen om wateroverlast te voorkomen. In het afwegingskader worden verschillende afwegingsaspecten zoals effectiviteit, betrouwbaarheid, integraliteit, uitvoerbaarheid, beheerbaarheid, handhaafbaarheid, kosten, innovatie, inpasbaarheid en draagvlak nader uitgewerkt. De hardheid is niet voor alle afwegingsaspecten gelijk en kan variëren tussen wens en eis. Delfland past het afwegingskader toe bij de afweging van verschillende oplossingen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem, passend binnen het beleidskader.

Delfland wil op deze manier integrale en innovatieve oplossingen mogelijk maken, waarbij meerdere functies of belangen gecombineerd kunnen worden, en uitkomst kunnen bieden in gebieden waar ruimte schaars is.

4 Watersysteem op orde brengen en op orde houden

Het beleid gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van wateroverlast behelst zowel het op orde brengen van het watersysteem als het op orde houden van het watersysteem. In dit hoofdstuk zijn daartoe beleidsdoelen uitgewerkt. Voor het op orde brengen in paragraaf 4.1 en voor het op orde houden in paragraaf 4.2.
Het systeem van regionale wateren is op orde als het voldoende bergings- en afvoercapaciteit heeft om goed te functioneren in maatgevende en gemiddelde omstandigheden, conform de normen in de provinciale waterverordening.

Het Delflandse watersysteem
Het Delflandse watersysteem bestaat uit meerdere waterbeheersingseenheden, letterlijk op verschillende niveaus, elk met zijn eigen aan- en afvoersysteem, eventueel met een eigen bergingssysteem, én bijbehorende kunstwerken. De volgende waterbeheersingseenheden (met percentage van de gebiedsoppervlakte) worden onderscheiden:

- Laaggelegen polders (circa 66%);
- Opmalingspolders (circa 7%);
- Boezemland (circa 22%);
- Boezemwater (circa 2%);
- Duingebied / buitendijkse gebieden (circa 3%).

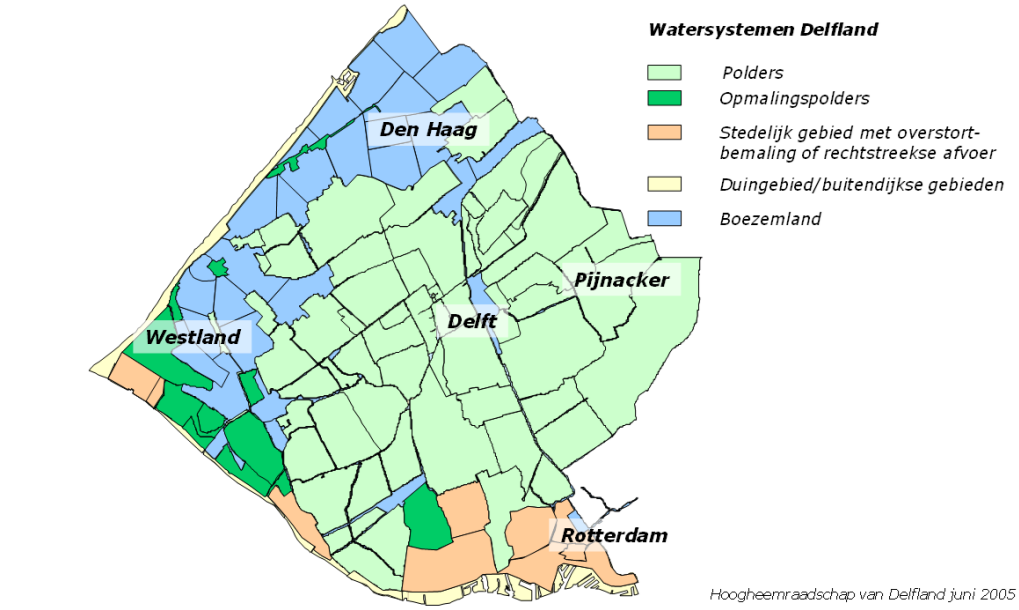

De boezem is het hooggelegen water dat functioneert als tussenstap voor de afvoer van polderwater naar de Noordzee en de Nieuwe Waterweg. Het is een stelsel van vaarten en kanalen die allemaal met elkaar in verbinding staan.
Het overtollige water van alle polders én het boezemland watert af op de boezem. De boezem is derhalve de hoofdader van het systeem. Laaggelegen polders wateren af naar de boezem d.m.v. een gemaal, de opmalingspolders doen dit d.m.v. een stuw onder vrij verval. Het boezemland is zonder tussenkomst van regulerende kunstwerken vrij afwaterend op de boezem. De boezem watert op zijn beurt, via een aantal hoofdgemalen, af naar de Noordzee en de Nieuwe Waterweg.

Omdat de verschillende onderdelen van het watersysteem gekoppeld zijn, kunnen ingrepen in het ene deel van het systeem ook effect hebben op het functioneren van een ander deel van het systeem. Dit effect kan zowel positief als negatief zijn. Een evenwicht tussen bergen en afvoeren en de mate waarin water wordt vastgehouden is daarom zowel in maatgevende als gemiddelde omstandigheden van belang.

4.1 Watersysteem op orde brengen

Delfland heeft een inspanningsverplichting om het watersysteem op orde te brengen door ervoor te zorgen dat de overstromingskans vanuit het oppervlaktewater ten minste voldoet aan de norm in de provinciale waterverordening.

De afgelopen jaren heeft Delfland, samen met gemeenten en andere gebiedspartijen, hard gewerkt aan het op orde brengen van het watersysteem. Delfland spant zich, met de beschikbare middelen, in om ook het resterende deel van het watersysteem op orde te brengen op het tijdstip dat Provincie Zuid-Holland vaststelt. Dit doet Delfland door:

- De beschikbare instrumenten (zie hoofdstuk 6) optimaal in te zetten en verder te ontwikkelen om de resterende opgave in het beheergebied van Delfland op te lossen;
- Een programmering op te stellen waarin staat beschreven, en op een kaart wordt weergegeven, in welke gebieden het watersysteem nog op orde gebracht moet worden en wanneer dat wordt gedaan;
- Gebiedsspecifiek de geprogrammeerde maatregelen (inrichting, beheer en onderhoud) uit te werken en uit te voeren.

Voor gebieden waar het watersysteem nog niet op orde is analyseert Delfland wat de meest doelmatige en kosteneffectieve oplossingen (tav vasthouden, bergen, afvoeren) zijn om het watersysteem op orde te brengen. Tevens houdt Delfland rekening met andere doelen van Delfland (bijvoorbeeld doelmatige waterketen, verbeteren waterkwaliteit). Voor het realiseren van oplossingen in het oppervlaktewatersysteem, door middel van bergen en afvoeren, treedt Delfland over het algemeen op als initiatiefnemer. Maar ook zal Delfland kansen benutten om oplossingen te realiseren door mee te liften met initiatieven van derden. Voor het realiseren van maatregelen buiten het watersysteem, die bijdragen aan het op orde brengen van het watersysteem (zoals vasthoudmaatregelen, zie ook paragraaf 5.1), maakt Delfland afspraken met derden.

Delfland zet voor het verkennen van oplossingen en bepalen van maatregelen in op samenwerking en meekoppelkansen in gebiedsprocessen en andere ontwikkelingen, zodat kansen worden benut om de opgaven van de verschillende partijen doelmatig op te lossen. Om het watersysteem in bestaande stedelijke gebieden op orde te brengen, voor zover dat nog niet het geval is, wordt synergie gezocht met herstructurering en ontwikkeling binnen de steden.

Als uit een integraal gebiedsproces blijkt dat het niet mogelijk is om het watersysteem (helemaal) op orde te brengen met een doelmatig en gedragen maatregelpakket, zal het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland de provincie verzoeken om een gebiedsnormering toe te passen.
Afhankelijk van een gebiedsspecifieke afweging van (maatschappelijke) kosten en baten kan

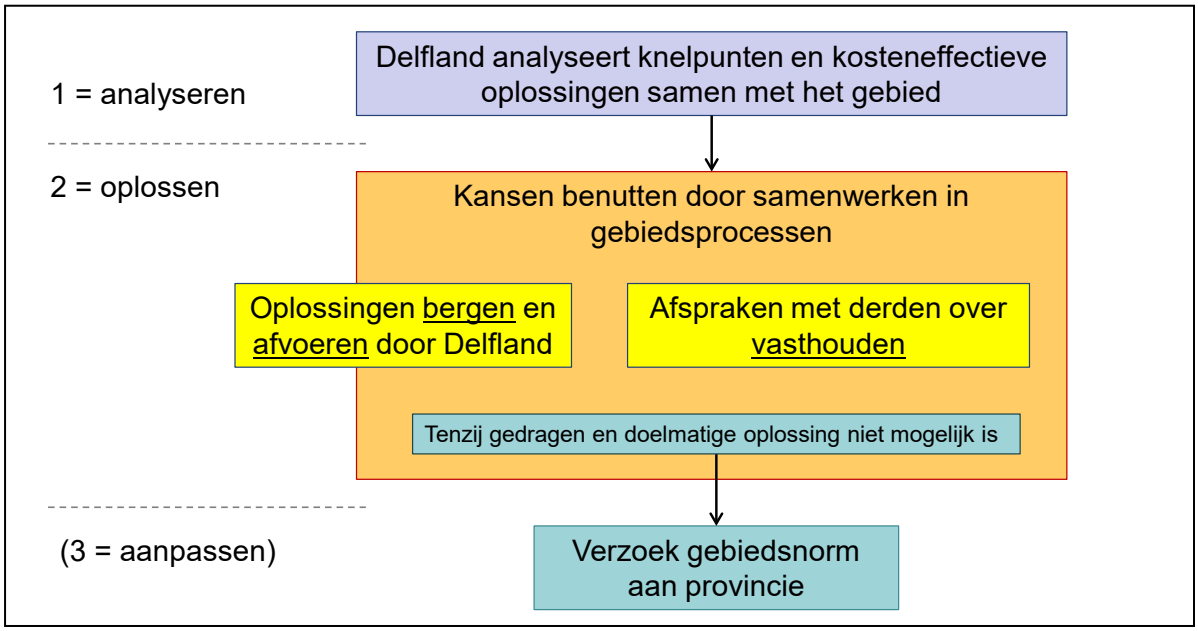

deze gebiedsnormering ook ruimte bieden voor andere doelen van Delfland, bijvoorbeeld de bevordering van de waterkwaliteit. Het stand-still beginsel geldt ook voor gebiedsnormen, dus ook in de toekomst wordt minimaal het bestaande beschermingsniveau tegen wateroverlast geboden.

Ook als het watersysteem al op orde is zullen kansen worden benut en initiatieven worden gesteund die een bijdrage leveren aan het (verder) verbeteren van het functioneren van het watersysteem.

4.2 Watersysteem op orde houden

Voor het functioneren van het watersysteem en het omliggende gebied is het van belang dat er geen nieuwe wateroverlastknelpunten ontstaan en dat het watersysteem als zodanig op orde wordt gehouden. Dit geldt zowel voor delen van het watersysteem die al op orde zijn als voor delen die nog niet (volledig) op orde zijn. Hiertoe hanteert Delfland het stand-still beginsel voor wateroverlast.

Stand-still beginsel voor op orde houden van het watersysteem

Het stand-still beginsel voor wateroverlast (zie ook uitgangspunt 3 in hoofdstuk 3) houdt in dat de kans op wateroverlast niet mag toenemen als gevolg van een ingreep in het watersysteem of een handeling[6] die invloed heeft op het functioneren van het watersysteem. Ook is het ongewenst als hierdoor een toename van de waterafvoer uit een gebied ontstaat. Het watersysteem moet op orde blijven of gehouden worden. Dit betekent dat de initiatiefnemer ervoor moet zorgen dat de negatieve gevolgen van een ingreep of ruimtelijk plan worden voorkomen, beperkt of gecompenseerd. Negatieve gevolgen ten aanzien van wateroverlast kunnen bijvoorbeeld worden voorkomen of beperkt door hier bij de locatiekeuze rekening mee te houden en de laagste delen van een waterhuishoudkundige eenheid niet te bebouwen. Compensatie van negatieve gevolgen moet worden gerealiseerd door middel van bergen óf in het onderdeel van de trits vasthouden-bergen-afvoeren waarin de verslechtering optreedt.

Bij deze afweging van compensatiemaatregelen zijn voor Delfland de volgende aspecten doorslaggevend:

- Mate waarin de oplossing bijdraagt aan het behoud of de verbetering van het watersysteem, gelet op de structuur, het functioneren en de beheerbaarheid;
- Betrouwbaarheid, inzetbaarheid, instandhouding en juridische handhaafbaarheid van de oplossing.

Dit betekent over het algemeen dat bergingsmaatregelen en oplossingen die de structuur van het watersysteem verbeteren de voorkeur zullen hebben. Maar het biedt ook mogelijkheden

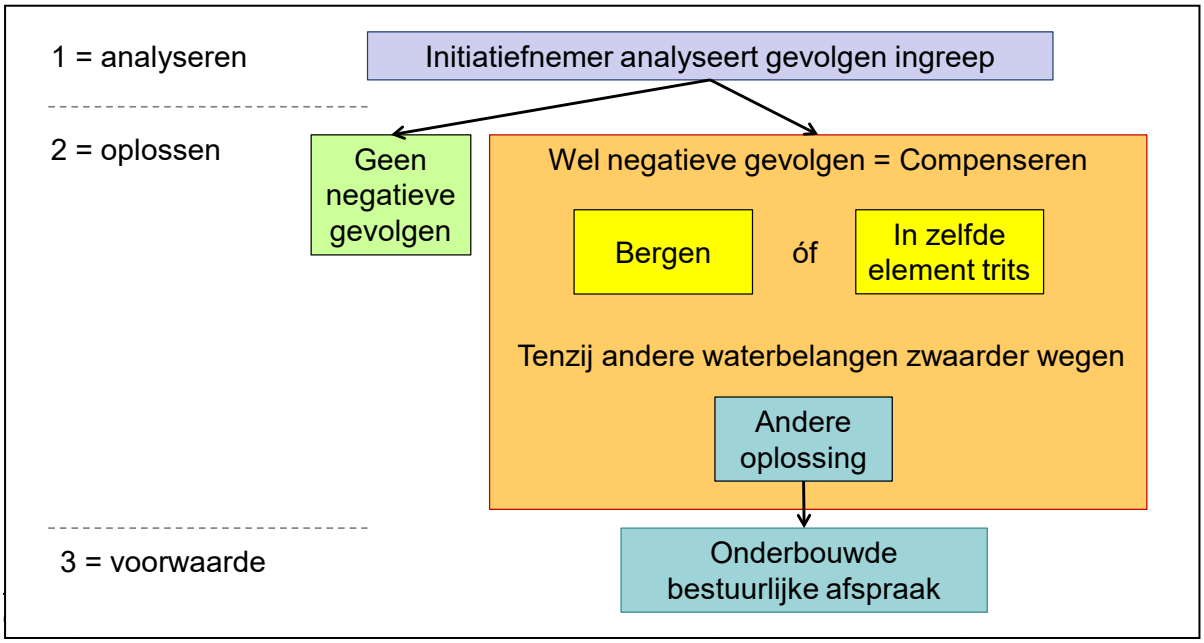

voor vasthoudmaatregelen, met name voor de compensatie van verslechtering van de natuurlijke vasthoudcapaciteit.

Voor de locatiekeuze van compenserende maatregelen hanteren we een voorkeursvolgorde:

I. compensatie binnen het plangebied én binnen de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied);
II. compensatie buiten het plangebied, maar binnen de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied);
III. compensatie buiten de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied), maar binnen de polder of bemalingseenheid.

Voorwaarde om naar de volgende stap in deze voorkeursvolgorde te gaan is dat het niet mogelijk is om een oplossing te realiseren conform de afwegingsaspecten in het afwegingskader (zie hoofdstuk 3 – Alle oplossingen meewegend). Voor de locatiekeuze van compensatie van een ingreep in het boezemstelsel geldt dat deze moet plaatshebben binnen het boezemstelsel, waarbij ook gekeken wordt naar het functioneren van het hele watersysteem.

Referentie voor stand-still
In de watertoetsprocedure wordt de planologische situatie, zoals vastgelegd in het geldende ruimtelijk plan of in de verleende omgevingsvergunning, gehanteerd als referentie voor stand-still. Voor vergunningverlening zijn eerder afgegeven vergunningen en de Legger Wateren het uitgangspunt. Als de feitelijke situatie niet overeen blijkt te komen met de referentiesituatie wordt uitgezocht wat daar de oorzaak van is en wordt zo nodig actie ondernomen door middel van onderhoud, handhaving of actualiseren van de Legger.

Geen normopvulling, tenzij…
Het kan voorkomen dat de aanwezige bescherming tegen wateroverlast in een gebied groter is dan vereist is volgens de wateroverlastnorm in de provinciale verordening. Met andere woorden: de kans op wateroverlast is kleiner dan de norm voorschrijft. Dit roept de vraag op of het stand-still beginsel dan ook geldt of dat normopvulling in zo'n geval acceptabel is. Normopvulling betekent dat de kans op wateroverlast, door toedoen van actief ingrijpen, toeneemt tot het niveau van de norm.

Delfland vindt normopvulling niet wenselijk, omdat de ruimte in het systeem nodig is om gevolgen van toekomstige natuurlijke ontwikkelingen op te vangen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen zoals bodemdaling, verzilting, toename van langdurige regenval in de winter en meer korte hevige buien in de zomer. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat er in de toekomst extra capaciteit nodig is in het watersysteem om wateroverlast te voorkomen.

In het beheergebied van Delfland is normopvulling daarom in principe niet toegestaan. Het stand-still beginsel geldt dus ook in gebieden waar de kans op wateroverlast kleiner is dan de norm. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt wanneer er elders in het watersysteem, waar nog niet aan de norm wordt voldaan, een verbetering tegenover staat die opweegt tegen de verslechtering in het gebied waar normopvulling wordt toegestaan. Dit zal zorgvuldig worden afgewogen conform het op te stellen afwegingskader zoals bedoeld in uitgangspunt 6.

Verder geldt er een uitzondering voor maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit (zie paragraaf 3.3). Hierbij wegen de baten voor ecologie op tegen een verlaging van het beschermingsniveau tegen wateroverlast. Het beschermingsniveau blijft daarbij minimaal voldoen aan de provinciale norm voor wateroverlast.

Klimaatverandering
Het klimaat verandert. De verwachting is dat Delfland te maken krijgt met hevigere natte en langdurigere droge periodes. Als gevolg hiervan zijn ten aanzien van wateroverlast de volgende consequenties te verwachten (Waterbeheerplan 2010-2015):

- Toename van stedelijke wateroverlast: in stedelijke kernen met weinig oppervlaktewater is er een grotere kans op 'water op straat'. In gebieden met grondwaterproblemen neemt de kans op grondwateroverlast toe;

- Toename van wateroverlast in landelijk gebied. Tegelijkertijd dalen de grondwaterstanden in extreem droge perioden. Beide ontwikkelingen kunnen schadelijke gevolgen hebben voor functies in het landelijk gebied.

Aanpassingen van het systeem op het veranderende klimaat blijven nodig in combinatie met een goede calamiteitenorganisatie.

Het KNMI heeft een aantal klimaatscenario's opgesteld om aan te geven in welke mate temperatuur, neerslag, verdamping, wind en zeespiegel in Nederland kunnen veranderen, bij een bepaalde mondiale klimaatverandering. Het Rijk en de provincie Zuid-Holland hebben de KNMI scenario's in beleidsnota's gebruikt als onderbouwing voor klimaatbestendig waterbeheer. Delfland houdt bij het op orde brengen en houden van het watersysteem rekening met de klimaatscenario's conform de landelijke richtlijnen (Unie van Waterschappen).

4.3 Bepalen of het watersysteem op orde is

In het kader van het periodiek verslag aan Gedeputeerde Staten over de waterstaatkundige toestand van de regionale wateren worden gebiedsspecifiek toetsingen uitgevoerd door Delfland. Bij deze toetsing van de huidige situatie aan de provinciale waterverordening worden de volgende uitgangspunten gehanteerd (conform S*tandaard werkwijze voor de toetsing van watersystemen aan de normen voor Regionale Wateroverlast, rapport 31, 2011*):

1. Het watersysteem wordt getoetst aan de normen in de provinciale waterverordening, door inundatiebeelden uit de watersysteemanalyses te beoordelen;
2. De fysieke situatie in het watersysteem op het moment van de toetsing is maatgevend;
3. Om te kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen worden aanvullend, in een aparte toetsing, toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen meegenomen, voor zover die zijn vastgesteld in geldende plannen;
4. Voor het toetsen van de gevolgen van neerslag en klimaatverandering worden drie scenario's doorgerekend:
    a. Historische hevige neerslag gebeurtenis, om te bepalen hoe het systeem werkelijk reageert;
    b. Toetsing huidig klimaat (2015), om de opgave te bepalen;
    c. Toetsing toekomstig klimaat (2050), om te kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

5 Oplossingen in 'de weg van het water' - vasthouden, bergen, afvoeren

De benodigde bergings- en afvoercapaciteit, om het watersysteem op orde te brengen en te houden, wordt gerealiseerd door een combinatie van technische en ruimtelijke maatregelen, waarbij de trits 'vasthouden-bergen-afvoeren' leidend is. Wij noemen dit maatregelen in 'de weg van het water': van vasthouden waar de regen valt, opvangen in het watersysteem (bergen) tot afvoeren het gebied uit.

Conform uitgangspunt 6 'alle op lossingen meewegend' in hoofdstuk 3 worden op voorhand geen maatregelen uitgesloten, maar wordt binnen het beleidskader ruimte geboden voor maatwerkoplossingen. Er is echter een aantal voorwaarden waar iedere oplossing om wateroverlast te voorkomen aan moet voldoen:

- Een oplossing moet altijd volledig functioneren in de omstandigheden waarvoor deze is ontworpen;
- Om een oplossing mee te kunnen rekenen voor het op orde zijn van het watersysteem moet deze voldoen aan het beleidskader voorkomen wateroverlast (voldoen aan beleidsnota, nadere beleidsuitwerkingen, Keur en beleidsregels);
- Stand-still beginsel, zie algemeen uitgangspunt 3 in hoofdstuk 3.

Het beleid en de randvoorwaarden voor vasthouden, bergen en afvoeren zijn verder uitgewerkt in onderstaande paragrafen.

5.1 Voldoende hemelwater vasthouden

Water vasthouden betekent dat hemelwater wordt opgevangen en tijdelijk opgeslagen op de plaats waar de neerslag valt, vóórdat het in het oppervlaktewater terecht komt. In hydrologische zin is water vasthouden tijdelijk bergen bij de bron. Dit betekent dat het hemelwater niet direct het oppervlaktewater belast, maar wordt vastgehouden in de bodem of in speciale voorzieningen, die geen onderdeel uitmaken van het oppervlaktewatersysteem.

Het watersysteem moet voldoende bergings- en afvoercapaciteit hebben om wateroverlast te voorkomen. Er zijn echter grenzen aan de bergings- en afvoercapaciteit van het oppervlaktewatersysteem en de mogelijkheden om deze te vergroten. Het blijkt hierdoor niet altijd doelmatig om wateroverlast te voorkomen door het vergroten van de bergings- en afvoercapaciteit, terwijl het vasthouden van hemelwater het watersysteem kan ontlasten. Daarom is het nodig om ook de mogelijkheden te benutten om de vasthoudcapaciteit in het beheergebied te behouden of te vergroten om wateroverlast te kunnen (blijven) voorkomen. Door voldoende water vast te houden en te bergen wordt voorkomen dat grote afvoerpieken afwentelen naar andere beheereenheden.

Van nature houdt ieder gebied hemelwater vast in de bodem, als onderdeel van de hydrologische cyclus. Door de toename van het verhard oppervlak is en wordt de natuurlijke vasthoudcapaciteit verkleind, met snellere afstroming van hemelwater naar oppervlaktewater tot gevolg. Versnelde afstroming naar het oppervlaktewater kan vervolgens leiden tot wateroverlast, als de bergings- en afvoercapaciteit van het oppervlaktewatersysteem daar niet op is berekend. Met vasthoudmaatregelen kan de vasthoudcapaciteit worden vergroot of hersteld, en de kans op wateroverlast worden verkleind. Vasthoudmaatregelen kunnen bovendien een positieve invloed hebben op de waterkwaliteit en de werking van de afvalwaterzuiveringen.

Het inrichten van de regionale wateren behoort tot de zorgplicht van Delfland. Delfland doet een beroep op andere partijen om ook hun verantwoordelijkheid te nemen om wateroverlast te helpen voorkomen (zie ook algemeen uitgangspunt 4 'samen met het gebied', in hoofdstuk 3), bijvoorbeeld door middel van vasthoudmaatregelen. Over de inzet van vasthoudmaatregelen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem moeten bestuurlijke afspraken worden gemaakt en vastgelegd. Het gaat hierbij onder andere om:

- Afspraken over borging in het instrumentarium van derden (bv ruimtelijke plannen, exploitatieplannen en gemeentelijke rioleringsplannen);
- Effectiviteit, betrouwbaarheid, inzetbaarheid, duurzaamheid (de voorziening moet ook op langere termijn blijven werken), beheerbaarheid en inpasbaarheid van maatregelen.

Toename verharding in relatie tot (voorkomen) wateroverlast
Het beheergebied van Delfland is dichtbevolkt, dichtbebouwd en laaggelegen. De afgelopen decennia hebben verstedelijking en herstructurering van bedrijventerreinen en glastuinbouwgebieden geleid tot een toename van de verharding waardoor er minder ruimte is om regenwater op te vangen in de bodem. Het hemelwater stroomt hierdoor rechtstreeks en sneller naar het oppervlaktewater. Door deze ontwikkelingen, in combinatie met de gevolgen van klimaatverandering in de afgelopen decennia, is het watersysteem onder druk komen te staan.

Naar verwachting zal de verstedelijking in het gebied blijven toenemen en de herstructurering van bedrijventerreinen en glastuinbouwgebieden worden voortgezet. In de komende decennia verandert hierdoor de intensiteit van het landgebruik in Delfland. De algemene trend is een toename van het areaal verhard oppervlak en een afname van het landbouwareaal. Netto zal dit tot een verdere toename van het areaal verhard oppervlak leiden (Waterbeheerplan 2010-2015). Tezamen met de toename van de (intensiteit van de) neerslag zal dit leiden tot een vergroting van de belasting van het watersysteem in de polders en de boezem.

5.2 Voldoende water bergen

Met water bergen wordt afvloeiend hemelwater opgeslagen in het oppervlaktewater systeem, om het op een later moment af te voeren. Bergen kan door middel van het tijdelijk opslaan van afvloeiend hemelwater in oppervlaktewater of door (gecontroleerde) inundatie van gebieden of speciale voorzieningen die in verbinding staan met oppervlaktewater. Bergingen zijn onderdeel van het watersysteem.

Het realiseren van waterberging levert een bijdrage aan het op orde brengen en houden van het watersysteem. Delfland streeft naar spreiding van waterberging over het hele beheergebied. Op grond van het stand-still beginsel (zie algemeen uitgangspunt 3 in hoofdstuk 3) mag de kans op wateroverlast niet toenemen door een ingreep, vaak zal dit betekenen dat de bergingscapaciteit van het watersysteem niet achteruit mag gaan.

Op basis van het functioneren van het watersysteem zijn twee hoofdtypen waterberging te onderscheiden: ongestuurde en gestuurde berging.

- Een ongestuurde berging functioneert zonder tussenkomst van de beheerder. De berging is niet afgescheiden van het (overige) watergangenstelsel en heeft een gelijk waterniveau met de omgeving. Hier vallen niet alleen waterbergingen onder die als zodanig aangelegd zijn, maar ook de bergingsruimte die beschikbaar is in watergangen en natuurvriendelijke oevers;
- Een gestuurde berging functioneert door tussenkomst van een kunstwerk en/of de beheerder. De inzet van de bergingen wordt vastgelegd in een protocol. Bij gestuurde bergingen moet zowel de inzet als het ledigen worden gestuurd; de berging loopt immers niet met het meebewegende water mee.

Ongestuurde bergingen hebben de voorkeur van Delfland, omdat de inzetbaarheid hiervan beter gegarandeerd is en omdat deze minder beheer- en onderhoud vergen. Wanneer er ruimtelijk, maatschappelijk of financieel geen reële mogelijkheid is om voldoende verspreide ongestuurde bergingen te vinden, kunnen gestuurde bergingen worden toegepast. Calamiteitenbergingen in het boezemsysteem ontlasten de boezem in tijden van hevige neerslag. Hiermee wordt voorkomen dat te grote peilstijgingen ontstaan, met mogelijk inundatie tot gevolg.

5.3 Voldoende water afvoeren

Met water afvoeren wordt het overtollige water via een kunstwerk of onder vrij verval een waterbeheersingseenheid (peilgebied, polder, boezem) uitgevoerd, naar het oppervlaktewatersysteem van een ander gebied of naar zee. Overtollig water wordt zo uit het gebied verwijderd en kan binnen het gebied geen wateroverlast meer veroorzaken. Afvoeren kan niet onbeperkt worden toegepast, omdat dan wateroverlastknelpunten in andere gebieden kunnen ontstaan. Daarom hanteert Delfland een afvoernorm, dat is het maatgevende debiet voor de waterafvoersituatie. De afvoernorm van wateren en kunstwerken

is gebaseerd op de kenmerken (landgebruik, omvang verhard oppervlak) van het gebied dat via de betreffende watergang afwatert.

Om het functioneren van het watersysteem niet te belemmeren worden tevens eisen gesteld aan de stroomsnelheid en het verhang, beiden mogen niet te groot zijn. De stroomsnelheid in wateren en bij kunstwerken mag niet te groot zijn om ongewenste uitschuring van het onderwaterprofiel te voorkomen, met instabiliteit van het onderwaterbeloop en de waterkering tot gevolg.
Het verhang in wateren is aan een maximum gebonden, om te voorkomen dat actuele waterpeilen te veel afwijken van de streefpeilen. Veel functies in het gebied zijn immers afgestemd op het streefpeil.

Afkoppelen in relatie tot (voorkomen) wateroverlast
Een deel van het hemelwater, met name in stedelijk gebied, wordt via de riolering afgevoerd. Met oog op de waterkwaliteit en het functioneren van de afvalwaterzuiveringsinstallatie geven we er de voorkeur aan om het regenwater zoveel mogelijk schoon te houden en direct af te voeren in de bodem of naar het oppervlaktewater. Om die reden wordt schoon hemelwater door gemeenten zoveel mogelijk van de afvalwaterketen afgekoppeld. Dit kan op verschillende manier worden vormgegeven. Ook hierbij geldt dat het functioneren van het hele watersysteem centraal staat en dat voorkomen moet worden dat hierdoor een ongewenste (piek) belasting van het oppervlaktewater optreedt met mogelijk wateroverlast tot gevolg. Dit wordt in samenwerking met gemeenten vormgegeven en uitgewerkt in het Gemeentelijk Rioleringsplan.

5.4 Rekening houden met andere belangen in het watersysteem

Bij het ontwerp en de inrichting van watergangen en waterberging moet ook rekening worden gehouden met andere belangen in het watersysteem, zoals stabiliteit waterkeringen en waterkwaliteit en ecologie. Deze aspecten worden meegenomen bij de afweging van maatregelen om wateroverlast te voorkomen.

Voorkomen van aantasting van de stabiliteit van waterkeringen
Bij de locatiekeuze voor nieuwe watergangen en waterberging wordt in de afweging onderzocht of bestaande of nieuw te realiseren waterkeringen aanwezig of nodig zijn. Het uitgangspunt voor de bestaande waterkering is dat de veiligheid niet mag worden aangetast.

Voorkomen moet worden dat de stabiliteit van de oever (inclusief kades en dijken) negatief wordt beïnvloed door de aanpassing of aanleg van watergangen en waterbergingen. Het op verkeerde wijze aanpassen of aanleggen (bijvoorbeeld te smal of te ondiep, of met te steile oevers) van wateren kan leiden tot erosie of afkalving van de oevers en het onderwaterprofiel. Uitschuring van het onderwaterprofiel kan leiden tot instabiliteit van het onderwatertalud en de waterkering. Bepalende factor is de stroomsnelheid in wateren, deze mag niet te groot zijn, om erosie te voorkomen.

Voorkomen van aantasting waterkwaliteit en ecologie en benutten van ecologisch ontwikkelpotentieel
Er moet bij de locatiekeuze en inrichting van watergangen en waterbergingen rekening worden gehouden met de huidige en potentiële ecologische- en waterkwaliteitsituatie, zoals de chemische toestand, ~~de aanwezige~~ flora en fauna, vismigratie en eventueel de toekenning van de functie zwemwater.

Bij de locatiekeuze en inrichting van waterbergingen en watergangen kunnen waterkwaliteit en ecologie een impuls krijgen door deze aspecten in de keuze en het ontwerp te betrekken. Bij de locatiekeuze kunnen vanuit waterhuishoudkundig oogpunt meerdere locaties geschikt zijn. De waterkwaliteitsopgave is medebepalend voor de locatiekeuze en het tijdspad van inrichtingsmaatregelen. ~~De locatiekeuze hangt dan mede af van de waterkwaliteitsopgave.~~

6 Instrumentarium voor uitvoering beleid voorkomen wateroverlast

Instrumenten zijn specifieke middelen, regelgeving, procedures, planvormen en werkwijzen die Delfland ter beschikking heeft om het doel van zijn beleid, in dit geval het voorkomen van wateroverlast, te bereiken. In dit hoofdstuk is op hoofdlijnen uitgewerkt wanneer en op welke manier Delfland instrumenten inzet voor de implementatie (= ten uitvoer brengen) van het beleid. In de samenwerking met andere partijen kunnen ook hun instrumenten behulpzaam zijn bij de realisatie van de doelen in het beleid van Delfland.

De keuze en de inzet van de instrumenten is afhankelijk van de verschillende fases en concrete situaties tijdens de beleidsimplementatie. Voor de keuze van in te zetten instrumenten wordt een afweging gemaakt op basis van verschillende factoren zoals juridische plicht of -afdwingbaarheid, effectiviteit, uitvoerbaarheid, kosten, innovatie en draagvlak.

We onderscheiden drie fases bij de uitvoering van het beleid: een strategische, een tactische en een operationele fase, met ieder één of meerdere processtappen.

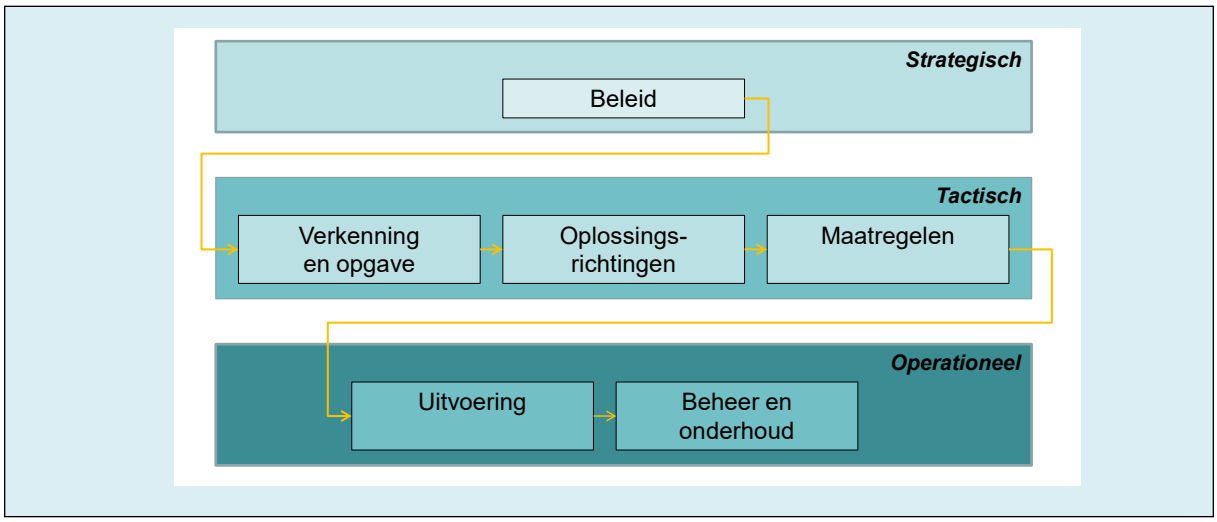

In onderstaande paragrafen wordt per fase in een korte beschrijvende tekst benoemd wanneer en hoe verschillende instrumenten kunnen worden ingezet. De instrumenten zijn in deze teksten dikgedrukt.

Voor alle fases en processtappen, en zowel voor het op orde brengen als houden van het watersysteem, geldt dat **kennisontwikkeling, gebiedskennis, gegevensbeheer en communicatie** cruciaal zijn. Documentatie, koppeling, uniformering en beschikbaarheid van kennis en informatie uit eerdere en toekomstige studies, monitoring en evaluatie leveren een bijdrage aan de algehele watersysteemkennis.

6.1 Strategische fase - beleidsontwikkeling

De strategische fase van de beleidsuitvoering behelst de ontwikkeling van het beleid zelf, al dan niet in samenwerking met andere partijen, en de bestuurlijke afwegingen en keuzes die daarbij worden gemaakt.

Voor de beleidsontwikkeling en de bijbehorende onderbouwing van bestuurlijke afwegingen en keuzes worden de resultaten van **monitoring en evaluatie** ingezet. Monitoring en evaluatie geven hiertoe inzicht in de voortgang van de beleidsuitvoering en de faal- en succesfactoren daarbij. Nadat het beleid op hoofdlijnen is uitgewerkt zal op bepaalde onderdelen nadere beleidsuitwerking nodig zijn voor de implementatie in specifieke fases of processtappen. Het actueel houden van het beleid vindt plaats door de toepassing van **beleidsevaluatie**.
Uit de beleidsevaluatie kunnen wensen voortkomen die alleen via provinciale of landelijke wet- en regelgeving tot stand kunnen worden gebracht. Te denken valt aan de normeringsdiscussie wateroverlast of gebiedsnormering. Gevoed met signalen uit

het gebied wendt Delfland zijn invloed aan om veranderingen in regionaal of landelijk beleid tot stand te brengen.

6.1.1 Evaluatie

Delfland vindt het belangrijk dat nieuwe kennis en inzichten de komende jaren doorwerken in de beleidsnota, zodat dit als effectief kader kan (blijven) fungeren van de aanpak van wateroverlast. Hiertoe wordt het beleid continu geëvalueerd, met een jaarlijks ijkpunt, en ingebracht in de beleidscyclus.

Generieke inzichten uit de evaluaties van gebiedsprocessen, bestuurlijke afspraken, watertoetsen, vergunningaanvragen, meldingen en monitoringgegevens kunnen aanleiding zijn voor een partiële beleidsherziening en zullen hier dus bij worden betrokken. Jaarlijks worden de evaluaties verzameld en wordt bepaald of een (partiële) beleidsherziening nodig en wenselijk is.

6.2 Tactische fase – verkennen, oplossingsrichtingen en maatregelen

De tactische fase van de beleidsuitvoering behelst de verkenning van de opgave en het bepalen van de oplossingsrichtingen en bijbehorende maatregelen. In de tactische fase zijn de rol- en taakverdeling van Delfland en andere partijen verschillend voor het op orde brengen en het op orde houden van het watersysteem. Voor het op orde brengen van het watersysteem is Delfland de verantwoordelijke partij en daarmee initiatiefnemer in de tactische fase. Het op orde houden van het watersysteem vraagt met name aandacht als (geplande) ingrepen van andere partijen invloed kunnen hebben op het functioneren van het watersysteem. De initiatiefnemer van de ingreep is verantwoordelijk voor het treffen van compenserende maatregelen om het watersysteem mee op orde te houden. Dit verschil is van invloed op de inzet van instrumenten. Daarom wordt de inzet van instrumenten hieronder besproken in aparte subparagrafen voor het op orde brengen (paragraaf 6.2.1) en houden (paragraaf 6.2.2) van het watersysteem.

6.2.1 Op orde brengen

Delfland heeft de eigen werkzaamheden voor het op orde brengen van het watersysteem ten aanzien van wateroverlast ondergebracht in het Programma Voldoende Water. In de **Programmabegroting** legt Delfland jaarlijks, op basis van een lijst met geprioriteerde knelpunten, de geplande activiteiten met bij behorende doelen vast.

Watersysteemanalyses worden door Delfland ingezet om de huidige situatie van het watersysteem te analyseren in gebieden waar knelpunten (te verwachten) zijn ten aanzien van het voldoen aan de norm en/of het functioneren van het watersysteem. Voor complexe situaties worden tevens verkenningen uitgevoerd, waarmee ook andere omgevingsfactoren, belangen en knelpunten in beeld worden gebracht (**omgevingsanalyse**). De uitkomsten van de watersysteemanalyses en omgevingsanalyses worden ook gebruikt om inzicht te krijgen in mogelijke kosteneffectieve oplossingen.

Delfland werkt, samen met de betrokken partijen in het gebied, de mogelijke oplossingsrichtingen en maatregelen uit. De keuze voor bepaalde oplossingsrichtingen en maatregelen kan worden ondersteund door een **afwegingskader**. In het afwegingskader worden verschillende afwegingsaspecten zoals effectiviteit, betrouwbaarheid, integraliteit, uitvoerbaarheid, beheerbaarheid, handhaafbaarheid, kosten, innovatie, inpasbaarheid en draagvlak nader uitgewerkt. Het afwegingskader moet ook bruikbaar zijn voor de watertoetsprocedure en de regulering (paragraaf 6.2.2 en 6.3).

Voor complexe opgaven waarbij meerdere partijen een rol of belang hebben kan de initiatiefnemer kiezen voor een **gebiedsproces** om de opgaven in samenwerking en samenhang op te lossen en overeenstemming te bereiken over de te nemen (compenserende) maatregelen. Voorwaarde is dat de partijen de intentie hebben om

gezamenlijk tot oplossingen te komen en dit met een passend juridisch instrument (zoals een bestuursovereenkomst, intentieverklaring of convenant) te bekrachtigen, waarmee ze zich ook aan de uitkomsten van het gebiedsproces committeren. Delfland kan zelf het initiatief nemen voor gebiedsprocessen die als primair doel hebben om knelpunten in het watersysteem op te lossen. Delfland sluit, zo mogelijk, aan bij initiatieven van andere partijen, om meekoppelkansen te benutten voor een doelmatige oplossing van de opgave.

Vergunningverlening en de **watertoetsprocedure** dragen ook bij aan een continue watersysteemverbetering. Initiatiefnemers voldoen aan Delflands beleidsregels middels het vergunninginstrument en leveren zo een bijdrage aan het oplossen van knelpunten. Een oude krappe duiker wordt bijvoorbeeld, met vergunning, vervangen door een robuuste nieuwe duiker.

6.2.2 Op orde houden

Delfland geeft aan waar de **effectstudies**, naar de effecten van een voorgenomen ingreep op het functioneren van het watersysteem, aan moet voldoen. De initiatiefnemer van een (voorgenomen) ingreep is zelf verantwoordelijk voor de analyse van de mogelijke knelpunten die daardoor ontstaan ten aanzien van wateroverlast of in het functioneren van het watersysteem.

Als uit de analyse naar voren komt dat knelpunten te verwachten zijn geeft de initiatiefnemer in zijn **plan(vorming)** aan welke oplossingsrichtingen en mogelijk compenserende maatregelen hij ziet om deze knelpunten op te lossen. Waar mogelijk trekt Delfland in de **communicatie** samen op met andere overheden of maatschappelijke organisaties.

Delfland zet de **watertoetsprocedure** voor ruimtelijke plannen in voor het thema voorkomen wateroverlast. Daarbij bekijkt Delfland of en hoe het waterbelang is meegewogen en tot welke oplossingen en maatregelen dit eventueel leidt en of er kansen zijn om het watersysteem op orde te brengen. Delfland gaat zo nodig hierover met initiatiefnemer in gesprek en brengt advies uit of dient indien nodig een zienswijze in. Hoe het beleid op hoofdlijnen doorwerkt in de watertoetsprocedure is samengevat in de ruimtelijke paragraaf (hoofdstuk 7).

Delfland kan er voor kiezen om ook voor het op orde houden van het watersysteem deel te nemen aan **gebiedsprocessen** op initiatief van andere partijen. Dit zal met name het geval zijn als het gebiedsproces ook meekoppelkansen biedt voor het op orde brengen van het watersysteem (zie ook paragraaf 6.2.1)

Overeengekomen maatregelen en afspraken worden vastgelegd in de betreffende **plannen** (waterplan, structuurvisie, bestemmingsplan, GRP, etc.) van de partij onder wiens verantwoordelijkheid de maatregel wordt uitgevoerd.

Het beleid voor het voorkomen van wateroverlast werkt door in de **Legger Wateren, Keur, algemene regels en beleidsregels**, waardoor deze ook inzetbaar zijn in de tactische fase. Het overgrote deel van de projecten van initiatiefnemers komt bijvoorbeeld pas in het vergunningenstadium bij Delfland. Door middel van vooroverleg wordt met de initiatiefnemer gekeken hoe aan de beleidsregels kan worden voldaan en of er aanvullend win-win mogelijk is.

6.3 Operationele fase – uitvoering maatregelen, beheer en onderhoud

De operationele fase van de beleidsuitvoering behelst de uitvoering van de maatregelen en het beheer en onderhoud.

Regulering (vergunningen en meldingen) door Delfland vindt plaats op grond van de Keur, algemene regels en beleidsregels. Vergunningverlening in de geest van deze beleidsnota vereist dat de Keur, algemene regels en beleidsregels aansluiten bij de algemene uitgangspunten in hoofdstuk 3. Voor de ingrepen die Delfland zelf uitvoert

om het watersysteem op orde te brengen wordt een **projectplan** (‘vergunning eigen dienst’) opgesteld. Een projectplan, als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, is vereist voor het aanleggen en wijzigen van waterstaatswerken door of vanwege de beheerder. In het projectplan staat ten minste een beschrijving van het werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd en een beschrijving van de te treffen voorzieningen om de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken.

Indien nodig zet Delfland de **gedoog- en duldplicht** (op basis van de Waterwet) in om maatregelen te realiseren die nodig zijn voor het op orde brengen van het watersysteem. Met de “gedoogplicht aanleg waterstaatswerken” kan een grondeigenaar worden verplicht om mee te werken aan de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk (bijvoorbeeld de verbreding of aanleg van een watergang). Eigenaren van gronden kunnen ook worden geconfronteerd met een plicht om in een bergingsgebied de tijdelijke berging van water te dulden. Deze duldplicht kan alleen worden gebruikt als het bergingsgebied is vastgelegd in de Legger Wateren en in het **bestemmingsplan**.

In de **Legger Wateren** zijn, behalve de functie en afmetingen van oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden en natuurvriendelijke oevers, ook de onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen juridisch verankerd. **Beheer** en **onderhoud** zijn essentieel voor het functioneren van Delflands watersysteem. Delfland zorgt, door de uitvoering van (peil)beheer, waaronder de inzet van het **neerslagprotocol,** en onderhoud, dat het watersysteem op orde blijft en goed blijft functioneren. Dit draagt ook bij aan het voorkomen van wateroverlast.

Delfland houdt toezicht en treedt, indien nodig, handhavend op om te voorkomen dat tijdens de operationele fase waterstaatkundige belangen worden geschaad, dus ook ter voorkoming van wateroverlast. Delfland houdt toezicht op de naleving van regelgeving en het gestelde in de vergunningen door burgers, bedrijven en overheden binnen het beheergebied. Toezicht (preventief, door communicatie, stimulering en controle) en handhaving (repressief, door toepassen bestuurs- of strafrecht) vloeien voort uit de Keur en de Legger. In de **Toezicht- en Handhavingstrategie** is beschreven welke toezicht- en handhavinginstrumenten Delfland inzet.

7 Ruimtelijke paragraaf

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen uiteengezet hoe Delfland ruimtelijke plannen in het kader van de watertoetsprocedure zal behandelen voor wat betreft het thema "Voorkomen van wateroverlast". In beleidsuitwerkingen zal nog een ruimtelijke paragraaf ontwikkeld worden voor de uitwerking en/of toepassing van dit beleid. De teksten van deze paragrafen worden in de Handreiking watertoets voor gemeenten opgenomen. De teksten zijn echter ook van toepassing op plannen van andere overheden.

Ruimtelijke plannen kunnen gevolgen hebben voor de kans op wateroverlast. Om die reden is het van belang, dat de initiatiefnemer bij ruimtelijke plannen aantoonbaar rekening houdt met de effecten van het ruimtelijk initiatief op de kans op wateroverlast en mitigerende maatregelen toepast. De diverse vormen van landgebruik; stad, glas en gras vragen om een andere benadering.
De beschermingsniveaus voor wateroverlast voor de verschillende vormen van landgebruik (glastuinbouw, overige bebouwing en overig gebied binnen de bebouwde kom en infrastructuur, glastuinbouw, akkerbouw en grasland buiten de bebouwde kom) zoals gehanteerd in artikel 2.3 van de Waterverordening Zuid-Holland zijn daarbij het uitgangspunt (zie bijlage 1). Veranderingen in landgebruik kunnen gepaard gaan met aanzienlijke maatregelen om wateroverlast te voorkomen, doordat er een ander beschermingsniveau van toepassing kan zijn. Ook wanneer er geen veranderingen in landgebruik zijn, kunnen ruimtelijke ontwikkelingen effect hebben op de waterhuishouding, waardoor maatregelen nodig zijn.
Bij het uitwerken en afwegen van maatregelen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem wordt naar het functioneren van het hele watersysteem gekeken. Dit hoeft dus niet overeen te komen met de plangrenzen van het ruimtelijk plan.

Delfland gaat graag vroegtijdig met gebiedspartners in overleg zodat het ruimtelijk initiatief kansen kan bieden voor het op orde brengen van het watersysteem dan wel om het watersysteem op orde te houden. Delfland sluit daarbij op voorhand geen oplossingen uit en wil met de gebiedspartners tot integrale en mogelijk innovatieve oplossingen komen, waarbij meerdere functies en/of belangen gecombineerd kunnen worden, zeker binnen de gebieden in ruimtelijke plannen, waar de ruimte schaars is, zoals het stedelijk gebied.

7.2 Stand-still beginsel

Ook in het kader van de watertoetsprocedure hanteert Delfland het stand-still beginsel, waarbij het geldende ruimtelijke plan wordt vergeleken met het nieuwe ruimtelijke plan:

- De kans op wateroverlast mag niet toenemen als gevolg van het ruimtelijke plan. De initiatiefnemer moet ervoor zorgen, dat de negatieve gevolgen van het ruimtelijk plan worden gecompenseerd. Compensatie moet worden gerealiseerd door middel van bergen óf in het onderdeel van de trits vasthouden-bergen-afvoeren waarin de verslechtering optreedt.
  Voor de locatiekeuze van compenserende maatregelen hanteren we een voorkeursvolgorde:
  I. compensatie binnen het plangebied én binnen de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied);
  II. compensatie buiten het plangebied, maar binnen de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied);
  III. compensatie buiten de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied), maar binnen de polder of bemalingseenheid.
  Het kan voorkomen dat de aanwezige bescherming tegen wateroverlast in een gebied groter is dan vereist is volgens de wateroverlastnorm in de Waterverordening Zuid-Holland. Deze ruimte in het systeem is nodig om de gevolgen van toekomstige natuurlijke ontwikkelingen op te vangen. In het beheergebied van Delfland is normopvulling daarom in principe niet toegestaan. Het stand-still beginsel geldt dus ook in gebieden waar de kans op wateroverlast kleiner is dan de norm. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt wanneer er elders in het watersysteem, waar nog niet aan de norm wordt

voldaan, een verbetering tegenover staat die opweegt tegen de verslechtering in het gebied waar normopvulling wordt toegestaan.

- De structuur van het watersysteem mag door het ruimtelijk plan niet verslechteren. Hierbij moet worden gedacht aan het waarborgen van de aan- en afvoercapaciteit en de doorstroming en het voorkomen van versnippering, doodlopende watergangen en structuurwijzigingen die het functioneren en het beheer van het watersysteem negatief beïnvloeden. Het ruimtelijk plan gaat dan ook in op de structuur en omvang van huidige en toekomstige watergangen en bijbehorende andere waterstaatswerken. Ook andere belangen zoals waterkwaliteit, ecologie en vervulling van maatschappelijke functies moeten gewaarborgd blijven.

- Het is ongewenst, dat door het ruimtelijk plan een toename van de waterafvoer uit een gebied ontstaat. Maatregelen om dit te voorkomen dan wel te niet te doen moeten worden genomen.

- Het ruimtelijk plan vormt geen belemmering voor beheer en onderhoud van het watersysteem. Dat kan betekenen dat een onderhoudsstrook vrij moet worden gehouden van obstakels zoals bebouwing en bomen.

In een uitwerking van dit beleid zal nader aangegeven worden hoe het stand-still beginsel in het kader van de watertoetsprocedure toegepast gaat worden.

7.3 Oplossingen in 'de weg van het water' - vasthouden, bergen, afvoeren

Het watersysteem kan op orde worden gebracht en gehouden door maatregelen te nemen in 'de weg van het water': van vasthouden waar de regen valt, opvangen in het watersysteem (bergen) tot afvoeren het gebied uit. Door voldoende water vast te houden en te bergen wordt voorkomen dat grote afvoerpieken afwentelen naar andere beheereenheden.

Van nature houdt ieder gebied hemelwater vast in de bodem. Door de toename van het verhard oppervlak is en wordt de natuurlijke vasthoudcapaciteit verkleind, met snellere afstroming van hemelwater naar oppervlaktewater tot gevolg. Ruimtelijke functies zonder verharding of met beperkte verharding verdienen vanuit dit oogpunt in ruimtelijke plannen dan ook de voorkeur. Ook met andere vasthoudmaatregelen kan de vasthoudcapaciteit worden vergroot of hersteld, en de kans op wateroverlast worden verkleind. Denk hierbij aan meervoudig ruimtegebruik, bijvoorbeeld waterbergende kassen, drijvende woningen en grindkoffers in parkeervoorzieningen. Borging van deze vasthoudmaatregelen in het kader van het ruimtelijk plan en eventueel bijbehorende exploitatieplan is daarbij wel noodzakelijk.

Afvloeiend hemelwater kan tijdelijk worden opgeslagen in het oppervlaktewater systeem. Deze waterberging kan als zodanig aangelegd zijn of worden, maar ook de bergingsruimte die beschikbaar is in watergangen en natuurvriendelijke oevers helpt bij het bergen van water. Daarnaast kan het zo zijn dat tijdelijk water geborgen wordt of moet worden ter voorkoming van calamiteiten. Daar kunnen bijvoorbeeld stadsparken voor gebruikt worden. Waterbergingen kunnen en moeten ruimtelijk geborgd worden.

Het overtollige hemelwater wordt via het oppervlaktewatersysteem afgevoerd naar een ander peilgebied, de boezem of naar zee. De primaire wateren vervullen hierbij een essentiële rol en moeten daarom ook ruimtelijk worden beschermd, evenals de andere waterstaatswerken, die het afvoeren van water mogelijk maken, zoals gemalen. Naast de primaire wateren en bijbehorende andere waterstaatswerken is het belangrijk om letterlijk ruimte te scheppen/houden voor het beheer en onderhoud van de waterstaatswerken.

Op voorhand worden geen oplossingen uitgesloten. Delfland ontwikkelt aanvullend op deze beleidsnota een afwegingskader op basis waarvan de keuze voor het type maatregel kan worden bepaald. Hierin komen aspecten zoals effectiviteit, betrouwbaarheid, integraliteit, uitvoerbaarheid, beheerbaarheid, handhaafbaarheid, kosten, innovatie, inpasbaarheid en draagvlak aan de orde. In de ruimtelijke paragraaf bij het afwegingskader worden de vormen van landgebruik betrokken zoals aan het begin van deze paragraaf aangegeven want voor

bijvoorbeeld glastuinbouw zullen de genoemde aspecten anders gewogen kunnen worden dan voor grasland.

7.4 Laagste delen niet bebouwen

Om wateroverlast te voorkomen is het gewenst om de laagste delen van een waterhuishoudkundige eenheid niet te bebouwen. Indien toch gekozen wordt om de laagste delen te bebouwen, kunnen andere maatregelen zoals het ophogen van de gronden, efficiënt zijn. Hierbij verdwijnt mogelijk waterberging op maaiveld en moet, conform het stand-still beginsel, worden voorkomen dat verslechtering van het functioneren van het watersysteem optreedt in het omliggende gebied.

Samenvatting Ruimtelijke Paragraaf - Beoordelingscriteria, richtlijnen en aandachtspunten voor de Handreiking watertoets voor gemeenten

In de huidige Handreiking watertoets voor gemeenten zijn al beoordelingscriteria, richtlijnen en aandachtspunten opgenomen. Deze worden als gevolg van het in deze nota opgenomen beleid en de uitwerkingen van dit beleid enigszins aangepast. De criteria, richtlijnen en aandachtspunten, die volgen uit deze beleidsnota luiden als volgt:

- Het ruimtelijk plan voldoet aan de provinciale normen voor wateroverlast. Bij nieuwe functies (een nieuwe vorm van landgebruik) is het beschermingsniveau daarop afgestemd.

- De kans op wateroverlast mag niet toenemen als gevolg van de mogelijkheden in het ruimtelijke plan.
- De structuur van het watersysteem mag door het ruimtelijk plan niet verslechteren.
- Het is ongewenst, dat door het ruimtelijk plan een toename van de waterafvoer uit een gebied ontstaat.
- De initiatiefnemer moet ervoor zorgen, dat de negatieve gevolgen van het ruimtelijk plan worden gecompenseerd.
- Voor de locatiekeuze van compenserende maatregelen hanteren we een voorkeursvolgorde:
    - compensatie binnen het plangebied én binnen de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied);
    - compensatie buiten het plangebied, maar binnen de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied);
    - compensatie buiten de waterhuishoudkundige eenheid (peilgebied), maar binnen de polder of bemalingseenheid.
- Het ruimtelijk plan vormt geen belemmering voor beheer en onderhoud van het watersysteem.

- Het watersysteem kan op orde worden gebracht en gehouden door maatregelen te nemen in 'de weg van het water': van vasthouden waar de regen valt, opvangen in het watersysteem (bergen) tot afvoeren het gebied uit.
- Borging van de vasthoudmaatregelen in het kader van het ruimtelijk plan en eventueel bijbehorende exploitatieplan is noodzakelijk.
- Waterbergingen worden ruimtelijk geborgd.
- Primaire wateren en bijbehorende andere waterstaatswerken worden ruimtelijk geborgd.
- Beheer en onderhoud van het watersysteem mag niet worden belemmerd.

- Om wateroverlast te voorkomen is het gewenst om de laagste delen van een waterhuishoudkundige eenheid niet te bebouwen tenzij andere maatregelen zoals het ophogen van de gronden, waar gebouwd gaat worden, een efficiënte maatregel blijkt te zijn. Hierbij moet, conform het stand-still beginsel, worden voorkomen dat verslechtering van het functioneren van het watersysteem optreedt in het omliggende gebied.

In de nadere uitwerkingen van dit beleid worden nog beoordelingscriteria, richtlijnen en aandachtspunten behorend bij die uitwerkingen aangegeven, die ook weer een plek krijgen in de Handreiking watertoets voor gemeenten.

Bijlage 1 – Normen provinciale waterverordening

Delfland hanteert de normen voor wateroverlast uit de provinciale waterverordening. Hieronder is artikel 2.3 uit de Waterverordening Zuid-Holland (2009) letterlijk overgenomen.

Artikel 2.3 Normen waterkwantiteit

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht geldt, voor het gebied van een gemeente binnen de bebouwde kom, als norm een gemiddelde overstromingskans van:

- a. 1/100 per jaar voor bebouwing niet zijnde glastuinbouw;
- b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw;
- c. 1/10 per jaar voor het overige gebied.

2. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht geldt, voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom, als norm een gemiddelde overstromingskans van:

- a. 1/100 per jaar voor hoofdinfrastructuur;
- b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw;
- c. 1/25 per jaar voor akkerbouw;
- d. 1/10 per jaar voor grasland.

3. Voor de toepassing van het tweede lid is wat betreft het landgebruik de situatie zoals vastgelegd in een ruimtelijk plan bepalend. Indien een ruimtelijk plan onvoldoende duidelijkheid verschaft omtrent het type landgebruik dan kan het landgebruik ook worden bepaald met behulp van het Landelijk Grondgebruikersbestand Nederland versie 5 van Wageningen Universiteit en Researchcentrum.

4. Voor bebouwing, gelegen buiten de bebouwde kom, geldt de norm van het omringend landgebruik genoemd in het tweede lid, onder b, c of d.

5. Gedeputeerde staten kunnen nadere voorschriften stellen aangaande de toepassing van het eerste, tweede en vierde lid.

6. Gedeputeerde staten stellen, na overleg met het dagelijks bestuur, een leidraad vast voor de door het dagelijks bestuur te verrichten beoordeling van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren.

7. Gedeputeerde staten stellen, na overleg met het dagelijks bestuur, het tijdstip vast waarop de inrichting van de regionale wateren voldoet aan de in het eerste, tweede en vierde lid opgenomen normen.

Bijlage 2 – Begripsbepaling

In deze bijlage zijn definities opgenomen van enkele veel voorkomende begrippen in deze beleidsnota.

Bergen	Afvloeiend hemelwater tijdelijk opslaan in oppervlaktewater of door (gecontroleerde) inundatie van gebieden of speciale voorzieningen die in verbinding staan met oppervlaktewater. Bergingen zijn onderdeel van het watersysteem.
Bergingsgebied (definitie cf de Waterwet)	Een krachtens de Wet ruimtelijke ordening voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen.
Inundatie	Onder water lopen van land vanuit het oppervlaktewater.
Vasthouden	Hemelwater vasthouden en tijdelijk opslaan daar waar het valt, waarbij het nog geen onderdeel uitmaakt van het oppervlaktewatersysteem. Op lokaal niveau betekent dit dat het water niet direct het oppervlaktewater belast, maar tijdelijk wordt vastgehouden in de bodem of in speciale voorzieningen, die geen onderdeel uitmaken van het oppervlaktewatersysteem.
Vasthoudmaatregel	Maatregel die leidt tot een vertraagde afvoer van hemelwater naar het oppervlaktewater.
Verhang	Waterstandsverschil (verval) per afstandseenheid, meestal uitgedrukt in centimeters per kilometer.
Waterhuishouding	Werkingsgebied van het totale waterbeheer, van grond- en oppervlaktewaterbeheer, hemelwaterbeheer en afvalwaterbeheer.
Wateroverlast	Overlast die ontstaat door inundatie vanuit het oppervlaktewater, als gevolg van hevige regenval.
Watersysteem (definitie cf de Waterwet)	Samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.
Watersysteem 'op orde'	De overstromingskans vanuit het oppervlaktewater is kleiner of gelijk aan de norm in de provinciale waterverordening.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2443
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	B.02
Titel	Reactie op brief Gedeputeerde Staten Zuid-Holland inzake aanpassing reglement van bestuur

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van de inhoud van de reactie op de brief van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland inzake de wijziging van het reglement van bestuur, ons kenmerk 1563052, de daarin uitgewerkte lijn te bevestigen en eventuele suggesties mee te geven aan het college ter verdere afdoening.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Reactie brief GS Zuid-Holland inzake aanpassing reglement van bestuur
Dossiernummer	2443

De verenigde vergadering van Delfland,

Op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 23 november 2021, dossiernummer 2443;

Gelezen het positieve advies van de commissie BFO van 30 november 2021.

Overwegende dat:
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland het college hebben verzocht om een door het algemeen bestuur gedragen reactie te geven op het voornemen om het reglement van bestuur te wijzigen.

Gelet op:
De artikelen 3 en 4 van de Waterschapswet

Besluit:

Kennis te nemen van de inhoud van de reactie op de brief van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland inzake de wijziging van het reglement van bestuur, ons kenmerk 1563052, de daarin uitgewerkte lijn te bevestigen en eventuele suggesties mee te geven aan het college ter verdere afdoening.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van Delfland

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

UW BRIEF

UW KENMERK
DOS-2021-0006911

ONS KENMERK
1563052

PROJECTCODE

DELFT
xx xxxx 2021

ONDERWERP

Reactie op brief inzake aanpassing reglement van bestuur

Geacht College,

Op 9 november jl. ontvingen wij uw brief inzake het voornemen om het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland te wijzigen. Beoogd is het huidig aantal geborgde zetels in het algemeen bestuur terug te brengen naar het wettelijk minimum van 7. In de brief geeft u aan dat Provinciale Staten (PS) u hebben opgedragen de noodzakelijke procedurele stappen te zetten om de beoogde reglementswijziging voor te bereiden. U heeft gevraagd om uiterlijk binnen twee maanden na dagtekening van de brief schriftelijk te reageren met een door ons algemeen bestuur gedragen reactie. Met deze brief reageren we op het tot dusverre gevolgde proces en op de argumentatie bij het voorstel.

Wij willen allereerst aangeven dat de leden van het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland zeer verschillende meningen zijn toegedaan zowel ten aanzien van het gevolgde proces als de aangevoerde argumentatie.

Het gevolgde proces
Een gedeelte van de bestuursleden is zeer kritisch over het proces omdat zij van mening is dat het door de provincie gevolgde besluitvormingsproces tot wijziging van het reglement van ons waterschap in strijd is met de geest van de artikelen 3 en 4 van de Waterschapswet waarin de procedure tot wijziging van het reglement is geregeld. Het feit dat PS al een besluit hebben genomen over een voornemen tot reglementswijziging strookt naar de mening van deze leden niet met de intentie van de wetgever om een open gesprek tussen provincie en waterschap te voeren, voordat besluitvorming plaatsvindt. Zij dringen erop aan dat de wettelijk vastgestelde procedures in alle gevallen zowel naar de letter als de geest worden gevolgd. Procedures, die door de wetgever zijn voorgeschreven om een zorgvuldig samenstel van *checks en balances* tussen het waterschap en zijn toezichthouder te creëren.

BIJLAGE(N) -
CONTACT medewerker CKC • T 015 2608108• E loket@hhdelfland.nl
POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl
DIRECTIEPORTEFEUILLE Bedrijfsvoering • AFDELING Communicatie en Klantcontact

Een ander gedeelte van onze bestuursleden toont wel begrip voor het tot nu toe gevolgde proces. Volgens hen rechtvaardigt het initiatiefrecht van PS de tot nu toe binnen de provincie genomen stappen en is nu op de juiste wijze het interactieproces met ons waterschap in gang gezet. Dat neemt niet weg dat zij er op vertrouwen dat de vervolgstappen worden ingericht conform artikelen 3 en 4 van de Waterschapswet.

Argumentatie bij het voorstel
Tegen de bovenstaande achtergrond van het gevolgde proces geven wij u hieronder toch de inhoudelijke reactie van ons waterschap op het voorstel dat u ons heeft toegestuurd. Daarbij willen wij in ieder geval aangeven dat de huidige onderlinge samenwerking tussen alle bestuurders van Delfland goed verloopt.

In de toelichting op het voorstel voor aanpassing van de reglementen van de Zuid-Hollandse Waterschappen Rijnland, Delfland, Schieland en Krimpenerwaard en Hollandse Delta worden twee hoofdargumenten genoemd. We gaan kort in op deze argumenten.

<u>Argument van PS: de trits 'belang – betaling – zeggenschap' geldt niet meer.</u>
PS stellen dat de relatie tussen belang en betaling niet langer helder uit te leggen is. PS verwijzen naar het rapport 'Geborgd gewogen' waarin wordt geconcludeerd dat de trits 'belang – betaling – zeggenschap' zijn betekenis heeft verloren.

Onze reactie hierop is als volgt:
Binnen Delfland zijn de meningen op dit punt verdeeld. Een deel van de bestuurders in het algemeen bestuur ondersteunt de conclusie dat de 'trits' steeds minder betekenis heeft. Met name de relatie tussen belang en betaling. Deze bestuurders zijn van mening dat de rekening te veel bij de categorie Ingezetenen wordt neergelegd. Een ander deel ziet die verminderde betekenis echter niet. Die bestuurders geven onder andere aan dat de geborgde categorieën aantoonbaar direct belang hebben bij goed waterbeheer en daar een afzonderlijke bijdrage voor betalen.

<u>Argument van PS: borgen algemeen belang.</u>
PS verwijzen naar het rapport 'Geborgd gewogen' voor andere ontwikkelingen die ingrijpen op de legitimering van de geborgde zetels. De redenen die door PS worden genoemd zijn:

- *Het debat in het waterschapsbestuur verschuift van specifieke belangen naar het borgen van het algemeen maatschappelijk belang.*
- *Het is van belang dat bestuurders van waterschappen een goede dialoog kunnen voeren met bestuurders van andere overheden.*
- *De specifieke belangen die de geborgde zetels vertegenwoordigen worden ook behartigd door gekozen bestuurders namens de ingezetenen.*
- *De gekozen vertegenwoordigers van de (politieke) partijen zijn uitstekend in staat om in de bestuurlijke discussies alle specifieke belangen in hun afwegingen een plaats te geven.*

PS vullen dit aan met de volgende argumenten:

- *De leden van de categorie bedrijven worden benoemd door de Kamer van Koophandel. De Kamer van Koophandel valt nu als zelfstandige organisatie onder het ministerie van Economische Zaken. Zij zijn niet langer op tripartiete basis samengesteld en hebben dus een minder vanzelfsprekende basis om een vertegenwoordiging in bestuursorganen aan te wijzen.*
- *De leden van de categorie agrarisch ongebouwd worden benoemd door LTO. Het ledenaantal van de LTO Noord loopt sterk terug, waardoor de legitimiteit van de vertegenwoordigers afkalft.*

Onze reactie is als volgt:
Om te beginnen wordt door verschillende bestuurders aangegeven dat naast het door PS aangehaalde rapport 'Geborgd gewogen' ook het rapport 'De stem van het water' (Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving) en het OESO rapport 'Water Governance in The Netherlands' in de beschouwingen meegenomen dienen te worden.

Voorts zijn ook op de hierboven genoemde punten over het borgen van het algemeen belang de meningen binnen het algemeen bestuur van Delfland verdeeld. Aan de ene kant zijn er bestuurders die van mening zijn dat het algemeen maatschappelijk belang prima gediend kan worden door alle bestuurders, met welke achtergrond dan ook. Zij hebben zorg voor meer 'politiek' in het waterschapsbestuur, wanneer het aantal geborgde zetels gereduceerd wordt. Dit zien zij als een onwenselijke ontwikkeling, omdat dit volgens hen het functionele karakter van het waterschapsbestuur verzwakt.

Daartegenover staan bestuurders die van mening zijn dat het borgen van het algemeen maatschappelijk belang niet goed samengaat met de vertegenwoordiging van een specifiek belang op basis van geborgde zetels. Zij zijn van mening dat specifieke belangen prima door de algemene politiek vertegenwoordigd kunnen worden en pleiten juist voor een intensivering van het algemene politieke debat. Dat is naar hun mening onlosmakelijk verbonden met het steeds bredere maatschappelijke karakter van het waterschapswerk.

Over de voordracht van kandidaten voor de geborgde zetels merken verschillende bestuurders op dat hieraan een zorgvuldig selectieproces voorafgaat, waarmee de benodigde kwaliteit in het algemeen bestuur goed geborgd is. Daarnaast willen we erop wijzen dat het proces om de rol van de Kamer van Koophandel wettelijk aan te passen en daarmee de overdracht van de benoeming van de zetels Bedrijfsgebouwd nog niet is afgerond. Anderen zijn van mening dat kandidaten voor het waterschapsbestuur juist zo veel mogelijk democratisch gekozen moeten worden en dat kiezers in staat gesteld moeten worden de afweging te maken welke kandidaten en/of partijen het best aansluiten bij hun verwachtingen van het werk van het waterschap.

Afsluitend
Wij zijn van mening dat we u in deze brief een evenwichtig beeld hebben geschetst van de opvattingen die binnen het algemeen bestuur van Delfland leven over uw voorstel. Zoals gezegd zijn wij van mening dat het vervolgproces conform artikel 3 en 4 van de Waterschapswet moet worden ingericht. Wij horen graag hoe u van plan bent dit te doen en gaan hierover dan ook graag nader met u in gesprek. Tot slot benadrukken wij dat de wens om ruim vóór de waterschapsverkiezingen van 2023 helderheid te krijgen of en zo ja in hoeverre het reglement van Delfland moet worden aangepast, niet ten koste mag gaan van de zorgvuldigheid van het gevoerde proces.

Hoogachtend,
Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland,

de Secretaris,	de Dijkgraaf,
ir. P.C. Janssen	dr. P.H.W.M. Daverveldt

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2158
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	H.01
Titel	Bestuurlijke P&C-kalender 2022

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

De bijlage Bestuurlijke P&C-kalender 2022 vast te stellen en uit te voeren door het agenderen van de behandeling van:
a. de Jaarstukken 2021 in de VV van 2 juni 2022
b. de Kadernota 2023 in de VV van 7 juli 2022;
c. de Burap 2022 in de VV van 29 september 2022;
d. de Programmabegroting 2023 en de Meerjarenraming 2024 t/m 2027 in de VV van 24 november 2022.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Bestuurlijke P&C-kalender 2022
Versienummer	1
Dossiernummer	2158
D&H datum	dinsdag 9 november 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Gevraagd besluit VV:
De bijlage Bestuurlijke P&C-kalender 2022 vast te stellen en uit te voeren door het agenderen van de behandeling van:
a. de Jaarstukken 2021 in de VV van 2 juni 2022
b. de Kadernota 2023 in de VV van 7 juli 2022;
c. de Burap 2022 in de VV van 29 september 2022;
d. de Programmabegroting 2023 en de Meerjarenraming 2024 t/m 2027 in de VV van 24 november 2022.

2) Aanleiding

De bestuurlijke P&C-kalender wordt conform de Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland 2017 jaarlijks door de VV vastgesteld.

3) Beoogd effect

Een door de VV vastgestelde bestuurlijke P&C-kalender 2022 met daarin beschreven uit welke P&C-producten de P&C-cyclus bestaat en de jaarplanning van de P&C-producten.

4) Kernboodschap

De P&C kalender 2022 bevat de P&C-producten: de Jaarstukken 2021 (VV 2 juni 2022) de Kadernota 2023 (VV 7 juli 2022), de Begroting 2023 (VV 18 november 2022) en de Bestuursrapportage (Burap) 2022 (VV 29 september 2022).

5) Historie – eerdere besluitvorming

De bestuurlijke P&C-kalender wordt conform de Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie Delfland 2017 jaarlijks door de VV vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

De bestuurlijke P&C-kalender 2022 is opgesteld met inachtneming van de nationale en provinciale kaders (Waterschapswet, Waterschapsbesluit en het kaderstellende beleid van Delfland (Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie).

7) Financiën

N.v.t.

8) Duurzaamheid

N.v.t.

Dossiernummer: 2158

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Over de P&C-producten wordt, als zij nieuwswaarde hebben, actief gecommuniceerd. Een aantal momenten in de P&C-kalender biedt kansen om te laten weten wat de ambities van Delfland zijn en wat we doen voor het belastinggeld.
Uit ervaring weten we dat persberichten bij het presenteren van de begroting voor D&H en de tariefvaststelling door de VV interessant zijn. Op onze website richten we een digitale begroting in en een pagina over de tarieven. De overige momenten uit de P&C-kalender beperken we tot berichten op het samenwerkingsportaal voor de interne organisatie.
De communicatie over de financiën van Delfland vullen we aan met een belastingflyer die de RBG voor ons verspreidt bij de belastingaanslag.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Na vaststelling door de VV wordt de P&C-kalender 2022 ter informatie toegezonden aan de Rekeningcommissie.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is bevoegd de bestuurlijke P&C-kalender 2022 vast te stellen.

15) Toelichting

N.v.t.

16) Bijlagen

1. Bestuurlijke P&C-kalender 2022

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Bestuurlijke P&C-kalender 2022
Dossiernummer	2158

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 9 november 2021, dossiernummer 2158;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur Financiën en Organisatie, 30 november 2021.

Overwegende dat:
het doel van de P&C-cyclus is:
alle voor Delfland relevante informatie rond de P&C-cyclus zodanig weer te geven dat de P&C-producten efficiënt en rechtmatig worden samengesteld, waarmee een belangrijke basis wordt gelegd voor het in control blijven van de organisatie door het bestuur.

Gelet op:
artikel 77 van de Waterschapswet

Besluit:

De bijlage Bestuurlijke P&C-kalender 2022 vast te stellen en uit te voeren door het agenderen van de behandeling van:
a. de Jaarstukken 2021 in de VV van 2 juni 2022
b. de Kadernota 2023 in de VV van 7 juli 2022;
c. de Burap 2022 in de VV van 29 september 2022;
d. de Programmabegroting 2023 en de Meerjarenraming 2024 t/m 2027 in de VV van 24 november 2022.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2158

Bestuurlijke
P & C -kalender 2022

Inleiding

Voor u ligt de beschrijving van de bestuurlijke P&C-kalender 2022. Hierin worden doel, planning en inhoud van de producten uit de P&C-cyclus 2022 beschreven.

Leeswijzer
In hoofdstuk 1, 'De P&C-cyclus op concernniveau', worden de P&C-producten toegelicht. Hoofstuk 2 gaat in op de planning van de P&C-cyclus en tot slot is in de bijlage de P&C- kalender 2022 opgenomen.

1. De P&C-cyclus op concernniveau

1.1 Waterbeheerprogramma 6

Het vertrekpunt voor de totstandkoming van de P&C-producten is het waterbeheerprogramma (WBP). Het WBP is het kader voor alle activiteiten van Delfland. Hierin zijn voor een periode van 6 jaar de doelstellingen van Delfland vastgelegd en wordt op hoofdlijnen beschreven wat daarvoor moet worden gedaan. Het WBP houdt rekening met de Europese richtlijnen en de integrale plannen van het rijk en de provincie. Het WBP6 (2022-2027) wordt door de VV vastgesteld in maart 2022.

1.2 Kadernota 2023

Doel

De Kadernota is vooral van belang voor de kaderstellende en beleidsbepalende functie van de VV. Voor een effectief en efficiënt verloop van het begrotingsproces worden in de kadernota de financiële en beleidsmatige kaders door de VV vastgesteld voor de komende (meerjaren)begroting.

De Kadernota 2023 vormt de start van het begrotingsproces voor 2023, dat ziet op de periode 2023 t/m 2027 (het begrotingsjaar 2023 en de meerjarenraming 2024-2027). Het WBP6, de meerjarenraming 2022-2025 en de structurele effecten uit de jaarstukken 2021 zijn het uitgangspunt voor de Kadernota 2023. Parallel aan het opstellen van Kadernota 2023 loopt ook het proces van totstandkoming van de strategische investeringsagenda 2023. Relevante ontwikkelingen hieruit worden meegenomen bij het opstellen van de Kadernota 2023.

Inhoud

De Kadernota leidt tot een besluit over de financiële en inhoudelijke kaders voor het begrotingsproces en bevat nieuwe ontwikkelingen en nieuw beleid. Het betreft zowel interne als externe ontwikkelingen, die zowel financieel als inhoudelijk van aard zijn.
De Kadernota is vormvrij, omdat het geen wettelijk vereist P&C- product is. In het proces van totstandkoming van de kadernota geeft het college de kaders en richtlijnen, met betrekking tot de gewenste vorm van het document.

Planning

De Kadernota 2023 wordt door de VV vastgesteld op 7 juli 2022.

1.3 Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027

Doel

In de Programmabegroting 2023 stelt de VV de financiële en inhoudelijke kaders vast waarbinnen het College het komende begrotingsjaar moet opereren: welke doelen Delfland dat jaar wil bereiken en de beleidsmatige en financiële kaders daarvoor. Bijgevoegd bij de begroting is een doorkijk in de vorm van de Meerjarenraming 2024-2027.

Inhoud

De Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2027 zijn de uitwerking van de vastgestelde Kadernota 2023 in concrete doelen en prestatie-indicatoren per programmalijn en de bijbehorende (financiële)middelen.
De Programmabegroting 2023 bestaat uit de bestuurlijke programmabegroting waarin, naast lopende zaken, nieuwe ontwikkelingen en beleid (uit de Kadernota) zijn opgenomen.
De Meerjarenraming bevat de meerjarige[1] doorkijk en is primair van belang voor de

[1] WS-wet art 100: ten minste 3 op het begrotingsjaar volgende jaren

kostenontwikkeling, de financieringsonderbouwing en de tariefstelling.

Het Waterschapsbesluit schrijft voor wat ten minste in de begroting en meerjarenraming opgenomen moet worden.[2]

Planning
De VV stelt de Programmabegroting 2023 vast op 24 november 2022.

1.4 Bestuursrapportage 2022 en Jaarstukken 2021

1.4.1 Bestuursrapportage

Doel
In de Bestuursrapportage ('Burap') rapporteert het college aan de VV over de afwijkingen per programma op het gebied van doelrealisatie (voortgang op prestatie-indicatoren), exploitatie- en investeringsbudgetten. Ook wordt gerapporteerd over de in de begroting 2023 opgenomen risico's en beheersmaatregelen. De VV kan bijsturen door te beslissen over wijzigingen, al dan niet door het college voorgesteld, van de lopende begroting en (indien van toepassing) over structurele begrotingswijzigingen volgend uit structurele jaarrekeningeffecten.
De Burap wordt door de VV vastgesteld, waarmee voorgestelde begrotingswijzingen worden doorgevoerd.

Inhoud
Gerapporteerd wordt over afwijkingen over de periode t/m 31 juli 2022 ten opzichte van de begroting van het lopende jaar. De afwijkingen worden in de Burap verwerkt door middel van een voorgestelde begrotingswijziging. Gelijktijdig met de Burap wordt ter kennisname aan de VV gerapporteerd over de investeringen waarop verzamelkredieten van toepassing zijn.

Planning
De Burap 2022 wordt in de VV van 29 september 2022 vastgesteld.

1.4.2 Jaarstukken

Doel
De jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, betreffen een verantwoording van het college aan de VV over het door het college gevoerde bestuur[3], de bestede middelen en de bereikte resultaten ten opzichte van de begroting, waarbij rekening wordt gehouden met de bijstellingen bij de Burap.

De jaarrekening wordt gecontroleerd door de accountant. De accountant brengt een verslag van bevindingen uit aan het college en de VV, inzake de getrouwheid van baten en lasten en activa en passiva, inclusief een oordeel over de kwaliteit, betrouwbaarheid en rechtmatigheid.

De jaarrekening is verder van belang voor een aantal externe doelen, zoals de opgave voor de berekening van het totale EMU-saldo en CBS-statistieken.

Inhoud
De indeling van de jaarstukken volgt de indeling van de programmabegroting. In het Waterschapsbesluit zijn de wettelijke vereisten beschreven waaraan de jaarstukken moeten voldoen. De volgende hoofdonderdelen zijn te onderscheiden:
1) Het jaarverslag, met daarin opgenomen de programmaverantwoording en de financiële paragrafen[4].
2) De jaarrekening, met daarin opgenomen de exploitatierekening, ingedeeld naar

[2]WS- besluit artikel 4.7 en 4.8 omschrijft de minimale vereisten aan de inhoud van de toelichting in de MJR; artikel 4.9 t/m 4.25 die voor de indeling en toelichting in de begroting.
[3]WS wet art. 103
[4]WS besluit art. 4.27 t/m 4.35

programma's, kostendragers en kosten- en opbrengstensoorten, de balans[5] en het investeringenoverzicht.

Naast de wettelijke vereisten uit het Waterschapsbesluit wordt in de jaarstukken een subsidie overzicht opgenomen.

Planning

Het jaarverslag en de jaarrekening over 2021 worden vastgesteld in de VV van 2 juni 2022.

1.4.1 Uitgangspunten P&C-producten

In verband met de onderlinge vergelijkbaarheid van de P&C-producten wordt in principe een identieke indeling gevolgd. Conform hoofdstuk 4 van het Waterschapbesluit gelden de volgende uitgangspunten:

a) Er is een programma-indeling, waarin doelen, beleid en kosten zijn weergegeven. Over de afwijkingen ten opzichte van de doelen en kosten wordt gerapporteerd.
b) Elk programma bevat een overzicht van prestatie-indicatoren met een korte toelichting.
c) Voor de Burap geldt dat alleen over afwijkingen ten opzichte van het vorige vastgestelde P&C-product wordt gerapporteerd. Voor wat betreft de inhoud gaat het om afwijkingen op de doelen en de voortgang op de prestatie-indicatoren.

2 Planning van de P&C-cyclus 2022

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de jaarlijkse planning- en control cyclus.
Het proces van de totstandkoming van de jaarstukken 2021 wordt eind 2021 opgestart, maar chronologisch gezien zijn de jaarstukken 2021 het eerste vast te stellen P&C-product in 2022.
Na de jaarstukken 2021 volgen de Kadernota 2023, de Burap 2022 en de Programmabegroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2027.
Eind 2022 start het proces van de totstandkoming van de jaarstukken 2022.
Voor de vaststelling van de Programmabegroting en de jaarstukken gelden wettelijke bepalingen. Voor de jaarstukken geldt dat het vastgestelde jaarverslag en de vastgestelde jaarrekening, inclusief besluit, uiterlijk 15 juli van het volgende jaar aan de toezichthouder (de provincie) moeten zijn aangeboden[6].
De datum van vaststelling van de Programmabegroting 2023 door de VV wordt bepaald door de vereisten uit de Waterschapwet[7] ten aanzien van aanlevering bij de provincie en het tijdig ingericht zijn van de administratie voor het nieuwe boekjaar. De begroting 2023 moet voor 1 december 2022 aan de toezichthouder zijn aangeboden.

De planning van de bestuurlijke behandeling van de P&C-producten is in bijlage 1 schematisch weergegeven. Met het realiseren van deze planning voldoet Delfland aan de wettelijke bepalingen en de wens van de VV om per vergadering slechts 1 P&C-product te behandelen.

[5] WS besluit art. 4.36 t/m 4.62

[6] WS- wet art. 107: het DB zendt de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 juli aan GS van de provincie

[7] WS-wet art 101: het DB zendt de begroting binnen 2 weken na vaststelling, en uiterlijk 1 december aan GS van de provincie

Bijlage 1: P&C-kalender 2022

	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Jaarverslag '21												
D&H				5								
Rekeningcommissie				12								
D&H				26								
Com.					12							
VV						2						
Bestuursrapportage '22												
D&H								23				
D&H									6			
Com.									15			
VV									29			
Kadernota '23												
D&H					24							
D&H						7						
Com.						23						
VV							7					
Begroting '23												
D&H										4		
D&H										18		
Com.											10	
VV											24	

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2436
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	H.02
Titel	Wijzigingsvoorstel Begroting 2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

- In te stemmen met het investeringsplan en het krediet te verlenen voor een bedrag van € 0,4 miljoen.
- Vast te stellen de wijziging van de Begroting 2021 door € 0,5 miljoen beschikbaar te stellen uit de algemene reserve, als volgt:

Zie tabel in voorstel.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Wijzigingsvoorstel Begroting 2021
Versienummer	n.v.t.
Dossiernummer	2436
D&H datum	dinsdag 23 november 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De VV te verzoeken:
- In te stemmen met het investeringsplan en het krediet te verlenen voor een bedrag van € 0,4 miljoen.
- Vast te stellen de wijziging van de Begroting 2021 door € 0,5 miljoen beschikbaar te stellen uit de algemene reserve, als volgt:

Programma (bedragen * € 1 miljoen)	2021 na BURAP	wijziging	2021 na wijziging
Waterveiligheid	25,8		25,8
Waterkwaliteit	12,5		12,5
Waterkwantiteit	38,3		38,3
Waterketen	90,0		90,0
Financiën	16,4		16,4
Organisatie, bestuur en digitalisering	43,6	0,5	44,1
Algemene dekkingsmiddelen	-237,1		-237,1
Taakstelling			
Begrotingssaldo 2021	-10,5	0,5	-10,0
Storting in reserve tariefdemping zuiveringsheffing (voordeel herfinanciering AWZI Harnaschpolder)			
Onttrekking reserve tariefdemping zuiveringsheffing (verschil tarieven Coalitieakkoord en actuele kostenmodel)	-1,3		-1,3
Storting restant voordelig exploitatieresultaat in reserve Niet vrij besteedbaar vermogen	11,8	-0,5	11,3
Bijgesteld meerjarenperspectief (na mutaties in reserves)	0,0		0,0

2) Aanleiding

De met de VV afgesproken activiteiten kunnen in 2021 niet binnen de bestaande begroting worden uitgevoerd. Daarom is de voorgestelde begrotingswijziging noodzakelijk

3) Beoogd effect

De met de VV afgesproken activiteiten worden uitgevoerd.

4) Kernboodschap

Met het toekennen van € 0,5 miljoen extra voor exploitatie-uitgaven is het mogelijk de afgesproken activiteiten uit te voeren. Ook wordt de investeringsraming verhoogd tot € 0,4 miljoen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Sinds eind 2020 is met de VV gedeeld welke activiteiten nodig zijn.

In de VV van 27 mei 2021 is besloten tot wijziging van de begroting voor een bedrag van € 1,3 miljoen voor exploitatiekosten ten laste van de algemene reserve, en een bedrag van € 0,5 miljoen voor investeringen.

In de VV van 30 september 2021 is (als onderdeel van de Bestuursrapportage 2021) besloten tot verhoging van de begroting voor exploitatiekosten voor een bedrag van € 0,3 miljoen ten laste van de algemene reserve, en een verlaging van de begroting voor investeringen van € 0,2 miljoen.

6) Regelgeving en Beleid

n.v.t.

7) Financiën

Op basis van de eerdere begrotingswijzigingen was voor de activiteiten een bedrag beschikbaar van € 1,6 miljoen voor exploitatiekosten. Met de voorliggende begrotingswijziging van € 0,5 miljoen wordt voor de activiteiten een bedrag beschikbaar van € 2,1 miljoen voor exploitatie-uitgaven.
Daarnaast wordt er een investeringsplan- en krediet aangevraagd voor € 0,4 miljoen. In eerdere ramingen werd rekening gehouden met €0,3 miljoen voor investeringen.

Voor de exploitatiekosten 2021 stelt het college de VV voor om deze te dekken uit de Algemene Reserve.
Voor de investeringen kan binnen de investeringsraming voor 2021 ruimte gevonden worden. De technische verwerking van de begrotingsaanpassing vindt plaats na goedkeuring door de VV.
Voor 2022 en verdere jaren volgt later een voorstel voor wijziging van de begroting 2022.

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

n.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Dossiernummer: 2436

n.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

n.v.t.

14) Bevoegd orgaan

De VV is het bevoegd orgaan voor vaststelling van de begrotingswijziging.

15) Toelichting

n.v.t.

16) Bijlagen

n.v.t.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Wijzigingsvoorstel Begroting 2021
Dossiernummer	2436

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 23 november 2021, dossiernummer 2436;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Gelet op:
De artikelen 99 tot en met 102 van de Waterschapswet

Besluit:

- In te stemmen met het investeringsplan en het krediet te verlenen voor een bedrag van € 0,4 miljoen.
- Vast te stellen de wijziging van de Begroting 2021 door € 0,5 miljoen beschikbaar te stellen uit de algemene reserve, als volgt:

Programma (bedragen * € 1 miljoen)	2021 na BURAP	wijziging	2021 na wijziging
Waterveiligheid	25,8		25,8
Waterkwaliteit	12,5		12,5
Waterkwantiteit	38,3		38,3
Waterketen	90,0		90,0
Financiën	16,4		16,4
Organisatie, bestuur en digitalisering	43,6	0,5	44,1
Algemene dekkingsmiddelen	-237,1		-237,1
Taakstelling			
Begrotingssaldo 2021	-10,5	0,5	-10,0
Storting in reserve tariefdemping zuiveringsheffing (voordeel herfinanciering AWZI Harnaschpolder)			
Onttrekking reserve tariefdemping zuiveringsheffing (verschil tarieven Coalitieakkoord en actuele kostenmodel)	-1,3		-1,3
Storting restant voordelig exploitatieresultaat in reserve Niet vrij besteedbaar vermogen	11,8	-0,5	11,3
Bijgesteld meerjarenperspectief (na mutaties in reserves)	0,0		0,0

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2436

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2407
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	H.03
Titel	Verordenings kwijtscheldingsregeling Delfland 2022

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

de verenigde vergadering te verzoeken de Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2022 vast te stellen

Onderwerp	Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2022
Versienummer	1
Dossiernummer	2407
D&H datum	dinsdag 9 november 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

de verenigde vergadering te verzoeken de Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2022 vast te stellen

2) Aanleiding

Het kabinet heeft besloten dat gemeenten en waterschappen per 1 januari 2022, de vermogensnorm met maximaal € 2.000,- mogen ophogen voor de groep AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten. In de vergadering van 2 september 2021 van het dagelijks bestuur van de RBG is de toepassing van de verruiming van de vermogensnorm bij kwijtschelding van lokale belastingen besproken.
Het verruimen van de vermogensnorm is een bevoegdheid van de gemeenteraad/algemeen Bestuur van de deelnemers in onze Gemeenschappelijke Regeling.
Vanuit de RBG is geadviseerd om in het belang van alle deelnemers af te spreken hoe er geharmoniseerde besluitvorming kan komen, die bij de RBG goed uitvoerbaar is en dan ook minder uitvoeringskosten zal gaan hebben.
Afgesproken is dat de verruiming van de vermogensnorm positief zal worden voorgelegd bij alle deelnemers. De benodigde toevoeging zal moeten worden opgenomen in de eigen bestaande verordening kwijtscheldingsregeling, ingaande het belastingjaar 2022.

3) Beoogd effect

Door deze aanpassing wordt rekening gehouden met de gewenste en toegestane verruiming van de vermogensnorm met € 2000 en kan de RBG dit uniform toepassen.

4) Kernboodschap

Delfland past de toegestane verruiming van de vermogenstoetsnorm voor de groep AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten voor de kwijtschelding toe en neemt deze op in haar verordening kwijtschelding.

5) Historie – eerdere besluitvorming

In de Verenigde Vergadering van 22 november 2018 dossiernummer 1001 is de 'Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2019' vastgesteld.

6) Regelgeving en Beleid

Uitvoeringsregel Invorderingswet 1990

Dossiernummer: 2407

7) Financiën

Er is sprake van een zeer gering financieel effect

8) Duurzaamheid

N.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

10) OR

N.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Het collegebesluit in te stemmen met het communiceren van deze regeling in de DenH-nieuwsbrief.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Op grond van artikel 73 van de Waterschapswet wordt het besluit van de Verenigde Vergadering tot vaststelling van de onderhavige verordening in het elektronische Waterschapsblad van Delfland bekendgemaakt door plaatsing van de integrale tekst van de verordening.

14) Bevoegd orgaan

Het college is op grond van artikel 84 Waterschapswet belast met de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van de verenigde vergadering.
De verenigde vergadering is op grond van artikel 77 Waterschapswet bevoegd om de verordening kwijtscheldingsregeling vast te stellen.

15) Toelichting

Zie probleemstellling -context

16) Bijlagen

Geen

Dossiernummer: 2407

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Verordening kwijtscheldingsregeling Delfland 2022
Dossiernummer	2407

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 9 november 2021, dossiernummer 2407;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Organisatie en Financiën van 30 november 2021;

Overwegende dat:
Het kabinet heeft besloten dat gemeenten en waterschappen per 1 januari 2022, de vermogensnorm met maximaal € 2.000,- mogen ophogen voor de groep AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten.

Gelet op:
artikel 144 van de Waterschapswet;
de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke- en waterschapsbelastingen;
de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990;

Besluit:

vast te stellen de navolgende

Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2022,

Artikel 1 Definities
Onder waterschapsbelastingen worden verstaan de waterschapsbelastingen genoemd in hoofdstukken XVI, XVII en XVIIb van de Waterschapswet en de belastingen genoemd in hoofdstuk 7, § 1, artikel 7.2 van de Waterwet, alsmede de belastingen waarvan de heffing krachtens bijzondere wetten door het waterschap geschiedt.
Onder ministeriële regeling wordt verstaan de door de staatssecretaris van Financiën ter uitvoering van de Invorderingswet 1990 vastgestelde 'Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990'.
Onder uitoefening van bedrijf of beroep wordt verstaan het zelfstandig uitoefenen van een bedrijf of een beroep, zoals ZZP'ers.

Artikel 2 Toepassing
Deze regeling is van toepassing op een verzoek om kwijtschelding van waterschapsbelastingen verschuldigd door een natuurlijk persoon die:
niet handelt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf,
op grond van het Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen 2004 een uitkering ontvangt, waarbij het kwijtscheldingsverzoek geen betrekking heeft op waterschapsbelastingen die verband houden met zijn uitoefening van een bedrijf of beroep.

Artikel 3 Omvang

Op de voet van afdeling 7 van Hoofdstuk II van de ministeriële regeling wordt kwijtschelding uitsluitend verleend voor de watersysteemheffing als bedoeld in artikel 117, aanhef en onder a, van de Waterschapswet.

Artikel 4 Kwijtscheldingsnorm
Bij de kwijtschelding wordt in afwijking van artikel 16, eerste en tweede lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100 percent.
In afwijking van het eerste lid worden de kosten van bestaan van de in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen bedoelde AOW-gerechtigde personen gesteld op 100 percent van de toepasselijke, in genoemd artikel 1a bedoelde netto AOW-bedragen.

Artikel 5 Kosten kinderopvang
Als uitgaven als bedoeld in artikel 15, eerste lid van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 wordt mede in aanmerking genomen de overeenkomstig artikel 1.7, eerste en tweede lid, van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen bepaalde kosten van kinderopvang verminderd met de kinderopvangtoeslag of met de tegemoetkoming van de gemeente of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen in de te betalen kosten van kinderopvang, bedoeld in hoofdstuk 1, afdeling 2, van die wet.

Artikel 6 Vermogenstoetsnorm AOW-gerechtigden
Voor AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten wordt de vermogensnorm als bedoeld in artikel 12 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 verhoogd met € 2.000,--.

Artikel 7 Inwerkingtreding en citeertitel
1. De 'Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2019'', vastgesteld bij besluit van de verenigde vergadering van 22 november 2018, wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2022, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. De datum van ingang van de verordening is 1 januari 2022.
3. Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening Kwijtscheldingsregeling Delfland 2022'

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2407

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2332
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	H.04
Titel	Definitief besluit leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Toelichting

Ter nadere toelichting: Bijlage 1 (met bijlagen a, b, c en d) is het document dat gepubliceerd wordt in het Waterschapsblad.

Voorgesteld besluit

Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03 (bijlage 1 met bijlagen a, b, c en d) vast te stellen:
1. Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
a. Situatietekening partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade: huidige situatie en nieuwe situatie voor leggervak RK353;
b. Leggerprofiel 152 Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
c. Partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
d. Nota van beantwoording Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03
Versienummer	2
Dossiernummer	2332
D&H datum	dinsdag 26 oktober 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03 (bijlage 1 met bijlagen a, b, c en d) vast te stellen:

1. Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
a. Situatietekening partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade: huidige situatie en nieuwe situatie voor leggervak RK353;
b. Leggerprofiel 152 Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
c. Partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
d. Nota van beantwoording Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03.

2) Aanleiding

In de jaren 50 lag Damcentrum in de gemeente Leidschendam-Voorburg deels in een polder. Daarna is het gebied opgehoogd en is het polderwatersysteem verdwenen. Damcentrum was tot 2013 onderdeel van het boezemland van Delfland. In het gebied was weinig oppervlaktewater aanwezig en de hoge waterstand in de Vliet zorgde voor wateroverlast. Het water kwam dan op straat te staan. Bij de herontwikkeling van het Damcentrum hebben de gemeente Leidschendam-Voorburg, Delfland en Rijnland ervoor gekozen het oorspronkelijke polderwatersysteem met de daar omheen gelegen waterkering weer terug te brengen. In 2013 is het boezemland opnieuw in een polder gekomen. Hiervoor heeft Delfland in 2013 het peilbesluit Klein-Plaspoelpolder aangepast. Om de polder goed te kunnen beschermen tegen hoogwater op de Vliet is een regionale waterkering langs Sluiskant, Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade nodig. Delfland heeft samen met de gemeente deze waterkering aangelegd. De nieuwe situatie wordt in de legger Regionale waterkeringen opgenomen om deze actueel te houden.

3) Beoogd effect

De waterkering langs Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade wordt in de legger Regionale waterkeringen opgenomen. Hiermee is dit deel van Klein-Plaspoelpolder wettelijk beschermd tegen overstromingen.

4) Kernboodschap

In 2013 is het gebied Damcentrum in de gemeente Leidschendam-Voorburg onderdeel geworden van Klein-Plaspoelpolder. De aanleiding was wateroverlast in dit gebied. Om het gebied goed te kunnen beschermen is een regionale waterkering aangelegd. Deze waterkering wordt nu in de Legger regionale waterkeringen opgenomen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Op 5 maart 2021 is het ontwerpbesluit (LEGGER2020-B-03 DMS nr. 1456338) tot partiële wijziging van de legger Regionale waterkeringen door de secretaris-directeur namens dijkgraaf en hoogheemraden vrijgegeven voor terinzagelegging. Het ontwerpbesluit heeft van 1 april t/m 14 mei 2021 ter inzage gelegen. Dit ontwerpbesluit bevatte de partiële leggerwijziging bij Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade en Sluiskant.

6) Regelgeving en Beleid

Delfland is wettelijk verplicht om een legger vast te stellen en bij te houden voor de waterstaatswerken in ons beheergebied. De legger Regionale waterkeringen is gebaseerd op zowel de Waterwet (artikel 5.1) als de Waterschapswet (artikel 78, lid 2). In de Omgevingsverordening Zuid-Holland (artikel 6.38), het Reglement van bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland (artikel 5) en de Inspraakverordening Delfland (artikel 2 en 3) zijn nadere voorschriften over de inhoud van de legger en de voorbereidingsprocedure opgenomen.

Deze partiële leggerwijziging is getoetst aan de uitgangspunten voor de leggers en de bepalingen in de leggertekst. Voor het deel langs Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade is gebruik gemaakt van tekening (projectnr. LC-15-001, blad nr. 1/6, wijziging A, d.d. 03-11-2015, Inrichting openbare ruimte) horende bij watervergunning 2016-000839.

7) Financiën

Niet van toepassing

8) Duurzaamheid

Niet van toepassing

9) Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing

10) OR

Niet van toepassing

11) Risico's en beheersmaatregelen

Tijdens de inzagetermijn is een zienswijze te laat ingediend en daarom niet ontvankelijk. Het is mogelijk dat tegen het definitieve besluit in beroep wordt gegaan. Tegenwoordig kan een belanghebbende zonder een (tijdige) zienswijze te hebben ingediend toch beroep instellen bij de bestuursrechter tegen alle onderdelen van het besluit (Aarhus-rechtspraak sinds 2021). De vervolgvraag is of het beroep inhoudelijk doel zou treffen en het besluit tot de partiële leggerwijziging kan aantasten. Dat hangt af van de vraag of er zonder onderliggende watervergunning of projectplan een legger mag worden gewijzigd op grond van een besluit tot ambtshalve wijziging. Indien er een beroepsprocedure komt, dan schuilt hierin enig risico (een beperkt risico). Er is geen jurisprudentie bekend waarin een dergelijke casus al aan de rechter is voorgelegd.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Op 30 maart 2021 heeft Delfland een brief gestuurd om de perceeleigenaren te informeren over de inzagetermijn van partiële leggerwijziging LEGGER2020-B-03. De publicatie van het ontwerpbesluit staat in het Waterschapsblad.

Dossiernummer: 2332

Tijdens de inzagetermijn hebben we mailcontact met verschillende bewoners gehad. In de mails hebben we uitgelegd wat de consequenties van de beschermingszone op hun perceel worden. Op verzoek van een aantal bewoners hebben we ook een digitale informatiebijeenkomst gehouden. Hier lieten we voor hun percelen zien welke gangbare activiteiten zonder vergunning straks mogelijk zijn en voor welke activiteiten een vergunning nodig is.

Tijdens de informatiebijeenkomst kwam naar voren dat de bewoners te weinig informatie over de herpoldering van Damcentrum en de waterkering hebben gekregen. Daarom heeft Delfland de bewoners en perceeleigenaren op 30 september 2021 een informerende brief gestuurd met de reden van de benodigde waterkering. In de brief staat ook welke besluiten er door de gemeente en Delfland voorafgaand aan het leggerbesluit zijn genomen.

In het voortraject is ook ambtelijk overleg met de gemeente Leidschendam-Voorburg gevoerd. Tussen Delfland en de Gemeente Leidschendam-Voorburg zijn in 2013 in een samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud van het watersysteem in de Klein Plaspoelpolder. In 2019 hebben Delfland en de Gemeente Leidschendam-Voorburg met een brief afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud van de waterkeringen langs de Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade en Sluiskant.

Over het besluit partiële leggerwijziging worden zowel bewoners als de perceeleigenaren geïnformeerd. Diegene die een zienswijze heeft ingediend, krijgt ook de nota van beantwoording toegestuurd.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Het besluit partiële wijziging van de Legger regionale waterkeringen langs Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade in Leidschendam-Voorburg horende bij dit voorstel wordt bekend gemaakt in het Waterschapsblad. Daarna volgt een beroepstermijn van 6 weken. Belanghebbenden kunnen beroep instellen tegen dit besluit. Het besluit treedt in werking met ingang van de achtste dag na bekendmaking.

14) Bevoegd orgaan

De partiële leggerwijziging in Damcentrum bestaat uit drie delen: Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade en Sluiskant. De delen Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade worden met dit besluit in de legger opgenomen. Het vaststellen van een partiële leggerwijziging (zowel die als bedoeld in artikel 5.1 Waterwet als die bedoeld in artikel 78 lid 2 Waterschapswet) op grond van een ambtshalve wijziging is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering.

Het deel langs Sluiskant wordt met een apart besluit (DMS 1558488) in de legger opgenomen. De grondslag voor de partiële leggerwijziging langs Sluiskant is namelijk een vastgesteld projectplan. Het vaststellen van een besluit tot partiële leggerwijziging (zowel die als bedoeld in artikel 5.1 Waterwet als die bedoeld in artikel 78 lid 2 Waterschapswet) voortvloeiend uit een projectplan is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering die op 14 februari 2019 is gedelegeerd aan dijkgraaf en hoogheemraden. Dijkgraaf en hoogheemraden hebben het vaststellen van een partiële leggerwijziging volgend uit een projectplan op 13 oktober 2020 gemandateerd aan de secretaris-directeur.

De Nota van beantwoording (bijlage d) is onderdeel van dit besluit dat ter vaststelling wordt voorgelegd aan de Verenigde Vergadering.

15) Toelichting

De reden voor het aanwijzen van de waterkering is dat in het gebied weinig oppervlaktewater aanwezig was en de hoge waterstand in de Vliet voor wateroverlast zorgde. Het water kwam dan op straat te staan. Bij de herontwikkeling van het Damcentrum hebben de gemeente Leidschendam-Voorburg, Delfland en Rijnland ervoor gekozen het oorspronkelijke

polderwatersysteem met de daar omheen gelegen waterkering weer terug te brengen (vastgelegd in Waterplan Leidschendam-Voorburg 2007-2015). In 2013 is het boezemland opnieuw in een polder gekomen. Hiervoor heeft Delfland het peilbesluit Klein-Plaspoelpolder aangepast. De vraag was of de polder voldoende beschermd zou zijn met waterscheiding of dat een ander type waterkering nodig was. In 2012 heeft Delfland geadviseerd om de waterscheiding die grenst aan het boezemwater op te waarderen tot regionale waterkering. Delfland heeft samen met de gemeente deze waterkering ontworpen. De gemeente heeft het leggerprofiel in de straatwerkzaamheden langs de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade meegenomen.

De leggerwijzigingsprocedure is gestart nadat de werkzaamheden langs Sluiskant waren afgerond, de werkzaamheden langs Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade nagenoeg waren afgerond, en er afspraken zijn gemaakt over het onderhoud van de waterkering tussen de gemeente Leidschendam-Voorburg en Delfland.

Tijdens de inzagetermijn is er een zienswijze ingediend. De zienswijze is niet binnen de termijn ingediend en daarom niet-ontvankelijk. Delfland neemt de zienswijze daarom niet in behandeling. In de Nota van beantwoording, bijlage d, reageert Delfland wel op deze zienswijze.

Ondanks dat Delfland de zienswijze niet in behandeling neemt, is de inhoud van de zienswijze wel beoordeeld. De inhoud van het besluit is niet aangepast naar aanleiding van de ingediende zienswijze. De grondslag van het besluit wel. In de gesprekken met bewoners bleek ook dat de grondslag voor de partiële leggerwijziging langs de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade niet klopte. De waterkering stond wel op een tekening horende bij watervergunning 2016-000839, maar het aanleggen van de waterkering was geen onderdeel van deze vergunning. Daarom is de grondslag voor dit het besluit veranderd. Delfland wil de Legger regionale waterkeringen ter hoogte van de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade aanpassen op basis van een ambtshalve wijziging. M.a.w., de legger wordt voor deze (deel)locatie gewijzigd zonder onderliggende watervergunning of projectplan.

Overwegingen om te kiezen voor dit besluitvormingstraject waren:
- De aanleg van de (regionale) waterkering is reeds nagenoeg overal gerealiseerd;
- Efficiency. Een nieuwe aanvraag voor een vergunning door de gemeente Leidschendam-Voorburg vraagt om een procedure waarin het ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd. Er bestaat dan de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen tegen dit ontwerpbesluit. Echter is in de belangenafweging geen mogelijkheid meer om rekening te houden met de zienswijzen. De waterkering is immers al gerealiseerd;
- Deze keuze doet geen afbreuk aan de rechtsbescherming van belanghebbenden. Ook tegen het besluit tot de partiële leggerwijziging, en dan specifiek tegen de beschermingszones, staat rechtsbescherming open. Sinds een recente uitspraak van de Raad van State geldt dit ook voor belanghebbenden die geen zienswijze hebben ingediend tegen het ontwerpbesluit tot partiële leggerwijziging.

Tijdens de inzagetermijn is een te ruime afronding van de zonering ter hoogte van de Oude Trambaan geconstateerd. Deze aanpassing is in dit besluit meegenomen.

16) Bijlagen

1. Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
a. Situatietekening partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade: huidige situatie en nieuwe situatie voor leggervak RK353;
b. Leggerprofiel 152 Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
c. Partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
d. Nota van beantwoording Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03.

Dossiernummer: 2332

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03
Dossiernummer	2332

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 26 oktober 2021, dossiernummer 2332;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:
1. de legger Regionale waterkeringen actueel blijft;
2. de polder wettelijk beschermd wordt tegen overstromingen. De legger regelt wie onderhoudsplichtige van de waterkering is;
3. de waterkering wordt beschermd tegen activiteiten die de waterkerendheid van de waterkering kunnen schaden. De legger is de kaart waarop de regels in de Keur, Algemene Regels en Beleidsregel medegebruik waterkeringen van toepassing zijn.

Gelet op:
- artikel 5.1 Waterwet;
- artikel 78, lid 2 Waterschapswet;
- afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 6.38 Omgevingsverordening Zuid-Holland, en
- artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland.

Besluit:
Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03 (bijlage 1 met bijlagen a, b, c en d) vast te stellen:

1. Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
a. Situatietekening partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade: huidige situatie en nieuwe situatie voor leggervak RK353;
b. Leggerprofiel 152 Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
c. Partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
d. Nota van beantwoording Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2332

Besluit tot partiële leggerwijziging n.a.v. ambtshalve wijziging bij Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade in Leidschendam

Datum besluit: 16 december 2021

AANLEIDING

De werken uit de ambtshalve wijziging zijn nagenoeg aangelegd. De nieuwe situatie moet in de leggers worden opgenomen om deze actueel te houden. Hiermee wordt ook opgenomen op wie de onderhoudsplicht van de waterstaatswerken rust.

PROCEDURE

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht is van toepassing. Niet gewijzigde (onder)delen van de legger zijn geen onderdeel geweest van afweging en besluitvorming. Hier kunnen dus geen zienswijzen tegen in worden gediend en staan ook geen rechtsmiddelen tegen open.

Het ontwerpbesluit tot partiële wijziging van Legger Regionale Waterkeringen met kenmerk LEGGER2020-B-03 heeft van 1 april 2021 tot en met 14 mei 2021 ter inzage gelegen. Dit ontwerpbesluit bevatte de partiële leggerwijziging bij Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade en Sluiskant. Tijdens de inzagetermijn bleek dat de grondslag voor de partiële leggerwijziging langs de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade niet klopte. De waterkering stond wel op een tekening horende bij watervergunning 2016-000839, maar het aanleggen van de waterkering was geen onderdeel van deze vergunning. Daarom is de grondslag voor onderhavig besluit veranderd in een ambtshalve besluit tot leggerwijziging. Delfland wil de Legger regionale waterkeringen ter hoogte van de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade aanpassen op basis van een ambtshalve wijziging. M.a.w., de legger wordt voor deze (deel)locatie gewijzigd zonder onderliggende watervergunning of projectplan. De partiële leggerwijziging bij Sluiskant wordt met een ander besluit (DMS 1558488) genomen. Het vaststellen van leggerwijzigingen voortvloeiend uit de vaststelling van projectplannen is door de Verenigde Vergadering gedelegeerd aan het college en vervolgens door het college gemandateerd aan de secretaris-directeur.

Er is een zienswijze tegen het ontwerpbesluit tot de partiële leggerwijziging bij Plaspoelkade binnengekomen. Het voorliggend besluit is hierdoor inhoudelijk niet gewijzigd.

Tijdens de inzagetermijn is een te ruime afronding van de zonering ter hoogte van de Oude Trambaan geconstateerd. Deze aanpassing is in dit besluit meegenomen.

Het besluit treedt in werking met ingang van de achtste dag na bekendmaking.

CONTACT Medewerker Leggerteam • T 015 2608108 • E leggerdelfland@hhdelfland.nl
POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl
SECTOR Uitvoering • TEAM BPA

ONDERHOUD

Op grond van de Waterschapswet wijst het waterschap onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken aan. De nieuwe situatie is in onderstaande tabel weergegeven. De geografische ligging van de waterstaatswerken is in bijlage 1 weergegeven.

Tabel 1: Onderhoudsplichtigen nieuwe situatie na partiële leggerwijziging

Waterstaatswerk	Gewoon onderhoud	Buitengewoon onderhoud	Onderhoud
RK353-WW	Gemeente Leidschendam-Voorburg	Gemeente Leidschendam-Voorburg	

BESLUIT

Gelet op de artikel 5.1 Waterwet, artikel 78, lid 2 Waterschapswet, afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht, artikel 6.38 Omgevingsverordening Zuid-Holland, artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland, en gelet op de onderbouwing voor de ambtshalve leggerwijziging besluit de Verenigde Vergadering van Delfland de Legger Regionale waterkeringen partieel te wijzigen, zoals aangegeven in tabel 1 en in de bijlagen a, b, c en d behorend bij dit besluit:

a. Situatietekening partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade: huidige situatie en nieuwe situatie voor leggervak RK353;
b. Leggerprofiel 152 Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
c. Partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03;
d. Nota van beantwoording Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03.

ONDERTEKENING

De Verenigde Vergadering,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bestaande situatie

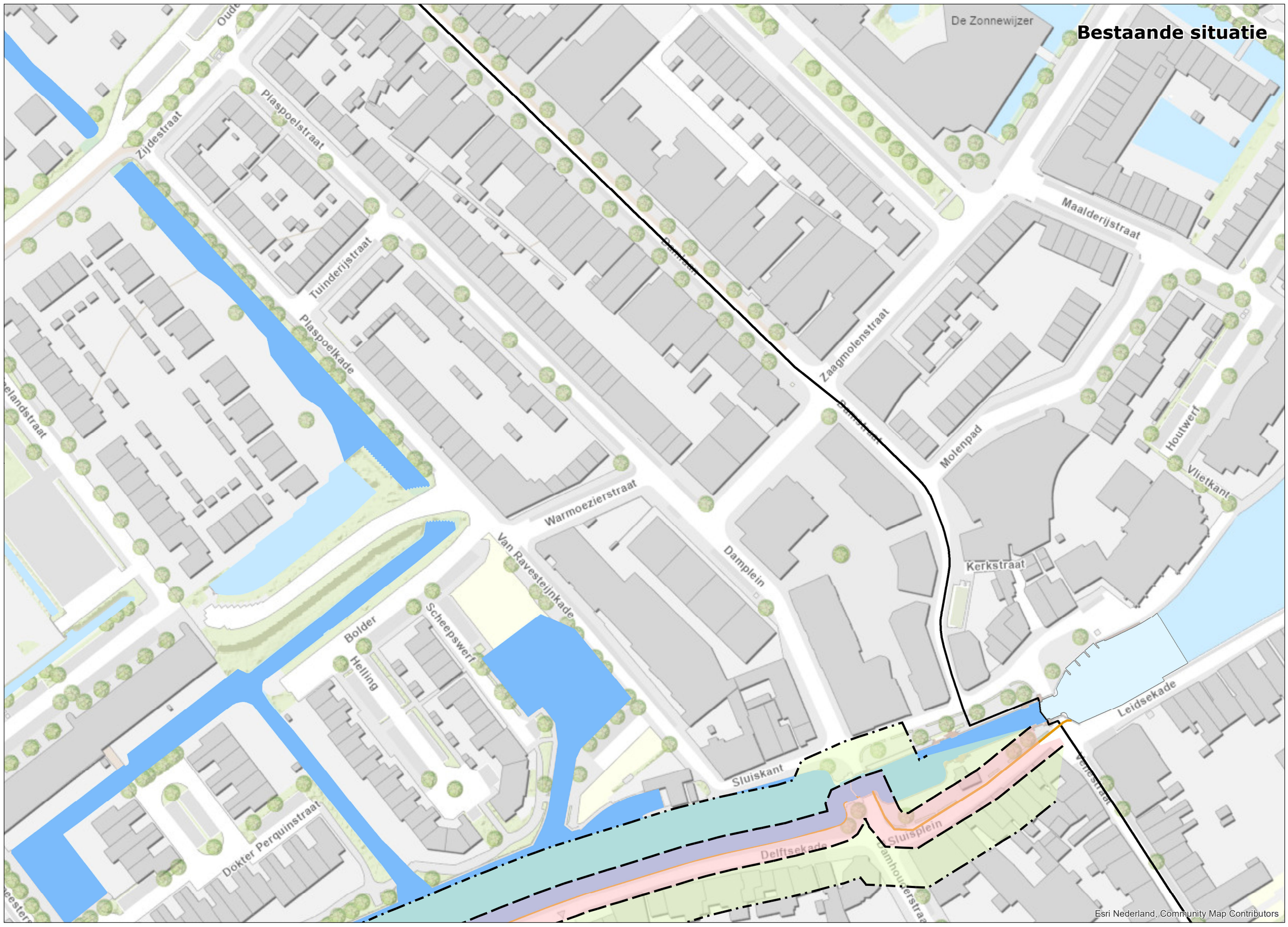

Nieuwe situatie

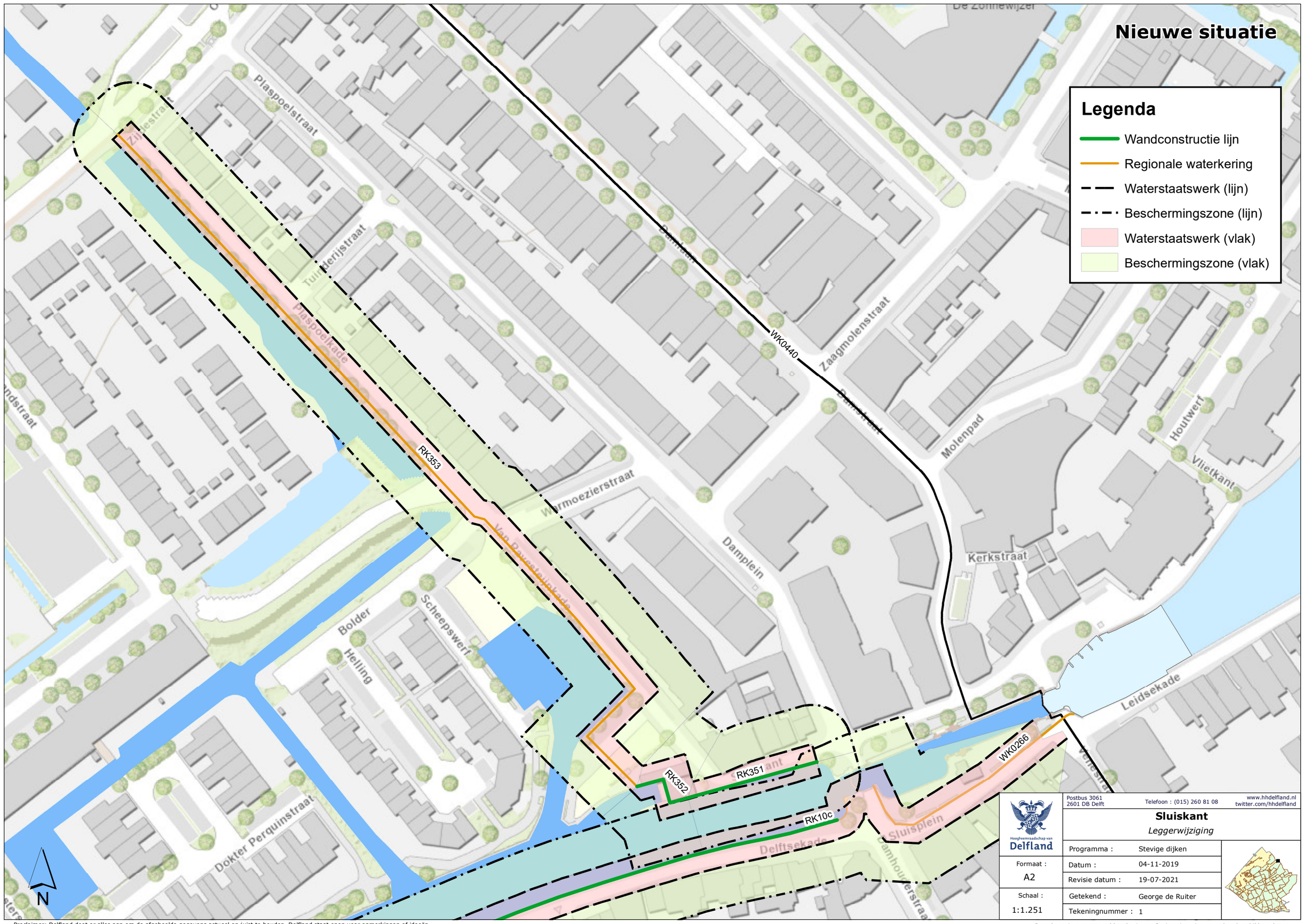

Hoogheemraadschap van Delfland

Postbus 3061
2601 DB Delft

Telefoon : (015) 260 81 08

www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Sluiskant

Leggerwijziging

Programma :	Stevige dijken
Datum :	04-11-2019
Revisie datum :	19-07-2021
Getekend :	George de Ruiter
Tekeningnummer :	1

Formaat : A2

Schaal : 1:1.251

Proclaimer: Delfland doet er alles aan om de afgebeelde gegevens actueel en juist te houden. Delfland staat open voor opmerkingen of ideeën.
Heeft u suggesties voor verbeteringen, opmerkingen of komt u fouten of verouderde informatie tegen, dan stellen wij uw reactie bijzonder op prijs, GIS@hhdelfland.nl.

Deze kaart is samengesteld op basis van Basisregistraties en andere beschikbare bronnen.

Leggerprofiel 152: Kadevaknr. 353

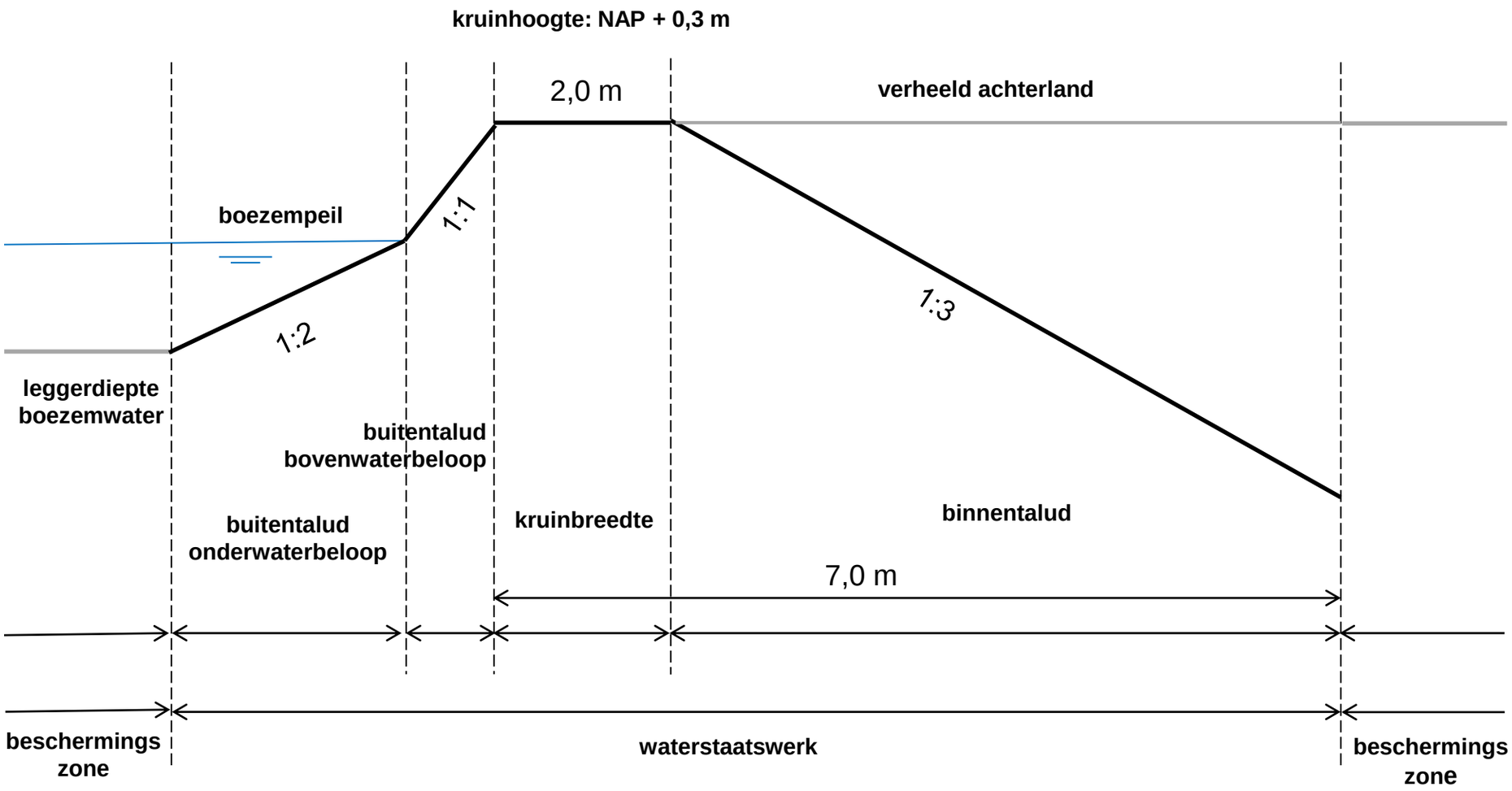

leggerprofiel

behoort niet tot leggerprofiel

Voor begrenzing van waterstaatswerk en beschermingszones; zie leggerkaart.

Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB Delft
Telefoon : (015) 260 81 08
www.hhdelfland.nl
twitter.com/hhdelfland

Leggerprofielen Regionale Waterkeringen

Programma :	Stevige Dijken	
Formaat : A4	Datum :	Xx-Yy-201Z
	Revisie datum :	
Schaal :	Getekend :	Naam
	Tekeningnummer :	

PARTIELE LEGGERWIJZIGING

Kenmerk LEGGER2020-B-03

Partiële wijziging van de Legger Regionale waterkeringen, zoals aangegeven op de leggerwijzigingskaart met kenmerk LEGGER2020-B-03.

Partiële leggerwijziging als gevolg van een ambtshalve wijziging langs Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade in Leidschendam.

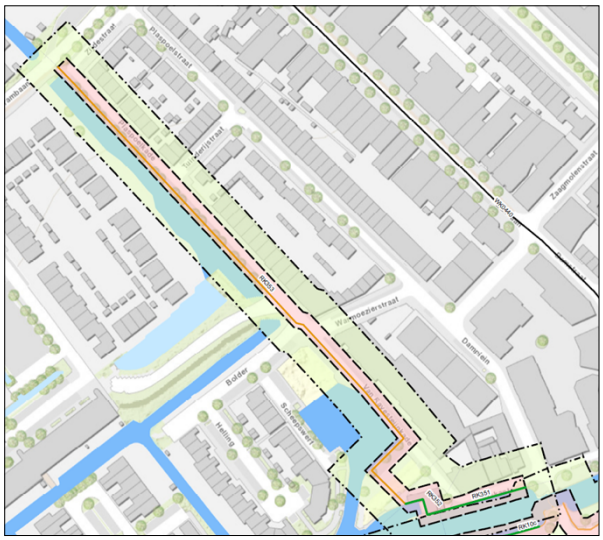

Leggeractualisatie code:	LEGGER2020-B-03
Document nr:	DMS 1532676
Datum:	16 december 2021

Inhoud

Hoofdstuk 1. Inleiding 3
Hoofdstuk 2. Aanleiding leggerwijziging 3
Hoofdstuk 3. Doel van de leggerwijziging 4
Hoofdstuk 4. Uitgangspunten Leggerwijziging 4
4.1. Projectplan 4
4.2. Ambtshalve wijziging 4
Hoofdstuk 5. Omschrijving leggerwijziging 4
BIJLAGE A Damcentrum (Leidschendam-Voorburg) door de jaren heen 6
BIJLAGE B Toelichting over de Leggers van Delfland 7
Algemeen 7
Waterstaatswerken in de legger 7
Legger: het tekstuele deel (leggertekst) en de digitale verbeelding (leggerkaart) 7
Relatie Keur Delfland, Algemene Regels en beleidsregels 8
Bestandsformaat leggerkaart/ leggerdatabase 8
BIJLAGE C Procedure en communicatie 10
Ter inzagelegging en kennisgeving ontwerp-leggerwijziging 10
Ter inzagelegging, kennisgeving en inwerkingtreding leggerwijziging. 10
Beroep en hoger beroep 10
Bevoegd orgaan binnen het Hoogheemraadschap van Delfland 11

Hoofdstuk 1. Inleiding

Op grond van de Waterwet en de Waterschapswet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger. In de legger is omschreven aan welke ligging, vorm, afmeting en constructie waterstaatswerken moeten voldoen. Ook wordt aangegeven waar in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszone en het profiel van vrije ruimte liggen. Daarnaast wordt in de legger aangegeven op wie de onderhoudsplicht en verplichting rust.

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft zeven leggers, te weten: Legger Wateren, Legger Zeewering, Legger Delflandsedijk, Legger Regionale Waterkeringen, Legger Polderkaden, Legger Landscheidingen en Legger Waterscheidingen.

De leggers van Delfland bestaan uit twee delen die elkaar aanvullen: een tekstueel deel, de leggertekst, en de digitale verbeelding, de leggerkaart. De leggerkaart is de interactieve omgeving die geografische kaarten, profielen en tabellen omvat waarin worden ontsloten:

- waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting, en constructie alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte, en
- onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaarten van de leggers van Delfland zijn samengevoegd in één leggerkaart.

Dit document behandelt de leggerwijziging met kenmerk LEGGER2020-B-03. Het betreft een wijziging van de Legger Regionale Waterkeringen.

Hoofdstuk 2. Aanleiding leggerwijziging

In de jaren 50 lag Damcentrum deels in een polder. Dit betekent dat het land lager lag dan de waterstand in de Vliet. Daarna is het gebied opgehoogd en kwam het land hoger te liggen dan de waterstand in de Vliet. Damcentrum lag in het zogenoemde boezemland van Delfland. Dit betekent dat het water zonder hulp van een gemaal in de Vliet kon stromen. Jaren later was dit niet meer het geval. Bij een hoge waterstand in de Vliet had Damcentrum wateroverlast. Het water kwam soms op straat te staan.

De gemeente Leidschendam-Voorburg, Delfland en het Hoogheemraadschap van Rijnland hebben naar een oplossing voor dit probleem gezocht. Toen is ervoor gekozen het oorspronkelijke polderwatersysteem met de daar omheen gelegen waterkering weer terug te brengen. Zo wordt de waterstand in het gebied weer lager dan het land. En kunnen we Damcentrum tegen het water uit de Vliet beschermen met een waterkering.

De gemeente, Delfland en Rijnland hebben sindsdien een aantal besluiten genomen voor deze herpoldering. In het bestemmingsplan Damcentrum uit 2005 is hiervoor de bestemmingskaart aangepast. In 2007 hebben de gemeente Leidschendam-Voorburg, Delfland en het Hoogheemraadschap van Rijnland het Waterplan Leidschendam-Voorburg 2007-2015 gemaakt. Hierin stond de actie om Klein-Plaspoelpolder uit te breiden met Damcentrum. In 2013 is Damcentrum door Delfland opnieuw bestemd als polder. Delfland heeft hiervoor in 2013 het peilbesluit Klein-Plaspoelpolder aangepast. Een peilbesluit geeft aan wat de waterstand in een bepaald gebied zou moeten zijn.

Het waterpeil in Damcentrum was met het peilbesluit verlaagd, maar de kade langs de Vliet was nog te laag. Als de kade hoog genoeg is, kan bij hoog water op de Vliet geen water richting Damcentrum stromen. Uit onderzoek van Delfland uit 2010 bleek dat de kade op meerdere plekken niet overal hoog genoeg was. Daarom heeft Delfland in 2016 samen met de gemeente Leidschendam-Voorburg ervoor gezorgd dat de kade Sluiskant langs het water is

opgehoogd. Ook is het ophogen van de grondstrook Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade bijna overal gedaan. Dit is de nieuwe waterkering in Damcentrum geworden.

Het enige stapje dat nog ontbreekt, is het opnemen van de waterkering in de Legger regionale waterkeringen. Als de waterkering langs Damcentrum in de legger staat, is de polder officieel beschermd tegen hoog water uit de Vliet. Delfland en de gemeente Leidschendam-Voorburg zullen er dan voor zorgen dat de waterkering hoog genoeg blijft. Wie welk type onderhoud oppakt staat in het Besluit partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03. In bijlage A van onderhavig document is te zien hoe Damcentrum er waterstaatkundig door de jaren heen uit zag.

Hoofdstuk 3. Doel van de leggerwijziging

Delfland heeft actuele leggers.

Met het wijzigen van de leggers wordt de actuele situatie van de waterstaatswerken, bijbehorende zoneringen en onderhoudsplichtigen juridisch vastgelegd. Delfland houdt hierdoor zijn beheerinstrumentarium zo actueel mogelijk. Met het opnemen van de waterstaatswerken en de bijbehorende zoneringen wordt ook de regelgeving van Delfland van kracht. In de overbruggingsperiode van realisatie tot leggerwijzigingen geldt al wel voor de onderhoudsplicht artikel 2.1 van de Keur Delfland en voor de verbodsbepalingen artikel 3.1 van de Keur Delfland.

Hoofdstuk 4. Uitgangspunten Leggerwijziging

4.2. Ambtshalve wijziging

Voor het deel langs Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade is gebruik gemaakt van tekening (projectnr. LC-15-001, blad nr. 1/6, wijziging A, d.d. 03-11-2015, Inrichting openbare ruimte) horende bij watervergunning 2016-000839. Tijdens de inspraakperiode in geconstateerd dat de aanleg van de waterkering zelf geen onderdeel was van de vergunning. Het ophogen van de waterkering langs de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade is door de gemeente in de straatwerkzaamheden meegenomen. Daarom is de grondslag voor dit deel van het besluit op basis van een ambtshalve wijziging.

Hoofdstuk 5. Omschrijving leggerwijziging

De werken uit de ambtshalve wijziging zijn nagenoeg aangelegd. De nieuwe situatie moet in de leggers worden opgenomen om deze actueel te houden. Dit wordt met deze partiële leggerwijziging bewerkstelligd.

Met deze leggerwijziging wordt de Legger Regionale Waterkeringen partieel gewijzigd. De wijziging betreft alleen een wijziging van de leggerkaart voor leggervak RK353. Na de inwerkingtreding van deze leggerwijziging is de leggerkaart gewijzigd krachtens deze partiele leggerwijziging.

Met deze wijziging worden de nieuw gerealiseerde en nieuw te realiseren waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen op de leggerkaart opgenomen. De leggerwijziging wordt aangegeven in onderstaande tabel met gegevens en het besluit (DMS 1532888) waar dit onderhavige document een bijlage van is. De leggerwijziging moet samen met de leggertekst gelezen worden. De wijzigingen in leggervak RK353 volgen uit de ambtshalve wijziging.

Tabel: gegevens partiële leggerwijziging Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade LEGGER2020-B-03

Leggervak	RK353
Leggerprofiel	152
kruinhoogte (m NAP)	0,3
Kruinbreedte (m)	2
Buitentalud boven waterpeil (1:x)	1
Buitentalud beneden waterpeil (1:x)	2
Binnentalud (1:x)	3

BIJLAGE A Damcentrum (Leidschendam-Voorburg) door de jaren heen

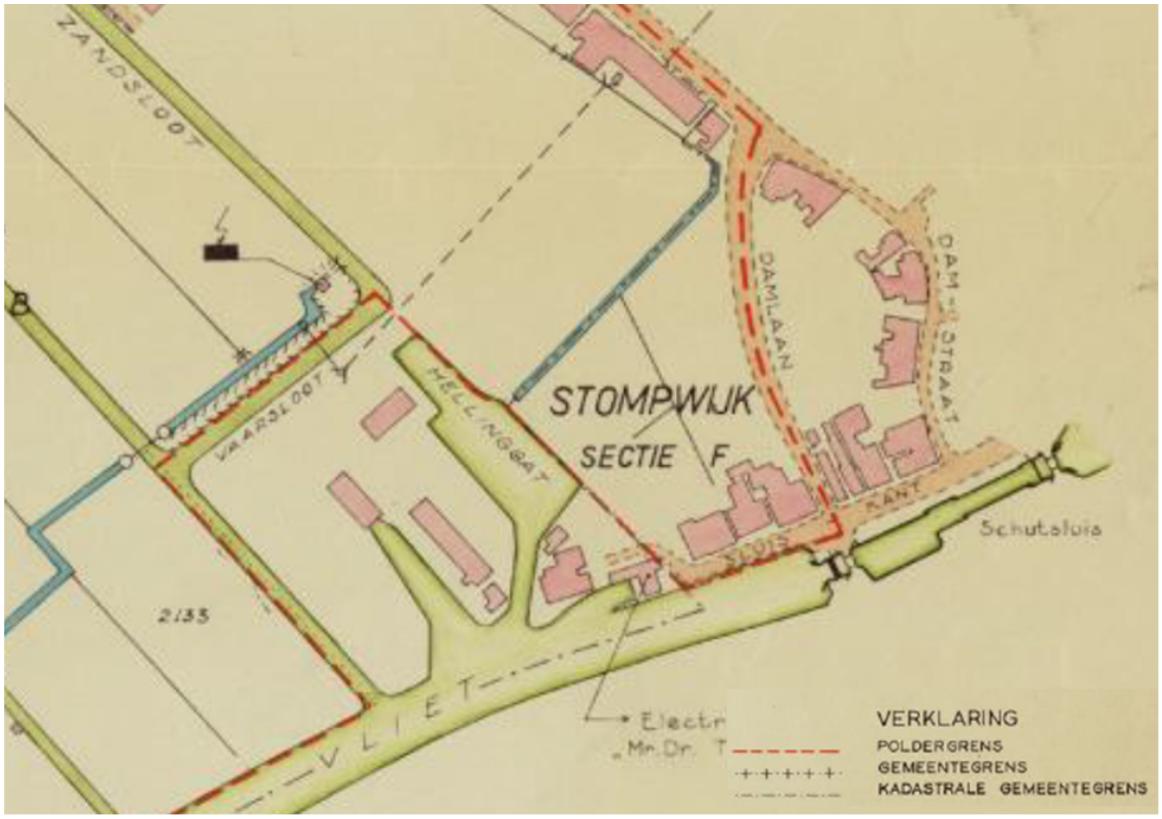

Op deze keurkaart uit 1953 ligt het deel tussen Hellinggat en Damlaan in de Klein-Plaspoelpolder.

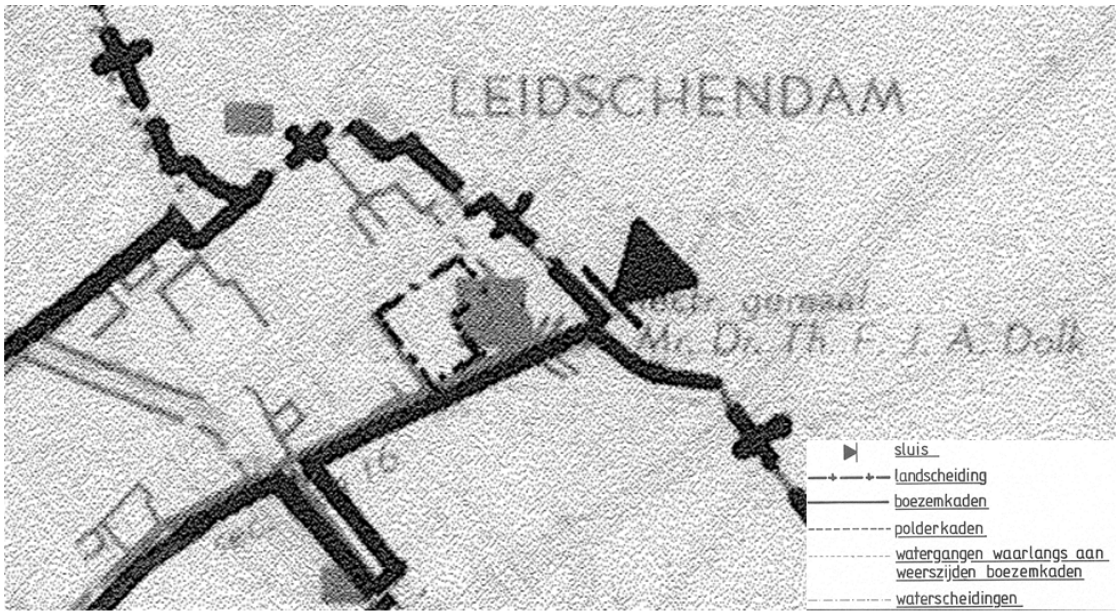

Op deze keurkaart uit 1985 ligt een deel links van Damcentrum in de polder met een waterscheiding.

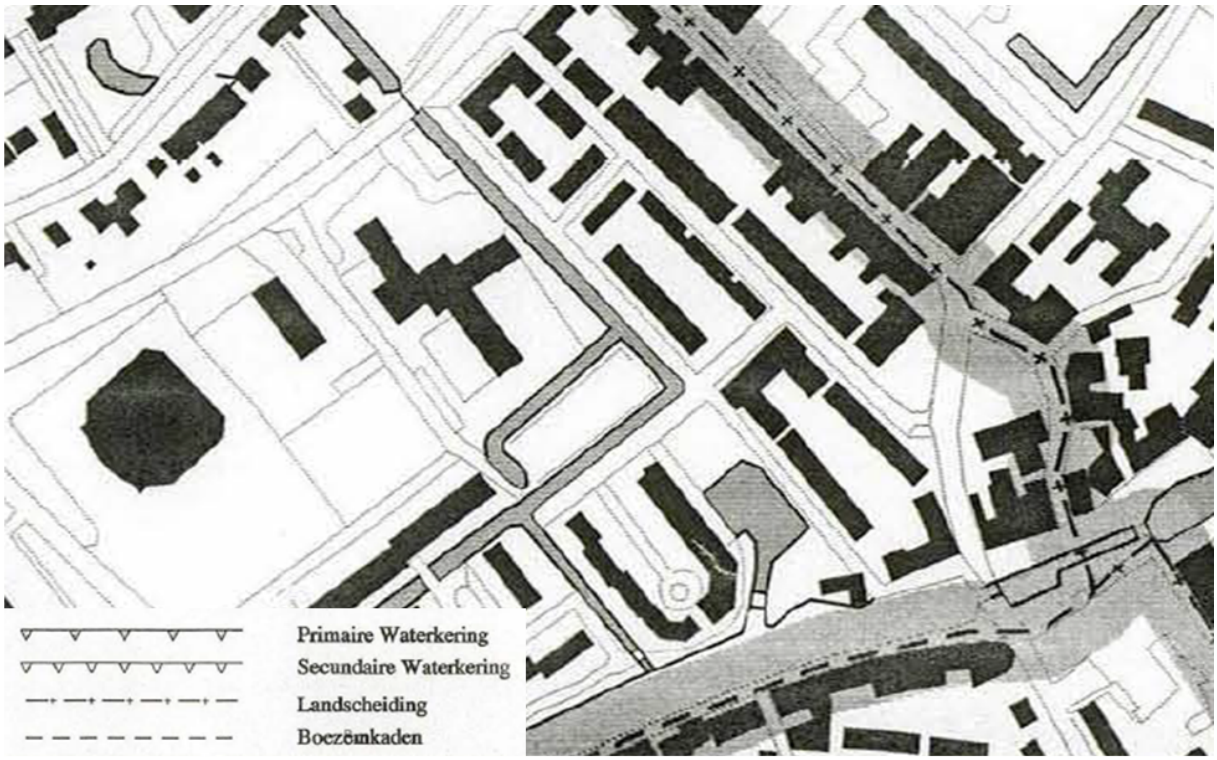

Op deze leggerkaart uit 1997 ligt Damcentrum in boezemgebied en niet in de polder.
De waterscheidingen staan niet op de leggerkaart.

In het Waterplan 2007-2015 staat de actie om Klein-Plaspoelpolder (41) uit te breiden met Damcentrum.

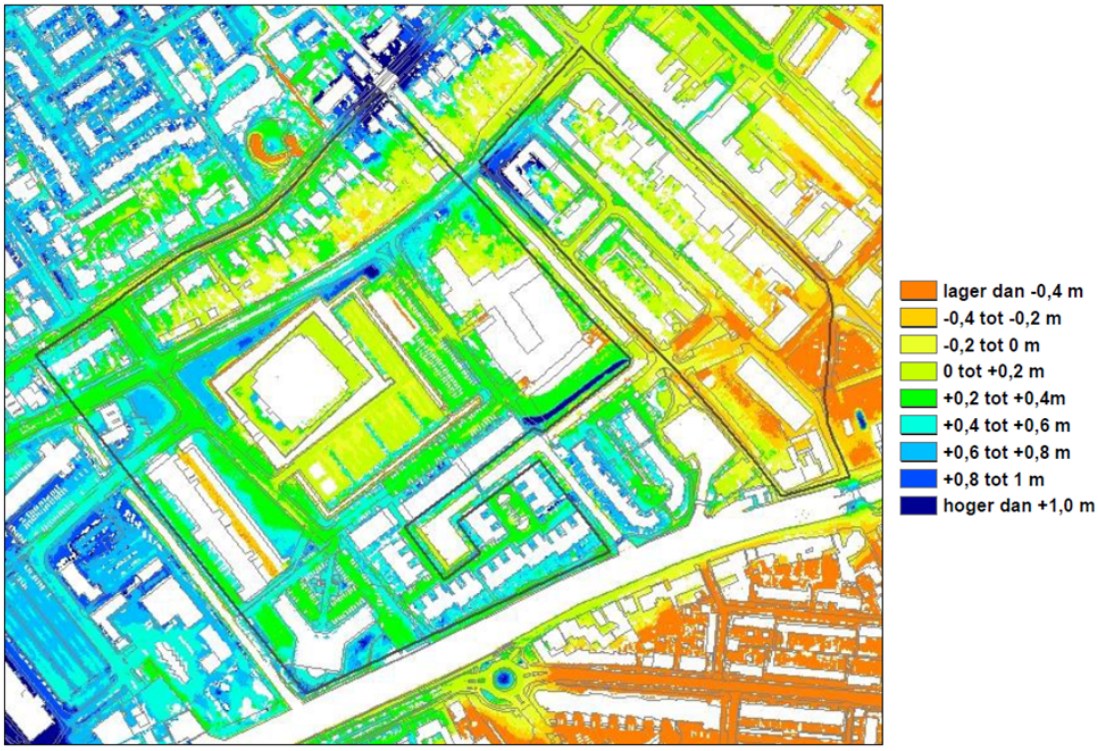

In het Peilbesluit 2013 is te zien dat een deel van Damcentrum lager ligt dan het waterpeil in de Vliet.

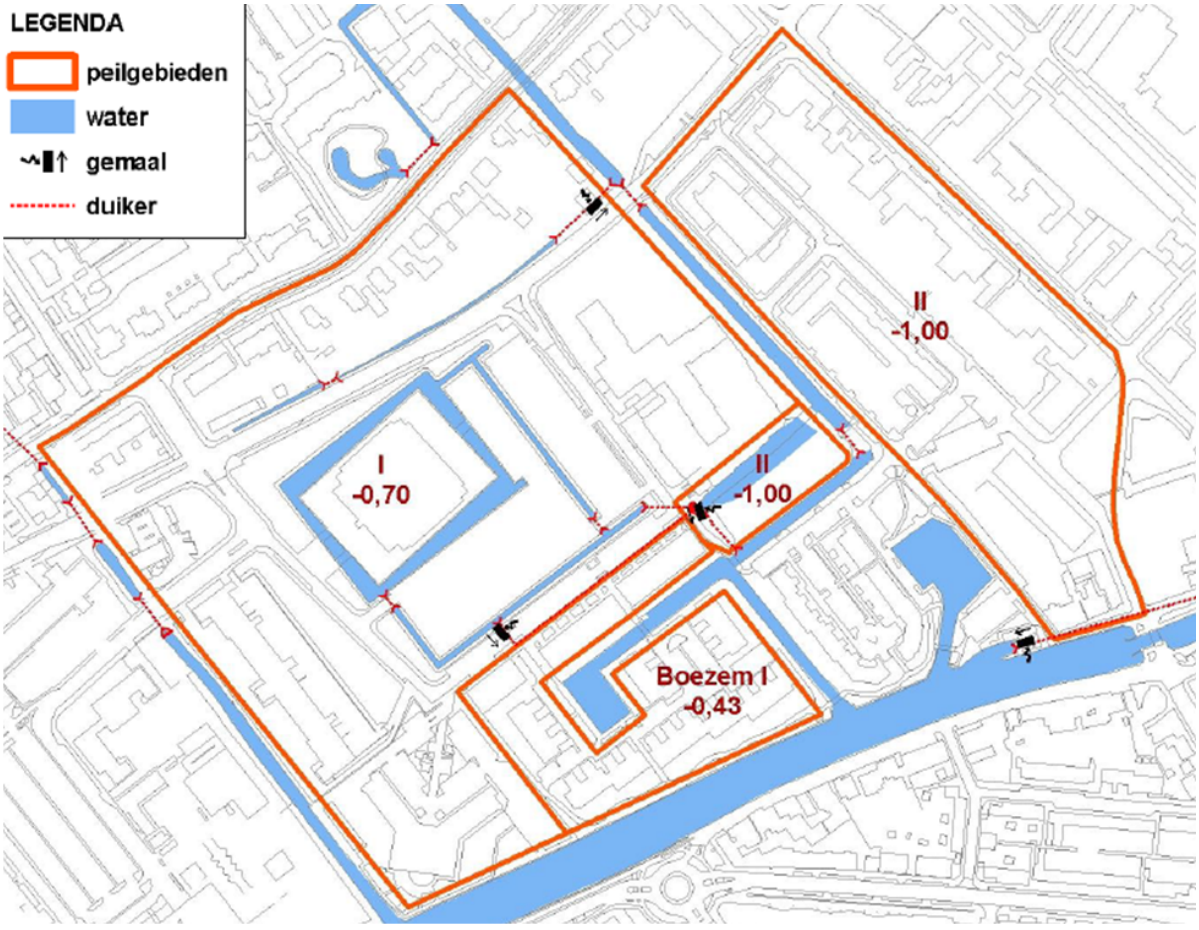

Met het Peilbesluit van 2013 komt Damcentrum weer in Klein-Plaspoelpolder te liggen.

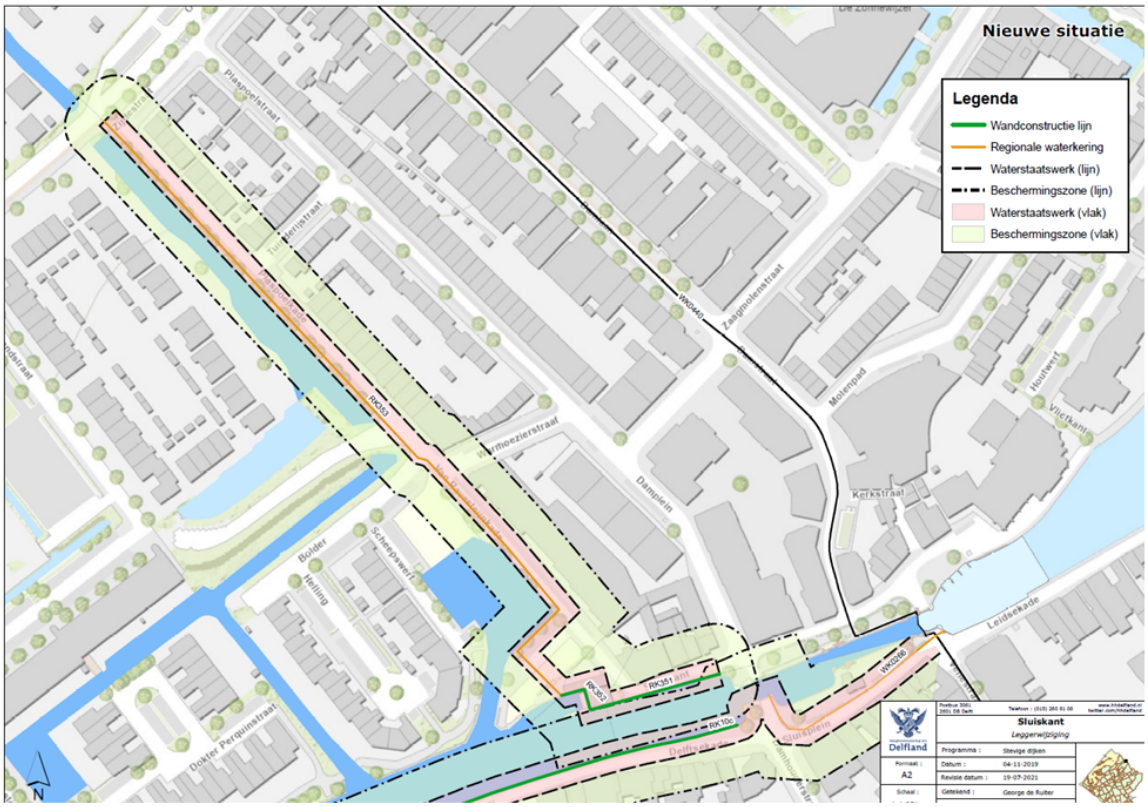

Met deze leggerwijziging (LEGGER2020-B-03) komt de waterkering in de legger. Damcentrum is beschermd tegen hoogwater uit de Vliet. De waterkering ligt langs de Vliet en langs het water dat in open verbinding staat met de Vliet.

BIJLAGE B Toelichting over de Leggers van Delfland

In deze bijlage staat een toelichting over de leggers van Delfland. Deze informatie is van belang om de leggerwijziging en bijbehorende stukken goed te kunnen begrijpen.

Algemeen

Delfland is wettelijk verplicht om een legger te hebben met alle waterstaatswerken in ons beheergebied. De legger is een juridisch instrument waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken en bijbehorende zonering naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen, wat de functie is én op wie de onderhoudsplicht en verplichting rust.

De leggers van Delfland zijn gebaseerd op zowel de Waterwet als de Waterschapswet. In de Omgevingsverordening Zuid-Holland, het Reglement voor Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland en de Inspraakverordening Delfland zijn nadere voorschriften over de inhoud van de legger en de voorbereidingsprocedure opgenomen.

Delfland heeft op dit moment zeven leggers: legger wateren, legger polderkaden, legger regionale waterkeringen, legger zeewering, legger Delflandsedijk, legger landscheidingen en legger waterscheidingen.

De leggers bestaan uit twee delen die elkaar aanvullen: de leggertekst (het tekstuele deel), en de digitale verbeelding, ook wel de leggerkaart genoemd. De leggerkaart is een interactieve omgeving die geografische kaarten, profielen en tabellen omvat waarin worden ontsloten:

- waterstaatswerken naar ligging, vorm en afmeting, alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte; en
- onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaart (digitale verbeelding) bestaat uit digitale gegevensbestanden (‘leggerdatabase’).

De nu geldende leggerkaart, leggerteksten en leggerdatabase zijn te vinden op de website van het Hoogheemraadschap van Delfland (https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggers).

Waterstaatswerken in de legger

Delfland neemt in de leggers alle waterstaatswerken die van belang zijn voor het functioneren van het watersysteem in het beheergebied van Delfland op. Er zijn vele type waterstaatswerken, die onderverdeeld zijn in vier categorieën, te weten: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering, of ondersteunend kunstwerk.

Tabel 1: Tabel 1: Waterstaatswerken in de leggers van Delfland

Waterkeringen	primaire waterkeringen (zeewering en Delflandsedijk), regionale waterkeringen en overige waterkeringen (polderkaden, landscheidingen en waterscheidingen).
Oppervlaktewaterlichamen	primaire wateren, secundaire wateren en natte ecologische zones
Bergingsgebieden	
Ondersteunende kunstwerken	stuw, keerschot, duiker, sifon, hevel, inlaatduiker, sluis, gemaal, waterkerende constructie en meer.

Legger: het tekstuele deel (leggertekst) en de digitale verbeelding (leggerkaart)

In de legger staan:

- de ligging van een waterstaatswerk, aangrenzende beschermingszone en in voorkomend geval het profiel van vrije ruimte;
- specifieke gegevens van een waterstaatswerk, zoals:
    - de functie, het type en subtype,
    - de afmetingen van de normatieve toestand,
    - het leggerprofiel (de normatieve dwars- en/of langsdoorsneden),
    - de onderhoudsplichtigen per type onderhoud.

De gegevens die in de legger zijn opgenomen verschillen per waterstaatswerk. De gegevens staan, afhankelijk van het type waterstaatswerk, in de leggertekst of op de leggerkaart. Delfland streeft ernaar om uiteindelijk alle gegevens te tonen op de leggerkaart.

Op de leggerkaart staan de waterstaatswerken en zoneringen. De waterstaatswerken en zoneringen worden zichtbaar als er wordt ingezoomd naar een kleiner gebied. Dit kan door gebruik te maken van de +/- knoppen, of door een adres of code in te voeren in de balk bij het vergrootglas.

Om de specifieke gegevens van een waterstaatswerk of zonering te bekijken, klikt u op een waterstaatswerk of zonering. Er opent een pop-up scherm. Hierin staan de specifieke gegevens van dat waterstaatswerk, zoals de afmetingen of op wie de onderhoudsplicht rust. Ook kan, indien van toepassing, de bijlage met het leggerprofiel worden geopend. Een voorbeeld van de werking van de leggerkaart is weergegeven in Figuur 2.

De leggerkaart moet samen met de leggertekst gelezen worden. De leggerteksten bevatten generieke regels over ligging, vorm en afmeting, of aanwijzingen van onderhoudsplichtigen voor zover dit niet op de leggerkaart is opgenomen.

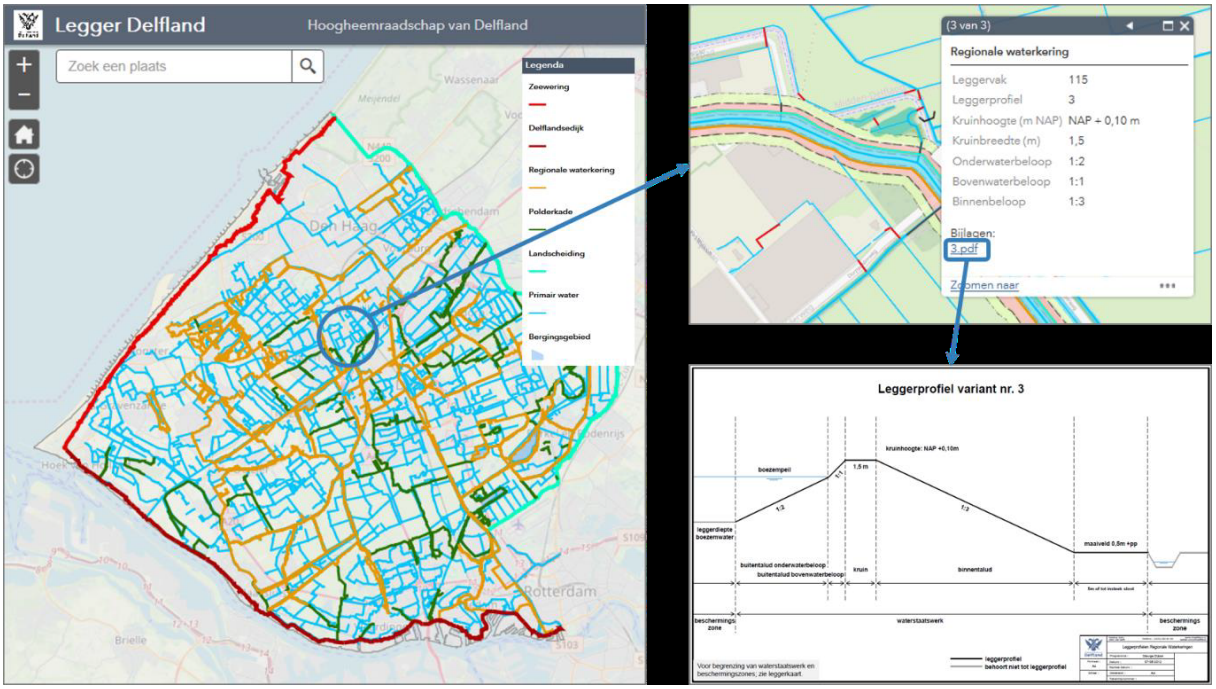

Figuur 1: Werking van de interactieve leggerkaart: 1) Zoom in op een kleiner gebied om alle waterstaatswerken en zoneringen te zien; 2) open het scherm met specifieke gegevens door op een waterstaatswerk te klikken; 3) indien aanwezig: open het leggerprofiel door op de bijlage te klikken

Relatie Keur Delfland, Algemene Regels en beleidsregels

De Keur is een verordening van Delfland en bevat de regels die gelden voor waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen. Deze regels helpen bij het goed laten functioneren van het watersysteem. In de keur is aangegeven wat er niet mag zonder watervergunning. In de beleidsregels staat onder welke voorwaarden een vergunning verleend wordt. De algemene regels geven aan wanneer bepaalde activiteiten ook zonder vergunning toegestaan zijn.

In de legger wordt de ligging en functie van de waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen aangegeven en daarmee waar de verschillende regels van Delfland gelden.

Bestandsformaat leggerkaart/ leggerdatabase

De leggerkaart (de digitale verbeelding van de legger) bestaat uit digitale gegevensbestanden (‘leggerdatabase’). In deze digitale gegevensbestanden staat alles wat op de leggerkaart wordt

getoond. Dit gaat om gegevens over bijvoorbeeld de ligging van een waterstaatswerk en zonering, de afmetingen en constructie, de functie, het leggerprofiel en op wie de onderhoudsplichtig rust.

De leggerdatabase is een zip-bestand welke bestaat uit een bestand met de extensie .aprx en een File Geodatabase. Deze leggerdatabase kan gedownload worden van de website van het Hoogheemraadschap van Delfland en geopend worden met een ArcGIS programma. Het bestand met de extensie .aprx bevat een indeling van de leggerkaart met daarin de beschrijving en gemarkeerde objecten. De File Geodatabase is een verzameling van bestanden in een map waarin de geografische datasets zijn opgeslagen. Hierin staan dus alle (geografische) data van alle waterstaatswerken op de leggerkaart.

BIJLAGE C Procedure en communicatie

Deze partiële wijziging van de leggers van Delfland zal worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht).

Ter inzagelegging en kennisgeving ontwerp-leggerwijziging

Delfland geeft kennis van de ontwerp-leggerwijziging met een publicatie in het Waterschapsblad en op de website van Delfland. Ook krijgen belanghebbenden een brief ter kennisgeving. Belanghebbenden zijn diegenen op wie de voorgestelde leggerwijziging betrekking heeft (bijvoorbeeld: een belanghebbende krijgt een onderhoudsverplichting toegewezen). In de brief worden zij geïnformeerd over de leggerwijziging, het ontwerpbesluit, hoe zij deze kunnen bekijken, wat er voor hen verandert en hoe zij hierop kunnen reageren.

De ontwerp-leggerwijziging en de daarop betrekking hebbende stukken liggen voor een periode van zes weken ter inzage. De stukken zijn digitaal te raadplegen via de bijlagen bij de publicatie (behalve de leggerwijzigingsdatabase). De leggerwijzigingsdatabase is enkel van belang om de digitale leggerwijzigingskaart tot stand te brengen en is daarom niet bij de publicatie gevoegd. De leggerwijzigingskaart kan bekeken worden via de links in de publicatie of de links in dit document. Ook is het op afspraak te raadplegen op het kantoor van Delfland. Vanaf de dag waarop de ontwerp-leggerwijziging ter inzage is gelegd kunnen er gedurende zes weken mondelinge en/of schriftelijke zienswijzen ingediend worden.

Ter inzagelegging, kennisgeving en inwerkingtreding leggerwijziging.

Het nemen van het definitieve besluit van de leggerwijziging is afhankelijk van de eventueel ingediende zienswijzen. Indien er geen zienswijzen zijn ingediend wordt de leggerwijziging ongewijzigd vastgesteld.

Delfland geeft kennis van het definitieve besluit met een publicatie in het Waterschapsblad en op de website van Delfland. Ook stuurt Delfland een brief, inclusief Nota van Beantwoording, aan diegenen die een zienswijze hebben ingediend. De leggerwijziging en de daarop betrekking hebbende stukken zijn met ingang van de dag van de publicatie in het Waterschapsblad gedurende zes weken in te zien. De stukken zijn digitaal te raadplegen via de bijlagen bij de publicatie (behalve de leggerwijzigingsdatabase). De leggerwijzigingskaart kan bekeken worden via de links in de publicatie of de links in dit document. Ook is het op afspraak te raadplegen op het kantoor van Delfland.

De vastgestelde leggerwijziging door een projectplan waarvan de werken zijn uitgevoerd, treedt doorgaans in werking met ingang van de achtste dag na publicatie in het Waterschapsblad. De vastgestelde leggerwijziging door een verleende watervergunning waarvan de werken nog moeten worden uitgevoerd, treedt in werking als de werken volgens deze watervergunning zijn uitgevoerd, door Delfland zijn geaccepteerd en Delfland hierover in het Waterschapsblad publiceert.

Beroep en hoger beroep

Belanghebbenden kunnen in beroep gaan tegen dit besluit. Beroep en hoger beroep instellen is alleen mogelijk in de navolgende gevallen:

- het aanwijzen van onderhoudsplichtigen en verplichtingen van waterstaatswerken (Waterschapswet);
- de ligging van een bergingsgebied en beschermingszone (Waterwet).

Tegen het vaststellen van de ligging, vorm, afmeting en constructie van overige waterstaatswerken (normatieve toestand) staat geen rechtsbescherming open. Dit volgt uit artikel 8.5, Algemene wet bestuursrecht. De achtergrond daarvan is dat tegen het projectplan (welke vereist is voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk) reeds bestuursrechtelijke rechtsbescherming open heeft gestaan. Niet gewijzigde (onder)delen van de legger zijn geen onderdeel van deze leggerwijziging en dus ook niet van de besluitvorming. Ook hier staan dus geen rechtsmiddelen tegen open.

Er geldt een beroepstermijn van zes weken vanaf de dag na de bekendmaking van het definitieve besluit. Een ingediend beroepschrift schorst de werking van het besluit niet. In spoedeisende gevallen kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd bij de voorzieningenrechten van de Rechtbank.

Bevoegd orgaan binnen het Hoogheemraadschap van Delfland

De Nota van beantwoording (zienswijzen) is onderdeel van het uiteindelijke besluit. Het orgaan dat bevoegd is het besluit te nemen stelt de nota van beantwoording vast. De Nota van beantwoording (bijlage d) is onderdeel van dit besluit dat ter vaststelling wordt voorgelegd aan de Verenigde Vergadering. De Verenigde Vergadering stelt ook de Nota van beantwoording vast.

De partiële leggerwijziging in Damcentrum bestaat uit drie delen: Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade en Sluiskant. De delen Plaspoelkade, Van Ravesteijnkade worden met dit besluit in de legger opgenomen. Het vaststellen van een partiële leggerwijziging (zowel die als bedoeld in artikel 5.1 Waterwet als die bedoeld in artikel 78 lid 2 Waterschapswet) op grond van een ambtshalve wijziging is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering.

Het deel langs Sluiskant wordt met een apart besluit (DMS 1558488) in de legger opgenomen. De grondslag voor de partiële leggerwijziging langs Sluiskant is namelijk een vastgesteld projectplan. Het vaststellen van een besluit tot partiële leggerwijziging (zowel die als bedoeld in artikel 5.1 Waterwet als die bedoeld in artikel 78 lid 2 Waterschapswet) voortvloeiend uit een projectplan is een bevoegdheid van de Verenigde Vergadering die op 14 februari 2019 is gedelegeerd aan dijkgraaf en hoogheemraden. Dijkgraaf en hoogheemraden hebben het vaststellen van een partiële leggerwijziging volgend uit een projectplan op 13 oktober 2020 gemandateerd aan de secretaris-directeur.

De Nota van beantwoording (bijlage d) is onderdeel van dit besluit dat ter vaststelling wordt voorgelegd aan de Verenigde Vergadering.

Hoogheemraadschap van Delfland

NOTA VAN BEANTWOORDING

Kenmerk LEGGER2020-B-03

Partiële wijziging van de Legger Regionale waterkeringen.

Deze wijziging staat op de leggerwijzigingskaart met kenmerk LEGGER2020-B-03.

Partiële leggerwijziging als gevolg een ambtshalve wijziging langs Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade in Leidschendam.

Leggeractualisatie code:	LEGGER2020-B-03
Document nr.:	DMS 1532980
Datum:	16 december 2021

Inhoud

Inhoud 2
Hoofdstuk 1. Inleiding 3
Hoofdstuk 2. Zienswijze 4
2.1 Leggers en locaties waarop zienswijze van toepassing is 4
2.2. Ingekomen zienswijze 4
2.3 Reactie Hoogheemraadschap van Delfland 4
2.4 Conclusie Hoogheemraadschap van Delfland 5
Hoofdstuk 3. Aanpassing leggerkaart 6

Hoofdstuk 1. Inleiding

Nederland en water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Maar droge voeten, stevige dijken en schoon water zijn belangrijke eisen voor een veilige plek om te wonen. Bij het Hoogheemraadschap van Delfland (Delfland) nemen we de zorg voor het water op ons. Wij zorgen zo efficiënt en effectief mogelijk voor het bestaande fysieke systeem van waterstaatswerken met de wettelijke instrumenten die Delfland daarvoor heeft. Een van deze instrumenten is de legger.

De werken uit de ambtshalve wijziging (een besluit dat Delfland zelfstandig neemt op basis van een inhoudelijke onderbouwing) zijn nagenoeg aangelegd. De nieuwe situatie moet in de legger Regionale waterkeringen worden opgenomen om deze actueel te houden. Hierin wordt ook opgenomen op wie de onderhoudsplicht van de waterstaatswerken rust.

De secretaris-directeur heeft namens dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland op 5 maart 2021 het ontwerp tot partiële (gedeeltelijke) wijziging van Legger Regionale waterkeringen met kenmerk LEGGER2020-B-03 vrijgegeven voor terinzagelegging. De uniforme openbare voorbereidingsprocedure afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht is van toepassing.

Het ontwerpbesluit heeft van 1 april 2021 tot en met 14 mei 2021 ter inzage gelegen. Er is een zienswijze over het ontwerpbesluit binnengekomen.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van beantwoording staat de zienswijze over het ontwerpbesluit en de reactie van het Hoogheemraadschap van Delfland daarop.

Tijdens de inzagetermijn heeft Delfland daarnaast een te ruime afronding van de zonering ter hoogte van Oude Trambaan geconstateerd. Deze aanpassing op de leggerkaart wordt in hoofdstuk 3 toegelicht.

Hoofdstuk 2. Zienswijze

2.1 Leggers en locaties waarop zienswijze van toepassing is

De zienswijze is van toepassing op Legger Regionale waterkeringen met het waterstaatswerk waterkering met code RK353.

2.2. Ingekomen zienswijze

Op 16 mei 2021 is de volgende zienswijze per mail bij Delfland binnengekomen:

Hierbij maak ik mijn zienswijze kenbaar met betrekking tot het hierboven genoemde ontwerpbesluit.

Het voorgenomen besluit is voor mij persoonlijk in elk geval in strijd met het vertrouwensbeginsel en het gelijkheidsbeginsel maar ook overigens in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (o.a. zorgvuldigheidsbeginsel, motiveringsbeginsel, verbod van willekeur)

Het voorgenomen besluit beperkt mij en mijn rechtsopvolgers in de uitoefening en het vrije genot van mijn eigendomsrecht. Het levert mij schade op in die zin dat het waarde van mijn eigendom verlaagt omdat een vergunningaanvraag kosten en onzekerheid met zich meebrengt.

Tot slot verwijs ik naar mijn eerdere e-mail hierover en sluit ik mij aan bij hetgeen naar voren is gebracht door [redacted] (zie bijlage).

Ik verzoek u op grond van het bovenstaande om ontwerpbesluit aanpassen die zin dat ik (of mijn rechtsopvolger), gelijk mijn directe buren, vergunningsvrij en zonder bijkomende kosten kan uitbouwen overeenkomstig bijgevoegde tekening (ontheffing, vrijstelling, toezegging).

Ik ga ervan uit dat u mij van het verdere verloop van de procedure op de hoogte houdt. Voor de goede orde verwijs ik ook naar de uitspraak van de Raad van State (http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2021:786). Ik behoud me dus het recht voor om in een verdere procedure mijn zienswijze aan te vullen. Ik geef u voorts in overweging om het rapport 'Ongekend onrecht' en het advies van de Nationale Ombudsman op dit punt nog eens na te lezen en te volgen.

2.3 Reactie Hoogheemraadschap van Delfland

Het ontwerpbesluit is op 1 april 2021 gepubliceerd in het Waterschapsblad. De termijn voor het indienen van zienswijzen is begonnen op 1 april 2021 en geëindigd op 14 mei 2021. Uw zienswijze is niet binnen de termijn ingediend en daarom niet-ontvankelijk. Wij nemen uw zienswijze daarom niet in behandeling.

Het bewonersgesprek d.d. 20 april 2021 en uw zienswijze zijn voor ons wel redenen om opnieuw naar het ontwerpbesluit en het communicatieproces te kijken.

Zo kwam naar voren dat er de afgelopen jaren onvoldoende informatie over de waterkering op de Plaspoelkade aan de bewoners is gegeven. Daarom heeft Delfland de bewoners en perceeleigenaren op 30 september 2021 een informerende brief gestuurd met de reden van de benodigde waterkering. In de brief staat ook welke besluiten er door de gemeente en Delfland voorafgaand aan het leggerbesluit zijn genomen.

In de gesprekken met bewoners bleek ook dat de grondslag voor de leggerwijziging langs de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade, namelijk voortvloeiend uit een besluit tot het verlenen van een watervergunning, niet klopte. De waterkering stond wel op een tekening horende bij watervergunning 2016-000839, maar het aanleggen van de waterkering was geen onderdeel van deze vergunning. Daarom is de grondslag voor dit deel van het besluit veranderd.

Delfland wil de Legger regionale waterkeringen ter hoogte van de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade aanpassen op basis van een ambtshalve wijziging. De legger wordt voor deze locatie dus gewijzigd zonder onderliggende watervergunning of projectplan. Omdat een besluit tot ambtshalve wijziging van de legger niet is gedelegeerd door de Verenigde Vergadering aan het college betekent dit dat de Verenigde Vergadering van Delfland het besluit van de leggerwijziging neemt op basis van een inhoudelijke onderbouwing van dit besluit. De geplande wijziging op leggerkaart uit het ontwerpbesluit is hierdoor niet veranderd.

2.4 Conclusie Hoogheemraadschap van Delfland

Het besluit wordt niet inhoudelijk aangepast naar aanleiding van de ingediende zienswijze. De grondslag voor de leggerwijziging langs de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade is wel veranderd. Delfland wil de Legger regionale waterkeringen ter hoogte van de Plaspoelkade en Van Ravesteijnkade aanpassen op basis van besluit tot ambtshalve wijziging.

Hoofdstuk 3. Aanpassing leggerkaart

Tijdens de inzagetermijn heeft Delfland naar aanleiding van een gesprek met een bewoner een te ruime afronding van de zonering ter hoogte van de Oude Trambaan geconstateerd. Hierdoor had een perceeleigenaar een te grote, onnodige beperking op zijn terrein. We hebben de afstand van de beschermingszone tot het waterstaatswerk overal op 15 m gezet. Dit is zowel bij de Oude Trambaan gedaan als bij Sluiskant. De aanpassing bij Oude Trambaan is in Figuur 1 te zien.

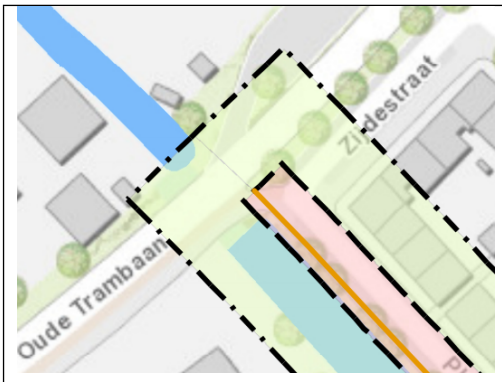

Leggerkaart horend bij ontwerpbesluit	Leggerkaart horend bij besluit

Figuur 1: Weergave van aanpassing leggerkaart LEGGER2020-B-03

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2354
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	H.05
Titel	Aandeelhouderschap AquaMinerals

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

I. Akkoord te gaan met het aankopen door het college van 653 aandelen AquaMinerals BV tegen een bedrag van € 70.000,-.
II. Een uitzondering te maken op hetgeen daarover is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen en de directeur Ontwikkeling namens Delfland af te vaardigen naar de aandeelhoudersvergadering van AquaMinerals BV.
III. Kennis te nemen van de Toetredingsovereenkomst en de Participatieovereenkomst met AquaMinerals BV.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Aandeelhouderschap AquaMinerals
Versienummer	1
Dossiernummer	2354
D&H datum	dinsdag 9 november 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

I. Akkoord te gaan met het aankopen door het college van 653 aandelen AquaMinerals BV tegen een bedrag van € 70.000,-.
II. Een uitzondering te maken op hetgeen daarover is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen en de directeur Ontwikkeling namens Delfland af te vaardigen naar de aandeelhoudersvergadering van AquaMinerals BV.
III. Kennis te nemen van de Toetredingsovereenkomst en de Participatieovereenkomst met AquaMinerals BV.

2) Aanleiding

Grondstoffen worden schaarser en afvalwater en reststromen daarmee waardevoller, zowel financieel als vanuit het oogpunt van verduurzaming. Delfland wil in 2030 50 % minder grondstoffen gebruiken en in 2050 100 % circulair zijn. Om die redenen streeft Delfland ernaar om op termijn waar dat mogelijk is, naast energie ook grondstoffen te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. In dat kader is onderzocht in welke mate AquaMinerals - als belangrijkste dienstverlener op dit vlak - als kennis- en servicepartner kan optreden. AquaMinerals stelt zich tot doel het actief verlenen van diensten aan participanten om voor huidige en in de toekomst te verwachten grondstoffen uit de watercyclus economische- en duurzaamheidswaarde te creëren.

De commissie Waterketens en Emissies (CWE) van de Unie van Waterschappen heeft in mei 2020 besloten om vanuit de Energie- en Grondstoffenfabriek de markactiviteiten in publiek partnerschap met AquaMinerals BV uit te voeren. Daarnaast heeft de Unie van Waterschappen een opdracht aan AquaMinerals gegeven om de regierol in te vullen van het plan voor de robuuste slibverwerking.

De vijf waterschappen Aa en Maas, Zuiderzeeland, Amstel, Gooi en Vecht, Hollands Noorderkwartier en Stichtse Rijnlanden zijn Delfland reeds voorgegaan door aandeelhouder te worden van AquaMinerals BV. De verwachting is dat meerdere waterschappen de komende tijd zullen volgen.

Delfland wil bij deze beweging aansluiten en verwacht dat het aandeelhouderschap met AquaMinerals BV individuele voordelen brengt alsmede schaalvoordelen en vergroting van de collectieve innovatiekracht van onze sector, zeker bij een toename van het aantal waterschappen dat instapt.

Door aandeelhouder te worden, kan Delfland maximaal gebruik maken van de diensten van AquaMinerals BV. D&H is voornemens om aandelen te kopen in het AquaMinerals BV en vraagt hiervoor instemming van de VV.

3) Beoogd effect

Delfland wil zorgen dat grondstoffen uit onze processen en werkzaamheden op een maatschappelijk verantwoorde wijze rendabel en duurzaam worden afgezet. Dit vergt specifieke kennis en kunde die wij minder goed beheersen. AquaMinerals BV kan hierbij een belangrijke rol spelen als grondstoffenmakelaar. Door de volumes van de verschillende waterschappen te bundelen kan AquaMinerals BV tot betere prijzen komen. De innovatiekracht van de sector op dit thema wordt versterkt omdat kennis, ervaring en competenties bij één partij worden gebundeld. Door aandeelhouder te worden, kan Delfland maximaal gebruik maken van de diensten van AquaMinerals BV.

4) Kernboodschap

Delfland wordt aandeelhouder van AquaMinerals B.V. AquaMinerals B.V. is een bedrijf dat zonder winstoogmerk productmarktcombinaties ontwikkelt voor de afzet van reststromen tot waardevolle grondstoffen en biedt de benodigde specifieke expertise. AquaMinerals gaat voor Delfland werken aan de afzet van grondstoffen en het toepassen van reststoffen uit het waterbeheer verzorgen door het ontwikkelen van productmarktcombinaties. AquaMinerals is een professionele non-profit organisatie die landelijk vertrouwen geniet. Hun dienstverlening begint op het punt waar de kennis van Delfland ophoudt. Het bedrijf is al ruim twintig jaar het shared service center van alle Nederlandse drinkwaterbedrijven om de afzet van rest- en grondstoffen te verzorgen. In essentie biedt AquaMinerals individuele 'ontzorging' van Delfland in combinatie met de juiste competenties, expertise en schaalvoordelen door collectieve afzetkanalen te ontwikkelen.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Strategie Delfland Circulair (17 mei 2018 vastgesteld door Verenigde Vergadering):
- Delfland wil in 2030 50 % minder grondstoffen gebruiken en in 2050 100 % circulair zijn.
- Delfland wil strategische samenwerking aangaan om kringlopen te sluiten.

Strategie Transitie Waterketen 2050 (27 mei 2021 vastgesteld door de Verenigde Vergadering):
- Meer gezuiverd water en stedelijk water als bron voor zoetwater;
- Energie-efficiëntere waterketen op weg naar klimaatneutraliteit in 2050;
- Meer grondstoffen terugwinnen uit de waterketen en leveren.

Door de UvW Commissie Waterketen en Emissies is in mei 2020 besloten om marktactiviteiten vanuit het platform "de Energie en Grondstoffenfabriek" in publiek partnerschap met AquaMinerals uit te voeren;

Daarnaast heeft de Unie van Waterschappen een opdracht aan AquaMinerals gegeven om de regierol in te vullen voor uitvoering van het plan voor de robuuste slibverwerking.

6) Regelgeving en Beleid

In het Waterbeheerplan 2016-2021 en het Bestuursakkoord 2019-2023 "Iedereen aan de slag voor water" heeft Delfland aangegeven kringlopen te zullen sluiten, het terugwinnen van grondstoffen centraal te laten plaatsvinden en daarin verbindend te willen samenwerken met andere partijen. Het programma Duurzaam Circulair geeft hier handen en voeten aan.

De Nota verbonden partijen (2013) biedt het kader van Delfland voor het aangaan van nieuwe participaties. Aandeelhouder worden van AquaMinerals B.V. voldoet aan de voorwaarden van het afwegingskader dat in de Nota is opgenomen (zie bijlage 2).

7) Financiën

Aanschaf aandelen AquaMinerals
De waarde van een aandeel in 2020 is € 105,- en is gebaseerd op het eigen vermogen (1,3 miljoen euro) gedeeld door het aantal uitstaande aandelen (12.300 stuks waarvan 10.444 aan drinkwaterbedrijven en 1.856 aan de al deelnemende waterschappen). Momenteel heeft

AquaMinerals aandelen uitgegeven aan de drinkwaterbedrijven en is voornemens een gelijk aantal aandelen uit te geven aan de 21 waterschappen. De verdeling van de aandelen tussen de waterschappen wordt gedaan op basis van het aantal vervuilingseenheden. Voor Delfland betekent dit een éénmalige investering van circa € 70.000,- voor 653 aandelen.

De aanschaf van deze aandelen brengt een financiële verplichting met zich mee en het genoemde aanschaf bedrag van € 70.000,- zal op de financiële balans komen te staan. In de Kadernota onder Besturing Zuiveringsproces (BZP) is hier reeds rekening mee gehouden en dit bedrag is opgenomen in de begroting 2022. De jaarlijkse rente die deze verplichting met zich meebrengt, is te verwaarlozen.

Kosten te betalen aan AquaMinerals
De participanten betalen jaarlijks een bijdrage aan AquaMinerals ter dekking van hun organisatiekosten. De bijdrage van de participanten is proportioneel aan het door hen aangeboden volume en bedraagt ongeveer € 5 per ton materiaal. Deze kosten worden opgenomen in de exploitatiebegroting.

Opbrengsten
Als vervolg op de stap om aandeelhouder te worden, zal met AquaMinerals een privaatrechtelijke overeenkomst worden afgesloten waarin afspraken over de dienstverlening worden vastgelegd. Deze overeenkomst zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan het college. De dienstverlening van AquaMinerals leidt mogelijk tot inkomsten door meer opbrengst op bestaande producten of op de markt brengen van nieuwe producten. De budgettaire ruimte die hierdoor mogelijk ontstaat, wordt bij voorkeur aangewend voor verdere innovatie en productontwikkeling. Eén en ander zal in het college voorstel worden opgenomen.

Fiscaliteiten
Het aandeelhouder zijn van AquaMinerals heeft geen fiscale consequenties. De verkoop van restproducten/ grondstoffen heeft wel fiscale consequenties. Bij de verkoop van restproducten/ grondstoffen treedt Delfland namelijk op als ondernemer voor de btw. Dit betekent dat Delfland bij verkoop van restproducten/grondstoffen btw in rekening moet brengen op de factuur. Afhankelijk van de producten zal dan 21% BTW (of 9%) worden ontvangen welke moet worden afgedragen aan de belastingdienst in de periodieke aangifte BTW. Daarnaast kan de BTW die betrekking heeft op het vervaardigen en of verkopen van deze restproducten/ grondstoffen worden teruggevraagd. Bij het behalen van een positief saldo op de fabricage en verkoop van restproducten/ grondstoffen zal op jaarbasis vennootschapsbelasting moeten worden betaald.

8) Duurzaamheid

Aandeelhouder worden van AquaMinerals moet voor versnelling van het circulair maken van grondstoffen gaan zorgen. AquaMinerals is erbij gebaat zoveel mogelijk reststromen duurzaam en lucratief te laten omzetten in grondstoffen zodat er meer waarde uit wordt gehaald. Dit past binnen de strategie Duurzaam Circulair waarin Delfland in 2050 100 % circulair wil zijn.

9) Organisatorische en personele consequenties

Aandeelhouder worden van en samenwerking met AquaMinerals vraagt tijd en aandacht van Delfland. De inschatting is dat deze werkzaamheden beperkte bestuurlijke aandacht kost en in totaal ongeveer 0,1 tot 0,2 fte ambtelijke inzet vragen en wordt met de huidige formatie gedaan. Het kent twee aspecten:

1. Aandeelhouder worden betekent mede-eigenaar worden. De invulling van deze eigenaarsrol gebeurt via de Algemene Aandeelhoudersvergadering (AvA). Dit betekent dat via de AvA mee besloten gaat en moet worden over de belangrijkste beslissingen en strategische doelstellingen van het bedrijf. Dat betreft zaken als benoemen en ontslaan van de bestuurders en de commissarissen, de balans en de jaarrekening, vaststellen en wijzigen van

statuten. Andere participerende waterschappen zijn in de AvA vertegenwoordigd op directieniveau. Namens Delfland zal de directeur Ontwikkeling deelnemen aan de AvA.

2. Voor het afnemen van diensten ontstaat een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie en zal een separate leveringsovereenkomst worden afgesloten. Het afsluiten van deze overeenkomst is een bevoegdheid van het college. Daarnaast gaat Delfland contract-/accountmanagement voor AquaMinerals inrichten.

10) OR

Niet van toepassing

11) Risico's en beheersmaatregelen

Aandeelhouder worden van Aquaminerals betekent voor Delfland:
- beperkte financiële risico's: Aandelen kopen is een éénmalige investering. De stap om aandeelhouder te worden, heeft voor Delfland geen speculatief doel. AquaMinerals speculeert niet, investeert niet in activa en heeft geen schulden. In de afgelopen 20 jaar zijn de aandelen van AquaMinerals in waarde gestegen. Mocht het bestuur besluiten om geen aandeelhouder meer te willen zijn, om wat voor reden dan ook, dan is AquaMinerals verplicht om de aandelen terug te kopen tegen de prijs van dat moment.
Daarnaast kan sprake zijn van lopende verplichtingen die voortkomen uit de privaatrechtelijke Leveringsovereenkomst die het college met AquaMinerals gaat afsluiten als de VV instemt met aandeelhouder worden. Ook als de aandelen worden verkocht, dienen deze verplichtingen conform de overeenkomst nagekomen te worden.
De organisatiekosten van AquaMinerals worden jaarlijks verrekend met de aandeelhouders en zijn proportioneel aan het aangeboden volume. Geen volume betekent geen verrekening.
De Participatieovereenkomst kent een bepaling 'entreegelden' voor nieuwe aandeelhouders. Deze heeft tot doel om een extra bijdrage te kunnen vragen wanneer een nieuwe toetreder onevenredig veel gebruik maakt van een ontwikkeling of innovatie die bekostigd is door de bestaande participanten. Met AquaMinerals is afgesproken dat dit voor Delfland niet van toepassing is.
Het financieel risico van aandeelhouder worden is hiermee erg klein.
- Geen verplichtingen op voorhand: Om daadwerkelijk grondstoffen te gaan vermarkten, wordt een apart leveringscontract gesloten dat een bestuurlijk besluit van het college vraagt;
- er is geen sprake van overdracht van bevoegdheden of verantwoordelijkheden.

Beleid Verbonden Partijen
Met de aanschaf van aandelen van AquaMinerals ontstaat voor Delfland een nieuwe verbonden partij waarover verantwoording en rapportage zal plaatsvinden. Deze toetreding voldoet aan de Nota Verbonden Partijen (bijlage 2). Belangrijk criterium in het afwegingskader van de Nota betreft de noodzaak dat het een publiek belang danwel taak betreft. De interpretatie van het begrip 'publiek belang' is niet éénduidig. In dit geval wordt verduurzaming, het tegengaan van klimaatverandering en de transitie naar circulariteit en de bijdrage die Delfland daarin kan doen gezien als een publiek belang. Terugwinnen van grondstoffen uit onze processen en werkzaamheden en die zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken draagt bij aan die circulaire transitie. Het heeft een toegevoegde waarde dat Delfland zich bemoeit met het terugwinnen van grondstoffen uit onze processen en werkzaamheden die we uitvoeren. Conform het Afwegingskader is deelname in AquaMinerals mogelijk.
In lijn met de aanbevelingen uit het onderzoek dat de Rekeningcommissie heeft uitgevoerd naar de verbonden partijen zal gestuurd worden op doelrealisatie door het inrichten van contractmanagement. De informatievoorziening naar en sturingsmogelijkheden van de VV verloopt via de P&C cyclus waarin zal worden gerapporteerd over financiën, doelrealisatie en risico's.

Juridische aspecten
Het aandeelhouder worden van AquaMinerals is niet strijdig met mededingingsrecht en staatssteun-regels.

Dossiernummer: 2354

Evaluatie
Met AquaMinerals is afgesproken dat na de eerste twee jaar de samenwerking met AquaMinerals wordt geëvalueerd. Op basis van de evaluatie besluit Delfland of gebruik gemaakt gaat worden van de mogelijkheid om na de eerste 3 jaar de aandelen weer terug te verkopen aan AquaMinerals.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Aandeelhouder worden van AquaMinerals BV geeft een impuls aan alle waterschappen en helpt om de volgende, noodzakelijke ontwikkelstap naar circulariteit te maken. Toetreding biedt kansen voor het profileren van Delfland als een van de voorlopers en de waterschappen in het algemeen als duurzame organisaties. Het besluit wordt gecommuniceerd in de D&H Nieuwsbrief. Er wordt een persbericht verstuurd in afstemming met AquaMinerals BV en de vakpers wordt actief benaderd.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Indien de Verenigde Vergadering instemt met dit voorstel, wordt Delfland per 1 juli 2022 aandeelhouder van AquaMinerals BV.

In overleg met AquaMinerals B.V. worden de stukken voorbereid die nodig zijn om aandeelhouder te worden en ter besluitvorming voorgelegd aan het college. Het betreft de Toetredingsovereenkomst, de Participatieovereenkomst en een volmacht voor de notaris.

Vervolgens wordt een Leveringsovereenkomst opgesteld en ter besluitvorming voorgelegd aan het college. Hierin worden de afspraken vastgelegd betreffende de levering van reststromen van Delfland aan AquaMinerals.

14) Bevoegd orgaan

Waterschapswet art 99
De VV stelt de begroting vast en heeft daarmee het budgetrecht.

Delegatiebesluit art. 2 lid 16.
Het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten is door de VV gedelegeerd aan D&H.

Nota Verbonden Partijen
Het college legt een ontwerpbesluit tot deelname aan – of oprichting van - een verbonden partij voor aan de VV. De VV kan dan ten aanzien van het aangaan van een deelname haar eisen, wensen en/of bedenkingen kenbaar maken.

15) Toelichting

Circulaire ambities en reststoffen
Onze ambities op het gebied van duurzaamheid en circulariteit zijn hoog en vragen actie, resultaten en professionaliteit. Hergebruik van reststoffen die vrijkomen bij onze processen is één van de stappen die we willen zetten om meer circulair te worden. Voorbeelden daarvan zijn de productie en afzet van 7 miljoen kuub groen gas per jaar. Op AWZI Houtrust wordt 2000 ton zuiver en vloeibaar CO2 per jaar geleverd aan een marktpartij. Delfland heeft dat de afgelopen jaren in eigen beheer ontwikkeld, de markt verkend en ontsloten en contracten met afnemers afgesloten. We verwachten in de nabije toekomst veel meer reststoffen te kunnen gaan hergebruiken.

Samenwerkingspartner
Als wij voor al deze stoffen de ontwikkeling, marktverkenning en afzet in eigen beheer gaan doen vraagt dit veel personele inzet en kennis en competenties die niet direct samenhangen met onze primaire werkzaamheden als waterschap. Het vergt specifieke kennis van de markt maar ook zeker van wetgeving hieromtrent.
Dossiernummer: 2354

Waterschappen blijken die kennis op dit moment onvoldoende in huis te hebben. Het door-ontwikkelen van afzetroutes van teruggewonnen grondstoffen en het ontwikkelen van nieuwe routes voor nieuwe grondstoffen komt hierdoor niet of nauwelijks van de grond. We zoeken daarom een partij die ons kan ontzorgen en helpt om onze ambities te realiseren. Het idee is dat we zo met minder inspanning meer circulaire ambities kunnen verwezenlijken.

De drinkwaterbedrijven in Nederland hadden 20 jaar geleden een vergelijkbare behoefte en hebben toen gezamenlijk de Reststoffenunie opgericht, tegenwoordig AquaMinerals BV. AquaMinerals BV is een bedrijf zonder winstoogmerk dat optreedt als het shared service center van alle Nederlandse drinkwaterbedrijven om de afzet van rest- en grondstoffen te verzorgen. In essentie biedt AquaMinerals BV individuele 'ontzorging' in combinatie met de juiste competenties, expertise en schaalvoordelen door collectieve vermarkting. Het bedrijf heeft zich de afgelopen 20 jaar bewezen als betrouwbaar, stabiel en kundig en geniet landelijk vertrouwen.

Bij de Nederlandse waterschappen is een groeiende behoefte om reststoffen terug te winnen en af te zetten en hiervoor ontzorgd te worden door een externe partij. De waterschappen Aa en Maas, Zuiderzeeland, Amstel, Gooi en Vecht, Hollands Noorderkwartier en Stichtse Rijnlanden zijn Delfland voorgegaan en een nauwe samenwerking aangegaan met AquaMinerals door aandeelhouder te worden. De verwachting is dat meerdere waterschappen de komende tijd volgen.

Delfland verwacht dat het aangaan van een samenwerking met AquaMinerals niet alleen voordelen brengt voor Delfland alleen, maar ook leidt tot schaalvoordelen en meer collectieve innovatiekracht van onze sector. Om die reden is in de UvW Commissie Waterketen en Emissies in mei 2020 besloten om marktactiviteiten vanuit het platform "de Energie- en Grondstoffenfabriek" in publiek partnerschap met AquaMinerals uit te voeren. AquaMinerals heeft laten zien dat zij een cruciale rol kan spelen als grondstoffenmakelaar en als ontwikkelaar. AquaMinerals kan Delfland helpen bij het vinden van duurzame en rendabele afzetroutes voor teruggewonnen grondstoffen en het vermarkten daarvan. Ook bij het opstellen van businesscases en value cases over dit thema kan AquaMinerals een rol spelen.

Op basis van de huidige inzichten hebben zien wij de volgende kansen om samen met AquaMinerals te verkennen:
- Groengas: wanneer de mobiliteitsector sterk gaat electrificeren kan dit betekenen dat de inkomsten uit Groengas onder druk komen te staan. Het lijkt verstandig om daar op voorbereid te zijn en alvast alternatieve afzetmogelijkheden te bekijken.
- CO2: verkenning vergroten afzetmarkt van het CO2 dat wordt geproduceerd in onze Groengas-installaties. De afzet is nu beperkt tot glastuinbouw en zou kunnen worden verbreed naar bv de drinkwatersector. Tevens andere toepassingsmogelijkheden van CO2 van waterschappen onderzoeken.
- Terugwinnen cellulose en fosfaat in de waterketen.
- Afzetmogelijkheden verkennen van roostergoed (uit AWZI's) en biomassa dat vrijkomt bij onderhoud van watergangen en waterkeringen.

Samenwerkingsvorm
Publieke organisaties die gebruik willen maken van de diensten van AquaMinerals moeten deze, bij opdrachten met een waarde boven een bepaalde drempel, in principe aanbesteden. De Aanbestedingswet kent daarop een aantal uitzonderingen. Wanneer Delfland aandeelhouder is van AquaMinerals, geldt de uitzonderingsconstructie "(quasi)inbesteden" in de Aanbestedingswet en kunnen onder een aantal voorwaarden opdrachten aanbestedingsvrij worden verleend aan AquaMinerals. Eén van de voorwaarden voor deze uitzondering is dat AquaMinerals ten hoogste 20% van haar totale omzet mag halen uit opdrachten van niet-aandeelhouders. De andere twee voorwaarden betreffen het samen met de andere publieke aandeelhouders toezicht uitoefenen alsof het een eigen dienst betreft en er mag geen sprake zijn van directe participatie van privaat kapitaal in de rechtspersoon.

AquaMinerals BV heeft zelf geen verwerkingscapaciteit, maar verbindt producenten aan de afzetmarkt. Jaarlijks vermarkt AquaMinerals momenteel ongeveer 210.000 ton grondstoffen. Vanwege de hierboven genoemde aanbestedingsregels stuurt het bedrijf actief op het voorkomen dat de 20% grenswaarde wordt overschreden. De ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie gaan snel en de ambities van de 21 waterschappen in Nederland zijn groot. Gezien de specifieke expertise van AquaMinerals is het reëel om te verwachten dat partijen een steeds groter beroep gaan doen op de diensten die AquaMinerals kan leveren. De 20%-grens zal dan snel bereikt wordt door opdrachten van niet-aandeelhouders zoals waterschappen die niet of nog niet deelnemen en andere partijen. Om maximaal gebruik te kunnen maken van de diensten die AquaMinerals kan bieden, is het daarom verstandig om als zesde waterschap aandeelhouder te worden.

16) Bijlagen

1. Toetredingsovereenkomst Delfland
1a. Participatieovereenkomst 2018
1b. Statuten
1c. Akte van Uitgifte
2. Afwegingskader Nota Verbonden Partijen

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Aandeelhouderschap AquaMinerals
Dossiernummer	2354

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 9 november 2021, dossiernummer 2354;

gelezen het positieve advies van de commissie waterveiligheid en waterketen.

Overwegende dat:
1. Delfland graag circulair en duurzaam wil zijn;
2. Reststromen en grondstoffen uit het waterbeheer duurzaam en lucratief wil verhandelen;
3. AquaMinerals individuele 'ontzorging' biedt in combinatie met de juiste competenties, expertise en schaalvoordelen door collectieve vermarkting van reststromen en grondstoffen.

Gelet op:
Artikel 77 van de waterschapswet

Besluit:

I. Akkoord te gaan met het aankopen door het college van 653 aandelen AquaMinerals BV tegen een bedrag van € 70.000,-.
II. Een uitzondering te maken op hetgeen daarover is opgenomen in de Nota Verbonden Partijen en de directeur Ontwikkeling namens Delfland af te vaardigen naar de aandeelhoudersvergadering van AquaMinerals BV.
III. Kennis te nemen van de Toetredingsovereenkomst en de Participatieovereenkomst met AquaMinerals BV.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

datum

AM AVA xx-xx

Gedateerd datum

TOETREDINGSOVEREENKOMST

Tussen

BRABANT WATER N.V.

DUNEA N.V.

EVIDES N.V.

OASEN N.V.

N.V. PWN WATERLEIDINGBEDRIJF NOORD-HOLLAND

VITENS N.V.

STICHTING WATERNET

N.V. WATERBEDRIJF GRONINGEN

WMD DRINKWATER B.V.

N.V. WATERLEIDINGMAATSCHAPPIJ LIMBURG

VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR WATERVOORZIENING CVBA

WATERSCHAP AA EN MAAS

HOOGHEEMRAADSCHAP HOLLANDS NOORDERKWARTIER

WATERSCHAP AMSTEL, GOOI EN VECHT

HOOGHEEMRAADSCHAP DE STICHTSE RIJNLANDEN

WATERSCHAP ZUIDERZEELAND

En

HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND

inzake

AQUAMINERALS B.V.

(*de Vennootschap*)

INHOUDSOPGAVE

ARTIKEL 1 ERKENNING, DEFINITIES, INTERPRETATIE 4
ARTIKEL 2 TOETREDING EN LOCK-UP 4
ARTIKEL 3 OVERIGE BEPALINGEN 5
ARTIKEL 4 TOEPASSELIJK RECHT, GESCHILLEN.....5

BIJLAGEN

Bijlage 1 Participatieovereenkomst
Bijlage 2 Statuten
Bijlage 3 Akte van Uitgifte

TOETREDINGSOVEREENKOMST TOT EN ADDENDUM OP PARTICIPATIEOVEREENKOMST

DE ONDERGETEKENDEN:

1. **BRABANT WATER N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, kantoor houdende te (5223 MA) 's-Hertogenbosch aan de Magistratenlaan 200, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 16005077 ("**Brabant Water**");

2. **DUNEA N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Zoetermeer, kantoor houdende te (2719 EG) Zoetermeer aan het Plein van de Verenigde Naties 11, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 27122974 ("**Dunea**");

3. **EVIDES N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Rotterdam, kantoor houdende te (3063 NH) Rotterdam aan de Schaardijk 150, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24170650 ("**Evides**");

4. **OASEN N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Gouda, kantoor houdende te (2801 SB) Gouda aan de Nieuwe Gouwe O.Z. 3, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 29010639 ("**Oasen**");

5. **N.V. PWN WATERLEIDINGBEDRIJF NOORD-HOLLAND**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Velserbroek, kantoor houdende te (1991 AS) Velserbroek aan de Rijksweg 501, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34072007 ("**PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland**");

6. **VITENS N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Zwolle, kantoor houdende te (8019 BE) Zwolle aan de Oude Veerweg 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 5069581 ("**Vitens**");

7. **STICHTING WATERNET**, een stichting statutair gevestigd te Amsterdam, kantoor houdende te (1096 AC) Amsterdam aan de Korte Ouderkerkerdijk 7, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41216593 ("**Stichting Waternet**");

8. **N.V. WATERBEDRIJF GRONINGEN**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Groningen, kantoor houdende te (9723 DV) Groningen aan de Griffeweg 99, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 02008621("**Waterbedrijf Groningen**");

9. **WMD Drinkwater B.V.**, een besloten vennootschap, statutair gevestigd te Assen, kantoor houdende te (9405 BL) Assen aan de Lauwers 3, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 67731910 ("**WMD Drinkwater B.V.**");

10. **N.V. WATERLEIDING MAATSCHAPPIJ LIMBURG**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Maastricht, kantoor houdende te (6229 GA) Maastricht aan de Limburglaan 25, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 14602038 ("**Waterleiding Maatschappij Limburg**");

11. **VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR WATERVOORZIENING CVBA**, een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid van publiek recht naar Belgisch recht, statutair gevestigd te Schaarbeek, kantoor houdende te (1330) Schaarbeek aan de Vooruitgangstraat 189, ondernemingsnummer 0224771467 ("**Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening**");

12. **WATERSCHAP AA EN MAAS**, een publiekrechtelijke rechtspersoon (waterschap) gevestigd te (5216 PP) 's-Hertogenbosch aan de Pettelaarpark 70 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 17251019;

13. **Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier,** een publiekrechtelijke rechtspersoon (waterschap) gevestigd te (1703 WC) Heerhugowaard aan de Stationsplein 136 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 37161516.

14. **Waterschap Amstel, Gooi en Vecht**, een publiekrechtelijke rechtspersoon (waterschap) gevestigd te (1096 AC) Amsterdam aan de Korte Ouderkerkerdijk 7 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34360267;

15. **Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden,** een publiekrechtelijke rechtspersoon (waterschap) gevestigd te (3994 DD) Houten aan de Poldermolen 2 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30276831

16. **Waterschap Zuiderzeeland,** een publiekrechtelijke rechtspersoon (waterschap) gevestigd te (8224 KT) Lelystad aan de Lindelaan 20 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 32164084

17. **Hoogheemraadschap van Delfland**, een publiekrechtelijke rechtspersoon (waterschap) gevestigd te (2611AL) Delft aan de Phoenixstraat 32 ingeschreven in het handelsregister van de kamer van Koophandel onder nummer 50677969 **("Toetredende Partij");**

en

18. **AQUAMINERALS B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Rijswijk ZH, kantoor houdende te (3433 PE) Nieuwegein aan Groningenhaven 7, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30130247 (de "**Vennootschap**");

Partijen bedoeld onder 1 tot en met 16 en onder 18 hierna gezamenlijk en individueel ook aan te duiden als "**Huidige Partijen**" respectievelijk "**Huidige Partij**";

Partijen bedoeld onder 1 tot en met 18 hierna gezamenlijk en individueel ook aan te duiden als "**Partijen**" respectievelijk "**Partij**";

OVERWEGENDE DAT:

a. Huidige Partijen partij zijn bij de hierbij als Bijlage 1 aangehechte participatieovereenkomst gedateerd december 2018 inzake de Vennootschap;

b. de statuten van de Vennootschap, zoals gewijzigd op 9 december 2019 van toepassing zijn. De statuten zijn hieraan gehecht als Bijlage 2 (de "**Statuten**");

c. de Vennootschap 653 "aandelen WS" in het kapitaal van de Vennootschap zal uitgeven aan Toetredende Partij door middel van het doen verlijden van de hierbij als 0 aangehechte notariële akte van uitgifte (de "**Akte van Uitgifte**");

d. Partijen zijn overeengekomen dat de Toetredende Partij onder de opschortende voorwaarde van effectuering van de Akte van Uitgifte (de "**Closing**" en de datum waarop dit plaatsheeft de "**Closingdatum**"), als partij per 1 juli 2022 zal toetreden tot de Participatieovereenkomst onder de voorwaarden als vastgelegd in deze toetredingsovereenkomst (de "**Overeenkomst**").

KOMEN HIERBIJ OVEREEN ALS VOLGT:

Artikel 1 Erkenning, definities, interpretatie

1.1 De Toetredende Partij verklaart hierbij volledig bekend te zijn met de Participatieovereenkomst en de Statuten en daarvan kopieën te hebben ontvangen.

1.2 Deze Overeenkomst zal integraal deel uitmaken van de Participatieovereenkomst en alle met een hoofdletter aanvangende begrippen die in deze Overeenkomst worden gebezigd, maar hierin niet nader zijn gedefinieerd, hebben de betekenis die daaraan in de Participatieovereenkomst is toegekend, tenzij uit de context ondubbelzinnig anders voortvloeit.

1.3 Voor zover daarvan in deze Overeenkomst niet uitdrukkelijk wordt afgeweken, blijft het bepaalde in de Participatieovereenkomst onverminderd van toepassing.

Artikel 2 Toetreding en lock-up

2.1 Onder de opschortende voorwaarde van Closing treedt de Toetredende Partij hierbij toe als partij tot de Participatieovereenkomst in haar hoedanigheid van aandeelhouder van de Vennootschap.

2.2 Gedurende de periode van drie (3) jaren zal de Toetredende Partij haar aandelen niet te koop aanbieden of vervreemden anders dan na verkregen akkoord van alle medeaandeelhouders in de Vennootschap.

2.3 De Toetredende Partij conformeert zich in het bijzonder ook aan de vigerende strategieën (zoals de strategie en jaarplannen) en regelingen, zoals de Participatieovereenkomst, zoals deze voor alle Huidige Partijen gelden.

Artikel 3 Overige bepalingen

3.1 Partijen komen hierbij overeen dat, voor zover toepasselijk, er ter zake van de onderhavige uitgifte overeenkomstige de Akte van Uitgifte, Partijen geen beroep zullen doen op de hun uit hoofde van artikel 11 van de statuten van de Vennootschap (voorkeursrecht bij uitgifte) toekomende rechten, zonder dat dit enige invloed heeft op of de mogelijkheid beperkt om recht dit bij eventuele toekomstige emissies uit te oefenen overeenkomstig de relevante bepaling.

3.2 Partijen zullen deze overeenkomst niet aan een derde openbaren, tenzij zulks plaatsvindt in onderling overleg en behalve voor zover openbaarmaking noodzakelijk is of verplicht is op grond van de wet, enig voorschrift van een van overheidswege erkende beurs, het SER Besluit Fusiegedragsregels 2015 of een bindende uitspraak van de rechter of ander overheidsorgaan.

3.3 Partijen verplichten zich jegens elkaar om in overeenstemming met en ter uitvoering van het bepaalde in deze overeenkomst al die handelingen te verrichten en zodanig stem uit te brengen of zich te onthouden van stemmen op door hen gehouden aandelen dat wordt voldaan aan het bepaalde in deze Overeenkomst.

3.4 Deze Overeenkomst met Bijlagen beoogt een vastlegging te zijn van alle afspraken die tussen Partijen zijn gemaakt omtrent de aangelegenheden waaraan in deze Overeenkomst wordt gerefereerd, en treedt derhalve in de plaats van alle eerdere overeenkomsten die tussen Partijen omtrent die aangelegenheden mochten zijn gesloten.

3.5 Indien enige bepaling in deze Overeenkomst ongeldig of niet afdwingbaar blijkt te zijn, dan zullen de overblijvende bepalingen worden uitgelegd alsof een dergelijke ongeldige of niet afdwingbare bepaling niet zou zijn opgenomen. In dat geval zal de ongeldige of niet afdwingbare bepaling worden geacht te zijn vervangen door een bepaling die de bedoeling van Partijen met de betreffende bepaling zo dicht mogelijk benadert.

3.6 Partijen doen afstand van het recht om deze Overeenkomst (partieel) te (doen) ontbinden, vernietigen, wijzigen ter opheffing van nadeel, met name van het inroepen van het bepaalde in artikel 6:265 e.v. en 6:228 e.v. BW. Voorts doen Partijen hierbij afstand van hun recht zich te beroepen op onvoorziene omstandigheden als bedoeld in artikel 6:258 BW.

Artikel 4 Toepasselijk recht, geschillen

4.1 Op deze Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

4.2 Alle geschillen welke mochten ontstaan naar aanleiding van of in verband met deze Overeenkomst of van overeenkomsten of akten die daarvan het gevolg zijn, zullen worden beslist door de bevoegde rechter van de rechtbank Midden-Nederland, zittingsplaats Utrecht.

(*handtekeningen op volgende pagina's*)

DEZE OVEREENKOMST is op de bovenvermelde datum ondertekend door:

BRABANT WATER N.V.

_____
door: J. Verberk
titel: Gevolmachtigde

DUNEA N.V.

_____
door: A. de Waal Malefijt
titel: Gevolmachtigde

EVIDES N.V.

_____
door: A.M. Ottolini
titel: directeur

OASEN N.V.

_____
door: P. Wessels
titel: Gevolmachtigde

N.V. PWN WATERLEIDING-BEDRIJF NOORD-HOLLAND

_____
door: S. van Wesemael
titel: Gevolmachtigde

VITENS N.V.

_____
door: D. Schippers
titel: Gevolmachtigde

STICHTING WATERNET

_____
door: R. van Houten
titel: Gevolmachtigde

N.V. WATERBEDRIJF GRONINGEN

_____
door: R. Zwart
titel: directeur

WMD DRINKWATER B.V.

door: H. Brink
titel: Gevolmachtigde

N.V. WATERLEIDINGMAAT-SCHAPPIJ LIMBURG

Drs. J.J.W. Nelissen RA
Titel: directeur

VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR WATERVOORZIENING CVBA

door: P. Suenens
titel: Gevolmachtigde

WATERSCHAP AA EN MAAS

door: P. Verlaan
titel: Gevolmachtigde

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Door: N. Ney
titel: Gevolmachtigde

Waterschap Amstel, gooi en Vecht

door: R. van Houten
titel: gevolmachtigde

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Door: C. Jansen Op de Haar
titel: Gevolmachtigde

Waterschap Zuiderzeeland

Door: J. Caris
Titel: Heemraad

Hoogheemraadschap van Delfland

Door: W. Kooistra
Titel: Gevolmachtigde

AquaMinerals B.V

Door: O. van der Kolk
Titel: Directeur

BIJLAGE 1 PARTICIPATIEOVEREENKOMST

Zie hiervoor het stuk van datum (AM AVA xx-xx) wat daarna ongewijzigd is gebleven.

BIJLAGE 2 STATUTEN

Zie hiervoor het stuk van datum (AM AVA xx-xxx) wat daarna ongewijzigd is gebleven.

BIJLAGE 3 AKTE VAN UITGIFTE

Zie (AM AVA xxx-xxx)

12 december 2018

PARTICIPATIEOVEREENKOMST

tussen

BRABANT WATER N.V.

DUNEA N.V.

EVIDES N.V.

OASEN N.V.

N.V. PWN WATERLEIDINGBEDRIJF NOORD-HOLLAND

VITENS N.V.

STICHTING WATERNET HOUDER AANDELEN WS

SICHTING WATERNET HOUDER AANDELEN DWB

N.V. WATERBEDRIJF GRONINGEN

WMD DRINKWATER B.V.

N.V. WATERLEIDINGMAATSCHAPPIJ LIMBURG

VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR WATERVOORZIENING CVBA

WATERSCHAP AA EN MAAS

en

AQUAMINERALS B.V.

INHOUDSOPGAVE

Artikel 1 Onderwerp en duur participatieovereenkomst 5
Artikel 2 Uitbreiding en toetreding 5
Artikel 3 Samenwerking in AquaMinerals en werkwijze AquaMinerals 6
Artikel 4 Aandeelhouderschap, duur en aanbieding bestaande aandelen 7
Artikel 5 Governance 8
Artikel 6 Kosten en baten 9
Artikel 7 Verplichtingen drinkwaterbedrijven en waterschappen 9
Artikel 8 Verplichtingen AquaMinerals 10
Artikel 9 Contactpersonen 11
Artikel 10 Vertrouwelijkheid 12
Artikel 11 Overig 12
Artikel 12 Toepasselijk recht en geschillenregeling 13

BIJLAGEN

Bijlage 1 Statuten AquaMinerals
Bijlage 2 Cap Table
Bijlage 3 Tariefgrondslagen
Bijlage 4 Standaard Leverovereenkomst AquaMinerals
Bijlage 5 Inkoopvoorwaarden AquaMinerals
Bijlage 6 Bijdrage aan AquaMinerals

PARTICIPATIEOVEREENKOMST GEDATEERD 12 DECEMBER 2018

1. **BRABANT WATER N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, kantoor houdende te (5223 MA) 's-Hertogenbosch aan de Magistratenlaan 200, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 16005077;

2. **DUNEA N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Zoetermeer, kantoor houdende te (2719 EG) Zoetermeer aan het Plein van de Verenigde Naties 11, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 27122974;

3. **EVIDES N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Rotterdam, kantoor houdende te (3063 NH) Rotterdam aan de Schaardijk 150, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24170650;

4. **OASEN N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Gouda, kantoor houdende te (2801 SB) Gouda aan de Nieuwe Gouwe O.Z. 3, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 29010639;

5. **N.V. PWN WATERLEIDINGBEDRIJF NOORD-HOLLAND**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Velserbroek, kantoor houdende te (1991 AS) Velserbroek aan de Rijksweg 501, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34072007;

6. **VITENS N.V.**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Zwolle, kantoor houdende te (8019 BE) Zwolle aan de Oude Veerweg 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 5069581;

7. **STICHTING WATERNET**, een stichting statutair gevestigd te Amsterdam, kantoor houdende te (1096 AC) Amsterdam aan de Korte Ouderkerkerdijk 7, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41216593. Houder van aandelen WS;

8. **STICHTING WATERNET**, een stichting statutair gevestigd te Amsterdam, kantoor houdende te (1096 AC) Amsterdam aan de Korte Ouderkerkerdijk 7, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41216593. Houder van aandelen DWB;

9. **N.V. WATERBEDRIJF GRONINGEN**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Groningen, kantoor houdende te (9723 DV) Groningen aan de Griffeweg 99, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 02008621;

10. **WMD Drinkwater B.V.**, een besloten vennootschap, statutair gevestigd te Assen, kantoor houdende te (9405 BL) Assen aan de Lauwers 3, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 67731910;

11. **N.V. WATERLEIDING MAATSCHAPPIJ LIMBURG**, een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Maastricht, kantoor houdende te (6229 GA) Maastricht aan de Limburglaan 25, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 14602038;

12. **VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR WATERVOORZIENING CVBA**, een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid van publiek recht naar Belgisch recht, statutair gevestigd te Schaarbeek, kantoor houdende te (1330) Schaarbeek aan de Vooruitgangstraat 189, ondernemingsnummer 0224771467;

13. **WATERSCHAP AA EN MAAS**, een publiekrechtelijke rechtspersoon (waterschap), gevestigd te (5216 PP) 's-Hertogenbosch aan de Pettelaarpark 70 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 17251019;

en

14. **AQUAMINERALS B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Rijswijk ZH, kantoor houdende te (3433 PE) Nieuwegein aan Groningenhaven 7, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30130247 ("**AquaMinerals**");

Partijen genoemd onder 1 tot en met 13 en alle nadien overeenkomstig het bepaalde van deze participatieovereenkomst toetredende aandeelhouders van AquaMinerals hierna gezamenlijk en individueel ook aan te duiden als "**participanten**" respectievelijk "**participant**";

de participanten en AquaMinerals hierna gezamenlijk en individueel ook aan te duiden als "**partijen**" respectievelijk "**partij**";

OVERWEGINGEN:

a. de participanten onderkennen het belang van het gezamenlijk verzorgen van preventie, hergebruik, recycling en andere nuttige toepassingen van reststoffen afkomstig uit de waterketen en het op een zo doelmatig en duurzaam mogelijke wijze binnen milieu hygiënische randvoorwaarden gezamenlijk verzorgen van de afzet van reststoffen voor de waterleidingbedrijven en waterschappen;

b. de participanten zijn een samenwerking aangegaan gericht op het verlenen van ondersteunende diensten bij het zoeken naar en (laten) uitvoeren van efficiënte en milieu hygiënisch verantwoorde oplossingen van de huidige en in de toekomst te verwachten reststoffenproblematiek en hebben daartoe in 1995 AquaMinerals opgericht danwel zijn nadien tot AquaMinerals toegetreden;

c. AquaMinerals is een not-for-profitorganisatie die zonder winstoogmerk onderneemt;

d. de participanten zijn alle partij bij (i) de participatieovereenkomst gedateerd maart 1995 inzake AquaMinerals, (ii) een aanhangsel tot wijziging van de participatieovereenkomst gedateerd september 2003, (iii) een addendum 2010 op de participatieovereenkomst zoals gewijzigd in september 2003 en (iv) een addendum 2011 op de participatieovereenkomst zoals gewijzigd in september 2003, (v) artikel 3 van de toetredingsovereenkomst gedateerd 14 december 2017 (tezamen de "**vigerende participatieovereenkomst**");

e. de statuten van AquaMinerals zijn laatstelijk gewijzigd op 2 januari 2018, waarbij de aan de drinkwaterbedrijven uitgegeven gewone aandelen in het kapitaal van AquaMinerals zijn geconverteerd in de soort aandelen "aandelen DWB" en tevens is voorzien in de aan waterschappen uit te geven soort aandelen "aandelen WS";

f. de participanten hebben op 28 juni 2018 ingestemd met een nieuw verdienmodel van AquaMinerals;

g. de participanten wensen hun samenwerking in en met AquaMinerals hernieuwd en integraal vast te leggen in deze nieuwe participatieovereenkomst die de vigerende participatieovereenkomst vervangt (de "**participatieovereenkomst**"). De participanten en AquaMinerals wensen geen nieuwe afspraken of uitgangspunten vast te leggen in deze participatieovereenkomst;

KOMEN HIERBIJ OVEREEN als volgt:

Artikel 1 Onderwerp en duur participatieovereenkomst

1.1 De geldende statuten van AquaMinerals (de "**Statuten**") zullen steeds aan deze participatieovereenkomst worden gehecht als Bijlage 1 en de participanten zullen zich in overeenstemming met de Statuten gedragen.

1.2 De participanten nemen deel in het aandelenkapitaal van AquaMinerals conform de meest recente versie van de cap table aangehecht als Bijlage 2, welke van tijd tot zal worden aangepast als gevolg van toetredingen, uittredingen en andere mutaties in het geplaatste aandelenkapitaal in AquaMinerals.

1.3 Deze participatieovereenkomst bevat de voorwaarden die van toepassing zijn op de participatie van de participanten als aandeelhouders in AquaMinerals. Deze participatieovereenkomst zal voor AquaMinerals verbindend zijn zolang ten minste één van de overige partijen daaraan nog is gebonden, en voor elk van de overige partijen verbindend zijn zolang die partij direct of indirect als aandeelhouder aan AquaMinerals is verbonden. In deze participatieovereenkomst opgenomen verplichtingen die naar hun aard zijn bedoeld om voort te duren na het eindigen van de betrokkenheid van partijen bij AquaMinerals (zoals verplichtingen inzake geheimhouding, e.d.) zullen op de betreffende partij van toepassing blijven, al dan niet op de wijze en voor de duur die in de betreffende bepaling is vermeld.

Artikel 2 Uitbreiding en toetreding

2.1 Tot uitgifte van aandelen aan derden wordt besloten door de algemene vergadering van aandeelhouders van AquaMinerals (de "**Algemene Vergadering van Aandeelhouders**"). Bij uitgifte van aandelen DWB aan drinkwaterbedrijven zal (i) het aantal uit te geven aandelen DWB worden bepaald naar rato van het afgeleverd drinkwater af productiemiddelen en bij uitgifte van aandelen WS aan waterschappen zal (ii) het aantal uit te geven aandelen WS worden bepaald naar rato van het aantal vervuilingseenheden in het betreffende waterschap. Bij uitgifte van aandelen zal de toetredende partij de haar toegewezen aandelen, tegen de intrinsieke waarde dienen te betalen. Daarenboven kan bij toetreding sprake zijn van te betalen entreegelden. De hoogte daarvan zal worden bepaald door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

2.2 Om de vijf (5) jaar zal er een herberekening plaatsvinden van het aantal aandelen naar evenredigheid van het afgeleverd aantal drinkwater af productiemiddelen (aandelen DWB) dan wel het aantal vervuilingseenheden (aandelen WS) en, zo nodig, zullen extra aandelen DWB en/of aandelen WS worden uitgegeven door AquaMinerals en/of aandelen DWB en/of aandelen WS worden overdragen.

Artikel 3 Samenwerking in AquaMinerals en werkwijze AquaMinerals

3.1 AquaMinerals verricht algemene taken ten behoeve van de participanten en biedt specifieke diensten aan per participant. De algemene taken zullen worden bekostigd uit de exploitatie overeenkomstig Artikel 6. Onder de algemene taken worden verstaan:

a. het adviseren dan wel ondersteunen van de participanten bij het zoveel mogelijk beperken en/of hergebruiken van reststoffen;
b. het reduceren van de operationele kosten en het maximaliseren van de opbrengsten;
c. het adviseren en ondersteunen bij het stroomlijnen van te volgen procedures;
d. het informeren van de participanten over landelijke relevante ontwikkelingen met betrekking tot de reststoffenproblematiek;
e. het optreden namens de participanten in overlegsituaties met overheden inzake de reststoffenproblematiek;
f. het behartigen van- de belangen van de participanten richting overheden, inclusief waterschappen (voor zover nog geen participant) en andere organisaties;
g. het coördineren en afstemmen op het gebied van afvalpreventie en hergebruikprojecten, tussen en namens de participanten;
h. product- en marktontwikkeling;
i. het zelfstandig sluiten van contracten met participanten/toeleveranciers, andere toeleveranciers en afnemers.

3.2 AquaMinerals sluit levercontracten af met de betreffende participanten. Daarbij hanteert zij een tarief voor haar dienstverlening met toepassing van de in Bijlage 3 opgesomde grondslagen. De participanten staan in voor de kwaliteit van hun reststoffen. AquaMinerals hanteert een standaard leverovereenkomst voor de participanten (waarbij opgemerkt dat er marginale verschillen bestaan tussen de leverovereenkomst voor waterleidingbedrijven en de leverovereenkomst voor de waterschappen) hieraan gehecht als Bijlage 4.

3.3 AquaMinerals is bevoegd zelfstandig contracten te sluiten met een of meerdere participanten afzonderlijk, (andere) toeleveranciers en met afnemers, zonder machtiging en/of goedkeuring van de participanten. De Inkoopvoorwaarden AquaMinerals zoals die van tijd tot tijd zullen luiden en waarvan de meest recente versie is aangehecht als Bijlage 5 zijn integraal van toepassing op alle transacties (met inbegrip van de in artikel 3.2 genoemde leverovereenkomsten tussen AquaMinerals en de participanten) tussen AquaMinerals met participanten en derden. Partijen aanvaarden over en weer de rechten en verplichtingen die uit deze Inkoopvoorwaarden voortvloeien.

3.4 Bij verlenging van lopende contracten met afnemers van reststoffen uit de waterketen op naam van participanten verplichten de participanten zich om zulks vroegtijdig te melden aan AquaMinerals. Indien in redelijkheid kan worden aangetoond dat de afzet via AquaMinerals bij verlenging kan leiden tot voordelen, dienen participanten zich in te spannen om verlengde contracten aan AquaMinerals over te dragen.

3.5 In principe zal bij het afsluiten van nieuwe contracten met betrekking tot de verwerking van reststoffen door de participanten AquaMinerals in staat worden gesteld om die nieuwe contracten te sluiten, tenzij bij de desbetreffende participant hieromtrent overwegende bezwaren bestaan.

3.6 AquaMinerals heeft mandaat om zelfstandig overleg te voeren met lokale, regionale en landelijke overheden.

3.7 Indien voorafgaand uitdrukkelijk door participanten overeengekomen, kan AquaMinerals zich ook met andere werkzaamheden dan expliciet genoemd in Artikel 2 Statuten bezighouden, voor zover deze werkzaamheden passen binnen het statutaire doel van AquaMinerals. Beoordeling van bedoelde passendheid vindt plaats door de Raad van Commissarissen.

3.8 De werkzaamheden zullen in beginsel worden uitgevoerd door eigen personeel van AquaMinerals.

Artikel 4 Aandeelhouderschap, duur en aanbieding bestaande aandelen

4.1 Aandelen DWB kunnen uitsluitend worden gehouden door (i) openbare waterleidingbedrijven in Europa, (ii) niet met privékapitaal gefinancierde bedrijven in Europa die water winnen en dit, al dan niet gezuiverd, in hoofdzaak of uitsluitend en gros leveren aan

openbare waterleidingbedrijven en derden en (iii) AquaMinerals. Aandelen WS kunnen uitsluitend worden gehouden door (a) waterschappen en (b) AquaMinerals.

Bij toepassing van het bepaalde in de blokkeringsregeling van artikel 15 van de Statuten, zullen de directie en de Raad van Commissarissen nimmer goedkeuring verlenen aan overdracht van aandelen DWB aan andere partijen dan de in de vorige alinea van dit artikel 4.1 onder (i), (ii) en (iii) opgesomde partijen en evenmin aan overdracht van aandelen WS aan andere partijen dan de in de vorige alinea van dit artikel 4.1 onder (a) en (b) opgesomde partijen.

In het geval de directie en de Raad van Commissarissen op voet van het bepaalde van de artikelen 7 en/of 15 van de Statuten een gegadigde dienen aan te wijzen voor het verkrijgen van over te dragen aandelen, zullen worden aangewezen:

a. in het geval van overdracht van aandelen DWB uitsluitend een of meer gegadigden uit de in de eerste alinea van dit artikel 4.1 onder (i), (ii) en (iii) opgesomde partijen en in het geval van overdracht van aandelen WS uitsluitend een of meer gegadigden uit de in de eerste alinea van dit artikel 4.1 onder (a) en (b) opgesomde partijen.

4.2 De samenwerking door ieder van de participanten kan door middel van een aangetekend schrijven aan de andere participanten worden opgezegd, mits met inachtneming van een opzegtermijn van minimaal zes (6) maanden onverminderd het bepaalde in artikel 1.3. In geval van opzegging in de zin van het vorige lid zal de participant die de samenwerking opzegt verplicht zijn haar aandelen in AquaMinerals overeenkomstig het bepaalde in de Statuten aan te bieden aan:

a. in het geval van overdracht van aandelen DWB aan de in de eerste alinea van artikel 4.1 onder (i), (ii) en (iii) opgesomde partijen en in het geval van overdracht van aandelen WS aan de in de eerste alinea van artikel 4.1 onder (a) en (b) opgesomde partijen.

4.3 Indien een van de participanten of de groep waartoe een van de participanten behoort, fuseert, splitst dan wel op andere wijze een identiteitswijziging ondergaat, dient de betrokken participant daarvan onverwijld schriftelijk mededeling te doen aan de andere participanten. Indien naar het oordeel van de Raad van Commissarissen de identiteitswijziging van zodanige aard is dat in redelijkheid voortzetting van de samenwerking in AquaMinerals niet kan worden gecontinueerd, is deze participant verplicht haar aandelen in AquaMinerals overeenkomstig het bepaalde in de Statuten aan te bieden aan:

a. in het geval van overdracht van aandelen DWB aan de in de eerste alinea van artikel 4.1 onder (i), (ii) en (iii) opgesomde partijen en in het geval van overdracht van aandelen WS aan de in de eerste alinea van artikel 4.1 onder (a) en (b) opgesomde partijen.

4.4 In geval van beëindiging om welke redenen dan ook van de samenwerking van de participanten in AquaMinerals, verbinden de participanten zich de lopende projecten en verplichtingen zorgvuldig af te werken.

4.5 Bij besluit tot ontbinding van AquaMinerals geschiedt de vereffening van de kosten en baten aan de participanten door de directie onder toezicht van de Raad van Commissarissen.

Artikel 5 Governance

5.1 AquaMinerals zal (a) één statutair directeur en (b) een raad van commissarissen bestaande uit maximaal 5 leden hebben, waarbij de benoeming, schorsing en ontslag met inachtneming van de statuten zal geschieden door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

5.2 De directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken van AquaMinerals. De bevoegdheden/taken van de directeur zijn, onverminderd de in de wet en de Statuten aan de statutair directeur toegekende bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

a. de dagelijkse leiding;
b. voorbereiding en uitvoering van het vastgestelde beleid, waaronder het financiële, sociale, economische en personeelsbeleid. Hij of zij legt hierover verantwoording af aan de Raad van Commissarissen door middel van o.a. managementrapportages, begrotingen en jaarplannen.

5.3 Onverminderd de in de wet en statuten aan de Raad van Commissarissen van AquaMinerals toegekende bevoegdheden en verantwoordelijkheden heeft de Raad van Commissarissen de aan hen toegekende de bevoegdheden aangaande het gestelde in de artikelen 3.7, 4.1 en 4.3.

5.4 De Algemene Vergadering van Aandeelhouders komt minimaal twee (2) keer per jaar bijeen.

Artikel 6 Kosten en baten

6.1 AquaMinerals financiert de exploitatiekosten en de kosten van haar dienstverlening uit de volgende middelen:

a. de opbrengsten uit de door haar verleende diensten zoals omschreven in artikel 3.2 van deze participatieovereenkomst;
b. inkomsten uit diensten voor derden, zijnde niet-participanten. Deze inkomsten voor derden zullen nooit meer dan 20% van de totale omzet van AquaMinerals bedragen.

6.2 Indien de vastgestelde winst- en verliesrekening een bedrag aanwijst als winst, zal de directie een voorstel doen met betrekking tot het bestemmen van deze winst aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter besluitvorming.

6.3 Indien de vastgestelde winst- en verliesrekening een bedrag aanwijst als verlies, zal dit verlies ten laste worden gebracht van de algemene reserves. Indien deze reserves daartoe niet toereikend zijn, zal het verlies op een andere wijze worden gedelgd, zoals het ten laste

komen van de winsten van volgende jaren. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal hiertoe op voorstel van de directie besluiten kunnen nemen.

Artikel 7 Verplichtingen drinkwaterbedrijven en waterschappen

Afzet- en dienstverleningsprognose

7.1 Niet later dan 1 september van ieder kalenderjaar geeft iedere participant een schriftelijke afzetprognose aan AquaMinerals van de hoeveelheid reststoffen die maandelijks vrijkomen in haar productiebedrijf.

7.2 Niet later dan 1 september van ieder kalenderjaar geeft iedere participant een schriftelijke prognose aan AquaMinerals van de door haar gewenste aanvullende dienstverlening, zijnde specifieke niet-algemene en niet-collectieve diensten zoals beschreven inartikel 3 van de leverovereenkomst, te leveren door AquaMinerals.

7.3 Deze prognoses vormen voor AquaMinerals het uitgangspunt:

a. voor het afsluiten van contracten met marktpartijen die bereid zijn voor de reststoffen een vergoeding te betalen dan wel bereid zijn deze tegen een zo laag mogelijke prijs te accepteren;
b. voor het afsluiten van contracten met leveranciers (transport, aanneming, keuring etc.) om de reststoffen af te voeren op zo optimaal mogelijke wijze en tegen zo gunstig mogelijke condities;
c. het verzorgen van voldoende en kwalitatief passende menskracht om de gevraagde specifieke en niet-algemene diensten uit te kunnen voeren. Daar waar dit redelijkerwijs niet mogelijk is, kan AquaMinerals de gevraagde diensten weigeren;
d. voor het opstellen van de begroting van het komende kalenderjaar en de (jaarlijkse) bijdragen.

Bijdrage aan AquaMinerals

7.4 De (jaarlijkse) bijdrage van de participanten ter dekking van de kantoor- en organisatiekosten wordt vastgesteld zoals beschreven in Bijlage 6.

Afvoerkosten

7.5 Iedere participant verplicht zich alle kosten die samenhangen met de afvoer van reststoffen door te geven aan AquaMinerals. Op deze wijze is AquaMinerals in staat een compleet beeld te verkrijgen van de totale afvoerkosten van reststoffen in de waterketen, een benchmark uit te voeren en gerichte adviezen te geven.

Artikel 8 Verplichtingen AquaMinerals

Facturering en betaling nota bijdrage

8.1 AquaMinerals stuurt eenmaal per jaar een nota inzake de bijdrage aan de participanten, te weten in de maand januari van het betreffende jaar. De participanten dragen er zorg voor dat AquaMinerals ter zake tijdig een inkoopnummer ontvangt. De betalingstermijn bedraagt veertien (14) dagen na ontvangst van de nota.

Facturering en betaling afvoerkosten

8.2 Door AquaMinerals worden de reststoffen van de participanten afgevoerd. De daarvoor werkelijk te maken afvoerkosten bestaande uit transportkosten, aanneemkosten, keuringskosten, logistieke en planningskosten, kosten van (tussen)opslag en eventuele andere (out-of-pocket)kosten worden door AquaMinerals één op één doorberekend aan de betreffende participant. Dit is ook het geval indien afvoer uiteindelijk niet plaatsvindt en de kosten reeds zijn gemaakt.

8.3 Daar waar dit leidt tot administratieve vereenvoudiging van de afwikkeling van de afvoerkosten, kan AquaMinerals ervoor kiezen om af te rekenen op basis van gemiddelde kosten. Uitgangspunt hierbij is dat de kostenverdeling tussen de participanten fair en evenredig blijft.

8.4 AquaMinerals berekent direct na ontvangst van nota's ter zake van afvoerkosten als in artikel 8.2 omschreven deze door aan de betreffende participant. De participanten dragen er zorg voor dat AquaMinerals ter zake tijdig een inkoopnummer ontvangt. De betalingstermijn bedraagt veertien (14) dagen na ontvangst van de nota.

Verrekening opbrengst reststoffen

8.5 AquaMinerals crediteert per vracht de participanten op basis van werkelijk gerealiseerde opbrengsten. Dit doet zij zodra alle facturen door AquaMinerals ontvangen zijn die betrekking hebben op de betreffende levering(en). Voor leveringen op depots geldt dat AquaMinerals pas tot toezenden van een creditnota overgaat nadat de vracht is verkocht uit het depot. Betaling van de creditnota vindt dertig (30) dagen na de factuurdatum plaats.

Rapportage

8.6 AquaMinerals draagt ieder kwartaal zorg voor een schriftelijke rapportage aan ieder van de participanten. Deze rapportage bevat de opstelling van de door de betreffende participant afgevoerde hoeveelheid reststoffen (per soort), de daarbij behorende afvoerkosten en de eventuele daarbij behorende opbrengsten.

8.7 De rapportage wordt per e-mail aangeleverd danwel online ter beschikking gesteld aan de participanten binnen dertig (30) werkdagen na het afsluiten van het betreffende kwartaal.

Depots

8.8 Reststoffen worden in een aantal gevallen afgevoerd naar een depot (tussenopslag). In dit depot kunnen reststoffen van meerdere participanten zijn opgeslagen. Om deze reden kan niet altijd worden vastgesteld op welk moment welke reststoffen van welke participant het depot verlaten op weg naar een afnemer van deze stoffen. Bij het opbulken van reststoffen van verschillende participanten wordt echter te allen tijde een monsteropname gedaan voordat levering aan een afnemer plaatsvindt. Daarbij geldt dat de concentraties van verschillende stoffen van de afzonderlijke partijen reststoffen de vigerende normen niet mogen overschrijden. Ook is het niet toegestaan om partijen die afzonderlijk niet voldoen aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit via mengen alsnog aan die eisen te laten voldoen.

8.9 De toerekening van de opbrengsten van deze reststoffen uit het depot vindt plaats op basis van de zogenaamde FIFO methode: voorraden die als eerste het depot binnenkomen worden geacht als eerste het depot te verlaten richting eindbestemming. Eventuele (negatieve) opbrengsten van deze voorraden worden in volgorde van aanvoer aan de participanten uitgekeerd, dan wel in rekening gebracht.

8.10 In geval de wet- en regelgeving ten aanzien van het opbulken wijzigt, zal AquaMinerals onverwijld passende maatregelen nemen en zo nodig de infrastructuur aanpassen.

Artikel 9 Contactpersonen

9.1 AquaMinerals en de participanten voorzien elkaar over en weer van een aanspreekpunt binnen hun organisatie voor bet beantwoorden van vragen ten aanzien van de participatieovereenkomst alles wat daarmee samenhangt.

Artikel 10 Vertrouwelijkheid

Geheimhouding

10.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 10.3 zal iedere partij geheimhouding betrachten en vertrouwelijke informatie niet gebruiken, vermenigvuldigen, of aan een derde openbaren, betreffende:

a. de bepalingen van deze participatieovereenkomst of een daaruit voortvloeiende of verband houdende overeenkomst en/of op grond daarvan tussen partijen uitgewisselde gegevens;
b. een partij bij deze participatieovereenkomst.

10.2 Artikel 10.1 geldt niet ten aanzien van gebruik, vermenigvuldiging of openbaarmaking van vertrouwelijke informatie voor zover:

a. partijen daartoe verplicht zijn op grond van de wet, of een uitspraak van de rechter of een ander bevoegd overheidsorgaan;

b. dat noodzakelijk is voor het voorbereiden, sluiten, uitvoeren of geldend maken van deze participatieovereenkomst;
c. dat redelijkerwijs noodzakelijk is in het kader van een gerechtelijke procedure tussen partijen in verband met deze participatieovereenkomst of noodzakelijk is voor een belastingautoriteit in verband met belastingen;
d. de andere partijen toestemming geven voor openbaarmaking;
e. dit is gedaan aan professionele adviseurs van partijen voor zover dat noodzakelijk is met het ook op hetgeen vermeldt onder 10.2 b hierboven;
f. de informatie publiekelijk openbaar is gemaakt anders dan door een schending van een geheimhoudingsovereenkomst of deze participatieovereenkomst.

10.3 In afwijking van het bepaalde in artikel 10.1, zal het elke participant zijn toegestaan haar aandeelhouders/stakeholders omtrent deze participatie te informeren.

Uitwisseling gegevens

10.4 In het kader van de uitvoering van de participatieovereenkomst zal geen bedrijfsgevoelige informatie – zoals, maar niet beperkt tot, informatie over afzetprognoses en verrekeningen van opbrengsten - worden uitgewisseld die direct herleidbaar is tot de individuele drinkwaterbedrijven en/of waterschappen.

Artikel 11 Overig

Volledige overeenkomst; deelbaarheid

11.1 Deze participatieovereenkomst met bijlagen beoogt een vastlegging te zijn van alle reeds gemaakte afspraken die tussen partijen zijn gemaakt omtrent de aangelegenheden waaraan in deze participatieovereenkomst wordt gerefereerd en treedt in de plaats van alle eerdere overeenkomsten die tussen partijen omtrent die aangelegenheden mochten zijn gesloten, waaronder maar niet beperkt tot de stukken die deel uitmaken van de vigerende participatieovereenkomst, als opgesomd in overweging d van deze participatieovereenkomst Indien enige bepaling in deze participatieovereenkomst ongeldig of niet afdwingbaar blijkt te zijn, dan zullen de overblijvende bepalingen worden uitgelegd alsof een dergelijke ongeldige of niet afdwingbare bepaling niet zou zijn opgenomen. In dat geval zal de ongeldige of niet afdwingbare bepaling worden geacht te zijn vervangen door een bepaling die de bedoeling van partijen met de betreffende bepaling zo dicht mogelijk benadert.

Kennisgevingen

11.2 Onverminderd het recht van partijen om op andere rechtsgeldige wijze kennisgevingen en/of mededelingen te doen, zullen alle mededelingen, kennisgevingen of verklaringen uit hoofde van deze participatieovereenkomst geacht worden rechtsgeldig te zijn gedaan indien deze schriftelijk worden gedaan en worden afgegeven dan wel per aangetekende post naar de adressen zoals aangegeven in de aanhef van deze participatieovereenkomst, behoudens opgave van wijziging door de partij wier adres wordt gewijzigd.

Onvoorziene gevallen en wijzigingen

11.3 Tussentijdse wijzigingen van deze participatieovereenkomst kunnen worden aangebracht door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Kettingbeding

11.4 De verplichtingen die partijen bij deze participatieovereenkomst op zich hebben genomen, hebben zij mede op zich genomen voor hun rechtsopvolgers onder algemene of bijzondere titel. Elk der partijen verbindt zich hierbij jegens de overige partijen voor de voor die partij geldende duur van deze participatieovereenkomst om de door die partij gehouden aandelen niet over te dragen, zelfs niet indien die overdracht plaatsvindt in overeenstemming met het bepaalde in deze participatieovereenkomst, zonder eerst te hebben bewerkstelligd dat de verkrijger van die aandelen zich als partij bij deze participatieovereenkomst heeft verbonden, zulks tenzij in een dergelijk geval de andere participanten aan de betreffende partij hebben bericht geen behoefte te hebben aan een dergelijke binding van de verkrijger van de betreffende aandelen aan de bepalingen van deze participatieovereenkomst.

11.5 Partijen zijn verplicht een (rechts)persoon die aandelen verkrijgt door een uitgifte en/of overdracht met inachtneming met hetgeen bepaald in de Statuten en overeengekomen in deze participatieovereenkomst, te laten toetreden tot deze participatieovereenkomst indien deze (rechts)persoon niet reeds partij bij deze participatieovereenkomst is.

Ontbinding, vernietiging

11.6 Partijen doen afstand van het recht om deze participatieovereenkomst (partieel) te (doen) ontbinden, vernietigen, wijzigen ter opheffing van nadeel, met name van het inroepen van het bepaalde in artikel 6:265 e.v. en 6:228 e.v. BW.

Kosten

11.7 Ieder der partijen draagt haar eigen kosten die zijn gemoeid met de voorbereiding, totstandkoming en uitvoering van deze participatieovereenkomst, de onderhandelingen daarover inbegrepen, en de betrokkenheid daarbij van door haar ingeschakelde adviseurs.

Artikel 12 Toepasselijk recht en geschillenregeling

12.1 Op deze participatieovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.

12.2 Alle geschillen tussen partijen die mochten ontstaan naar aanleiding van deze participatieovereenkomst of van overeenkomsten die daarvan het gevolg zijn, zullen in eerste instantie worden beslecht door middel van gerechtelijke procedures voor de bevoegde rechter van de rechtbank Midden-Nederland, zittingsplaats Utrecht.

(*handtekeningen op volgende pagina*)

DEZE PARTICPATIEOVEREENKOMST is op de bovenvermelde datum ondertekend door:

BRABANT WATER N.V.

door: J. Verberk
titel: Gevolmachtigde

DUNEA N.V.

door: A. de Waal Malefijt
titel: Gevolmachtigde

EVIDES N.V.

door: A. van der Wal
titel: Gevolmachtigde

OASEN N.V.

door: P. Wessels
titel: Gevolmachtigde

N.V. PWN WATERLEIDING-BEDRIJF NOORD-HOLLAND

door: S. van Wesemael
titel: Gevolmachtigde

VITENS N.V.

door: D. Schippers
titel: Gevolmachtigde

STICHTING WATERNET

door: R. van Houten
titel: Gevolmachtigde

N.V. WATERBEDRIJF GRONINGEN

door: M. Leeuwerke
titel: Gevolmachtigde

WMD DRINKWATER B.V.

door: H. Brink
titel: Gevolmachtigde

N.V. WATERLEIDINGMAAT-SCHAPPIJ LIMBURG

door: E. Toonen
titel: Gevolmachtigde

VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR WATERVOORZIENING CVBA

door: L. Keustermans
titel: Gevolmachtigde

WATERSCHAP AA EN MAAS

door: P. Verlaan
titel: Gevolmachtigde

AQUAMINERALS B.V.

door: O. van der Kolk
titel: Directeur

BIJLAGE 1 STATUTEN AQUAMINERALS

BIJLAGE 2 CAP TABLE

- een opslag per ton afgezette stof voor de reguliere en algemene werkzaamheden zoals beschreven in artikel 4.1. Deze opslag wordt jaarlijks vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en is gebaseerd op de organisatiekosten gedeeld door het tonnage welke gebaseerd is op het gewogen gemiddelde aanbod over een periode van 4 jaren. Het werken met gewogen gemiddelden dempt eventuele grote fluctuaties als gevolg van éénmalige opruim- of afvoeracties. Dit gemiddelde is gebaseerd op de twee afgesloten voorgaande boekjaren, de EJV van het jaar waarin de begroting wordt opgemaakt en het jaar waar de begroting betrekking op heeft. Participanten waarvoor deze dataset niet beschikbaar is, omdat ze bijvoorbeeld recentelijk zijn toegetreden, wordt her gewogen gemiddelde genomen over de jaren waarvan deze gegevens wel beschikbaar zijn;
- een dagtarief. Voor specifieke dienstverlening, niet vallend onder de in artikel 3.1 genoemde taken, wordt een dagtarief gehanteerd. Deze activiteiten kunnen op twee manieren worden aangemeld en begroot/geoffreerd:
    - deze (aanvullende) activiteiten worden door de participanten opgegeven tijdens de inventarisatie zoals beschreven in Artikel 6. AquaMinerals neemt deze activiteiten mee in haar begroting en vraagt de betreffende participant om een inkoopnummer voor het betreffende jaar;
    - de participant vraagt AquaMinerals gedurende het kalenderjaar een niet-begrote activiteit uit te voeren. AquaMinerals maakt hiervoor een kosteninschatting en vraagt de betreffende participant om een inkooporder.

BIJLAGE 4 STANDAARD LEVEROVEREENKOMST AQUAMINERALS

Standaardovereenkomst tot levering van reststoffen

DE ONDERGETEKENDEN:

(1) **AquaMinerals B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Rijswijk ZH, kantoor houdende te (3433 PE) Nieuwegein aan Groningenhaven 7, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30130247, nader te noemen "**AquaMinerals**".

(2) **.....**, een publiekrechtelijke rechtspersoon (WS/DWB) gevestigd te ……) …… aan de ……. ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer ……., nader te noemen "**.....**".

Hierna gezamenlijk ook aangeduid als Partijen.

IN AANMERKING NEMENDE:

A. AquaMinerals betrekt van de in AquaMinerals participerende drinkwaterbedrijven en waterschappen, waaronder ....., Reststoffen die vrijkomen bij de productie van drinkwater en proceswater en het waterkwantiteits- en kwaliteitsbeheer;
B. Volgens de Participatieovereenkomst koopt AquaMinerals Reststoffen van de participanten en zet deze in de markt met uitzondering van bestaande overeenkomsten tussen de participanten en derden. Bij het afsluiten van nieuwe overeenkomsten wordt AquaMinerals in staat gesteld om nieuwe overeenkomsten te sluiten tenzij bij de desbetreffende participant hieromtrent overwegende bezwaren bestaan;
C. AquaMinerals verkoopt en levert deze Reststoffen aan afnemers; de verkoop en levering aan de afnemers worden in een aparte overeenkomst geregeld;
D. AquaMinerals betrekt, verkoopt en levert de Reststoffen van de in AquaMinerals participerende drinkwaterbedrijven en waterschappen zonder winstoogmerk vanuit de doelstellingen continuïteit, kosteneffectiviteit en duurzaamheid;
E. Partijen wensen de gemaakte afspraken in deze overeenkomst (hierna te noemen: "**de Overeenkomst**") voor de levering van Reststoffen door ..... aan AquaMinerals vast te leggen.

KOMEN ALS VOLGT OVEREEN:

Deze overeenkomst bevat de volgende bijlagen:
Bijlage 1: Jaarplan
Bijlage 2: Meerjarenplan
Bijlage 3: Routeplan
Bijlage 4: Reststoffen waarvoor …… een leveringsovereenkomst heeft met derden
Bijlage 5: Inkoopvoorwaarden AquaMinerals B.V. d.d.19-12-14

Artikel 1 Definities

Achtergrond IE: IE op door Partijen in het verleden ontwikkelde kennis, producten en/of diensten die Partijen ten dienste stellen ten behoeve van de uitvoering van deze Overeenkomst.
Bijproduct: de reststof zoals bedoeld in artikel 1.1, lid 6, laatste volzin van de Wet milieubeheer, die het

resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats is bedoeld voor de productie van die stof en waarbij is voldaan aan de voorwaarden genoemd in artikel 5, eerste lid van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen nr. 2008/98/EG.
IE: Intellectuele en industriële eigendomsrechten, zoals onder andere octrooien, merkrechten, modelrechten en/of auteursrechten en daarmee samenhangende know how, al dan niet beschermd.
Inkoopvoorwaarden: de Inkoopvoorwaarden AquaMinerals B.V. met betrekking tot Reststoffen van 19-12-2014.
Jaarplan: het door ..... en AquaMinerals vast te stellen plan voor de levering van Reststoffen het betreffende kalenderjaar.
Meerjarenplan: het door ..... aan AquaMinerals te leveren plan met daarin opgenomen de te leveren Reststoffen gedurende vijf jaar.
Overeenkomst: de onderhavige Overeenkomst inclusief overwegingen en bijlagen.
Participatieovereenkomst: de overeenkomst van de participanten in AquaMinerals van 1995 zoals gewijzigd in 2003, met addendum van 2010 en 2011.
Projectmatige afvoer: afvoer van een reststof welke eenmalig of met een zeer lage frequentie (minder dan eens per twee jaar) wordt afgevoerd.
Reststof: een stof die vrij komt bij, dan wel overblijft na, de bereiding van drinkwater, proceswater of van een halffabricaat uit grond- dan wel oppervlaktewater, of een teruggewonnen stof uit het watersysteem dan wel de waterketen, zowel in ruwe als in bewerkte vorm. Reststoffen worden onderscheiden in afvalstoffen en einde-afvalstoffen.
Routeplan: ontwikkelingsvisie van ..... en AquaMinerals ten aanzien van de Reststoffen.
Voorgrond IE: IE op door Partijen ontwikkelde kennis, producten en/of diensten.
Zuiveringslocatie: locatie waar de Reststoffen vrijkomen.

Artikel 2 Algemene Inkoopvoorwaarden

2.1. Op deze Overeenkomst en alle overeenkomsten die daarvan het gevolg zijn, zijn de Inkoopvoorwaarden van toepassing.
2.2. In geval van tegenstrijdigheden prevaleren de bepalingen in deze Overeenkomst boven de Inkoopvoorwaarden.

Artikel 3 Afzet prognose

3.1. Niet later dan 1 september van ieder kalenderjaar, te starten in oktober 2017, geeft ..... een schriftelijke afzetprognose van de hoeveelheid Reststoffen die maandelijks vrijkomen per Productielocatie.
3.2. Deze prognoses vormt voor AquaMinerals het uitgangspunt:
- voor het afsluiten van contracten met marktpartijen die bereid zijn voor de Reststoffen een vergoeding te betaling dan wel bereid zijn deze tegen een zo laag mogelijke prijs te accepteren;
- voor het afsluiten van contracten met leveranciers (transport, aanneming, keuring etc.) om de Reststoffen af te voeren op zo optimaal mogelijke wijze en tegen zo gunstig mogelijke condities;
- voor het opstellen van de begroting van het komende kalenderjaar en de (jaarlijkse) bijdragen.

Artikel 4 Vaste bijdrage aan AquaMinerals

4.1. ..... betaalt jaarlijks een gegarandeerde bijdrage aan AquaMinerals ter dekking van de kantoor- en projectkosten en eventuele overige onkosten, de zogenaamde apparaatskosten. ..... betaalt die bijdrage aan de hand van een vast bedrag per afgevoerde ton (tonnen inclusief vocht) van initieel circa € 5 per ton. Jaarlijks wordt bepaald of deze bijdrage in lijn ligt met de bijdragen van de drinkwaterbedrijven, waarvoor een andere grondslag van toepassing is. Uitgangspunt is dat de bijdragen in de apparaatskosten uitgedrukt in €/t voor waterschappen en drinkwaterbedrijven min of meer gelijk zijn. De bijdragen in de apparaatskosten worden jaarlijks vastgesteld in het jaarplan.

4.2. AquaMinerals stuurt eenmaal per jaar een nota inzake de vaste bijdrage als genoemd in Artikel 4.1 aan ....., te weten in de maand januari van het betreffende jaar. ..... draagt er zorg voor dat AquaMinerals ter zake tijdig een inkoopnummer ontvangt.

4.3. De betalingstermijn bedraagt veertien (14) dagen na ontvangst van de nota.

4.4. ..... verplicht zich alle kosten die samenhangen met de afvoer van reststoffen door te geven aan AquaMinerals. Op deze wijze is AquaMinerals in staat een compleet beeld te geven van de totale afvoerkosten van reststoffen van de Nederlandse drinkwater- en communale afvalwatersector.

4.5. De bijdrage in de organisatiekosten is gebaseerd op de prognose van Aa en Maas zoals beschreven in artikel 3.1. Mocht de daadwerkelijke afvoer > 10% afwijken van de opgegeven prognose, kan een correctie achteraf op de betaalde bijdrage plaatsvinden.

Artikel 5 Jaarplan: hoeveelheden, planning en kwaliteit

5.1. ..... levert de Reststoffen volgens het Jaarplan in **bijlage 1**.

5.2. Het Jaarplan voor het komend jaar wordt jaarlijks in december vastgesteld op basis van de prognose welke uiterlijk 1 september van het direct daaraan voorafgaande jaar is afgegeven door ..... zoals bepaald in Artikel 3.1. Vaststelling van het Jaarplan gebeurt door ondertekening door ..... en AquaMinerals.

5.3. In een Jaarplan wordt vastgelegd:

- per Zuiveringslocatie het aanbod van de verschillende Reststoffen per maand;
- per Zuiveringslocatie en per Reststof de beoogde bestemming en de daaraan gekoppelde hoeveelheden, verwachte kosten en opbrengsten en de specificaties (kwaliteitsklasse);
- de gedetailleerde eisen per kwaliteitsklasse waaronder de samenstelling en de status als Bijproduct of afvalstof.

5.4. AquaMinerals accepteert afwijkingen van de hoeveelheden en planning uit het Jaarplan als gevolg van seizoensinvloeden of calamiteiten. Hieronder zijn begrepen afwijkingen van de hoeveelheid ten gevolge van variaties in het droge stofgehalte binnen de kwaliteitseisen. Hieronder zijn niet begrepen wijzigingen ten gevolge van geplande werkzaamheden of het leveren van Reststoffen aan een andere partij dan AquaMinerals. Afwijkingen dienen zo spoedig mogelijk aan AquaMinerals gemeld te worden volgens het gestelde in de Inkoopvoorwaarden.

5.5. Behoudens gevallen van overmacht (artikel 18) kan AquaMinerals (met een open boekhouding) de kosten in rekening brengen die gemaakt zijn om de afnemer te kunnen beleveren of van claims vanwege het niet kunnen voldoen aan de leveringsafspraken, wanneer de door ..... aan AquaMinerals daadwerkelijk geleverde specifieke Reststof en Productielocatie op jaarbasis meer dan 20% in hoeveelheid afwijkt van de hoeveelheid

genoemd in het Jaarplan.

5.6. AquaMinerals is gerechtigd om Reststoffen naar een van het Jaarplan afwijkende bestemming af te zetten. Behoudens gevallen van overmacht (artikel 18) mag een lagere opbrengst ten gevolge van herbestemming van Reststoffen op jaarbasis maximaal 20% bedragen ten opzichte van het Jaarplan. Dit geldt niet voor herbestemming die noodzakelijk is doordat ..... afwijkt van de afgesproken kwaliteit, hoeveelheid of leveringsdatum.

5.7. Het Jaarplan wordt vastgesteld binnen de randvoorwaarden van het Meerjarenplan en het Routeplan.

Artikel 6 Meerjarenplan

6.1. ..... levert de Reststoffen volgens het Meerjarenplan 2018 tot en met 2022 in **bijlage 2**.

6.2. ..... verklaart dat in het Meerjarenplan conform de Participatieovereenkomst alle Reststoffen zijn opgenomen die worden teruggewonnen uit het zuiveringsproces met uitzondering van Reststoffen welke worden afgenomen door derden. In **bijlage 4** zijn opgenomen de Reststoffen onder overeenkomst bij derden met de afloopdatum van de overeenkomst.

6.3. Aan het Meerjarenplan wordt jaarlijks in december de afzet voor een jaar toegevoegd en wordt de planning voor de reeds opgenomen jaren bijgesteld (rolling forecast). Vaststelling van het Meerjarenplan gebeurt door ondertekening door ..... en AquaMinerals.

6.4. Het eerste jaar van het Meerjarenplan is het Jaarplan en is, ingevolge artikel 3.2, voor beide Partijen bindend. Het tweede tot vijfde jaar is een prognose op basis van het reguliere aanbod aan Reststoffen en projectmatige afvoer bij sanering van aanwezige voorraad. Bij de prognose wordt rekening gehouden met de geplande wijzigingen in capaciteit of procesvoering van de drinkwater- of proceswaterproductie en waterbehandeling die van invloed zijn op de Reststoffen en de Reststoffen van **bijlage 4** waarvan de overeenkomst afloopt en welke vanaf dan aan AquaMinerals zullen worden geleverd. AquaMinerals gebruikt de prognose om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen, te bepalen of er ruimte is voor nieuwe contracten met afnemers.

6.5. De prognose is bindend. Voor het reguliere aanbod mag de prognose 20% afwijken in jaar twee, 25% in jaar drie, 30% in jaar vier en 35% in jaar vijf. Voor de projectmatige afvoer is de toegelaten afwijking voor de jaren twee tot en met vijf 35%.

6.6. Behoudens gevallen van overmacht, kan AquaMinerals (met een open boekhouding) de kosten in rekening brengen die gemaakt zijn om de afnemer te kunnen beleveren of van claims vanwege het niet kunnen voldoen aan de leveringsafspraken, indien ..... voor een specifieke Reststof meer afwijkt van de prognose dan is toegestaan volgens artikel 4.5.

Artikel 7 Routeplan

7.1. Het Routeplan in **bijlage 3** bevat de ontwikkelingsvisie en afspraken van ..... en AquaMinerals ten aanzien van de reststoffen voor de lange termijn. Het routeplan is richtinggevend. Partijen kunnen het Routeplan indien gewenst jaarlijks bijstellen, gelijktijdig met het Jaarplan en Meerjarenplan.

Artikel 8 Facturering en betaling afvoerkosten

8.1. AquaMinerals factureert aan ..... de werkelijk gemaakte afvoerkosten bestaande uit transportkosten, aanneemkosten, keuringskosten, logistieke en planningskosten, kosten van (tussen)opslag en eventuele andere (out-of-pocket)kosten. Dit is ook het geval indien afvoer uiteindelijk vanwege een aan ..... toerekenbare oorzaak niet plaatsvindt en de kosten reeds gemaakt zijn.

8.2. Om uitvoeringstechnische redenen worden de kosten en opbrengsten van Reststoffen die worden opgeslagen in een depot berekend op basis van voorcalculatie. De betalingstermijn bedraagt veertien (14) dagen na ontvangst van de nota.

Artikel 9 Verrekening opbrengst Reststoffen

9.1. De opbrengsten die AquaMinerals uit de markt genereert, worden door AquaMinerals volledig terugbetaald aan .....

Artikel 10 Reststoffen

10.1. Reststoffen die door ..... aan AquaMinerals worden aangeboden als einde-afvalstof dienen door ..... geregistreerd te zijn volgens de EG Verordening inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH). ..... is verplicht elke wijziging in het zuiveringsproces, gebruik van chemicaliën of kwaliteit van het ruw water die van invloed is op de samenstelling van de Reststoffen direct aan AquaMinerals door te geven opdat AquaMinerals kan beoordelen of de Reststoffen (nog) aangemerkt kunnen worden als einde-afvalstof.

10.2. Bij de toepassing en uitvoering van deze Overeenkomst nemen Partijen in aanmerking dat de Reststoffen die niet te kwalificeren zijn als bijproduct, afvalstoffen of einde-afvalstoffen zijn.

Artikel 11 Vaststellen tonnage en weegbrief

11.1. Bij afname van de Reststoffen wordt per vracht het tonnage vastgesteld en wordt per vrachtwagen een weegbrief opgesteld.

Artikel 12 Opslag en vervoer

12.1. Bij het aanstellen van een vervoerder door AquaMinerals zal ..... AquaMinerals informeren over de huisregels van de desbetreffende Zuiveringslocatie. Bij het aanstellen van een vervoerder door ....., zorgt ..... ervoor dat de vervoerder de op de desbetreffende Zuiveringslocatie geldende regels kent en in acht neemt.

12.2. Wanneer het vervoer wordt uitgevoerd door een vervoerder van ....., vindt de coördinatie van het vervoer plaats door AquaMinerals. ..... zorgt ervoor dat AquaMinerals beschikt over een contactpersoon bij de vervoerder.

Artikel 13 Depot

13.1. Reststoffen worden in een aantal gevallen afgevoerd naar een depot (tussenopslag). In dit depot kunnen reststoffen van meerdere drinkwaterbedrijven en waterschappen zijn opgeslagen. Om deze reden kan niet altijd worden vastgesteld op welk moment welke Reststoffen van welk drinkwaterbedrijf of waterschap het depot verlaten op weg naar een

afnemer van deze Reststoffen.

13.2. Bij het opbulken van Reststoffen van verschillende partijen wordt echter te allen tijde een monsteropname gedaan voordat levering aan een afnemer plaats vindt. Daarbij geldt dat de concentraties van verschillende stoffen van de afzonderlijke partijen Reststoffen de vigerende normen niet mogen overschrijden.

13.3. De toerekening van de opbrengsten van deze Reststoffen uit het depot vindt plaats op basis van de zgn. FIFO methode: voorraden die als eerste het depot binnenkomen worden geacht als eerste het depot te verlaten richting eindbestemming. Eventuele (negatieve) opbrengsten van deze voorraden worden in volgorde van aanvoer aan de drinkwaterbedrijven danwel aan de waterschappen uitgekeerd, c.q. in rekening gebracht.

13.4. In geval de wet- en regelgeving t.a.v. het opbulken wijzigt, zal AquaMinerals onverwijld passende maatregelen nemen en zo nodig de infrastructuur aanpassen.

Artikel 14 Product- en marktontwikkeling

14.1. AquaMinerals heeft de coördinatie en initieert de ontwikkeling van nieuwe productmarkt-combinaties voor Reststoffen.

14.2. ..... kan zelf de product- en marktontwikkeling ter hand nemen voor een specifieke Reststof mits AquaMinerals daarover geïnformeerd wordt.

14.3. De overeenkomsten met afnemers als resultaat van door ..... geïnitieerde product- en marktontwikkeling worden door AquaMinerals afgesloten, tenzij bij ..... hieromtrent overwegende bezwaren bestaan.

Artikel 15 Intellectuele eigendomsrechten

15.1. Alle Voorgrond IE zal eigendom zijn van de Partij door wie de Voorgrond IE is ontwikkeld, of, in het geval het een gezamenlijke ontwikkeling betreft, van Partijen tezamen, het een en ander tenzij Partijen ter zake van enig Voorgrond IE een andersluidende afspraak maken.

15.2. Partijen verlenen elkaar over en weer om niet het gebruiksrecht van de Voorgrond IE.

15.3. Indien een Partij uittreedt of de Overeenkomst eindigt, treden Partijen met elkaar in overleg om in redelijkheid tot een model van gebruiksrechten door Partijen voor de Voorgrond IE te komen.

15.4. Iedere Partij is gerechtigd tot het publiceren van (wetenschappelijke) publicaties betreffende in het kader van deze Overeenkomst ontwikkelde Voorgrond IE zolang een dergelijke publicatie geen afbreuk doet aan enig recht van de andere Partij en zolang de afspraken betreffende verplichtingen (zoals verplichtingen inzake geheimhouding e.d.) in acht worden genomen.

15.5. Partijen verstrekken over en weer geen garanties met betrekking tot de bruikbaarheid, geldigheid en de afwezigheid van enige inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van de overige Partijen noch van derden met betrekking tot de verstrekking van licenties op Voorgrond IE ingevolge dit Artikel 15 .

15.6. Alle Achtergrond IE zal eigendom blijven van de Partij aan wie de Achtergrond bij aanvang van IE in eigendom toebehoorde, respectievelijk van de derde partij die het gebruiksrecht aan de desbetreffende Partij heeft verstrekt.

15.7. Behoudens waar uitdrukkelijk anders is bepaald in de Overeenkomst, staan Partijen elkaar een gratis, niet-exclusief gebruiksrecht toe om elkaars Achtergrond IE te benutten met als enige doel het uitvoeren van de samenwerking binnen deze Overeenkomst.

15.8. Behoudens wanneer uitdrukkelijk en specifiek anders overeengekomen, is het Partijen niet

toegestaan om gebruiksrechten aan derden toe te staan op elkaars Achtergrond IE.

Artikel 16 Analyse Reststoffen

16.1. AquaMinerals vergewist zich van de kwaliteit van de Reststoffen met de afvalstoffenstatus door periodiek per zuiveringslocatie door middel van een monsteropname de stoffen te analyseren onverminderd hetgeen hierover in de Inkoopvoorwaarden is opgenomen.

16.2. ..... vergewist zich van de kwaliteit van de Reststoffen met einde-afvalfasestatus door periodiek per Zuiveringslocatie door middel van een monsteropname de stoffen te analyseren. De resultaten van deze bemonstering en analyse worden vastgelegd in een analyserapport en worden aan AquaMinerals verstrekt. Op verzoek van ..... kan AquaMinerals ook deze analyses uitvoeren.

Artikel 17 Rapportage door AquaMinerals

17.1. AquaMinerals draagt ieder kwartaal zorg voor een schriftelijke rapportage aan ..... Deze rapportage bevat de opstelling van de door ..... afgevoerde hoeveelheid Reststoffen (per soort), de daarbij behorende afvoerkosten en de eventuele daarbij behorende opbrengsten.

17.2. De rapportage wordt per e-mail aan ..... aangeleverd binnen dertig (30) werkdagen na het afsluiten van het betreffende kwartaal.

Artikel 18 Overmacht

18.1. Onder overmacht wordt verstaan een omstandigheid die niet te wijten is aan schuld van een partij noch voor diens risico behoort te zijn en die nakoming van de Overeenkomst tijdelijk of blijvend verhindert.

18.2. Indien een partij wegens overmacht verhinderd en/of gehinderd wordt om zijn verplichtingen uit deze Overeenkomst (naar behoren) na te komen, stelt zij hiervan de wederpartij onmiddellijk op de hoogte.

18.3. Indien ten gevolge van veranderde regelgeving of gerechtelijke uitspraken een Reststof niet langer inzetbaar is als grond- of hulpstof overeenkomstig het Jaarplan zal AquaMinerals een alternatieve bestemming zoeken. Partijen hebben geen vorderingen op elkaar vanwege eventuele lagere opbrengsten of hogere kosten als gevolg van deze bestemmingswijziging.

18.4. Indien een afnemer van AquaMinerals door structurele proceswijziging of het niet verkrijgen van de benodigde vergunningen een Reststof niet meer in haar zuiveringsproces kan toepassen zal AquaMinerals een alternatieve bestemming zoeken. AquaMinerals toont dit aan door middel van een verklaring van de afnemer. Partijen hebben geen vorderingen op elkaar vanwege eventuele lagere opbrengsten of hogere kosten als gevolg van deze bestemmingswijziging.

18.5. Indien ..... door productiestoring aantoonbaar (tijdelijk) niet in staat is volgens Jaarplan te leveren zal AquaMinerals geen kosten doorberekenen als gevolg van lager opbrengsten of hogere kosten of claims van afnemers.

Artikel 19 Verzekering

AquaMinerals zal haar bedrijfsaansprakelijkheid risico adequaat verzekeren bij een te goeder naam en faam bekend staande verzekeringsmaatschappij en op eerste verzoek van ..... een kopie van

de desbetreffende polis aan ..... overleggen.

Artikel 20 Duur van de Overeenkomst

20.1. Deze Overeenkomst treedt in werking op 1 januari 2018 en wordt aangegaan voor een termijn van drie (3) jaar met de intentie tot verlenging.

20.2. De Overeenkomst kan tegen het einde van de in het vorige lid genoemde looptijd door beide Partijen worden opgezegd met in achtneming van een opzegtermijn van één (1) jaar. Bij gebreke van tijdige opzegging tegen het einde van de eerste drie (3) jaar periode, wordt de Overeenkomst stilzwijgend omgezet in een Overeenkomst voor onbepaalde tijd. Nadien kan de Overeenkomst door ieder van Partijen worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van twee (2) jaar.

20.3. Indien de Overeenkomst wordt beëindigd, treden Partijen in overleg over de uitvoering van de verplichtingen uit de Participatieovereenkomst waaraan met de Overeenkomst invulling werd gegeven.

Artikel 21 Contactpersonen

21.1. AquaMinerals en ..... voorzien elkaar over en weer van een aanspreekpunt binnen hun organisatie voor bet beantwoorden van vragen ten aanzien van deze Overeenkomst.

21.2. De aanwijzing van contactpersonen laat de regels ter zake de vertegenwoordigingsbevoegdheid bij beide Partijen onverlet.

Artikel 22 Diversen

22.1. Deze Overeenkomst kan uitsluitend worden gewijzigd door middel van een schriftelijke, door beide Partijen ondertekende daartoe strekkende verklaring.

22.2. Alleen Partijen kunnen rechten ontlenen aan en zich beroepen op het bepaalde in deze Overeenkomst. Behoudens indien uitdrukkelijk anders is bepaald kunnen derden geen rechten ontlenen aan deze Overeenkomst en bevat deze Overeenkomst geen derdenbeding zoals bedoeld in artikel 6:253 e.v. BW.

22.3. Partijen doen hierbij, voor zover rechtens toegestaan, afstand van het recht om (i) deze Overeenkomst geheel dan wel gedeeltelijk te (doen) ontbinden of vernietigen (ii) zich te beroepen op artikel 6:228 BW, in die zin dat elke dwaling voor rekening en risico voor de dwalende partij zal blijven, en (iii) een vordering in te stellen tot wijziging van de gevolgen van de Overeenkomst ter opheffing van nadeel als bedoeld in Artikel 6:230 lid 2 BW.

22.4. Indien deze Overeenkomst gedeeltelijk ongeldig of onverbindend zal blijken te zijn, zullen Partijen aan de overige bepalingen van de Overeenkomst gebonden blijven. Partijen zullen in dat geval in overleg treden om het ongeldig of onverbindend gebleken gedeelte van de Overeenkomst te vervangen door bepalingen die wel geldig en verbindend zijn en die – gelet op de inhoud en strekking van deze Overeenkomst – zo veel mogelijk overeenkomen met die van het ongeldig of onverbindend gebleken gedeelte.

Artikel 23 Geschillen

23.1. Op deze Overeenkomsten is Nederlands recht van toepassing.

23.2. De toepasselijkheid van het Verdrag der Verenigde Naties inzake internationale koopovereenkomsten betreffende roerende Goederen van 11 april 1980 (“Weens Koopverdrag”)

wordt door Partijen nadrukkelijk uitgesloten.

23.3. Alle geschillen tussen Partijen die mochten ontstaan naar aanleiding van deze Overeenkomst of van overeenkomsten die daarvan het gevolg zijn, zullen in eerste instantie worden beslecht door middel van gerechtelijke procedures voor de bevoegde rechter van de rechtbank Midden-Nederland, zittingsplaats Utrecht.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend,

Plaats:	Plaats:
Datum:	Datum:
AquaMinerals B.V.	**.....**
O. van der Kolk Directeur	…….

Bijlage 1: Jaarplan

Deze bijlage wordt jaarlijks in december vervangen door het jaarplan voor het komend kalenderjaar.

Jaarplan 2018	
Akkoord Aqua-Minerals:	
Naam:	O. van der Kolk, Directeur
Datum:	
Akkoord .....:	
Naam:	
Datum:	

Bijlage 2: Meerjarenplan

Deze bijlage wordt jaarlijks in december vervangen door het meerjarenplan voor de komende vijf kalenderjaren.

Meerjarenplan 2018-2023	
Akkoord Aqua-Minerals:	
Naam:	O. van der Kolk, Directeur
Datum:	4
Akkoord .....:	
Naam:	
Datum:	

Bijlage 3: Routeplan

Deze bijlage wordt naar wens ingevuld en kan jaarlijks in december bijgesteld worden. De bijlage wordt voorzien van een versienummer en het jaartal van het volgend kalenderjaar.

Routeplan versie 1, 2018	
Akkoord Aqua-Minerals:	
Naam:	O. van der Kolk, Directeur
Datum:	
Akkoord .....:	
Naam:	
Datum:	

Bijlage 4: Reststoffen waarvoor ..... een leveringsovereenkomst heeft met derden

Deze bijlage kan jaarlijks in december bijgesteld worden. De bijlage wordt voorzien van een versienummer en het jaartal van het volgend kalenderjaar.

Versie 1, 2018	
Akkoord Aqua-Minerals:	
Naam:	O. van der Kolk, Directeur
Datum:	
Akkoord .....:	
Naam:	
Datum:	

Reststoffen onder contract bij derden:
[>]

Bijlage 5: Inkoopvoorwaarden AquaMinerals B.V. d.d. 19-12-2014

Vastgesteld door de AVA van 19-12-2014.

BIJLAGE 5 INKOOPVOORWAARDEN AQUAMINERALS

Inkoopvoorwaarden AquaMinerals B.V.
Met betrekking tot Leveringen van Reststoffen
19 december 2014

I Algemene Bepalingen

1. Definities

1.1 In deze Inkoopvoorwaarden gelden de volgende definities welke met een hoofdletter worden geschreven en welke in enkel dan wel meervoud de betekenis hebben zoals opgenomen in dit Artikel, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld:

1.2 Afnemer: degene die Reststoffen koopt van AquaMinerals of verwerkt ten behoeve van AquaMinerals.

1.3 Afvalstof: de stof als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer te weten: alle stoffen, preparaten of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

1.4 Analyse: een beperkt onderzoek naar de scheikundige samenstelling van de Reststoffen die met het oog op het normale gebruik van de Reststoffen als voldoende moet worden beschouwd.

1.5 Artikel: een artikel van deze Inkoopvoorwaarden.

1.6 Bijproduct: de reststof zoals bedoeld in artikel 1.1 lid 6, laatste volzin van de Wet milieubeheer, die het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats is bedoeld voor de productie van die stof en waarbij is voldaan aan de voorwaarden genoemd in artikel 5, eerste lid van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen nr. 2008/98/EG, te weten:

- het is zeker dat de stof zal worden gebruikt;
- de stof kan onmiddellijk worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is;
- de stof wordt geproduceerd als integraal onderdeel van een productieproces;
- verder gebruik van de stof is rechtmatig en zal niet leiden tot ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

1.7 Inkoopvoorwaarden: deze voorwaarden van de AquaMinerals welke van toepassing zijn op alle Leveringen en deel uitmaken van de Overeenkomst.

1.8 Leverancier: het drinkwaterbedrijf c.q. de instantie waar bij de bereiding van drinkwater of proceswater dan wel een halffabricaat ervan Reststoffen overblijven.

1.9 Levering: de levering van Reststoffen door de Leverancier aan de AquaMinerals op basis van de Overeenkomst.

1.10 Opslag van Reststoffen: de opslag van Reststoffen in opdracht van AquaMinerals ten behoeve van Afnemers.

1.11 Opslagbedrijf: de onderneming die in opdracht en ten behoeve van AquaMinerals Reststoffen tijdelijk in opslag heeft of neemt.

1.12 Overeenkomst: de schriftelijke Overeenkomst tussen AquaMinerals en Leverancier, waarop deze Inkoopvoorwaarden van toepassing zijn verklaard.

1.13 Partijen: AquaMinerals en Leverancier gezamenlijk.

1.14 Reststoffen: stoffen die vrijkomen bij, dan wel overblijven na, de bereiding van drinkwater, proceswater of van een halffabricaat uit grond- dan wel oppervlaktewater, zowel in ruwe als in bewerkte vorm. Reststoffen worden onderscheiden in Afvalstoffen en Bijproducten. Op beide soorten stoffen is specifieke wet- en regelgeving van toepassing.

1.15 AquaMinerals: de te Nieuwegein aan de Groningenhaven 7 statutair gevestigd en kantoorhoudende besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid AquaMinerals B.V.

1.16 Transporteur: de vervoerder van Reststoffen.

1.17 Vervoer van Reststoffen: het vervoer van Reststoffen vanaf Leverancier naar AquaMinerals en/of naar een Afnemer.

Alle begripsomschrijvingen worden in deze Inkoopvoorwaarden met een hoofdletter aangeduid.

2. Toepasselijkheid

2.1 De Inkoopvoorwaarden zijn van toepassing op de pre-contractuele fase, de contractuele fase en de post-contractuele fase van de Overeenkomst. De precontractuele fase gaat in op het moment van aanvraag tot het afnemen van Reststoffen door Leverancier of een aanvraag van AquaMinerals om Reststoffen te leveren en eindigt bij de totstandkoming van de Overeenkomst. De post-contractuele fase gaat in na het aflopen van de Overeenkomst of het beëindigen van de Overeenkomst volgens Artikel 13 en eindigt na een periode van vijf jaar volgens Artikel 14.3.

2.2 De toepasselijkheid van alle andere algemene (verkoop)voorwaarden, waaronder in het bijzonder die van Leverancier, wordt hierbij uitdrukkelijk uitgesloten, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.

2.3 Afwijkingen en/of aanvullingen van deze Inkoopvoorwaarden zijn alleen mogelijk indien en voor zover AquaMinerals die uitdrukkelijk schriftelijk heeft aanvaard.

2.4 Leverancier zal de protocollen die onderdeel uitmaken van de Inkoopvoorwaarden naleven en deze ook opleggen aan door hem ingeschakelde Transporteurs en Opslagbedrijven.

2.5 Indien een of meerdere bepalingen in de Inkoopvoorwaarden op enig moment geheel of gedeeltelijk nietig zijn of mochten worden vernietigd, dan blijven de overige bepalingen in de Inkoopvoorwaarden volledig van kracht.

2.6 In geval van tegenstrijdigheid tussen of onduidelijkheid in bepalingen uit deze Inkoopvoorwaarden en de Overeenkomst, of in geval zich daarin anderszins fouten of gebreken voordoen, zijn Partijen verplicht elkaar hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen

2.7 In het geval van nietigverklaring (Artikel 2.4) en/ of onduidelijke bepalingen (Artikel 2.5) treden Partijen met elkaar in overleg teneinde nieuwe bepalingen ter vervanging van deze bepalingen overeen te komen waarbij zoveel mogelijk het doel en de strekking van de oorspronkelijke bepalingen in acht worden genomen. In geval van strijdigheid tussen de Overeenkomst en de Inkoopvoorwaarden prevaleert de Overeenkomst.

2.8 AquaMinerals heeft het recht deze Inkoopvoorwaarden eenzijdig te wijzigen. Wijzigingen gelden ook ten aanzien van reeds gesloten Overeenkomsten. Wijzigingen worden schriftelijk bekend gemaakt. Zij treden in werking 30 (dertig) dagen na deze bekendmaking of op een latere datum die in de bekendmaking is vermeld. Leverancier heeft het recht om Overeenkomst binnen deze termijn op te zeggen wanneer de wijziging onredelijk bezwarend is, met inachtneming van de opzegtermijn van de Overeenkomst. De oorspronkelijke Inkoopvoorwaarden blijven van kracht gedurende de opzegtermijn en post-contractuele fase.

3. Overdracht van rechten en verplichtingen

3.1 Partijen kunnen rechten en verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst slechts met voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij overdragen aan een derde. Partijen kunnen aan deze toestemming in redelijkheid te stellen voorwaarden verbinden.

3.2 Voor zover door Leverancier gebruik wordt gemaakt van onderaannemers dient hiervan in de Overeenkomst melding te worden gemaakt onder opgave van naam en soort bedrijf van de betreffende onderaannemer.

4. Levering, levertijden en vaststelling hoeveelheid

4.1 Gedane Leveringen die niet bij Overeenkomst zijn overeengekomen, worden niet vergoed behalve in geval deze Leveringen achteraf door AquaMinerals alsnog schriftelijk worden goedgekeurd. Op deze Leveringen zijn alle overige bepalingen uit deze Inkoopvoorwaarden onverminderd van toepassing.

4.2 Levering van Reststoffen vindt plaats op de overeengekomen plaats en het overeengekomen tijdstip. Zonder nadere afspraak is de plaats van Levering de poort van de Leverancier. Geleverd wordt aan AquaMinerals zelf of rechtstreeks aan de Afnemer.

4.3 AquaMinerals zorgt voor het transport, tenzij Partijen anders overeenkomen. De kosten van het transport zijn voor rekening van Leverancier.

4.4 Leverancier zorgt dat afname bij voorgenomen levering ongestoord en zonder vertraging kan plaatsvinden.

4.5 Partijen hebben het recht om in onderling overleg met inachtneming van redelijkheid en billijkheid de overeengekomen leveringsdatum uit te stellen of te vervroegen.

4.6 Leverancier stelt AquaMinerals zo spoedig mogelijk op de hoogte van een voorgenomen Levering middels

een aanmelding. Elke Levering moet worden aangemeld tenzij er een vast leverschema is afgesproken voor de betreffende Reststof.

4.7 De redelijke aanmeldtermijn van een Levering is 10 werkdagen, plus in voorkomende gevallen de tijd die nodig is voor keuring als bouwstof, grond – of baggerspecie voor de datum van Levering. Deze termijn geldt ook voor wijzigingen in tijdstip, hoeveelheid en kwaliteit van een reeds aangemelde Levering. Bij aanmelding of wijziging van de Levering buiten genoemde termijn neemt AquaMinerals de aangeboden Reststoffen weliswaar af, maar de ontregeling van de leveringsketen resulteert veelal in hogere kosten en/of lagere opbrengsten en bijkomende kosten zoals genoemd in Artikel 10.3.

4.8 Leverancier is verplicht AquaMinerals onverwijld op de hoogte te stellen van (dreiging van) overschrijding of vervroeging van de overeengekomen leveringsdatum of van een wijziging in de hoeveelheid of kwaliteit.

4.9 Door Transporteur wordt bij aflevering per Levering een opgave gedaan van bruto-, respectievelijk nettogewichten van de eenheden waarin de Reststoffen worden/zijn afgeleverd. De aldus vastgestelde gewichten worden vermeld op de factuur van de Transporteur aan AquaMinerals. Indien transport plaatsvindt door een Transporteur van Leverancier stuurt Leverancier binnen 10 werkdagen een afschrift van de transportbon aan AquaMinerals. AquaMinerals registreert op haar beurt opnieuw de afgenomen hoeveelheid Reststoffen en stelt deze ter beschikking aan Leverancier. Opgaven van (Transporteur van) AquaMinerals worden geacht bij benadering te gelden: bij een afwijking van niet meer dan 2% van de opgave naar boven of beneden wordt de Levering geacht conform opgave van de Transporteur te hebben plaatsgevonden.

4.10 De vaststelling van de geladen hoeveelheid Reststoffen geschiedt: hetzij, in geval van Vervoer over water, door ijkopname van het schip onmiddellijk voor en na het laden; hetzij, in geval van Vervoer over land, door weging van het vervoermiddel op een geijkte weegbrug onmiddellijk voor en na het laden.

4.11 Leverancier dient AquaMinerals voor het tijdstip van Levering in kennis te stellen van eventuele toxische of voor de gezondheid of het milieu schadelijke stoffen voor zover de schadelijkheid van deze stoffen voor Leverancier kenbaar was of redelijkerwijs had moeten zijn.

5. Eigendoms- en risico-overgang

5.1 Het eigendom van en het risico voor geleverde Reststoffen gaan op AquaMinerals over op het moment van inontvangstneming van die Reststoffen op het tussen Partijen overeengekomen adres. Wanneer het transport wordt verzorgd in opdracht van AquaMinerals of Afnemer is dit na het laden van de Reststoffen op het transportmiddel. Wanneer het transport wordt verzorgd in opdracht van de Leverancier is dit na het lossen van de Reststoffen op het terrein van de Afnemer of het Opslagbedrijf. Degene die voor het transport zorgt, draagt het risico van transport en lossen. Degene die het laden verzorgt, draagt het risico tijdens het laden.

5.2 Voor zover bij Leveringen sprake is van intellectuele eigendomsrechten worden deze bij de totstandkoming van de Overeenkomst overgedragen aan AquaMinerals dan wel wordt aan AquaMinerals en Afnemers ter zake een gebruiksrecht verleend dat overeenkomt met de bestemming van de Levering.

6. Kwaliteit, bemonstering en analyse

6.1 Geleverde Reststoffen bezitten de eigenschappen die redelijkerwijs op grond van de Overeenkomst mogen worden verwacht en die voldoen aan de Nederlandse wet- en regelgeving en de maatschappelijk aanvaarde normen inzake kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid.

6.2 Reststoffen moeten bij Levering voldoen aan in de Overeenkomst vastgelegde omschrijvingen en kwaliteitseisen in verband met de bestemming.

6.3 Leverancier is verplicht AquaMinerals onverwijld op de hoogte te stellen wanneer de Reststoffen door een calamiteit of om andere redenen bij Levering niet aan de kwaliteitseisen uit de Overeenkomst zullen voldoen.

6.4 Voldoet een partij Reststoffen niet aan de kwaliteitseisen uit de Overeenkomst behorende bij de beoogde bestemming en is dit voor Levering bekend, dan wordt de partij voor een andere bestemming/toepassing afgenomen waarbij wel aan de daarvoor geldende kwaliteitseisen wordt voldaan.

6.5 Indien pas op de dag van Levering wordt vastgesteld dat een partij niet voldoet aan de kwaliteitseisen wordt de partij niet afgenomen en de Levering verplaatst naar een later tijdstip.

6.6 Bij herhaling van Levering van Reststoffen waarvan de kwaliteit niet voldoet aan de Overeenkomst, heeft AquaMinerals het recht de prijs en bestemming van de Reststoffen van de betreffende locaties te wijzigen ten opzichte van de Overeenkomst.

6.7 Reststoffen worden door Leverancier periodiek (tenminste eenmaal per twee jaar) per bedrijfslocatie van Leveranciers bemonsterd en geanalyseerd op een wijze en met een frequentie als vastgelegd in het **Protocol monster neming en analyse (bijlage 1).** De resultaten van deze bemonstering en analyse worden vastgelegd in een analyserapport en worden aan AquaMinerals verstrekt.

6.8 AquaMinerals en derden welke opereren in opdracht van AquaMinerals hebben te allen tijde het recht de geleverde Reststoffen (opnieuw) te laten bemonsteren en analyseren.

6.9 Leverancier draagt er zorg voor dat bemonstering op eenvoudige wijze door AquaMinerals of een door AquaMinerals aangewezen derde kan worden verricht.

6.10 De kosten van inspectie, keuring of beproeving zijn voor rekening van Leverancier als blijkt dat de Levering niet voldoet aan wat daarover tussen Partijen is overeengekomen.

6.11 Afname, al dan niet met inspectie, keuring of beproeving, door AquaMinerals leidt nooit tot enige erkenning van de deugdelijkheid van de Leveringen door AquaMinerals en ontheft Leverancier niet van enige aansprakelijkheid ter zake.

7. Prijs en Facturering

7.1 Na controle van de afvoergegevens en betaling van de nota's van derden (voor zover van toepassing), stuurt AquaMinerals aan de Leverancier een factuur.

7.2 De Leverancier draagt er zorg voor dat AquaMinerals ter zake tijdig een inkoopnummer ontvangt.

7.3 De betalingstermijn bedraagt dertig dagen na factuurdatum.

7.4 De toerekening van de opbrengsten van Reststoffen die tussentijds in een depot worden opgeslagen vindt plaats op basis van voorcalculatie van verwachte kosten en opbrengsten.

7.5 De prijs van de Reststoffen wordt in de Overeenkomst tussen Partijen vastgelegd.

7.6 In geval komt vast te staan dat sprake is van een lagere kwaliteit van een partij Reststoffen dan waar AquaMinerals gezien de bijbehorende analyserapporten van mocht uitgaan, is Leverancier de hier uit voortvloeiende hogere negatieve waarde of lagere positieve waarde, vermeerderd met een opslag van tenminste 10%, aan AquaMinerals verschuldigd. Deze negatieve afwijking van de waarde betreft onder meer maar niet uitsluitend de extra kosten van transport, opslag en keuring en de lagere, c.q. negatieve opbrengst van de betreffende Reststoffen.

8. Garanties

8.1 Leverancier garandeert dat zijn werknemers en door hem ingeschakelde derden zorgvuldig en vakbekwaam zullen handelen.

8.2 Leverancier garandeert bij overdracht minimaal een kwaliteit van de Reststoffen zoals vastgelegd in de Overeenkomst.

8.3 Indien Leverancier in gebreke is in de nakoming van een garantiebepaling uit dit artikel, is Leverancier in verzuim, tenzij laatstgenoemde kan aantonen dat de tekortkoming hem niet kan worden toegerekend.

9. Tekortkomingen

9.1 In geval Leverancier zijn verplichtingen uit de Overeenkomst niet, niet tijdig of niet volledig nakomt dan wel anderszins tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen, stelt AquaMinerals hem schriftelijk in gebreke en wordt Leverancier een redelijke termijn gegund zijn verplichtingen alsnog na te komen. Deze termijn heeft het karakter van een fatale termijn. Komt Leverancier zijn verplichtingen niet alsnog binnen de gestelde termijn na, dan is Leverancier in verzuim.

9.2 Indien de Leverancier in verzuim is volgens Artikel 9.1, dan is Leverancier per voorval een terstond opeisbare boete verschuldigd van €1.000,-. Het vorenstaande laat de overige rechten van AquaMinerals op verhaal van de schade onverlet.

9.3 De uiterste termijn voor reclamaties door AquaMinerals bij Leverancier vanwege het niet voldoen aan de kwaliteitseisen uit de Overeenkomst is 1 maand na Levering.

9.4 Als nakoming van de verplichtingen uit Overeenkomst blijvend onmogelijk is, is ingebrekestelling niet nodig en is Leverancier onmiddellijk in verzuim.

9.5 Een beroep op het niet toerekenbaar zijn van de tekortkoming aan Leverancier dient zo spoedig mogelijk schriftelijk te gebeuren onder overlegging van bewijsstukken.

10. Aansprakelijkheid

10.1 Als Leverancier in verzuim is, is hij aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van zijn toerekenbaar tekortschieten.

10.2 Leverancier is aansprakelijk voor de aan hem toe te rekenen schade die is ontstaan in verband met de uitvoering van de Overeenkomst.

10.3 Leverancier is aansprakelijk voor de nadelige gevolgen van het afkeuren/ wijzigen van de bestemming van de betreffende Reststoffen ingevolge Artikel 6.4 en van het wijzigen door Leverancier van datum, hoeveelheid of kwaliteit van een Levering minder dan tien werkdagen voor de afgesproken leverdatum. Deze nadelige gevolgen kunnen onder meer maar niet uitsluitend de (extra) kosten van verwijdering, transport, keuring en opslag betreffen, evenals de lagere, c.q. negatieve opbrengst van de betreffende Reststoffen. De niet bij name genoemde kosten bedragen maximaal de bruto jaaromzet van de aan AquaMinerals geleverde Reststoffen.

10.4 Leverancier vrijwaart AquaMinerals tegen aanspraken van derden in verband met schade voortvloeiend uit het afkeuren van een Levering of voortvloeiend uit het gebruik van Reststoffen door Afnemers waarvan achteraf komt vast te staan dat deze Reststoffen, ten tijde van de inontvangstneming als beschreven in Artikel 5.1, niet voldeden aan de kwaliteitseisen volgens Artikel 6.2 en AquaMinerals hiervan niet op de hoogte was.

10.5 AquaMinerals heeft het recht Reststoffen van meerdere Leveranciers gezamenlijk in een depot op te slaan. In het geval Reststoffen van verschillende Leveranciers aldus gezamenlijk in depot worden opgeslagen en vast komt te staan dat het totaal van de gezamenlijk opgeslagen stoffen niet voldoet aan de kwaliteitseisen als bedoeld in Artikel 6.2 omdat een deel van deze Reststoffen is aangeleverd zonder te voldoen aan de kwaliteitseisen, dan wel komt vast te staan dat de waarde van de gezamenlijk opgeslagen Reststoffen door deze deellevering nadelig is beïnvloed, is de Leverancier door wiens toedoen de contaminatie heeft kunnen plaatsvinden tegenover AquaMinerals en de overige Leveranciers aansprakelijk voor de eventuele voor AquaMinerals uit deze contaminatie voorvloeiende schade. Als de veroorzaker niet kan worden vastgesteld, zijn de hogere afvoerkosten c.q. lagere opbrengsten en bijkomende kosten en eventuele vervolgschade voor rekening van alle Leveranciers waarvan ten tijde van de contaminatie Reststoffen in het desbetreffende depot waren opgeslagen, naar rato van geleverde hoeveelheden.

11. Ontbinding en tussentijdse beëindiging

11.1 Ieder van Partijen is gerechtigd om bij schriftelijk aangetekend schrijven aan de wederpartij zonder ingebrekestelling en zonder rechterlijke tussenkomst de Overeenkomst met onmiddellijke ingang te ontbinden, onverlet eventuele rechten op schadevergoeding van een Partij, indien:

- één van Partijen zijn faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard;
- één van Partijen (voorlopige) surseance van betaling aanvraagt of hem surseance wordt verleend;
- op een aanmerkelijk deel van het vermogen van één van Partijen beslag wordt gelegd of op andere wijze duidelijk is dat een Partij niet langer zijn verplichtingen zal kunnen nakomen;
- één van Partijen zodanig ernstig tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit Overeenkomst dat van de wederpartij de voortzetting van de Overeenkomst niet langer kan worden gevergd;
- één van Partijen langer dan 6 (zes) maanden door een niet toerekenbare tekortkoming in de nakoming niet in staat is aan zijn verplichtingen ingevolge de Overeenkomst te voldoen.

11.2 Onverminderd het in lid 1 van dit Artikel bepaalde is AquaMinerals gerechtigd de Overeenkomst bij schriftelijk aangetekend schrijven aan Leverancier zonder ingebrekestelling en zonder rechterlijke tussenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk te ontbinden indien:

- door Leverancier of één van zijn ondergeschikten of vertegenwoordigers enig voordeel (waarde meer dan € 50) is of wordt aangeboden aan een persoon die deel uitmaakt van de organisatie van AquaMinerals of die AquaMinerals vertegenwoordigt.

- zich feiten of omstandigheden voordoen of hebben voorgedaan die er op wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat Leverancier de Overeenkomst is aangegaan op strafbare gronden dan wel (mede) gebruikt om strafbare feiten te plegen of uit strafbare feiten verkregen of te verkrijgen op geld waardeerbare voordelen te benutten;
- schending van de geheimhoudingsplicht en het verbod tot openbaarmaking als bedoeld in Artikel 12.

11.3 AquaMinerals is gerechtigd de Overeenkomsten die het karakter van een duurovereenkomst hebben om haar moverende redenen tussentijds met een opzegtermijn van minimaal 3 (drie) maanden te beëindigen middels een aangetekende brief, tenzij Partijen anders zijn overeengekomen. Een dergelijke opzegging leidt nimmer tot enige aansprakelijkheid van AquaMinerals.

11.4 Partijen zijn jegens elkaar verplicht om, direct na ontvangst van de schriftelijke mededeling tot opzegging of ontbinding, in overleg adequate maatregelen te treffen om schade te voorkomen en te beperken, en alle schadeveroorzakende handelingen na te laten.

12. Geheimhouding en verbod tot openbaarmaking

12.1 Leverancier is gehouden tot geheimhouding van de van AquaMinerals ontvangen gegevens die als vertrouwelijk zijn meegedeeld of waarvan Leverancier het vertrouwelijke karakter redelijkerwijs kon begrijpen. Leverancier is verplicht het door hem bij de Overeenkomst betrokken zelfstandige hulppersoneel tot eenzelfde geheimhouding te verplichten.

12.2 De in lid 1 van dit Artikel genoemde gegevens worden behoudens met schriftelijke toestemming van AquaMinerals niet openbaar gemaakt of vermenigvuldigd.

13. Toepasselijk recht en geschillen

13.1 Op alle Overeenkomsten tussen ‘Partijen is uitsluitend het Nederlands recht van toepassing tenzij Partijen schriftelijk anders overeenkomen. De toepasselijkheid van het Weens Koopverdrag is uitdrukkelijk uitgesloten.

13.2 Geschillen die tussen Partijen ontstaan over Overeenkomsten waarop de Inkoopvoorwaarden van toepassing zijn, worden beslecht door de bevoegde rechter te Utrecht tenzij Partijen - schriftelijk vastgelegd - mediation, bindend advies of arbitrage overeenkomen.

14. Postcontractuele verplichtingen

14.1 Nadat de Overeenkomst is geëindigd -ongeacht of dat het gevolg is van het verstrijken van de bepaalde tijd of van ontbinding of van tussentijdse beëindiging- is de Leverancier gehouden om "om niet" alle gegevens en informatie met betrekking tot de uitvoering van de Overeenkomst ordelijk gerangschikt, overzichtelijk en toegankelijk voor derden ter beschikking te stellen aan AquaMinerals en - eveneens om niet - mee te werken aan een eventuele overgang naar een derde die vergelijkbare taken krijgt als de Leverancier tenzij tussen Partijen anders is overeengekomen. Onder gegevens als hiervoor bedoeld wordt onder meer verstaan eventuele documentatie.

14.2 Leverancier kan aan de Overeenkomst geen enkel recht ontlenen voor de verkrijging van een eventuele vervolgovereenkomst.

14.3 Het bepaalde in de Overeenkomst dat naar zijn aard bestemd is om ook na het einde van de Overeenkomst van kracht te blijven, blijft ook daadwerkelijk na het einde van de Overeenkomst voor een periode van 5 jaar van kracht. Tot dergelijke verplichtingen behoren onder meer de bepalingen over de verleende rechten op Producten en op de resultaten van diensten, vrijwaringsverplichtingen, terugbetalingsregelingen, geheimhouding, het toepasselijk recht en de geschillenbeslechting.

II Bijzondere Bepalingen Vervoer van Reststoffen

15. Vervoer van Reststoffen

15.1 Indien en voor zover sprake is van vervoer van Reststoffen zijn in aanvulling op de voorwaarden ex I Algemene Bepalingen, de Bijzondere Bepalingen Vervoer van Reststoffen van toepassing.

15.2 De Bijzondere Bepalingen zijn opgenomen in het **Protocol opslag en vervoer (bijlage 2)**.

15.3 Indien en voor zover deze Bijzondere Bepalingen afwijken van de Algemene Bepalingen, gaan de Bijzondere Bepalingen voor op de Algemene Bepalingen.

15.4 Indien komt vast te staan dat door Leverancier op enigerlei wijze het Protocol Vervoer niet is nageleefd, is Leverancier een voor matiging vatbare boete van € 1000,- verschuldigd voor ieder niet naleven van het Protocol. Het vorenstaande laat de overige rechten van AquaMinerals op verhaal van de schade onverlet.

III Bijzondere Bepalingen opslag van Reststoffen

16. Opslag van Reststoffen

16.1 Indien en voor zover sprake is van Opslag van Reststoffen door een Opslagbedrijf zijn in aanvulling op de voorwaarden ex I Algemene Bepalingen, de Bijzondere Bepalingen opslag van Reststoffen van toepassing.

16.2 De Bijzondere Bepalingen zijn opgenomen in het **Protocol opslag en vervoer (bijlage 2).**

16.3 Indien en voor zover deze Bijzondere Bepalingen afwijken van de Algemene Bepalingen, gaan de Bijzondere Bepalingen voor op de Algemene Bepalingen.

16.4 Indien komt vast te staan dat door Leverancier op enigerlei wijze het Protocol Opslag en vervoer niet is nageleefd, is Leverancier een boete van € 1000,- verschuldigd voor ieder niet naleven van het Protocol. Het vorenstaande laat de overige rechten van AquaMinerals op verhaal van de schade onverlet.

Bijlagen:

1 Protocol monster neming en analyse
2 Protocol opslag en vervoer

BIJLAGE 6 BIJDRAGE AAN AQUAMINERALS

De participanten betalen jaarlijks een gegarandeerde bijdrage, aan AquaMinerals ter dekking van de kantoor- en projectkosten en eventuele overige onkosten, de zogenaamde apparaatskosten.

Het basisprincipe van de onderlinge kostenverdeling is vastgelegd in het document genaamd 'Verdienmodel AquaMinerals, analyse en voorstellen tot aanpassing', welke is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 28 juni 2018.

De bijdrage van de participanten is proportioneel aan het door hen aangeboden volume en wordt bepaald op basis van het gemiddelde aanbod over (i) de afgelopen twee afgesloten boekjaren, (ii) de eindejaarverwachting van het lopende jaar en (iii) het jaar waarop de nieuwe bijdrage betrekking op heeft, aldus het gemiddelde aanbod van vier (4) jaren.

Voor nieuwe toetreders wordt het gewogen aanbod-gemiddelde bepaald over het aantal jaren waarover afvoer via AquaMinerals heeft plaatsgevonden en derhalve gegevens beschikbaar zijn.

JR/DI/530097377/**STATUTENWIJZIGING**

Heden, negen december tweeduizend negentien, verscheen voor mij, ----------
Mr John Roozeboom, notaris te Rijswijk:----------
mevrouw Diana Schreur, secretaresse, werkzaam ten kantore van Caminada ---
Notarissen aan de Haagweg 175 te 2281 AJ Rijswijk, geboren te 's-Gravenhage
op achttien november negentienhonderd tweeënzeventig,----------
De verschenen persoon verklaarde: ----------
- dat dat de algemene vergadering van: ----------
AquaMinerals B.V., een besloten vennootschap met beperkte ----------
aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Rijswijk, kantoorhoudende ----------
Groningenhaven 7 te 3433 PE Nieuwegein, ingeschreven in het handelsregister
onder nummer 30130247, hierna te noemen: "de vennootschap", welke --------
vennootschap werd opgericht bij akte op twaalf juli negentienhonderd ----------
vijfennegentig verleden voor Mr W.R. Avenarius, destijds notaris te Rijswijk, --
en welker statuten laatstelijk werden gewijzigd bij akte op twee januari ----------
tweeduizend achttien verleden voor Mr J. Roozeboom, notaris te Rijswijk, -----
schriftelijk buiten vergadering hebben besloten tot wijziging van de statuten ---
van de vennootschap;----------
- dat alle vergadergerechtigden hebben ingestemd met de besluitvorming -------
buiten vergadering, waarvan blijkt uit na te melden aan deze akte te hechten ---
geschrift;----------
- dat de verschenen persoon bij dat besluit werd gemachtigd de akte van -------
statutenwijziging te doen verlijden en te tekenen; ----------
./. - dat van gemeld besluit tot statutenwijziging en gemelde machtiging blijkt uit -
een aan deze akte te hechten geschrift; ----------
- dat van de instemming van alle aandeelhouders met iedere wijziging van --------
statutaire bepalingen blijkt uit voormeld aan deze akte te hechten geschrift. -----
De verschenen persoon verklaarde vervolgens de statuten van de ----------
vennootschap te wijzigen als volgt:----------
Artikel 16 lid 4 onderdeel b komt te luiden: ----------
b. Een commissaris wordt benoemd voor een periode van ten hoogste vier -

jaar en is eenmaal terstond herbenoembaar. De raad van commissarissen - kan een reglement vaststellen waarin een rooster voor aftreden wordt ----- opgenomen. ----------

Tenslotte werd verklaard dat de statuten van de vennootschap na voormelde -- wijziging luiden als volgt: ----------

S T A T U T E N ----------

Naam. Zetel. ----------

Artikel 1. ----------

1. De vennootschap draagt de naam: **AquaMinerals B.V.** ----------
2. De vennootschap is gevestigd te Rijswijk. ----------
   Zij kan elders, ook buiten Nederland, nevenvestigingen hebben. ----------

Doel. ----------

Artikel 2. ----------

De vennootschap heeft ten doel: ----------

a. het actief verlenen van diensten aan participanten om voor huidige en in -- de toekomst te verwachten grondstoffen uit 'water' economische- en ------ duurzaamheidswaarde te creëren, binnen de nu of te eniger tijd geldende - wettelijke regelgeving, waaronder mede wordt verstaan het coördineren --- van en het (doen) verrichten van onderzoek naar preventie en hergebruik en recycling en andere nuttige toepassingen van reststoffen afkomstig uit - de waterketen. In het kader van deze doelstelling heeft de vennootschap -- de volgende kerntaken: ----------
   - het optreden als goederenbank ten behoeve van het beheer ---------- reststoffen afkomstig uit de waterketen; ----------
   - het optreden als informatie- en kenniscentrum; ----------
   - product- en marktontwikkeling; ----------
   - het voeren van overleg en onderhandelingen ten behoeve van het ---- ontzorgen van participanten, het bestemmen van hun reststoffen en - het zelfstandig afsluiten van contracten; ----------
   - het al dan niet voor eigen rekening aankopen en verkopen van -------- (bedrijfs)afvalstoffen en of reststoffen uit de waterketen; ----------
b. het - al dan niet tezamen met anderen - verwerven en vervreemden van --- deelnemingen of andere belangen in rechtspersonen, vennootschappen en ondernemingen, het samenwerken daarmee en het besturen daarvan; -------

c. het verkrijgen, beheren, exploiteren, bezwaren en vervreemden van goederen, zomede het beleggen van vermogen;
d. het ter leen verstrekken of doen verstrekken van gelden, in het bijzonder - doch niet uitsluitend - aan dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en/of deelnemingen van de vennootschap, zomede het ter leen opnemen of doen opnemen van gelden;
e. het sluiten van overeenkomsten waarbij de vennootschap zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich sterk maakt of zich naast of voor anderen verbindt, in het bijzonder - doch niet uitsluitend - ten behoeve van rechtspersonen en vennootschappen als in het vorige onderdeel bedoeld;
f. het, niet bedrijfsmatig, doen van periodieke uitkeringen, zowel ten titel van lijfrente als pensioen als anderszins;
g. het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Kapitaal.

Artikel 3.

De vennootschap heeft een kapitaal verdeeld in een of meer aandelen Drinkwaterbedrijven, hierna te noemen: 'aandelen DWB', elk nominaal groot vijf en veertig euro en vijftig eurocent (EUR 45,50) en/of een of meer aandelen Waterschappen, hierna te noemen: 'aandelen WS', elk eveneens nominaal groot vijf en veertig euro en vijftig eurocent (EUR 45,50).

Begripsbepalingen.

Artikel 4.

1. In de statuten wordt verstaan onder:
   a. Boek 2: Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
   b. de algemene vergadering: de algemene vergadering als orgaan van de vennootschap, alsook bijeenkomsten van dit orgaan;
   c. aandelen: zowel de aandelen DWB als de aandelen WS in het kapitaal van de vennootschap, tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld;
   d. aandeelhouders: zowel de houders van aandelen DWB als de houders van aandelen WS, tenzij anders blijkt of kennelijk anders is bedoeld;
   e. certificaten: certificaten op naam van aandelen;

f. directeur: een directeur van de vennootschap;----------
g. commissaris: een commissaris van de vennootschap; ----------
h. vergaderrecht: het recht om, in persoon of bij schriftelijk ---------- gevolmachtigde, de algemene vergadering bij te wonen en daar het --- woord te voeren;----------
i. vergadergerechtigden: aandeelhouders.----------

2. Begripsbepalingen die in het meervoud zijn aangegeven omvatten ---------- eveneens het enkelvoud en omgekeerd, tenzij uitdrukkelijk anders ---------- aangegeven. ----------
3. Aan de opschriften boven de bepalingen in deze statuten komt geen ------- zelfstandige betekenis toe.----------
4. Onder "schriftelijk" wordt in deze statuten tevens verstaan: per e-mail, per telefax of via enig ander telecommunicatiemiddel dat in staat is geschreven tekst over te brengen en onder "adres" wordt in deze statuten tevens ------ verstaan: e-mailadres.----------

Aandelen. Certificaten. Vruchtgebruik en pandrecht op aandelen. ---------
Artikel 5.----------

1. De aandelen luiden op naam. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven.---- De aandelen DWB worden aangeduid met de afkorting DWB en de ------- aandelen WS met de afkorting WS. De directie kan de aandelen van een -- doorlopende nummering voorzien; in dat geval begint de nummering van de aandelen DWB met DWB1 en de nummering van de aandelen WS met WS1. De directie kan, met inachtneming van het bepaalde in de vorige zin, de nummering van aandelen wijzigen.----------
2. Aan certificaten is geen vergaderrecht verbonden.----------
3. Op aandelen kan geen pandrecht worden gevestigd; aan een ---------- vruchtgebruiker van aandelen kan niet het stemrecht op aandelen worden toegekend. Een vruchtgebruiker van aandelen heeft niet de rechten als ---- bedoeld in artikel 197, vierde lid van Boek 2.----------

Kwaliteitsvereiste aandeelhouders. ----------
Artikel 6.----------
Aandeelhouders kunnen slechts zijn, niet privaat gefinancierde**,** in Europa ----- gevestigde publiekrechtelijke en privaatrechtelijke lichamen, die exploitant zijn van:----------

a. een openbaar waterleidingbedrijf in Europa; of ----------
b. een bedrijf in Europa dat water wint en dit, al dan niet gezuiverd, in ------- hoofdzaak of uitsluitend en gros levert aan openbare waterleidingbedrijven en derden; ----------
c. waterschappen. ----------

Verplichting tot overdracht.----------

Artikel 7.----------

1. Indien de directie, na goedkeuring van de raad van commissarissen, heeft - beslist dat een aandeelhouder niet of niet meer voldoet aan het vereiste --- voor het aandeelhouderschap gesteld en de directie deze beslissing --------- schriftelijk aan de aandeelhouder heeft meegedeeld, zal deze ---------- aandeelhouder verplicht zijn zijn aandelen casu quo de teveel door hem --- gehouden aandelen aan te bieden aan de door de directie aan te wijzen ---- gegadigde(n). Als zodanig kan ook worden aangewezen de vennootschap.- De directie, na goedkeuring van de raad van commissarissen, is evenwel -- bevoegd te besluiten dat de betrokken aandeelhouder, al dan niet tijdelijk - en/of onder door de directie te stellen voorwaarden, alle of een deel van - zijn aandelen zal mogen behouden. Deze bevoegdheid bestaat niet ten ---- aanzien van een aandeelhouder die privaat gefinancierd is. ----------
2. De rechten verbonden aan de aandelen die ingevolge het vorenstaande ---- moeten worden aangeboden blijven in stand.----------
3. De prijs van de aandelen die een aandeelhouder, die aandelen moet -------- overdragen, zal ontvangen, zal, tenzij de prijs in onderling overleg van ----- partijen anders wordt vastgesteld, gelijk zijn aan de zichtbare intrinsieke --- waarde van die aandelen op basis van de laatst vastgestelde jaarrekening -- van de vennootschap. De directie legt deze prijs telkenjare vast.---------- Ingeval een aandeelhouder die aandelen moet overdragen niet instemt met deze prijs wordt de overdrachtsprijs op zijn verzoek door de externe ------ accountant van de vennootschap vastgesteld. De kosten van deze ---------- prijsvaststelling komen voor rekening van de verzoeker. ----------
4. Indien een aandeelhouder die aandelen moet aanbieden daarin nalatig blijft, ook na sommatie vanwege de vennootschap, is de vennootschap ---- onherroepelijk gemachtigd de aanbieding en overdracht, van alle aan te --- bieden aandelen, voor en namens hem tot stand te brengen. ----------

5. Indien de aandelen die ingevolge het vorenstaande moesten worden ------- aangeboden, niet binnen zes maanden alle tegen contante betaling door de aangewezen gegadigden werden overgenomen, heeft de betrokken --------- aandeelhouder onherroepelijk dispensatie van het statutair vereiste op ----- grond waarvan hij tot aanbieding was gehouden. ----------

Levering van aandelen. Uitoefening rechten verbonden aan aandelen.----

Artikel 8. ----------

1. Voor de levering van aandelen is een daartoe bestemde notariële akte ------ vereist die ten overstaan van een in Nederland gevestigde notaris is -------- verleden. ----------
2. Na de levering kunnen de aan de betrokken aandelen verbonden rechten - eerst worden uitgeoefend nadat de akte aan de vennootschap is betekend - of de vennootschap de rechtshandeling schriftelijk heeft erkend. Het ------ bepaalde in de vorige zin is niet van toepassing, indien de vennootschap -- zelf partij was bij de rechtshandeling. ----------

Register van de vennootschap.----------

Artikel 9. ----------

1. Door de directie wordt een register gehouden, waarin de inschrijving ------ geschiedt van de wettelijk vereiste gegevens. ----------
   De bladen van het register worden doorlopend genummerd en getekend - of geparafeerd door een directeur en een commissaris.----------
   Elke inschrijving of aantekening in het register wordt eveneens getekend - of geparafeerd door een directeur en een commissaris.----------
   De directie verleent desgevraagd aan een aandeelhouder om niet een ------ uittreksel uit het register met betrekking tot zijn recht op een aandeel-------
2. Indien een aandeelhouder niet gebonden is aan een statutaire verplichting of eis als bedoeld in artikel 192 lid 1 van Boek 2, wordt dat vermeld in het register.----------

Uitgifte van aandelen. ----------

Artikel 10. ----------

1. De algemene vergadering is bevoegd te besluiten tot uitgifte van aandelen. De algemene vergadering stelt de koers van uitgifte en de verdere ---------- voorwaarden vast, waaronder de storting op aandelen in een andere ------- geldeenheid dan die waarin het nominale bedrag van de aandelen luidt kan

zijn begrepen. ----------

2. Na elk besluit tot uitgifte deelt de directie aan alle aandeelhouders mede: --
   a. het aantal aandelen waarop het besluit betrekking heeft;----------
   b. de gegevens van degene(n) aan wie aandelen worden uitgegeven, ------ onder vermelding van het soort en het aantal aandelen; ----------
   c. de koers van uitgifte;----------
   d. de wijze van storting en de termijn waarbinnen de storting moet ------ geschieden; ----------
   e. of en in hoeverre het in artikel 11 bedoelde voorkeursrecht van ------- aandeelhouders is uitgeoefend, dan wel is beperkt of uitgesloten. ------
3. Het bepaalde in lid 1 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen, maar is niet van ---- toepassing op uitgifte van aandelen aan iemand die een voordien reeds ---- verkregen recht tot het nemen van aandelen uitoefent. ----------
4. Voor de uitgifte van aandelen is een notariële akte vereist die ten overstaan van een in Nederland gevestigde notaris is verleden. ----------
5. De vennootschap kan bij uitgifte geen aandelen nemen in haar kapitaal.----
6. Bij het nemen van het aandeel moet daarop het nominale bedrag worden - gestort. Bedongen kan worden dat het nominale bedrag of een deel -------- daarvan eerst behoeft te worden gestort na verloop van een bepaalde tijd - of nadat de vennootschap het zal hebben opgevraagd. ----------

Voorkeursrecht bij uitgifte.----------

Artikel 11. ----------

1. Bij uitgifte van aandelen van een bepaalde soort heeft iedere houder van -- aandelen van die soort een voorkeursrecht naar evenredigheid van het ---- gezamenlijke bedrag van zijn aandelen van die soort op de dag waarop tot uitgifte wordt besloten. Een aandeelhouder heeft geen voorkeursrecht op aandelen die worden uitgegeven aan werknemers van de vennootschap of van een groepsmaatschappij.----------
2. Indien een aandeelhouder bij uitgifte van aandelen van een bepaalde soort een voorkeursrecht heeft en dat recht niet, niet tijdig of niet volledig ------- uitoefent, komt het voorkeursrecht voor de vrijvallende aandelen van die - soort toe aan de overige houders van aandelen van die soort, in de --------- verhouding van hun bezit aan aandelen van die soort op de dag waarop tot

uitgifte werd besloten.----------

3. Het orgaan dat bevoegd is te besluiten tot aandelen uitgifte kan, telkens --- voor een enkele uitgifte, besluiten het voorkeursrecht tot het nemen van -- aandelen te beperken of uit te sluiten, mits een zodanig besluit gelijktijdig - met het besluit tot uitgifte wordt genomen.----------

Verkrijging van aandelen of certificaten door de vennootschap.----------

Artikel 12.----------

1. Verkrijging door de vennootschap van niet-volgestorte aandelen of -------- certificaten daarvan is nietig.----------
2. Aandelen of certificaten die zijn volgestort, mogen door de vennootschap worden verkregen:----------
   a. om niet of onder algemene titel; of----------
   b. krachtens een daartoe strekkend besluit van de directie, na verkregen goedkeuring van de algemene vergadering.----------

   Een verkrijging als bedoeld onder b. is niet toegestaan indien het eigen ---- vermogen, verminderd met de verkrijgingsprijs, kleiner is dan de reserves - die krachtens de wet moeten worden aangehouden of indien de directie --- weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de ----- verkrijging niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar ----- opeisbare schulden.----------

Vermindering van kapitaal.----------

Artikel 13.----------

De algemene vergadering kan besluiten tot vermindering van het geplaatste ---- kapitaal door aandelen in te trekken die de vennootschap zelf houdt of --------- waarvan zij de certificaten houdt, of door het bedrag van de aandelen bij ------- statutenwijziging te verminderen.----------

Een besluit tot vermindering van het bedrag van de aandelen met terugbetaling heeft geen gevolgen zolang de directie geen goedkeuring heeft verleend. De --- directie weigert slechts de goedkeuring indien zij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de terugbetaling niet zal kunnen blijven --- voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.----------

Terugbetaling in de zin van dit artikel is slechts toegestaan voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet moeten worden ------- aangehouden.----------

Volmachtverlening. ----------

Artikel 14. ----------

Een aandeelhouder kan voor een of meer van zijn aandelen aan een of meer --- personen schriftelijk volmacht verlenen om een of meer, dan wel alle aan die -- aandelen verbonden rechten uit te oefenen. Voor hetzelfde aandeel kan niet --- gelijktijdig aan meer dan één persoon volmacht worden verleend. De in dit ---- artikel bedoelde bevoegdheden komen mede toe aan vruchtgebruikers van ----- aandelen.----------

Blokkeringsregeling. ----------

Artikel 15. ----------

1. Iedere overdracht van aandelen behoeft, wil zij geldig zijn, de goedkeuring van de directie, de raad van commissarissen en de algemene vergadering, - deze organen tezamen in dit artikel ook te noemen "het goedkeurend ----- orgaan". ----------
2. De goedkeuring wordt verzocht bij brief met bericht van ontvangst aan de directie onder opgave van het aantal en de nummers van de te ---------- vervreemden aandelen en de naam van degene(n) aan wie de verzoeker de aandelen wenst over te dragen. ----------
3. Binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek dient daarop te zijn --- beslist en dient de beslissing schriftelijk aan de verzoeker te zijn ---------- medegedeeld.----------
   Bij gebreke daarvan wordt de goedkeuring geacht te zijn verleend. ----------
4. Indien het goedkeurend orgaan de goedkeuring weigert, dient hij één of -- meer gegadigden aan te wijzen die bereid en in staat zijn alle aandelen ----- waarop het verzoek betrekking heeft tegen contante betaling te kopen.----- Blijft deze aanwijzing achterwege of wordt bij de mededeling aan de ------- verzoeker van de beslissing op het verzoek geen opgave van één of meer - gegadigden als bedoeld gedaan, dan wordt de verzochte goedkeuring ------ geacht te zijn verleend. ----------
5. Tenzij uit het bepaalde in artikel 12 lid 2 anders voortvloeit, kan ook de --- vennootschap ingevolge het bepaalde in het vorige lid als gegadigde -------- worden aangewezen, mits met instemming van de verzoeker.----------
6. Wordt de verzochte goedkeuring verleend of wordt deze geacht te zijn ---- verleend, dan kan de overdracht waarop het verzoek betrekking had, wil --

zij geldig zijn, slechts plaatsvinden binnen drie maanden nadien.----------

7. Indien, ingeval van weigering door het goedkeurend orgaan van de --------- verzochte goedkeuring, tijdig één of meer gegadigden werden aangewezen en opgegeven overeenkomstig het bepaalde in lid 4, wordt de prijs voor de aandelen vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 onder c. -----
8. De verzoeker heeft te allen tijde, echter uiterlijk tot één maand nadat hem definitief is meegedeeld aan welke gegadigden en tegen welke prijs hij de -- aandelen kan overdragen, het recht zich terug te trekken.---------- Terugtrekking geschiedt bij brief met bericht van ontvangst aan de --------- directie.----------
9. Indien de door het goedkeurend orgaan aangewezen gegadigde(n) de ------ aandelen niet binnen een maand na de prijsvaststelling heeft/hebben ------ verklaard de aandelen over te nemen, wordt de gevraagde goedkeuring ---- alsnog geacht te zijn verleend. Het bepaalde in lid 3, slot, van dit artikel is van overeenkomstige toepassing. ----------

DIRECTIE EN RAAD VAN COMMISSARISSEN.----------

Artikel 16. ----------

1. De vennootschap wordt bestuurd door een directie die uit een of meer --- directeuren bestaat. ----------
   De vennootschap heeft een raad van commissarissen die uit een of meer - natuurlijke personen bestaat.----------
   Het aantal directeuren en commissarissen wordt vastgesteld door de ------- algemene vergadering.----------
   Bij de oprichting is het aantal directeuren gesteld op één.----------
   Het aantal commissarissen bedraagt ten hoogste vijf.----------
2 Zowel natuurlijke personen als rechtspersonen kunnen tot directeur ------- worden benoemd. Slechts natuurlijke personen kunnen tot commissaris -- worden benoemd.----------
3. **Benoeming en ontslag directie.**----------
   a. Directeuren worden benoemd door de algemene vergadering.----------
   b. De raad van commissarissen is bevoegd, ten behoeve van de ---------- benoeming van een directeur, tot het doen van een bindende ---------- voordracht van ten minste twee personen, op te maken binnen zes --- maanden na het ontstaan van de vacature, onverminderd het bepaalde

in artikel 243, tweede lid van Boek 2. Indien de voordracht niet ------- binnen die termijn is opgemaakt, is de algemene vergadering vrij in de benoeming. ----------
De bevoegdheid tot het doen van een bindende voordracht laat ------- onverlet de bevoegdheid van de raad van commissarissen tot het doen van een aanbeveling van één persoon.----------

c. De raad van commissarissen stelt de beloning en de verdere ---------- arbeidsvoorwaarden van iedere directeur vast.----------

d. Een directeur kan te allen tijde worden geschorst en ontslagen door -- de algemene vergadering. De betrokken directeur wordt in de --------- gelegenheid gesteld zich in de algemene vergadering te ---------- verantwoorden. Daarbij kan hij zich doen bijstaan door een ---------- raadsman. ----------

e. De schorsing van een directeur vervalt, indien de algemene ---------- vergadering niet binnen drie maanden na de datum van ingang van de schorsing besluit tot ontslag of tot opheffing of handhaving van de -- schorsing. Een schorsing kan voor ten hoogste drie maanden worden gehandhaafd, ingaande op de datum waarop het besluit tot ---------- handhaving van de schorsing werd genomen. ----------

f. De algemene vergadering kan een besluit tot schorsing, tot ---------- handhaving van een schorsing of tot ontslag van een directeur slechts nemen met een meerderheid van ten minste twee derden van de ------ uitgebrachte stemmen; deze meerderheid dient meer dan de helft van het geplaatste kapitaal te vertegenwoordigen.----------
Een voorstel tot schorsing, tot handhaving van een schorsing of tot ontslag kan niet in een tweede algemene vergadering, als bedoeld in -- artikel 230 van Boek 2, aan de orde worden gesteld, indien in de eerst gehouden algemene vergadering niet het in de vorige zin vermelde --- gedeelte van het geplaatste kapitaal was vertegenwoordigd.----------

g. De raad van commissarissen is bevoegd een directeur te schorsen, ---- mits een zodanig besluit wordt genomen met een meerderheid van --- ten minste twee derde van de uitgebrachte stemmen in een ---------- vergadering waarin meer dan de helft van het aantal in functie zijnde - commissarissen aanwezig of vertegenwoordigd is. Het bepaalde in de

laatste zin van onderdeel f van dit artikellid is van overeenkomstige -- toepassing. ----------
Indien de raad van commissarissen een directeur heeft geschorst: ------
I. kan het besluit tot handhaving of opheffing van de schorsing ---- uitsluitend worden genomen door de algemene vergadering; ------
II. geschiedt de in onderdeel d van dit artikellid bedoelde ---------- verantwoording van de betrokken directeur in de algemene ------- vergadering. ----------

4. **Benoeming en ontslag commissarissen.** ----------
   a. Commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering. ----
   b. Een commissaris wordt benoemd voor een periode van ten hoogste - vier jaar en is eenmaal terstond herbenoembaar. De raad van ---------- commissarissen kan een reglement vaststellen waarin een rooster voor aftreden wordt opgenomen. ----------
   c. De algemene vergadering kan een beloning toekennen aan de ---------- commissarissen of aan een of meer van hen. ----------
   d. Een commissaris kan te allen tijde worden geschorst en ontslagen ---- door de algemene vergadering. Het bepaalde in de onderdelen d, e en f van lid 3 van dit artikel vindt ten aanzien van schorsing en ontslag -- van commissarissen overeenkomstige toepassing. ----------
   De raad van commissarissen is niet bevoegd een commissaris te ------ schorsen. ----------

Werkwijze en besluitvorming directie. Belet of ontstentenis. ----------
Artikel 17. ----------

1. Indien er meer directeuren zijn, kunnen zij met inachtneming van deze ---- statuten een reglement vaststellen waarin de werkwijze van de directie en - de onderlinge taakverdeling van de directeuren nader worden geregeld. ----
2. Een meerhoofdige directie besluit met volstrekte meerderheid van de ----- uitgebrachte stemmen. Iedere directeur heeft één stem. ----------
   Een directeur neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming als - hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat strijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer hierdoor geen directiebesluit kan worden genomen, wordt het --- directiebesluit genomen door de raad van commissarissen. ----------

Bij staking van stemmen vindt herstemming plaats, indien een directeur dit verlangt. Vindt geen herstemming plaats of staken de stemmen opnieuw, dan is de algemene vergadering bevoegd over het betrokken voorstel te besluiten.----------

3. Ingeval van belet of ontstentenis van een of meer directeuren zijn de overige directeuren of is de enig overblijvende directeur tijdelijk met het bestuur van de vennootschap belast. ----------
Ingeval van belet of ontstentenis van alle directeuren of van de enig directeur is de natuurlijke persoon die daartoe door de raad van commissarissen, al dan niet uit zijn midden, is of wordt aangewezen, tijdelijk met het bestuur van de vennootschap belast. Bij gebreke van een aanwijzing door de raad van commissarissen, wordt de in de vorige zin bedoelde persoon aangewezen door de algemene vergadering. ----------
Het in de statuten omtrent de directie en de directeur(en) bepaalde is op hem van overeenkomstige toepassing. Voorts dient hij zo spoedig mogelijk een vergadering bijeen te roepen waarin kan worden besloten over de benoeming van een of meer directeuren.----------
4. Directeuren kunnen alle besluiten die zij in vergadering kunnen nemen, ook buiten vergadering nemen, mits dit schriftelijk geschiedt, alle directeuren hebben ingestemd met de wijze van besluitvorming en de meerderheid van de directeuren zich ten gunste van het betrokken voorstel uitspreekt. De bescheiden waaruit van de besluitvorming blijkt, worden ten kantore van de vennootschap bewaard en zijn voor iedere directeur ter inzage.----------

Vertegenwoordiging.----------

Artikel 18. ----------

1. De directie vertegenwoordigt de vennootschap. De bevoegdheid tot vertegenwoordiging komt mede toe aan iedere directeur afzonderlijk.-------
2. De directie kan aan een of meer personen procuratie verlenen en zodanige bevoegdheid wijzigen of intrekken.----------

Beperkingen van de bestuursbevoegdheid. ----------

Artikel 19. ----------

1. De volgende besluiten van de directie zijn onderworpen aan de goedkeuring van de raad van commissarissen en van de algemene ----------

vergadering: ----------

a. het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, huren, verhuren en op andere wijze in gebruik of genot nemen en geven van registergoederen; -------
b. het aangaan van overeenkomsten, waarbij aan de vennootschap een -- krediet wordt verleend;----------
c. het ter leen verstrekken van gelden, alsmede het ter leen opnemen van gelden, waaronder niet is begrepen het doen van opnamen ten laste -- van een aan de vennootschap verleend krediet dat door de algemene - vergadering is goedgekeurd; ----------
d. duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking met een andere onderneming en het verbreken of aanmerkelijk wijzigen van zodanige samenwerking; ----------
e. het rechtstreeks of middellijk deelnemen in een andere rechtspersoon of vennootschap en het aanbrengen van een wijziging in of het -------- afstoten van zodanige deelneming;----------
f. het uitoefenen van stemrecht op aandelen in het kapitaal van ---------- dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en deelnemingen van - de vennootschap, zomede het op andere wijze rechtstreeks of --------- middellijk uitoefenen van zeggenschap daarover, in welke mate of ---- vorm ook;----------
g. het vestigen, verplaatsen of opheffen van nevenvestigingen; ----------
h. het uitbreiden van de zaken der vennootschap met een nieuwe tak ---- van bedrijf;----------
i. het overdragen of, anders dan voor korte tijd, sluiten van het door de vennootschap uitgeoefende bedrijf of een deel daarvan;----------
j. het stellen van persoonlijke of zakelijke zekerheid; ----------
k. het toekennen, wijzigen of intrekken van procuratie;----------
l. het aangaan van vaststellingsovereenkomsten, compromissen en ------ akkoorden;----------
m. het optreden in rechte, waaronder begrepen het voeren van arbitrale - procedures, doch met uitzondering van incassoprocedures of het ----- nemen van rechtsmaatregelen die van conservatoire aard zijn en/of -- geen uitstel kunnen lijden; ----------
n. het aanstellen van personen in vaste dienst;----------

o. de beëindiging van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek alsmede ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap;

p. het treffen van pensioenregelingen die niet uit een bestaande regeling voortvloeien;

q. het aanvragen van surseance van de vennootschap;

r. het doen van investeringen welke een bedrag gelijk aan een vierde van het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves der vennootschap volgens haar balans met toelichting te boven gaan.

2. De raad van commissarissen alsmede de algemene vergadering zijn bevoegd ook andere directiebesluiten dan die in lid 1 van dit artikel zijn vermeld, aan hun goedkeuring te onderwerpen, mits zodanige directiebesluiten nauwkeurig worden omschreven en aan de directie worden medegedeeld.

3. De raad van commissarissen alsook de algemene vergadering kunnen tevens bepalen dat de in het eerste lid van dit artikel bedoelde besluiten, maar ook andere besluiten dan aldaar gemeld, zijn onderworpen aan de goedkeuring van de vergadering van houders van aandelen DWB of de vergadering van houders van aandelen WS, mits de raad van commissarissen casu quo de algemene vergadering zodanige besluiten nauwkeurig omschrijft en aan de directie mededeelt. In dat kader komt aan de vergadering van houders van aandelen DWB en aan de vergadering van houders van aandelen WS het recht toe om aan de raad van commissarissen schriftelijk aanbevelingen of voorstellen te doen om bepaalde besluiten aan de hiervoor bedoelde goedkeuring te onderwerpen. De raad van commissarissen is verplicht om op bedoelde voorstellen schriftelijk en gemotiveerd te antwoorden.

4. Het ontbreken van een ingevolge dit artikel vereiste goedkeuring tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 18 lid 1 niet aan.

5. Door de algemene vergadering gegeven aanwijzingen met betrekking tot de algemene lijnen van het te voeren financiële, sociale, economische en personeelsbeleid dienen door de directie te worden opgevolgd. De directie

is gehouden de aanwijzingen op te volgen, tenzij deze in strijd zijn met het belang van de vennootschap. ----------

Taken en bevoegdheden van de raad van commissarissen. Belet of ontstentenis. -------

Artikel 20. ----------

1. De raad van commissarissen heeft tot taak: ----------
   a. toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming; ----------
   b. de directie met raad ter zijde te staan. ----------

   Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. ----------
2. De directie verschaft aan de raad van commissarissen tijdig de voor de uitoefening van diens taak noodzakelijke gegevens en voorts alle door hem verlangde inlichtingen. ----------
3. De directeuren zijn, indien zij daartoe worden uitgenodigd, verplicht de vergaderingen van de raad van commissarissen bij te wonen. ----------
4. De raad van commissarissen kan een of meer van zijn leden aanwijzen aan wie de bevoegdheid toekomt de gebouwen en terreinen van de vennootschap te betreden en inzage te nemen van alle boeken en bescheiden van de vennootschap.----------
5. De raad van commissarissen kan zich in de uitoefening van zijn taak, voor rekening van de vennootschap, doen bijstaan door deskundigen. ----------
6. De raad van commissarissen benoemt één van zijn leden tot voorzitter.----
7. De raad van commissarissen kan één van zijn leden tot gedelegeerd commissaris benoemen. De gedelegeerd commissaris heeft tot taak het onderhouden van een meer veelvuldig contact met de directie.----------
8. De functies van voorzitter van de raad van commissarissen en gedelegeerd commissaris zijn in één persoon verenigbaar.----------
9. Bij een of meer vacatures in de raad van commissarissen blijft hij bevoegd zijn wettelijke en statutaire taken te vervullen.----------
10. Bij belet of ontstentenis van een of meer commissarissen zijn de overige commissarissen, of is de enige overgebleven commissaris, tijdelijk met het toezicht belast.----------

Bij belet of ontstentenis van alle commissarissen is een door de algemene vergadering daartoe voor onbepaalde tijd aan te wijzen persoon tijdelijk met het toezicht belast.----------

11. Iedere commissaris kan zich ter vergadering door een andere commissaris doen vertegenwoordigen door het verlenen van een schriftelijke volmacht. In de volmacht kan slechts één vergadering worden vermeld, waarop zij betrekking heeft. ----------
12. De raad van commissarissen besluit met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. ----------
    Bij staking van stemmen omtrent enig voorstel waarvoor geen versterkte meerderheid is vereist, is het voorstel verworpen. ----------
13. Een commissaris neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming als hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer hierdoor geen besluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.-------
14. Commissarissen kunnen alle besluiten die zij in vergadering kunnen nemen, ook buiten vergadering nemen, mits dit schriftelijk geschiedt, alle commissarissen zich uitspreken en het besluit met de statutair vereiste meerderheid van de uitgebrachte stemmen wordt genomen. De bescheiden waaruit van de besluitvorming blijkt, worden ten kantore van de vennootschap bewaard en zijn voor iedere commissaris ter inzage. ----------
15 Iedere commissaris, alsook de directie is bevoegd een vergadering van de raad van commissarissen bijeen te roepen. ----------
16. Indien en zolang slechts één commissaris in functie is, oefent hij de wettelijke en statutaire bevoegdheden en verplichtingen van de raad van commissarissen uit. ----------

ALGEMENE VERGADERING. ----------

Bijeenroeping. Plaats van de vergadering.----------

Artikel 21. ----------

1. De bevoegdheid tot bijeenroeping van de algemene vergadering komt toe:
    a. aan de directie en aan iedere directeur afzonderlijk;----------
    b. aan de raad van commissarissen en aan iedere commissaris afzonderlijk; ----------

c. aan iedere vergadergerechtigde.----------

2. Indien de bijeenroeping van de algemene vergadering niet door de directie of de raad van commissarissen geschiedt, dienen de directie en de raad van commissarissen over de oproeping te worden geïnformeerd onder opgave van de te behandelen onderwerpen. ----------
3. Tot het bijwonen van de algemene vergadering dient iedere ---------- vergadergerechtigde te worden opgeroepen. De oproeping dient niet later te geschieden dan op de achtste dag voor de dag van de vergadering. De -- oproeping geschiedt door middel van oproepingsbrieven of een langs ----- elektronische weg toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht aan de adressen van de vergadergerechtigden, zoals deze aan de vennootschap --- kenbaar zijn gemaakt en in het register van de vennootschap zijn vermeld. De oproeping vermeldt de te behandelen onderwerpen. ----------
4. Is de oproepingstermijn niet in acht genomen of heeft de oproeping niet - of niet op de juiste wijze plaatsgehad, dan kunnen niettemin wettige ------- besluiten worden genomen, ook ten aanzien van onderwerpen waarvan de behandeling niet bij de oproeping is aangekondigd met inachtneming van de voor oproeping gestelde termijn, indien alle vergadergerechtigden ------ ermee hebben ingestemd dat de besluitvorming plaatsvindt en de ---------- directeuren en de commissarissen voorafgaand aan de besluitvorming in -- de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen. ----------
5. Algemene vergaderingen worden gehouden in de gemeente waar de ------- vennootschap haar zetel heeft of te Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, ------ Nieuwegein, Arnhem, 's-Gravenhage, of in de gemeente ---------- Haarlemmermeer. Onverminderd het bepaalde in lid 4 van dit artikel, ----- kunnen in een elders - in of buiten Nederland - gehouden algemene ------- vergadering slechts wettige besluiten worden genomen, indien is voldaan - aan de in lid 3 van dit artikel gestelde oproepingsvereisten, alle ---------- vergadergerechtigden hebben ingestemd met de plaats van de vergadering en de directeuren en commissarissen voorafgaand aan de besluitvorming - in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen.----------

Toegang tot en leiding van de algemene vergadering. Notulen.----------

Artikel 22. ----------

1. Toegang tot de algemene vergadering hebben de vergadergerechtigden. ---

Het recht van toegang komt tevens toe aan iedere directeur die niet is ----- geschorst, iedere commissaris die niet is geschorst, en voorts aan iedere --- persoon die tot het bijwonen van de algemene vergadering of een gedeelte daarvan is uitgenodigd door de voorzitter van de betrokken vergadering. -- Directeuren en commissarissen hebben als zodanig in de algemene --------- vergadering een raadgevende stem. ----------

2. Indien een aandeelhouder zich in een algemene vergadering wil doen ------ vertegenwoordigen, dient hij schriftelijk een daartoe strekkende volmacht te verlenen, die moet worden overhandigd aan de voorzitter van de -------- betrokken vergadering.----------
3. De algemene vergadering voorziet zelf in haar leiding. ----------
4. Het ter vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de ---- uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud --- van een genomen besluit, voor zover werd gestemd over een niet ---------- schriftelijk vastgelegd voorstel. Wordt echter onmiddellijk na het ---------- uitspreken van evengemeld oordeel de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats, wanneer de meerderheid der vergadering of- indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk ---------- geschiedde - een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze ------- nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke ----- stemming.----------
5 Tenzij een notarieel proces-verbaal wordt opgemaakt of de voorzitter zelf de notulen wenst te houden, wijst de voorzitter een persoon aan die met -- het houden van de notulen is belast.----------
De notulen worden in dezelfde vergadering of in een volgende ---------- vergadering vastgesteld door de algemene vergadering en ten blijke -------- daarvan ondertekend door de voorzitter en de notulist van de vergadering waarin de vaststelling geschiedt. Indien de algemene vergadering, de ------- directie of de raad van commissarissen besluit tot het doen opmaken van - een notarieel proces-verbaal, of indien een of meer aandeelhouders die ---- gezamenlijk ten minste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal ----- vertegenwoordigen daartoe besluiten, verleent de directie aan een notaris - de opdracht tot het opmaken daarvan. De kosten van het proces-verbaal - zijn voor rekening van de vennootschap.----------

Stemrecht. Besluitvorming. ----------

Artikel 23. ----------

1. Elk aandeel geeft recht op het uitbrengen van één stem. ----------
2. De algemene vergadering besluit met volstrekte meerderheid van de ------- uitgebrachte stemmen, voor zover de wet of de statuten geen grotere ------ meerderheid voorschrijven. ----------
3. Blanco stemmen en ongeldige stemmen worden als niet uitgebracht ------- aangemerkt. ----------
4. Staken de stemmen bij de verkiezing van personen, dan vindt in dezelfde - vergadering eenmaal een nieuwe stemming plaats; staken de stemmen dan opnieuw, dan beslist - onverminderd het bepaalde in de volgende zin - het lot. ----------

   Indien bij verkiezing tussen meer dan twee personen niemand de ---------- volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen op zich heeft -------- verenigd, vindt herstemming plaats tussen de twee personen die het ------- grootste aantal stemmen op zich verenigden, zonodig na tussenstemming en/of loting.----------

   Staken de stemmen omtrent een ander voorstel dan hiervoor in dit lid ----- bedoeld, dan is dat voorstel verworpen. ----------

Besluitvorming buiten vergadering. ----------

Artikel 24. ----------

Stemgerechtigde aandeelhouders, stemgerechtigde pandhouders en ---------- stemgerechtigde vruchtgebruikers van aandelen kunnen alle besluiten die zij in een algemene vergadering kunnen nemen, ook buiten vergadering nemen, mits alle vergadergerechtigden met deze wijze van besluitvorming hebben ---------- ingestemd, de stemmen schriftelijk worden uitgebracht, de besluiten worden -- genomen met de door de wet of deze statuten voorgeschreven meerderheid --- van stemmen en de directeuren en commissarissen voorafgaand aan de --------- besluitvorming in de gelegenheid zijn gesteld om advies uit te brengen. De ----- personen die buiten vergadering een besluit hebben genomen, stellen de -------- directie en de raad van commissarissen onverwijld in kennis van dat besluit. ----

Boekjaar. Jaarrekening. ----------

Artikel 25. ----------

1. Het boekjaar van de vennootschap is het kalenderjaar. ----------

2. Jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar van de ---------- vennootschap, behoudens verlenging van deze termijn met ten hoogste --- vijf maanden door de algemene vergadering op grond van bijzondere ------ omstandigheden, maakt de directie een jaarrekening en een ---------- bestuursverslag op over dat boekjaar. Bij deze stukken worden de in ------- artikel 392 lid 1 van Boek 2 bedoelde gegevens gevoegd. ---------- Is echter het bepaalde in artikel 403 van Boek 2 op de vennootschap ------ toegepast, dan vervalt, voor zover de algemene vergadering niet anders --- besluit:----------
   a. de verplichting tot het opmaken van het bestuursverslag; ----------
   b. de verplichting tot toevoeging van de in voormeld artikel 392 ---------- bedoelde gegevens aan de jaarrekening.----------
3. De jaarrekening wordt ondertekend door iedere directeur en iedere -------- commissaris. Indien de ondertekening van een of meer directeuren en/of een of meer commissarissen ontbreekt, wordt daarvan onder opgave van - reden melding gemaakt.----------

Jaarlijkse vergadering of besluitvorming. Vaststelling jaarrekening. -------

Artikel 26. ----------

1. Tijdens ieder boekjaar wordt ten minste één algemene vergadering --------- gehouden of ten minste eenmaal overeenkomstig artikel 238 lid 1 van ----- Boek 2 besloten.----------
2. Vaststelling van de jaarrekening geschiedt door de algemene vergadering. -
3. Voor het ontslag van de directeuren van aansprakelijkheid voor het door - hen in het laatstverstreken boekjaar gevoerde bestuur en van de ---------- commissarissen voor het door hen in dat boekjaar gehouden toezicht ----- (kwijting) is een afzonderlijk besluit van de algemene vergadering vereist.--
4. Indien alle aandeelhouders ook directeur van de vennootschap zijn, geldt - de ondertekening van de jaarrekening door alle directeuren en ---------- commissarissen tevens als vaststelling zoals bedoeld in lid 2 van dit artikel, mits alle overige vergadergerechtigden in de gelegenheid zijn gesteld om -- kennis te nemen van de opgemaakte jaarrekening en met deze wijze van -- vaststelling hebben ingestemd. In afwijking van het bepaalde in lid 3 van -- dit artikel strekt deze vaststelling tevens tot kwijting aan de directeuren en commissarissen. ----------

Vergaderingen van houders van aandelen van een bepaalde soort. ---------
Artikel 27. ----------
1. Zowel de directie, de raad van commissarissen, als iedere houder van ------ aandelen van een bepaalde soort, is bevoegd een vergadering van houders van aandelen van die soort bijeen te roepen.----------
   De oproeping geschiedt op een termijn van tenminste acht dagen, de dag - van oproeping en die van de vergadering niet meegerekend. ----------
2. Toegang tot de vergadering van houders van aandelen van een bepaalde -- soort hebben: ----------
   a. de houders van aandelen van die soort; ----------
   b. iedere directeur die daartoe is uitgenodigd door degene die de --------- betreffende vergadering heeft bijeengeroepen; ----------
   c. iedere commissaris die daartoe is uitgenodigd door degene die de ----- betreffende vergadering heeft bijeengeroepen. ----------
3. Onverminderd het hiervoor in dit artikel bepaalde, is op de vergaderingen van houders van aandelen van een bepaalde soort het bepaalde in de ------ artikelen 21 tot en met 24 van overeenkomstige toepassing.----------

Uitkering van winst en reserves.----------
Artikel 28. ----------
1. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die ----- door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van - uitkeringen, voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die -- krachtens de wet moeten worden aangehouden.----------
   Ingeval van een uitkering wordt het bedrag dat op ieder aandeel zal -------- worden uitgekeerd berekend in de verhouding waarin het nominale bedrag van het betreffende aandeel zich verhoudt tot het bedrag van het ---------- geplaatste kapitaal. ----------
2. Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang de directie - geen goedkeuring heeft verleend. De directie weigert slechts de ---------- goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de -- vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het -- betalen van haar opeisbare schulden. ----------
3. Bij de berekening van iedere uitkering tellen door de vennootschap -------- gehouden aandelen of certificaten en aandelen of certificaten die de --------

vennootschap in vruchtgebruik heeft, niet mee.----------

4. De algemene vergadering kan besluiten tot het doen van tussentijdse ------ uitkeringen, mits met inachtneming van het bepaalde in de leden 1 en 2 --- van dit artikel. ----------

   Een besluit tot het uitkeren van een interim-dividend uit de winst over het lopende boekjaar kan tevens door de directie worden genomen. ----------

5. De algemene vergadering kan besluiten dat dividenden geheel of ---------- gedeeltelijk in een andere vorm dan in contanten zullen worden ---------- uitgekeerd.----------

Statutenwijziging. Fusie. Splitsing.----------

Artikel 29. ----------

1. De algemene vergadering kan een besluit tot statutenwijziging dan wel een besluit tot fusie of splitsing in de zin van Titel 7 van Boek 2 slechts nemen met een meerderheid van ten minste twee derden van de uitgebrachte ----- stemmen; deze meerderheid dient meer dan de helft van het geplaatste ---- kapitaal te vertegenwoordigen. ----------

2. a. Een besluit tot statutenwijziging dat een wijziging in het stemrecht --- betreft, niet zijnde een algehele uitsluiting van het aan een aandeel ---- toekomend stemrecht, kan slechts worden genomen met algemene --- stemmen in een vergadering waarin het gehele kapitaal is ---------- vertegenwoordigd.----------

   b. Een besluit tot statutenwijziging dat specifiek afbreuk doet aan enig -- recht van houders van aandelen van een bepaalde soort of ---------- aanduiding, behoeft een goedkeurend besluit van deze groep van ----- aandeelhouders, onverminderd het vereiste van instemming waar dit - uit de wet voortvloeit. ----------

   c. Een besluit tot statutenwijziging waardoor de overdraagbaarheid van aandelen voor een bepaalde termijn wordt uitgesloten vereist tevens - de instemming van alle houders van aandelen waarop de uitsluiting --- van de overdraagbaarheid betrekking heeft.----------

3. Indien door de statutenwijziging aan een aandeelhouder statutaire eisen of verplichtingen dan wel een afwijkende prijsbepalingsregeling als bedoeld in artikel 192 van Boek 2 worden opgelegd, kan de vennootschap jegens die aandeelhouder daarop slechts een beroep doen indien hij hiermee heeft ---

ingestemd. ----------

4. Ook in andere gevallen dan omschreven in de leden 2 en 3 van dit artikel - kan de wet aan wijziging van een statutaire bepaling eisen verbinden. -------

Ontbinding en vereffening. ----------

Artikel 30. ----------

1. De algemene vergadering is bevoegd te besluiten tot ontbinding van de --- vennootschap, mits met inachtneming van de in artikel 29 lid 1 gestelde --- vereisten.----------
2. Tenzij de algemene vergadering anders besluit of de wet anders bepaalt, -- treden de directeuren als vereffenaars van het vermogen van de ---------- ontbonden vennootschap op.----------
3. Hetgeen van het vermogen van de ontbonden vennootschap resteert na-- voldoening van al haar schulden, wordt aan de aandeelhouders ---------- overgedragen naar evenredigheid van het op ieders aandelen verplicht --- gestorte gedeelte van het nominaal bedrag daarvan.----------

Slot akte ----------

Deze akte is in minuut opgemaakt en verleden te Rijswijk op de datum in de -- aanhef van deze akte vermeld.----------

Nadat de inhoud van deze akte zakelijk aan de verschenen persoon is ---------- opgegeven en toegelicht, heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte ---- kennis te hebben genomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te ---- stellen.----------

Vervolgens is deze akte, na beperkte voorlezing overeenkomstig de wet, door - de verschenen persoon, die mij, notaris, bekend is, en mij, notaris, ---------- ondertekend.----------

(Volgt ondertekening)

Uitgegeven voor afschrift.

(w.g.)

Dit is geen afschrift als bedoeld in artikel 49 van de Wet op het notarisambt, is digitaal vervaardigd en derhalve niet ondertekend.

JR/JP/530094425/**UITGIFTE AANDELEN**

Heden, twee januari tweeduizend achttien, verscheen voor mij,----------
Mr John Roozeboom, notaris te Rijswijk:----------
mevrouw Diana Schreur, secretaresse, werkzaam ten kantore van Caminada ---
Notarissen aan de Haagweg 175 te 2281 AJ Rijswijk, geboren te 's-Gravenhage
op achttien november negentienhonderd tweeënzeventig,----------
te dezen handelend als gevolmachtigde van:----------

1. **AquaMinerals B.V.**, een besloten vennootschap met beperkte ----------
aansprakelijkheid, statutair gevestigd te Rijswijk, kantoorhoudende ---------
Groningenhaven 7 te 3433 PE Nieuwegein, ingeschreven in het ----------
handelsregister onder nummer 30130247,----------
hierna te noemen: "de vennootschap";----------
2. **Waterschap** ....., een publiekrechtelijk lichaam, statutair ----------
gevestigd te ....., kantoorhoudende ..... te ..... in het handelsregister onder nummer..... hierna te noemen: "de verkrijger".

De verschenen persoon, handelend als gemeld, verklaarde: ----------
Besluit tot uitgifte.----------
Artikel 1.----------
De algemene vergadering van de vennootschap heeft besloten tot uitgifte aan
- de verkrijger van ... aandelen WS, elk groot nominaal vijf en veertig euro en
- vijftig eurocent (EUR 45,50), genummerd WS... tot en met WS..., hierna aan
- te duiden als: "de aandelen", onder de verplichting voor de verkrijger tot --
storting van een bedrag in geld gelijk aan de totale zichtbare intrinsieke waarde van de uit te geven aandelen zoals deze waarde zal blijken uit de nog vast te ---
stellen balans van de vennootschap per eenendertig december ----------
tweeduizendzeventien.----------
De vennootschap en de verkrijger zijn overeengekomen dat de verkrijger de --
aandelen onder gemelde verplichting tot volstorting zal nemen.
./. Van gemeld besluit tot uitgifte blijkt uit een aan deze akte te hechten geschrift.-

Voorkeursrecht.----------
Artikel 2.----------
Er zijn geen andere personen dan de verkrijger aan wie het recht tot het nemen van de aandelen of een of meer daarvan toekomt, aangezien bij het besluit tot - uitgifte is besloten dat het voorkeursrecht niet kan worden uitgeoefend. ---------
Uitgifte en aanvaarding. ----------
Artikel 3.----------
De vennootschap geeft de aandelen bij deze akte uit aan de verkrijger, die de -- aandelen bij deze akte neemt en aanvaardt. ----------
Volstorting en kwijting. ----------
Artikel 4.----------
De verkrijger zal aan zijn verplichting tot volstorting voldoen binnen veertien - dagen nadat de jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar ---------- tweeduizendzeventien zal zijn vastgesteld en de verkrijger in kennis is gesteld -- van de daaruit voortvloeiende zichtbare intrinsieke waarde waarmee de --------- omvang van de stortingsplicht is komen vast te staan.----------
Voor zover de storting de nominale waarde van de uit te geven aandelen ------- overtreft, zal het meerdere als agio zijn gestort.----------
De vennootschap zal de verkrijger, nadat de verkrijger zal hebben voldaan aan haar stortingsplicht, onverwijld schriftelijk kwijting verlenen ter zake. ----------
Register van de vennootschap.----------
Artikel 5.----------
De vennootschap zal van de uitgifte van de aandelen onverwijld aantekening -- stellen in het register van de vennootschap. ----------
Kosten. ----------
Artikel 6.----------
De kosten vallende op de uitgifte, de kosten van deze akte daaronder begrepen, zijn voor rekening van de vennootschap. ----------
Afstand. ----------
Artikel 7.----------
De vennootschap en de verkrijger doen bij deze akte afstand van het recht om de in deze akte opgenomen overeenkomst en de aan deze uitgifte ten grondslag liggende overeenkomst te (doen) ontbinden of te (doen) vernietigen.----------
Dividendgerechtigdheid. ----------

Artikel 8.----------
De aandelen zijn dividendgerechtigd vanaf de aanvang van het lopende ---------
boekjaar van de vennootschap.----------
Volmachten. ----------
2/. De volmachten zijn schriftelijk verleend; de desbetreffende geschriften zullen -
aan deze akte worden gehecht. ----------
Slot akte.----------
Deze akte is in minuut opgemaakt en verleden te Rijswijk op de datum in de --
aanhef van deze akte vermeld.----------
Nadat de inhoud van deze akte zakelijk aan de verschenen persoon is ----------
opgegeven en toegelicht, heeft deze verklaard van de inhoud van deze akte ----
kennis te hebben genomen en op volledige voorlezing daarvan geen prijs te ----
stellen.----------
Vervolgens is deze akte, na beperkte voorlezing overeenkomstig de wet, door -
de verschenen persoon, die mij, notaris, bekend is, en mij, notaris, ----------
ondertekend.----------

(Volgt ondertekening)

Uitgegeven voor afschrift.

Mr J. Roozeboom
Notaris te Rijswijk (Z.-H.)
JE MAINTIENDRAI

(w.g.)

Dit is geen afschrift als bedoeld in artikel 49 van de Wet op het notarisambt, is digitaal vervaardigd en derhalve niet ondertekend.

Afwegingskader Nota Verbonden Partijen (dd 28 januari 2013)
Onderbouwing deelname in AquaMinerals BV

Inleiding
Door aandelen aan te schaffen gaat Delfland deelnemen in AquaMinerals. Hierdoor ontstaat een nieuwe verbonden partij, een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het waterschap én een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Om een goede afweging te kunnen maken over deelname is de Nota Verbonden Partijen (2013) opgesteld. Hierin worden de kaders gesteld voor het beleid aangaande (het aangaan van nieuwe) participaties en de controle erop.

In beginsel kan een waterschap op drie manieren zijn taken (laten) uitvoeren, namelijk:

- Door zelf te doen (door eigen sector/dienst). De rollen van eigenaar/bestuurder en klant/opdrachtgever verenigd in de verantwoordelijk portefeuillehouder. De afstand tussen bestuur en uitvoering is heel kort.
- Door uit te besteden door middel van een opdracht aan een andere organisatie die verder geheel losstaat van het waterschap. Bij uitbesteding wordt vanuit het waterschap alleen de rol van klant/opdrachtgever vervuld, waarbij het waterschap geen enkele bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoerende organisatie draagt.
- Door deel te nemen aan een verbonden partij. Bij uitvoering door een verbonden partij krijgt het waterschap weliswaar bestuurlijke invloed en kan zij mede de gang van zaken (beleid, bedrijfsvoering) binnen de verbonden partij bepalen, maar vindt uitvoering op afstand plaats.

Het aangaan van een verbonden partij vloeit voort uit het behartigen van het publiek belang. De afweging bij het aangaan van een verbonden partij zal altijd zijn in hoeverre de toegevoegde waarde (in termen van een effectievere/efficiëntere wijze van realiseren van waterschapsbelangen) van het oprichten van een verbonden partij opweegt tegen de mogelijke risico's die daarmee gepaard gaan.

Deelname in private rechtspersonen zoals AquaMinerals BV
De Nota Verbonden Partijen (2013) zegt over deelname in private rechtspersonen zoals vennootschappen (NV's en BV's) dat in algemene zin kan worden gesteld dat dit een vorm is waaraan in beginsel niet moet worden deelgenomen, tenzij er goede redenen zijn die een uitzondering op deze regel rechtvaardigen. Voor de onderbouwing om wel deel te nemen is een afwegingskader opgesteld dat gebruikt moet worden om het besluit tot deelname te onderbouwen. Het betreft feitelijk een analyse die voor de besluitvorming inzichtelijk moet maken wat de beste samenwerkingsvorm is en in hoeverre de toegevoegde waarde van een verbonden partij opweegt tegen de risico's die daarmee gepaard kunnen gaan.

Afwegingskader
Het afwegingskader kent onderstaande zes stappen.

1. **Is er sprake van een publiek belang?**
   Een belangrijk uitgangspunt bij het besluit van Delfland om taken door een derde partij te laten uitvoeren, is dat het moet gaan om publiek belang. Als er geen sprake is van een publiek belang, is er geen rol weg gelegd voor Delfland en zal er ook geen sprake zijn deelname aan een verbonden partij.
   Publiek belang is in de Nota gedefinieerd als: "*Er is sprake van een publiek belang indien de overheid de behartiging van een maatschappelijk belang aan zich trekt op grond van de overtuiging dat dit belang anders niet goed tot zijn recht komt.*" Publiek belang heeft daarbij een verdergaande strekking dan wettelijk opgedragen taken. Het publiek belang betreft in dit geval ook verduurzaming, het tegengaan van klimaatverandering en de transitie naar circulariteit en de bijdrage die Delfland daarin kan doen. Terugwinnen van grondstoffen uit onze processen en

werkzaamheden en die zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken draagt bij aan die circulaire transitie. Dat dient een publiek belang. Het heeft een toegevoegde waarde dat Delfland zich bemoeit met het terugwinnen van grondstoffen uit onze processen en werkzaamheden die we doen.
Antwoord: Ja, er is sprake van een publiek belang en daarmee is er een rol weggelegd voor Delfland in het terugwinnen van grondstoffen en afzetten in de markt.

2. **Is volledige betrokkenheid van het waterschap noodzakelijk bij de behartiging van het publieke belang?**
Deze vraag heeft betrekking op de onderdelen van de taak van publiek belang die Delfland wil laten uitvoeren. Als volledige betrokkenheid van het waterschap noodzakelijk is, komt uitvoering via een verbonden partij niet aan de orde en zal Delfland dit in eigen beheer doen.
In geval van het terugwinnen van grondstoffen en afzetten in de markt (en voorafgaand daarvan de productontwikkeling) is geconstateerd dat een belangrijk deel van de benodigde kennis en competenties niet bij Delfland aanwezig is en ook niet hoeft te zijn omdat het activiteiten betreffen die niet tot de wettelijke taken van Delfland behoren. Door deze taken bij een derde partij als AquaMinerals neer te leggen worden meer ambities bereikt met minder inspanning.
Antwoord: Nee, dit volledige betrokkenheid is niet noodzakelijk. Uitvoering kan door een derde partij worden gedaan.

3. **Kan het waterschap het publieke belang als opdracht-, subsidie- of regelgever voldoende behartigen?**
Wanneer Delfland in de rol van opdracht-, subsidie- of regelgever het publieke belang voldoende kan borgen, is het niet nodig om aandeelhouder te worden in AquaMinerals. Het gaat om het terugwinnen van grondstoffen en afzetten in de markt (en voorafgaand daarvan de productontwikkeling) en betreft daarmee in dit geval de rol van opdrachtgever. Hier spelen de volgende overwegingen een rol:
   I. In beginsel biedt AquaMinerals ook gelegenheid aan niet-aandeelhouders om hun diensten af te nemen. Delfland kan als opdrachtgever optreden om deze diensten af te nemen. Deze ruimte is echter beperkt gezien hun specifieke bedrijfsfilosofie, afspraken met de huidige aandeelhouders en regels voor (quasi-)inbesteden in de Aanbestedingswet. Concreet betekent dit dat er maximaal 20% omzet mag worden gegenereerd uit werk voor niet-aandeelhouders. Uit de jaarverslagen blijkt dat dit cijfer de afgelopen jaren is opgelopen tot ongeveer 11%. Vanwege deze existentiële bedrijfsvoorwaarde stuurt het bedrijf er actief op om ruim onder de 20% grenswaarde te blijven zodat ingespeeld kan worden op bijvoorbeeld fluctuaties in volume, onvoorziene gebeurtenissen, marktontwikkelingen en spoedgevallen. De ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie gaan snel en de ambities van de 21 waterschappen in Nederland zijn groot. Gezien de specifieke expertise van AquaMinerals is het reëel om te verwachten dat partijen een steeds groter beroep gaan doen op de diensten die AquaMinerals kan leveren. De 20%-grens zal dan snel bereikt worden door opdrachten van niet-aandeelhouders zoals waterschappen die niet of nog niet deelnemen en andere partijen. Dit zou betekenen dat Delfland in de rol van opdrachtgever maar beperkt gebruik kan maken van de diensten van AquaMinerals. Dit biedt een onzekere basis voor een duurzame samenwerkingsrelatie.
   II. De vijf waterschappen Aa en Maas, Zuiderzeeland, Amstel, Gooi en Vecht, Hollands Noorderkwartier en Stichtse Rijnlanden zijn Delfland reeds voorgegaan door aandeelhouder te worden van AquaMinerals BV. De verwachting is dat meerdere waterschappen de komende tijd zullen volgen. Door bij deze beweging aan te sluiten en aandeelhouder te worden, ontstaan schaalvoordelen en vergroting van de collectieve innovatiekracht van onze sector, zeker bij een verdere toename van het aantal waterschappen dat instapt. Deze voordelen zijn er niet wanneer Delfland als individuele opdrachtgever te opereren (hetzij in eigen beheer of via separate contracten met een marktpartij).

III. Als aandeelhouder is het mogelijk om zowel gevraagd als ongevraagd advies te krijgen ten aanzien van reststromen. Delfland krijgt zo de beschikking over een soort 'adviesloket'.

IV. Door aandeelhouder te worden krijgt Delfland via de AvA invloed op de strategische koers van AquaMinerals en stuurt daarmee op de ontwikkeling van bijvoorbeeld nieuwe collectieve waardeketens. Deze invloed heeft Delfland niet of in veel geringere mate in de rol van individuele opdrachtgever.

Antwoord: Nee, het publieke belang kan niet voldoende worden geborgd als opdracht-, subsidie- of regelgever.

4. **Is voor de borging van het publieke belang het oprichten c.q. het aangaan van een verbonden partij, voor de uitvoering van de taak, de beste organisatievorm?**

Dit betreft het expliciet maken van de meerwaarde om deel te nemen in AquaMinerals in termen van financiën, betrokkenheid en mogelijke alternatieven. Als deze meerwaarde niet duidelijk is, zal Delfland de betreffende activiteiten zelf moeten uitvoeren.

AquaMinerals bestaat al meer dan 20 jaar. Het gaat in dit geval daarom niet om het oprichten van een verbonden partij, maar om het aangaan. De motivatie waarom deelname aan AquaMinerals een verantwoorde keuze is, zit in de volgende punten:

- Uit een verkenning van de markt blijkt dat er geen andere partijen zijn die een vergelijkbaar compleet dienstenpakket leveren vanuit een not-for-profit uitgangspunt.
- Delfland heeft grote en bestuurlijk vastgestelde ambities ten aanzien van circulariteit. AquaMinerals is, hoewel een BV, een not-for-profit organisatie en heeft dat ook vastgelegd in de statuten. Door inzet van AquaMinerals verwachten we met minder inspanning meer van onze ambities te kunnen realiseren.
- AquaMinerals heeft al meer dan 20 jaar een aantoonbare meerwaarde waarin ze not-for-profit het shared service center van de drinkwatersector is geweest om duurzame waardeketens te ontwikkelen. Dat geeft vertrouwen dat onze duurzaamheidsambities en doelstellingen en die van AquaMinerals in dezelfde lijn liggen.
- Omdat er ook al andere waterschappen aandeelhouder zijn we én we verwachten dat meer waterschappen aandeelhouder gaan worden zullen schaalvoordelen gaan ontstaan door bundeling van reststromen. Daardoor ontstaan betere afzetmogelijkheden en meer financiële revenuen.
- AquaMinerals is naast grondstoffenmakelaar, ook ontwikkelaar. Wanneer Delfland als zesde waterschap kiest voor één (not-for-profit) partij die dat voor deze waterschappen gaat doen, zal de innovatiekracht van de sector op dit punt groter worden.
- Wanneer Delfland géén aandeelhouder wordt, ontstaat het risico dat AquaMinerals aan Delfland geen diensten gaat leveren omdat ze actief sturen op de 20% grens uit de Aanbestedingswet.
- Als aandeelhouder kunnen we aanbestedingsvrij de diensten van AquaMinerals afnemen. De verwachting is dat daardoor minder inzet van medewerkers van Delfland nodig is dan telkens separate aanbestedingen te doen.

Antwoord: Ja, aandeelhouder worden van AquaMinerals biedt unieke voordelen om het terugwinnen van grondstoffen en afzetten in de markt voor Delfland mogelijk te maken.

5. **Is een publiekrechtelijke vorm vereist of het meest geschikt voor de uitvoering van deze taak?**

De nota geeft aan dat een publiekrechtelijke vorm de voorkeur geniet als daarmee hetzelfde resultaat kan worden bereikt. Naast het feit dat er geen publiekrechtelijke vorm bestaat die hetzelfde dienstenpakket biedt als AquaMinerals is er zoals bijvoorbeeld bij een Gemeenschappelijke Regeling, sprake van verlengd lokaal bestuur met overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Voor het terugwinnen van grondstoffen en afzetten in de markt is dit niet wenselijk en nodig. Een publiekrechtelijke vorm is daarom niet wenselijk.

Antwoord: Nee, publiekrechtelijke vorm is niet vereist of het meest geschikt.

6. **Staat het (financiële) risico dat het waterschap met de verbonden partij neemt in redelijke verhouding tot het daarmee te dienen publiek belang?**
   Dit aspect vraagt om de potentiele risico's die Delfland loopt af te zetten tegen het publieke belang en de meerwaarde die ontstaat door aandeelhouder te worden. Hiertoe dient een goed beeld te zijn van de financiële gevolgen en risico's zodat een politiek-bestuurlijke keuze kan worden gemaakt. Voor een uitgebreide beschrijving van deze gevolgen en risico's wordt verwezen naar de hoofdtekst van het bestuursvoorstel waar dit afwegingskader een bijlage van is. Samenvattend kan worden gesteld dat de financiële risico's in geen verhouding lijken te staan tot de voordelen die kunnen worden verwacht.
   Antwoord: Ja, de financiële risico's staan in redelijke verhouding tot het te dienen publieke belang.

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2406
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	H.06
Titel	Investering Verduurzaming Houtrust

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

1. Het investeringsplan voor de Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust ter grootte van totaal € 4.078.499 vast te stellen;
2. Het uitvoeringskrediet ter grootte van totaal € 4.078.499 beschikbaar te stellen voor de Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust.
3. Kennis te nemen van de verwachte investeringsuitgaven van programma Waterketen.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Investering Verduurzaming Houtrust
Versienummer	1
Dossiernummer	2406
D&H datum	dinsdag 9 november 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

1. Het investeringsplan voor de Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust ter grootte van totaal € 4.078.499 vast te stellen;
2. Het uitvoeringskrediet ter grootte van totaal € 4.078.499 beschikbaar te stellen voor de Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust.
3. Kennis te nemen van de verwachte investeringsuitgaven van programma Waterketen.

2) Aanleiding

In 2020 en 2021 zijn op de zuivering Houtrust een opwerkingsinstallatie voor Groengas, een warmtepomp, een CO2 vervloeiingsinstallatie en een serievergisting (gemeld in bestuursrapportage 2021) gerealiseerd. Hiertoe heeft de verenigde vergadering op 19 december 2019 (dossier 1668) een positief besluit genomen. Om het project Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust tijdig te realiseren heeft de verenigde vergadering toen ook besloten om dit project uit te laten voeren via een Delfluent Change conform de DBFO-overeenkomst met als voorwaarde dat de financiering geregeld wordt door Delfluent. Overeenkomstig het besluit heeft Delfluent het project voorgefinancierd en gerealiseerd onder de voorwaarden uit het bestuursbesluit:
Delfland draagt 75% van de investering;
Delfluent draagt 25% van de investering;
Werkelijke rente 3%; (in het voorstel van december 2019 werd nog van een maximaal van 5% uitgegaan)
Aflossing financiering in 6 jaar (afgestemd op terugverdientijd project).

In de bestuursrapportage 2021 (Burap 2021) is gemeld dat we zouden onderzoeken of wij het project Verduurzaming Houtrust kunnen activeren. Volgens de geldende regelgevingen behoren we de investering te activeren, vanwege het eigendom dat ligt bij Delfland. Hiermee wordt voorkomen dat we geen consistent beleid toepassen. Om te kunnen activeren is het beleid van Delfland om een investeringsplan vast te stellen en een krediet beschikbaar te stellen. Daarnaast laat de investeringsraming van het programma Waterketen een laag investeringsraming zien, zoals gemeld in de burap 2021. Door invulling te geven aan de twee bovengenoemde punten willen we het investeringsbedrag aan Delfluent in één keer betalen in plaats van zes jaar. Bovendien voorkomen we op deze manier hogere rentekosten.

3) Beoogd effect

Het verduurzamingsproject waterzuivering Houtrust te activeren en aan Delfluent het investeringsbedrag in één termijn te betalen. Vervolgens schrijven we deze investering in 15 jaar af.

4) Kernboodschap

Delfland investeert samen met Delfluent in de verduurzaming van de waterzuiveringen. Onder meer de waterzuivering Houtrust is afgelopen jaren aangepakt. Delfland maakt daarbij afspraken over de meest passende financiering en verrekening.

5) Historie – eerdere besluitvorming

VV-besluit 19 december 2019 "Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust""
VV-besluit 24 september 2020 "Burap 2020, aanpassing scope"
VV-besluit 30 september 2021 "Burap 2021, melding overschrijding en aankondiging onderzoek zelf activeren"

6) Regelgeving en Beleid

Nota Activabeleid 2018.
Uitvoeringsregels investeringsproces 2018.

7) Financiën

In de verenigde vergadering van 19 december 2019 is een raming afgegeven van € 5 mln. In 2020 is het project uitgebreid met het in serie zetten van de vergistingstanks. Het verduurzamingsproject is in het tweede kwartaal 2021 opgeleverd en in gebruik genomen. De totale investeringsuitgaven bedragen € 5.437.999,- (€ 5.472.633,- was gemeld in de Burap 2021). Conform de financiële afspraken betaalt Delfland 75% van de investeringsuitgaven.

Dat betekent een investeringsplan en krediet van € 4.078.499.

Onderdelen	Investering totaal	Investeringsplan (Bijdrage Delfland (75%))
Groen gas installatie	€ 2.075.529	€ 1.556.647
CO2 vervloeien	€ 1.504.879	€ 1.128.659
Serievergisting	€ 1.295.803	€ 971.852
Warmtepomp	€ 561.788	€ 421.341
Totaal	€ 5.437.999	€ 4.078.499

In voorliggend voorstel is het investeringsplan en uitvoeringskrediet gelijk, dit omdat het project al is uitgevoerd en in operatie waardoor er geen sprake meer is van risico's op de investering.

De investering wordt conform het activabeleid in 15 jaar afschreven (€ 271.900 per jaar). Doordat Delfland zelf activeert wordt voorkomen dat hogere rentekosten moeten worden betaald.

Door het project te activeren en één keer te betalen zal het investeringsvolume van het programma Waterketen met € 4,07 miljoen toenemen. Dit was in de Burap 2021 is al aangekondigd.

8) Duurzaamheid

n.v.t.

9) Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

10) OR

n.v.t.

11) Risico's en beheersmaatregelen

n.v.t.

Dossiernummer: 2406

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

n.v.t.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

n.v.t.

14) Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is op grond van artikel 99 van de Waterschapswet bevoegd om investeringsplannen vast te stellen en kredieten ter beschikking te stellen.

15) Toelichting

n.v.t.

16) Bijlagen

n.v.t.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Investering Verduurzaming Houtrust
Dossiernummer	2406

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 9 november 2021, dossiernummer 2406;

gelezen het positieve advies van de commissie Waterveiligheid en waterketen.

Overwegende dat:
Het project Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust is gerealiseerd;
De investering door Delfluent services is gefinancierd;
Er ruimte is in de investeringsbegroting van Delfland 2021 om de investering in 1 keer afbetalen en 15 jaar af te schrijven.
Deze financiering is voordeliger dan in 6 jaar afbetalen.

Gelet op:
1. artikel 84 van de Waterschapswet
2. artikel 77 van de Waterschapswet
3. artikel 99 van de Waterschapswet

Besluit:

1. Het investeringsplan voor de Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust ter grootte van totaal € 4.078.499 vast te stellen;
2. Het uitvoeringskrediet ter grootte van totaal € 4.078.499 beschikbaar te stellen voor de Verduurzaming waterzuiveringsinstallatie Houtrust.
3. Kennis te nemen van de verwachte investeringsuitgaven van programma Waterketen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2406

Verenigde Vergadering

Dossiernummer	2361
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	16 december 2021
Agendapunt	H.07
Titel	Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag

Geagendeerd	Vergaderdatum
Verenigde Vergadering	**16 december 2021**

Voorgesteld besluit

1. Het investeringsplan vast te stellen voor het project Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, met geraamde kosten ter grootte van € 8.885.000,-.
2. Het verleende ontwerpkrediet voor het project Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat op te hogen met het uitvoeringskrediet van € 7.765.000,- tot een gecombineerd ontwerp- en uitvoeringskrediet ter grootte van € 8.040.000,-.

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag
Versienummer	V1.0
Dossiernummer	2361
D&H datum	dinsdag 9 november 2021
Wijze agenderen	Openbaar

1) Het gevraagde besluit

De verenigde vergadering te verzoeken om:
1. Het investeringsplan vast te stellen voor het project Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, met geraamde kosten ter grootte van € 8.885.000,-.
2. Het verleende ontwerpkrediet voor het project Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat op te hogen met het uitvoeringskrediet van € 7.765.000,- tot een gecombineerd ontwerp- en uitvoeringskrediet ter grootte van € 8.040.000,-.

2) Aanleiding

Het rioolgemaal aan de Morsestraat in Den Haag is in 2012 gerenoveerd. Dit heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. De keuze om de bestaande persleiding naar de zuivering te behouden en het gemaal te renoveren in de bestaande behuizing, beperkte de werkruimte, waarbij de pompen een groot volume leveren (vanwege de gewenste maximale afvoer) tegen een geringe druk (vanwege de kwetsbaarheid van de leiding). Dit leidt tot problemen bij lage afvoer (de pompen draaien buiten hun werkgebied) én bij hoge afvoer (de pompen kunnen door vervuiling niet stabiel hun doeldebiet leveren).

Het resultaat van de renovatie uit 2012 is dat een grote pomp bij geringe aanvoer van rioolwater de ontvangstkelder snel leegt. Daarna staat de pomp even stil en vult de kelder zich weer met rioolwater. In de tussentijd bezinkt het rioolwater (deels) in de ontvangstkelder. Het bezinksel dat achterblijft, beperkt de beschikbare ruimte en moet daarom regelmatig worden verwijderd. Dat gaat gepaard met onnodige kosten, overlast voor de omgeving en risicovolle werkomstandigheden (door de afmetingen van de kelder).

De genoemde tekortkomingen hebben ertoe geleid dat RG Morsestraat na de renovatie in het DBFO-contract met Delfluent de status "not completed" heeft gekregen. Hierdoor blijven de operationele kosten en risico's belegd bij Delfland, in plaats van bij Delfluent.

In 2019 is een verkenning uitgevoerd naar mogelijke aanpassingen die heeft geresulteerd in een voorstel medio 2020. In de VV van 24 september 2020 is het gevraagde ontwerpkrediet beschikbaar gesteld voor het opstellen van een schets- en een definitief ontwerp voor de optimalisatie van het transportsysteem van rioolgemaal Morsestraat. Ook is het voorlopig investeringsplan vastgesteld.

Het nu opgestelde ontwerp gaat uit van de bouw van een nieuw systeem voor de droogweerafvoer (DWA). Hiervoor wordt voor de pompkelder gebruik gemaakt van een damwandkuip, die bij de renovatie is ingezet als tijdelijk gemaal. Deze krijgt nu een permanente functie voor de DWA-afvoer. Het DWA-gemaal wordt voorzien van enkele pompen die worden aangestuurd vanuit het bestaande bedieningsgebouw.
Ook is een nieuwe DWA-transportleiding ontworpen voor afvoer naar zuivering Houtrust. Deze tweede leiding draagt bij aan de redundantie van het systeem, door een alternatief te vormen

voor de bestaande pompen en de persleiding, zij het met een beperkte capaciteit. Het bestaande gemaal blijft in bedrijf, maar werkt in het vervolg alleen bij regen.

De functionaliteit van het bestaande regenwaterbassin (bedoeld om de berging van het rioolstelsel te vergroten door het bieden van extra buffercapaciteit) wordt aangepast naar een bergbezinkbassin. Daarmee wordt een eventuele overstorting meer gereguleerd en wordt een kwaliteitsslag bereikt in het water dat overstort op het oppervlaktewater. Dit bleek een effectieve maatregel tot kwaliteitsverbetering in het onderzoek uit 2020.

Om de veiligheid bij onderhoudswerkzaamheden in de bestaande ontvangstkelder te vergroten, wordt een extra vluchtweg aangelegd. Dit is gezien de diepte en indeling van de bestaande ontvangstkelder noodzakelijk. De vluchtweg bestaat uit een bestaande sparing in het dek in combinatie met een vluchtladder en een bordes.

Het definitief ontwerp dat nu is opgeleverd voor zowel de aanpassingen aan het gemaal en het regenwaterbassin, als de DWA-persleiding vormt de basis voor het besluit dat nu wordt gevraagd. Om de consequenties voor het DBFO-contract in beeld te brengen, wordt een "employers change procedure" doorlopen. De voorgestelde wijzigingen zorgen voor andere afspraken met Delfluent Services, onder meer omdat het areaal wordt uitgebreid, maar ook omdat er functioneel anders wordt gestuurd.

3) Beoogd effect

Met het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet voor het project 'optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat' worden bestaande problemen van het rioolgemaal (snelle vervuiling van het gemaal, grote slijtage van de pompen, onvoldoende betrouwbaarheid en oude transportleiding met drukbeperkingen) afdoende verholpen. Wij zetten in op de benodigde aanpassingen om tot een goed werkend gemaal te komen en om RG Morsestraat de status "completed" in het kader van het DBFO-contract te laten krijgen. Daarbij worden ook verbeteringen doorgevoerd voor onvolkomenheden die de afgelopen jaren aan het licht zijn gekomen. De aanpassingen vergroten de beschikbaarheid van het systeem, beperken de overlast, verlagen de frequentie van onderhoud en vergroten de veiligheid.
De volgende aanpassingen zijn voorzien:
- Aanleg van een extra kelder (hergebruik van eerder toegepaste kuip);
- Aanleg van een nieuwe DWA-transportleiding tussen het DWA-gemaal en AWZI Houtrust;
- Aanbrengen van drempels om een scheiding tussen DWA en RWA-kelder te realiseren;
- De besturing van het gemaal wordt aangepast;
- Het bestaande regenwaterbassin wordt omgebouwd naar een bergbezinkbassin;
- De vluchtweg vanuit de bestaande ontvangstkelder wordt verbeterd.

4) Kernboodschap

Het rioolgemaal aan de Morsestraat in Den Haag kent een aantal problemen, te weten: veel vervuiling, problematische bereikbaarheid bij onderhoud, overmatige slijtage van de pompen en hierdoor verminderde beschikbaarheid. Doordat er geen alternatief afvoersysteem is, voldoet het huidige gemaal niet aan de gewenste betrouwbaarheid. Door deze problemen kent het gemaal de status "not completed" binnen het DBFO-contract. Daarmee zijn kosten en risico belegd bij Delfland in plaats van bij Delfluent.
De VV heeft in 2020 een voorlopig investeringsplan beschikbaar gesteld voor het verbeteren van het afvalwatertransportsysteem van RG Morsestraat.
Op basis van de definitieve ontwerpen van de gemaalaanpassingen en de DWA-persleiding, wordt nu het Investeringsplan vastgesteld. Daarmee kunnen aanpassingen worden gedaan waardoor het rioolwater op een efficiëntere manier naar de zuivering wordt getransporteerd. Dat scheelt geld en is beter voor het milieu door verminderde CO2-uitstoot. Na deze aanpassingen kan het gemaal worden overdragen aan Delfluent.

5) Historie – eerdere besluitvorming

Dossiernummer: 2361

In de vergadering van 21 juli 2020 heeft het college besloten de VV te vragen het voorlopig investeringsplan en het ontwerpkrediet voor de optimalisatie van rioolgemaal Morsestraat vast te stellen.

In de vergadering van 24 september 2020 heeft de VV het voorlopig investeringsplan ter grootte van € 8.063.037,- en het ontwerpkrediet ter grootte van € 250.000,- vastgesteld voor de optimalisatie van rioolgemaal Morsestraat. Op basis van deze ontwerpen en de bijbehorende kostenramingen, wordt een definitief investeringsplan voorgelegd.

6) Regelgeving en Beleid

De voorgenomen werkzaamheden moeten voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving, onder andere de Omgevingswet voor bestemmingsplanwijziging en de omgevingsvergunning. Daarbij zorgt de voorgestelde aanpassing voor het beter invulling geven aan de principes van assetmanagement, met een afweging op basis van kosten-prestaties-risico's. De prestaties worden verbeterd, zowel van de pompen, als de leiding en de beschikbaarheid neemt toe. Het risico op uitval, met bijbehorende overlast voor de omgeving, en de ongewenste risico's van de schoonmaakwerkzaamheden nemen af. De jaarlijkse onderhoudskosten nemen af, evenals de opruimkosten van ongewenste overstortingen. Zo wordt invulling gegeven aan de afweging conform de risicomatrix.

Er wordt invulling gegeven aan de taak 'doelmatige afvalwatertransport en zuivering' van Delfland. Hierbij zorgen de aanpassingen voor een bijdrage aan de verbetering van de leefomgeving door vermindering van correctief onderhoud. Specifiek leiden de aanpassingen tot een betere afvoer van afvalwater door een aanvullend DWA-gemaal met persleiding en de beperking van overstortingen van onbezonken afvalwater, door een andere inzet van het bestaande regenwaterbassin (gebruik als bergbezinkbassin).

7) Financiën

De VV heeft in 2020 een voorlopig investeringsplan vastgesteld ter hoogte van € 8.063.037,-. Op basis van de definitieve ontwerpen voor de gemaalaanpassing (inclusief een nieuw DWA-gemaal), de nieuwe DWA-leiding en de ruimtelijke inpassing is een IP nodig van € 8.885.000. De SSK-ramingen zijn als vertrouwelijke bijlage bij dit voorstel gevoegd.
Dit is als volgt opgebouwd:

Voor de aanpassingen aan RG Morsestraat, is voor het vervolg een uitvoeringskrediet benodigd ter grootte van € 3.165.000,-

Uitvoeringskrediet RG Morsestraat	€ 3.165.000,-
Project onvoorzien	€ 429.000,-
INVESTERINGSPLAN gemaal	€ 3.594.000,-

Voor de aanleg van de nieuw DWA-persleiding van RG Morsestraat naar AWZI Houtrust, is voor het vervolg een uitvoeringskrediet benodigd ter grootte van € 4.390.000,-

Uitvoeringskrediet Persleiding Morsestraat-Houtrust	€ 4.390.000,-
Project onvoorzien	€ 395.000,-
INVESTERINGSPLAN persleiding	€ 4.785.000,-

Daarnaast zijn enkele kansen uitgewerkt om de realisatie van het gemaal beter inpasbaar te maken voor de omgeving, hiervoor is een uitvoeringskrediet benodigd ter grootte van € 210.000,-

Uitvoeringskrediet div. maatregelen	€ 210.000,-
Project onvoorzien	€ 21.000,-
INVESTERINGSPLAN div. maatregelen	€ 231.000,-

Het totale benodigde uitvoeringskrediet komt daarmee op € 7.765.000,-
Dossiernummer: 2361

Daarnaast is in een vorige fase een ontwerpkrediet beschikbaar gesteld van €250.000,-. Dit krediet is volledig gebruikt. Daarbij zijn enkele second opinions uitgevoerd, waarmee de uitgaven voor deze fase zijn gesloten op €275.000,-.

Het totale Investeringsplan komt daarmee op 8,885 miljoen euro, als volgt opgebouwd:

	krediet	onvoorzien	IP
Ontwerp	€ 275.000,-	-	€ 275.000,-
Gemaalaanpassingen	€ 3.165.000,-	€ 429.000,-	€ 3.594.000,-
Persleiding	€ 4.390.000,-	€ 395.000,-	€ 4.785.000,-
Div. maatregelen	€ 210.000,-	€ 21.000-	€ 231.000,-
Totaal	€ 8.040.000,-	€ 845.000,-	€ 8.885.000,-

De persleiding en de gemaalaanpassingen (waaronder de aanleg van een DWA-gemaal) worden afgeschreven in 30 jaar. De kapitaallasten voor het totale investeringsplan van € 8,85 miljoen euro zijn vanaf 2023 gemiddeld € 455.000,- per jaar. Deze worden gedekt uit het programma Waterketen. Het effect op de exploitatiekosten (onderhoud en beheer) wordt in overleg met Delfluent uitgezocht

8) Duurzaamheid

Met de gekozen oplossing wordt het rioolwater van gemaal Morsestraat op een veel efficiëntere manier getransporteerd naar zuivering Houtrust. Dit door gebruik van kleinere pompen bij een kleine aanvoer, grote pompen bij een grote aanvoer (tijdens regen). Dit levert energiebesparing op, vermindert de CO2-uitstoot en zorgt voor verminderde slijtage. Tevens wordt de afvoer naar de zuivering gelijkmatiger. Deze gelijkmatigere aanvoer zorgt voor een verbetering van de bedrijfsvoering van de zuivering.

De damwandkuip die in 2011 is gebruikt bij de renovatie van gemaal Morsestraat, wordt aangepast en hergebruikt.

Wij kijken of het benodigde beton kan worden gemaakt met een ander bindmiddel dan traditioneel cement. Dit bindmiddel heeft ongeveer 50% minder CO2-uitstoot dan cement. Ook kijken wij of voor de toeslagmaterialen zand en grond gerecyclede materialen kunnen worden gebruikt. Daarmee kan Delfland het Betonakkoord 2018 volgen en -als eerste waterschap- toepassen in de waterketen.

Het bestaande gemaal wordt voorzien van een sedumdak om zo bij te dragen aan de klimaatadaptatie en het biodiversiteitsherstel. Op het bestaande gemaal gaan we zonnepanelen plaatsen. Om de benodigde grond te verwerven wordt grondruil met de naastgelegen school toegepast, waarbij wordt gefaciliteerd in inrichting van het terrein. Deze aanpassingen zijn in het voorstel opgenomen onder de "div. maatregelen".

De aannemer wordt gevraagd om bij oplevering een standaard materialenstaat van Delfland op te leveren (bij voorkeur een materialenpaspoort). Er zal worden nagedacht over de losmaakbaarheid en herbruikbaarheid van de gebruikte materialen.

9) Organisatorische en personele consequenties

NVT

10) OR

Vanwege de impact voor de veiligheid, is de OR geconsulteerd.
De OR heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat dit besproken is met alle betrokkenen waaronder de veiligheidskundigen. Er is waardering uitgesproken voor dat serieus naar het aspect veiligheid is gekeken en naar oplossingen is gezocht.

Dossiernummer: 2361

11) Risico's en beheersmaatregelen

De volgende risico's en beheermaatregelen zijn onderkend, waarbij beheersmaatregelen zo mogelijk al in werking zijn gezet. Met deze risico's is in financieel opzicht nog geen rekening gehouden.

Voor het gemaal:

Risico: De damwandkuip kan niet worden gebruikt.
Beheersmaatregel: De bovenzijde van de damwandkuip is vrijgemaakt en door experts beoordeeld. Bovendien is de damwandkuip herberekend aan de hand van de vigerende normen. Op dit moment is nog onbekend wat de technische staat is van de damwandkuip dieper in de bodem, dat wordt pas duidelijk als het werk in uitvoering is. Bij ongeschiktheid zal een nieuwe damwand moeten worden aangebracht.

Risico: De damwandkuip ligt voor de helft op het perceel van de naastgelegen school. In het verleden zijn hierover geen afspraken gemaakt en feitelijk heeft de damwandkuip geen juridische status. Als de school niet mee wil/kan werken aan de verwerving van de grond waarop de damwandkuip staat, moet een nieuw ontwerp worden gemaakt.
Beheersmaatregel: het gesprek met de school over het voorgenomen werk is vroegtijdig gestart met als insteek om de grond aan te kopen. Hier staat men niet onwelwillend tegenover. Inmiddels is een grondruilplan in voorbereiding en hier wordt positief op gereageerd.

Risico: De voorgenomen aanpassingen zorgen bij het operationeel beheer, aansturing en bediening voor problemen
Beheersmaatregel: de gemaalbeheerder en de rioolbeheerder zijn vroegtijdig betrokken en worden ook actief betrokken bij het vervolg.

Voor de transportleiding:

Risico: De watervergunning kan niet worden verleend voor het maken van een damwandkuip in het Verversingskanaal om de gestuurde boring te kunnen ontvangen. Gevolg zou zijn dat de transportleiding niet kan worden aangelegd.
Beheersmaatregel: Al in een vroeg stadium is met de afdeling vergunningverlening (RPA) overlegd over de te nemen maatregelen. Door hiermee rekening te houden bij de tijdelijke maatregelen, lijken de meeste bezwaren te kunnen worden overwonnen. Het is aan de uitvoerende partij om tot een passende watervergunning te komen.

Risico: De in te trekken leiding kan niet recht voor het geboorde gat worden gelegd. Gevolg zou zijn dat het ontwerp voor de transportleiding moet worden aangepast.
Beheersmaatregel: Om dit te beheersen wordt de intrekoperatie van de boorstreng verder uitgewerkt in de fase van het uitvoeringsontwerp. Dit vraagt wel aandacht, want de beschikbare ruimte is beperkt.

Voor het gehele werk:

Risico: De naast het rioolgemaal liggende school heeft als eis dat er geen geluidoverlast wordt veroorzaakt tijdens de lesuren. Als hier geen gehoor aan wordt gegeven, zal de school bezwaar maken tegen de uitvoeringswijze van de plannen.
Beheersmaatregel: het gesprek met de school is vroegtijdig gestart over de voorgenomen werkwijze en eventueel te nemen maatregelen. Er wordt zo mogelijk een aangepaste werkvolgorde aangehouden om de overlast voor de school op kritische momenten te beperken. Het is aan de uitvoerende partij om hier verder invulling aan te geven. Door te faciliteren in een verbeterde terreininrichting staat de school positief tegenover de geplande aanpassingen.

Risico: Er komt verzet uit de omgeving tegen realisatie van het werk of tegen specifieke onderdelen daarvan.
Dossiernummer: 2361

Beheersmaatregel: Er is afstemming gezocht met de stakeholders. Bij de afweging van alternatieven qua uitvoering, locatie en overlast is bewust rekening gehouden met al bekende bezwaren en beperkingen. Ook toekomstige voornemens worden aan de stakeholders voorgelegd.

Risico: Door marktwerking is het niet mogelijk een passende aannemer te vinden die kan realiseren binnen het beschikbare budget en de gewenste doorlooptijd.
Beheersmaatregel: Er vindt een marktconsultatie plaats voorafgaande aan aanbesteding. Door het werk te splitsen, is het mogelijk om meer specialistische aannemers te contracteren. Daarnaast wordt onderzocht wat de beste aanbestedingsvorm is.

Voor het DBFO-contract met Delfluent:

Risico: Delfland draagt het ontwerprisico van het gemaal. Het kan zo zijn dat, na realisatie van de maatregelen, het gemaal nog niet geheel blijkt te voldoen aan de vereisten van Delfluent om de status "completed" toe te kennen.
Beheersmaatregel:
De "employers change" procedure wordt voorafgaand aan de realisatie doorlopen. Hierbij is de beheerder in de gelegenheid om wijzigingen voor te stellen. Na realisatie moet een praktijktest aantonen of het gemaal aan de vereisten uit het DBFO-contract voldoet. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn, dan kan er voor aanvullende maatregelen worden gekozen.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Vooroverleggen en vervolggesprekken met alle bevoegde gezagen (zoals gemeente Den Haag en Omgevingsdienst Haaglanden) hebben plaatsgevonden, evenals vooroverleggen met stakeholders (zoals het Heldringcollege, de Europese school en de voetbalvereniging). Bewonersbrieven met een officieel kennisgevingsbericht zijn op 2 juli 2021 verstuurd aan alle omwonenden van het rioolgemaal en het leidingtracé. Via deze brief (en via Facebook van HHD) zijn omwonenden tevens uitgenodigd input te leveren via onze online tool. Via deze tool kunnen belanghebbenden en belangstellenden opmerkingen, ideeën, klachten etc. met ons kunnen delen. De tool is te benaderen via www.hhdelfland.nl/werkenaanmorsestraat. Hierop is slechts één klacht binnengekomen. Wij hebben op verzoek van en in overleg met de melder het tracé van de leiding iets aangepast.

Op 19 oktober 2021 is een inloopavond georganiseerd voor de omgeving. Omwonenden van het projectgebied zijn hiervoor per brief uitgenodigd. De opkomst was laag, slechts zes omwonenden hebben het inloopmoment bezocht. De belangrijkste zorgen die werden gedeeld waren de kans op schade aan de woonboten wanneer de leiding tijdelijk drijft op het Verversingskanaal en kans op vandalisme door jongeren van nabijgelegen school. De omgeving heeft tijdens het werk graag de beschikking over een telefoonnummer dat bij nood geraadpleegd kan worden.

Voor het vervolg wordt voortgegaan op de ingeslagen weg, waarbij de stakeholders actief worden meegenomen in de voortgang en keuzes. De voorgenomen vaststelling van het investeringsplan wordt intern gecommuniceerd en krijgt een plaats in de Nieuwsbrief die na het collegebesluit wordt verspreid. Het VV besluit wordt kenbaar gemaakt via de gebruikelijke kanalen.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Het besluit vraagt geen expliciete bekendmaking. De omgeving wordt actief meegenomen in de keuzes die nog gemaakt kunnen worden.

14) Bevoegd orgaan

De VV is bevoegd om investeringsplannen vast te stellen en krediet beschikbaar te stellen op grond van artikel 99 van de Waterschapswet.

Dossiernummer: 2361

15) Toelichting

Om te komen tot een goed ontwerp voor de optimalisatie van het transportsysteem van rioolgemaal Morsestraat is het werk opgedeeld in twee onderdelen:
- een nieuw installatie om de droogweeraanvoer (DWA) naar de zuivering Houtrust te transporteren;
- een nieuwe transportleiding van rioolgemaal Morsestraat naar de zuivering.
Beide onderdelen zijn in 2021 nader uitgewerkt door een ingenieursbureau.

De volgende aanpassingen aan het transpoortsysteem van RG Morsestraat zijn voorzien:
- Aanleg van een extra kelder (hergebruik van eerder toegepaste kuip) met een eigen persleiding (nieuw aan te leggen), bedoeld om tijdens regulier bedrijf rioolwater (DWA) af te voeren. Door de realisatie van extra kelder die het afvalwater in de droogweersituatie ontvangt en doorpompt naar de zuivering, wordt rioolwater efficiënter getransporteerd. Hiertoe wordt de damwandkuip die is gebruikt bij de renovatie van rioolgemaal Morsestraat opnieuw ingericht als ontvangkelder voor de DWA en uitgerust met nieuwe onderwaterpompen.
- De nieuwe DWA-transportleiding moet worden aangelegd tussen het DWA-gemaal en AWZI Houtrust. Zodoende wordt bij DWA-condities rioolwater efficiënter getransporteerd en worden de bestaande grote pompen gespaard.
Het bestaande gemaal met de bestaande grote pompen functioneert in de toekomst alleen nog als het regent en er voor de grote pompen voldoende aanvoer is om binnen hun werkgebied te draaien.
- Er worden drempels aangebracht in de aanvoerkoker naar het DWA gemaal om een scheiding tussen de DWA en RWA-kelder te realiseren.
- De besturing van het gemaal wordt aangepast, waarbij de regeling wordt uitgebreid met de DWA-pompen, de bestaande regeling van de bestaande pompen wordt aangepast, maar ook de vulling van het regenwaterbassin wordt aangepast.
- De werking van het bestaande regenwaterbassin wordt aangepast van een regenwaterbassin naar een bergbezinkbassin (door aanpassing van het pompregime).
- De vluchtweg vanuit de bestaande ontvangstkelder verbeterd, door een vluchtladder voor te bereiden als tweede vluchtroute.
- Er worden aanpassingen gedaan waarmee invulling kan worden gegeven aan klimaatadaptatie en biodiversiteit door aanleg van een sedumkdak, er worden zonnepanelen geplaatst om invulling te geven aan de energiebalans en om het gemaal beter inpasbaar te maken wordt de buitenruimte aangepast aan de wensen van de school.

Voor het nieuwe DWA-gemaal wordt gebruikgemaakt van de damwandkuip die in 2011 is gebruikt tijdens de renovatie van rioolgemaal Morsestraat. De aansluiting op de bestaande aanvoerkoker wordt hersteld. In de aanvoerkoker wordt een drempel gebouwd die ervoor zorgt dat het rioolwater in droogweeromstandigheden naar het DWA-gemaal stroomt. Komt er meer water dan het DWA-gemaal aankan, dan gaat het water over de drempel naar het bestaande rioolgemaal dat dan via de bestaande transportleiding zorgt voor het transport van het rioolwater naar de zuivering. In het nieuwe DWA-gemaal komen vier nieuwe onderwaterpompen met een capaciteit die past bij de droogweeraanvoer. Via de nieuwe transportleiding wordt het rioolwater naar de zuivering gepompt.
Als het harder gaat regenen en het peil in de ontvangstkelder verder stijgt, worden de regenwaterpompen aangezet. Deze verpompen het overtollig water naar het regenwaterbassin, dat naast het gemaal ligt (qua locatie: Het dak van dit bassin is in gebruik als parkeerterrein voor de flat aan de Beeklaan). Op dit moment kan hier alleen regenwater in worden geborgen. Zodra het regenwaterbassin vol is, stoppen de regenwaterpompen. Voornemen is om het vullen van bassin niet meer te stoppen als het maximale niveau bereikt is, maar om door te blijven pompen. Het bezonken water gaat dan over een bestaande externe overstortdrempel, zodat na vulling het bassin gaat werken als een bergbezinkbassin (waarbij vuil kan bezinken en relatief schoner water in het Verversingskanaal komt). De regenwaterpompen hoeven dan niet meer stilgezet te worden. Daarmee worden overstortingen elders in het rioolstelsel (centrum Den Haag) beperkt.

Voor de nieuwe transportleiding zijn verschillende tracés onderzocht. Het nu voorgestelde tracé heeft de voorkeur, omdat de uitvoerbaarheid het meest haalbaar is. Alternatieve tracés zouden naar op forse weerstand van de omgeving stuiten.
Het voorgestelde tracé loopt parallel aan het Verversingskanaal op de zuidwestelijke oever; grotendeels onder de Houtrustweg. De leiding wordt met een boring aangelegd op een diepte van ruim 25m onder maaiveld. Zo is er de minste hinder van kruisingen van andere kabels en leidingen en wordt overlast voor wegverkeer zoveel mogelijk vermeden.

De bestaande inrichting van de kelder en de grote diepte (> 7m) maken het lastig om in geval van nood uit de kelder te komen. Door het heropenen van een uitsparing in het dek van de kelder kan op een veel gunstiger plaats een vluchtladder worden neergezet wat zorgt voor een betere vluchtweg. Dit wordt verder in detail uitgewerkt in het uitvoeringsontwerp.

Het ontwerp is op verscheidene momenten afgestemd met de beoogd beheerder Delfluent Services BV.

16) Bijlagen

1. SSK raming voor transportleiding (vertrouwelijk);
2. SSK raming voor DWA gemaal (vertrouwelijk);
3. SSK raming voor div. maatregelen (vertrouwelijk).

Hoogheemraadschap van Delfland

Onderwerp	Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, Den Haag
Dossiernummer	2361

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 9 november 2021, dossiernummer 2361;

gelezen het positieve advies van de commissie waterveiligheid en waterketen van 1 december 2021.

Overwegende dat:

- Het rioolgemaal Morsestraat te Den Haag in de huidige situatie niet voldoet aan de functionele eisen, waardoor het transport van rioolwater vanaf rioolgemaal Morsestraat naar de zuivering Houtrust onvoldoende betrouwbaar is en het schoonmaken van de ontvangkelder van het rioolgemaal onvoldoende veilig kan worden uitgevoerd;
- Er afgelopen jaar ontwerpen zijn gemaakt voor onder meer een droogweerafvoerkelder en bijpassende persleiding waarbij het gemaal hier wel aan kan voldoen, waarbij tevens een robuuster transportsysteem ontstaat dat ook geschikt is voor lagere afvoer naar de zuivering.

Gelet op:
- artikel 77 van de Waterschapswet

Besluit:

1. Het investeringsplan vast te stellen voor het project Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat, met geraamde kosten ter grootte van € 8.885.000,-.
2. Het verleende ontwerpkrediet voor het project Optimalisatie transportsysteem rioolgemaal Morsestraat op te hogen met het uitvoeringskrediet van € 7.765.000,- tot een gecombineerd ontwerp- en uitvoeringskrediet ter grootte van € 8.040.000,-.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 16 december 2021.

De verenigde vergadering voornoemd,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Dossiernummer: 2361